Coperta de DIMA ELENA

Louisa M. Alcott,
Little Women, 1868.

ISBN 973-95928-0-5

LOUISA M. ALCOTT

FIICELE DOCTORULUI MARCH

ROMAN

EDITURA SANDYEL — IMPEX. COM

PARTEA ÎNTÎI

CAP. I
JUCÎNDU-SE DE-A PELERINII

— Crăciunul nu-i Crăciun fără daruri, mormăi Jo de pe covoraş.

— E îngrozitor să fii sărac, oftă Meg, uitindu-se în jos, la rochia ei veche.

— Eu zic că nu e drept ca unele fete să aibă de toate şi altele să n-aibă nimic, adaugă Amy, cu un aer supărat.

— Oricum, avem un tată şi o mamă şi noi surorile sîntem împreună, zise Beth, cu mulţumire, din colţul ei.

Cele patru fete tinere, asupra cărora se răsfrîngea lumina focului, se înseninară la auzul acestor vorbe, dar se întunecară din nou, cînd Jo, întristată, zise:

— N-avem tată şi nu-l vom avea încă multă vreme.

Nu spuse poate „niciodată”, dar fiecare completă fraza în gînd, aducîndu-şi aminte de tatăl lor, care era departe, la război.

Cîteva minute, nimeni nu mai scoase o vorbă; apoi Meg zise cu o voce mişcată:

— Ştiţi că mama e de părere să nu mai cumpărăm daruri de Crăciun, anul acesta, pentru că se arată a fi o iarna grea şi nu face să ne cheltuim banii pe fleacuri, atunci cînd soldaţii noştri suferă aşa de mult front. Nu putem da mult, dar trebuie să facem şi noi mici sacrificii şi să le facem din toată inima. Eu nu le prea fac cu drag.

Meg clătină din cap, gîndindu-se cu părere de rău la toate lucrurile drăguţe pe care le dorea.

— Eu nu cred că puţinul pe care l-am da noi le-ar servi la mare lucru. La ce i-ar folosi armatei dolarul pe care îl avem fiecare? Da, sigur, să nu aştept ceva de la mama sau de la voi, dar de atîta timp doresc să-mi cumpăr *Undine* şi *Sintram*, zise Jo care era un adevărat şoarece de bibliotecă.

— Eu aveam de gînd să-mi cumpăr nişte note de pian, zise Beth, cu un suspin pe care nu-l auzi decît lampa şi ibricul de cafea.

— Eu îmi iau o cutie de creioane colorate *Faber*. Am neapărată nevoie de ea, spuse Amy hotărîtă.

— Mama n-a zis nimic de banii noştri de buzunar, nu pretinde doar să renunţăm la toate plăcerile. Să ne cumpărăm deci fiecare ce ne place, să mai avem şi noi o bucurie din cînd în cînd. Muncim destul, slavă Domnului! zise Jo, examinîndu-şi ca un băiat tocurile pantofilor.

— Cred şi eu că muncesc, dînd toată ziua lecţii copiilor acelora nesuferiţi, cînd mai bine aş sta acasă, începu Meg iar pe un ton plîngăreţ.

— La tine nu e nici pe departe aşa de greu pe cît e la mine zise Jo. Eu stau ore întregi cu bătrîna aceea nervoasă care te trimite mereu ba să-i aduci una, ba să-i aduci alta şi nu-i niciodată mulţumită, că uneori îmi vine să o zvîrl pe fereastră sau să-i trag vreo două palme aşa de rău mă scoate din fire.

— Da, e neplăcut să ai atîta de umblat, dar cred că să speli vasele şi să faci curat în casă e cel mai rău lucru de pe lume. Mă supără tare mult. Mi s-au făcut mîinile aşa de aspre, că nici nu mai pot să cînt bine la pian.

Şi Beth se uită la mîinile-i înroşite, cu un suspin pe care îl auzi toată lumea de data asta.

— Cred că niciuna dintre voi nu îndură cît îndur eu, strigă Amy, pentru că voi n-aveţi colege nişte fete obraznice, care te necăjesc, cînd nu ştii lecţia şi rîd de rochiile tale, „etichetează” tatăl, dacă nu e bogat, şi te iau în bătaie de joc, dacă n-ai nas frumos.

— Vrei să zici îl „defăimează”, nu îl „etichetează”. Doar tata nu e un borcan cu murături, o îndreptă Jo rîzînd.

— Ştiu eu ce vorbesc, aşa că nu mai fi „statirică” cu mine. E bine să întrebuinţezi cuvinte potrivite şi să-ţi îmbogăţeşti „vocabilarul”, i-o întoarse Amy foarte demnă.

— Nu vă mai certaţi copii. O, de am avea acuma banii pe care i-a pierdut tala, cînd eram noi mici! Doamne, ce

cuminţi şi ce fericite am fi, dacă n-am avea necazuri, zise Meg, care îşi amintea de vremuri mai bune.

— Acuma cîteva zile ziceai că noi sîntem cu mult mai fericite decît copiii King, pentru că ei nu se înţeleg între ei, deşi sînt plini de bani.

— Chiar aşa am spus, Beth. Dar, cred că sîntem fericite, fiindcă, deşi muncim din greu, ne distrăm bine între noi şi sîntem „o bandă de fete vesele", cum ar zice Jo.

— Jo întrebuinţează cuvinte aşa de urîte, observă Amy, uitindu-se mustrătoare la faţa prelungă a lui Jo, care stătea întinsă pe covoraş.

Jo se sculă imediat în picioare, îşi băgă mîinile în buzunarul şorţului şi începu să fluiere.

— Nu mai fluiera, Jo! Numai băieţii fac asta.

— De asta şi fluier.

— Nu pot să sufăr fetele prost crescute şi băieţoase.

— Nu-mi plac copiii încrezuţi şi afectaţi.

— Păsărelele din cuib se înţeleg, cîntă Beth împăciuitoare, cu o voce aşa de caraghioasă că toate începură să rîdă şi cearta luă sfîrşit.

— Zău, fetelor, aveţi fiecare partea voastră de vină, începu să le dojenească Meg, ca o soră mai mare ce era. Eşti destul de mare, Josephine, ca să te laşi de apucăturile astea băieţeşti şi să te porţi mai frumos. Cînd erai mică, n-avea importanţă; dar acum, cînd ai crescut şi te porţi cu părul ridicat, ar trebui să-ţi aduci aminte că eşti o domnişoară.

— Ba nu sînt deloc domnişoară! Dacă faptul că-mi ridic părul în sus mă face să par mai mare, am să port coade pînă la douăzeci de ani, strigă Jo, smulgîndu-şi fileul din cap şi lăsînd să cadă pe umeri nişte plete castanii. Mi-e groază cînd mă gîndesc că am să cresc şi am să devin „domnişoara March" şi o să trebuiască să port rochii lungi şi să fiu înţepată, de parcă aş fi înghiţit un baston. Sînt destul de nenorocită, că m-am născut fată, fiindcă mie îmi plac jocurile băieţilor, ocupaţiile şi felul lor de a fi, şi acum e mai rău ca oricînd, fiindcă ard de dorinţa de a lua parte la război

ca tata, şi cînd colo sînt silită să stau acasă şi să împletesc la ciorapi, ca o babă.

Şi Jo, necăjită, scutură ciorapul albastru pentru soldaţi, pînă cînd andrelele sunară ca nişte castañete, iar ghemul se rostogoli prin odaie.

— Biată Jo! E rău de tot! Ai dreptate! Ai dreptate! Dar ce să faci, aşa a fost să fie. Fii mulţumită că cel puţin numele tău e nume de băiat şi eşti ca un adevărat frate pentru noi, zise Beth, trecîndu-şi degetele prin părul zburlit al lui Jo, cu o mînă, care, cu tot spălatul vaselor şi cu tot ştersul prafului, din lume, rămînea delicată în mîngîierea ei.

— Iar tu, Amy, eşti prea pedantă şi înţepată, continuă Meg. Aerele pe care ţi le dai par caraghioase acuma, dar mai tîrziu ai să devii o gîsculiţă încrezută, dacă nu bagi de seamă. Îmi plac manierele tale alese şi felul tău elegant de a vorbi, cînd nu cazi în afectare; dar cuvîntele-ţi pocite nu sînt mai bune decît expresiile de licean ale lui Jo.

— Dacă Jo e o ştrengăriţă şi Amy o gîscă, eu ce sînt mă rog?, întrebă Beth, gata să-şi primească şi ea partea ei.

— Tu eşti fetiţa noastră dragă şi atîta tot, răspunse Meg cu căldură.

Nimeni n-o contrazise, căci „Şoricelul” era iubit de toată lumea.

Probabil că cititorii noştri ar dori să cunoască cele patru personaje; de aceea ne vom folosi de acest moment, pentru a descrie, în cîteva largi trăsături, pe cele patru surori, care împleteau de zor în amurg, în vreme ce afară ningea liniştit, iar înăuntru focul ardea vesel în sobă. Era o cameră veche, dar în care te simţeai bine, deşi covorul era cam ros şi mobila foarte simplă. Pe pereţi atîrnau cîteva tablouri bune, rafturile erau pline de cărţi, la ferestre înfloreau crizanteme şi trandafiri de iarnă, iar pretutindeni domnea o atmosferă de pace şi linişte.

Margaret, cea mai mare dintre fete, avea şaisprezece ani. Era frumuşică, destul de plinuţă, cu ochi mari, păr bogat castaniu, o gură frumoasă şi nişte mîini albe, cu care se mîndrea cam mult. Jo avea cincisprezece ani, foarte

înaltă, slabă şi arămie. Văzînd-o, te gîndeai fără voie la un mînz, fiindcă nu ştia niciodată ce să facă cu mîinile şi picioarele ei prea lungi, care păreau că o încurcă. Avea o gură hotărîtă, un nas comic şi ochi cenuşii, pătrunzători, cu o privire cînd mînioasă, cînd veselă, cînd gînditoare. Singura ei frumuseţe era un păr des, lung, pe care ea îl ţinea de obicei strîns într-un fileu, ca să nu o încurce la mişcări. Hainele păreau că nu stau bine pe ea, ca şi cum fetiţa ar fi devenit prea repede femeie şi schimbarea nu o încînta deloc. Elisabeth — sau Beth, cum îi zicea toată lumea — era o fetiţă timidă de treisprezece ani, rumenă în obraji, cu părul lins, cu ochi luminoşi, care aveau totdeauna o expresie de linişte adîncă, rareori tulburată de ceva; căci ea părea să trăiască într-o lume a ei, unde nu pătrundeau decît puţini oameni în care ea avea încredere şi pe care îi iubea. Deşi cea mai tînără, Amy era o persoană foarte importantă, cel puţin aşa se socotea ea. Era o adevărată „Albă ca zăpada”, palidă, subţire, cu ochi albaştri şi cu păr buclat pe umeri. Avea întotdeauna un fel de a-şi purta capul şi un mers care arătau că vrea să pară o domnişoară în toată puterea cuvântului. Care sînt caracterele celor patru surori, aceasta vom lăsa să se întrevadă din desfăşurarea povestirii.

Ceasul bătu şase. După ce mătură în faţa sobei, Beth puse o pereche de papuci să se încălzească. Într-un fel sau într-altul, vederea acestor pantofi vechi avu un efect asupra fetelor, fiindcă aceasta însemna că e vremea ca mama lor să se întoarcă şi toate doreau să o întîmpine cu zîmbetul pe buze. Meg încetă de a mai face morală şi aprinse lampa. Amy se sculă din fotoliu, fără să fie rugată, iar Jo, uitînd cît de obosită era, stătea în genunchi şi ţinea papucii mai aproape de flacără.

— Sînt roşi de tot papucii ăştia. Ar trebui să aibă alţii mămica.

— Mă gîndeam să-i cumpăr eu cu dolarul meu, zise Beth.

— Nu, eu îi cumpăr!, strigă Amy.

— Ba nu, eu sînt cea mai mare..., începu Meg; dar Jo i-o tăie scurt!

— Eu sînt bărbatul familiei, acum, cînd tata e plecat şi eu am să-i iau papucii, fiindcă el mi-a spus să am îndeosebi grijă de mama, în lipsa lui.

— Să vă spun eu ce să facem! zise Beth. Să-i luăm fiecare cîte ceva de Crăciun şi să renunţăm la dorinţele noastre.

— Numai tu puteai să faci propunerea asta, dragă Beth! Dar vorba e, ce-i cumpărăm? întrebă Jo.

Fiecare se gîndi în tăcere cîteva minute; apoi Meg spuse tare, ca şi cum ideea i-ar fi venit, uitîndu-se la mîinile ei frumoase:

— Eu îi dau o pereche de mănuşi.

— Papuci de bună calitate, strigă Jo.

— Nişte batiste tivite, zise Beth.

— Eu am să-i cumpăr o sticluţă cu apă de colonie. Mamei îi place, nu costă mult şi-mi mai rămîn bani, ca să iau ceva şi pentru sufleţelul meu, adăugă Amy.

— Dar cum îi dăm lucrurile? întrebă Meg.

— Le punem pe masă şi o poftim apoi în odaie, s-o vedem deschizînd pachetele. Vă mai aduceţi aminte cum făceam la ziua de naştere a fiecăreia, cînd eram mici? întrebă Jo.

— Eu eram aşa de emoţionată să stau în fotoliu cu coroana pe cap şi să vă văd păşind solemn, ca să-mi daţi darurile şi să mă sărutaţi! Îmi plăceau lucrurile şi sărutările, dar era îngrozitor, cînd stăteaţi toate grămadă în jurul meu şi vă uitaţi la mine, cînd deschideam pachetele, zise Beth, care se roşea la faţă, în timp ce prăjea pîinea.

— Să lăsăm pe mămica să creadă că ne cumpărăm cîte ceva pentru noi şi pe urmă să aibă o surpriză.

Se străduiră s-o mulţumească pe doamna March fiecare, cum se pricepea. Meg pregăti ceaiul, Jo aduse lemnele şi puse scaune la masă, poticnindu-se, izbind şi răsturnînd tot ce-i ieşea în cale; Beth făcea naveta de la salonaş la bucătărie, liniştită şi grijulie, cum era ea

întotdeauna; iar Amy dădea porunci la toată lumea, stînd cu braţele încrucişate.

Cînd se aşezară la masă, doamna March zise, privindu-le cu ochi plini de bucurie:

— Am ceva bun pentru voi după-masă.

Fetele se luminară toate la faţă, ca prin farmec. Beth bătu din palme de bucurie, uitînd de pesmetele fierbinte pe care îl avea în mînă, iar Jo aruncă şervetul în sus, strigînd:

— O scrisoare! O scrisoare! Trăiască tata!

— Da, e o scrisoare lungă şi frumoasă. Scrie că e sănătos şi speră să îndure bine frigul ăsta. Ne trimite multe urări de bine pentru Crăciun şi cîteva rînduri anume pentru voi, zise doamna March, lovind uşor buzunarul, cu mîna, de parcă ar fi avut o comoară înăuntru.

— Hai, grăbiţi-vă să terminăm mai repede! Amy, nu mai sta cu degetul cel mic ridicat în sus şi nu te mai juca cu mîncarea, strigă Jo, înecîndu-se cu ceaiul şi scăpîndu-i din mînă, pe covor, felia de pîine cu unt, de grăbită ce era, să vadă mai departe scrisoarea.

Beth nu mai mîncă nimic şi, pînă să termine şi ceilalţi, se strecură în colţişorul ei, să mediteze la bucuria care le aşteaptă.

— Găsesc că e frumos din partea tatei să ceară să fie trimis ca preot, pentru că era prea bătrîn şi nu destul de zdravăn, ca să lupte ca soldat, zise Meg cu căldură.

— Ce n-aş da să mă pot duce şi eu ca toboşar, ca vivant,... cum Dumnezeu îi zice? Sau cel puţin ca soră de caritate, doar ca să fiu mai aproape de el şi să-l ajut, oftă Jo.

— Trebuie să fie foarte neplăcut să dormi într-un cort, să mănînci tot felul de lucruri prost gătite şi să bei dintr-o tinichea, zise Amy.

— Cînd se întoarce, mămico?, întrebă Beth cu un uşor tremur în voce.

— A! Nu mai curînd de cinci-şase luni; doar dacă nu se îmbolnăveşte şi e silit să vină. Va rămîne acolo şi-şi va face datoria conştiincios, cît îl vor ajuta puterile şi nu-i vom

pretinde să se întoarcă, decît atunci cînd nu va fi nevoie de el. Acuma veniţi să vă citesc scrisoarea.

Se strînseră toate lîngă foc, mama lor în fotoliu, Beth la picioarele ei, Meg şi Amy pe braţele fotoliului şi Jo cu coatele sprijinite de spetează, unde nu-i putea citi nimeni emoţia pe faţă, dacă scrisoarea s-ar fi întîmplat să fie mişcătoare.

Mai toate scrisorile din vremurile acelea grele erau mişcătoare, mai ales cele pe care le trimeteau părinţii acasă. În cea de faţă se vorbea despre greutăţile pe care avea să le îndure, despre pericolele pe care le înfruntă. Era o scrisoare veselă, plină de speranţă, cu multe descrieri vioaie ale vieţii de campanie. Numai la sfîrşit îţi dezvăluia toată dragostea şi dorul de fetiţele lui dragi, rămase acasă.

„Spune-le că mi-e dor de ele şi sărută-le pentru mine. Mai spune-le că mă gîndesc la ele zi şi noapte, că mă rog pentru ele şi că singura mea mîngîiere este iubirea pe care ştiu că mi-o păstrează. Un an pare lung, cînd aştepţi, dar aminteşte-le că, atunci cînd munceşti, vremea trece mai uşor. Sînt sigur că ţin minte tot ce le-am spus, cînd ne-am despărţit şi nu mă îndoiesc că vor fi fete cuminţi şi ascultătoare, că vor lupta cu curaj şi vor învinge ispitele, aşa încît, atunci cînd mă voi întoarce, să fiu mai mîndru ca oricînd de „micile mele femei.”

Cînd mama lor ajunse la ultimele rînduri, toată lumea îşi sufla nasul. Lui Jo nu-i fu ruşine de lacrima grea care i se prelinse pe nas şi apoi căzu, iar Amy nici nu se gîndi că-şi strică buclele şi-şi ascunse faţa la pieptul mamei ei, plîngînd cu suspine:

— Sînt o egoistă! Dar am să-mi dau osteneala să fiu mai bună, ca să nu-şi piardă iluziile despre mine, cînd s-o întoarce acasă.

— Ne vom da toată osteneala, strigă Meg. Eu mă gîndesc prea mult la găteală şi nu-mi place să muncesc, dar voi încerca să mă schimb.

— Şi eu am să caut să fiu aşa, cum mă vrea el, şi am să-mi fac datoria cum trebuie aici, în loc să doresc altă parte, zise Jo, care se gîndea că e mult mai greu să-ţi ţii firea, decît să înfrunţi pe rebelii aceia de la sud.

Beth nu zise nimic, ci-şi şterse ochii cu ciorapul albastru, făcut pentru soldaţi, şi începu să împletească de zor, hotărîtă să-şi împlinească îndatoririle, ca tatăl ei să fie pe deplin mulţumit, atunci cînd va veni clipa fericită a revederii.

Doamna March întrerupse tăcerea ce se lăsase după vorbele lui Jo, zicînd veselă:

— Vă mai aduceţi aminte de vremea cînd eraţi mici şi vă jucaţi de-a pelerinii, cum scria în *Progresul pelerinului* al lui Bunyan? Nu era bucurie mai mare pe voi, decît atunci cînd vă puneam un sac în spate, vă dădeam pălăriile, bastoanele şi sulurile de hîrtie şi vă trimeteam în călătorie prin casă, de la pivniţă, care era „*Cetatea distrugerii*”, pînă sus de tot la pod, unde era un adevărat rai cu bunătăţi.

— Da, ce bine ne distram, cînd treceam pe la lei şi ne luptam cu Apollyon şi noi străbăteam valea cu spiriduşi, zise Jo.

— Mie îmi plăcea cînd ne căzeau sacii din spate şi se rostogoleau în jos pe scări, spuse Meg.

— Şi mie cînd ieşeam pe acoperiş, unde ne aşteptau florile noastre şi atîtea lucruri frumoase şi ne aşezam jos şi cîntam de bucurie în soare, zise Beth, zîmbind acestei amintiri plăcute a copilăriei ei.

— Eu îmi amintesc foarte vag de lucrurile astea. Ţin minte doar că-mi era teamă de intrarea aceea întunecoasă de la pivniţă şi mă bucuram întotdeauna, cînd ajungeam sus şi găseam prăjituri. Dacă n-aş fi prea mare, mi-ar plăcea să mă joc iar de-a pelerinii, zise Amy care se hotărîse să renunţe la anumite copilării, la „matura” vîrstă de doisprezece ani.

— Nu sîntem niciodată prea bătrîni pentru asemenea lucruri, draga mea, fiindcă acesta e un joc pe care îl jucăm toată viaţa, într-un fel sau într-altul. Avem fiecare poverile

noastre. Drumul e mereu deschis în faţa noastră şi dorinţa de bine şi de fericire e călăuza care ne duce spre pacea care e adevăratul rai, trecînd prin multe supărări şi păcate. Şi acum, dragele mele pelerine, să zicem că aţi începe din jocul, nu de distracţii, ci în serios, ca să vedeţi cît de departe ajungeţi, înainte de întoarcerea tatei.

— Zău, mamă? Unde ne sînt poverile?, întrebă Amy, care era dornică să pornească la drum.

— Chiar adineauri fiecare şi-a spus greutatea de pe suflet, cu excepţia lui Beth. Am impresia că ea nici n-are vreuna, zise mama.

— Ba da, am! Greutatea mea sînt farfuriile şi cîrpele de praf; şi, apoi, le invidiez pe fetele cu pian frumos şi mi-e frică de oameni.

Povara lui Beth era aşa de caraghioasă, că toată lumea fu gata să rîdă, dar nimeni nu rîse, ca să n-o jignească.

— Ar fi bine să ne aducem iar aminte de jocul ăsta de altă dată, fiindcă are să ne ajute să fim cuminţi, zise Meg pe gînduri.

— Eram în „*Mlaştina desnădejdii*” astă seară şi mama a venit şi ne-a scos afară, cum a făcut ajutorul din carte. Ar trebui să avem un plan al drumurilor, ca tot creştinul. De unde îl luăm, întrebă Jo, a cărei imaginaţie era întotdeauna aprinsă.

— Uitaţi-vă sub pernă în dimineaţa de Crăciun şi-l veţi găsi, răspunse doamna March.

Vorbiră de noul plan în timp ce bătrîna Hannah strîngea masa apoi fiecare îşi aduse coşul de lucru şi începură să coasă harnice la cearşafurile mătuşii. Nu prea le plăcea să coasă dar în seara asta nimeni nu cîrti. Adoptaseră planul lui Jo de-a împărţi cearşaful în patru părţi, pe care le numiră: Europa, Asia, Africa şi America şi fiecare spuse ceva despre ţările pe care le cutreierau cu acul.

La ora nouă, încetară lucrul şi cîntară ca de obicei, înainte de i se duce la culcare. Numai Beth era în stare să scoată ceva din pianul cel vechi, cu clape îngălbenite, acompaniindu-le. Mama şi Meg care avea o voce ca de

flaut, erau temeiul micului cor. Amy era piţigăiată ca un greiere, iar Jo dădea frîu liber imaginaţiei ei muzicale, punînd o mulţime de floricele de la ea, care nu prea înfrumuseţau cîntecele lor simple. Făcuseră întotdeauna cor, de cînd abia puteau să îngîne cuvintele: „*Străluceşte, străluceşte steluţă*”, şi cu timpul devenise un obicei al casei, pentru că mama era o cîntăreaţă înnăscută. Prima voce care răsuna dimineaţa în casă era a ei, veselă ca o ciocîrlie, iar seara aceeaşi voce vioaie le adormea, căci fetele nu se săturau niciodată de cîntecele ei de leagăn.

CAP. II
UN CRĂCIUN VESEL

Jo se deşteptă cea dintîi în zorii cenuşii ai dimineţii de Crăciun. Nici un ciorap nu atîrna lîngă sobă şi un moment se simţi tot aşa de dezamăgită, cum se simţise odată mai de mult, cînd ciorapul ei mic căzuse jos, atît era de încărcat cu bunătăţi. Apoi îşi aminti de făgăduiala mamei ei şi, băgînd mîna sub pernă, scoase o cărticică îmbrăcată în roşu. O cunoştea foarte bine, conţinea vechea poveste a celei mai frumoase vieţi care a fost trăită vreodată şi Jo simţi că acesta e un adevărat îndrumător pentru orice pelerin care porneşte la un drum lung. Deşteptă pe Meg cu „Sărbători fericite” şi o îndemnă să vadă ce e sub perna ei. Scoase ea o carte legată în verde, cu aceeaşi poză înăntru şi cîteva cuvinte scrise de mama lor, ceea ce făcea mai preţios, în ochii lor, unicul dar primit. În curînd, Beth şi Amy se deşteptară şi ele. Căutară sub pernă şi găsi fiecare cartea ei, una albastră şi alta galbenă-cenuşie ca guşa porumbelului şi toate începură să vorbească despre ele, în timp ce la răsărit zorile roşiatice vesteau apropierea zilei.

Cu toate micile ei vanităţi, Margaret avea o fire evlavioasă, care, inconştient, influenţa pe aceea a surorilor ei, mai ales pe a lui Jo, care iubea foarte mult şi o asculta, pentru că îi dădea sfaturi cu multă blîndeţe.

— Fetelor, zise Meg, uitîndu-se pe rînd la capul zbîrlit din faţa ei şi apoi la cele două capete cu scufiţă de noapte din odaia de alături, mama vrea ca aceste cărţi să ne fie dragi şi să le citim. Trebuie să începem imediat. Eram credincioase pe vremuri, dar de cînd a plecat tata şi războiul a adus atîtea tulburări în casa noastră, am uitat multe lucruri. Voi faceţi cum vreţi, dar eu îmi voi ţine cartea aici, pe masă, şi voi citi cîte puţin în fiecare dimineaţă, cînd am să mă deştept, pentru că ştiu că-mi va prinde bine şi mă va ajuta tot restul zilei.

După aceste cuvinte, Meg îşi deschise cartea şi începu să citească. Jo, trecu un braţ pe umărul lui Meg şi sprijinindu-şi obrazul de el ei, citi şi ea, cu o expresie liniştită, ce apărea rareori pe figura ei vioaie.

— Ce bună e, Meg! Hai, Amy, să facem şi noi ca ele. Te ajut eu la cuvintele mai grele şi ele ne vor explica acolo unde nu înţelegem noi, şopti Beth, foarte impresionată de cărţile cu coperte frumoase şi de exemplul surorilor ei.

— Îmi pare bine că a mea e albastră, zise Amy.

Se făcu apoi linişte. Se auzeau doar foile întoarse uşor, iar soarele de iarnă se strecura înăuntru, luminînd figurile serioase ale fetelor, ca o urare de Crăciun.

— Unde e mama? întrebă Meg o jumătate de oră mai tîrziu, cînd ea şi Jo alergară jos, să-i mulţumească pentru daruri.

— Dumnezeu ştie unde s-a dus. A venit un băieţel zdrenţuros să-i ceară ceva, şi mămica voastră a plecat în grabă să vadă de ce avea nevoie. N-am mai văzut aşa femeie, care să împartă cu atîta dărnicie ca ea mîncare şi băutură, haine şi lemne, răspunse Hannah, care trăia în familia March, de cînd se născuse Meg, şi era considerată de ei mai mult ca o prietenă, decît ca o servitoare.

— Sigur că se va întoarce repede, aşa încît fă prăjiturile şi aşează bucatele, îi zise Meg, învăluind într-o singură privire darurile adunate într-un coş şi ţinute sub sofa, gata să fie scoase la momentul oportun. Ei dar unde e

sticla cu apă de colonie a lui Amy? adăugă ea, căci nu zărea pe nicăieri pacheţelul.

— L-a luat acum două minute ca să-i pună panglică sau aşa ceva, răspunse Jo, dansînd prin odaie cu papucii noi ca să-i mai înmoaie.

— Ce drăguţe sînt batistele mele, nu? Hannah le-a spălat şi le-a călcat şi eu singură le-am cusut iniţialele, zise Beth, uitîndu-se mîndră la nişte litere destul de strîmbe şi neegale, cu care se trudise atît de mult.

— Drăguţa de ea, s-a apucat să pună „mama” pe ele, în loc de M. March! Ce curios!, strigă Jo, luînd în mînă una din ele.

— Cum, nu e bine? Am crezut că e mai potrivit aşa, fiindcă iniţialele lui Meg sînt tot „M.M.” şi vreau ca numai mami să întrebuinţeze batistele, zise Beth, tulburată.

— Bine ai făcut drăguţă! Ai avut o idee minunată. Aşa, nimeni nu le va încurca vreodată. Au să-i placă foarte mult, sînt sigură, zise Meg, încruntîndu-se la Jo şi zîmbind lui Beth.

— Vine mama! Ascundeţi repede coşul! strigă Jo, auzind o uşă trîntindu-se şi paşi răsunînd în salon.

Amy intră grăbită cu un aer ruşinat, cînd văzu că surorile ei o aşteptau.

— Unde ai fost şi ce ascunzi la spate? întrebă Meg surprinsă să vadă pe Amy cea leneşă, sculată aşa de vreme, îmbrăcată şi cu capişonul în cap.

— Să nu rîzi de mine, Jo! Voiam să nu ştie nimeni, pînă la sosirea clipei cînd aveam să dăm totul pe faţă. Am vrut numai să schimb sticluţa cu una mai mare şi mi-am dat toţi banii pe ea, ca să nu mai ziceţi că sînt egoistă.

Spunînd acestea, Amy le arătă sticla elegantă pe care o cumpărase în locul celei ieftine. Părea atît de serioasă în încercarea ei de a se uita pe sine, încît Meg, mulţumită o îmbrăţişă, şi Jo zise că e o „fată bună”, iar Beth alergă la fereastră şi rupse cel mai frumos trandafir al ei, ca să împodobească sticla cu colonie.

— Ştiţi, mă simţeam ruşinată de darul meu, după ce azi dimineaţă hotărîsem să fiu generoasă şi aşa, cum m-am

sculat, am dat fuga imediat la parfumerie şi am schimbat-o. Acum sînt aşa de fericită, fiindcă darul meu e cel mai frumos.

În acest moment auziră poarta trîntindu-se. Împinseră coşul sub sofa şi fiecare îşi luă repede locul la masă.

— Îţi urăm un Crăciun fericit, mami! Îţi mulţumim pentru cărţi, am citit puţin şi avem de gînd să facem aşa în fiecare zi, strigară fetele în cor.

— Sărbători fericite, fetiţelor! Îmi pare bine că aţi început imediat şi sper că o să continuaţi. Dar aş vrea să vă spun ceva înainte de a ne aşeza la masă. Nu departe de aici zace o femeie cu un copil nou născut. Şase copii stau îngrămădiţi într-un singur pat, ca sa ţină de cald unul altuia pentru că n-au foc. N-au ce să mănînce şi băiatul cel mai mare a venit să-mi spună că mor de frig şi de foame. Fetelor, nu vreţi să le daţi masa voastră de dimineaţă ca un dar de Crăciun?

Le era la toate grozav de foame, fiindcă aşteptaseră aproape o oră şi o clipă nimeni nu zise nimic; doar un moment, pentru că Jo izbucni cu voiciune:

— Îmi pare aşa de bine că ai venit înainte ca noi să fi început masa.

— Pot să vin şi eu să-ţi ajut să duci lucrurile la copiii cei săraci? întrebă Beth, gata întotdeauna pentru fapte bune.

— Eu duc smîntîna şi pîinişoarele, adăugă Amy, cedînd eroic lucrurile care îi plăceau mai mult.

Meg acoperise deja mîncarea şi strîngea toată pîinea pe o farfurie mare.

— Eram sigură că o să primiţi, zise doamna March mulţumită. Veţi veni toate cu mine, să mă ajutaţi şi la întoarcere mîncăm pîine cu lapte şi ne săturăm noi la prînz.

Într-o clipă fură gata şi cu toate porniră la drum. Din fericire, era devreme şi mergeau pe străzi lăturalnice, aşa încît puţini trecători le puteau vedea şi nu rîse nimeni de grupul comic pe care-l formau.

Într-o odaie sărăcăcioasă, goală, cu geamurile sparte, fără foc, cu aşternutul în zdrenţe, o mamă bolnavă, cu un

copil care scîncea, şi mai mulţi alţii, palizi, înfometaţi, ghemuiţi unul într-altul sub aceeaşi pătură veche, ca să nu îngheţe de frig. Cînd fetele apărură pe uşă, făcură nişte ochi mari de mirare şi buzele învineţite încercară un zîmbet.

— *Ach, mein Gott*, au venit nişte îngeri buni la noi, strigă femeia, plîngînd de bucurie.

— Caraghioşi îngeri, cu capişoane şi mănuşi de lînă, observă Jo, făcîndu-i pe toţi să rîdă.

Într-adevăr, după cîteva minute, s-ar fi zis că nişte spirite bune se puseseră pe lucru acolo. Amy care adusese lemne făcu focul şi astupă geamurile sparte cu pălării vechi şi cu propriul ei şal. Doamna March dădu mamei ceai şi fierturi de orz şi încerca s-o mîngîie, în timp ce înfăşa cu dragoste pe cel mic, ca şi cînd ar fi fost al ei. În acest timp, fetele puseră masa, duseră pe copii lîngă foc şi-i hrăniră ca pe nişte păsărele înfometate, rîzînd, vorbind şi încercînd să înţeleagă engleza lor caraghioasă, pocită.

„Ce bine e! Copiii-îngeri!”, strigau mititeii mîncînd şi încălzindu-şi mîinile roşii la flacăra veselă din sobă.

Fetelor nu le mai spusese nimeni „îngeri” pînă atunci şi găseau că este foarte nostim, mai ales Jo care fusese poreclită „Sancho Pansa”, de cînd se născuse. A fost o masă foare fericită, deşi ele n-au gustat nimic din ea şi, cînd plecară, lăsînd bucuria în urma lor, nu cred că mai exista în tot oraşul patru fiinţe mai mulţumite decît fetiţele înfometate, care-şi dăduseră mîncarea şi se mulţumeau cu pîine şi lapte în dimineaţa de Crăciun.

— Asta se cheamă să-ţi iubeşti aproapele mai mult decît pe tine însuţi şi-mi place, zise Meg, aşezînd darurile, mama lor fiind în odaia de sus, ca să împacheteze haine pentru bieţii Hummel.

Nu erau prea frumoase darurile, dar ele puseseră atîta dragoste în micile pachete, iar vasul înalt din mijloc cu trandafirii roşii, crizanteme albe şi viţă urcătoare, dădea mesii chiar un aer elegant.

— Vine! Dă-i drumul, Beth! Deschide uşa Amy. Trăiască mami, strigă Jo.

Amy deschise larg uşa, Jo ieşi în întîmpinarea mamei, iar Meg o conduse la fotoliul de onoare, în timp ce Beth cînta la pian marşul ei cel mai vesel. Doamna March fu foarte surprinsă şi, emoţionată, zîmbi cu ochii plini de lacrimi, examinîndu-şi darurile şi citind cele cîteva cuvinte care le întovărăşeau, încercă imediat papucii, îşi băgă în buzunar o batistă parfumată din belug cu apă de colonie de la Amy, îşi prinse trandafirul în piept şi găsi că mănuşile îi vin „perfect”.

S-au îmbrăţişat apoi şi au rîs mult, fetele dînd, din cînd în cînd, mici explicaţii, cu simplitate şi cu dragoste care fac aşa de plăcute aceste reuniuni familiare în asemenea clipe, şi rămîn o amintire aşa de frumoasă pentru mai tîrziu. Toate se aşezară apoi la lucru.

Fapta bună de dimineaţă şi ceremonia darurilor le luase atîta timp, încît restul zileie îl petrecură făcînd pregătiri pentru serbarea de seară. Fiind prea tinere şi nu destul de bogate, ca să se ducă la teatru ca să-şi permită cheltuieli mari, pentru a lua parte la reprezentaţiile particulare, fetele îşi puseseră creierul la lucru şi, nevoia fiind mama înţelepciunii, îşi confecţionaseră tot ce aveau nevoie. Unele dintre producţiile lor erau chiar foarte îndemînatice; chitare de carton, lămpi făcute din vase ce nu se mai întrebuinţau, acoperite cu hîrtie argintată, costume pompoase din rochii vechi, strălucitoare de fluturi de tinichea. Mobila o întorceau mereu cu susul în jos şi odaia cea mare era scena multor nevinovate petreceri.

Bărbaţii nu erau admişi, aşa încît Jo putea să joace cîte roluri masculine voia. Ceea ce o încînta îndeosebi era o pereche de cisme roşcate din piele, dăruite de o prietenă care cunoştea pe o doamnă şi aceasta la rîndul ei pe un actor. Cişmele, o floretă veche şi un costum jerpelit ce aparţinuseră pe vremuri acestui actor, formau comoara ei nepreţuită şi apăreau în orice împrejurare. Numărul redus al actorilor din trupă obliga pe cei doi actori principali să joace mai multe roluri în acelaşi timp. Şi într-adevăr, meritau laude pentru munca grea pe care o depuneau, ca să înveţe

trei sau patru roluri, îmbrăcînd şi dezbrăcînd în grabă diverse costume şi aranjînd pe deasupra şi decorurile. Era un exerciţiu excelent pentru memorie şi o distracţie nevinovată, care cerea multe ore. Altminteri, ar fi stat degeaba sau în tovărăşie mai puţin recomandabilă.

În prima seară de Crăciun, vreo douăsprezece fete îngrămădite pe un pat care constituia „fotoliile de orchestră", aşteptau să se ridice cortina de creton albastru cu galben, cu o nerăbdare ce făcea cinste actorilor. Se auzeau şoapte şi mult foşnet de după cortină, un moment zăriră o lampă care fumega şi prinseră chiar rîsetul înfundat al lui Amy, care era cît p-aci să aibă o criză de nervi, din cauza emoţiei. Deodată se auzi un clopot, cortina se dădu la o parte şi tragedia începu.

„*O pădure întunecoasă*", după cum anunţa unicul afiş, era reprezentată prin cîţiva arbuşti în oale de pămînt, un covor verde pe podea şi o peşteră în depărtare. Peştera era făcută dintr-o pătură de cal drept acoperiş şi birouri drept ziduri. Înăuntru, o oală neagră clocotea pe foc şi o vrăjitoare bătrînă se apleca deasupra ei. Scena era în întuneric şi lumina focului împreună cu aburul adevărat care ieşea din ibric, cînd vrăjitoarea ridică capacul, produceau un efect de toată frumuseţea, pe care asistenţa îl resimţi cu putere. O clipă după aceea, Hugo, răufăctorul, intra ţanţoş pe scenă, zăngănindu-şi sabia, purtînd o pălărie cu boruri largi trasă pe ochi, barbă neagră, o pălărie misterioasă şi cisme. După ce făcu cîţiva paşi încoace şi încolo foarte agitat, se izbi pe frunte şi începu deodată să cînte pe o melodie sălbatică ura lui pentru Roderico, iubirea pentru Zara şi hotărîrea lui neînduplecată de a omorî pe unul şi de a cîştiga pe celălalt. Vocea răstită a lui Hugo, întretăiată din cînd în cînd de cîte un strigăt, cînd sentimentele sale erau mai puternice, impresionară mult pe spectatori, care aplaudară în momentul cînd el se opri să răsufle. Înclinîndu-se cu aerul unui om obişnuit cu aprecierea publicului, se îndreptă, tiptil spre peşteră şi porunci lui Hagar pe un ton hotărît, să iasă afară:

— Hai, frumuşico, am nevoie de ajutorul tău!

Şi Meg îşi făcu apariţia, cu o coadă cenuşie de cal atîrnîndu-i pe obraz, îmbrăcată într-o haină neagră cu roşu, cu un băţ în mînă şi cu o pelerină împodobită cu semne cabalistice Hugo îi ceru o băutură, ca să facă pe Zara să-l iubească şi alta, ca să-l ucidă pe Rodrigo.

Pe o frumoasă melodie, Hagar promise să-i îndeplinească ambele dorinţe şi porni să cheme spiritul care-i va aduce băutura de dragoste:

Spiriduş din zarea albastră,
Vino şi la casa noastră,
Tu ce din flori te-ai născut
Şi doar rouă ai băut,
Farmece nu poţi să-mi faci
Şi-n descîntec să le-mbraci?
Fă-mi-l dulce, fă-mi-l tare,
Spiriduş, dă-mi ascultare,
Adu-mi farmecul în zbor,
Spiriduşule, te rog.

Se auzi o arie liniştită, dulce şi apoi în fundul peşterii apăru o figură delicată, în văluri albe, vaporoase, cu aripi strălucitoare, cu părul de aur şi cu o cunună de trandafiri pe cap. Ţinînd o baghetă ridicată, cîntă:

Din văzduhul cel senin
Ia-tă-mă, la tine vin.
Ia descîntecul, învaţă
Şi ascultă a mea povaţă:
La lumina lunii-n noapte,
Farmecul să-l spui în şoapte;
Dar cumva de-l vei uita.
Farmecul s-o destrăma.

şi lăsînd să cadă o sticluţă aurită la picioarele vrăjitoarei, spiritul dispăru. Un alt farmec al lui Hagar chemă o altă

apariţie, dar nu una frumoasă de data aceasta, căci cu un zgomot metalic, un drăcuşor, urît şi negricios, năvăli pe scenă şi după ce mormăi un răspuns, zvîrli o sticlă neagră lui Hugo şi dispăru cu un rînjet. Hugo mulţumi, îşi puse filtrele în cisme şi plecă; iar Hagar informă pe spectatori că de vreme ce el îi omorîse în trecut mai mulţi prieteni, l-a blestemat şi are de gînd să-i strice planurile şi să se răzbune pe el. Pe urmă, cortina căzu şi spectatorii se odihniră, mîncînd candel şi discutînd între acte, despre subiectul piesei.

S-a bocănit mult pe scenă, dar cînd s-a văzut ce capodoperă de tîmplărie teatrală s-a ridicat, nimeni n-a mai suflat o vorbă.

Era într-adevăr splendid! Un turn se înălţa spre cer; iar la fereastra luminată, pe după o perdea albă, apăru Zara, într-o minunată rochie albastră cu argint, aşteptînd pe Roderigo. El sosi într-un veşmînt pompos, cu pălărie cu pene, pelerină roşie, bucle castanii, o chitară şi, bineînţeles, şi cizme. Îngenunchind la picioarele turnului, cîntă o serenadă încîntătoare, la care Zara răspunse şi, în urma unui dialog muzical, consimţi să fugă. Acum trebuia să aibă loc momentul culminant al piesei. Roderigo scoase o scară de frînghie cu cinci trepte, aruncă în sus un capăt, ajută pe Zara să coboare. Ea îşi făcu loc timidă, printre gratiile ferestrei, puse o mînă pe umărul lui Roderigo şi era gata să sară jos cu graţie, cînd, din nenorocire pentru ea, îşi uită trena care se agăţă de fereastră, turnul se clătină, se aplecă în faţă şi căzu cu zgomot, îngropînd pe cei doi nefericiţi îndrăgostiţi sub dărîmăturile lui.

Un ţipăt general izbucni, pe cînd cizmele roşii făceau mişcări dezordonate, ca să iasă din învălmăşeală şi un cap blond se ridică exdamînd;

— Ţi-am spus eu că aşa o să mi se întîmple! Ţi-am spus eu!

Cu o extraordinară prezenţă de spirit, Don Pedro seniorul cel crud, năvăli pe scenă şi, smulgîndu-şi fiica de acolo, îi şopti în grabă:

— Nu rîde! Joacă, ca şi cum totul ar fi mers bine!, şi poruncind lui Roderigo să se ridice, îl exilă din regatul lui cu mînie şi dispreţ.

Deşi încă ameţit de căderea turnului peste el, Roderigo sfidă pe bătrînul suveran şi refuză să plece. Acest exemplu curajos înflăcără pe Zara şi ea sfidă pe tatăl şi stăpînul ei, iar el, mînios dădu poruncă să fie aruncaţi amîndoi în cel mai adînc beci al castelului. Un paznic mic şi grăsuţ intră, aducînd lanţurile şi-i conduse jos cu un aer foarte înspăimîntat, uitînd cu totul vorbele pe care trebuia să le rostească.

Actul al treilea se petrecea în sala cea mare a castelului, şi iată pe Hagar apărînd, gata să elibereze pe îndrăgostiţi şi să-l ucidă pe Hugo. Îl aude venind, se ascunde şi-l vede vărsînd băuturile în două cupe de vin şi poruncind micului servitor timid:

— Du-le prizionierilor, în celule lor, şi spunele că voi veni în curînd!

Dar în vreme ce servitorul îl ia deoparte pe Hugo, să-i spună ceva, Hagar schimbă cupele, cu alte două, nevătămătoare. Paznicul le ia de acolo şi Hagar pune înapoi cupa care era destinată pentru Roderigo. Hugo însetat, după un lung discurs, o bea, îşi pierde minţile, se împleticeşte, cade jos lat şi moare, în vreme ce Hagar îi dă pe faţă uneltirile lui, într-o arie de o neasemuită frumuseţe.

Aceasta fu o scenă într-adevăr impresionantă, deşi unele persoane ar fi putut obiecta, că efectul morţii răufăcătorului fusese întrucîtva micşorat de căderea bruscă a unui smoc de păr lung. Fu chemat în faţa cortinei şi apăru, fără să-şi piardă cumpătul, ţinînd de mînă pe Hagar, a cărui voce fusese considerată mai splendidă decît tot restul reprezentanţei la un loc.

Actul al patrulea arăta pe Roderigo desnădăjduit, gata să-şi împlînte un pumnal în piept, fiindcă i se spusese că Zara l-ar fi părăsit. Dar tocmai cînd e pe punctul de a-şi îndeplini hotărîrea disperată, aude un cîntec minunat sus, la fereastră, care îl anunţă că Zara îi e credincioasă, dar în

pericol şi că el o poate salva, dacă vrea. O cheie îi e aruncată în închisoare. Într-un moment de furie el îşi rupse lanţurile, dscuie uşa şi se repede afară, să scape pe iubita sa.

Actul al cincilea se deschide cu o scenă furtunoasă între Zara şi Don Pedro. El doreşte s-o trimită la mînăstire, dar ea nici nu vrea să audă de aşa ceva; şi după rugăminţi zadarnice e gata să leşine, cînd Roderigo dă năvală înăuntru şi-i cere mîna. Don Pedro refuză, pentru că Roderigo nu e bogat. Cei doi ţipă, gesticulează, dar nu pot ajunge la nici o înţelegere şi Roderigo e gata să ducă în braţe pe Zara, obosită cînd servitorul cel timid intră cu o scrisoare şi cu o pungă de la Hagar, care dispăruse în mod misterios. Aceasta îi înştiinţă că lasă moştenire o avere imensă tinerii perechi şi că-l blesteamă îngrozitor pe Don Pedro, dacă nu-i face fericiţi. Cei doi deschid punga şi câteva monede de cositor cad pe scenă, ca o ploaie de argint. Aceasta înmoaie cu totul pe stăpînul cel neînduplecat, care consimte fără nici un murmur. Toţi intonează un cor vesel şi cortina cade peste cei doi îndrăgostiţi, care primesc în genunchi binecuvîntarea lui Don Pedro, într-o atitudine foarte graţioasă.

Izbucniră aplauze furtunoase, care însă încetară brusc, căci patul cu baldachin care fusese aranjat ca „fotolii de orchestră” se lăsă deodată în jos, fapt care tăie tot entuziasmul spectatorilor Roderigo şi Don Pedro săriră într-ajutor şi toţi ieşiră neatinşi, mulţi nemaiputînd vorbi de rîs. Abia se potoliseră, cînd Hannah apăru la uşă să felicite pe actori din partea doamnei March şi să poftească pe toată lumea jos la masă.

Aceasta fu o adevărată surpriză, chiar şi pentru actori şi cînd văzură masa, se uitară unul la alţi miraţi, dar foarte încîntaţi. Mami le pregătea din cînd în cînd cîte un mic ospăţ, dar o masă aşa de bogată nu mai văzuseră ele din zilele bune de altădată. Erau două farfurii mari cu îngheţată, prăjituri, fructe, bomboane de ronţăit şi în mijlocul mesei, patru buchete mari din flori de seră.

Li se opri respiraţia în loc şi făcură ochi mari, uitîndu-se mirate, cînd la masă, cînd la mama lor care părea încîntată!

— Au venit zîne aici? întrebă Amy.

— E Moş Crăciun, zise Beth.

— Mama a făcut tot, şi Meg zîmbi dulce, cu toată barba ei cenuşie şi sprîncenele albe.

— Oare mătuşa March să fi fost ea aşa de darnică?

— N-aţi ghicit. Domnul Laurence cel bătrîn le-a trimis, răspunse doamna March.

— Bunicul tînărului Laurence. Cine Dumnezeu i-o fi dat ideea asta? Nici nu-l cunoaştem, exclamă Meg.

— Hannah i-a povestit unuia dintre servitori cum v-aţi purtat voi azi dimineaţă. E un bătrîn curios, dar asta i-a plăcut mult, şi cum îl cunoştea pe vremuri pe tatăl meu, azi după-amiază mi-a trimis cîteva rînduri foarte politicoase, în care îmi cerea voie să-l las să-şi exprime sentimentele sale prieteneşti faţă de copiii mei, trimiţîndu-le cîteva bunătăţi şi dulciuri, în cinstea zilei de azi. N-am putut să refuz şi, aşa, vă puteţi bucura acum de această masă bogată, spre deosebire de cea atît de simplă de azi dimineaţă.

— Baiatul acela l-a îndemnat, sînt sigură. E un tip foarte simpatic. Grozav aş vrea să-l cunosc. Am văzut eu că şi el ţine să ne cunoască; dar e ruşinos, şi Meg e aşa de înţepată, nu mă lasă să-i vorbesc, cînd trecem pe lîngă casa lui, zise Jo, în timp ce farfuriile circulau şi îngheţata se topea văzînd cu ochii, în exclamaţiile de satisfacţie ale comesenilor.

— Vorbeşti de cei care locuiesc în casa cea mare de alături?, întrebă una dintre fete. Mama mea îl cunoaşte pe bătrînul Laurence şi zice că e un om foarte mîndru, căruia nu-i place să aibă legături cu vecinii lui. Pe nepotul lui îl ţine închis în casă şi, cînd nu călăreşte sau nu se plimbă cu profesorul lui, îl pune să studieze din greu. L-am poftit odată la un ceai, dar n-a venit. Mama zice că e foarte drăguţ, cu toate că nu vorbeşte niciodată cu fetele.

— Pisica noastră a fugit odată, şi el a adus-o înapoi şi am stat de vorbă peste gard. Ne-am înţeles foarte bine, la criket şi la multe altele, dar cînd a zărit-o pe Meg, a şters-o. Trebuie să reînnoim cunoştinţa într-o zi, pentru că sînt sigură că are nevoie de distractie, zise Jo, hotărîtă.

— Îmi plac manierele lui. Va deveni un adevărat domn. Dacă vei avea prilejul, poţi să stai de vorbă cu el, n-am nimic împotrivă. Chiar el a adus florile şi l-aş fi poftit înăuntru, dacă aş fi fost sigură că totul merge bine, sus la voi. După figura lui am văzut că ar fi dorit atît de mult să mai rămînă, auzind rîsetele voastre. Trebuie să se simtă aşa de singur bietul băiat!

— Bine că nu l-ai poftit mamă, rîse Jo, uitîndu-se la cişmele ei. Dar mai dăm o reprezentaţie pe care s-o poată vedea. Dacă ne-ar ajuta şi el! Ar fi splendid!

— N-am mai primit niciodată un buchet. Ce frumos e! şi Meg se uita la flori cu multă plăcere.

— Sînt frumoase, dar pentru mine trandafirii lui Beth sînt mai inimoşi, zise doamna March, mirosind floarea pe jumătate ofilită de la cingătoare.

Beth se ghemui lîngă ea şi şopti:

— Tare aş vrea să-i trimit tatii buchetul meu. Nu cred că el petrece un Crăciun aşa de vesel ca noi.

CAP. III
TÎNĂRUL LAURENCE

— Jo, Jo, unde eşti? strigă Meg din capul de jos al scării de la pod.

— Aici! răspunse o voce răguşită de sus. Meg dădu fuga pe scară şi găsi pe sora ei înfăşurată într-un şal, pe o sofa veche cu trei picioare, lîngă o fereastră însorită, mîncînd mere şi vărsînd lacrimi de pătăniile *Moştenitorului lui Redclyffe*. Aici se rătrăgea ea, de obicei cu vreo şase mere roşii şi o carte frumoasă, în tovărăşia liniştită a unui

şoricel, care trăia prin apropiere şi căreia nici nu-i pasă de ea. Cînd apăru Meg, Ronţişor se ascunse iute în gaura lui şi Jo îi şterse lacrimile, dornică să afle ce veşti îi aduce Meg.

— Ce bine îmi pare! Doamna Gardiner ne-a trimis cîteva rînduri, prin care ne pofteşte la ea mîine seară şi Meg îi arătă biletul preţios, citindu-i-l foarte încîntată:

„Doamna Gardiner are plăcerea să invite pe d-ra Margareta şi d-ra Josephine la un ceai, în noaptea de Revelion”.

Mama e de părere să mergem, dar cum ne îmbrăcăm?

— Ce mai întrebi, cînd ştii că o să ne punem tot rochiile de poplin, pentru că n-avem altele, răspunse Jo cu gura plină.

— Dacă aş avea o rochie de mătase! suspină Meg. Mama zice că poate să-mi facă una, cînd voi avea optsprezece ani, dar doi ani e un timp aşa de lung, cînd trebuie să aştepţi.

— Dar poplinul nostru pare mătase şi sînt destul de drăguţe pentru noi. A ta e ca nouă, dar ai uitat că pe a mea am ars-o şi are o pată. Ce să mă fac? Se vede grozav şi nu pot s-o scot.

— Trebuie să stai mai liniştită şi cu spatele la perete. Faţa e foarte bună. Eu o să am o panglică nouă în păr, şi mama îmi împrumută acul ei cu perle. Pantofii mei cei noi sînt drăguţi şi mănuşile îmi vin bine, deşi nu sînt aşa de frumoase, pe cît aş dori eu.

— Ale mele sînt pătate cu limonadă şi nu pot să găsesc altele noi, aşa că o să merg fără mănuşi, zise Jo, care nu se sinchisea prea mult de eleganţă.

— Trebuie să ai mănuşi, altfel nu mai mergem, strigă Meg hotărîtă. Mănuşile sînt mai importante decît orice. Nu poţi să dansezi fără ele şi dacă nu le vei pune, n-am să mă simt bine.

— Atunci am să stau liniştită. Nu-mi pasă, dacă dansez sau nu. Nu e nici o distracţie să te învîrteşti de colo pînă colo. Mie îmi place să zbor, să fac sărituri.

— Nu poţi să ceri mamei mănuşi noi. Costă aşa de scump şi tu n-ai grijă de ele. Cînd le-ai murdărit pe celelalte, a zis că nu-ţi mai cumpără altele, iarna asta. Nu poţi să le ţii într-un fel să nu se vadă? întrebă Meg îngrijorată.

— Doar să le ţin strîns în mînă, asta e tot ceea ce pot face. Am găsit altceva! Fiecare să pună în mînă una bună, şi să ţină pe cea murdară. Ce zici?

— Mîinile tale sînt mai mari decît ale mele şi ai să-mi întinzi mănuşa îngrozitor, începu Meg, pentru care mănuşile erau o adevărată slăbiciune.

— Atunci merg fără mănuşi! Nu-mi pasă de ce o să zică lumea!, strigă Jo, luîndu-şi cartea.

— Ţi-o dau pe a mea, ţi-o dau, numai nu mi-o păta şi poartă-te frumos. Nu-ţi pune mîinile la spate, nu fixa oamenii, nu striga „Sfinte Sisoe”. Te rog ţine minte lucrurile astea.

— Să n-ai nici o grijă. Am să stau cuminte şi n-am să fac pozne. Acuma du-te şi răspunde la bilet şi lasă-mă să termin romanul ăsta palpitant.

Meg plecă să „accepte cu mulţumiri”, să se uite la rochie şi să-şi dreagă, cîntînd, veselă, singurul ei volan de dantelă veritabilă, în timp ce Jo sfîrşea cartea, cele patru mere, şi se mai juca şi de-aprinselea cu Ronţişor.

În ajunul anului Nou, salonul era gol, că cele două surori mai mici făceau pe cameristele şi cele două surori mai mari se îmbrăcau cu înfrigurare pentru „ceai”. Deşi toaletele erau simple, a fost mult rîs, vorbă şi alergătură în casa March şi la un moment dat s-a simţit şi un puternic miros de ars. Meg voia cîteva bucle în faţă şi Jo fu rugată să ţină strîns cu cleştele fierbinte, părul pus pe hîrtie.

— Aşa fum trebuie să iasă? întrebă Beth din vîrful patului.

— Se usucă umezeala, răspunse Jo.

— Ce miros curios, parcă ar fi de pene arse, observă Amy, netezindu-şi mîndră buclele ei lucioase.

— Gata, acum am să scot hîrtiile şi o să vedeţi un nor de bucle mici, zise Jo, punînd jos cleştele.

Scoase într-adevăr hîrtiile, dar nu se văzu nici un nor de bucle, căci părul ieşi cu hîrtie cu tot, şi coaforul îngrozit puse pe masă în faţa victimei un şir de pacheţele fumegînd.

— Vai, vai ce mi-ai făcut! M-ai nenorocit! Nu pot să mai merg! Părul meu, vai, părul meu! se văită Meg, uitîndu-se cu disperare la părul creţ, inegal de pe fruntea ei.

— Ăsta e ghinionul meu. Nu trebuia să-mi ceri să te ajut. Eu totdeauna stric. Îmi pare grozav de rău, dar nu din vina mea. Cleştele era prea fierbinte, mormăi Jo, uitîndu-se cu lacrimi de remuşcare la părul înnegrit şi ars.

— Nu e ars, doar încreţeşte-l puţin şi leagă-ţi panglica în aşa fel, încît cele două capete să cadă puţin pe frunte şi o să fii după ultima modă. Am văzut o mulţime de fete pieptănate aşa, zise Amy consolînd-o.

— Am vrut să fiu frumoasă. Aşa îmi trebuie! Mai bine îmi lăsam părul cum era, strigă Meg furioasă.

— Cum fac eu! Era aşa de lins şi de drăguţ! Dar o să crească iar la loc, o mîngîie Beth, sărutînd-o.

După alte cîteva accidente mai puţin importante, Meg îşi termină în sfîrşit toaleta şi prin sforţările reunite ale familiei, Jo fu şi ea îmbrăcată şi pieptănată. Erau foarte bine în rochiile lor simple. Meg într-o rochie cenuşiu-albăstruie, cu cordon de catifea albastră, volane de dantelă şi acul cu perlă; Jo în maron, cu un guler bărbătesc, scrobit, şi cu o crizantemă albă drept unică podoabă. Fiecare puse într-o mînă o mănuşă curată de culoare deschisă, şi ţinu în cealaltă una pătată, şi toată lumea fu de părere că înfăţişarea lor e „perfectă”. Pantofii lui Meg cu tocuri înalte îi erau foarte strîmţi şi o strîngeau deşi ea nu voia să recunoască şi Jo avea impresia că cele nouăsprăzece ace de cap îi sînt înfipte în creier, ceea ce nu era prea comod. Dar ce era să facă! Cine vrea să fie elegant, trebuie să sufere.

— Petrecere bună, dragele mele, le ură doamna March, în timp ce surorile coborau scara cu băgare de seamă. Nu mîncaţi prea mult şi întorceţi-vă la unsprăzece, cînd o să vină Hannah, să vă ia.

Cînd trîntiră poarta după ele auziră o voce de la fereastră.

— Fetelor, fetelor aveţi batiste curate?

— Da, da, albe ca zăpada şi a lui Meg e şi parfumată, strigă Jo de jos, adăugînd pe drum: Cred că mami ne-ar întreba asta şi dacă am fi în timpul unui cutremur.

— E una din părerile ei aristocatice şi are dreptate. O doamnă adevărată se recunoaşte după mănuşi, batistă şi pantofi, răspunse Meg care avea şi ea o mulţime de păreri aristocratice.

— Vezi, nu uita să-ţi ascunzi arsura Jo! E la locul lui cordonul meu? Îmi stă foarte rău părul? zise Meg întorcîndu-se de la oglinda din vestiarul doamnei Gardiner, după o prelungită şi atentă examinare,

— Sînt sigură că am să uit. Dacă mă vezi că fac vreo prostie, fă-mi cu ochiul, ca să-mi aduc aminte, o rugă Jo, trăgîndu-şi gulerul şi netezindu-şi puţin părul.

— Nu, o fată bine crescută nu face cu ochiul. Am să ridic sprîncenele, dacă se întîmplă ceva rău şi dau din cap, dacă totul merge bine. Acuma ţine-te drept, mergi cu paşi mici şi nu strînge mîna, cînd eşti prezentată cuiva, că nu e frumos.

— Cum ştii tu toate amănuntele astea! Eu nu pot să le ţin minte. Ce veselă muzică!

Coborîră în salon, puţin intimidate, căci ieşeau rareori în lume şi, cu toate că această mică petrecere era fără ceremonie, pentru ele era un eveniment. Doamna Gardiner, o doamnă voinică, în vîrstă, le ieşi prietenoasă în întîmpinare şi apoi le dădu în primire celor mai mari din cele şase fiice ale ei. Meg cunoştea pe Sallie şi se simţi repede în largul ei; dar Jo, pe care n-o interesau prea mult persoanele şi flecăreala, rămase deoparte, avînd grijă să stea mereu cu spatele la perete şi simţindu-se fără rost, ca un mînz într-o grădină cu flori.

Ceva mai departe, vreo şase băieţi discutau despre patinaj, şi Jo ardea de dorinţa de a intra şi ea în vorbă, căci patinajul era una dintre bucuriile vieţii ei. Telegrafie dorinţa

ei lui Meg, dar sprîncenele se ridicară în sus aşa de alarmate, căci nici nu îndrăzni sa se mişte. Nimeni nu veni s-o întrebe şi pe ea ceva şi grupul de lîngă ea se micşoră treptat, pînă cînd rămase singură. Nu putea să se plimbe de colo pînă colo şi să se distreze, de teamă să nu se vadă pata de arsură; şi aşa continuă să se uite la oameni cu o privire pierdută, pînă începu dansul. Meg fu invitată imediat şi pantofii cei strîmţi se mişcară aşa de sprinteni, că nimeni n-ar fi putut bănui ce suferinţe îndura purtătoarea lor, cu zîmbetul pe buze. Jo văzu pe un tînăr înalt, cu părul roşu apropiindu-se de colţul ei, şi, temîndu-se să n-o poftească pe ea, se strecură într-o nişă ascunsă de o perdea, de unde putea să privească pe furiş şi să se distreze în voie. Din nenorocire, o altă persoană timidă alesese acelaşi refugiu, căci atunci cînd lăsă să cadă perdeaua, se găsi faţă în faţă cu tînărul Laurence.

— Ah! N-am ştiut că e cineva aici! se bîlbîi Jo, pregătindu-se să dea înapoi, pe cît de repede dăduse buzna înăuntru.

Dar băiatul zîmbi şi zise pe un ton prietenos, deşi parcă puţin speriat:

— Cît despre mine, poţi să rămîi, dacă vrei.

— Nu te deranjez?

— Deloc! Am venit aici, pentru că nu cunoşteam multă lume şi ştii, mă simţeam străin la început.

— Şi eu la fel. Nu pleca, te rog, numai dacă ai altceva mai bun de făcut.

Băiatul se aşeză jos şi se uită la vîrful ghetelor, pînă cînd Jo rupse tăcerea, încercînd să fie politicoasă ca o persoană de lume.

— Cred că am mai avut plăcerea să vă cunosc. Nu locuiţi lîngă noi?

— Chiar alături.

El se uită la ea şi începu să rîdă, căci felul acesta pretenţios de a vorbi al fetei i se părea neobişnuit, cînd îşi aducea aminte ce prieteneşte stătuseră de vorbă despre cricket, în ziua cînd îi adusese pisica acasă.

Aceasta dădu curaj lui Jo, care rîse şi zise cu vioiciune:

— Darul dumitale de crăciun ne-a făcut mare plăcere.

— Bunicul l-a trimis.

— Dar dumneata i-ai dat ideea, spune drept.

— Ce mai face pisica dumitale, domnişoară March, întrebă băiatul, încercînd să pară indiferent, deşi îi rîdeau ochii.

— Bine, mulţumesc, domnule Laurence! Dar eu nu sînt decît Jo, pur şi simplu, răspunse ea.

— Eu nu sînt domnul Laurence. Sînt numai Laurie.

— Laurie Laurence, ce nume ciudat!

— Numele meu de botez e Theodor, dar nu-mi place, fiindcă băieţi îmi ziceau Dora şi aşa le-am spus să mă cheme mai bine Laurie.

— Nici eu nu pot să sufăr numele meu. E aşa de sentimental! Grozav aş vrea ca toată lumea să-mi zică Jo, în loc de Josephine. Cum i-ai făcut pe băieţi să nu-ţi mai zică Dora?

— I-am bătut.

— Eu nu pot s-o bat pe mătuşa March, aşa că n-am ce face. Trebuie să-l suport, şi Jo se resemnă oftînd.

— Nu-ţi place dansul domnişoară Jo?, întrebă Laurie găsind că numele i se potrivea destul de bine.

— Îmi place, cînd e loc destul şi toată lumea e veselă. Într-un salon ca acesta, sînt sigură că o să răstorn ceva, o să calc oamenii în picioare, sau o să fac vreo prostie, aşa că stau mai bine deoparte şi o să las pe Meg să aibă succes. Nu dansezi?

— Cîteodată! Eu am trăit în străinătate mulţi ani şi n-am stat destul pe aici, ca să ştiu cum e obiceiul.

— În străinătate excalmă Jo. O! povesteşte-mi te rog ceva. Îmi place grozav de mult să-mi vorbească oamenii de călătoriile lor.

Laurie nu prea ştia cu ce să înceapă; dar întrebările pline de nerăbdare ale fetei îl puseră pe cale. Îi spuse că a făcut şcoala la Vevey, unde băieţii nu purtau niciodată

pălării şi se plimbau cu barca pe lac, iar în zilele de sărbătoare plecau în excursii prin Elveţia cu profesorii.

— Ce n-aş fi dat să fiu şi eu acolo.

— Ştii să vorbeşti franţuzeşte?

— Nici nu ne dădea voie să vorbim altă limbă la Vevey.

— Spune ceva. Eu pot să citesc, dar ştiu să pronunţ.

— *Quel nomme a cette jeune fille, en les pantofles jolies*? întrebă Laurie foarte natural.

— Ce drăguţ vorbeşti! Stai! Ai zis: „Cine e domnişoara cu pantofi frumoşi", nu-i aşa?

— *Oui, mademoiselle*!

— E sora mea Margaret şi ştiai că e ea! O găseşti drăguţă?

— Da, îmi aminteşte de unele nemţoaice. E aşa de sănătoasă şi liniştită şi dansează ca o adevărată doamnă.

Lui Jo i se lumină faţa de bucurie, la auzul acestor cuvinte copilăreşti de laudă şi şi le însemnă bine în minte, ca să i le repete surorii sale. Amîndoi se uitară printre perdele, criticară, comentară, pînă se simţiră ca nişte vechi prieteni. Timiditatea lui Laurie dispăru curînd, căci apucăturile băieţeşti ale lui Jo îl distrau şi-l făceau să se simtă bine şi Jo devenise iar vioaie, pentru că uitase de rochie, şi nimeni nu-i mai ridica sprîncenele la ea. „Tînărul Laurence" îi plăcea mai mult decît oricînd. Se uită bine la el, ca să-l poată descrie fetelor acasă, pentru că ele n-aveau fraţi şi băieţii erau pentru ele fiinţe aproape necunoscute.

— Păr negru şi creţ, piele arămie, ochi mari negri, nas lung, dinţi frumoşi, mîini şi picioare fine, înalt cît mine, foarte politicos, pentru un băiat şi extrem de simpatic. Cîţi ani o fi avînd?

Îi stătea pe limbă să-l întrebe, dar se ţinu la timp şi cu un tact neobişnuit încercă să afle, pe ocolite.

— Probabil că pleci în curînd iar la şcoală? Te-am văzut „tocind", vreau să spun învăţînd mult, şi Jo se înroşi, că-i putuse scăpa acel îngrozitor, „tocind".

Laurie zîmbi, dar nu păru supărat şi răspunse dînd din umeri:

— Doi sau trei ani de acum încolo nu mă mai duc. În orice caz nu înainte de a împlini şaptesprezece ani.

— N-ai decît cinsprezece ani? întrebă Jo, măsurînd cu privirea pe băiatul înalt, pe care-l credea de şaptesprezece ani cel puţin.

— Şaisprezece, luna viitoare.

— Ce n-aş da să mă duc şi eu la şcoală! Nu prea ai aerul că-ţi place şcoala.

— Nu pot s-o sufăr. Nu faci acolo altceva decît glume proaste şi toceşti. Şi nu-mi place cum se poartă băieţii din ţara asta, nici la carte, nici la joacă.

— Dar ce-ţi place?

— Să trăiesc în Italia şi să mă distrez cum vreau eu.

Jo ar fi dorit grozav să ştie cum vrea el să se distreze, dar nu îndrăzni să întrebe, căci sprîncenele negre se încruntau ameninţătoare, aşa încît schimbă vorba, bătînd tactul muzicii cu piciorul:

— E o polcă splendidă. De ce nu te duci s-o încerci?

— Dacă vii şi dumneata!, răspunse el, înclinîndu-se uşor.

— Nu pot, i-am promis lui Meg, că nu mă mişc, pentru că... şi Jo se opri nehotărîtă, dacă să spună sau să rîdă.

— Pentru ce? întrebă Laurie curios.

— Nu mă spui?

— Niciodată!

— Ei, am un obicei rău să stau în faţa sobei şi-mi ard toate rochiile, ceea ce s-a întîmplat şi cu asta; şi deşi e cîrpită cu îndemînare, totuşi se vede şi Meg mi-a spus să stau liniştită. Poţi să rîzi, dacă vrei. Ştiu că e caraghios.

Dar Laurie nu rîse. Se uită în jos un moment şi Jo rămase foarte nedumerită, cînd băiatul îi propuse amabil:

— Nu-i nimic. Uite ce o să facem: e o odaie mare acolo, unde putem să dansăm, cît vrem. Nu ne vede nimeni. Vino, te rog!

Jo îl urmă încîntată, regretînd că n-are şi ea două mănuşi curate, cînd văzu pe cele gălbui pe care le trase partenerul ei. Odaia era goală şi polca merse de minune,

căci Laurie dansa bine şi învăţă şi pasul nemţesc sprinten, plin de vioiciune, care o încîntă pe Jo. Cînd încetă muzica, se aşezară jos pe trepte, să răsufle şi Laurie îi povestea tocmai cu însuleţire o serbare studenţească de la Heidelberg, cînd Meg apăru în căutarea sorei ei. Îi făcu semn şi Jo o urmă, vrînd-nevrînd, într-o odaie lăturalnică şi acolo Meg se întinse pe o sofa, galbenă la faţă.

— Mi-am scrîntit glezna, am călcat greşit cu tocurile astea înalte. Mă doare foarte rău, abia pot să mă ţin pe picioare şi nici nu ştiu cum am să merg pînă acasă, zise ea perpelindu-se de durere.

— Eram sigură că ai să te nenoroceşti cu comediile astea în picioare. Îmi pare rău, dar nu văd ce-ai putea face. Doar să luăm o trăsură, sau să stăm aici toată noaptea, răspunse Jo frecîndu-i uşor glezna, în timp ce vorbea.

— Nu pot să iau o trăsură că e prea scump. Nici nu cred că găsesc vreuna, fiindcă aici fiecare a venit cu trăsura lui. Pînă la staţie e deaparte şi n-ai pe cine trimite.

— Mă duc eu.

— Nu, nu, e trecut de zece şi e întuneric beznă. Nu pot să rămîn noaptea aici. E casa plină. Sallie a invitat mai multe fete. Voi sta culcată, pînă vine Hannah şi pe urmă am să merg cum am să pot.

— Îl rog pe Laurie. Se duce el, zise Jo, uşurată că i-a venit această idee.

— Ce face! Nu, mulţumesc. Te rog nu mai spune nimănui nimic. Adu-mi mai bine şoşonii şi pune pantofii ăştia la un loc cu lucrurile noastre. Nu mai pot să dansez; dar cum se termină masa, pîndeşte-o pe Hannah, şi adu-o aici, imediat ce vine.

— Acum se duc la masă, mai bine rămîn cu tine.

— Nu, dragă! Dă fuga şi adu-mi nişte cafea. Sînt aşa de obosită că nici nu pot să mă mişc.

Şi Meg se lungi pe divan, ascunzîndu-şi şoşonii pe cît putea, iar Jo porni spre sufragerie, făcînd pe drum o mulţime de boroboaţe. Mai întîi deschise un dulap din perete, cu porţelanuri. Pe urmă intră din greşeală într-un

salonaş unde domnul Gardiner se răcorea bînd de unul singur. Apoi nimerind în sfîrşit sufrageria, se repezi la masă şi luă o cafea pe care şi-o vărsă imediat pe rochie, făcînd faţa la fel cu dosul.

— O Doamne! Numai pozne fac, se văită Jo, ştergîndu-şi rochia cu mănuşa nouă a lui Meg.

— Îmi dai voie să-ţi ajut? zise o voce prietenoasă.

Era Laurie, cu o ceaşcă plină într-o mînă şi o farfurie cu îngheţată în cealaltă.

— Voiam să iau ceva pentru Meg, care e foarte obosită. Cineva m-a izbit şi uite ce-am făcut, răspunse Jo, uitîndu-se posomorîtă, cînd la fusta pătată, cînd la mănuşa colorată de cafea.

— Rău de tot! Tocmai căutam pe cineva, căruia să-i dau aceste lucruri. Pot să i le duc surorii dumitale?

— O mulţumesc! Să-ţi arăt unde e. Nu mă încumet să le-duc eu, că iarăşi fac vreo poznă.

Jo merse cu el şi, ca băiat obişnuit cum trebuie să se poarte cu domnişoarele, Laurie trase o măsuţă în faţa patului, aduse încă o porţie de îngheţată şi cafea pentru Jo, şi fu aşa de serviabil, că pînă şi Meg cea pretenţioasă găsi că e „un băiat drăguţ”.

Se distrară bine, mîncînd bomboane şi jucînd şarade şi erau tocmai în mijlocul unui „bîz” cu alţi doi sau trei tineri care se rătăciseră pe acolo, cînd apăru Hannah. Meg uită de picior şi se ridică aşa de repede, că fu silită să se sprijine pe Jo, cu un geamăt de durere.

— Sst! Să nu spui nimic, îi şopti ea, adăugînd tare: Nu e nimic! Mi-am scrîntit puţin piciorul, atîta tot.

Şi urcă şchiopătînd scările să se îmbrace.

Hannah o certă, Meg începu să plîngă, Jo era gata-gata să-şi piardă răbdarea şi atunci se hotărî să facă ce credea ea de cuviinţă. Strecurîndu-se afară din odaie, alergă jos, la scară, găsi un servitor pe care-l întrebă dacă îi poate aduce o trăsură. Din nefericire pentru ea, servitorul nu era de prin părţile acelea. Jo se uită în jurul ei, gîndindu-se cui să se

adreseze, cînd Laurie care auzise ce spusese, veni la ea şi-i oferi trăsura bunicului, care tocmai venise să-l ia, zicea el.

— E prea devreme. N-ai să-mi spui că pleci de la ora aceasta, începu Jo încîntată de întorsătura lucrurilor, dar şovăind să primească propunerea.

— Eu plec întotdeauna devreme, zău, crede-mă, Jo! Te rog, dă-mi voie să vă conduc acasă. Sînteţi chiar în drumul meu şi am auzit că plouă.

Aceasta o hotărî pe Jo să primească. Îi mulţumi recunoscătoare, povestindu-i de accidentul lui Meg. Alergă apoi sus, să-i aducă pe ceilalţi. Hannah nu putea să sufere ploaia aşa că nu se împotrivi deloc şi porniră foarte mîndri în trăsura închisă şi elegantă. Laurie se sui pe capră, ca Meg să-şi poată ţine piciorul întins şi fetele comentară petrecerea în voie.

— Eu m-am distrat straşnic. Dar tu?, întrebă Jo, zburlindu-şi părul şi întinzîndu-se pe pernele trăsurii.

— Şi eu, pînă cînd am călcat prost. Prietena lui Sallie, Annie Moffat, a prins o slăbiciune pentru mine şi m-a invitat să stau la ea o săptămînă împreună cu Sallie, la primăvară, cînd începe opera şi ar fi minunat, dacă m-ar lăsa mama, răspunse Meg, înveselindu-se la acest gînd.

— Te-am văzut dansînd cu un domn cu părul roşu, de care am fugit eu. Era drăguţ?

— Da, foarte drăguţ! Are păr castaniu-roşcat, nu roşu, şi a fost amabil cu mine. Am dansat cu el o polcă de toată frumuseţea.

— Parcă era o lăcustă nervoasă domnul cela cînd dansa. Laurie şi cu mine am rîs, de ne-am prăpădit. Ne-ai auzit?

— Nu, dar asta e foarte nepoliticos. Ce-aţi putut face tot timpul, ascunşi acolo?

Jo îi povesti aventurile ei, şi cînd să le termine, ajunseseră acasă. Îi mulţumiră călduros, îi spuseră „noapte bună” şi se furişă înăuntru, sperînd să nu scoale pe nimeni; dar cînd scîrţîi uşa, două scufiţe de noapte apărură în

deschizătura uşii şi două voci adormite, dar destul de vioaie pentru ora aceea tîrzie, strigară:

— Povestiţi-ne cum a fost la ceai, povestiţi-ne cum a fost la ceai!

Jo luase pe ascuns de la petrecere cîteva bomboane pentru fetiţe, ceea ce Meg numea „lipsă de maniere elegante”, şi toată lumea se linişti, cînd auziră întîmplările din seara aceea.

— N-am ce zice, să vii acasă de la ceai în trăsură şi să stai în capot, în timp de fata din casă te serveşte. Acestea numai o adevrată domnişoară le poate avea, zise Meg, uitîndu-se la Jo, care-i lega piciorul şi-i peria părul.

— Nu cred că o fată bogată s-ar fi distrat mai bine decît noi, cu tot părul nostru ars, rochiile vechi, mănuşile desperecheate şi pantofii strimţi, care ne scrîntesc piciorul cînd sîntem destul de proaste să-i purtăm.

Şi cred că Jo avea dreptate.

CAP IV
GREUTĂŢI

— O Doamne, ce greu e să reluăm viaţa de muncă, după atîtea distracţii! suspină Meg a doua zi după petrecere, căci se terminase vacanţa şi săptămîna de veselie nu le ajuta deloc să reia cu voie bună munca, ce nu-i plăcuse niciodată.

— Aş vrea să fie numai Crăciun şi Anul Nou. N-ar fi frumos? spuse Jo, căscînd plictisită.

— Nu ne-am distra nici pe jumătate, pe cît ne distrăm acuma. Dar e aşa de plăcut să iei masa seara, să primeşti buchete, să te duci la ceaiuri şi să vii acasă în trăsură, să citeşti, să te odihneşti şi să nu munceşti din greu. Eşti ca toată lumea şi eu le invidiez întotdeauna pe fetele care se ocupă numai de lucruri de asta. Îmi place aşa de mult luxul,

zise Meg, încercînd să se hotărască pe care din cele două rochii uzate s-o pună.

— Ce să faci, nu-l putem avea! La ce bun să cîrtim. Să ne luăm bagajele în spate şi să pornim la drum, cum face şi mami. Sigur că mătuşa March e un adevărat monstru marin pentru mine, dar sper să mă obişnuiesc cu această corvoadă şi s-o port, fără să mă plîng. Atunci o să-mi pară aşa de uşoară că nici n-o s-o mai bag în seamă.

Această idee însufleţi imaginaţia lui Jo şi-i redă buna dispoziţie; dar Meg nu se lumină la faţă, căci povara ei, care consta din patru copii răsfăţaţi, îi păru mai apăsătoare ca oricînd. Nici nu avu destulă tragere de inimă să se gătească ca de obicei, cu panglică albastră sau să se pieptene cum îi stătea mai bine.

— La ce bun să fiu drăguţă, cînd nu mă vede nimeni, în afară de stîrpiturile alea de copii şi nimănui nu-i pasă dacă sînt inimoasă sau nu, mormăi ea, închizînd sertarul cu zgomot. O să fiu silită să-mi cîştig pîinea cu sudoarea frunţii toate zilele vieţii mele, doar cu frînturi de distracţii din cînd în cînd şi am să îmbătrînesc şi am să mă fac urîtă şi ursuză. Asta numai pentru că sînt săracă şi nu pot să-mi trăiesc viaţa cum trebuie ca alte fete. Asta e nedrept!

Într-o astfel de stare de spirit, Meg coborî în sufragerie şi la masă nu se putu nimeni înţelege cu ea. Toată lumea era prost dispusă şi gata de ceartă. Pe Beth o durea capul şi stătea întinsă pe sofa, încercînd să se mîngîie cu pisica şi cu trei pisoi. Amy era supărată, pentru că nu-şi învăţase lecţiile şi nu-şi găsea galoşii. Jo avea poftă să fluiere şi făcea mare scandal, pînă să se pregătească de plecare. Doamna March era ocupată cu o scrisoare pe care voia să o trimită imediat şi Hannah era morocănoasă, pentru că nu era în obiceiul ei să se scoale tîrziu.

— N-am mai văzut o familie aşa de nervoasă, izbucni Jo, pierzîndu-şi firea, după ce răsturnase o călimară, îşi rupsese amîndouă şiretele de la pantofi şi se aşezase pe o pălărie.

— Tu eşti cea mai nervoasă dintre toţi, i-o întoarse Amy, ştergînd adunarea pe care o greşise de la început, cu lacrimile care-i căzuseră pe tăbliţă.

— Beth, dacă nu-ţi ţii pisicile astea nesuferite jos la pivniţă, le înec, se răsti Meg, încercînd să scape de pisoiul care i se căţăra pe spate, tocmai unde nu-l putea ajunge cu mîna.

Jo, rîdea, Meg era furioasă, Beth îşi ceru pisoiul înapoi şi Amy se văita, pentru că nu-şi putea aduce aminte cît face 9 x 12.

— Fetelor, fetelor, staţi liniştite un moment. Trebuie să expediez asta cu poşta de dimineaţă şi-mi pierd şirul ideilor cu gălăgia voastră, ridică tonul doamna March, ştergînd a treia frază greşită din scrisoare.

Un moment se făcu tăcere, întreruptă însă de Hannah, care dădu năvală înăuntru, aruncînd pe masă două pateuri fierbinţi şi iar ieşi fuga pe uşă. Aceste pateuri intraseră în obiceiul casei. Fetele le numeau manşoane, pentru că n-aveau manşoane şi acestea le ţineau de cald în zilele friguroase. Hannah nu uita niciodată să le facă, oricît ar fi fost de ocupată sau de morăcănoasă, pentru că drumul era lung şi neadăpostit şi asta era toată masa lor de prînz, căci rareori se întorceau acasă înainte de trei.

— Strîngeţi bine pisicile în braţe şi vezi să-ţi treacă guturaiul, Bethy. La revedere, mami! Sîntem nişte ştrengăriţe acum de dimineaţă, dar ne vom întoarce cuminţi ca nişte îngeri. Hai, Meg!

Şi Jo plecă cu convingerea, că pelerinii nu porneau la drum aşa cum ar fi trebuit.

Se uitau întotdeauna înapoi, înainte de a face colţul, căci la fereastră stătea mama lor, care le făcea zîmbind un semn cu capul sau cu mîna. Nu ştiau de ce, dar aveau impresia că fără acest ultim rămas bun, nu le-ar fi mers bine toată ziua, căci în orice dispoziţie ar fi plecat, ultimul surîs al mamii lor le lumina ca o rază de soare.

— Am merita mai bine ca mami să ne arate pumnul, în loc să ne trimeată o sărutare, fiindcă nişte draci împieliţaţi

ca noi n-au mai existat, strigă Jo, mustrîndu-se şi păşind bucuroasă pe drumul noroios şi în vîntul tăios care sufla.

— Nu mai întrebuinţa asemenea cuvinte, se revoltă Meg de sub vălul sub care se ascunsese, ca o călugăriţă sătulă de lume.

— Îmi plac cuvîntele tari, realiste, care spun ceva, replică Jo, îndesîndu-şi mai bine pe cap pălăria care era tocmai gata să zboare.

— Numeşte-le cum îţi place; dar eu nu sînt nici şstrengăriţă, nici drac împieliţat şi nu ţin să mi se dea astfel de nume.

— Eşi o fiinţă nefericită şi în orice caz, prost dispusă azi, pentru că nu poţi sta tot timpul în poala luxului. Biata fată! Ai răbdare numai, pînă fac eu avere şi atunci te vei răsfăţa în trăsuri şi îngheţată şi pantofi cu tocuri înalte şi buchete de flori, şi băieţi cu părul roşu, cu care să dansezi.

— Eşti caraghioasă Jo!

Meg rîse, fără să vrea de prostiile ei şi se simţi mai bine.

— Ai noroc că sînt aşa, fiindcă dacă aş lua şi eu un aer înţepat şi aş fi posomorîtă, cum eşti tu, frumos ne-am mai lăuda. Slavă Domnului că pot să găsesc ceva nostim de care să rîd. Nu mai sta îmbufnată şi întoarce-te veselă acasă, ca o fată drăguţă ce eşti.

Jo bătu uşor pe umăr pe sora ei, drept încurajare, cînd se despărţiră pentru ziua întreagă, fiecare luînd un alt drum şi fiecare ţinînd strîns în mînă pateul cald şi căutînd să fie veselă în ciuda crivăţului, a muncii grele, a dorinţelor nesatisfăcute şi atît de fireşti la vîrsta lor tînară.

Cînd domnul March şi-a pierdut averea, încercînd să ajute pe un prieten în nenorocire, cele două fete mai mari au cerut să fie lăsate să facă ceva, cel puţin ca să se suţină pe ele. Fiind de părere că nu e niciodată prea devreme, să începi să preţuieşti energia, hărnicia şi independenţa, părinţii consimţiră, şi amîndouă se puseră pe lucru cu un zel plin de însufleţire, prin care învingi pînă a urmă, în ciuda tuturor piedicilor. Margareta găsi un loc de guvernantă şi se

simţi bogata cu mica ei leafă. Cum spunea ea, îi plăcea mult luxul şi necazul ei cel mare era sărăcia. O găsea mai greu de suportat decît surorile ei, pentru că îşi amintea de vremurile bune cînd casa era bogată, viaţa uşoară şi lipsurile necunoscute. Îşi dădea osteneala să nu fie invidioasă şi nemulţumită, dar era foarte normal ca o fată tînără să dorească lucruri frumoase, prietene vesele şi o viaţă fericită. La familia King vedea zilnic tocmai ceea ce dorea ea, căci surorile mai mari ale copiilor ieşeau des şi lui Meg îi treceau deseori prin faţă rochii elegante de bal şi buchete de flori, auzea conversaţii despre teatre, concerte, plimbări cu sania şi alte distracţii, vedea cum se aruncă pe fleacuri banii, care i-ar fi fost aşa de preţioşi ei. Biata Meg se plîngea rareori, dar un sentiment de nedreptate a vieţii faţă de ea, o făcea să privească uneori cu amărăciune oamenii, pentru că nu învăţase încă să înţeleagă cît de bogată era ea în singurele calităţi care fac viaţa fericită.

S-a întîmplat ca Jo să fie tocmai persoana potrivită de care avea nevoie mătuşa March, care era şchioapă. Bătrînă şi fără copii, fu gata să adopte una din fete, cînd veniră vremurile grele şi se simţi foarte ofensată, cînd propunerea ei fu refuzată. Unii prieteni spuseră doamnei şi domnului March că prin aceasta pierdeau orice nădejde ca bătrîna să-şi aducă aminte de ei în testament; dar soţii March, oameni dezinteresaţi, s-au mulţumit să răspundă:

— Nu ne dăm fetele nici pentru o duzină de averi. Săraci sau bogaţi, vom rămîne la un loc şi vom fi fericiţi unii cu alţii.

Bătrîna rupse relaţiile cu ei pentru un timp, dar întîmplîndu-se s-o întîlnească pe Jo la o prietenă, ceva în figura ei comică şi în apucăturile ei brusce o atrase şi-i propuse să o ia domnişoară de companie. Aceasta nu-i convenea deloc lui Jo, dar primi locul, de vreme ce nu se ivea nimic mai bun şi, spre mirarea tuturor, se înţelese foarte bine cu bătrîna cicălitoare. Din cînd în cînd aveau schimburi violente de cuvinte, şi odată Jo s-a întors acasă, declarînd că nu mai poate să suporte această viaţă, dar

mătuşa March întotdeauna împăca repede lucrurile şi o ruga cu atîta grabă să vină înapoi, încît Jo nu putea refuza, pentru că în fond ţinea la bătrîna arţăgoasă.

Cred mai curînd că adevărata atracţie a casei mătuşii, pentru Jo, era o bibliotecă mare cu cărţi frumoase, părăsită în voia păianjenilor, de cînd murise unchiul March. Jo îşi aducea aminte de el, cum o lăsa să aşeze şine de tren şi poduri cu dicţionarele lui groase, îi spunea poveşti despre pozele ciudate din cărţile latineşti şi-i cumpăra turtă dulce, de cîte ori o întîlnea pe stradă. Odaia întunecoasă şi plină de praf, cu busturile care priveau fix de pe dulapurile înalte, scaunele comode, şi mai presus de toate, mulţimea de cărţi îngrămădite fără rînduială, făceau din bibliotecă un adevărat rai pentru ea. În momentul în care mătuşii March îi cădea capul de somn sau era ocupată cu musafiri, Jo dădea fuga la acest loc liniştit şi, ghemuindu-se într-un fotoliu, citea pe nerăsuflate poezie, romane istorice, călătorii şi artă, ca un adevărat şoarece de bibliotecă. Dar ca orice moment de fericire, aceasta nu dura mult; căci abia ajunsese la scena cea mai palpitantă a romanului, la versul cel mai dulce, sau la aventura cea mai periculoasă, că auzea o voce piţigăiată chemînd-o: „Josy-phine, Josy-phine!” şi trebuia să-şi părăsească raiul, ca să depene bumbac, să spele căţelul sau să citească eseurile lui Belsham, ore întregi în şir.

Ambiţia lui Jo era să facă ceva extraordinar. Ce era acest lucru, nu ştia nici ea, dar lăsa timpului să i-l dezvăluie. În aşteptare, cea mai mare durere a ei era că nu putea citi, alerga, călări, pe cît ar fi dorit. Temperamentul ei impulsiv, limba ei ascuţită şi firea ei neastîmpărată o băgau mereu în încurcături, şi viaţa ei era o serie de urcuşuri şi coborîşuri, o împletitură de comic şi patetic. Experienţa pe care o făcea la mătuşa March era tocmai ceea ce îi trebuia, şi gîndul că se putea susţine singură, din punct de vedere material, o mulţumea pe deplin, în ciuda acelui veşnic: „*Josy-phine*”!

Beth era prea timidă, ca să meargă la şcoală. Încercaseră, dar suferi aşa de mult, încît renunţaseră. Îşi

făcea lecţiile acasă cu tatăl ei. Chiar cînd el era plecat şi mama ei era chemată să-şi depună toată energia şi îndemînarea la *Societatea pentru ajutorarea soldaţilor*, Beth mergea mai deaparte singură, cu conştiinciozitate, cum o ajutau puterile. Avea o fire de gospodină, ajuta pe Hannah să ţie casa curată şi prietenoasă pentru cei ce munceau, fără să se gîndească vreodată la răsplată, cerînd doar să fie iubită. Zile întregi rămînea singură acasă, fără să stea degeaba, căci mica ei lume era populată cu fiinţe imaginare şi ea era din fire o albină harnică. Avea şase păpuşi, pe eare le îmbrăca în fiecare dimineaţă, căci Beth era un copil liniştit, care ţinea mult la lucrurile preferate. Nici una nu era întreagă sau frumoasă. Toate erau nişte oropsite, pînă le lua ea sub ocrotirea ei, căci, cînd surorile ei se săturau de aceşti idoli, îi treceau ei. Mai ales Amy nu vrea să aibe nimic urît sau vechi. Beth le iubea şi mai mult pentru acest motiv, şi înfiinţase un spital pentru păpuşile infirme. Nu înfigea niciodată ace în membrele lor de cîrpa, nu le bătea niciodată şi nu le ocăra, nu neglija nici pe cele mai respingătoare, ca să nu le întristeze. Toate erau hrănite şi îmbrăcate, îngrijite şi mîngîiate cu o egală dragoste. Un biet maimuţoi aparţinuse odată lui Jo, şi, după o viaţă aventuroasă, fusese făcut bucăţi şi aruncat în sacul cu petice. Din acest azil de orfani fusese smuls de Beth şi mutat printre protejatele ei. Pentru că vîrful capului dispăruse, Beth fabrică un capişon şi cum mîinile şi picioarele nu mai existau, ascunse aceste lipsuri, înfăşurîndu-l într-o cuvertură şi aşezînd pe acest invalid în cel mai bun pat al ei. Dacă ceilalţi ar fi ştiut cu cîtă dragoste îl îngrijea, cred că ar fi fost mişcaţi, chiar dacă ar fi rîs.

Îi aducea flori, îi făcea lectura, îl scotea la aer, ascuns sub haina ei, îi cînta cîntece de leagăn şi niciodată nu se ducea să se culce, fără să-i sărute faţa murdară şi să-i şoptească duios:

— Sper că ai să petreci o noapte bună sărmane băieţel.

Beth îşi avea supărările ei, ca şi ceilalţi, şi nefiind un înger, ci o fetiţă ca toate fetiţele, deseori îşi „plîngea plînsul ei”, cum zicea Jo, pentru că nu putea să ia lecţii de muzică şi n-avea pian frumos. Îi plăcea muzica aşa de mult! Încerca să înveţe cu atîta rîvnă şi exersa cu atîta răbdare la vechiul pian dezacordat, că ar fi trebuit să o ajute cineva, mătuşa March de exemplu. Totuşi nimenea n-o ajuta şi nimeni n-o vedea ştergînd lacrimile de pe clapele îngălbenite, suferea cumplit de faptul, că trebuia să pună o pălărie roşie în loc de una albastră, rochii care nu-i veneau bine şi şorţuri care o încurcau şi nu i se potriveau. Toate lucrurile erau bune, trainic lucrate şi puţin purtate; dar ochiul ei artistic era foarte nemulţumit, mai ales în iarna aceasta, cînd şorţul ei de şcoală era de un roşu şters, cu dungi galbene şi fără nici o garnitură.

— Singura mea mîngîiere, îi spunea ea lui Meg cu lacrimi în ochi, e că mama nu-mi face cerculeţe la rochie, cînd fac nebunii, ca mama Mariei Parks. Dragă, e îngrozitor, căci cîteodată e aşa de rea, că rochia îi ajunge pînă la genunchi şi nu poate veni la şcoală. Cînd mă gîndesc la „degradarea” asta, simt că pot să suport nasul meu turtit şi rochia mea roşie cu volan.

Meg era confidenta şi îndrumătoarea lui Amy şi, după cum în electricitate, cele de sens contrar se atrag, Jo se înţelegea perfect cu Beth, care avea o fire blîndă. Numai lui Jo îi spunea fetiţa aceea ruşinoasă toate gîndurile ei; şi asupra surorii ei voinice şi zăpăcite, Beth exercita, inconştient, mai multă influenţă decît oricare alt membru al familiiei. Cele două fete mai mari se ajutau una pe cealaltă, dar fiecare luase în grija ei pe una din cele mici, şi vedea de ea în felul ei, se jucau de-a „mamele”, ziceau ele, punîndu-şi surorile în locul păpuşilor, cu instinctul matern al unor femei în devenire.

— Are cineva ceva de povestit? A fost o zi aşa de searbădă că aş vrea acum puţină distracţie, zise Meg, cînd se aşezară să coasă împreună, în seara aceea.

— Azi mi s-a întîmplat ceva curios,cu mătuşa, începu Jo, căreia îi plăcea grozav sa spună poveşti. Îi citeam din nesfîrşitul acela de Belsham, pe un ton adormit, cum face totdeauna, fiindcă atunci mătuşii îi cade capul de somn şi eu iau o carte frumoasă şi citesc pe nerăsuflate, pînă se deşteaptă. Şi într-adevăr, m-am prefăcut că mi-e somn şi înainte ca ea să înceapă a moţăi, am căscat aşa de tare, că m-a întrebat dacă am de gînd să învăţ toată cartea dintr-odată.

— Ce n-aş da să pot s-o înghit şi să termin cu ea, am zis eu, încercînd să nu fiu obraznică.

Atunci mi-a ţinut o predică despre păcatele mele şi mi-a spus să stau şi să cuget asupra lor, în timp ce ea se pierde puţin în mrejele somnului. Nu-şi revine niciodată în fire prea devreme; aşa încît, cum am văzut că-i pică capul, ca o dalie cu corola prea grea, am scos repede „*Vicarul din Wakefield*" din buzunar şi m-am pus pe citit cu un ochi pe carte şi cu altul la mătuşa. Tocmai ajunsesem acolo, unde toţi cad în apă, cînd am uitat de ea şi am rîs tare. Mătuşa s-a trezit şi, fiind mai bine dispusă, după somnul pe care-l trăsese, îmi spuse să-i citesc şi ei puţin, ca să vadă ce carte prefer instructivului şi evlaviosului Belsham. Am citit cît am putut mai bine, şi am văzut că i-a plăcut, deşi s-a mulţumit să spună numai:

— Nu înţeleg de ce e vorba, ia-o de la început, fetiţo.

Am luat-o deci de la început şi m-am silit să fac familia Primrose cît se poate de interesantă. La un moment dat am fost destul de şireată să mă opresc tocmai la scena cea mai palpitantă şi să întreb candid:

— Mi se pare că vă plictiseşte. Vreţi să mă opresc?

Şi-a prins andrelele care-i scăpaseră din mînă, s-a uitat chiorîş la mine pe sub ochelari şi mi-a spus răstit, cum obişnuieşte ea:

— Termină capitolul şi nu fi obraznică, domnişoară.

— A mărturisit că-i place? întrebă Meg.

— Ei, asta-i! Nici gînd. Dar l-a lăsat pe Belsham deoparte; şi cînd m-am dus să-mi găsesc mănuşile azi după-

amiază tot acolo era, aşa de absorbită în Vicarul ei, că nici nu m-a văzut cînd dansam în salon de bucurie, că de acum încolo vor veni timpuri mai bune. Ce viaţă frumoasă ar duce, dacă ar vrea numai. N-o invidiez prea mult, cu toate că are atîţia bani, pentru că la urma urmei, îmi închipui că oamenii bogaţi vor avea aşa de multe supărări, ca şi cei săraci, adăugă Jo.

— Asta îmi aminteşte că şi eu am să vă spun ceva, zise Meg. Nu e ceva caraghios ca povestea lui Jo, dar m-am gîndit mult la întîmplarea asta pe drum, cînd mă întorceam acasă. La familia King, azi toată lumea era într-o agitaţie fără margini şi unul din copii mi-a spus că băiatul cel mare a făcut ceva îngrozitor şi tatăl lui l-a dat afară din casă. Am auzit pe doamna King plîngînd şi pe domnul King vociferînd, iar Grace şi Ellen au întors capul cînd au trecut pe lîngă mine ca să nu văd că aveau ochii roşii de plîns. N-am întrebat nimic, bine înţeles, dar îmi părea aşa de rău pentru ei, şi mă bucuram că n-am fraţi zăpăciţi, care se ţin de rele şi fac ruşine familiei.

— Cred însă că să fii pedepsită la şcoală e mai penibil decît tot ce fac băieţii răi, zise Amy, dînd din cap, ca şi cum experienţa vieţii ei ar fi fost foarte vastă. Susie Perkins a venit azi la şcoală cu un inel foarte frumos cu mărgean. Îmi plăcea foarte mult şi aş fi dat mult să fie al meu. Ei bine, fata asta l-a desenat pe Dr. Davis cu un nas enorm şi cu o cocoaşă în spate, iar din gura lui, un balon, din care ieşeau cuvintele: „Domnişoarelor, ochii mei văd tot!” Rîdeam toate pe înfundate de caricatură, cînd deodată ne vede domnul Davis şi porunceşte lui Susie să vină cu tăbliţa la catedră. Era ca „paralizată” de frică, dar s-a dus şi ce credeţi că i-a făcut? A luat-o de ureche, de ureche! Închipuiţi-vă ce oroare, şi a pus-o să stea în picioare, în colţ, o jumătate de oră, cu tăbliţa în mînă, ca să vadă toată lumea desenul de pe ea.

— Nu s-au prăpădit de rîs fetele? întrebă Jo, pe care o distrase grozav isprava fetii.

— Să rîdă, nici gînd! Tăceau toate chitic, şi Suzie a plîns, sînt sigură. N-am mai invidiat-o atunci. Mi-am dat seama că să fi avut milioane de inele cu mărgean, nu m-aş fi consolat niciodată de această „chinuitoare suferinţă”.

— Am văzut ceva care mi-a plăcut azi dimineaţă şi voiam să vi-l spun la masă, dar am uitat, zise Beth, făcînd ordine în coşul de lucru al lui Jo, care era într-un hal de neorînduială fără margini. Cînd m-am dus să cumpăr omari pentru Hannan, domnul Laurence era la magazinul de peşte, dar nu m-a văzut, pentru că mă băgasem după un butoi, şi el era ocupat cu domnul Cutter, pescarul. O femeie săracă, cu o găleată şi o mătură, intră în prăvalie şi se rugă de domnul Cutter s-o lase să cureţe podelele, în schimbul unei bucăţi de peşte, pentru că n-avea ce să dea de mîncare copiilor şi nu i se dăduse leafa pe o zi. Domnul Cutter era grăbit şi prost dispus, şi-i răspunse răstit: „Nu se poate”. Femeia, întristată şi înfometată, tocmai se pregătea să plece, cînd domnul Laurence întinse bastonul cu partea încovoiată, ridică în sus un peşte mare şi-i făcu semn să-l prindă. Femeia era aşa de mirată şi de fericită, că-l prinse drept în braţe şi nu mai sfîrşea cu mulţumirile. El îi spuse să se ducă să-l fiarbă şi ea a plecat aşa de mulţumită! N-a fost frumos din partea lui? S-o fi văzut ce caraghioasă era femeia aceea, ţinînd strîns în braţe peştele acela lunecos şi urînd domnului Laurence să se ducă drept în rai după moarte.

După ce au rîs de întîmplarea lui Beth, rugară pe mama lor să le povestească ceva. Ea se gîndi un moment, apoi începu liniştită:

— Pe cînd croiam azi hainele de flanelă albastră la Societate m-a cuprins grija de tata şi mă gîndeam ce singure şi fără sprijin am rămîne, dacă i s-ar întîmpla ceva. Nu făceam bine că mă gîndeam la astfel de lucruri, dar nu puteam să-mi scot asta din cap, cînd intră un bătrîn cu un ordin pentru nişte lucruri. S-a aşezat jos lîngă mine şi am intrat în vorbă cu el, fiindcă părea sărac, obosit şi împovărat de griji.

— Ai băieţi pe front? l-am întrebat, căci biletul pe care-l adusese, nu era pentru mine.

— Da, doamnă! Aveam patru, dar doi au fost omorîţi, unul e prizonier şi mă duc să-l văd pe celălalt, care e foarte rău bolnav într-un spital din Washington, a răspuns el liniştit

— Ai făcut mult pentru ţara dumitale, domnule! i-am spus, simţind pentru el mai mult respect, decît milă.

— Nu mi-am făcut decît datoria, doamnă. Aş fi gata să merg şi eu dacă i-aş fi de folos. Vorbea cu atîta suflet, aşa de mulţumit că dă tot ce are, încît m-am simţit ruşinată. Pe mine mă întîmpină acasă toate fetele mele şi pe el îl aşteaptă ultimul lui fiu, la sute de kilometri depărtare, ca să-şi ia rămas bun de la el, poate, pentru totdeauna. Am socotit că Dumnezeu îmi dăduse prea multe bunătăţi şi atunci i-am făcut un pachet frumos, i-am dat şi bani şi i-am mulţumit pentru lecţia pe care mi-o dăduse.

— Spune-ne altă poveste, mamă, una cu morală ca asta. Cînd sînt adevărate şi fără prea multă predică, îmi place să mă gîndesc la ele mai tîrziu, zise Jo după un moment de tăcere.

Doamna March zîmbi şi începu imediat, căci, mulţi ani, de-a rîndul, spusese poveşti fetelor sale ştiind că le place.

— Au fost odată patru fete, care aveau îndejuns să mănînce şi să bea şi cu ce să se îmbrace, distracţii destule, prieteni şi părinţi buni, care le iubeau ca lumina ochilor, şi totuşi nu erau mulţumite. Aici fetele se uitară pe furiş una la alta şi începură să coasă cu hărnicie. Bietele fete îşi dădeau toată osteneala să fie cuminţi şi luaseră o mulţime de hotărîri bune, dar, din diferite motive, nu se prea ţineau de ele şi spuneau întruna: „Dacă am avea şi noi asta” sau „Dacă am putea să facem şi noi asta”, uitînd cu totul că aveau şi ele destule. Şi aşa s-au dus să ceară sfat unei femei bătrîne şi au întrebat-o ce să facă, să fie fericite, şi ea le-a spus: „Cînd sînteţi nemulţumite, gîndiţi-vă la bunătăţile pe care le aveţi şi fiţi recunoscătoare lui Dumnezeu pentru ele”. (Aici Jo ridică repede capul, gata să spună ceva, dar, văzînd că povestea nu s-a terminat, se răzgîndi). Fiind fete

înţelegătoare, se hotărîră să încerce să-i urmeze sfatul şi în curînd văzură cu mirare, că le merge foarte bine. Una descoperi că banul nu îndepărtează ruşinea şi supărarea din casele celor bogaţi; alta, că deşi e săracă, se simte cu mult mai fericită cu tinereţea, sănătatea şi veselia ei, decît o anumită doamnă bătrînă şi nervoasă, care nu se bucură niciodată de buna ei stare materială; a treia, că oricît de neplăcut este să ajuţi la bucătărie, cu mult mai greu este să te duci să cerşeşti pentru o pîine, şi a patra, că nici chiar inelele cu mărgean, nu fac cît o purtare frumoasă. Atunci ele s-au înţeles să nu se mai plîngă de nimic, să se bucure de darurile pe care le aveau mai demult şi să încerce să arate că le merită, fiindcă altfel le vor fi luate, în loc să sporească; şi cred că nu le-a părut niciodată rău, că au urmat sfaturile bătrînei.

— Bine, mamă, nu se face să întorci contra noastră poveştile pe care le-am spus noi şi să ne ţii o predică, în loc să ne povesteşti ceva distractiv, strigă Meg.

— Îmi place genul ăsta de predică. Aşa ne spunea tata poveştile, zise Beth pe gînduri, aşezînd, drept, acele din perniţa lui Jo.

— Eu nu mă plîng nici pe jumătate de cît se plîng celelalte şi am să fiu mai cu grijă de acum încolo. Păţania colegei mele Susie, m-a învăţat minte, zise Amy înţeleaptă.

— Aveam nevoie de lecţia asta şi n-o vom uita. Dacă uităm, ne spunem ca bătrînul Chloe din *Coliba lui Moş Toma*. Gîndiţi-vă la chinurile iadului, copiii mei, adăugă Jo, care pentru nimic în lume nu s-ar fi putut opri să nu găsească şi partea comică din această predică, deşi o lua şi ea în serios, ca şi celelalte surori...

CAP. V
ÎNTRE VECINI pag 41

— Unde Dumnezeu te duci, Jo? întrebă Meg după-amiază, cîteva zile mai tîrziu, cînd o văzu pe sora ei apărînd în salon, cu şoşonii în picioare, cu un palton vechi pe ea, cu capişon în cap, într-o mînă cu o mătură şi într-alta cu o lopată.

— Mă duc să fac mişcare, răspunse Jo cu o licărire şugubeaţă în ochi.

— Credeam că cele două drumuri de dimineaţă ţi-au ajuns. E frig şi urît afară. Te-aş sfătui să rămîi în casă. Lîngă foc e cald şi bine, zise Meg şi un fior de frig îi trecu prin spate.

— N-ascult sfatul nimănui. Nu pot să stau cu mîinile încrucişate toată ziua şi, cum nu sînt pisică, nu-mi place să torc lîngă sobă. Mă duc în căutarea unei aventuri.

Meg îşi întinse picioarele în faţa focului, cu *Ivanhoe* în mînă şi Jo puse să croiască o potecă, cu multă energie. Zăpada era pufoasă şi numai cu mătura curăţi repede drumul, de jur împrejurul casei, ca să aibă pe unde merge Beth, cînd va ieşi cu păpuşile invalide la soare. Doar grădina despărţea casa familiei March de aceea a domnului Laurence, amîndouă aşezate la marginea oraşului, într-o regiune cu înfăţişare de ţară, cu boschete şi pajişti, grădini mari şi străzi liniştite. Intre cele două proprietăţi crescuse un gard viu, pitic. De o parte a gardului era o casă bătrînească cenuşie, sărăcăcioasă, fară verdeaţa viţei de vie, — care-i acoperea zidurile vara — şi fără florile care-i dădea un aer vesel. De cealaltă parte o clădire solidă de piatră, în care, judecind după înfăţişarea casei, se trăia bine, în lux chiar, aşa cum o dovedea grajdul încăpător, curtea bine întreţinută, sera ca şi lucrurile de preţ ce se puteau întrezării printre perdelele grele. Totuşi părea o casă părăsită, fără viaţă. Pe iarbă nu se zbenguiau copii, la fersetre nu apărea niciodată un zîmbet prietenesc de mamă şi puţini oameni intrau şi ieşeau, în afară de bătrînul domn Laurence şi nepotul lui.

În imaginaţia aprinsă a lui Jo, casa asta frumoasă era un fel de palat fermecat, plih de lucruri minunate, de care

însă nu se bucura nimeni. De mult dorea ea să vadă aceste comori ascunse şi să-l cunoască pe „tînărul Laurence”, care avea aerul că ar fi încîntat să stea de vorbă cu ea, dacă ar şti cum să înceapă. De la ceaiul acela, era nerăbdătoare ca oricînd şi plănuise în multe feluri cum să se împrietenească cu el, dar în ultimul timp el nu se mai văzuse şi Jo era gata să creadă că a plecat din oraş, cînd într-o bună zi îi zări faţa brună la o fereastră de sus, privind cu jind în grădina lor unde Beth şi Amy se băteau cu zăpadă.

— Băiatul acela suferă de lipsă de societate şi de distracţie, îşi zise ea. Bunicul luijiu ştie de ce are el nevoie şi-l ţine acolo închis, singur, toată ziua. Îi trebuie o ceată de băieji cu care să se joace, sau pe cineva tînăr şi vioi. Aş avea poftă să mă duc şi să-i spun asta bătrînului.

Ideea o amuză pe Jo, căreia îi plăceau isprăvile îndrăzneţe, lucru care scandaliza întotdeauna pe Meg. Planul de a se duce la vecini nu fu ujtat §i În după amiaza aceasta, Jo se hotărî să vadă ce e de făcut. Îl pîndi pe domnul Laurence, cînd plecă cu trăsura, şi apoi ieşi să cureţe poteca spre gard. Aici se opri şi începu să examineze casa din faţa. Linişte. Perdelele trase la ferestrele de la parter, nici un servitor prin apropiere nici o urmă de om; doar sus la fereastră, un cap negru şi creţ, sprijinindu-se pe un braţ slăbit cu un aer obosit.

— Uite-l!, îşi zise Jo. Bietul băiat e singur şi bolnav pe o zi aşa de întunecată. Ce urît trebuie să-i fie! Am să arunc în sus un bulgăre de zăpadă şi atunci are să se uite în jos şi am să-i spun o vorbă bună.

Într-adevăr, cum zări bulgărele de zăpadă, băiatul întoarse capul şi faţa i se schimbă deodată, luminîndu-se de un zîmbet. Jo îi făcu semn cu capul rîzînd şi fluturînd mîna la el.

— Ce mai faci? Eşti bolnav?

Laurie deschise fereastra şi-i răspunse răguşit ca un corb:

— Sînt mai bine, mulţumesc. Am răcit îngrozitor şi am stat în casă o săptămînă.

— Îmi pare foarte rău! Cu ce te distrezi?

— Cu nimic. E o plictiseală de moarte aici.

— Nu citeşti?

— Puţin! Nu mă lasă.

— De ce nu-ţi citeşte cineva?

— Bunicul vine cîteodată pe la mine, dar cărţile mele nu-l interesează, şi nu pot să sufăr să chem mereu pe Brooke.

— Să-ţi vină cineva în vizită atunci.

— Nu e nimeni care să mă intereseze. Băieţii fac prea mult scandal şi eu sînt cam slăbit.

— Nu există pe acolo vreo fată drăguţă, care să-ţi citească şi să te distreze? Fetele sînt liniştite şi lor le place să facă pe infirmierele.

— Nu cunosc nici una.

— Mă cunoşti pe mine, începu Jo, apoi rîse încurcată şi se opri.

— Sigur că da! Nu vii sus, te rog? strigă el.

— Eu nu sînt nici liniştită, nici drăguţă; dar am să vin, dacă mă lasă mama. Mă duc s-o întreb. Închide fereastra ca un băiat cuminte ce eşti şi aşteaptă, pînă mă întorc eu.

Spunînd aceasta, Jo îşi luă mătura în spate şi porni spre casă, întrebîndu-se ce o să zică ceilalţi. Laurie era foarte emoţionat la gîndul că o să-i vină cineva în vizită şi dădu fuga să se îmbrace, căci, cum spusese doamna March era un „adevărat domn”, şi în cinstea musafirului pe care îl aştepta îşi perie părul creţ, îşi puse un guler curat, şi încercă să aranjeze puţin în odaie, care era destul de răvăşită, cu toate că aveau în casă vreo şase servitori. Cîteva clipe mai tîrziu se auzi soneria şi apoi o voce hotărîtă întrebă de domnul Laurence şi un servitor foarte mirat veni în fugă, sus, anunţîndu-l că a venit o domnişoară.

— Foarte bine, pofteşte-o sus. E domnişoara Jo, zise Laurie, îndreptîndu-se spre uşa salonaşului, să iasă în întîmpinarea lui Jo, care apăru roşie la faţă, cu o farfurie acoperită în mînă şi cu pisoii lui Beth în cealaltă, simţindu-se în largul ei în casa cea nouă.

— Iată-mă, cu căţel şi cu purcel, zise ea. Mama îţi trimite complimente şi e încîntată, dacă îţi pot fi de folos. De la Meg e sufleul ăsta. Îl face foarte bun şi Beth s-a gîndit că pisoii ei ar putea să-ţi ţie de urît. Ştiam că ai să protestezi, dar n-am putut să nu-i iau. Dorea aşa de mult să facă ceva pentru dumneata.

Gestul lui Beth, aşa de caraghios şi de drăguţ, în acelaşi timp, fu tocmai ceea ce trebuia, ca să risipească timiditatea lui Laurie, care rîse şi deveni imediat foarte prietenos.

— Pare foarte bun, zise el zîmbind cu plăcere, cînd Jo îi arătă farfuria cu sufleu, înconjurată cu frunze verzi şi cu muşcata preferată a lui Amy.

— Nu e mare lucru, dar toate voiau să-ţi arate că te simpatizează. Spune servitoarei să ţi-l pună de o parte pentru ceai. E uşor, poţi să-l mănînci fără grijă şi e aşa de moale, că o să-ţi alunece pe gît, fără să te doară. Ce drăguţă cameră ai!

— Ar putea fi, dacă aş ţine-o în ordine, dar fetele din casă sînt leneşe şi nu ştiu cum să le fac să priceapă. Asta mă necăjeşte mult.

— Ţi-o aranjez eu în două minute. Nu-i nevoie decît să ştergi puţin căminul. Aşa! Lucrurile de pe poliţă să stea drept. Aşa! Cărţile le pui aici şi sticlele dincolo. Divanul îl întorci de la lumină şi pernele le umfli puţin. Gata! Asta e tot!

Şi într-adevăr, rîzînd şi vorbind, Jo orîndui lucrurile cu mişcări îndemînatice şi dădu camerei un aer cu totul deosebit. Laurie o observă într-o tăcere plină de respect şi, cînd îi făcu semn să ia loc pe divan, se aşeză cu un suspin de satisfacţie, mulţumindu-i recunoscător.

— Ce drăguţă eşti! Ai dreptate. Tocmai asta lipsea. Acum şezi te rog în fotoliu şi dă-mi voie să te distrez cu ceva.

— Nu, eu am venit să te distrez pe dumneata. Vrei să-ţi citesc?

Şi Jo se uită cu drag la nişte cărţi, care o ispiteau.

— Mulţumesc! Pe acelea le-am citit. Dacă nu te superi, aş prefera să stăm de vorbă, răspunse Laurie.

— De loc. Eu, cînd mă pornesc, sînt în stare să vorbesc o zi întreagă. Beth zice că nu ştiu niciodată, cînd trebuie să mă opresc.

— Beth e cea roşie la obraz, care stă mult acasă şi iese cîteodată cu un coş în mînă? întrebă Laurie cu interes.

— Da, aceea e Beth. E fata mea. Straşnică fată!

— Cea frumuşică e Meg şi cea cu părul creţ e Amy, nu-i aşa?

— De unde ştii?

Laurie se roşi, dar răspunse sincer:

— Vezi, vă aud chemîndu-vă una pe alta şi, cînd sînt singur aici, fără să vreau, mă uit mereu la casa dumneavostră. Pare că vă distraţi aşa de bine împreună. Te rog să mă ierţi, dacă sînt nepoliticos, dar ştii cîteodată uitaţi să trageţi transperantele la camera ceea cu flori în geam şi, cînd aprindeţi lampa, am impresia că mă uit la un tablou: în fund, focul, iar voi toate şi cu mama voastră în jurul mesei. Figura ei o văd drept în faţă şi ea aşa de dulce, între flori, că nu pot să-mi iau ochii de la ea. Ştii, eu n-am mamă, şi Laurie scormoni focul cu cleştele, ca să-şi ascundă o uşoară tremurare a buzelor, pe care n-o putea stăpîni.

Privirea lui singuratică, însoţită de iubire, merse drept la inima lui Jo. Fusese crescută cu atîta simplitate, că în mintea ei nu încăpeau gînduri ascunse şi la cincisprezece ani era naivă şi sinceră ca un copil. Laurie era bolnav şi, simţind cîtă fericire şi înţelegere era în casa ei, vru s-o împartă cu el. Figura ei arămie era foarte prietenoasă şi vocea ei ascuţită, neobişnuit de blîndă, cînd îi zise:

— Nu vom mai trage niciodată transperantele acolo şi-ţi dau voie să te uiţi, cît vrei. Dar aş vrea mai bine ca, în loc să te uiţi printre perdele, să vii la noi, să ne vezi. Mama e un înger şi Beth ţi-ar cînta, dacă aş ruga-o eu, Amy ţi-ar dansa. Meg şi cu mine te-am face să rîzi cu piesele noastre caraghioase şi ne-am distra de minune. Crezi că nu te-ar lăsa bunicul dumitale?

— Ba cred că da, dacă i-ar cere voie mama dumitale. E foarte cumsecade, deşi nu pare şi mă lasă să fac ce vreau aproape întodeauna. I-e teamă numai să nu plictisesc oamenii, începu Laurie, luminîndu-se din ce în ce la faţă.

— Noi nu sîntem nişte oameni oarecare. Sîntem vecini. Cum ai să ne plictiseşti! Vrem să te cunoaştem. Eu încerc de atîta timp. Nu locuiam aici de multă vreme, dar ne-am împrietenit cu toţi vecinii, afară de dumneavoastră.

— Vezi, bunicul trăieşte între cărţi şi nu-i pasă de ceea ce se întîmplă în afară. Domnul Brooke, profesorul meu, nu locuieşte aici şi n-am cu cine să mă plimb, aşa că rămîn acasă şi-mi petrec ţi eu timpul, cum mă taie capul.

— Asta e rău! Ar trebui să-ţi iei inima în dinţi şi să te duci oriunde eşti invitat. Aşa ai să-ţi faci o mulţime de prieteni şi are să-ţi placă să ieşi. N-are a face că eşti timid, are să-ţi treacă cu timpul şi asta.

Laurie se înroşi iar, dar nu se simţi ofensat că fusese învinovăţit de timiditate. Era atîta bunăvoinţă în Jo, că era imposibil să nu simtă intenţia bună din vorbele ei vioaie şi sincere.

— Îţi place viaţa de şcoală? o întrebă băiatul, schimbînd subiectul, după o scurtă pauză, în care timp el se uitase ţintă la foc şi Jo în jurul ei, mulţumită de ce vedea.

— Nu merg la şcoală. Sînt ocupată cu alte treburi.' Ţin tovărăşie mătuşii mele. Ce femeie drăguţă e! E posomorîtă de dimineaţa pînă seara.

Laurie deschise gura, gata să pună şi altă întrebare, dar amintindu-şi că e indiscret să descoşi prea mult oamenii despre treburile lor personale, o închise la loc, uitîndu-se cam stringherit. Jo înţelese gestul şi cum îi plăcea să se distreze pe socoteala mătuşii March, i-o descrise în culorile'cele mai vii, fără să uite căţelul gras, papagalul care vorbea spanioleşte şi biblioteca pe care era stăpînă. Laurie se aistră de minune şi cînd îi povesti ae domnul bătrîn şi afectat, care venise să-i ceară mîna mătuşii March, şi cum, în mijlocul unei fraze alcătuită cu artă, Polly îi trîntise jos peruca, spre marea lui disperare, băiatul se lăsă pe perne şi

rîse, pînă îi dădură larimile, ca o fată din casă îşi băgă capul pe uşă sa vadă ce s-a întîmplat.

— Ah! Asta mă vindecă mai bine decît orice doctorie! Mai povesteşte-mi te rog, zise el, ridicîndu-şi capul de pe divan, roşu la faţă de atîta rîs.

Fata, măgulită de succesul ei, îi mai povesti multe, de jocurile şi planurile lor, de boala tatălui lor, şi de cele mai interesante evenimente din mica lume în care trăiau surorile ei. Apoi începu să vorbească despre cărţi şi spre marea ei bucurie, descoperi că Laurie le preţuia tot aşa de mult ca şi ea şi că citise mai mult decît ea.

— Dacă-ţi plac aşa de mult, vino jos să le vezi pe-ale noastre. Bunicul e plecat, aşa că n-are de ce să-ţi fie teamă, îi propuse Laurie, sculîndu-se de pe divan.

— Nu mi-e teamă de nimeni!

Şi Jo ridică fruntea în sus, cu mîndrie.

— Asta cred! exclamă băiatul, privind-o cu admiraţie, deşi în sinea lui, se gîndea că ar avea motive să-i fie puţin teamă de domnul cel bătrîn, dacă l-ar vedea în anumite momente.

În toate odăile fiind la fel de cald, Laurie o conduse pretutindeni, oprindu-se cu ea, de cîte ori Jo avea poftă să examineze ceva mai deaproape, pînă cînd ajunseră în cele din urmă la bibliotecă. Văzînd-o, Jo bătu din palme şi începu să se legene încoace şi încolo, cum făcea ea atunci cînd era extrem de încîntată. Era plină cu cărţi, tablouri şi statui. Se mai găseau acolo mici dulapuri de abanos, cu o groază de bibelouri şi monede, fotolii moi şi comode, măsuţe ciudate, bronzuri şi mai ales un cămin enorm, deschis, de jur împrejur cu teracote delicat lucrate.

— Ce bogăţie! suspină Jo, cufundîndu-se într-un fotoliu de catifea şi privind în jurul ei cu un aer de mare satisfacţie. Theodor Laurence, ar trebui să fii el mai fericit băiat din lume, adăugă ea, privindu-l drept în faţă.

— Nimeni nu poate trăi numai cu cărţi, zise Laurie, dînd din cap şi aşezîndu-se pe o masă în faţa ei.

Dar abia îşi termină fraza că auziră soneria şi Jo sări în sus alarmată:

— Dumnezeule, a venit bunicul tău!

— Ei, ce-i dacă a venit? Nu ţi-e teamă de nimeni, nu? I-o întoarse băiatul, privind-o cu o licărire de veselie în ochi.

— Totuşi, parcă mi-ar fi teamă de el, dar nu ştiu de ce. Mami mi-a dat voie să vin şi nu cred că-ţi poate găsi vreo vină din cauza asta, zise Jo, recăpătîndu-şi calmul, dar tot cu ochii la uşă.

— Dimpotrivă, vizita ta mi-a dat forţe noi şi-ţi sînt foarte îndatorat. Totuşi mi se pare că ai obosit vorbind atîta. Era aşa de plăcut că n-am îndrăznit să te opresc, îi mulţumi Laurie cu recunoştinţă în ochi.

— A venit doctorul, domnule şi fata se înclină, anunţîndu-l.

— Mă ierţi că te las singură un moment? Ce să fac, trebuie să mă duc să vorbesc cu el.

— Nu te îngriji de mine. Aici sînt în regatul meu, răspunse Jo.

Laurie plecă şi musafira încercă să se distreze în felul ei. Tocmai statea în faţa unui portret bun al bătrînului, cînd se deschise uşa şi ea îşi spuse impresiile, fără să se întoarcă.

— Sînt sigură că acum n-o să-mi mai fie frică de el, pentru că are ochi blînzi, deşi după gura asta severă pare să fie un om cu o voinţă de fier. Nu e frumos ca bunicul meu, dar îmi place.

— Mulţumesc, domnişoară! zise o voce groasă în spatele ei.

Şi întorcîndu-se, spre marea ei spaimă, se găsi faţă în faţă cu bătrînul domn Laurence.

Biata Jo se înroşi pînă în vîrful urechilor şi inima începu să-i bată repede, cînd îşi aminti ce spusese. Un moment, îi veni o poftă nebună să fugă; dar asta era laşitate şi fetele ar fi rîs de ea. În această situaţie se gîndi să stea pe loc şi să iasă din încurcătură, cum va putea. Uitîndu-se mai bine la bătrîn, văzu că ochii lui de sub sprîncenele stufoase,

cenuşii, erau încă şi mai blînzi decît cei din tablou şi prinse chiar o licărire ghiduşe în ei, care-i risipi toată teama. Vocea groasă era tot aşa de aspră, cînd bătrînul i se adresă îndată, după o pauză ce păru îngrozitoare pentru fată.

— Şi aşa, zi, nu ţi-e frică de mine? Hm!

— Nu prea mult domnule!

— Şi nu mă găseşti, frumos ca pe bunicul dumitale?

— Nu tocmai, domnule!

— Şi am o voinţă de fier, da?

— Asta a fost impresia mea?

— Dar mă placi, cu toate astea?

— Da, domnule!

Acest răspuns plăcu bătrînului. El rîse, dădu mîna cu ea şi, apucînd-o de bărbie, îi ridică în sus capul şi o examină grav, apoi îi dădu drumu şi zise, dind din cap:

— Ai firea bunicului dumitale, dar nu-i semeni la faţă. Era un om frumos, draga mea; dar ceea ce e mai mult, era un om cinstit şi curajos şi mă simţeam mîndru că-i sînt prieten.

— Mulţumesc, domnule!

Şi Jo fu iarăşi la largul ei, căci acest fel sincer de a vorbi, era tocmai ceea ce îi plăcea şi ei.

— Ce i-ai făcut băiatului ăstuia al meu, hm? fu întrebarea următoare pe un tom răstit.

— Am încercat doar să mă port ca o vecină cu inimă!

Şi Jo îi povesti în ce împrejurări a venit să-l vadă.

— Crezi că are nevoie de puţină veselie, nu?

— Da, domnule! Pare cam singur şi cîţiva oameni tineri pe lîngă el nu i-ar strica. Sîntem doar nişte fete, dar am fi fericite să-i fim de vreun ajutor, pentru că, nu putem uita acel splendid dar de Crăciun pe care ni l-aţi trimis, zise Jo cu însufleţire.

— A! Să nu mai vorbim de asta. Lucrul acesta îl priveşte numai pe băiat. Ce mai face femeia aceea săracă?

— E mai bine!

Şi Jo începu să-i povestească pe nerăsuflate de familia Hum-mel, asupra cărora mama ei atrasese atenţia unor oameni mai bogaţi decît ea.

— Exact aşa făcea binele şi tatăl ei. Am să vin, să văd pe mama dumitale, într-o zi cu soare. Spune-i asta. Acuma luăm ceaiul, mai de vreme ca de obicei, din cauza băiatului. Vino jos şi continuă să te porţi ca o vecină de treabă.

— Desigur! Dacă vă face plăcere, am să mai vin.

— Nu te-aş pofti, dacă nu mi-ai face plăcere.

Şi domnul Laurence îşi oferi braţul cu o politeţe de modă veche.

Ce-ar zice Meg de asta? se gîndi Jo, în timp de mergea aşa, cu ochii strălucind de bucurie, închipuindu-se povestind scena acasă.

— Hei, ce dracu i s-a întîmplat băiatului? zise bătrînul văzînd că Laurie vine alergînd pe scară; dar acesta se opri brusc, uimit, cînd dădu cu ochii de Jo, braţ la braţ cu temutul bunic.

— Nu ştiam că v-aţi întors, domnule! începu el, uitîndu-se apoi la Jo, care-l privi triumfătoare.

— Asta se vede după cum tropăieşti pe scară. Vino la ceai şi poartă-te ca un cavaler, şi după ce-l trase pe băiat de păr, ca o mîngîiere, domnul Laurence păşi mai departe, în timp ce Laurie făcea o mulţime de strîmbături în spatele lor şi Jo abia se ţimea să nu izbucnească în rîs.

Bătrînul nu vorbi mult, în timp ce-şi bău cele patru ceşti de ceai, dar observă pe cei doi tineri, care acum stăteau de vorbă ca doi vechi prieteni şi schimbarea din nepotul lui nu-i scăpă. Figura băiatului prinsese viaţă, culoare, se luminase, gesturile erau mai vioaie, rîsul de o sinceră veselie.

„Are dreptate fata! Băiatul e într-adevăr singur. Să vedem ce o să facă fetiţele astea,,, se gîndi domnul Laurence, privindu-l cu atenţie.

Jo, cu gesturile ei vioaie, îi plăcea, şi părea să-l înţeleagă pe băiat, ca şi cum ar fi fost şi ea la fel cu el.

Dacă familia Laurence ar fi fost ceea ce Jo numea „nişte îngîmfaţi” — parcă ar fi înghiţit un baston —, nu s-ar fi înţeles cu ei, pentru că astfel de oameni o intimidau; dar ei fiind oameni bine crescuţi şi cu firea deschisă, se purtă şi ea la fel şi făcu o impresie bună. Cînd se ridică de la masă, ea voi să plece, dar Laurie îi spuse că mai are să-i arate ceva şi o duse în seră, care fu aprinsă anume pentru ea. Lui Jo i se păru o grădină fermecaţi. Se plimbă în sus şi în jos prin seră, admirînd zidurile încărcate de flori, lumina dulce, aerul puţin umed şi minunata viţă de vie, care se căţăra pretutindeni, în vreme ce noul ei prieten îşi umplea braţele cu flori; apoi le legă şi i le întinse, cu un aer de mulţumire care o răsplăti pe Jo.

— Te rog dă florile astea mamei dumitale şi spune-i că-mi place enorm muzica.

Laurie se aşeză la pian şi Jo ascultă, cu nasul îngropat în florile vaniliei şi în trandafirii galbeni, şi din acest moment, consideraţia ci pentru tînărul Laurie crescu foarte mult, căci băiatul cînta bine. Jo ar fi dorit grozav să-l audă şi Beth, dar nu zise nimic. Îl lăudă numai, pînă ce băiatul se simţi ruşinat şi bunicul lui îi veni într-ajutor:

— Ajunge, ajunge, domnişoară, prea multe pene nu sînt bune. Nu cîntă rău, dar sper că va face tot aşa bine lucruri mai importante. Pleci? Ei, îţi sînt foarte îndatorat şi sper că vei mai veni. Sărutări de mîini mamei dumitale. Noapte bună, doctor Jo!

Îi întinse mîna prietenos, dar părea nemulţumit de ceva. Cînd ajunseră în vestibul, îl întrebă pe Laurie dacă a spus ceva care nu trebuia. Băiatul dădu din cap.,

— Nu, eu sînt de vină. Nu-i place să mă audă cîntînd.

— Dar de ce?

— Am să-ţi spun într-o zi. Te conduce John acasă, fiindcă îmi pare rău, dar eu nu pot.

— Nu-i nevoie! nu sînt o domnişoară şi stau la doi paşi. ingrijeşte-te bine, nu uita.

—Da, dar mai vii pe la mine?

— Dacă îmi făgăduieşti că vii şi dumneata la noi, după ce te laci bine.

— Făgăduiesc.

— Noapte bună, Laurie!

— Noapte bună, Jo! Noapte bună!

Cînd auziră toate aventurile din după-amiaza aceea, toată familia fu gata să se ducă în vizită, căci fiecare se găsea atras de ceva deosebit în casa cea mare, de dincolo de gărduleţ. Doamna March voia să stea de vorbă despre tatăl ei cu bătrînul, care nu-l uitase; pe Meg o ispitea sera cea luxoasă; Beth suspina după pianul cel mare şi Amy ardea de dorinţa de a admira tablourile şi statuile.

— Mamă, de ce nu-i place domnului Laurence să-l audă pe Laurie cîntînd la pian? întrebă Jo, care dorea să lămurească toate misterele în seara aceea.

— Nu sînt sigură că aceasta ar fi motivul, în orice caz ştiu că tatăl lui Laurie — fiul lui — s-a căsătorit cu o italiancă muzicantă, ceea ce nu i-a plăcut de loc bătrînului, un om foarte mîndru. Italianca era aşezată, frumoasă şi talentată, dar el n-o putea suferi şi nici nu şi-a mâi văzut fiul, după căsătorie. Cînd Laurie era încă mic, au murit amîndoi şi atunci bunicul l-a luat la el. Am impresia că băiatul care s-a născut în Italia, nu e prea voinic şi bătrînului i-e teamă să nu-l piardă, de aceea are atîta grijă de el. Dragostea de muzică la Laurie — îi seamănă mult mamei lui — şi cred că bunicului îi e teamă să nu vrea să ajungă şi el muzicant. Oricum ar fi, talentul lui îi aminteşte de femeia pe care n-a iubit-o şi din cauza asta „s-a uitat aşa de urît”, cum spune Jo.

— Dumnezeule! Ce romantică poveste! exclamă Meg.

— Ce stupid, zise Jo, să fie muzicant, dacă vrea, şi să nu-1 chinuiască, trimiţîndu-l la şcoală, dacă n-o poate suferi.

— De asta are ochi negri, aşa de frumoşi, şi maniere aşa de alese. Italienii sînt întotdeauna bine făcuţi, zise Meg care era puţin cam sentimentală.

— Ce ştii tu de ochii şi manierele lui. N-ai stat niciodată de vorbă cu el, sări Jo, care nu era sentimentală.

— L-am văzut la ceai, şi din ceea ce ne-ai povestit tu reiese că ştie să se poarte. A fost drăguţ. Ce-a zis despre doctoria pe care i-a trimis-o mama.

— Probabil că vorbea de prăjitură.

— Prostuţă mai eşti, dragă la tine se referea, nici nu încape vorbă.

— Da?

Şi Jo făcu ochi mari, ca şi cum acest gînd nu i-ar fi trecut prin cap.

— N-am mai văzut asemenea fată! Nu ştie să recunoască un compliment, cînd i se face, zise Meg, cu aerul unei persoane pricepute în astfel de lucruri.

— Ştii, te-aş ruga să nu-mi strici-plăcerea cu astfel de bazaconii. Laurie e un băiat drăguţ şi-mi place, dar nu ţin să mai aud complimente şi alte prostii sentimentale de felul ăsta. O să fim toate bune cu el, fiindcă n-are mamă. Poate să vină să ne vadă, nu-i aşa, mami?

— Sigur dragă! Prietenul tău e oricînd binevenit şi aş dori ca Meg să-şi aducă aminte că e bine ca toţi copii să rămînă copii cît mai mult timp.

— Eu nu mă socotesc un copil, deşi n-am încă 20 de ani, observă Amy. Tu, ce zici, Beth?

— Mă gîndeam la *Progresul pelerinului*, zise Beth care n-uscultase o vorbă, cum am ieşit din Mlaştina deznădejdii şi am irecut prin Poartă, cînd am luat hotărîrea să fim cuminţi, şi pe urmă am urcat dealul cel povîrnit, încercînd să o aducem la îndeplinire, iar casa cea mare, plină cu lucruri frumoase, trebuie să fie castelul fermecat.

— Dar mai întîi trebuie să trecem de lei, zise Jo, care părea să fie încîntată de această perspectivă.

CAP. VI
BETH AJUNGE LA PALATUL FERMECAT

Casa cea mare se dovedi a fi într-adevăr un castel fermecat, deşi fu nevoie de mai mult timp, pînă ce să pătrundă toată lumea în el şi lui Beth îi fu greu să treaca de lei. Bătrînul domn Laurence era cel mai grozav, dar, după ce veni în vizită şi spuse o vorbă glumeaţă sau amabilă fiecăreia dintre fete şi-şi aminti cu mama lor de vremurile de altădată, nimănui nu-i mai fu teamă de el, afară de Beth care era foarte timidă. Leul celălalt era faptul că ei erau săraci şi Laurence foarte bogat. Din această cauza, şovăiau să primească daruri, la care nu puteau să răspundă. Dar după un timp, descoperiră că el îi considera pe ei ca pe binefăcătorii lui, şi nu putea să-şi arate în de ajuns recunoştinţa, pentru primirea părintească pe care i-o făcuse doamna March, pentru societatea lor veselă, pentru mîngîierea pe care o simţea în casa lor modestă, aşa încît familia March îşi lăsă deoparte mîndria şi se întrecu în amabilităţi, fără a se mai întreba care era mai generos cu celălalt.

O mulţime de evenimente avură loc în epoca aceea, căci prietenia cea nouă creşte ca iarba primăvara. Toată lumea ţinea a Laurie şi el informă pe profesorul lui, în secret, că fetele March sînt extraordinare. În entuziasmul lor tineresc, îl luară pe băiatul singuratic în mijlocul lor şi îl înconjurară de multă afecţiune; iar el găsi fermecătoare tovărăşia inocentă a celor patru fete curate la suflet. Deoarece n-avusese nici mamă, nici surori, se resimţi repede de influenţa lor; şi aceste fete harnice şi vioaie, îl făcură să se simtă ruşinat de felul de viaţă lipsit de griji pe care o dusese pînă atunci. Era obosit de cărţi şi acum găsea interesanţi oamenii, încît domnul Brooke se arătă foarte nemulţumit de el, căci Laurie o ştergea mereu de la lecţii şi alerga dincolo la familia March.

— Nu-i nimic, lasă-l să ia o vacanţă acuma! învaţă el după aceea, zise bătrînul. Doamna ceea drăguţă de alături zice că studiază prea mult şi are nevoie de prieteni-tineri, de distracţii şi de mişcare. Cred că are dreptate. L-am ţinut prea cocoloşit pe băiat, parcă i-aş fi fost bunica. Lasă să

faca ce vrea. Atîta timp cît e el mulţumit, n-am nimic de zis. Prostii nu poate să facă în mînăstirea ceea mică de alături, şi doamna March îi e de mai mult ajutor decît noi.

A! ce bine s-au distrat! Ce piese de teatru, ce nebunii cu sania şi pe gheaţă, ce seri plăcute în salonul vechi şi ce ceaiuri vesele din cînd în cînd, în casa cea mare. Meg putea să se plimbe oricît voia prin seră şi primea cîte buchete dorea; Jo rodea cu lăcomie biblioteca cea mare şi-l omorîse pe bătrîn cu impresiile ei critice; Amy copia tablouri şi putea să se bucure cît poftea de lucruri frumoase, iar Laurie făcea pe seniorul castelului, în stilul cel mai grandios.

Numai Beth n-avea curajul să păşească în „palatul fericirii" cum îi zicea Meg, deşi murea după pianul cel mare. Se duse odată, cu Jo, dar domnul cel bătrîn, neştiind că e atît de ruşinoasă, se uită la ea aşa de sever, pe sub sprîncenele lui "stufoase, şi strigă la ea „hei!", aşa de tare, că înspăimîntă pe biata fetiţă, încît „picioarele ei nu se mai putură ţine pe podea", cum povestea ea pe urmă mamei ei, şi fugi, declarînd că nu se mai întoarce niciodată, nici chiar de dragul pianului. Nici rugăminţi, nici cuvinte meşteşugite nu-i putură învinge teama, pînă cînd faptul ajunse la urechea domnului Laurence, care se hotărî să îndrepte lucrurile. În timpul uneia din scurtele vizite pe care le făcea obişnuit, aduse cu multă artă conversaţia despre muzică şi începu să vorbească despre marii cîntăreţi pe care-i ascultase, despre orgele pe care le auzise şi spuse nişte anecdote aşa de hazlii, că Beth nu putu rămîrie nemişcată în colţul ei, ci se apropie din ce în ce mai mult, fermecată. Se opri în spatele scaunului lui, ascultînd cu ochii mari deschişi şi cu obrajii aprinşi de fapta curajoasă pe care-o făcuse de a veni aşa de aproape. Fără să se uite la ea, ca şi cum n-ar fi fost decît o muscă, domnul Laurence începu să vorbească de lecţiile lui Laurie şi de profesorul lui, şi deodată zise doamnei March, ca şi cum ideea i-ar fi venit atunci în minte:

— Băiatul s-a cam lăsat de pian şi-mi pare bine, fiindcă îi plăcea prea mult în ultimul timp. Dar pianul a rămas

părăsit; n-ar vrea vreuna din fetele dumitale să vină să exerseze pe el din cînd în cînd, ştiţi doar ca să nu se dezacordeze.

Beth făcu un pas înainte, ţinîndu-şi mîinile strîns lipite una de alla; ca să nu bata din palme, căci ispita era prea mare; şi gîndul că poate exersa pe instrumentul acela splendid aproape că-i tăie răsuflarea. Înainte ca doamna March să răspundă ceva, domnul Laurence continuă dînd uşor din cap, cu un zîmbet ciudat:

— Nu e nevoie să vorbească cu cineva sau să anunţe pe cineva, doar intră şi cîntă. Eu sînt închis în biroul meu, tocmai în cealaltă parte a casei, Laurie e plecat mare parte din zi şi servitorii nu mai intră niciodată în salon după ora nouă.

Zicînd acestea, se ridica să plece, şi atunci Beth îşi luă inima în dinţi să vorbească, căci acest aranjament nu lăsa nimic de dorit.

— Spune-le, te rog, fetelor dumitale de propunerea mea adăugă el, şi dacă nu vor, să vină, eh, nu face nimic!

În acest moment, o mînă mică o apucă pe a lui şi Beth se uită la el cu o privire plină de recunoştinţă, zicînd serioasă, deşi încă timidă:

— Ba da, domnule, vor să vină din tot sufletul!

— Dumneata eşti fetiţa căreia îi place muzica? întrebă lăsînd deoparte pe acel „Hei!”, care o făcea să tresară şi se uită la ea zîmbind.

— Eu sînt Beth! îmi place foarte mult muzica şi am să vin să exersez, dacă sînteţi sigur că nu mă aude nimeni şi nu deranjez pe nimeni, adăugă ea, temîndu-se să nu pară nepoliticoasă şi tremurînd de „îndrăzneala” pe care şi-o luase vorbind.

— Nu e nici ţipenie de om, drăguţă! Casa e goală jumătate din zi, aşa că poţi să vii să încerci clapele, de cîte ori vrei. Ţi-aş fi foarte îndatorat.

— Sînteţi foarte bun, domnule.

Beth se înroşi ca un bujor, sub privirea lui prietenoasă, dar acum nu-i mai era frică şi strînse cu putere mîna cea

vînjoasă, fiindcă nu găsea cuvinte să-i mulţumească, pentru darul nepreţuit pe care i-l făcuse.

Bătrînul îi dădu uşor la o parte părul de pe frunte şi aplecîndu-se o sărută, zicînd pe un ton pe care rareori îl mai auzisera ceilalţi:

— Am avut odată o fetiţă cu ochi ca ai tăi. Dumnezeu să te aibă în paza lui, copila mea! Bună ziua, doamnă!

Şi plecă în grabă.

Beth, fericită, se aruncă în braţele mamei ei şi alergă să împartă veştile bune familiei ei de invalizi, căci fetele nu erau acasă. Ce veselă a cîntat toată seara şi ce au mai rîs de ea, fiindcă a deşteptat-o pe Amy noaptea, cîntînd la pian în somn, pe faţa ei. A doua zi, după ce văzu ieşind şi pe bătrîn şi pe băiat, Beth, după ce s-a întors de două sau trei ori înapoi, intra în sfîrşit pe uşă şi se îndreptă pe tăcute spre salon, unde se găsea pianul, idolul ei. Din întîmplare desigur, nişte note cu melodii drăguţe şi uşoare, erau raspîndite pe pian, şi cu degete tremurătoare şi după opriri repetate, să traga cu urechea dacă nu vine cineva, Beth atinse în cele din urmă clapele instrumentului şi deodată uită de teamă şi de tot, trăind numai în încîntarea de nedescris pe care i-o dădea muzica, asemenea glasului unui prieten drag.

Rămase acolo, pînă cînd Hannah veni să o ia la masă, dar nu-i era foame, ci stătea doar pe scaun, zîmbind fericită, într-un fel de nesfîrşită încîntare.

După aceea, capişonul cafeniu se strecură prin gărduţ aproape în fiecare zi şi salonul cel mare fu ca însufleţit de un spiriduş al muzicii, care venea şi pleca nevăzut. Nu află niciodată, că domnul Laurence deseori deschidea uşa de la biroul lui şi asculta melodiile de altădată care-i plăceau. Nu-l văzu niciodată pe Laurie făcînd de gardă în vestibul, ca să nu lase pe servitori să intre. Nu bănui niciodată că acele caiete de exerciţii şi cîntece noi erau puse pe suport, anume pentru ea, şi cînd stătea de vorbă cu ea despre muzică, acasă, se gîndea doar ce drăguţ, e că-i spune lucruri care o ajută aşa de mult.

Şi aşa Beth era mulţumită, căci îşi îndeplinise dorinţa ei cea mai arzătoare şi nu mai voia altceva.

— Mamă, am să lucrez o pereche de papuci pentru domnul Laurence. E aşa de drăguţ, că trebuie să-i mulţumesc într-un fel şi nu găsesc altceva. Îmi dai voie să-i fac? întrebă Beth cîteva săptămîni, după acea vizită a lui plină de evenimente.

— Da, dragă, sînt sigură că au să-i placă. Asta e foarte frumos din partea ta. Fetele o să-ţi ajute la lucru şi eu ani să-ţi plătesc montatul, răspunse doamna March, care era încîntată să îndeplinească rugăminţile lui Beth, pentru că ea cerea aşa de rar ceva pentru ea.

După multe discuţii serioase cu Meg şi Jo, modelul fu ales, materialul cumpărat şi papucii începuţi. Un buchet de pansele de un ton închis şi totuşi vesel, pe un fond purpuriu fu găsit foarte potrivit, şi Beth lucra cu rîvnă de dimineaţă pînă seara, ridicînd doar capul din cînd în cînd, unde era mai greu. Era o mică cusătorească foarte îndemînatică şi papucii fură gata, înainte ca toată lumea să se plictisească de ei. Apoi scrise un bileţel simplu şi cu ajutorul lui Laurie, într-o dimineaţă, înainte ca bătrînul să se fi sculat, îi strecură pe masa lui de lucru.

Cînd îşi astîmpără emoţia, Beth aşteptă să vadă ce se va întîmpla. Ziua aceea trecu şi o parte din cea următoare, fără ca să sosească vreun semn că darul a fost primit. Beth începu să se teamă să nu se fi supărat capriciosul domn bătrîn. În după-amiaza celei de a doua zi, ea ieşi în oraş să facă cumpărături şi să scoată la aer ca de obicei, pe biata Joanna, păpuşa invalidă. Pe'cînd se înapoie acasă, zări de pe stradă trei, ba nu, patru capete la ferestrele de la salonaş. Cînd se apropie, văzu că-i făceau semn cu mîna şi auzi mai multe voci vesele strigînd:

— A sosit o scrisoare de la domnul cel bătrîn. Vino repede s-o citeşti.

— O, Beth! ţi-a trimis... Începu Amy gesticulînd cu o vioiciune fără rost, dar nu termină fraza, căci Jo îi închise fereastra în nas.

Beth grăbi pasul, arzînd de nerăbdare. La uşă, surorile o luară pe sus şi o duseră în procesiune în salonaş, toate arătîndu-i cu degetul şi vorbind toate deodată:

— Ia te uită, ia te uită?

Beth se uită şi îngălbeni de bucurie şi de mirare; căci în colţ lîngă fereastră, se găsea un pian mic, cu o scrisoare pe capacul lui lucios, adresată: „Domnişoarei Elisabeth March”.

— Pentru mine? şi Beth respiră cu greu, ţinîndu-se de Jo, avînd impresia că i se face rău, cu totul copleşită de această întîmplare.

— Da, amîndouă sînt pentru tine, scumpo! E extraordinar din partea lui! Nu găseşti că e omul cel mai drăguţ din lume? Cheia e în scrisoare. N-am deschis-o, dar abia aşteptăm să vedem ce scrie, se entuziasmă Jo, îmbrăţişîndu-şi sora şi intinzîndu-i biletul.

— Citeşte tu! Eu nu sînt în stare. O! E prea frumos!

Şi Beth îşi ascunse faţa în şorţul lui Jo, cu totul tulburată de dar.

Jo deschise scrisoarea şi începu să rîdă, căci primele cuvinte care-i căzură sub ochi fură:

DOMNIŞOAREI MARCH,
Stimată domnişoară,

— Ce frumos sună! Ce n-aş da să-mi scrie şi mie cineva în felul ăsta! zise Amy, care găsea foarte elegantă adresa de modă veche.

„Am avut multe perechi de papuci în viaţa mea, dar nici una nu mi-a venit aşa de bine ca ai dumitale, continuă Jo. Panseluţa e floarea mea preferată, şi acestea îmi vor aminti întotdeauna de donatoarea lor cuminte. Îmi place să-mi plătesc datoriile, aşa încît cred că vei permite „domnului bătrîn” să-ţi trimită ceva, ce a aparţinut odată nepoatei lui, pe care a pierdut-o. Cu cele mai vii mulţumiri şi cele mai bune urări.

Al dumitale veşnic recunoscător prieten şi umil servitor,

JAMES LAURENCE”

— Ei, Beth, asta e o cinste de care trebuie să fii mîndră. Laurie mi-a spus ce mult iubea domnul Laurence pe copila care a murit şi cu cîtă grijă i-a păstrat toate lucrurile. Ia gîndeşte-te, ţi-a dat pianul ei. Aşa se întîmplă, cînd ai ochi albaştri şi-ţi place muzica, zise Jo, încercînd s-o liniştească pe Beth, care tremura şi părea şi mai emoţionată decît înainte.

— Vezi ce candelabre meşteşugite are pentru luminări şi ce învelitoare drăguţă de mătase, strînsă la mijloc cu un trndafir lucrat în fir de aur, şi ce suport şi ce scaun drăguţ, toate pe măsură, adăugă Meg, deschizîndu-I şi arătînd pe rînd toate frumuseţile.

— „Al dumitale servitor James Laurence”. Gîndeşte-te numai, să-ţi scrie aşa ceva. Am să le spun fetelor. O să gasească că e uimitoţ, zise Amy, foarte mult impresionată de bilet.

— Încearcă-l, scumpa mamii. Să auzim cum sună pianul ăsta mititel, zise Hannah, care lua întotdeauna parte la bucuriile şi la durerile familiei.

Beth îl încercă şi toată lumea declară că e cel mai extraordinar pian pe care l-au auzit vreodată. Fusese acordat de curînd şi pus într-o ordine perfectă. Dar, cu toată perfecţiunea lui, farmecul lui adevărat era faţa luminos de fericita, care se apleca asupra lui, Beth atingînd cu dragostea clapele albe şi negre şi apăsînd pedalele strălucitoare.

— Ar trebui să te duci să-i mulţumeşti, zise Jo, în glumă, căci nu-şi închipuia că fetiţa o s-o asculte.

— Da, la asta mă gîndeam, şi eu. Cred că trebuie să mă duc acum, pînă nu mi se face prea tare frică.

Şi spre marea mirare a întregii familii, Beth se îndreptă hotărîta spre grădină, trecu gărduţul şi intră pe uşa familiei Laurence.

— Să mor, dacă ăsta nu e cel mai ciudat lucru din viaţa mea! Pianul ăsta mic i-a sucit capul. Cu minfea întreagă, nu s-ar fi dus niciodată şi Hannah se cruci de mirare, uitîndu-se după ea, iar fetele rămaseră mute, văzînd o asemenea minune.

Ar fi rămas şi mai uimite, dacă ar fi văzut ce a făcut Beth după aceea. Dacă mă credeţi, se duse şi bătu la uşa biroului, fără să se gîndească prea mult, şi cînd o voce groasă răspunse: „Intră", intră şi se duse drept la domnul Laurence, care, luat pe neaşteptate, o privi surprins, şi-i întinse mîna, zicînd cu o uşoară tremurare în voce: „Am venit să vă mulţumesc, domnule, pentru..." dar nu sfîrşi fraza căci el o privi aşa de prietenos, încît ea uită ce avea să spună şi amintindu-şi numai că pierduse pe fetiţa pe care o iubise atîta, îşi aruncă braţele în jurul gîtului lui şi-l sărută.

Dacă s-ar fi prăbuşit acoperişul casei, bătrînul n-ar fi fost mai mirat; dar gestul îi plăcu, nici nu începe vorbă şi fu aşa de mişcat de această sărutare dată cu atîta sinceritate, că toată dispoziţia lui morocănoasă, dispăru. O ridică doar pe genunchii lui şi-şi lipi obrazul lui zbircit, de obrazul ei roşu, cu iluzia că ţine în braţe pe nepoţica lui pierdută. Din acea clipă, toată frica lui Beth se risipi, şi stătu cu el de vorbă fără teamă, ca şi cum l-ar fi cunoscut toată viaţa; căci iubirea alungă frica şi recunoştinţa poate învinge mîndria. Cînd plecă acasă, el o conduse pînă la poarta ei, îi strînse mîna prieteneşte şi îşi duse mîna la pălărie; apoi luă drumul înapoi, cu un aer demn şi mîndru, ţinîndu-se drept, ca un vechi soldat ce fusese.

Cînd văzură fetele această ceremonie, Jo începu să sară în sus de bucurie, Amy fu cît p-aci să cadă de pe fereastră de mirare şi Meg se minună, ridicînd mîinile în sus:

— Cred că se apropie sfîrşitul lumii!

CAP. VII
AMY PLEACĂ ÎN VALEA UMILINŢEI

— Băiatul ăsta e un adevărat „ciclop”, nu-i aşa? zise Amy într-o zi, cînd zări pe Laurie trecînd călare pe lîngă casa lor şi făcîndu-le semn cu cravaşa.

— Cum îndrăzneşti să spui aşa ceva, cînd are doi ochi, şi ce frumoşi ochi!, se revoltă Jo, care lua întotdeauna apărarea prietenului ei.

— Dar n-am zis nimic de ochii lui şi nu văd de ce sări ca picată cu ceară, cînd eu îl admir cum călăreşte.

— Ah, Doamne, ce gîsculiţă e. Îl numeşte „ciclop”, în loc de „centaur” şi Jo izbucni în rîs.

— De ce rîzi, e numai un „lapsus lingus” cum zice domnul Davis, i-o întoarse Amy, socotind că a dat-o gata pe Jo cu latineasca ei. Ce n-aş da să am măcar o parte din banii pe care-i cheltuieşte Laurie cu calul lui, adăugă ca pentru sine, dar sperînd să o aedă surorile ei.

— De ce? întrebă Meg cu blîndeţe, căci Jo ieşise din cameră, rîzînd în hohote la a doua prostie a surorii ei.

— Îmi trebuie neapărat. Am datorii mari şi pînă într-o lună nu capăt bani de buzunar.

— Datorii, Amy? Cum adică?

Şi Meg luă o înfăţişare severă.

— Da, ştii, datorez vreo douăsprezece lămîi murate şi nu pot să le plătesc, pînă ce nu capăt bani, pentru că mama mi-a interzis să cumpăr pe datorie.

— Ia spune-mi toată povestea de la început. Acum sînt la modă lămîile? Parcă înainte erau bucăţelele ae cauciuc, cu care făceaţi mingi?

Şi Meg încercă să-şi păstreze severitatea. Amy socotea chestiunea foarte importantă.

— Uite cum e! Fetele cumpărau mereu şi ca să nu fiu socotiiă meschină şi zgîrcită, acum trebuie să cumpăr şi eu. Peste tot, nu vezi decît lămîi acum. Toată lumea le suge pe sub pupitre, în timpul orelor şi face schimb cu ele, în

recreaţie, pe creioane, arşice, păpuşi de hîrtie sau alte lucruri. Dacă o fata o place pe alta, îi dă o lămîie, dacă e certată cu ea, mănîncă una în raţa ei şi nu i-o întinde să sugă nici măcar odată. Fac trataţie cu rîndul şi mie mi s-au oferit atîtea, dar n-am răspuns la ele şi ar trebui, fiindcă, ştii, sînt datorii de onoare.

— De cîţi bani ai nevoie ca să te reabilitezi? întrebă Meg scoţînd portmoneul din buzunar.

— Douăzeci şi cinci de centi ar fi mai mult decît e nevoie şi ar mai rămîrie cîţiva centi, cu care să te tratez şi pe tine. Nu-ţi plac lămîile murşte?

— Nu prea! Îţi dau din partea mea. Uite banii şi nu-i cheltui prea repede, fiindcă nu sînt mulţi, ştii.

— O, mulţumesc, ce bine e să ai bani de buzunar. O să fac un chef. N-am mai gustat o lămîie de o săptămînă. M-am simţit jenată să primesc, cînd mi se oferea, fiindcă nu puteam răspunde la fel şi acuma mor după o lămîie.

A doua zi, Amy veni cam tîrziu la şcoală; dar nu putu rezista ispitei de a arăta celorlalte, cu o explicabilă mîndrie, un pachet în hirtie udă, înainte de a-l băga în colţul cel mai întunecat al pupitrului. Cîteva minute mai tîrziu, zvonul că Amy March a cumpărat douăzeci şi patru de lămîi delicioase (una o mîncase pe drum) şi că va face trataţie în curînd, începu să circule printre cele din „banda” ei şi Amy fu imediat copleşită cu atenţii. Katy Brown o invită la viitorul ei ceai; Mary kingley ţinu să-i împrumute ceasul ei pînă la recreaţie şi Jenny Snow, o domnişoară răutăcioasă, care îşi bătuse joc de Amy, că nu mai mănîncă lămîi murate, încheie pace imediat şi se oferi să-i dea rezultatele la nişte adunări înspăimîntătoare. Dar Amy nu uitase răutăţile domnişoarei Snow, despre unele persoane a căror nasuri nu sînt destul de turtite, ca să nu simtă lămîile celorlalţi şi despre fetele încrezute, care nu sînt prea mîndre, ca să ceară cîteva şi Amy înăbuşi imediat speranţele „invidiei Snow”, trimiţîndu-i o telegramă zdrobitoare: „*Nu-i nevoie să fii politicoasă aşa deodată, pentru că tot n-ai să capeţi nici una*”.

Se întîmplă ca în ziua aceea, un personaj de vază să viziteze şcoala, şi hărţile frumos desenate ale lui Amy fură lăudate cu căldură, cinste care adusă duşmancei ei, o roase pe suflet pe domnişoara Snow şi o făcu pe domnişoara March să se umfle în pene. Dar vai! Prea multă mîndrie duce la cădere şi răzbunătoarea Snow întoarse tablele destinului, provocînd nenorocirea lui Amy. Abia le adusese musafirul laudele de rigoare şi ieşise pe uşă, că Jenny, sub pretext că are să întrebe ceva important îl înştiinţă pe domnul Davis, profesorul, că Amy March are lămîi murate în pupitrul ei.

Domnul Davis declarase însă lămîile murate un articol interzis şi le făgăduise solemn că va pedepsi pe contravenientă, să ţină minte. Acest om răbdător reuşise să îndepărteze cauciucul, după un război lung şi greu. Făcuse un foc mare din romanele şi jurnalele confiscate, suprimase un oficiu poştal secret, interzisese strîmbăturile, poreclele, caricaturile şi făcuse tot ce putea face un om, ca să ţină la respect cincizeci de fete gălăgioase. E adevărat că băieţii pun la încercare răbdarea omenească, slavă Domnului! Dar fetele sînt şi mai rele, mai ales pentru un domn nervos, cu o fire tiranică şi complet lipsit de talent pedagogic. Domnul Davis ştia multă greacă, latină şi algebră şi, pentru aceasta, era considerat ca un profesor bun; căci manierelor frumoase, purtării cuviincioase şi sentimentelor înalte nu li se da prea multă importanţă. Era momentul cel mai nepotrivit, ca s-o denunţe pe amy, şi Jenny ştia asta. Probabil că domnul Davis îşi luase cafeaua prea tare de dimineaţă. Sufla un vînt de răsărit care-i scormonea întotdeauna reumatismul şi elevele nu se arătaseră la înălţimea lui, o simţea el; deci, ca să întrebuinţăm limbajul mai expresiv, dacă nu mai elegant al unei „şcolăriţe”, era nervos la culme şi înfuriat ca un leu. Cuvîntul „lămîi murate” fu ca o scînteie într-un butoi cu pulbere. I se urcă sîngele la cap şi bătu în catedră, cu o energie care o făcu pe Jenny să fugă la locul ei, cu o iuţeală neobişnuită.

— Domnişoarelor, atenţie, vă rog!

La acest ordin răstit, zumzetul încetă şi cincizeci de perechi de ochi, albaştrii, cenuşii, negrii şi căprui, priviră fix, supuse, spre figura lui încruntată.

— Domnişoara March, vino la catedră.

Amy se sculă de la loc, calmă în aparenţă; dar o teamă ascunsă o rodea, căci lămîile murate o apăsau pe conştiinţă.

— Adu cu dumneata lămîile pe care le ai în pupitru! Fu porunca neaşteptată, care o opri, ţintuită în loc, înainte de a porni bine din bancă.

— Nu le lua pe toate! şopti o vecină, o fată cu multă prezenţă de spirit.

Amy împinse deoparte în grabă vreo şase şi puse restul pe catedră în faţa domnului Davis, fiind sigură că orice om cu o inimă omenească se va înmuia, cînd parfumul lor delicios îi va ajunge la nări. Din nefericire, domnul Davis nu putea suferi mirosul acelei saramuri la modă şi la mînia lui se adaugă şi dezgustul.

— Asta e tot?

— Nu... mai am!... se bîlbîi Amy.

— Adu şi restul, imediat.

Cu o privire disperată către banda ei, ascultă.

— Eşti sigură ca nu mai sînt?

— Nu mint niciodată, domnule.

— Văd şi eu. Acum ia aceste lucruri scîrboase, două cîte două şi aruncă-le pe fereastră.

Acestei sentinţe nemiloase le răspunse un suspin general, care crescu pe măsură ce ultima speranţă dispărea cu ultima lămîie. Roşie de mînie şi de ruşine, Amy făcu de douăsprezece ori drumul încoace şi încolo şi, imediat ce fiecare pereche destinată pierzării — care părea aşa de îmbietoare şi de plină de zeamă — îi cădea din mîini împotriva voinţei ei, un strigăt din stradă completa chinul fetelor, căci acesta însemna că bunătăţile lor căzuseră în mîna micilor Irlandezi, duşmanii lor de moarte. Asta era prea mult şi toate fulgerară cu privirea pe nemilosul domn

Davis, iar una, pasionată după lămîi murate, izbucni în lacrimi.

Cînd Amy se întoarse din ultimu-i drum pînă la fereastră domnul Davis făcu „hm!” cu puteri şi zise, căutînd să-şi afirme autoritatea mai departe:

— Domnişoarelor, vă amintiţi ce v-am spus acum o săptămină? îmi pare rău, că mi-aţi dat prilejul să-mi pun făgăduiala în aplicare; dar nu înţeleg să se treacă peste ordinele mele eu îmi ţin întotdeauna cuvîntul. Domnişoară March, întinde palma.

Amy tresări şi-şi duse amîndouă mîinile la spate, aruneîndu-i o privire rugătoare, care spunea mai mult decît cuvîntele pe care nu le putea rosti. Era una dintre elevele preferate ale „bătrînului Davis”, cum i se zicea, şi acesta ar fi fost gata să nu meargă mai departe cu pedeapsa, dacă n-ar fi auzit exclamaţia de indignare a unei domnişoare, ce nu se putea stăpîni. Această exclamaţie, deşi abia şoptită, înfurie pe irascibilul domn, şi pecetlui soarta vinovatei.

— Palma domnişoară March! fu răspunsul pe care-l dădu apelului ei mut.

Şi prea mîndră, ca să plîngă sau să ceară iertare, Amy strînse dinţii, dădu capul pe spare, sfîdîndu-l, şi suportă, fără să se clintească, cîteva lovituri răsunătoare pe mica ei palmă. Nu erau nici multe, nici tari, dar pentru ea tot una era. Fusese bătută pentru prima oară în viaţa ei şi această dizgraţie, în ochii ei, însemna tot atît de mult, ca şi cum ar fi căzut jos sub greutatea loviturilor.

— Şi acum, vei sta pe estradă pînă la recreaţie, zise domnul Davis, hotărît să facă lucru pînă la capăt, de vreme ce-l începuse.

Aceasta fu îngrozitor. Ar fi fost destul de rău să se ducă la locul ei şi să vadă zîmbetele pline de milă ale prietenelor şi rînjetele satisfăcute ale puţinelor ei duşmance; dar să înfrunte privirea tuturor fetelor, cu acea ruşine proaspătă pe conştiinţă, i se părea imposibil şi un moment avu impresia că o să cadă acolo unde se găsea şi o să izbucnească într-un plîns nestăpînit. Un sens îl

nedreptăţii care i se făcuse şi amintirea lui Jenny Snow o ajută să suporte şi aceasta; şi ducîndu-se la locul infamant, îşi fixă privirea pe coşul de la sobă, deasupra a ceea ce i se părea ei o mare de capete şi rămase acolo aşa de nemişcată şi albă, încît fetele găsiră, că a fost foarte greu să-şi continue lecţia cu acest tablou emoţionant în faţă.

În timpul celor cincisprezece minute care urmară, fetiţa sensibilă şi mîndră, suferi un chin pe care nu-l uită niciodată. Pentru ceilalţi, aceasta putea fi un lucru de mică importanţă, dar pentru ea, era o experienţă tristă, căci în toţi cei doisprezece ani ai vieţii ei, fusese condusă numai de puterea iubirii şi o astfel de lovitură nu o atinsese niciodată. Durerea vie pe care o simţi în palmă, ca şi durerea din suflet nu erau nimica, pe lîngă gîndul care-i stătea ca un cui în inimă:

— O să trebuiască să le spun tot acasă şi o să-şi piardă părerea bună pe care o aveau despre mine.

Cele cincisprezece minute îi părură un veac; dar luară sfîrşit în cele din urmă şi cuvîntul „recreaţie” sună ca o uşurare.

— Poţi să te duci, domnişoară March, zise domnul Davis, uitîndu-se la ea jenat.

Nu putu uita curînd privirea de reproş, pe care i-o aruncă Amy, cînd se duse drept la vestiar, fără sa spună o vorbă nimănui. Îşi smulse lucrurile din cuier şi părăsi şcoala „pentru totdeauna”, îşi zise ea în gînd cu hotărîre. Ajunse acasă într-o stare de plîns, şi cînd sosiră şi fetele mai mari, făcură o adunare de protestare. Doamna March nu vorbi prea mult, dar părea tulburată şi-şi mîngîie fetiţa necăjită cu multă dragoste. Meg îmbăie mîna insultată cu glicerina şi lacrimi. Beth îşi dădu seama că nici chiar pisoii ei n-ar servi la mare lucru în asemenea împrejurări tragice şi Jo, mînioasă, fu de părere că domnul Davis trebuie arestat iară multă vorbă, în timp ce Hannah arăta pumnul „răului acela” şi zdrobea cartofii pentru masă, ca şi cum l-ar fi avut pe el, sub lingură.

Nimeni nu băgă de seamă fuga lui Amy, în afară de colegele ei; dar domnişoarele isteţe observară că domnul Davis fu foarte nervos după-amiază, chiar neobişnuit de nervos. Puţin înainte de a da drumul elevelor acasă, Jo apăru, cu o figură întunecată. Păşi înţepată spre catedră şi întinse profesorului o scrisoare de la mama ei, apoi strînse toate lucrurile lui Amy şi plecă, ştergîndu-şi cu grijă pe grătar noroiul de pe pantofi, ca şi cum ar fi scuturat picioarele de tot praful acelui loc.

— Da poţi să-ţi iei o vacanţă de la şcoală, dar vreau să înveţi cu Beth, cîte puţin în fiecare zi, zise doamna March în seara aceea Nu sînt pentru pedepse corporale, mai ales la fete. Îmi displaco maniera de a preda a domnului Davis şi nu cred că fetele cu caic te întîlneşti acolo îţi sînt de vreun folos, aşa încît voi scrie mal întîi tatălui tău şi te vom trimite poate la altă şcoală.

— Asta e bine! Aş vrea să plece toate fetele şi să dispari! şcoala lui nesuferită. Înebunesc, cînd mă gîndesc la lămîile acelea delicioase, suspină Amy cu un aer de martiră.

— Nu-mi pare rău că le-ai pierdut, ai nesocotit regulile şi meritai pedeapsă pentru neascultare, fu răspunsul sever, care dezamăgi întrucîtva pe fată, ce aştepta numai mîngîiere din partea mamei ei.

— Vrei să zici că-ţi pare bine că am fost dezonorată în faţa întregii şcoli? strigă Amy.

— N-aş fi ales acest fel de a îndrepta o greşeală, răspunse mama ei, dar nu ştiu dacă aceasta nuţi va face mai bine decît o metodă mai blîndă. De cîtva timp eşti prea afectată şi-ţi dai prea multă importanţă, draga mea, şi-i vremea să începi să te îndrepţi. Eşti înzestrată cu multe calităţi, dar nu e .nevoie să faci caz de ele, fiindcă afectarea strică şi pe omul cel mai talentat. Nu-ţi fie teamă, talentul şi bunătatea adevărată nu rămîn multă vreme nebăgate în seamă; chiar dacă n-ar fi aşa, conştiinţa de a le avea şi a le întrebuinţa bine, ar fî de ajuns, pentru a te simţi mulţumită, căci farmecul adevărat al puterii e modestia.

— Asta aşa e, strigă Laurie, care juca şah cu Jo într-un colţ. Am cunoscut odată o fată, care avea mult talent la muzică, dar ea nici nu-şi închipuia ce lucruri drăguţe compunea, cînd era singură şi dacă i-ar fi spus cineva, n-ar fi crezut.

— O, dacă aş fi cunoscut-o şi eu pe fata aceea drăguţă, poate m-ar fi ajutat şi pe mine. Eu sînt aşa de proastă! zise Beth, care stătea lîngă el, sorbindu-l din ochi, în timp ce vorbea.

— O cunoşti şi te ajută mai bine decît oricare, zise Laurie uitîndu-se la ea, zîmbind cu înţeles.

Beth se făcuse deodată roşie şi-şi ascunse faţa în pernele de pe divan, copleşită de această descoperire neaşteptată.

Jo lăsă pe Laurie să cîştige, ca să-i mulţumească pentru lauda adusă lui Beth, care nu putu fi convinsă să le cînte ceva după acest compliment. În locul ei, cîntă Laurie minunat din gură, fiind foarte bine dispus, căci în casa March rareori îşi arăta partea urîtă a firii lui. După ce plecă, Amy, care stătuse pe gînduri toată seara, zise deodată ca şi cum ar fi fost obsedată de ideea aceasta:

— Laurie e un băiat talentat?

— Da, a primit o educaţie foarte îngrijită, are multe calităţi şi va fi un tînăr desăvîrşit, dacă nu-l vor răsfăţa prea tare, răspunse mama ei.

— Şi el nu e afectat, nu? întrebă Amy.

— Cîtuşi de puţin! De aceea e aşa de drăguţ şi ţinem aşa de mult la el.

— Înţeleg! E frumos să fii talentat şi cu maniere frumoase, dar nu trebuie să te lauzi cu ele, sau să stai cu nasul pe sus, conchise Amy.

— Aceste lucruri se văd şi se simt în conversaţia şi în felul de a se purta al cuiva, dacă sînt întrebuinţate cu modestie. Nu e nevoie să faci caz de ele, spuse doamna March.

— După cum nu e să-ţi pui deodată toate pălăriile, toate rochiile şi toate panglicile, ca sa ştie tot oraşul că ai multe, adăugă Jo, şi toată lumea izbucni în rîs.

CAP. VIII
JO SE ÎNTÎLNEŞTE CU APOLLYON

— Unde vă duceţi fetelor? întrebă Amy, intrînd în camera lor, într-o duminică după-amiază şi găsindu-le gata să iasă, cu un aer de mister care-i aţîţa curiozitatea.

— Nu te interesează. Fetiţele nu trebuie să ştie prea multe, i-o întoarse Jo răstit.

Acum, dacă există ceva care să ne supere mai mult cînd sîntem mici, e să ni se răspundă în felul acesta. Amy înghiţi insulta şi se hotărî să descopere taina, plictisindu-le pînă ce-o afla. Întorcîndu-se Meg, care nu era în stare să-i refuze ceva mult timp, zise calmă:

— Spune-mi te rog unde vă duceţi! Zău, ia-mă şi pe mine! Beth e ocupată cu păpuşile ei şi eu n-am ce să fac şi mi-e aşa de urît.

— Nu pot, dragă, pentru că nu eşti invitată, începu Meg.

Dar Jo îi tăie vorba scurt:

— Ascultă, Meg, taci din gură, sau strici tot. Nu poţi să mergi, Amy aşa că nu mai face scandal degeaba.

— Vă duceţi undeva cu Laurie, văd eu. Ieri seară rădeaţi şi vorbeaţi în şoaptă pe divan şi v-aţi oprit, cînd am intrat eu. Nu-i aşa că mergeţi cu el?

— Da, mergem. Acum potoleşte-te şi nu ne mai plictisi.

Amy îşi ţinu limba, dar folosi ochii şi o văzu pe Meg strecurîndu-şi evantaiul în buzunar.

— Am înţeles, am înţeles, vă duceţi la teatru să vedeţi Cele şapte castele, strigă ea, adăugînd apoi hotărîtă: Mama a zis că pot s-o văd şi eu. Am banii mei de buzunar şi am să-mi plătesc singura, dar nu-i frumos că nu mi-aţi spus şi mie.

— Amy, fii fată cuminte şi ascultă-mă, zise Meg încercînd să o împace. Mama nu vrea să mergi săptămîna aceasta, pentru că îţi sînt ochii obosiţi şi n-ai să poţi suporta lumina scenei. Te duci saptămîna viitoare, cu Beth şi Hannah, şi să vezi ce bine o să vă distraţi.

— Da, dar îmi place mai mult să merg cu voi şi cu Laurie. Ia-mă te rog şi pe minei Am stat atîta timp în casă cu guturaiul ăsta, că îmi trebuie şi mie puţină distracţie. Te rog, Meg, am să fiu aşa de cuminte, se rugă Amy.

— Ce-ar fi s-o luăm? Nu cred că mama s-ar supăra, dacă o înfofolim bine, începu Meg.

— Dacă merge ea, eu rămîn acasă; şi dacă nu merg eu, Laurie are să se supere. E nepoliticos s-o tîrîm şi«pe Amy după noi, cînd ne-a invitat numai pe noi. Fata asta ar trebui să nu se mai vîrc unde nu-i fierbe oala, zise Jo, furioasă căci nu putea să sufere s-o plictisească cineva, cînd avea poftă să se distreze.

Răspunsul ei tăios mînie şi mai tare pe Amy care începu să-şi pună pantofii, anunţîifd, pe un ton amenințător:

— Merg şi eu la teatru şi de vreme ce îmi plătesc singură nu văd de ce l-aş supăra pe Laurie.

— Nu poţi să stai cu noi, pentru că noi avem locuri rezervate şi singură nu poţi să rămîi; şi atunci Laurie o să-ţi dea locul şi toată plăcerea s-a dus. N-ai să te mişti de aici.

Jo se înfurie şi mai mult, căci după alte toate se înţepase şi la un deget, în graba ei.

Stînd pe podea, cu un pantof în picior Amy începu să plîngă, şi Meg încerva să o facă să înţeleagă. În acest moment, Laurie le strigă de jos să se grăbească. Cele două fete ieşiră pe uşă, lăsînd pe Amy urlînd, căci din cînd în cînd îşi uita manierele alese şi se purta ca un copil răsfăţat. Tocmai cînd prietenii erau gata să plece, Amy strigă de sus din capul scării, pe un ton amenințător:

— Are să-ţi pară rău de astă, Jo March, ai să vezi tu!

— Atîta pagubă! răspunse Jo şi ieşi trîntind uşa.

Se distrară foarte bine, căci *Cele şapte castele de la lacul de diamant* era un basm minunat de frumos prezentat.

Dar cu toţi prichindeii aceea roşii şi comici, cu toate zînele în rochii spumoase, prinţi şi prinţese în veşminte bogate, plăcerea lui Jo era întunecată de oarecare amărăciune. Între acte ea se amuza întrebîndu-se ce ar putea să-i facă sora ei, ca să-i pară rău.

Ea şi Amy avuseseră multe frecuşuri în cursul vieţii lor, căci amîndouă erau iuţi la mînie. Amy o tachina pe Jo, şi Jo o necăjea pe Amy, de unde ciocniri, de care, după aceea, le era amîndurora ruşine. Deşi mai mare, Jo era înzestrată cu mai puţină stăpînire de sine şi făcea mari eforturi încercînd să-şi ţină în frîu temperamentul impulsiv. Mînia ei nu dura mult niciodată. Îi părea rău din suflet de ce făcuse. Îşi cerea iertare cu umilinţă şi încerca apoi să se poarte mai frumos. Surorile ei ziceau că le place să provoace furia lui Jo, fiindcă după aceea era un adevărat înger. Biata Jo îşi dădea toată osteneala să-şi stăpînească firea, dar duşmanul ei de moarte ridica iar capul de fiecare dată, şi trebuiră ani întregi de eforturi, plini de răbdare, ca să-l învingă pe de-a-ntregul.

Cînd ajunseră acasă, găsiră pe Amy citind în salonaş. Cum intrară, ea îşi luă un aer foarte ofensat, nu ridică deloc ochii de pe carte şi nu puse nici o întrebare. Poate curiozitatea ar fi fost mai tare decît ciuda, dacă Beth n-ar fi fost acolo, să ceară să i se povestească piesa de-a fir-a-păr. Ducîndu-se sus să-şi pună în dulap pălăria ei cea mai bună, Jo aruncă o privire spre biroul ei, căci, după ultima lor ceartă, Amy se răcorise răsturnînd şi răvăşind sertarul ei de sus. Totuşi de data aceasta, totul era în ordine şi după ce inspectă în grabă diferitele ei rafturi, cutii şi poşete, Jo trase concluzia că Amy a iertat-o şi a uitat nedreptatea pe care i-o făcuse.

Aici, Jo se înşelase, căci a doua zi făcu o descoperire, care stîrni o furtună în casă. Spre seară, Meg, Beth şi Amy tocmai stăteau împreună, cînd Jo se repezi în cameră, foarte aprinsă şi întrebă cu sufletul la gură:

— Mi-a luat cineva cartea mea?

Meg şi Beth ziseră „nu”, în acelaşi timp şi părură foarte surprinse. Amy scormonea focul cu cleştele, dar nu zise nimic. Jo văzu că se schimbă la faţă şi se repezi asupra ei:

— Amy, tu ai luat-o.

— N-am luat nimic!

— Atunci ştii unde e.

— Nu ştiu!

— Minţi! strigă Jo, luînd-o de umeri şi privind-o aşa de încruntat, că s-ar fi înspăimîntat şi un copil mai curajos ca Amy.

— Nu mint. N-am luat-o, nu ştiu unde e şi nici nu-mi pasă.

— Ştii ceva de ea şi mai bine spune imediat, sau te fac eu să vorbeşti, şi Jo o scutură uşor.

— Poţi să te înfurii cît vrei, că tot n-ai să mai vezi povestea ta stupidă, strigă Amy, aprinzîndu-se şi ea.

— Ce spui?

— Da, am ars-o!

— Cărticica mea, la care ţineam aşa de mult, la care lucrase ni cu atîta rîvnă şi pe care voiam s-o termin, înainte de întoarcerea tatii! Cum, adevărat ai ars-o? zise Jo îngălbenindu-se şi în timp ce ochii ei aruncau scîntei şi mîinile strîngeau nervos pe Amy.

— Am ars-o! Ţi-am spus că am să te fac să plăteşti scump răutatea ta de ieri şi atunci...

Amy nu-şi mai termină fraza, căci Jo în furia ei nemărginită o zgîlţîi pînă îi clănţăniră dinţii în gură, strigînd:

— Rea, rea ce eşti! N-am să pot s-o mai scriu niciodată, aş» cum a fost şi n-o să-ţi iert asta, cît voi trăi.

Meg sări în ajutorul lui Amy şi Beth căuta s-o împace pe Jo, dar nu era chip s-o liniştească. Îi trase o palmă zdravănă lui Amy şi apoi fugi să se ascundă sus în cămăruţa .ei din pod şi să-şi plîngfl singură munca ei risipită.

Furtuna se potolise jos, căci intre timp sosise şi doamna March acasă şi, după ce auzi toată povestea, îi arătă lui Amy cît rău făcuse prin actul ei nesăbuit. Cartea lui Jo era mîndria vieţii ei şi era socotită de familie ca un

început literar de mari promisiuni. Nu erau decît vreo şase poveşti scurte, dar Jo lucrase cu răbdare, îşi pusese tot sufletul în ele, sperînd să iasă destul de bine pentru a fi apoi tipărite. Cu puţine zile înainte, tocmai le copiase cu grijă şi distrusese manuscrisul, aşa încît focul lui Amy nimicise munca neobosită a mai multor ani. Pentru alţii, ar fi fost o pierdere neînsemnată, dar pentru Jo era o nenorocire ireparabilă. Îşi dădea seama că nu mai putea reface niciodată ceea ce a fost distrus. Beth ţinu doliu ca şi cum i-ar fi murit un pisoi. Meg refuză să-şi apere sora preferată. Doamna March părea supărată şi serioasă şi Amy înţelese că nimeni n-o va mai iubi, dacă nu cere iertare pentru fapta de care îi părea acum mai rău decît tuturor.

La ora ceaiului, Jo apăru, întunecată şi tăcută. Tremurînd, Amy îşi luă inima în dinţi şi zise supusă:

— Te rog, iartă-mă, Jo, îmi pare foarte, foarte rău.

— N-am să te iert niciodată, fu răspunsul aspru al lui Jo şi din acel moment nici nu mai vru să ştie de existenţa lui Amy.

Nimeni nu pomeni ceva de supărarea cea mare, nici chiar doamna March, căci toate învăţasera din experienţă că, atunci cînd Jo era într-o astfel de dispoziţie, cuvintele erau de prisos şi lucrul cel mai înţelept era să aştepţi, pînă cînd vreo întîmplare oarecare, sau propria ei fire generoasă îi înmoaie supărarea şi-i vindecă rana. N-a fost o seară fericită, căci, deşi cusură ca de obice, în timp ce mama lor le citea cu voce tare din Bremer, Scott sau Edgerworth, lipsea ceva care tulbura atmosfera de pace a casei. Simţiră acest lucru mai tare, cînd veni vremea cîntecului de seară; căci Beth nu putea să cînte decît la pian, Jo stătea mută ca o stană de piatră şi Amy se lăsă repede de cîntat, aşa încît Meg şi mama rămaseră singure să susţină corul. Dar cu toate eforturile lor de a fi vesele, vocile subţiri şi uşor voalate nu păreau să se armonizeze ca de obicei.

Cînd la despărţire, doamna March o sărută pe Jo, îi şopti cu blîndeţe:

— Draga mea, nu lăsa să apună soarele pe supărarea ta. Iart-o şi continuaţi să vă ajutaţi una pe alta, ca mai înainte.

Jo fu gata să-şi lase capul pe umărul mamei ei şi să-şi plîngă toată supărarea; dar lacrimile sînt o slăbiciune puţin bărbătească şi ea se simţea aşa de greu lovită că nu putea să ierte încă. Şi aşa, clipi tare din ochi, dădu din cap şi zise posomorîtă, ştiind că Amy aude:

— A fost un lucru îngrozitor şi nu merită să fie iertată.

Zicînd acestea, se duse să se culce, tîrîndu-şi picioarele, şi în seara aceea fetele nu-şi mai făcură confidenţe, vesele, ca altădată.

Amy se simţi foarte ofensată, că i-a fost respins primul pas spre împăcare şi începu să-i pară rău că s-a umilit, să se simtă mai nedreptăţită ca oricînd şi să-şi dea aere de nevinovată într-un mod de neiertat. Jo continua să fie întunecată ca un nor de furtună şi nimic nu merse bine toată ziua. În dimineaţa aceea, se lăsă un frig tăios. Pateul îi scăpă din mînă în canal, iar mătuşa March avu o criză de nervi. Meg era gînditoare, Beth părea necăjită, cînd ajunse acasă şi Amy făcea întruna reflecţii despre oamenii care se laudă că vor să fie generoşi, totuşi nu încearcă să devină astfel, cînd au în faţă exemplul altora.

— Toţi sînt îngrozitori azi, am să-l chem pe Laurie să patineze cu mine. El e întotdeauna vesel şi drăguţ, şi are să-mi redea buna dispoziţie, sînt sigură! îşi zise Jo şi ieşi.

Amy auzi zgomot de patine şi ridică capul, exclamînd nerăbdătoare:

— Aşa, mi-a promis că are să mă ia şi pe mine data viitoare, şi asta e ultima gheaţă pe care o mai aveam. Dar cum să te înţelegi cu o încruntată ca asta?

— Nu vorbi aşa! Af fost foarte rea şi i-e greu să-ţi ierte pierderea cărţii ei scumpe; dar cred că ai mai putea încerca o dată, numai să o nimereşti într-un moment bun, zise Meg. Du-te după ea, nu te arăta, pînă cînd nu vezi că e bine dispusă şi atunci apropie-te încet de ea şi sărut-o. Sînt

sigură că n-o să poată rezista la gestul ăsta şi vă veţi înţelege iar ca mai înainte.

— Am să încerc, zise Amy, căci acest sfat îi convenea.

Se îmbrăcă în grabă şi alergă după cei doi, care tocmai dispăreau după deal.

Nu era departe rîul, dar amîndoi fură gata, înainte ca Amy să-i ajungă. Jo o văzu venind şi îi întoarse spatele. Laurie n-o văzu, căci patina cu grijă de-a lungul malului, sondînd gheaţa, deoarece înainte de gerul ăsta fusese dezgheţ.

— Eu mă duc spre primul cot, să văd dacă e 6ună gheaţa, înainte de a începe să patinăm, îl auzi Amy spunînd şi Laurie porni ca vîntul, semănind cu un rus în haina lui îmblănită şi cu Aciuia în cap.

Jo auzi pe Amy gîffiind, bătînd din picioare şi suflînd în degete, n timp ce încerca să-şi pună patinele; dar nici nu-şi întoarse măcar capul şi continua să patineze încet în zig-zag, simţind o iatisfacţie amară la gîndul că sora ei se necăjeşte pe mal. În limineaţa aceea, supărarea ce o stăpînea sporise, cum se întîmplă întotdeauna cu sentimentele şi cu gîndurile rele, dacă nu sînt indată înăbuşite. Cînd făcu cotul, Laurie îi strigă:

— Mergi pe lîngă mal. La mijloc nu e sigură gheaţa.

Jo auzi, dar Amy care se căznea să se ţină pe picioare, nu prinse nici un cuvînt. Jo se uită peste umăr la ea, dar drăcuşorul din ureche îi şopti:

— Nu face nimic, dacă n-a auzit. Să-şi aibă grijă singură de ea.

Laurie dispăruse după cot, Jo era tocmai la cotitură, iar Amy, departe în urmă, mergea drept spre gheaţa mai subţire din mijlocul rîului. Un moment, Jo se opri, stăpînită de un sentiment ciudat; apoi se hotărî să pornească mai departe, dar ceva o făcu să se întoarcă tocmai la timp, ca s-o vadă pe Amy prăbuşindu-se cu mîinile în sus, sub gheaţa care pocni cu putere şi scoţîn un ţipăt care îi opri în loc bătăile inimii. Încercă să-l cheme pe Laurie, dar nu mai avea glas. Vru să dea fuga, dar picioarele n-o ţineau. O clipă,

rămase înlemnită, uitîndu-se cu groază la capişonul albastru care plutea pe apa neagră. Ceva trecu ca o săgeată pe lîngă ea şi vocea lui Laurie îi strigă:

— Adu o scîndură, repede!

Cum a făcut toate, n-ar mai fi putut spune. Tot timpul, ea umblă ca o nebună, ascultînd orbeşte de Laurie, care-şi păstrase tot calmul, şi lungit pe gheaţă, cu faţa în jos, ţinea pe Amy de braţ, în sus, pînă cînd Jo smulse o scîndură de la gard şi, împreună, scoaseră pe fetiţa, mai mult speriată decît lovită.

— Acuma trebuie s-o ducem acasă, cît putem mai repede. Pune hainele noastre peste ea, pînă îmi scot patinele astea blestemate, îi porunci Laurie, înfăşurînd pe Amy în haina lui şi trăgînd de curelele patinelor, care nu fuseseră niciodată aşa de încurcate ca acuma.

Tremurînd, plîngînd de ger şi cu apa picurînd de pe hainele lor ude, o duseră pe Amy acasă. După ce o frecară bine, ea adormi învelită cu o plapumă, în faţa focului. În timpul acestei frămîntări, Jo abia deschisese gura; dar era foarte palidă, cu părul ciufulit, pe jumătate dezbrăcată cu rochia ruptă, cu mîinile tăiate şi zgîriate de gheaţă, de scînduri şi de cataramele patinelor, care nu voiau să se desfacă destul de repede. După ce culcară pe Amy, casa se linişti. Doamna March se aşeză lîngă pat şi chemă la ea pe Jo, să-i lege mîinile rănite.

— Eşti sigură că e în afară de pericol? şopti Jo, uitîndu-se plină de remuşcări la capul blond, care ar fi putut să dispară pentru totdeauna sub gheaţă.

— Absolut sigură, dragă! Nu s-a lovit şi cred că nici n-o să răcească măcar. Aţi fost aşa de cuminţi, că aţi înfăşurat-o şi aţi adus-o repede acasă, răspunse mama ei cu vioiciune.

— Laurie a făcut tot. Eu am lăsat-o să cadă. Mamă, dacă moare, eu sînt vinovată, şi Jo se lăsă jos pe podea lîngă pat şi printre lacrimi de căinţă povesti tot ce s-a întîmplat, condamnîndu-se cu amărăciune şi suspinînd de recunoştinţă că a fost cruţată de pedeapsa grea, care ar fi

căzut asupra ei. Am o fire imposibilă! Încerc s-o schimb şi uneori am impresia că am izbutit, dar, deodată iar izbucneşte, mai rău ca înainte. Ce să mă fac mamă? se văită biata Jo deznădăjduită.

— Roagă-te şi aşteaptă, dragă! Nu-ţi pierde răbdarea şi nu-ţi închipui că e imposibil să-ţi schimbi firea, zise doamna March, trăgînd spre ea capul zburlit şi sărutînd obrazul umed cu atîta iubire, că Jo începu să plîngă şi mai tare.

— Dumneata nu ştii, nu poţi să-ţi închipui ce rău e! Cînd sînt minioasă, devin aşa de sălbatică, că aş putea să lovesc pe oricine şi să mă bucur că-l doare. Mi-e teamă că am să fac într-o zi, ceva îngrozitor, să-mi stric viaţa pentru totdeauna, şi să nu mă mai poată suferi nimeni. Mamă dragă, ajută-mă, te rog, ajută-mă!

— Te voi ajuta, fetiţa mea. Nu mai plînge, ci mai bine aminteşte-ţi mereu de ziua aceasta şi pune-ţi în gînd să nu mai intîlneşti alta la fel. Jo dragă, toţi avem ispitele noastre unele cu mult mai mari decît ale tale — şi cîteodată ne muncim o viaţă întreagă, să le învingem. Tu crezi că fire imposibilă ca a ta nu mai e pe pămînt; dar a mea era exact ca a ta.

— A dumitale, mamă? Bine, dar dumneata nu te mînii niciodată!

Jo fu aşa de surprinsă, că, pentru un moment, îşi uită de supărarea ei.

— Timp de patruzeci de ani am încercat s-o vindec şi am reuşit numai controlînd-o cu răbdare. Mă supăr aproape în fiecare zi, Jo; dar am învăţat să n-arăt că sînt necăjită şi sper încă să învăţ să nu mai simt supărarea, deşi pentru aceasta mi-ar mai trebui alţi patruzeci de ani.

Răbdarea şi umilinţa care se citeau acum pe faţa pe care o iubea aşa de mult, fură pentru Jo o lecţie mai bună decît cea mai înţeleaptă predică şi decît cea mai aspră ceartă. Se simţi mîngîiată de simpatia şi încrederea care i se dăduse. Faptul că mama ei suferă de un rău asemănător cu al ei şi că încearcă să-l vindece, îi ajuta să-l suporte mai

uşor pe al ei şi-i întări hotărîrea de a-l nimici, deşi patruzeci de ani păreau cam mult pentru o fată de cincisprezece ani.

— Mamă, eşti'supărată atunci cînd strîngi buzele şi ieşi din odaie, de cîte ori face scandal mătuşa March sau te necăjesc oamenii? o întrebă Jo, simţindu-se mai aproape şi mai dragă mamii ei ca oricînd.

— Da, am învăţat să-mi înfrînez cuvîntele iuţi, care-mi vin pe buze. Şi cînd simt că vor să iasă împotriva voinţei mele, plec un moment din cameră şi mă căiesc ca sînt aşa de slabă şi de rea, răspunse doamna March cu un suspin şi un zîmbet, netezind părul zburlit al lui Jo.

— Cum ai învăţat să te stăpîneşti? Asta mă chinuieşte pe mine, căci cuvîntele tari îmi ies din gură, înainte ca să le pot opri; şi cu cît vorbesc mai mult, cu atît se încurcă lucrurile mai rău, pînă cînd simt parcă o plăcere să jignesc oamenii. Spune-mi cum faci, mamă dragă?

— Mama mea mă ajuta...

— Cum ne ajuţi dumneata pe noi, întrerupse Jo, sărutînd-o cu recunoştinţă.

— Dar am pierdut-o, cînd eram ceva mai mare decît tine şi ani de zile a trebuit să lupt singură, căci eram prea mîndră, ca să-mi mărturisesc slăbiciunea altcuiva. A fost foarte greu, Jo, şi de multe ori plîngeam, fiindcă vedeam că n-ajung la nici un rezultat, în ciuda sforţărilor mele. Atunci a venit tatăl tău care m-a ajutat cu atîta drag, că mi s-a părut uşor să fiu bună. Dar mai tîrziu, cînd am avut patru fetiţe în jurul meu şi eram săraci, răul cel vechi a revenit; caci eu nu sînt răbdătoare din fire, şi mă durea să văd că atîtea le lipsesc copiilor mei.

— Biata mamă! Cine te-a ajutat atunci?

— Tatăl tău, Jo. Nu-şi pierde niciodată răbdarea, nu se plînge ci speri mereu, munreşte şi aşteaptă cu atîta voie bună, încît le este ruf ine celor din jurul lui să nu facă la fel. El m-a ajutat, m-a mîngîiat, m-a învăţat că trebuie să practic eu însumi toate virtuţile pe care vreau să le aibă fetiţele mele, căci eu sînt exemplul lor viu. Era mai uşor să încerc pentru binele vostru, decît pentru al meu personal. O privire

mirată sau o tresărire a unei din voi, cînd vorbeam mai răstit, mă dojenea mai tare decît orice cuvinte, iar iubirea, respectul şi încrederea copiilor mei era cea mai frumoasă răsplată pe care o puteam avea pentru sforţările mele.

— O, mămico! dacă am să ajung vreodată numai pe jumătate pe cît eşti tu de bună, am să fiu mulţumită, strigă Jo, mişcată.

— Cred că ai să ajungi mult mai bună decît mine, dragă; dar trebuie să bagi de seamă „duşmanul tău de moarte" — cum îl numeşte tatăl tău — care ţi-ar putea otrăvi toată viaţa. Ai fost prevenită cu întîmplarea de azi. Ţine-o minte şi încearcă din toată inima să-ţi stăpîneşti temperamentul tău impulsiv şi nu aştepta să-ţi aducă supărări cu mult mai mari decît cea de acum.

— Am să încerc, mamă, îţi făgăduiesc, dar trebuie să mă ajuţi, să-mi aduci aminte şi să nu mă laşi să izbucnească iarăşi. L-am văzut uneori pe tata punîndu-şi un deget pe buze şi uitîndu-se la mie cu o privire blîndă şi liniştită, iar atunci tu îţi strîngeai buzele şi ieşeai din odaie. Îţi amintea de asta? întrebă Jo încet.

— Da! L-am rugat să-mi ajute şi el nu uita niciodată. Multe cuvinte grele am înăbuşit în mine, văzîndu-i gestul şi privirea.

Zicînd acestea, ochii mamei ei se umplură de lacrimi şi buzele îi tremurau. Temîndu-se că a mers prea departe, Jo îi şopti neliniştită:

— Am făcut rău, că te-am observat şi ţi-am spus? N-am avut de gînd să fiu nepoliticoasă, dar mă simt aşa de bine, cînd îţi spun tot.

— Jo dragă, poţi să spui orice mamai tale. E cea mai mare mîndrie şi fericire a mea să simt că fetele mele au încredere în mine şi îşi dau seama cît de mult le iubesc.

— Credeam că te-am supărat...

— Nu, dragă, dar, vorbind de tata, mi-am adus aminte cît de mult îmi lipseşte, cît de multe îi datorez şi cît trebuie să muncesc, ca să-şi găsească fetiţele cuminţi şi în siguranţă, cînd se va intoarce.

— Totuşi tu i-ai spus să se ducă mamă, şi n-ai plîns, cînd a plecat. Nu te vaiţi niciodată şi nu pari să ai nevoie de vreun ajutor, zise Jo nedumerită.

— Am dat ce-am avut mai bun ţării pe care o iubesc şi mi-am ţinut lacrimile, pînă după plecarea lui. Şi de ce m-aş plînge, cînd amîndoi nu ne-am făcut decît datoria? Dacă nu par să am nevoie de ajutor, e pentru că am un prieten mai bun chiar decît tatăl tău, care să mă mîngîie şi să mă ajute. Copila mea, necazurile şi ispitele vieţii tale abia acum încep şi ar putea fi multe la număr; dar le poţi învinge pe toate, dacă ştii să simţi puterea şi bunătatea Tatălui ceresc, aşa cum o preţuieşti pe a celui de pe pămînt. Cu cît îl vei iubi mai mult şi vei avea mai multă încredere în El, cu atît te vei simţi mai aproape de El, şi-ţi va păsa mai puţin de puterea şi înţelepciunea omenească. Iubirea şi grija lui nu încetează niciodată, nu-ţi pot fi luate niciînd de la tine, dar pot deveni izvorul fericii, păcii şi trăiniciei unei vieţi întregi. Nu te îndoi niciodată de acest lucru şi încredinţează lui Dumnezeu toate grijile, speranţele, păcatele şi durerile, cu aceeaşi dragoste cu care le spui mamei tale.

Singurul răspuns al lui Jo, fu s-o strîngă în braţe, mai tare pe mama ei. În liniştea care urmă, se simţi'ridicată de la pămînt de rugăciunea cea mai sinceră, fără cuvinte, pe care o rostise vreodată, căci în această clipă tristă şi totuşi fericită, învăţase să cunoască nu numai amărăciunea remuşcării şi ale deznădejdii, dar şi frumuseţea abnegaţiei şi a stăpînirii de sine. Dusă de mînă de mama ei, se apropie mai mult de prietenul care întîmpină pe orice copil cu iubire mai puternică decît a oricărui tată, mai duioasă decît a oricărei mame.

Amy suspină şi se mişcă în somn şi doritoare să înceapă imediat să-şi îndrepte greşeala, Jo ridică capul cu o privire pe care n-o mai văzuse nimeni în ochii ei.

— Am lăsat să apună soarele pe mînia mea. N-am vrut să te iert şi azi, dacă n-ar fi fost Laurie, ar fi fost prea tîrziu. Cum am putut să fiu aşa de rea? zise Jo cu jumătate de

glas, aplecîndu-se peste sora ei şi mîngîind uşor părul umed, împrăştiat pe pernă.

Ca şi cum ar fi auzit, Amy deschise ochii şi întinse braţele spre ea, cu un zîmbet care îi merse la inima lui Jo. Nici una nu scoase nici un cuvînt, dar se strînseră tare în braţe, în ciuda plapumii, şi totul fu iertat şi uitat într-o sărutare dată din inimă.

CAP. IX
MEG SE DUCE LA TÎRGUL VANITĂŢILOR

— Am avut nevoie ca să aibă pojar tocmai acum copiii aceia, zise Meg într-o zi de aprilie, pe cînd, înconjurată de surori, împacheta lucrurile în valiza pentru „călătorii în străinătate”.

— Este aşa de drăguţ din partea lui Annie Moffat să nu-şi uite promisiunea! Două săptămîni de discuţie! O să fie splendid! răspunse Jo, care era parcă o moară de vînt, împăturind rochiile cu braţele ei lungi.

— Şi îmi pare aşa de bine că ai vreme frumoasă, spuse Beth, alegînd cu grijă panglici din cutia ei cu mărunţişuri, ca să i le împrumute pentru aceste evenimente.

— Ce n-aş da să mă distrez şi eu şi să pun pe mine toate lucrurile astea drăguţe, zise Amy cu mîna plină de ace, aranjînd artistic perniţa sorei ei.

— Aş vrea să veniţi toate cu mine, dar cum nu se poate, am să-mi însemn bine în minte toate întîmplările şi am să vi le povestesc, cînd mă voi întoarce. Sigur că e foarte puţin, cînd voi aţi fost aşa de drăguţe şi mi-aţi împrumutat atîtea lucruri şi mi-aţi ajutat să împachetez, zise Meg, aruncînd o privire spre îmbrăcămintea aşa de simplă, răspîndită prin camera, care în ochii ei părea totuşi foarte elegantă.

— Ce ţi-a dat mama din caseta de lucruri de preţ, întrebă Amy, care nu fusese de faţă la deschiderea unui

anumit scrin de lemn de cedru, în care doamna March ţinea cîteva rămăşiţe ale splendorii ei de altădată, ca daruri pentru fete, cînd le va veni vremea.

— O pereche de ciorapi de mătase, evantaiul pictat şi un cordon albastru drăguţ. Voiam mătasea aceea violetă, dar nu e timp să-mi facă rochie, aşa că trebuie să mă mulţumesc cu bluza veche de tulpan.

— Cu fusta mea nouă de muselină vine foarte bine şi dacă-i pui şi cordonul, o să fie splendid. Îmi pare rău că mi-am rupt răţara de mărgean, ţi-aşi fi dat-o, zise Jo, care era gata să împrumute tot, dar lucrurile ei erau întodeauna prea stricate, ca să mai fie bune la ceva.

— Mai e în casetă un şirag de perle într-o garnitură veche minunată, dar mama zice că florile naturale sînt cea mai frumoasă podoabă pentru o fată tînără şi Laurie mi-a promis să-mi trimită cîte vreau, mai zise Meg. Acuma să facem socoteala, am costumul meu gri de după-amiază — Beth, răsuceşte puţin pana de la pălăria mea — pe urmă rochia de poplin pentru duminici şi ceaiurile fără pretenţii; dar e cam groasă pentru primăvară. O rochie de mătase violetă ar fi mers mult mai bine, nu credeţi?

— Nu-i nimic. Ai rochia de muselină pentru serate şi în alb pari un înger, zise Amy, uitîndu-se fermecată la grămada spumoasă de voal. Nu e decoltată şi n-are trenă destul de lungă, dar asta e şi nu e alta. Rochia mea de casă îmi place aşa cum e acum. Întoarsă pe dos şi aranjată altfel parcă ar fi nouă. Poşeta mea de mătase nu mai este la modă şi pălăria nu e frumoasă ca a lui Sallie. N-am vrut să zic nimic, dar umbrela m-a dezamăgit grozav. I-am spus mamii să-mi cumpere una nouă neagră, cu mîner alb, dar ea a uitat şi mi-a luat-o verde, cu un mîner gălbui, urît. E solidă, nu mă pot plînge, dar sînt sigură că am să mă simt prost cu ea, alături de Annie, cu umbrela ei de mătase, cu vîrf de aur.

— Schimb-o, o sfătui Jo.

— Nu vreau s-o jignesc pe mama, cînd şi-a dat atîta osteneală să-mi pregătească de toate. Astea sînt ideile

mele stupide şi nu trebuie să mă mai necăjesc, gîndindu-mă la aşa ceva. Ciorapii de mătase şi două perechi de mănuşi nou-nouţe, sînt toate mîndria mea. Îţi sînt recunoscătoare, Jo, că mi le-ai împrumutat pe ale tale. Mă simt bogată, chiar elegantă, cu cele două perechi şi cu mănuşi vechi curăţate pentru toate zilele şi Meg deschise din nou, zîmbind, cutia cu mănuşi.

— Anni Moffat are panglici roşii şi albastre la scufiţele ei de noapte. Vrei să-mi coşi şi la ale mele? întrebă, cînd văzu pe Beth venind cu o grămadă de panglici albe ca zăpada.

— Nu, nu-ţi pun. Scufiţele elegante nu se potrivesc cu cămăşile de noapte simple, fără nici o garnitură. Oamenii săraci nu trebuie să se împopoţoneze, zise Jo hotărîtă.

— Mă întreb dacă o să fiu vreodată destul de bogată, ca să am dantele veritabile la rufarie şi panglici la scufiţe? zise Meg, gata să-şi piardă răbdarea.

— Acum cîteva zile ziceai că ai fi în culmea fericirii, dacă te-ai duce la Annie Moffat, observă Beth, în felul ei potolit.

— Aşa am şi spus! Zău, sînt fericită că am să termin cu nemulţumirile, dar vedeţi, cu cît cineva are mai mult, cu atît vrea mai mult. Ei, geamantanul e aproape plin, am pus tot afară de rochia de bal, care o aşează mama, zise Meg, înveselindu-se la faţă, cînd aruncă o privire la bagajul aproape gata şi apoi la rochia de muselină de atîtea ori cîrpită şi refăcută, pe care o numea „rochie de seară”, cu un aer important.

A doua zi era vreme frumoasă şi Meg plecă cu tot ce-i trebuia pentru două săptămîni de plăceri şi viaţă nouă. Doamna March consimţise cu greutate la această vizită, temîndu-se că Margareta se va întoarce mai nemulţumită decît plecase. Dar se rugase aşa de mult şi Sallie promisese că va avea grijă de ea. Puţină distracţie îi făcea bine, după o iarnă grea de muncă, încît mama cedă şi fiica plecă să ia primul contact cu viaţa mondenă.

Familia Moffat era într-adevăr foarte mondenă şi Meg, fată modestă, se simţi intimidată la început de eleganţa lor, de luxul din casă. Dar erau oameni de treabă, cu toată viaţa uşoară pe care o duceau şi în curînd o făcură pe musafira lor să se simtă bine la ei. Poate Meg simţea fără să-şi dea seama că nu erau oameni nici prea cultivaţi, nici prea inteligenţi, şi că toată spoiala aceasta superficială nu servea decît ca să ascundă originea lor de rînd. Era plăcut să trăieşti pe picior mare, să te plimbi într-o trăsură elefanţi, să-ţi pui cea mai bună rochie în fiecare zi şi să nu faci altceva decît să te distrezi. Acest fel de viaţă se potrivea firii ei şi, în curînd, începu să imite manierele şi conversaţia celor din jurul ei, să-şi dea aere, să întrebuinţeze fraze franţuzeşti, să-şi încreţească părul, să-şi strîngă toate rochiile la talie şi să vorbească de modă, pe cît se pricepea. Cu cît vedea mai multe lucruri drăguţe de-ale lui Annie Moffat, cu atît o invidia mai tare şi ofta că nu e şi ea bogată. Casa pe care o lăsase în urmă, părea acum sărăcăcioasă şi tristă, munca, o ocupaţie grea şi plicticoasă, şi se simţi o fată oropsită de soartă, cu toţi ciorapii de mătase şi mănuşile ei noi.

Totuşi n-avea prea mult timp să se gîndească la ce-i lipsea, căci cele trei fete erau ocupate toată ziua, în căutare de „distracţii”.

Ieşeau în oraş, se plimbau pe jos sau cu trăsura şi făceau vizite, se duceau la teatru şi la operă, sau seara se ţineau de nebunii acasă; căci Annie avea multe prietene şi ştia cum să le facă să se simtă bine. Surorile ei mai mari erau domnişoare elegante şi una era logodită, lucru foarte interesant şi foarte romantic, găsea Meg. Domnul Moffat era un om voinic şi vioi, care îl cunoştea pe tatăl ei, iar doamna Moffat o femeie grăsuţă, care o plăcu pe Meg de la prima vedere, ca şi fiica ei. Toată lumea o alintă şi nu mai trecu mult, ca să-i sucească capul lui „Daisy”, cum îi ziceau ei.

Cînd sosi seara pentru „ceaiul fără importanţă”, Meg găsi că rochia de poplin nu merge deloc, căci celelalte fete îşi puneau rochii subţiri şi se făceau frumoase şi atunci

scoase rochia de muselină, care părea mai veche şi mai roasă ca oricînd, pe lîngă cea creaţă a lui Sallie. Meg văzu pe fete, uitîndu-se la rochia ei şi apoi una la alta şi simţi că i se aprind obrajii, căci, deşi o fire blîndă, Meg era foarte mîndră. Nimeni nu zise nimic, dar Sallie se oferi s-o pieptene, Annie să-i lege cordonul şi Belle, sora logodită, îi lăudă mîinile albe. În bunătatea lor însă, Meg văzu numai milă pentru sărăcia ei şi un sentiment de jenă începu s-o apese, văzînd pe celelalte cum vorbesc, rîd şi se mişcă de colo pînă colo, ca nişte fluturi de voal. Sentimentul de amărăciune îl simţea crescînd din ce în ce, cînd o fată intră în cameră cu o cutie de flori. Înainte ca Meg să poată deschide gura, Annie scoase capacul şi toate izbucniră în strigăte de admiraţie, văzînd trandafirii aceea frumoşi pe un fond de ferigă.

— E pentru Belle, cu siguranţă. George îi trimite totdeauna, dar azi s-a întrecut pe sine, spuse Annie, mirosindu-i încîntată.

— Sînt pentru domnişoara March, zise fata. Aveţi şi un bilet, şi i-l întinse.

— Ce nostim! De la cine sînt? Nu ştim că ai un iubit, strigară fetele, învîrtindu-se în jurul lui Meg, aprinse de curiozitate şi de mirare.

— Biletul e de la mama şi florile de la Laurie, zise Meg cu simplitate, totuşi foarte mulţumită că băiatul n-o uitase.

— A, da! zise Annie cu o privire neîncrezătoare.

Meg îşi băgă biletul în buzunar, ca un fel de talisman, împotriva invidiei, vanităţii şi a mîndriei prost înţelese, căci cele cîteva cuvinte de iubire îi făcuseră bine şi florile o înveseleau cu frăgezimea lor.

Aproape fericită acuma, puse deoparte cîteva frunze de ferigă şi vreo doi trandafiri pentru ea, iar restul îl aşeză repede în bucheţele delicate pentru corsajele şi părul prietenelor ei şi le oferi cu atîta graţie, încît toată lumea fu încîntată de atenţia ei, iar Clara, sora cea mai mare, o mîngîie şi-i spuse că e „fetiţa cea mai dulce pe care a cunoscut-o vreodată.” Într-un fel sau într-altul, acest gest

drăguţ puse capăt deznădejdii ei amare şi, cînd celelalte se duseră să se arate doamnei Moffat, Meg văzu în oglindă o figură fericită şi nişte ochi strălucitori, în timp ce-şi punea ferige în părul uşor ondulat şi-şi prindea trandafirii de rochia care nu mai părea acuma chiar aşa de roasă.

Se distră foarte bine în seara aceea, dansă pînă ce se sătură. Toată lumea fu drăguţă cu ea. I se făcură chiar trei complimente. Annie o puse să cînte şi cineva zise că are-o voce deosebit de frumoasă. Maiorul Lincoln întrebă cine e „fetiţa aceea sănătoasă cu ochi frumoşi" şi domnul Moffat ţinu neapărat să danseze cu ea, pentru că, zicea el, ea nu se leagănă, ci are nerv în ea. Se putea spune deci că Meg era foarte încîntată de petrecere, pînă cînd la un moment dat, prinse un fragment de conversaţie care o tulbură mult. Stătea tocmai în seră, aşteptînd să-i aducă o îngheţată partenerul ei, cînd auzi o voce, întrebînd de cealaltă parte a zidului înflorit:

— Ce vîrstă are el?

— Şaisprezece sau şaptisprezece ani, cred, răspunse o altă voce.

— Ar fi ceva grozav pentru una din fetele acelea. Sallie zice că sînt foarte intimi acum şi bătrînul le iubeşte la nebunie.

— Doamna March îşi are planurile ei, de asta poţi să fii sigură şi are să-şi joace bine cărţile din mînă... dar e cam de vreme acuma. Fata sigur că nici nu se gîndeşte încă la asta zise doamna Moffat.

— Părea că ştie ceva, cînd a spus minciuna aceea despre mama ei şi s-a înroşit tare, cînd a văzut florile. Biata fată, ar fi aşa de drăguţă, dacă s-ar îmbrăca şi ea ca lumea. Crezi că s-ar simţi ofensată, dacă i-am propune să-i împrumutăm o rochie pentru joi? întrebă o altă voce.

— E mîndră, dar nu cred că s-ar supăra, pentru că rochia asta prost croită de muselină e tot ce are. Poate că o rupe în astă-seară şi atunci asta ar fi o scuză, ca să-i oferim una cumsecade.

— O să vedem noi. Am să-l invit pe Laurie acela, ca o cinste anume pentru ea şi o să rîdem bine pe urmă.

În acest moment, Meg, roşie la faţă şi agitată, văzu pe cavalerul ei apărînd. Era mîndră, şi mîndria o ajută să-şi ascundă chinul, inima şi dezgustul de ceea ce auzise cu o clipă mai înainte; căci, neştiutoare şi nebănuitoare cum era, înţelesese, fără voia ei, huleala prietenelor ei. Încercă s-o uite dar nu putea. Fragmentele de fraze îi sunau mereu în ureche: „Doamna March îşi are planurile ei...", „minciuna aceea cu mama ei", „rochia cea prost croită de muselină", pînă îi dădură lacrimile şi fu gata să fugă acasă, să-şi mărturisească necazurile şi să ceară un sfat. Cum aceasta era imposibil, îşi dădu toată osteneala să pară veselă şi, deşi enervată, reuşi pe deplin să se înfrîneze şi nimeni nici nu visa ce sforţări făcea ea pentru aceasta. Fu ineîntată, cînd se termină totul şi se văzu liniştită în patul ei, unde începu să răstălmăcească lucrurile, să-şi pună întrebări şi să se chinuiască, pînă cînd o apucă durerea de cap şi cîteva lacrimi îi răcoriră obrajii aprinşi. Cuvintele stupide spuse fără vreo intenţie rea, îi deschiseseră o altă lume şi îi tulburaseră cu totul pacea celei vechi, în care trăise pînă atunci, fericită ca un copil. Prietenia ei nevinovată cu Laurie era pîngărită de vorbele prosteşti pe care le auzise din întîmplare, credinţa nestrămutată în mama ei era puţin clătinată de acele planuri interesante pe care i le atribuia doamna Moffat, care judeca pe alţii după ea, iar hotărîrea cuminte de a fi mulţumită cu garderoba simplă care se potrivea fiicei unui om sărac, era slăbită de mila fără rost a unor fete care găseau că o rochie roasă e cea mai mare nenorocire din lume.

Biata Meg petrecu o noapte chinuită şi se sculă cu capul greu, nenorocită, pe jumătate urîndu-şi prietenele, pe jumătate ruşinată de ea însăşi, că nu avusese curajul să vorbească pe faţă şi să pună lucrurile la punct. Toată lumea fu leneşă în dimineaţa acea şi se făcu douăsprezece, pînă cînd fetele se hotărîră să-şi reia firul ocupaţiilor de fiecare zi. Ceva în felul de a se purta al prietenelor ei o izbi pe Meg

imediat. O tratau cu mai mult respect, găsea ea. Arătau un interes deosebit pentru tot ce spunea ea, şi se uitau la ea cu nişte ochi care trădau evident curiozitatea. Toate acestea o surprinse şi o măguliră, deşi nu înţelegea cărui fapt se datora atenţia lor, pînă cînd domnişoara Belle ridică capul de pe scrisoare şi zise cu un aer sentimental:

— Daisy dragă, am trimis o invitaţie prietenului tău, domnui Laurence pentru joi. Ne-ar face plăcere să-l cunoaştem, şi-ţi facem şi ţie o bucurie.

Meg se înroşi, dar o poftă nebună să necăjească pe fete o făcu să răspundă cu o modestie prefăcută:

— Eşti foarte drăguţă, dar mi-e teamă că n-are să vină.

— De ce nu, *chérie*? întrebă domnişoara Belle.

— E prea bătrîn.

— Daisy, ce vrei să spui? Ce vîrstă are, dacă îmi pot permite să întreb, strigă domnişoara Clara.

— Aproape şaptezeci, cred, răspunse Meg, continuînd să numere punctele, ca să-şi ascundă veselia din ochi.

— Şireată mai eşti! Bineînţeles că era vorba de tînărul Laurence, exclamă domnişoara Belle rîzînd.

— Nu există! Laurie e doar un băieţel! şi Meg rîse la rîndul ei de privirea ciudată pe care o schimbară surorile, auzind descrierea presupusului ei iubit.

— Cam de vîrsţa ta, zise Nan.

— Mai mult de vîrsta sorii mele Jo. Eu am şaptesprezece ani, în august, le-o întoarse Meg, dîndu-şi capul pe spate, semeaţă.

— E foarte drăguţ din partea lui că-ţi trimite flori, zise Annie.

— Da, ne trimite deseori la toate, căci casa lor e plină de flori şi nouă ne plac aşa de mult. Mama mea şi domnul Laurence sînt prieteni, ştiţi aşa că e foarte natural ca noi, copiii, să ne jucăm împreună, şi Meg speră să se oprească aici conversaţia.

— E clar că Daisy nu ştie încă despre ce e vorba, zise domnişoara Clara lui Sallie, făcîndu-i un semn de înţelegere cu capul.

— Ce viaţă patriarhală şi nevinovată! şi domnişoara Belle ridică din umeri.

— Mă duc în oraş, să cumpăr cîteva lucruri pentru fetele mele. Aveţi şi dumneavoastră ceva de luat, domnişoarelor? întrebă doamna Moffat, legănîndu-se cu o graţie greoaie de elefant, într-o rochie de mătase cu dantelă.

— Nu, mulţumesc doamnă! răspunse Sallie. Eu am rochia mea de mătase roşie şi n-am nevoie de nimic.

— Nici eu... începu Meg, dar se opri, pentru că îşi aduse aminte că avea nevoie de mai multe lucruri, pe care însă nu le putea căpăta.

— Cum te îmbraci tu? întrebă Sallie.

— Tot cu aceea albă veche, dacă pot s-o cîrpesc, să fie prezentabilă. Am rupt-o rău noaptea trecută, zise Meg, încercînd să zîmbească natural, dar simţindu-se foarte prost.

— De ce nu trimiţi acasă, să-ţi aducă alta? întrebă Sallie care era puţin cam mărginită.

— N-am alta.

Meg făcu o sforţare să spuie aceasta, dar Sallie nu băgă de seamă şi exclamă, surprinsă, dar fără rea voinţă:

— Numai pe asta o ai? Ce curios!... dar nu termină fraza, căci Belle clătină din cap şi o întrerupse cu bunătate:

— Deloc, la ce i-ar servi să aibă o mulţime de rochii, dacă nu iese mult. Nu e nevoie să trimiţi acasă, Daisy, chiar dacă ai avea o duzină, pentru că am eu una drăguţă de tot de mătase albastră, care nu mă mai încape, şi ai s-o pui tu, ca să-mi faci plăcere. Vrei, dragă?

— Eşti foarte drăguţă, dar pe mine nu mă supără să-mi pun tot rochia mea cea veche, dacă n-aveţi nimic împotrivă. E destul de bună pentru fetiţă ca mine, zise Meg.

— Te rog, lasă-mă să am plăcerea să te îmbrac ca pe o domnişoară. Să vezi, ai să fii o adevărată „frumuseţe”, dacă te aranjăm puţin. N-am să las pe nimeni să te vadă, pînă nu vei fi gata şi atunci o să apărem pe neaşteptate şi o să-i

uimim pe toţi, ca cenuşăreasa ducîndu-se la bal cu naşa ei, zise Belle pe tonul ei convingător.

Meg nu putu refuza o propunere făcută cu atîta voie bună, din dorinţa de a vedea dacă poate fi şi ea o „adevărată frumuseţe”, „aranjată” puţin şi astfel îşi uită toate sentimentele urîte pe care le avusese faţă de familia Moffat.

Joi seara, Belle se închise în cameră cu Meg şi fata din casă, şi împreună, o transformară pe Meg într-o domnişoară elegantă, îi încreţiră părul, îi pudrară gîtul şi braţele, îi dădură pe buze cu o cremă specială ca să le facă mai roşii şi Hortense ar fi vrut să adauge un „*soupçon de rouge*”, dacă Meg n-ar fi protestat. O strînseră într-o rochie de culoarea cerului, care era aşa de strimtă, că abia putea respira, şi aşa de decoltată, că Meg cea modestă se înroşi, uitîndu-se în oglindă. Îi puseră apoi găteală de filigran de argint, brăţări, colan la gît, chiar şi cercei pe care Hortense îi legă de urechi cu un fir de mătase roşie, ca să nu se vadă. Cîţiva boboci de trandafiri galbeni la corsaj şi un volan gofrat, ascunseseră, spre bucuria lui Meg, o parte din umerii ei frumoşi goi, şi perechea de pantofi albaştri de mătase, cu tocuri înalte, îi satisfăcură ultima ei pretenţie. O batistă de dantelă, un evantai cu pene şi un mic buchet într-un mîner de argint îi completau toaleta, şi domnişoara Belle o privi cu mîndria unei fetiţe care a îmbrăcat o păpuşă în rochie nouă.

— *Mademoisele est charmante, trés jolie*, nu-i aşa? strigă Hortense, bătînd din palme cu un entuziasm afectat.

— Vino să te arăţi în salon, zise domnişoara Belle, ducînd-o în odaia unde aşteptau fetele celelalte.

Cînd Meg intră pe uşă, cu trena foşnind după ea, cu cerceii zăngănind cu buclele în vînt şi inima bătînd de emoţie, simţi că „distracţia” ei abia acum a început, căci oglinda îi spusese limpede că e o „adevărată frumuseţe”. Prietenele o admirară entuziasmate şi timp de cîteva minute, stătu ca şi corbul din poveste, încîntată de penele ei împrumutate, în timp ce ceilalţi vorbeau cu zgomot, parcă ar fi fost acolo o adunare de coţofene.

— Cît mă îmbrac eu, învaţ-o tu Nan cum să-şi ţină fusta şi cum să umble pe tocurile astea în mijlocul corsajului şi prinde-i în partea stingă bucla cea lungă, Clara. Să nu-mi strice cineva opera splendidă a mîinilor mele şi Belle plecă în fugă din odaie, mulţumită de succesul ei.

— Mi-e frică să cobor, nu ştiu, e ciudat, parcă n-aş fi tot eu cea de acum un ceas şi mă sînt aşa de dezbrăcată, îi mărturisi Meg lui Sallie, cînd sună clopotul şi doamna Moffat trimise vorbă ca domnişoarele să-şi facă apariţia jos.

— Eşti cu totul schimbată, dar eşti foarte drăguţă. Mă întreci în toate, căci Belle are mult gust şi te-a aranjat după ultima modă. Lasă florile să atîrne în jos. Nu te mai îngriji atîta de ele, şi bagă de seamă să nu te împiedici, răspunse Sallie, încercînd să nu pară geloasă, că Meg e mai drăguţă decît ea.

Cu aceste sfaturi în minte, Margareta ajunse jos cu bine şi se îndreptă spre salon, unde stîteau adunaţi doamna şi domnul Moffat, cu cîţiva musafiri mai grăbiţi. Aici descoperi foarte curînd că hainele frumoase au un farmec care atrag pe o anumită clasă de oameni şi-ţi asigură respectul lor. Cîteva domnişoare, care nici n-o băgaseră în seamă data trecută, se arătară deodată foarte amabile, cîţiva domni tineri care la celălalt ceai se mulţumiseră s-o privească de la depărtare, acum nu numai că se uitară lung la ea, dar cerură să fie prezentaţi şi-i spuseră o mulţine de lucruri stupide dar plăcute şi cîteva doamne în vîrstă, care stăteau pe divane şi criticau pe ceilalţi musafiri, întrebară pline de interes cine e Meg.

— Daisy March — tatăl ei e colonel în armată — una din familiile noastre vechi, dar ştii, răsturnări ale destinului. E o fată dulce. Ned al meu moare după ea.

— Dumnezeule! strigă doamna în vîrstă, ducîndu-şi iar lornionul la ochi, să observe mai bine pe Meg, care căuta să se facă că n-a auzit nimic şi că nu era indignată de minciunile doamnei Moffat.

Se simţea tot aşa de prost ca la început, dar îşi zise că trebuie să joace rolul unei domnişoare elegante şi reuşi

destul de bine, deşi talia prea strînsă îi dădea dureri de stomac, călca mereu pe trenă şi-i era frică să nu-i cadă cerceii şi să-i piardă sau să-i strice. Tocmai îşi făcea vînt cu evantaiul şi rîdea de glumele proaste ale unui tînăr, care încerca să fie spiritual, cînd deodată se opri din rîs şi păru foarte încurcată, căci în celălalt capăt al sălii îl văzu pe Laurie. El o măsură cu o mirare neascunsă, chiar cu dezaprobare, găsea ea, căci, deşi se înclină şi zîmbi, totuşi ceva în privirea lui cinstită o făcu să roşească şi să dorească să fie tot în rochia ei veche. Şi ca vîrf la toate, o văzu pe Belle făcînd cu cotul lui Annie şi amîndouă uitîndu-se cu intenţie şi la Laurie, care, fu încîntată să constate, părea neobişnuit de timid şi de stîngaci.

— Ce fete proaste, ca-mi bagă în cap asemenea gînduri! Dar ce-mi pasă mie de ele, se gîndi Meg şi se îndreptă spre prietenul ei, cu rochia foşnind după ea.

— Îmi pare bine că ai venit. Mi-era teamă că n-ai să primeşti, zise ea cu un aer protector.

— Jo m-a rugat să vin, ca să-i spun cum arăţi, aşa încît am ascultat-o şi am venit, răspunse Laurie, fără să se uite la ea şi zîmbind uşor de tonul ei matern.

— Şi ce ai să-i spui? întrebă Meg plină de curiozitate să-i cunoască părerea, totuşi simţindu-se, pentru prima oară, jenată alături de el.

— Am să-i spun că nu te-am recunoscut, fiindcă pari aşa de mare, aşa de schimbată, că mi-e teamă de tine, zise el, încercînd să dechidă nasturele de la mănuşă.

— Ciudat eşti! Fetele m-au îmbrăcat aşa, ca să se distreze şi aş putea să spun că-mi place. Crezi că Jo n-ar face ochi mari, dacă m-ar vedea?, stărui Meg, hotărîtă să-l facă să spună dacă o găseşte bine sau nu.

— Da, cred că ar face ochi mari, răspunse Laurie grav.

— Nu mă placi aşa? întrebă Meg.

— Nu, nu te plac! fu răspunsul lui neaşteptat

— De ce? întrebă ea neliniştită.

El învălui într-o singură privire, părul ei frizat, şi umerii goi cu o expresie care o descurajară mai mult decît răspunsul lui, în care nu mai apărea politeţea lui obişnuită:

— Nu-mi plac oamenii înfumuraţi.

Aceasta era prea mult din partea unui băiat mai tînăr decît ea şi Meg plecă de lîngă el, aruncîndu-i o privire furioasă:

— Eşti cel mai nepoliticos băiat pe care l-am cunoscut vreodată.

Foarte iritată, se aşeză la o fereastră, unde n-o tulbura nimeni ca să-şi răcoarească obrajii, căci rochia strimtă o-aprindea la faţă supărător de tare. Pe cînd stătea acolo, maiorul Lincoln trecu pe lîngă ea şi o clipă după aceea îl auzi adresîndu-se mamei lui.

— Şi-au bătut joc de fetiţa aceea. Voiam să şi-o prezint, dar au stricat-o de tot: astă seară nu e decît o păpuşa.

— O, Doamne! suspină Meg. Ce bine era, dacă rămîneam fată cuminte şi îmi puneam rochia mea. Atunci m-aş fi scîrbit de alţi oaigeni şi n-aş £ fost aşa de ruşinată de mine.

Îşi sprijini fruntea de geamul rece şi rămase aşa, ascunsă între perdele, neţinînd seamă că începuse valsul ei favorit, cînd cineva o atinse pe umăr şi, întorcîndu-se, văzu pe Laurie, care venise să-şi ceară iertare. Băiatul se înclină cu toată arta de care era capabil şi îi întinse mîna, spunînd:

— Te rog, iarta-mă că am fost nepoliticos şi vino să dansezi cu mine.

— Nu ştiu dacă asta o să te distreze prea mult, zise Meg, încercînd să pară ofensată, fără să reuşeasca.

— Dimpotrivă, abia aştept să dansez. Hai vino! Am să fiu cuminte. Nu-mi place rochia ta, dar pot să-ţi spun că eşti... strălucitoare de frumuseţe, şi făcu un gest vag cu mîna, ca şi cum cuvîntele nu puteau să exprime toată admiraţia lui.

Meg zîmbi şi se dădu bătută. Pe cînd stăteau gata să prindă tactul îi şopti:

— Baga de seamă să nu mă calci pe rochie, ar fi o nenorocire! Am fost o proastă s-o pun.

— Învîrteşte-o pe braţ şi atunci nu te mai încurcă, zise Laurie, uitîndu-se în jos la pantofii albaştrii mici, care cu siguranţă îi erau pe plac.

Şi intrară în vîrtejul dansului, plutind cu graţie; căci, după atîtea exerciţii acasă, dansau perfect împreună şi era o plăcere să vezi învîrtindu-se mereu, perechea tînără şi vioaie, dupa mica lor discuţie, simţindu-se acum mai apropiaţi unul de altul.

— Laurie, aş vrea să-mi faci o favoare, zise Meg în timp ce el îi făcea vînt cu evantaiul, cînd obosea, ceea ce se întîmpla foarte des, deşi ea nu voia să spună de ce.

— Cum nu! zise Laurie cu grabă.

— Te rog, nu le spune acasă de nebunia mea de azi. N-o să înţeleagă gluma şi mama o să se supere tare.

— Atunci de ce ai făcut asta? întrebă parcă ochii lui Laurie, că Meg se grăbi să adauge:

— Am să le povestesc eu singură ce proastă am fost. Dar tu nu spune nimic, îmi promiţi?

— Ţi-am dat cuvîntul că nu; dar ce să le spun, cînd mă vor întreba?

— Spune-le că eram drăguţă şi că mă distram bine.

— Primul lucru e adevărat, dar al doilea? N-ai deloc aerul că le distrezi, şi Laurie o privi aşa de ciudat, că Meg răspunse în şoaptă:

— Nu, nu tocmai. Să nu mă crezi o fată zăpăcită. Voiam să mă distrez puţin, dar n-a reuşit de loc şi am cam obosit.

— Ned Moffat vine încoace. Ce vrea? zise Laurie, încruntîndu-se ca şi cum găsea că tînăra lui gazdă n-avea ce căuta pe lîngă ei.

— S-a înscris pentru trei dansuri şi-mi închipui ca vine să le dansăm. Ce plictiseală! zise Meg cu un aer aşa de languros care-l amuză teribil pe Laurie.

Nu mai stătu de vorbă cu ea pînă la ora mesei, cînd o văzu bind şampanie cu Ned şi cu prietenul lui, Fisher, care

se purtau ca nişte măgari, cum îi numi Laurie indignat, căci el se simţea obligat să protejeze şi să apere pe fetele March, cînd aveau nevoie, fiindcă el era ca un frate pentru ele.

— Are să te doară capul îngrozitor mîine, dacă bei prea mult. Eu, în locul tău n-aş bea, Meg! Mamei tale nu i-ar plăcea asta, îi şopti el, aplecîndu-se peste scaunul ei, cînd Ned care era cu spatele voia să-i umple iar paharul şi Fisher se plecase să-i ridice evantaiul.

— Astă seară nu sînt Meg sînt o „păpuşă" care face o mulţime de nebunii. Mîine am să-mi scot fumurile din cap şi am să fiu fetiţa cuminte de mai înainte, răspunse ea, rîzînd cu afectare.

— Atunci aş vrea ca mîine să ne acum, mormăi Laurie, plecînd nemulţumit de schimbarea pe care o vedea în ea.

Meg dansă şi filtră, stătu de vorbă, rîse tare, cum făceau şi fetele celelalte. După supeu, se agăţă de Neamţ şi dansă cu el, mai-mai trîntindu-şi cavalerul cu trena ei lungă şi fu aşa de gălăgioasă, încît scandaliză pe Laurie, care o observă încruntat şi medita la morala ce avea de gînd să i-o facă. Dar nu găsi prilejul să i-o ţină, căci Meg stătu depare de el, pînă cînd băiatul veni sa-şi ia rămas bun.

— Nu uita! zise ea silindu-se să zîmbească, căci o apucase o durere de cap îngrozitoare.

— Silence á la mort, răspunse Laurie cu un gest melodramatic şi plecă.

Această scurtă scenă mută trezi curiozitatea lui Annie, dar Meg era prea obosită, ca să-şi mai împărtăşească impresiile şi se duse să se culce, simţindu-se ca şi cum ar fi fost la un bal mascat şi n-ar fi petrecut aşa cum se aşteptase. A doua zi fu bolnavă şi sîmbătă plecă acasă, săturată de atîta distracţie.

— E plăcut să stai liniştită în fotoliu şi să nu fii obligată să întreţii mereu musafirii. E aşa de bine acasă, cu toate că nu e aşa de elegant ca dincolo, zise Meg, uitîndu-se în jurul ei cu un aer de satisfacţie, duminică seara, pe cînd se găsea cu mama ei şi cu Jo.

— Îmi pare bine că te aud vorbind aşa, draga mea, fiindcă mi-era teamă că după locuinţa aceea frumoasă, casa ta o să-ţi pară sărăcăcioasă şi tristă, răspunse mama ei, care o privise deseori cu îngrijorare în ziua aceeea, căci ochii mamei prind repede orice schimbare de pe faţa copilului.

Meg îşi povesti toate aventurile cu multă vioiciune, spusese de nenumărate ori că petrecuse bine. Ceva totuşi părea că o apăsa pe suflet şi după de fetele mai mici se duseră la culcare, ea rămase tăcută, pe gînduri în faţa focului, cu un aer obosit. Cînd ceasul bătu nouă şi Jo zise că ar fi vremea să se culce, Meg se sculă deodată şi, aşezîndu-se pe scăunelul lui Beth, îşi sprijini coatele pe genunchii mamei ei şi zise cu curaj.

— Mămico, vreau să-ţi fac o mărturisire.

— Îmi închipuiam! Ce-i dragă?

— Să plec?, întrebă Jo discretă.

— Nu, doar nu-ţi spun eu tot, ţie? Mi-era ruşine să voroesc de asta în faţa copiilor, dar vreau ca tu să ştii toate lucrurile îngrozitoare pe care le-am făcut la familia Moffat.

— Sîntem pregătite, zise doamna March zîmbind, dar părînd puţin îngrijorată.

— V-am spus că m-au îmbrăcat şi mi-au strîns talia şi mi-au încreţit părul. Laurie a găsit că nu eram la locul meu, de asta sînt sigură, deşi n-a spus-o şi cineva a zis că sînt o „păpuşă”. Mi-am dat seama că fac rău, dar m-au linguşit şi m-am lăsat să-şi bată joc de mine.

— Asta-i tot? întrebă Jo, în timp ce doamna March se uita în tăcere la fata ei cea frumoasă, care-şi ţinea capul plecat.

— Nu, am băut şampanie şi am vorbit tare, şi am încercat să flirtez şi m-am purtat oribil, zise Meg recunoscîndu-şi păcatele.

— Mai e ceva, cred! şi doamna Meg răspunse cu greutate:

— Da, e stupid, dar vreau să v-o spun, pentru că nu pot să sufăr să aud oameni vorbind asemenea lucruri despre noi şi despre Laurie.

Şi atunci le povesti diversele frînturi de conversaţii pe care le auzise la familia Moffat; şi, pe cînd vorbea, Jo văzu pe mama ei strîngîndu-şi tare buzele, părînd nemulţumită că i se bagă în cap asemenea idei unei fete neştiutoare ca Meg.

— Asta e cea mai mare prostie pe care am auzit-o vreodată, strigă Jo indignată. De ce n-ai ieşit din seră, să le spui asta în faţă?

— Nu puteam. Mă simţeam aşa de încurcată. La început nu m-am putut împiedica să nu ascult, iar pe urmă eram aşa de supărata şi de ruşinată, încît am uitat că ar trebui să plec.

— Aşteaptă numai, pînă ce o văd eu pe Annie Moffat, şi am să-ţi arăt eu cum se pun la punct asemenea comedii. Auzi! Să ne facem planuri şi să fin drăguţe cu Laurie, pentru că e bogat şi ar putea să se căsătorească cu una din noi, într-o zi! Ce o să se revolte Laurie, cînd am să-i spun ce vorbesc idioţii ăia despre noi, bieţii copii! şi Jo rîse, ca şi cum, gîndindu-se mai bine, acest lucru putea fi luat drept o glumă reuşită.

— Dacă-i spui lui Laurie, nu te voi ierta niciodată. Nu trebuie să-i spună, nu-i aşa mamă?, zise Meg necăjită.

— Nu, nu repetaţi niciodată bîrfelile prosteşti, mai bine uitaţi-le cît puteţi mai curînd, zise doamna March, cu gravitate. N-am făcut bine că te-am lăsat să te duci printre oameni pe care îi cunoşteam aşa de puţin — buni la suflet, n-am ce zice, dar îngîmfaţi, prost crescuţi şi cu idei greşite de cum trebuie să se poarte oamenii tineri. Abia acum îmi dau seama de răul pe care ţi l-ar fi putut face această vizită, Meg.

— Nu fi supărată! N-are să mi se întîmple nimic. Am să uit partea rea şi am să-mi amintesc numai partea cea frumoasă, fiindcă am petrecut bine de multe ori, şi-ţi mulţumesc că m-ai lăsat să mă duc. N-am să mai fiu

sentimentală şi nemulţumită mamă. Ştiu că sînt o prostuţă şi am să stau cu tine, pînă cînd am să fiu în stare să-mi port singură grijă de mine. Dar nu e vina mea, dacă-mi place să fiu lăudată şi admirată, zise Meg, înroşindu-se şi vorbind de admiraţie, de iubiţi şi de lucruri de felul ăsta şi Jo avu impresia că în aceste două săptămîni, sora ei crescuse şi se depărtase de ea într-o lume în care n-o putea urma.

— Mamă, ai şi tu „planuri", cum zicea doamna Moffat? întrebă Meg ruşinoasă.

— Da, dragă, am multe. Toate mamele au, dar cred că ale mele se deosebesc întrucîtva de ale doameni Moffat. Am să-ţi spun cîteva din ele, căci a venit vremea să te aduc la realitate, într-o chestiune foarte importantă. Eşti tînără, Meg, dar nu prea tînără, ca să nu mă înţelegi şi mama e persoana cea mai îndreptăţită să vorbească de asemenea lucruri unor fete ca voi. Jo, rîndul tău va veni în curînd, poate, aşa că ascultă şi tu „planurile" mele şi ajută-mă să le îndeplinesc, dacă sînt bune.

Jo se aşeză pe un braţ al scaunului, luîndu-şi un aer, ca şi cum s-ar fi adunat toate să discute o afacere de stat. Ţinînd cîte o mînă şi de a uneia şi de celeilalte şi privind cu dragoste pe cele două fete, doamna March zise pe un ton serios şi totuşi plin de voie bună:

— Vreau ca fetele mele să fie frumoase, talentate şi cuminţi, să fie admirate, iubite şi respectate, să1 aibă o tinereţe fericită, să se mărite bine, să-şi aleagă soţi cu multă înţelepciune şi să ducă o viaţă plăcută şi rodnica, cu atîtea griji şi dureri cîte va socoti bunul Dumnezeu să le trimită. Să fie aleasă şi iubită de un om cumsecade e cel mai frumos lucru care i se poate întîmpla unei femei şi sper din toată inima ca fetele mele să aibă parte de această bucurie. E natural să te gîndeşti la acest lucru Meg. E drept să speri şi e înţelept să te pregăteşti în aşteptarea acestui eveniment, aşa încît, cînd va veni vremea, să te simţi gata să-ţi îndeplineşti îndatoririle şi să fii demnă de noua ta viaţă. Dragele mele, sînt ambiţioasă pentru voi, dar nu vreau să vă avîntaţi în lume, să vă căsătoriţi cu oameni

bogaţi, numai pentru că :Îînt bogaţi, ori să aveţi apartamente elegante, în care să nu vă simţiţi bine, pentru că vă lipseşte iubirea şi înţelegerea. Banul e un lucru preţios, chiar nobil, cînd ştii să-l întrebuinţezi bine şi ai nevoie de el, dar nu vreau să fie singurul scop al vieţii voastre. Aş prefera să vă văd soţiile unor oameni săraci, dar să fiţi fericite, iubite şi mulţumite, decît înjosite pe un tron pe care să n-aveţi linişte sufletească şi să fiţi înjosite în proprii voştri ochi.

— Belle zice că fetele sărace n-au prea mult noroc, dacă nu se trudesc să iasă în evidenţă, oftă Meg.

— Atunci o să rămînem fete bătrîne, zise Jo cu tărie.

— Ai dreptate, Jo! Mai bine fete bătrîne mulţumite, decît soţii nefericite sau fete care să umblaţi după bărbaţi, zise doamna March hotărîtă. N-avea grijă, Meg! Sărăcia rareori face să dea înapoi pe un om care te iubeşte sincer. Am cunoscut femei cinstite de toată lumea, care au fost fete sărace; dar cu caracterul lor frumos n-au putut rămîne fate bătrîne. Lasă lucrurile astea în voia timpului. Faceţi ca în această casă să domnească voia bună, ca să fiţi în stare să vă creaţi mai tîrziu un cămin al vostru, dacă veţi avea prilejul, sau în orice caz să fiţi mulţuminte aici. Un singur lucru să ţineţi minte, fetelor, că mama e întotdeauna gata să vă asculte necazurile şi să vă împărtăşească bucuriile şi că tatăl vă e cel mai bun prieten; şi amîndoi avem încredere şi sperăm că fiicele noastre, fie măritate, fie nemăritate, vor fi mîndria şi sprijinul bătrîneţelor noastre.

— Aşa vom fi, mămico! strigară amîndouă din tot sufletul, cînd mama le spuse noapte bună.

CAP. X
C.P. & P.T.T.

Primăvara veni cu o nouă serie de distracţii, căci zilele mai lungi acuma le lăsau după-amiaza pentru lucru şi

pentru jocuri de tot felul. Grădina trebuia aranjată şi fiecare soră avea o bucată de pământ să facă ce vrea cu ea. Hannah obişnuise să spună: „ Aş recunoaşte a cui e fiecare grădiniţă, chiar ducă le-aş vedea în China”, şi asta era adevărat căci gusturile fetelor erau tot aşa de deosebite, ca şi caracterele lor. Meg avea trandafiri şi vanilie, mirt şi portocale. Stratul lui Jo nu era la fel două veri la rînd. Făcea mereu experienţe. Anul acesta pusese floarea soarelui şi cu sămînţa acestei plante vesele, mereu cu capul în sus, hrănea pe „Moţata” şi familia ei de pui. Beth avea flori de modă veche în grădina ei, măzărică şi dalii, nemţişori, garoafe, pansele, cu diverse buruieni pentru păsări şi pisici. Amy avea un arc într-a ei, cam mic, cam lăsat în jos e drept, dar foarte drăguţ ca înfăţişare, pe care caprifolia şi buna dimineaţă îşi întortocheau cu graţie cupele şi cornetele lor. Erau apoi crini înalţi, ferigi delicate şi pe deasupra, multe plante pitoreşti de culori strălucitoare.

În zilele frumoase făceau grădinărie, se plimbau pe jos sau cu barca şi se duceau să culeagă flori. În zilele ploioase, jucau jocuri de societate, unele vechi, altele noi, mai mult sau mai puţin originale. Unul dintre acestea era C.P.-ul, căci, cum erau la modă societăţile secrete, găsiră că e de datoria lor să aibă şi ele una şi, cum fetele admirau pe Dickens, îi ziseră „*Clubul Pickwick*”. Cu cîteva întreruperi, acest club dura aproape un an. Întrunirile se ţineau sîmbătă seară, în podul cel mare, cu care ocazie se păstra următoarea ceremonie: trei scaune erau aşezate pe rînd, în faţa mesei, pe care se găsea o lampă, patru panglici albe cu un C.P. mare de diferite culori, cusut pe ele şi revista săptămînală numită *Foaia clubului Pickwick*, la care contribuia fiecare; iar Jo, care se simţea fericită în mirosul de cerneală, era editorul. La ora şapte, cei patru membri se urcau la club, îşi legau panglicile în jurul capului şi luau loc cu multă solemnitate. Meg, ca cea mai în vîrstă, era Samuel Pickwick, Jo, avînd aplecarea spre literatură, era August Snodgrass, Beth, pentru că era grăsuţă şi roşie în obraji, Tracy Tupmann şi Amy, care încerca întotdeauna să facă lucruri

peste puterile ei, era Nathaniel Winkle. Pickwick, preşedintele, citea revista care era plină cu poveşti originale, poezii, ştiri locale, anunţuri caraghioase şi aluzii prin care-şi aminteau una alteia, cu multă bunăvoinţă, greşelile şi lipsurile lor. Într-una din aceste şedinţe, domnul Pickwick îşi puse pe nas nişte ochelari fără sticle, bătu în masă şi se făcu linişte, îşi drese vocea şi după ce se uită la doamna Snodgrass care se legăna cu scaunul, pînă cînd îi văzu stînd ca oamenii, incepu să citească:

FOAIA CLUBULUI PICKWICK

CĂSĂTORIA MASCATĂ

O poveste veneţiană

„Gondolă după gondolă se legăna plutind spre treptele de marmură unde-şi depunea fermecătoarea sa încărcătură cu care sporea văzînd cu ochii mulţimea în haine strălucitaore, ce umpleau vastele saloane ale contelui de Adelon. Cavaleri şi doamne din lumea mare, zîne şi paji, călugări şi florărese toţi se amestecau cu veselie la dansuri. Voci dulci şi cîntece frumoase umpleau aerul; şi astfel, în muzică şi în voie bună, balul mascat îşi urmă cursul său normal

— A văzut înălţimea Voastră pe Madonna Viola în seara asta? întrebă un galant trubadur pe regina zînelor, care mergea legănîndu-se cu graţie la braţul lui.

— Da! E aşa de frumoasă, dar aşa de tristă. Rochia pe care o poartă e minunată, căci peste o săptămînă se căsătoreşte cu contele Antonio pe care-l urăşte de moarte.

— Pe cuvîntul meu, îl invidiez. Iată-l că vine, înveşmîntat ca un mire, dar cu masca pe faţă. Cînd şi-o va scoate, vom vedea cu ce ochi priveşte pe frumoasa prinţesă, a cărei inimă n-o poate cîştiga, deşi tatăl ei neînduplecat îi dăruieşte mîna, răspunse trubadurul.

— Se vorbeşte că era e îndrăgostită de un artist englez, care o urmăreşte pas cu pas şi pe care nu-l poate vedea în ochi contele cel bătrîn, zise doamna, începînd să danseze.

Petrecerea era în toi, cînd apăru un preot şi, chemînd perechea sub un baldachin cu perdele de catifea roşie, le făcu semn să înghenuncheze. Deodată se făcu tăcere în saloane. Nu se mai auzea decît murmurul fîntînilor şi foşnetul portocalilor, dormind în lumina lunii, cînd contele de Adelon se adresă astfel mulţimii:

— Vă rog să-mi iertaţi înşelăciunea prin care v-am adunat aici, ca să fiţi martori la căsătoria fiicei mele. Părinte aşteptăm să-ţi îndeplineşti misiunea.

Toţi ochii se întoarseră spre tînără pereche şi spre preot şi un murmur de mirare străbătu mulţimea, căci nici mirele, nici mireasa nu-şi scoaseră măştile. Curiozitatea stăpînea pe toţi, dar respectul le ţinu limbile în frîu pînă cînd serviciul divin lău sfîrşit. Atunci spectatorii, doritori să cunoască adevărul, se strînseră în jurul contelui cerînd o explicaţie.

— V-aş da-o cu dragă inimă, dacă aş putea, doar atît ştiu să vă spun că acesta a fost un capriciu al timidei mele Viola, şi l-am îndeplinit.

— Acum copiii mei să se termine această poveste. Scoateţi măştile, să vă dau binecuvîntarea mea.

Dar nici unul nu căzu în genunchi, căci tînărul mire răspunse pe un ton care a făcut să tresară pe toţi cei de faţă, cînd lăsă să-i cadă masca, dezvelind trăsăturile nobile ale lui Ferdinand Devereux, artistul îndrăgostit. Sprijinîndu-se de pieptul lui pe care strălucea o stea, semn al rangului său înalt din aristocraţia engleză, frumoasa Viola zîmbea fericită.

— Domnule conte mi-ai spus dispreţuitor că nu voi avea dreptul să cer mîna fiicei dumitale, decît atunci cînd mă voi putea lăuda cu un nume cel puţin egale cu ale contelui Antonio. Eu îi pot oferi mai mult, căci firea ta ambiţioasă nu poate respinge pe contele de Devereaux şi

De Vere, cînd el îşi dă numele său vechi şi averea sa nemărginită, în schimbul mîinii acestei frumoase doamne, acum soţia mea.

Contele de Adelon rămase împietrit de uimire şi Ferdinand spuse cu un zîmbet de triumf:

— Vouă, prietenii mei de aventură, nu vă pot dori decît să fiţi uşa de fericiţi ca şi mine în iubire şi la acest bal mascat, să găsiţi o mireasă tot aşa de frumoasă ca a mea.

S. PICKWICK

De ce e C.P. ca turnul lui Babel? Pentru că e plin de membri nedisciplinaţi.

*

ISTORIA UNUI DOVLEAC

Odată un fermier băgă în pămînt o sămînţă mică, şi după cîtva timp crescu mare şi rodi mulţi dovleci. Într-o zi de octombrie după ce s-au copt, el culese unul şi-l duse la piaţă. Un băcan îl cumpără şi îl puse în grădina lui. În aceeaşi dimineaţă, o fetiţă cu pălăria maron şi rochia albastră, cu o faţă rotundă şi un nas în vînt, se duse fierse în oala cea mare. O parte din el îl trecu prin maşină şi-i puse deasupra sare şi unt pentru masă; şi la rest adăugă puţin lapte, două ouă, patru linguri de zahăr şi cîţiva pesmeţi. Puse totul într-o tavă şi îl băgă în cuptor, pînă cînd se rumeni frumos şi a doua zi fu mîncat de o familie ce se numeşte March.

T. TUPMANN

*

DOMNULUI PICKWICK

Domnule,

Mă adresez d-voastră, în chestiunea unui păcat, cu alte cuvinte păcătosul este un individ, numit Winkle, care produce tulburări la club, rîzînd şi cîteodată nu-şi scrie partea lui în revista interesantă pe care o conduceţi. Sper că îi veţi ierta purtarea sa urîtă şi-l veţi lăsa să trimită o fabulă franţuzească, pentru că nu ştie să scrie nimic din capul lui, fiindcă are multe lecţii de făcut şi nu se pricepe. În viitor voi folosi mai bine timpul şi voi pregăti ceva „Commy la fo", adică bun. Sînt grăbită, pentru că se apropie vremea să plec la şcoală.

Cu stimă N. WINKLE

Prin rîndurile de mai sus autorul recunoaşte, cu bărbăţie şi curaj, mai multe, din greşelile sale trecute. Dacă tînărul nostru prieten ar studia punctuaţia, ar fi foarte bine.

*

UN ACCIDENT NEPLĂCUT

Vinerea trecută am fost alarmaţi de zgomotul unei căderi violente care venea din pivniţă, urmat de ţipete de durere. Alergînd la faţa locului în corpore am descoperit pe iubitul nostru preşedinte întins lat pe podea. Acesta se împeidicase şi căzuse, pe cînd aducea sus lemne pentru scopuri casnice. Această nefericită întîmplare transformase aspectul pivniţei într-o ruină, căci în căderea sa domnul Pickwick intrase cu capul într-un lighean cu apă, răstumase un butoi cu săpun moale peste trupul său voinic şi-şi adusese hainele într-o stare de nedescris. Ajutat să iasă din această situaţie periculoasă, se descoperi că nu suferise nici o vătămare, în afară de cîteva vînătăi, şi sîntem fericiţi să adăugăm că acum se simte foarte bine.

E.D.

*

Avem durerea să anunţăm dispariţia misterioasă a doamnei Ghemuleţ. Această splendidă pisică era obiectul de admirat al unui larg cerc de prieteni şi admiratori, căci frumuseţea ei atrăgea toate pisicie dim împrejurimi. Calităţile ei o făceau dragă tututor şi pierderea ei a fost adînc resimţită de întreaga comunitate.

Ultima oară, cînd a fost văzută, ea stătea în poartă, supraveghind căruţa măcelarului şi ne temem că vreun răufăcător, ispisit de farmacul ei, să n-o fi furat în mod josnic. Au trecut săptămîni de atunci dar nu i s-a dat de urmă; şi acum, părăsind orice speranţă, legăm o panglică neagră la coşul el punem deoparte farfuria şi o plîngem, căci sîntem convinşi că a plecat pentru totdeauna.

*

ŞTIRI

Domnişoara Orathy Bluggage, talentata şi inteligenta conferenţiară, va ţine faimoasa ei conferinţă despre Femeia şi situaţia ei în societate în sala Pickwick, sîmbăta viitoare, la ora 7 p.m., după ceremonia obişnuită.

*

Un curs de menaj, se va ţine în fiecare săptămînă la bucătărie, sub preşedenţia domnişoarei Hannah Brown. Toată lumea este rugată să fie prezentă.

*

Societatea pentru protecţia contra prafului se va întruni miercurea viitoare, pentru a face exerciţi de defilare în etajul de sus al clubului. Toţi membrii sînt rugaţi să se prezinte în uniformă, cu mătura pe umăr, la ora 9 p.m.

*

Doamna B. BOUNCER va deschide săptămînă viitoare noul său sortiment de pălării de păpuşi completat cu ultiniile modele de la Paris. Se primesc comenzi.

O nouă piesă de teatru se va juca la Teatrul Bornwill în cursul săpiămînilor viitoare. În cercurile autorizate se vorbeşte că acesta va întrece tot ce s-a jucat vreodată pe scena americană Robul grec *sau* Constantin răzbunătorul *este numele acestei palpitante drame.*

POŞTA

Dacă S.P. nu şi-ar săpuni atîta mîinile, cînd se spală, n-ar fi totdeauna în întîrziere la masa de dimineaţă

A.S. E rugat să nu mai fluiere pe stradă.

T. T. Te rog nu uita şerveţelul lui Amy.

N.N. Nu trebuie să se enerveze, pentru că rochia ei n-are 9 cerculeţe.

RAPORT SĂPTĂMÎNAL

Meg — bine.
Jo — slab.
Beth — foarte bine.
Amy — suficient.

Cînd preşedintele isprăvi de citit revista (care pot să asigur pe cititori este o copie fidelă a unei reviste scrise de fete care au existat odată, de mult) o furtună de aplauze izbucni şi apoi domnul Snodgrass se ridică să facă o propunere:

— Domnule preşedinte, domnilor, începu luînd un ton şi atitudine parlamentară, aş vrea să vă propun admiterea unui nou membru, un om care merită din plin această onoare, care v-ar fi adînc recunoscător pentru acest lucru şi care ar contribui foarte mult la înviorarea clubului, la valoarea literară a revistei şi care ar fi cum nu se poate mai drăguţ şi mai vesel. Propun pe domnul Teddy Laurence, ca membru onorific al clubului Pickwick. Zău, primiţi-l!

Schimbarea bruscă de ton a lui Jo făcu pe fete să rîdă, dar toate aveau un aer de îngrijorare şi nimeni nu rosti o vorbă, în timp ce Snodgrass îşi luă locul.

— O vom pune la vot, zise preşedintele. Cei ce aprobă această moţiune sînt rugaţi să spună „Da”.

O aprobare energică a lui Snodgrass, urmată, spre surpriderea tuturor, de una timidă a lui Beth.

— Cei ce nu admit, spun „Nu”.

Meg şi Amy nu admiteau intrarea unui nou membru şi demnul Winkle se ridică să justifice, cu multă eleganţă:

— Nu vrem băieţi. Sînt buni numai de glume şi de scandal. Aceasta este o societate feminină şi vrem să rămînă aşa pînă la sfîrşit.

— Mi-e teamă că o să rîdă de revistă şi o să se distreze pe socoteala noastră după aceea, observă Pickwick, trăgînd de bucla de pe frunte, cum făcea întodeauna, cînd nu ştia ce hotărîre să ia.

Snodgrass sări deodată în sus, pledînd sincer:

— Domnule, îţi dau cuvîntul meu de om serios, că lui Laurie nici prin gînd n-are să-i treacă aşa ceva. Lui îi place să scrie. Va da astfel o altă înfăţişare contribuţiilor noastre şi ne va împiedica să devenim sentimentale. Nu vă daţi seama? Noi facem aşa de puţin pentru el şi el aşa de mult pentru noi. Cred că cel mai neînsemnat lucru prin care ne putem arăta recunoştinţa este să-i oferim aici un loc şi să-l primim cu bucurie, dacă vrea să vină.

Această aluzie meşteşugită la bunătatea vecinului ei îl încălzi pe Tupman, care se sculă, cu aerul unui om care a luat o hotărîre nestrămutată:

— Dar, ar trebui să facem acest lucru, chiar dacă ne e frică. Eu sînt de părere că poate să vină şi bunicul lui, dacă îi face plăcere.

Această izbucnire însufleţită a lui Beth electrifîcă clubul şi Jo se sculă şi-i strînse mîna aprobator.

— Ei, acuma votaţi înca o dată. Aduceţi-vă aminte că e vorba de Laurie al nostru şi ziceţi „Da”, strigă Snodgrass aprins.

— Da! Da! Da!, răspunseră în cor trei voci.

— Bravo! Să trăiţi! Cum cel mai bun lucru e „să strunim timpul” întrebuinţînd expresia atît de caracteristică a lui Winkle, daţi-mi voie să vă prezint pe noul membru.

Şi spre marea uimire a restului clubului, Jo dechise uşa de la dulap şi-l scoase afară pe Laurie, care sătuse pe un sac de petece, roşu la faţă de atîta rîs înnănuşit.

— Şmechero! Trădătorule! Jo, cum ai putut face aşa ceva? strigară cele trei fete, iar Jo, după ce-l scutură de praf, aduse un scaun, o panglică cu iniţiale şi-l instală cît ai clipi din ochi.

— Calmul acestor doi ştrengari e surprinzător, începu domnul Pickwick, încercînd să se încrunte la ei, dar nereuşind decît să le zîmbească dulce.

Noul membru fu la înălţimea situaţiei. Inclinîndu-se cu recunoştinţă către fotoliul preşedintelui, zise pe tonul lui cel mai convigător:

— Domnule preşedinte, mă iertaţi, domnilor permiteţ-mi să mă prezint: Sam Weller, umilul servitor al acestui club.

— Bine! Bine! strigă Jo, izbind în capacul unei cutii vechi de tablă, de care se sprijinea. »

— Prietenul meu credicios şi nobilul meu protector, continuă Laurie, făcînd un gest vag cu mîna, care m-a prezentat cu cuvinte atît de măgulitoare, nu trebuie să poarte vina josniciei stratageme de astă-seară. Eu am plănuit-o şi ea a cedat, numai după ce am necăjit-o zile de-a rîndul.

— Lasă, nu lua acum toată vina asupra ta, doar eu am propus să te bag în bufet, îl întrerupse Snodgrass, care gusta grozav această glumă.

— N-o ascultaţi pe ea. Eu sînt mizerabilul care a făcut tot, domnule, zise noul membru cu plecăciune în genul lui Weller. Dar, pe onoarea mea, n-am să mai fac niciodată, ci mă voi devota cu totul intereselor acestui club nemuritor.

— Bravo! Bravo!, strigă Jo, lovind în capacul cutiei ca în nişte ţimbale.

— Continuă! Continuă! strigară Winkle şi Toppman, în timp ce preşedintele se înclină binevoitor.

— Aş vrea doar să vă anunţ că în semn de recunoştinţă pentru onoarea ce mi s-a făcut şi ca mijloc de înlesnire al relaţiilor prieteneşti dintre cele două naţiuni aliate, am instalat un oficiu de poştă în grad, în colţul din fund al grădinii; o clădire frumoasă, spaţioasă cu lacăte la uşi şi tot ce trebuie pentru primirea coletelor. E un fost coteţ de păsări, dar am zidit uşa şi am scos acoperişul, aşa încît putem baga înăuntru tot felul de lucruri, ca să facem economie de timpul nostru aşa de preţios. Pot intra scrisori, manuscrise, cărţi şi pachete şi fiecare naţiune va avea o cheie, un aranjament care cred că vă convine. Daţi-mi voie să vă prezint cheia clubului şi să-mi iau locul cu mii de mulţumiri, pentru cinstea ce mi s-a făcut.

Izbucniră aplauze nesfişite, cînd domnul Weller depuse o cheiţă pe masă şi se lăsă să cadă pe scaun.

Jo bătu cu furie în capacul de la cutie şi fu nevoie de mai mult timp, pînă cînd liniştea putu fi iar restabiltă. Urmă o lungă discuţie şi fiecare veni cu propuneri surprinzătoare, căci fiecare îşi dădea osteneală să găsească ceva, aşa încît adunarea fu neobişnuit de vioaie şi dură pînă seara tîrziu, cînd luă sfîrşit, prin trei urale pentru noul membru.

Nimeni nu regretă admiterea lui Sam Weller, căci un membru mai devotat, mai fciine crescut şi mai jovial nu putea să mai existe într-un alt club. Într-adevăr, Laurie dădu mai multă vioiciune adunărilor şi un alt aspect revistei. Cuvîntările lui făceau să se prăpădească de rîs auditorii-şi compoziţiile lui erau foarte bune, patriotice, clasice, comice sau dramatice, după cum i se cerea, dar niciodată sentimentale. Jo îl considera egalul lui Bacon, Milton .iu Shakespeare, şi-şi refăcu operele ei după modelul lui, cu un i'un rezultat, socotea ea.

P. T. T.-ul se dovedi a fi o invenţie grozavă, care prosperă de minune, căci trecură prin el aproape tot atitea obiecte ciudate, »itc trec şi prin cel adevărat. Tragedii şi cravate, poezii şi mărături, galoşi, invitaţii, dojane şi căţei.

Pe bătrîn îl amuza. Bagă în cutia îl< poştă o mulţime de pachete curioase, mesaje mişcătoare şi iflegrame caraghioase; iar grădinarul lui, vrăjit de farmecele I lannei, trimise chiar o scrisoare de dragoste, prin Jo. Ce au mai ns, cînd secretul a fost descoperit! Nici nu visau măcar cîte scrisori de dragoste va conţine acea mică poştă, în anii care aveau să vină.

CAP. XI
EXPERIENŢA

— Întîi iunie! Familia King pleacă mîine la mare şi eu sînt liberă! Trei luni de vacanţă! Ce-am să mai petrec, exclamă Meg, intorcîndu-se acasă într-o zi călduroasă de vară, ca s-o găsească pe Jo, întinsă pe sofa, moartă de oboseală, în timp ce Beth îşi scotea pantofii plini de praf şi Amy făcea limonadă, ca să se răcorească toată lumea.

— Măutşa March a plecat azi. Slavă Domnului! zise Jo. Mi-era o frică de moarte, să nu-mi ceară să merg cu ea, fiindcă m-aş fi simţit obligată să primesc; dar ştiţi, Plumfield e vesel ca un cimitir, aşa că ar fi putut să-mi ierte refuzul. Am făcut iute bagajele babei. Eram aşa de grăbită să termin cu toate, că eram neobişnuit de săritoare şi de drăguţă şi mă temeam că are să-i fie greu să se despartă de mine. Am tremurat, pînă am văzut-o instalată bine în trăsură şi atunci am mai tras o spaimă. Cînd a pornit, şi-a scos capul pe geam şi mi-a strigat: „Josy-phine! N-ai vrea...?” Restul nu l-am mai auzit, fiindcă am făcut stînga împrejur ca o laşă şi am luat-o la goană. Am fugit, pînă am Scut colţul şi abia acolo m-am oprit.

— Biata Jo! A ajuns acasă parcă ar fi fost urmărită de (Urşi, zise Beth, aşezîndu-i picioarele pe canapea, cu un aer matern.

— Mătuşa March e un adevărat „sampri” nu-i aşa, observă Amy gustînd băutura şi plescăind din buze.

— Fetiţa asta vrea să zică „vampir” dar n-are a face. E prea cald, ca să te mai gîndeşti la vocabular, murmură Jo.

— Ce aveţi de gînd să faceţi în vacanţă, întrebă Amy, schimbînd subiectul cu tact.

— Eu am să lenevesc în pat şi n-am să fac nimic, răspunse Meg, din adîncimile fotoliului în care se legăna. M-am sculat de vreme toată iarna şi cît e ziua de mare n-am făcut altceva decît să muncesc pentru alţii. Acum vreau să mă odihnesc şi să mai văd şi de mine.

— Hm! zise Jo. Amorţeala asta mie nu-mi convine. Am o grămadă de cărţi şi vreau să-mi petrec zilele cu soare, citind pe craca din mărul acela bătrîn, cînd nu mă voi ţine de ştrengării cu Laurie. ,

— Să nu mai facem nici noi lecţii cîtva timp, Beth, ci să ne jucăm şi să ne odihnim, cum fac şi fetele celelalte, propuse Amy.

— Bine, dragă, dacă mama n-are nimic împotrivă. Şi eu vreau să mai învăţ cîteva cîntece. Pe urmă copiii mei trebuie să se aranjeze pe timpul verii. Sînt într-o dezordine îngrozitoare şi au nevoie de haine noi.

— Ne dai voie, mamă? întrebă Meg pe doamna March care cosea în „colţul mămichii”, cum îi ziceau ele.

— Încercaţi timp de o săptămînă, să vedeţi cum merge. Cred că pe sîmbătă o să găsiţi, că să te joci într-una, fără să munceşti e tot atît de rău, ca şi să munceşti într-una, fără să te joci deloc.

— O, nu! Va fi splendid. Sînt sigură! zise Meg.

— Şi acum să închinăm, cum zice „prietenul şi tovarăşul meu Saipy Gamp: „Trăiască distracţia, jos munca”, strigă Jo, ridicîndu-se cu paharul în mînă.

Băură toate vesele şi începură experienţa, stînd culcate tot restul zilei. A doua zi de dimineaţă, Meg nu apăru pînă la zece. Gustarea ei solitară n-avu nici un gust şi odaia i se păru părăsită şi în neorînduială, căci Jo nu schimbase florile, Beth nu ştersese praful şi cărţile lui Amy stăteau aruncate peste tot. Nimic nu era aranjat şi plăcut, afară de „colţul mămichii” care era ca întot-deuana. Acolo

se duse să se odihnească şi să citească, ceea ce însemna să caşte şi să viseze ce rochii drăguţe de vară are să-şi cumpere cu leafa ei.

Jo îşi petrecu dimineaţa la riu cu Laurie şi după-amiaza plînse, citind *În lumea largă*, sus în măr.

Beth începu prin a scoate toate lucrurile grămadă din dulapul cel mare unde locuia familia ei, dar se plictisi, înainte de a-l termina pe jumătate, şi-l lăsă tot răvăşit; apoi se aşeză la pian, bucurindu-se că n-are vase de spălat.

Amy îşi aranjă arcada, îşi puse cea mai bună rochie albă, îşi pieptănă buclele şi se aşeză sa deseneze sub caprifoi, sperînd să treacă cineva şi să întrebe cine e tînăra artistă. Dar cum nu apăru decît un ţăran cu coasa, se duse să se plimbe, o prinse ploaia şi se întoarse acasă, udă pînă la piele.

La ceai, îşi spuseseră fiecare impresiile şi toate fură de acord că a fost o zi minunată, deşi neobişnuit de lungă. Meg care se dusese în oraş după cumpărături şi-şi luase „o frumuseţe de muselină albastră", descoperise după ce o croise, că e un material care intră la spălat, ceea ce o cam supără.

Jo îşi arsese nasul în barcă şi cititul îndelungat îi dăduse o durere de cap insuportabilă.

Beth era necăjită de neorînduiala din dulapul şi de greutatea de a învăţa trei-patru cîntece deodată.

Lui Amy îi părea rău că-şi stricase rochia şi a doua zi era invitată la ceai, la Katy Brown; şi acuma, ca Flora Mc. Flinsy, nu mai avea „ce să puie pe ea". Dar acestea erau lucruri fără importanţă şi o asigurară pe mama lor că experienţa reuşeşte de minune. Ea zîmbi, nu zise nimic şi cu ajutorul lui Hannah, făcu ceea ce neglijaseră să facă ele, spre a ţine casa curată şi gospodăria fără întreruperi, ca o maşină. Era uimitor ce stare de lucruri incomodă se producea prin acţiunea procesului de „a se odihni şi a se distra".

Zilele deveneau din ce în ce mai lungi, vremea era foarte schimbătoare, ca dispoziţiile lor. Un fel de nelinişte

stăpînea pe loată lumea şi diavolul îşi băgase coada, ca să dea de lucru celor litră treabă. Ca o culme a luxului, Meg se lăsase de cusut şi pe urmă găsise că timpul trece prea încet şi se apucase să taie şi să-şi strice rufele, silindu-se să le facă să semene cu ale lui Annie Moffat.

Jo citi, pînă-i ieşiră ochii din cap şi se sătura de cărţi. Deveni atit de nervoasă, că însuşi Laurie, cu o fire aşa de bună, se certă cu ea şi fu aşa de plictisită, că-i păru rău din suflet că n-a plecat cu mătuşa March.

Beth o duce destul de bine, fiindcă ea uita mereu că trebuie „să te joci cu într-una şi să nu munceşti”, şi revenea din cînd în cînd la vechile obiceiuri, dar ceva din atmosfera generală o influenţă şi pe ea şi de mai multe ori liniştea ei obişnuită fu tulburată. Într-o zi, o scutură chiar pe biata Joana şi-i zise că e „Îngrozitoare”.

Amy era ce mai nenorocită, căci resursele ei erau foarte reduse şi, cînd surorile ei o lăsau să se distreze şi să-şi poarte singură de grijă, descoperea curînd că mica ei persoană talentată şi plină de importanţă e o grea povară. Nu-i plăceau păpuşile, basmele zicea că sînt. copilăreşti şi nu poţi să desenezi într-una. Ceaiurile nu le găsea destul de distractive, nici picnicurile, doar dacă erau bine organizate.

„Dacă aş avea o casă frumoasă, plină de tete drăguţe sau aş pleca în călătorie, ar fi splendid; dar să stai acasă cu trei surori egoiste şi cu un băiat mare, e destul ca să pui la încercare răbdarea unui Jov”, se plîngea domnişoara Maloprop, după cîteva zile de plăceri, agitaţie şi plictiseală.

Nici una nu voia să recunoască că se săturase de experienţă dar vineri seara fiecare simţea mulţumită, că se terminase aproape săptămîna. Vrînd ca lecţia aceasta să le rămînă mai bine întipărită în minte, doamna March, care avea mult umor, hotărî să le dea o lecţie, s-o ţină minte, care să pună vîrf acestei şăptămîni de experienţe. Dădu deci drumul Hannei, lăsînd pe fete să preţuiască din plin urmările jocului fără răgaz.

Cînd se treziră din somn, sîmbătă dimineaţa, la bucătărie nu era focul făcut, în sufragerie masa nu era aşezată şi mama nu se vedea pe nicăieri.

— Dumnezeule mare! Ce s-a întîmplat? strigă Meg şi rămase pironită locului, uitîndu-se împrejur.

Dădu fuga sus şi se întoarse repede, liniştită, dar cam ruşinată.

— Mama nu e bolnavă, e numai foarte obosită, şi zice că are de gînd să stea liniştită în camera ei toată ziua şi noi să ne descurcăm, cum vom şti. Pare ciudat s-o vedem stînd; dar zice că a fost o săptămînă foarte grea pentru ea, aşa că n-avem dreptul să cîrtim, ci să ne purtăm singure de grijă.

— Asta e foarte uşor şi ideea îmi place. Ard de dorinţa de a face ceva, adică vreo distracţie nouă, ştii Jo repede.

Într-adevăr, simţiră toate o mare uşurare, că-şi găseau de lucru şi se puseră pe treabă cu tot sufletul. Dar curînd înţeleseră adevărul spuselor Hannei: „Gospodăria nu-i glumă”. Provizii erau din belşug ţin cămară şi în timp ce Beth şi Amy puneau masa, Meg şi Jo făcură ceva de mîncare, mirîndu-se de ce se pltng servitorii că muncesc mult.

— Am să duc şi mamii ceva, cu toate că a zis că nu trebuie să ne îngrijim de ea, zise Meg. cafe prezida, ca o adevărată gospodină, din dosul ceanicului.

Zis şi făcut. Înainte de a se aşeza, umplură o tavă şi o duseră sus, urîndu-i mamii poftă bună din partea bucătăresii. Ceaiul era amar, omleta arsă şi pesmeţii prea săraţi; dar doamna March primi toate cu mulţumiri şi rîse din inimă, după ce Jo plecase.

— Bietele de ele, mă tem că are să le vină tare greu; dar las' că le prinde bine, zise ea-scoţînd din dulap lucrurile bune de mîncat cu care se aprovizionase şi punînd deoparte bucatele gătite de fete, ca să nu le jicnească.

O mică înşelăciune de mamă, pentru care îi fură recunoscătoare.

Numeroase fură plîngerile de jos şi mare fu necazul bucătărese-i şefă, după atîtea insuccese.

— Nu face nimic, gătesc eu pentru prînz, şi tu să fii cucoană. Îţi păstrezi mîinile albe, primeşti musafirii şi dai porunci, zise Jo, care se pricepea şi mai puţin în treburile bucătăriei.

Această propunere binevoitoare fu primită cu bucurie, şi Margareta se retrase în salonaş, unde făcu iute rînduială, vîrînd tot ce nu era la locul lui sub divan şi închizînd obloanele, ca să nu mai şteargă praful. Jo, cu o încredere oarbă în priceperea ei de gospodină şi din dorinţa de a se împăca, băgă fără întîrziere un răvaş în cutia de poştă, invitînd pe Laurie la dejun.

— Mai bine vezi ce ai de mîncare, înainte de a pofti pe oameni la masă, zise Meg, cînd fu informată de acest act ospitalier, dar uşa de necugetat.

— A e friptură de vacă cu cartofi. Am să cumpăr sparanghel şi un homar, ca să-i dea gust", cum zice Hannah. Face şi o salată de lăptuci. Nu ştiu cum, dar scrie la carte. Ca desert, sufleu de fragi. Dau şi cafea, dacă vrei să fie o masă elegantă.

— Nu te apuca de prea multe feluri, Jo, pentru că ştii că nu eşti în stare să facă decît turtă dulce şi zahăr ars, care să poată fi mîncate. Îmi spăl mîinile de această invitaţie. Tu l-ai poftit pe Laurie pe răspunderea ta. Tu să ai grijă de el.

— Nici nu-ţi cer să faci altceva decît să-l primeşti bine şi să mă ajuţi la budincă, dacă mă încurc. Vrei? întrebă Jo puţin ofensată.

— Da, numai că nici eu nu mă pricep; doar puţin la pîine şi la cîteva lucruri mici. Mai bine du-te şi întreabă pe mama, înainte de a hotărî ceva, răspunse Meg, prudentă.

— Sigur că am s-o întreb, doar nu sînt nebună să-mi fac de cap, şi Jo porni pe scări în goană, furioasă că ceilalţi nu se încred în tainele ei culinare.

— Fă ce vrei şi nu mă tulbura. Eu mănînc azi în oraş şi nu vreau să mă mai necăjesc cu masa de acasă, zise doamna March, cand Jo îi ceru sfatul. Nu mi-a plăcut niciodată gospodărie şi azi m-am hotărît să mai schimb puţin, să citesc, să scriu, să fac vizite.

La vederea mamei ei de obicei aşa de ocupată, legănîndu-se comod în fotoliu şi citind dis-de-dimineaţă, Jo crezu că s-a întîmplat o catastrofă, căci o eclipsă de soare, un cutremur, o erupţie vulcanică, nu i s-ar fi părut mai ciudate.

— Toate sînt azi pe dos, îşi zise Jo, întoreîndu-se jos foarte supărată. Beth plîngea, sigur că i s-a întîmplat ceva familie ei. Dacă Amy mă plictiseşte, am s-o reped puţin.

Intrînd în salonaş, găsi pe Beth plîngînd cu suspine. Pip, canarul, zăce mort în colivie, cu ghearele lui mici ţepene întinse, ca şi cum s-ar ruga să i se dea de mîncare.

— E vina mea... am uitat de el... n-a mai avut nici o săptămînă aici o picătură de apă... Vai Pip, cum de n-am îngrijit eu de tine? Sînt o fată fără mila... se văită Beth, luînd în mînă biata păsărică şi încercînd s-o readucă la viaţă.

Jo îi examină ochii întredeschişi, puse mîna la inima lui mică, să vadă dacă mai bate; dar Pip era ţeapănă şi rece. Jo dădu din cap şi întinse surorii ei cutia de domino ca să-i facă din ea sicriu.

— Bagă-l la cuptor, poate se încălzeşte şi învie, propuse Amy, ca să-i mai dea puţină speranţă.

— După ce l-am lăsat să moară de foame, acum să-l ard?

Îi fac un giulgiu, îl îngrop şi nu mai iau niciodată o altă pasăre, niciodată, pentru că nu sînt vrednică s-o îngrijesc, murmura Beth, stînd pe podea, cu păsărică în pumn.

— Ce să-i faci? Acuma nu mai plînge, Beth. E păcat de el, dar nimic nu merge cum trebuie săptămînă asta şi Pip săracul a avut de suferit cel mai mult, din cauza experienţelor noastre. Fă-i giulgiu şi pune-l în cutia mea. După masa îi facem o înmormîntare în toata regula, zise Jo, — începînd să simtă greutatea atîtor răspunderi pe care şi le luase pe cap.

Lăsînd pe ceilalţi să consoleze pe Beth, Jo se duse la bucătărie, pe care o găsi într-o stare de plîns.

Îşi puse un şorţ mare dinainte şi se apucă de treabă. Strînse mai întîi toate farfuriile teanc, să le spele, dar băgă de seamă că focul se stinsese.

— „Ce plăcută perspectivă!” mormăi Jo, trîntind uşa de la sobă şi scormonind tăciunii cu putere.

După ce-l aprinse, îşi făcu socoteala că, pînă se încălzeşte apa, să se ducă la piaţă. Drumul o învioră şi, feticitîndu-se că a făcut o afacere buna, luă calea înpoi, după ce cumpărase un homar foarte tînăr, nişte sparanghel foarte bătrîn şi două cutii de fragi acri. Pînă cînd curăţă tot, se apropie vremea mesei şi soba era încinsă. Hannah lăsase nişte pîine să crească, Meg o frămîntase mai devreme, o pusese să crească din nou în cuptor, dar uitase de ea. Tocmai stătea de vorbă cu Sallie Gardiner în salon, cînd uşa se deschise brusc şi apăru un cap zbîrlit, plin de făină şi de funingine şi înroşit de căldură, care întrebă răstit:

— Ascultă, pîinea e dospită, cînd dă peste formă?

Sallie începu să rîdă; dar Meg dadu din cap şi ridică sprîncenele, cît putu mai sus, ceea ce făcu să dispară apariţia neaşteptată şi pîmea fu băgată imediat în cuptor. Doamna March plecă în oraş, după ce se uită să vadă cum merg lucrurile peste tot şi după ce spuse un cuvînt de mîngîiere lui Beth. Cînd palăria cenuşie dispăru dţjpă colţ, fetele se simţiră grozav de părăsite şi de neputincioase. Îşi poate oricine închipui ce încîntate fură cînd, puţin după aceea, se mai anunţă la masă domnişoara Crocker, o domnişoară bătrînă şi slabă, cu un nas ascuţit şi cu nişte ochi iscoditori, care vedea tot şi spunea tot ce vedea. N-o puteau suferi, dar li se spusese să fie amabile cu ea, pentru că era o femeie bătrînă şi săracă şi avea puţini prieteni. Aşa că Meg o pofti în fotoliu şi încercă să stea de vorbă cu ea, încît lui Meg îi venea destul de greu să-şi facă datoria de gazdă cum trebuie.

Cuvintele nu pot descrie îngrijorarea lui Jo şi sforţările pe care le făcu ea în dimineaţa aceea, iar prînzul pe care l-a servit a rămas de pomină în oraş. Fiindu-i teamă să mai ceară vreun sfat cuiva, făcu ce se pricepu singură şi

descoperi că nu-i de ajuns să fii energică şi binevoitoare, ca să devii o bună bucătăreasă. Ţinu sparanghelul pe foc o oră şi fu foarte supărată, cînd încercă şi văzu că vîrfurile erau prea fierte, pe cînd tulpinile erau mai tari ca la început. Pîinea o arse scrum. Pregătirea salatei o necăjise aşa de mult, că lăsase totul baltă, ca la urmă să se convingă că nu era în stare s-o facă. Omarul nu se pricepu să-l desfacă, dar atîta îl bătu cu ciocanul şi-l izbi cu cleştele, că-l scoase în cele din urmă din carapace şi-i ascunse proporţiile sale minuscule sub o mare de frunze de lăptuci. Cartofii îi grăbi, ca să nu lase să aştepte sparanghelul şi pînă la urmă nici nu fură fierţi. Sufleul ieşi cu mai multe cocoloaşe şi fragii se dovediră a nu fi aşa de copţi, cum păreau la prima vedere, căci fuseseră aşezaţi cu îndemînare în cutie.

— Ei dacă le e foame, să mănînce carne de vacă şi pîine cu uni. Numai că e enervant să-ţi pierzi pe degeaba toată dimineaţa, se gîndi Jo, sunînd clopotul pentru masă, cu o jumătate de oră mai tîrziu decît de obicei, privind încălzită, obosită şi plictisită bucatele pe care le pregătise pentru Laurie, obişnuit cu mîncăruri delicate şi pentru domnişoara Crocker, căreia nu-i scăpa nimic, şi care, cu gura ei rea, le va răspîndi pe la toate cunoştinţele.

Bietei Jo îi venea să intre în pămînt de ruşine, văzînd că fiecare fel e gustat şi apoi lăsat în farfurie. Amy rîdea pe înfundate, Meg stătea încruntată, domnişoara Crocker strîngea buzele, înţepată, iar Laurie vorbea şi rîdea încontinuu ca să înveselească pe comeseni. Punctul tare al lui Jo erau fructele, căci le pusese zahăr din belşug şi smîntînă pe deasupra. Obrajii ei fierbinţi se răcoriră puţin şi răsuflă din adîncul inimii, cînd văzu trecîndu-se farfuriile mici de sticlă şi toată lumea privi cu un ochi binevoitor micile insule roşii într-o mare de smîntînă. Domnişoara Crocker gustă întîi, se strîmbă şi bău repede apă. Jo, care refuzase, crezînd că n-o să fie de ajuns, căci scăzuse mult conţinutul, după ce fiecare îşi luase porţia, aruncă o privire spre Laurie, dar el mînca înainte voiniceşte, deşi avea o cută uşoară în colţul gurii şi stătea cu ochii ţintă în farfurie.

Amy, care se prăpădea după dulciuri, luă o linguriţă plină, se înecă, îşi ascunse faţa în şervet şi se sculă de la masă în grabă.

— Dar ce este? izbucni Jo, tremurînd.

— Ai pus sare în loc de zahăr şi smîntîna e acră, răspunse Meg cu un gest tragic.

Jo scoase un geamăt şi se lăsă să cadă pe scaun. Îşi aduse aminte că la urmă, în grabă, mai presărase ceva alb, dintr-una din cele două cutii de pe masa din bucătărie. Se făcu roşie de ruşine şi era cît pe aici să înceapă să plîngă, cînd întîlni privirea lui Laurie, în care licărea o uşoară veselie, în ciuda sforţărilor sale eroice de a rămîne serios, şi atunci îi apăru partea comică a acestei nenorociri şi rîse pînă îi dădură lacrimile. Ceilalţi nu se putură nici ei abţine. Rîse chiar şi domnişoara Crocker şi nefericitul prinz se termină vesel, cu pîine, cu unt, măsline şi glume.

— Nu, mă simt în stare să strîng acum masa, aşa că ne vom recăpăta seriozitatea cu o înmormîntare, zise Jo, în timp ce se ridicau de la masă, iar domnişoara Crocker se grăbi să plece, abia aşteptînd să povestească păţania, la masa unui alt prieten.

Îşi recăpătară seriozitatea, ca să-i facă plăcere lui Beth. Laurie săpă o groapă sub ferigile din boschet şi micul Pip, plîns de stăpîna lui cu initră aşa de bună, fu băgat înăuntru şi acoperit cu muşchi. O coroană de toporaşi şi de scînteiuţe fu atîrnată de piatra care purta următorul epitaf, compus de Jo, în timp ce se lupta cu prînzul:

Pip March doarme aici, în veşnică noapte,
Mort din întîmplare, în iunie şapte,
Moartea acestui canar de jale ne-a cuprins,
Pe groapa lui, uitarea încă nu s-a întins.

După terminarea ceremoniei, Beth se retrase în cameră, copleşită de emoţie şi de homar; dar n-aveai unde să te odihneşti, pentru că paturile nu erau făcute, şi-şi potoli puţin durerea, bătînd pernele şi făcînd rînduială. Meg ajută

pe Jo să strîngă resturile ospăţului, ceea ce le luă jumătate din după-amiază, după care se simţiră aşa de obosite, încît fură de acord că ceai cu pîine prăjită e de ajuns pentru masa de seară. Laurie luă pe Amy ia plimbare cu trăsura, ceea ce era o faptă caritabilă, căci smîntîna acră se pare că avusese un efect dezastruos asupra firii ei. Doamna March se întoarse acasă şi găsi pe cele trei fete în toiul muncii, în mijlocul după-amiezii. O privire în dulap e asigurată de succesul unei părţi a experienţei.

Înainte ca gospodinele să se poată odihni, veniră cîteva persoane în vizită şi fetele, mai certîndu-se, mai îmbrăcîndu-se, dădură fuga, să le primească. Ceaiul trebuia însă pregătit, mai erau cumpărături de făcut şi de cusut cîte ceva, dar lăsară toate pînă În ultimul moment. Cînd soarele apunea liniştit şi se lăsase răcoare, una cîte una se strînseră în porticul unde trandafirii agăţători de iunie erau în floare, şi se aşezară jos, mormăind şi suspinînd de oboseală sau de plictiseală.

— Ce zi oribilă a fost! începu Jo, care de obicei, deschidea cea dintîi vorba.

— Mi s-a părut mai scurtă decît altădată, dar aşa de grea!, zise Meg.

— Nu seamănă deloc cu „casa noastră”, zise Amy.

— Nici nu putea să semene, fără mămica şi fără bietul Pip, suspină Beth, uttîndu-se cu ochii plini de lacrimi la colivia goală de deasupra capului ei.

— Mama a sosit, dragă şi dacă vrei, chiar mîine îţi pot găsi altă pasăre.

Zicînd acestea, doamna March veni de-şi luă locul obişnuit printre ele, avînd aerul că nici vacanţa ei nu fusese mai fericită decît a lor.

— Sînteţi mulţumite de săptămînă de încercări, fetelor, sau mai vreţi una? întrebă mama lor, cînd Beth se cuibări lîngă ea şi celelalte îşi întoarseră ochii spre ea, radioase, cum se întorc florile spre soare.

— Eu nu! strigă Jo hotărîtă.

— Nici eu, i se alăturară celelalte.

— Sînteţi de părere atunci, că nu strică să ai cîteva griji şi că trebuie să trăieşti puţin şi pentru ceilalţi?

— Să stai mereu lungită şi să te ţii de ştrengării, nu merge, observă Jo, dînd din cap. M-am săturat de asta, vreau să mă apuc serios de lucru.

— Ce ar fi să învăţaţi puţină bucătărie? E o îndeletnicire folositoare pentru o femeie şi doamna March rîse tare, aducîndu-şi aminte de prinzul lui Jo, căci se întilni cu domnişoara Crocker şi aflase de cele petrecute.

— Mamă, ai plecat de acasă şi ne-ai lăsat singure, pa să vezi cum ne descurcam? strigă Meg care avusese toată ziua ceva bănuieli.

— Da, voiam să vă daţi şi voi seama, că buna stare a tuturor depinde de felul cum îşi îndeplineşte fiecare datoria. Atîta timp cît Hannah şi cu mine am făcut partea voastră de treabă, totul a mers bine, deşi n-aveam impresia că sînteţi fericite. Atunci m-am gîndit să vă dau o mică lecţie, să vă arăt ce se întîmplă, cînd cineva se gîndeşte numai la el. Nu credeţi că e mai frumos să vă ajutaţi una pe alta, să aveţi mici îndatoriri zilnice, care fac mai plăcut timpul liber, ca să puteţi avea astfel un cămin plăcut şi bine îngrijit?

— Ba da, mamă! strigară fetele.

— Atunci să vă dau un sfat: luaţi-vă iar în spate micile voastre poveri, pentru că, deşi par grele, cîteodată, ne sînt de folos, şi ne uşurează chiar, pe măsură ce învăţăm să le purtăm. Orice om găseşte ceva de făcut cînd vrea şi munca e sănătoasă, ne ajută să nu ne plictisim şi să nu ne ţinem de răutăţi. Ne face să ne simţim puternice şi independente mai mult decît banul.

— Vom lucra ca nişte albine şi vom căuta să ne placă munca. Ai să vezi, zise Jo. Eu am să învăţ bucătărie în vacanţa asta şi viitorul prînz pe care-l voi da, va fi un succes.

— Eu am să fac cămăşi tatii, în locul tău, mămico. Ştiu să lucrez şi mă însărcinez cu ele, deşi nu-mi place să cos. Asta e mai bine decît să-mi stric lucrurile mele, care sînt destul de drăguţe şi aşa, zise Meg. .

— Eu am să-mi fac lecţiile în fiecare zi, şi n-am să mai pierd atîta timp cu pianul şi păpuşile. Sînt o proastă şi ar trebui să învăţ, nu să mă joc atîta, fu hot^nrea lui Beth, iar Amy îi urmă exemplul, declarînd eroic:

— Eu am să învăţ să fac butoniere şi să fiu mai atentă, cînd vorbesc.

— Perfect! Atunci sînt mulţumită de experienţă şi cred că nu va trebui s-o mai repetam. Numai nu căderi în extrema cealaltă, să munciţi ca nişte roabe. Să aveţi ore de lucru şi ore de joacă, ca fiecare zi să fie plăcută şi folositoare. Să dovediţi că ştiţi să cunoaşteţi valoarea timpului, întrebuinţîndu-l bine. Atunci, tinereţea va fi un vis, bătrîneţea va aduce cu sine puţine regrete şi viaţa va fi frumoasă, în ciuda sărăciei.

— Vom ţine minte lucrurile astea mamă! Şi nu le uitară.

CAP. XII
TABĂRA LAURENCE

Beth era poştaşul familiei March, pentru că ea stătea mai mult acasă şi se putea duce regulat să descuie cutia şi apoi să împartă, încîntată, conţinutul. Într-o zi de iulie, se întoarse cu mîinile pline şi trecu pe la fiecare, să-i lase un pachet sau o scrisoare.

— Uite buchetul tău, mamă! Laurie nu-l uită niciodată, zise ea, punînd florile proaspete în vasul din „colţul mămichii”, ţinut mereu plin de băiatul iubitor.

— Domnişoara Meg March, o scrisoare şi o mănuşă, continuă Beth, înmînînd articolele surorii ei, care stătea lîngă mama ei, cosînd manşete.

— Cum, dar am uitat o pereche dincolo şi-mi trimite înapoi numai una, zise Meg uitîndu-se la mănuşa gri de bumbac.

— Nu ţi-a căzut una în grădină?

— Sînt sigură că nu, pentru că era numai una în cutie.

— Nu-mi place să am mănuşi desperecheate. Ei, nu-i nimic! O s-o găsesc şi pe cealaltă. Scrisoarea e doar o transcriere a cin tecului nemţesc, care mă interesa. Cred că domnul Brooke a lacut-o. Nu e scrisul lui Laurie.

Doamna March aruncă pe furiş o privire lui Meg, care părea loarte drăguţă în rochia ei de tulpan de dimineaţă, cu buclele de pe frunte care se legănau la fiecare mişcare, stînd la masa ei joasă «le lucru, plină cu rulouri albe de pînză. Şi astfel, neştiutoare de gîndurile mamei ei, ea continua să coasă şi să cînte, în timp ce degetele ei zburau mai departe, cu mintea plină de visuri tinereşti, nevinovate, ca panselele ei de la cingătoare, doamna March zîmbi mulţumită.

— Două scrisori pentru doctorul Jo, o carte, o pălărie veche, caraghioasă, care acoperea toată cutia, înfundată deasupra şi Beth intră rîzînd în biroul unde scria Jo.

— Ce şiret băiat e Laurie! Îi spuneam că aş vrea să se poarte iar pălăriile mari, pentru că mă arde soarele în zilele frumoase. El a zis: „Ce-ţi pasă de modă. Pune-ţi o pălărie mare, dacă te simţi bine cu ea”. Eu am răspuns că aş purta, dacă aş avea, şi mi-a trimis ista, ca să mă pună la încercare. Am s-o port numai aşa, în glumă şi am să-i arăt că nu-mi pasă de modă.

Şi, atîrnînd pălăria veche cu boruri largi de un bust al lui Platon, Jo se puse să-şi citească scrisorile. Una de la mama ei făcu să i se îmbujoreze obrajii şi să i se umple ochii de lacrimi, căci scria:

Draga mea,

Îţi scriu cîteva cuvinte, ca să-ţi spun cu cîtă bucurie îţi observ sforţările de a-ţi ţine în frîu firea ta impulsivă. Nu vorbeşti niciodată de încercările tale, izbutite sau neizbutite şi crezi, poate, că nu le vede nimeni decît prietenul al cărui ajutor îl ceri în fiecare zi, dacă nu mă înşeală copertele roase ale cărţii tale de rugăciuni. Le-am văzut şi cu aceste

sforţări şi cred din tot sufletul în sinceritatea hotărîrii tale, de vreme ce se dovedeşte rodnică. Continuă, draga mea, cu răbdare şi cu curaj, şi fii încredinţată că, în momentele grele, nimeni nu te poate ajuta mai mult decît

Mama ta iubitoare.

— Cuvintele tale de încurajare preţuiesc mai mult decît mii de dolari şi laude. O, mămico! Îmi dau toată osteneala şi nu vreau să mă plictisesc încercînd mereu, de vreme ce te am pe tine, lîngă mine.

Punîndu-şi capul pe braţ, Jo udă povestirea ei cu cîteva lacrimi de bucurie, caci credea că nimeni nu vede şi nu apreciază sforţările ei de a se stăpîni, şi rîndurile mamii îi erau mai preţioase, pentru că veneau pe neaşteptate şi de la persoana la ale cărei laude ţinea mai mult. Simţindu-se acum mai tare ca oricînd să învingă pe Apollyion, prinse bietul de rochie, pe dinăuntru, ca un talisman, şi deschise apoi cealaltă scrisoare, pregătită pentru orice veşti. Cu litere mari, zvirlite în goană pe hîrtie, Laurie îi scria următoarele:

Dragă Jo,

Mîine vin să-mi facă vizită cîţiva englezi — băieţi şi fete — şi vreau să mă distrez. Dacă e frumos, întindem un cort la Longmeadow şi-i ducem pe toţi cu barca, să luăm acolo masa şi să jucăm crochet. Facem foc şi mîncare cîmpenească. Ei sînt drăguţi şi le plac asemenea lucruri Merge şi Brooke, ca mentor al băieţilor, iar Kate Vaughn va vedea de fete. Vreau să veniţi şi voi toate. Sub nici un motiv, Beth nu trebuie să rămînă acasă. N-o va supăra nimeni Nu vă îngrijiţi de hrană Văd eu de tot ce trebuie. Primiţi, nu-i aşa? Fiţi fete drăguţe şi veniţi.

Cu toată graba, al tău devotat

LAURIE

— Asta e straşnic!, strigă Jo,.dînd fuga să spună vestea cea bună lui Meg. Sigur că mergem, mamă. O să-i fim de folos lui Laurie, pentru că eu ştiu să vîslesc şi Meg are grijă de masă, iar fetele celelalte o să găsească şi ele ceva de Scut.

— Sper că copiii Vaughn nu sînt prea eleganţi şi cu pretenţii. Ai auzit vorbindu-se de ei, Jo? întrebă Meg.

— Ştiu doar că sînt patru: Kate e mai mare decît tine, Fred şi Frank — gemeni — cam de vîrsta mea şi o fetiţă, Grace, de vreo nouă sau zece ani. Laurie i-a cunoscut în străinătate şi s-a împrietenit cu băieţii. Am avut impresia, după felul cum stringea buzele de cîte ori vorbea de ea, că fata cea mare nu e pe placul lui.

— Îmi pare aşa de bine că rochia mea imprimată e curată. E tocmai ce trebuie şi-mi vine bine! observă Meg cu satisfacţie. Tu ai ceva cumsecade să pui, Jo?

— Costumul meu de canotaj roşu cu gri e destul de bun pentru mine. Am să vîslesc şi am să mă ud. Nu trebuie să mă îmbrac cu ceva de care să fiu mereu cu ochii în patru. Vii şi tu, Bethy.

— Dacă nu laşi pe nici un băiat să-mi vorbească.

— Nici picior de băiat!

— Vreau să fiu pe plac lui Laurie. De domnul Brooke nu mi-e frică, e îndatoritor: dar nu vreau să mă joc, să cînt, sau să spun ceva. Am să muncesc însă din tot sufletul şi n-am să plictisesc pe nimeni. Tu ai să ai grijă de mine, Jo, aşa că merg.

— Bravo, Beth, eşti o fetiţă bună. Încerci să-ţi învingi timiditatea şi pentru asta te iubesc şi mai mult. Să lupţi cu cusururile nu e prea uşor, ştiu din experienţă şi un cuvînt bun e ca o mînă de ajutor, pe care ţi-o întinde cineva. Mulţumesc, mamă şi Jo sărută cu recunoştinţă obrazul ei tras, un gest care fu mai de preţ pentru doamna March, decît dacă i-ar fi redat cineva culoarea şi forma din tinereţe.

— Eu am primit o cutie cu pastile de ciocolată şi tabloul pe care voiam să-l copiez, zise Amy, arătîndu-le pachetele primite în ziua aceea.

— Şi eu un bilet de la domnul Laurence, prin care mă roagă să vin şi să-i cînt astă-seară, înainte de a se face întuneric. Şi am să mă duc, spuse Beth, a cărei prietenie cu bătrînul creştea, văzînd cu ochii.

— Ei, acum să ne grăbim şi să ne distrăm fără grijă, zise Jo, pregătindu-se să înlocuiască tocul cu mătura.

Cînd, a doua zi de dimineaţă, soarele îşi băgă capul în odaia felelor, anunţîndu-le vreme bună, o privelişte comică îl izbi. Fiecare îşi făcuse pregătirile de sărbătoare, cum crezuse de cuviinţă. Meg îşi pusese pe hîrtii un şir de bucle în plus pe frunte, Jo îşi unsese faţa ei nenorocită cu multă cremă, Beth o luase pe Joana în pat la ea, ca să se despăgubească de lipşa ei, prin apropiata lor despărţire. Amy le întrecuse pe toate. Îşi prinsese vîrful nasului cu un cîrlig de rufe, ca să nu mai fie aşa de turtit. Era de felul celor cu care artiştii fixează hîrtia pe planşetă, deci tocmai potrivit scopului pentru care fusese folosit acum. Acest spectacol caraghios păru să-l amuze pe soare, căci dădu buzna înăuntru cu atîta putere, că o deşteptă pe Jo, care trezi pe surorile ci printr-un hohot de rîs, la vederea podoabei lui Amy.

Soarele şi veselia sînt semne bune pentru o excursie şi în curînd începu frămîntarea în amîndouă casele. Beth care fu gata cea dintîi, se aşează la fereastră şi începu să le dea raportul de ce se petrecea peste drum.

— Uite pe omul cu cortul! Doamna Barker împachetează mîncarea în coşuri. Acuma domnul Laurence se uită la cer şi la morişca de vînt. Aş vrea grozav să meargă şi el! Laurie e îmbrăcat ca un marinar şi-i stă bine. O, Dumnezeule! Vine o trăsură plină, o domnişoară înaltă, o fetiţă şi doi băieţi care mă înspăimîntă. Unul e şchiop, bietul de el! Are o cîrjă. Laurie nu ne-a spus asta. Grăbiţi-vă fetelor, e tîrziu. Ei, a venit şi Ned Moffat! Ia uită-te, Meg! Nu e acela domnul care te-a salutat într-o zi, cînd făceam cumpărăturile?

— Ba da! Ce curios că e şi el aici! Credeam, că e pe munte. Uite şi pe Sallie! Mă bucur că s-a întors la timp. Sînt bine, Jo? strigă Meg foarte emoţionată.

— O adevărată margaretă! Ţine-ţi în sus poalele rochiei şi pune-ţi pălăria drept. Cu ea pe o ureche, ai un aer prea sentimental şi are sa-ţi zboare la prima adiere de vînt. Acum haidem!

— Doamne. Jo, doar n-ai de gînd să pleci cu pălăria ceea îngrozitoare? N-are rost! Vrei să pari o sperietoare? o certă Meg, cînd o văzu legîndu-şi pe sub bărbie cu o panglică roşie pălăwa de mOdă veche, cu boruri largi, pe care i-o trimisese Laurie în glumă.

— De ce nu? E perfectă, mare, uşoară, ţine umbră. Are să rîdă toată lumea. N-are a face că par o sperietoare, destul că mă simt eu bine.

Zicînd aceasta, Jo porni şicelelalte o urmară, un grup vesel de fete în rochii de vară, cu priviri radioase, sub pălăriile lor uşoare de pai.

Laurie sări să le iasă în întîmpinare şi le prezintă prietenilor lui cu multă vioiciune. Primirea se făcu pe iarbă din grădină şi timp de cîteva minute se desfăşură o scenă fermecătoare. Meg fu încîntată să vadă că domnişoara Kate, deşi în vîrstă de douăzeci de ani, se îmbrăca cu o simplitate pe care ar fi fost bine s-o imite şi Americancele şi fu foarte măgulită, cînd domnul Neg o asigură că venise anume ca s-o vadă pe ea. Jo înţelese de ce Laurie îşi strîngea buzele de cîte ori vorbea de Kate, căci această domnişoară avea un fel de a ţine oamenii la distanţă, care contrasta puternic cu atitudinea degajată şi prietenoasă a celorlalte fete. Beth examină cu atenţie pe băieţii nou-veniţi şi ajunse ia concluzia că cel şchiop nu era deloc îngrozitor, ci blînd şi slab şi pentru acest motiv, se hotărî să fie amabilă cu el. Amy găsi ca Grace e o fetiţă veselă şi bine crescută şi, după ce se uitară una la alta cîtva timp, fără să scoată o vorbă, deveniră deodată foarte bune prietene.

Corturile, mîncarea şi crochetul fuseseră trimise dinainte. Toată lumea se sui în două bărci, care porniră în

acelaşi timp, lăsînd pe mal pe domnul Laurence ce le făcea semn cu pălăria. Laurie şi Jo vîsleau la una, domnul Brooke şi Ned la cealaltă, în timp ce Fred Vaughn, geamănul cel gălăgios, făcea tot posibilul să le răstoarne pe amîndouă, rămînînd pe lîngă ei într-un caiac. Pălăria caraghioasă a lui Jo merită recunoştinţă din partea tuturor, căci fu de utilitate generală. Sparse gheaţa la început, făcîndu-i pe toţi să rîdă. Făcea vînt şi-i răcorea, mişcîndu-se încoace şi încolo, în timp ce ea vîslea şi, zicea ea, dacă venea vreo ploaie, ar fi intrat toată lumea sub ea. Kate păru cam mirată de manierele lui Jo, mai ales cînd auzi exclamînd „Sfinte Sisoe", cînd îi scăpă vîsla şi Laurie zise: „Te-am lovit, măi?", cînd o călcă pe picioare, ducîndu-se să se aşeze la locul lui. Dar după ce-şi puse de mai multe ori pince-nezul, ca să examineze pe fata asta curioasă, domnişoara Kate ajunse la concluzia că e ciudată, dar destul de isteaţă şi-i zîmbi de departe.

Meg, în cealaltă barcă, era aşezată de minune, drept în faţa vîslaşilor, care o admirau şi mînuiau lopţile cu o neobişnuită îndemînare.

Domnul Brooke era un tînăr serios, tăcut, cu ochi frumoşi căprui şi cu o voce plăcută. Lui Meg îi plăceau manierele lui liniştite şi-l considera o enciclopedie ambulantă de cunoştinţe folositoare. Nu stătea niciodată prea mult de vorbă cu ea, dar se uita la ea de multe ori şi Meg era sigură că n-o privea cu ochi duşmănoşi. Ned, deşi încă în liceu, găsea cu cale sa-şi dea aerele pe care orice student de anul întîi socoteşte că e de datoria lui să le ia. Nu era prea deştept, dar avea o fire foarte bună, deschisă, mereu veselă, în definitiv, o persoană foarte indicată pentru un picnic. Sallie Gardiner era mereu atentă să nu-şi murdărească rochia de pichet alb, în timp ce sta de vorbă cu Fred, care era peste tot şi care o înspăimînta pe Beth cu nebuniile lui.

Nu era departe pînă la Longmeadow, dar cînd ajunseră acolo, cortul fusese întins şi cercurile de crochet bătute pe

un cîmp verde întins, cu trei stejari bătrîni în mijloc şi cu o fişie de iarbă, fără ridicături, numai bună pentru crochet.

— Fiţi bine veniţi în tabăra Laurence, le zise tînără lor gazdă, cînd debarcară, încîntaţi de locul ales. Brooke este comandantul şef, eu sînt comisar general, băieţii ceilalţi sînt ofiţeri de stat major, şi dumneavoastră domnişoarelor sînteţi trupa. Cortul a fost ridicat anume pentru dumneavoastră şi stejarii formează salonul. Aici e popota şi dincolo e bucătăria de campanie. Acum să ne jucăm puţin, pînă nu se face prea cald, şi pe urmă să vedem de masă.

Frank, Beth, Amy şi Grace stătură deoparte şi se uitară la ceilalţi opt care jucau. Domnul Brooke alese pe Meg, Kate şi Fred. Laurie luă pe Sallie, Jo şi Ned. Englezii jucau bine, dar americanii jucau şi mai bine şi luptau pentru fiecare palmă de teren, ca şi cum i-ar fi însufleţit spiritul războiului din 1776. Jo şi Fred avură mai multe ciocniri şi la un moment dat era cît pe-aci să le scape cîteva cuvinte tari. Jo mai avea să treacă pe sub ultimul cerc, dar lovi prea încet şi rămase afară, ceea ce o enervă grozav. Bila lui Fred era chiar lîngă a ei şi rîndul lui veni înaintea ei. El trimise bila care lovi cercul şi se opri la un deget de sîrmă. Nu era nimeni prin apropiere şi dînd fuga s-o examineze, o împinse uşor cu piciorul, pînă ce trecu de partea cealaltă.

— Am trecut! Ei, acum, domnişoară Jo, te aranjez eu şi am să ies primul, striga tînărul, pregătindu-şi ciocanul pentru o altă lovitură.

— Ai dat-o cu piciorul, te-am văzut. E rîndul meu acum, zise Jo, răstită.

— Pe cuvîntul meu că n-am mişcat-o, poate că s-a rostogolit puţin, dar asta e permis. Aşa că te rog dă-te la o parte şi lasa-mă să ochesc potoul.

— Noi nu obişnuim să înşelăm, în America, dar dumneata poţi să înşeli dacă vrei, zise Jo, furioasă.

— Americanii înşeală mai mult decît englezii, asta e ştiut. Te-am trimis la plimbare, zise Fred, izbindu-i bila şi trimiţînd-o foarte departe.

Jo deschise gura să spună o vorbă care să-l doară, dar se stăpîni la timp, se înroşi pînă în vîrful urechilor şi rămase aşa un moment, bătînd o sîrmă din toate puterile, în timp ce Fred lovea potoul şi se declara cîştigător, cu strigăte de bucurie. Ea se duse sa-şi caute bila şi rămase mult timp acolo, printre copaci, dar se întoarse înapoi cu o figură senina şi liniştită, aşteptînd cu răbdare să-i vie rîndul. Îi trebuiră mai multe lovituri, ca să-şi recîştige locul pierdut şi cînd ajunse acolo, partida adversă aproape cîştigase, căci uila lui kate era penultima şi se găsea chiar lînga potou.

— Ei, ne-am ars! La revedere, Kate! Domnişoara Jo îmi datorează o lovitură, aşa că s-a terminat cu tine, strigă Fred, foarte aprins, cînd se apropiară toţi, să vadă sfîrşitul.

— Americanii îşi înşeală duşmanii, arătîndu-se generoşi faţă de ei, zise Jo, cu o privire care facu pe băiat să se înroşească. Mai ales cînd îi bat, adaugă ea, tiştigînd jocul cu o lovitură dată cu îademînare, fără să atingă bila lui Kate.

Laurie îşi zvîrli în aer pălăria, apoi îşi aduse aminte că nu e frumos să se bucure de infrîngerea musafirilor lui şi se opri, şoptind prietenei lui:

— Bravo, Jo! A trişat, l-am văzut eu. Nu putem să-i spunem. Sînt sîgur însă că a doua oară nu va mai face.

Meg o trase de o parte, pe motiv că trebuie să-i prindă o şuviţă de păr, care-i cădea, ca să-i spună:

— Fred a avu o atitudine provocatoare, dar nu te-ai stăpînit, Jo, şi-mi pare bine.

— Nu mă mai lăuda, Meg. Aş fi în stare şi acum să-i trag vreo două palme. Mi-aş fi dat în petec, dacă n-aş fi în stare între urzici, pînă mi-am stăpînit mînia, ca să nu-i zic ceva rău. Fierb încă şi sper să stea deoparte, altfel nu ştiu ce se poate întîmpla, răspunse Io muşcindu-şi buzele şi încruntîndu-se la Fred, pe sub pălaria ei cea mare.

— Ar fi vremea să vedem de masă„ zise domnul Brooke, uiiindu-se la ceas. Domnule comisar general, fă te rog focul şi adu apă, iar domnişoara Meg, domnişoara Sallie şi cu mine punem masa. Cine se pricepe să facă cafeaua?

— Jo se pricepe, zise Meg, încîntată să arate ce ştie sora ei.

Şi, aşa, Jo, mîndră că-şi poate arăta cunoştinţele culinare, se duse să vadă de ibricul de cafea, în vreme ce copiii strîngeau uscături, băieţii făceau focul şi aduceau apă de la un izvor din apropiere. Domnişoara Kate se apucă sa deseneze, iar Frank stătea de vorbă cu Beth care făcea coşuleţe din nuiele împletite.

Comandantul şef şi cu ajutoarejg puse faţa de masă, garnisită cu frunze verzi, pe care aşezară o mulţime de mîncăruri şi de băuturi gustoase. Jo le anunţă că a făcut cafeaua şi toată lumea luă loc pe iarbă. Toţi erau înfometaţi, căci tinerilor nu le lipseşte pofta de mîncare, mai ales după mişcare. Fu o masă foarte veselă — totul li se părea nou şi curios — şi repetatele lor hohote de rîs speriară un cal bătrîn, care păştea în apropiere. Masa era aşezată pe un teren destul de inegal, aşa că farfuriile nu era totdeauna în echilibru stabil. Căzură ghinde în lapte, furnici negre veniră să se înfrupte şi ele din bunătăţi, fără să fie poftite, iar nişte omide păroase îşi dădură drumul din copac, să vadă ce se întîmplă jos. Trei copii cu păr bălai se uitară pe furiş de după gard şi un dulău furios lătră la ei de dincolo de riu, cît îi ţineau puterile.

— Sarea e aici, dacă o preferi, zise Laurie, întinzînd lui Jo o farfurie cu fragi.

— Nu, mulţumesc! Prefer păienjenii, răspunse ea, pescuind doi mici şi imprudenţi păienjeni, care se înnecaseră în smintină. Cum îndrăzneşti să-mi aduci aminte de prînzul acela oribil, cînd ai tău e aşa de drăguţ în toate privinţele?, spuse Jo, şi amîndoi izbucniră în rîs şi începură să mănince din aceeaşi farfurie, căci vesela nu ajunsese pentru toată lumea.

— M-am distrat grozav în ziua aceea. Şi acuma îmi vine să rîd, cînd îmi aduc aminte. Eu n-am nici un merit aici, ştii! N-am Scut nimic. Tu, Meg şi Brooke aţi aranjat tot şi vă sînt foarte îndatorat. Ce facem, cînd nu mai putem minca?,

întrebă Laurie, simţind că odată masa terminată, resursele sale de gazdă erau pe sfîrşite.

— Să ne jucăm ceva, pînă se face răcoare. Am adus

Autorii!, dar poate că domnişoara Kate ştie ceva mai nou şi mai interesant. Du-te şi întreab-o! E musafir şi ar trebui să stai mai mult de vorbă cu ea.

— Dar tu nu eşti musafir? Credeam că o să se înţeleagă bine cu Brooke, dar el stă tot timpul de vorbă cu Meg şi Kate doar se uită la ei prin ochelarii aceia caraghioşi. Plec. Te scutesc să-mi ţii o predică despre bunele maniere, fiindcă tot nu eşti în stare, Jo.

Domnişoara Kate ştia mai multe jocuri noi şi, cum fetele nu mai voiau şi băieţii nu mai putea să mănînce, se strînseră cu toţii în salon, să se joace de-a „basmul fără şir”.

— Cineva începe o poveste — orice îi trece prin cap — şi spune cît vrea. Trebuie să aibă însă grijă să se oprească la un moment palpitant. De acolo o reia al doilea, care face acelaşi lucru. Cînd merge cum trebuie, iese un ajpiestec foarte caraghios de tragic şi comic şi rîzi de te prăpădeşti. Începe, te rog, domnule Brooke, zise Kate cu un gest poruncitor, care surprinse pe Meg, obişnuită să trateze pe profesor cu respectul datorat oricărui domn de familie bună.

Lungit pe iarbă la picioarele celor două domnişoare, domnul Brooke se supuse şi începu un basm, cu privirea pierdută spre rîul însorit.

„A fost odată un cavaler care plecă în lume; să-şi caute norocul, căci toată averea lui era doar o sabie şi un scut. Cutreieră lumea în lung şi-n lat, mulţi ani de-a-rîndul şi o duse greu de tot, pînă cînd, într-o zi, ajuse la palatul unui rege bătrîn şi bun la suflet, care dăduse sfoară în ţară că va da o răsplată mare celui ce va fi în stare să strunească un armăsar focos, la care ţinea foarte mult. Cavalerul se învoi să-şi încerce puterile şi, după multe zile de străduinţă, armăsarul îi deveiii tovarăş nedespărţit şi începu să-l iubească pe noul său stăpîn. În fiecare zi, cavalerul se suia pe armăsar şi se plimba prin cetate. Şi, călărind aşa, se tot uita pe la ferestre, doar-doar, o zări pe fata cea frumoasă^

pe care o visase de atîtea ori, dar pe care n-o întîlnise nicăieri. Într-o bună zi, pe cînd mergea aşa, agale, pe un drum părăsit, văzu ivindu-se la fereastra unui castel în ruine ochii pe care îi căuta. Descălecă pe dată şi întrebă cine locuieşte în castelul acela. I se spuse că mai multe fete de împărat erau ţinute acolo, închise, printr-un farmec şi silite să toarcă toate vremea, pînă cînd vor strînge bani de ajuns, să-şi răscumpere libertatea. Cavalerul ar fi vrut din tot sufletul să le scape de acolo, dar era sărac şi nu putea decît să treacă mereu pe la castel şi să se uite cu dor la fata care-i fermecase inima, tînjind după soare. În cele din urmă, se hotărî să pătrunde în castel şi să întrebe cum le poate ajuta. Se duse şi bătu. O uşă mare se deschise larg şi el văzu...

„O fată minunat de frumoasă, care scoase un suspin de uşurare”:

— În sfîrşit! în sfîrşit! continuă Kate, care citise romane franţuzeşti şi-i plăcea, stilul.

— Ea este! strigă contele Gustav şi căzu la picioarele ei, fermecat.

— Ridică-te, zise ea, întinzîndu-i o mînă albă ca marmura.

— Nu mă ridic, pînă nu-mi spui cum te pot scăpa de aici,, îi jură cavalerul, cu genunchiul în pămînt.

— Vai, soarta mea crudă mă condamnă să nu ies de aici, atîta vreme cît stăpînul meu e încă în viaţă.

— Unde este mişelul?

— În salonul liliachiu. Du-te, om viteaz, şi scapă-mă din ghearele lui.

— Te ascult şi mă voi întoarce învingător sau mort.

Cu aceste vorbe, porni cu paşi mari, împinse uşa salonului liliachiu şi era gata să intre, cînd primi...

O lovitură care-l zăpăci, o lovitură dată cu un dicţionar mare, grecesc, pe care i-l aruncă în cap un om în haine negre, zise Ned. „Cît ai clipi din ochi, domnul... nu ştiu cum îi zice, îşi veni în fire zvîrli pe asupritor pe fereastră şi se duse înapoi, să-i anunţe fetii isprava, învingător, dar cu un cucui în frunte. Găsi uşa încuiată, sfîşie perdelele şi făcu o

scară de frînghie; dar cînd ajunse la jumătatea drumului, scara se rupse şi el căzu în şanţ, cu capul înainte, la o mare adîncime. Cum ştia să înoate ca un peşte, se bălăci în jurul castelului, pînă cînd dădu de o portiţă păzită de doi vlăjgani. Le izbi unul de altul capetele, care pocniră ca nişte nuci, apoi scoase din ţîţîni uşa — un fleac pentru forţa lui uimitoare — urcă cîteva trepte de piatră, acoperite cu un praf gros de o palmă, printre care mişunau broaşte mari cît pumnul şi păienjeni care ţi-ar fi dat o criză de nervi, de groază, domnişoara Meg. Cînd ajunse sus, îi ieşi în faţă o arătare care-i luă răsuflarea şi-i îngheţă sîngele în vine...”

O femeie înaltă, toată îmbrăcată în alb, cu un văl pe faţă şi cu o lampă în mîna ei slabă, continuă Meg. Îi făcu semn s-o urmeze şi porni apoi fără zgomot înaintea lui pe un coridor întunecat şi rece ca un mormînt. Cavaleri în armura se ţineau în umbră de o parte şi de alta. Domnea o linişte de moarte pretutindeni. Lampa ardea cu flacără albăstruie şi arătarea întorcea capul spre el, iar ochii îi sticleau prin văl. Ajunseră la o uşă cu perdea, în dosul căreia se auzea o muzică ce te vrăjea. El se repezi să intre, dar stafia îl apucă de braţ cu violenţă şi-i întinse amenințătoare o...

— Cutie cu tutun, zise Jo, cu un glas ca din mormînt, care făcu să leşine de rîs pe auditori.

— Mulţam, zise cavalerul politicos, după ce trase odată şi strănută de şapte ori, aşa de tare, că-i căzu capul jos.

— Ha! ha!, rîse stafia şi, după ce se uită prin gaura cheii la fetele de împărat care torceau, să-ţi răscumpere viaţa, spiritul cel rău, ridică victima de jos şi o puse într-o cutie de tinichea, unde erau îngrămădiţi alţi unsprezece cavaleri, toţi fără capete, ca nişte sardele, care se sculară în sus şi începură...

— Să joace un dans marinaresc, u tăie vorba Fred, cînd Jo se oprise să răsufle. Şi în timp ce dansau, castelul acela dărăpănat se transformă într-o corabie de război în plin mers.

— Sus focul, strîngeţi fungile, viraţi babord şi încrcaţi puştile!, porunci căpitanul, cînd se zări fluturind în depărtare steagul negru ca cernela al unui vas portughez de piraţi. Nu vă lăsaţi, băieţi! îi îndemnă căpitanul, şi începu o luptă pe viaţă şi pe moarte. Binenţeles că englezii cîştigară — aşa cum se întîmplă întotdeauna — şi după ce luară prizonier pe căpitanul piraţilor, porniră drept spre goeletă, pe ale cărei punţi erau grămezi întregi de morţi şi pe ale cărei rigole curgeau şiroaie de sînge, căci ordinul căpitanului fusese: „Scoateţi cuţitele şi videţi-vă scump pielea”. Bosen, fă-ţi fringhie cu noduri din vela mare şi atinge-l pe mişelul ăsta, dacă nu-şi mărturiseşte păcatele, cît număr pînă la trei, zise căpitanul englezilor.

Portughezul nu voia să scoată o vorbă şi fu împins în apă, spre marea veselie a marinarilor. Dar cîinele de pirat ştia să sara şi înotînd, ajunse sub corabie, deschise supapele şi corabia cu pînze cu tot merse drept la fund, unde...

— O, doamne, ce să spun!, strigă Sallie, cînd Fred îşi termină povestea lui încîlcită, în care amestecase alandala, fraze şi înîmplări nautice, scoase dintruna din cărţile lui preferate. Ei, ajunseră la fund şi o sirenă frumoasă le ieşi în întîmpinare, dar fu foarte dezamăgită, cînd văzu că înăuntru nu sînt decît nişte cavaleri fără capete, şi atunci îi băgă în saramură, doar-doar va afla misterul lor. Căci, ca orice femeie, era foarte curioasă. Puţin după aceea se apropie de ea un scafandru şi sirena îi spuse:

— Cutia asta cu perle e a ta, dacă o iei sus cu tine.

Căci voia să readucă la viaţă pe nenorociţii aceia şi nu putea să o ridice singură. Scafandrul o luă sus şi mare îi fii deziluzia cînd, deschizînd-o, nu găsi nici urmă de perle. O lăsă pe un cîmp părăsit, unde fu găsită de o...

Fetiţă care păzea o sută de gîşte grase, pe cimp, zise Amy, cînd imaginaţia lui Sallie fu secată. Fetiţei îi păru rău de ei şi întrebă pe o femeie bătrînă ce să facă să le vină într-ajutor.

Gîştele tale îţi vor da leacul, ele ştiu tot, îi răspunse bătrîna.

Atunci, fata se duse la ele şi le întrebă cum să pună alte capete, căci cele vechi se pierduseră, şi toate cele o sută de gîşte îşi deschiseră deodată ciocurile şi gîgîiră...

— Verze!, urmă Laurie prompt.

— Bună idee, zise fata şi dădu fuga să taie douăsprezece verze din grădină.

Le puse în locul capetelor, cavalerii înviară imediat, îi mulţumiră şi îşi văzură de drum încîntaţi fără să observe vreo deosebire, căci mai erau multe capete ca ale lor în lume şi nimeni nu le dădea nici o atenţie. Cavalerul de care ne interesăm noi se întoarse să caute fata cea frumoasă şi află că fetele de împărat erau acum libere şi că toate se pregăteau să se mărite, afară de una. Foarte nerăbdător să afle care rămăsese, se sui pe armăsar, care nu-l părăsea niciodată şi porni în goană spre castel. Uitîndu-se printre zăbrelele de la gard, văzu pe stăpîna inimii lui, culegînd flori în, grădină.

— Îmi dai şi mie un trandafir?

— „Trebuie să vii să ţi-l ei. Eu nu pot veni la tine”, zise ea, cu voce blîndă.

El încercă să se caţere pe gard, dar acesta părea să crească din ce în ce mai înalt. Atunci încercă să-l străpungă, dar gardul se făcea din ce în ce mai gros şi bietul om era deznădăjduit. Nemaiştiind ce să facă, începu să rupă ramură după ramură, pînă cînd făcu o găurice, prin care se uită în grădină şi se rugă:

— Lasă-mă să intru! Lasă-mă să intru!

Dar fata de împărat cea frumoasă părea că n-auzea, căci culegea mai departe trandafiri liniştită şi-l lăsă să se zbată singur. Dacă a izbutit sau nu să pătrundă, vă va spune Frank.

— Nu pot! Eu nu mă joc niciodată, zise Frank, îngrozit de poziţia sentimentală din care trebuia să scoată pe cei doi tineri.

Beth se ascunsese în dosul lui Jo şi Grace adormise.

— Şi aşa trebuie să lăsăm pe bietul cavaler băgat în gard, zise domnul Brooke, tot cu ochii aţintiţi pe rîu şi jucîndu-se cu floarea de măceş de la butonieră.

— Cred că pînă la urmă, fata de împărat i-a oferit un buchet de flori şi i-a deschis poarta, zise Laurie, pentru el, zîmbind şi aruncînd cu ghindă în profesorul lui.

— Ce amestecătură a ieşit! Dacă ne-am obişnui, am scoate ceva cumsecade. Ştiţi ce e „Adevărul”?, întrebă Sallie, după ce rîseră destul de poveste.

— Sper că ştim, zise Meg, serioasă.

— Vreau să spun jocul.

— Ce este? întreba Fred.

— Uite, puneţi toţi mîinile la un loc. Cineva numără pînă la un anumit număr hotărît dinainte şi fiecare iese, cînd îi vine rîndul. Toată lumea trebuie să răspundă sincer la întrebările pe care i le pun ceilalţi. E foarte nostim.

— Să încercăm, fu de părere Jo, căreia îi plăceau experienţele necunoscute.

Domnişoara Kate, domnul Brooke, Meg şi Ned refuzară. Rămaseră să joace Fred, Sallie, Jo şi Laurie. Primul ieşi Laurie.

— Care sînt eroii tăi preferaţi? întrebă Jo.

— Tata mare şi Napoleon.

— Care e cea mai frumoasă fată de aici? zise Sallie.

— Margareta.

— Care îţi place cel mai mult? fu întrebarea lui Fred.

— Jo, bine-nţeles.

— Ce întrebări stupide puneţi, şi Jo dădu din umeri cu dispreţ, iar ceilalţi riseră de tonul lui Laurie, care nu admitea îndoială.

— Să mai încercăm. „Adevărul” nu e un joc rău, zise Fred.

— E foarte bun pentru tine, mormăi Jo printre dinţi.

Veni rîndul ei acum.

— Care e cel mai mare cusur al tău? întrebă Fred, ca să-i pună la încercare un merit ce-i lipsea şi lui.

— O fire impulsivă.

— Ce ai dori mai mult să ai? întrebă Laurie.

— O pereche de şireturi de ghete, răspunse Jo, ghicind şi dejucîndu-i planul.

— N-ai răspuns sincer. Trebuie'să spui ce doreşti într-adevăr cel mai mult.

— Geniu! N-ar vrea să mi-l dai tu, Laurie?, şi Jo, şireată, rîse de dezamăgirea lui.

— Care sînt calităţile pe care le admiri cel mai mult la un bărbat? întrebă Sallie.

— Curajul şi cinstea.

— Acum e rîndul meu, zise Fred, cînd numărătoarea se opri la mîna lui.

— Acum o să iasă adevărul la lumină, şopti Laurie lui Jo, care dădu din cap şi întrebă imediat:

— N-ai trişat la crochet?

— Mda! Puţin!

— Bun! N-ai luat povestea din Leul de mare? zise Laurie.

— Cam aşa e!

— Nu eşti de părere că naţiunea engleză e perfectă în toate privinţele? întrebă Sallie.

— Mi-ar fi ruşine de mine însumi, dacă n-aş crede asta.

— E un adevărat John Bull. Acum, domnişoară Sallie, este rîndul tău, fără să mai tragi. O să te chinuiesc puţin, întrebîndu-te, dacă nu găseşti că eşti cam cochetă cu bărbaţii, zise Laurie, în vreme ce Jo zîmbea lui Fred, în semn că încheiaseră pace.

— Obraznic mai eşti! Sigur că nu sînt, exclamă Sallie, cu un aer care dovedea tocmai contrariul.

— Ce nu poţi suferi deloc? întrebă Fred.

— Păienjenii şi budinca de orez.

— Ce-ţi place cel mai mult? întrebă Jo.

— Dansul şi mănuşile de la Paris.

— Ei, găsesc că „Adevărul” e un joc foarte stupid. Să ne jucăm mai bine de-a autorii, ca să ne înviorăm puţin minţile, propuse Jo.

Ned, Frank şi fetiţele intrară şi ei în joc, şi în acest timp, cei mai mari stăteau de vorbă de o parte. Domnişoara Kate îşi reluă schiţele, Margaret se uită cum desenează, iar domnul; Brooke stătea lungit pe iarbă, cu o carte în mînă, pe care n-o citea.

— Ce frumos desenezi domnişoară Kate! Ce n-aş da să ştiu şi eu, zise Meg, cu o admiraţie amestecată cu părere de rău.

— De ce nu înveţi? Am impresia că ai avea şi gust şi talent, răspunse domnişoara Kate, dîndu-şi importanţă.

— N-am timp.

— Poate că mama dumitale preferă să ai alte calităţi. Aşa era şi mama mea, dar am luat cîteva lecţii în ascuns şi am dovedit că am talent. Pe urmă nu a mai avut nimic împotrivă, ca să merg mai departe. N-ai putea să faci acelaşi lucru cu guvernanta dumitale?

— N-am guvernantă.

— Am uitat. În America, fetele tinere merg la şcoală vreme mai îndelungată decît la noi. Aveţi şi şcoli foarte frumoase, aşa zice papá. Urmezi la o şcoală particulară, nu?

— Nu urmez nimic. Eu însă-mi sînt guvernantă.

— A, da!, zise domnişoara Kate, pe un ton, ca şi cum ar fi zis: Dumnezeule, ce îngrozitor!

Şi ceva în expresia feţii ei o făcu pe Meg să se înroşească şi să-i pară rău, că fusese atît de sinceră.

Domnul Brooke ridică capul şi zise în grabă:

— Americancelor le place independenţa tot atît de mult ca şi strămoşilor lor. Ele sini admirate şi respectate, pentru faptul că-şi i iştigă singure existenţa.

— A, da! Asta e foarte frumos, nici nu încape vorbă. Şi la noi sînt multe femei tinere, foarte bine privite în societate, care fac la fel. Sînt primite în servici de către nobili, tocmai pentru că sînt de familie bună şi au avut o educaţie îngrijită, zise domnişoara Kate, cu un aer protector care o jigni pe Meg şi făcu să-i pară munca ei nu numai neplăcută, dar chiar degradantă.

— Era bine tradus cîntecul acela nemţesc, domnişoară Meg?, întrebă domnul Brooke, ca să pună capăt unei tăceri apăsătoare.

— Da, e foarte drăguţ şi sînt îndatorată celui care mi l-a tradus şi Meg, ţinînd ochii în jos, se lumină la faţă, zicînd aceste vorbe.

— Nu citeşti nemţeşte? întrebă domnişoara Kate, mirată.

— Prea puţin. Mai de mult tatăl meu, mă ajuta, dar acum el e plecat şi singură nu prea fac progrese, pentru că n-am pe nimeni, care să-mi corecteze pronunţia.

— Încearcă puţin acum. Uite, ai Maria Stuart de Schiller şi un profesor căruia îi place să înveţe pe alţii şi domnul Brpoke îi puse cartea în poală, cu un zîmbet care o îmbia să nu se sfiască.

— E greu! Mi-e teamă să încerc, zise Meg cu recunoştinţă, dar intimidată de prezenţa domnişoarei aşa de perfecte de lîngă ea.

— Am să citesc eu puţin, ca să-ţi dau curaj.

Şi domnişoara Kate citi unul din cele mai frumoase pasaje foarte corect, dar cu totul lipsit de expresivitate.

Domnul Brooke nu făcu nici un comentariu şi întinse cartea lui Meg, care observă candid:

— Credeam că e poezie.

— Parte din ea este. Încercă pasajul acesta.Domnul Brooke avu un zîmbet ciudat, cînd deschise cartea la scena în care Maria îşi plîngea soarta ei nenorocită.

Şi Meg, urmînd supusă firul lung de iarbă cu care noul ei profesor îi sublinia rîndurile, citi rar şi timid, făcînd inconştient să pară poetice cuvîntele aspre, prin simpla intonaţie a vocii ei muzicale. Călăuzită de firul verde, Meg mergea mereu înainte şi prinsă de farmecul acelei scene triste, uită că o ascultă cineva şi citi, ca şi cum ar fi fost singură, dînd o nuanţă de tragedie cuvîntelor nefericitei regine.

Dacă ar fi văzut atunci ochii lui căprui, s-ar fi oprit brusc, dar nu ridică capul nici o clipă şi pentru ea, lecţia nu fii tulburată.

— E foarte bine! zise domnul Brooke, cînd ea se opri, fără să ţină seamă de numeroasele ei greşeli, avînd într-adevăr aerul „că-i place să înveţe pe alţii”.

Domnişoara Kate îşi puse pince-nezul şi, după ce examină un moment micul tablou din faţa ei, închise caietul de schiţe şi zise cu bunăvoinţă:

— Ai un accent drăguţ şi, cu timpul, ai să citeşti chiar bine. Te sfătuiesc să înveţi mai cu temei limba, căci cunoaşterea limbii germane e o calitate în plus pentru o profesoară. Acum mă duc să văd de Grace. Face prea mult zgomot, şi domnişoara Kate se îndepărtă, ridicînd din umeri şi adăugînd ca pentru ea: „N-am venit aici, ca să am grijă de o guvernantă, chiar dacă e tînără şi frumuşică. Ce oameni ciudaţi sînt şi Americanii ăştia! Tare mi-e teamă, că o să-l strice pe Laurie!”

— Am uitat că englezii strîmbă din nas, cînd aud că cineva e guvernantă şi n-o tratează cum o tratăm noi, zise Meg, uitîndu-se cu un aer plictisit după domnişoara care se îndepărta.

— Din păcate şi profesorii o duc destul de greu acolo, după cîte am auzit. Pentru noi, cei care muncim, nu e un loc mai potrivit decît America, domnişoară Margaret! şi domnul Brooke păru aşa de mulţumit şi plin de voie bună, incit lui Meg îi fu ruşine să se mai plîngă.

— Atunci îmi pare bine că trăiesc aici. Nu-mi place munca mea, dar îmi dă totuşi multă satisfacţie, aşa că n-am sa mai cîrtesc împotriva ei. Aş vrea doar să-mi placă să dau lecţii, cum îţi place şi dumitale.

— Cred că ţi-ar plăcea, dacă ai avea un elev ca Laurie. Îmi pare rău că la anul n-am să-l mai am, zise domnul Brooke, săpînd foarte atent gropiţe în iarbă.

— Se duce la facultate, nu? Buzele lui Meg rostiră această întrebare, dar ochii adăugară: Dar cu dumneata ce se întîmplă?

— Da, ar fi fost de mult timpul să se ducă, fiindcă e aproape pregătit. Imediat ce pleacă'el, eu intru în armată.

— Îmi pare bine de asta! exclamă Meg. Cred că orice tînăr abia aşteaptă să se ducă pe front; deşi e foarte greu pentru mamele şi surorile care rămîn acasă, spuse ea, întristată deodată.

— N-am rude şi sînt puţini oameni cărora să le pese, dacă mor sau mai trăiesc, zise domnul Brooke cu oarecare amărăciune în glas, punînd trandafirul ofilit în groapa pe care o făcuse şi acoperindu-l eu pămînt, ca un ihormînt, cu gîndul înaltă parte.

— Lui Laurie şi bunicului lui o să le pară rău şi noi am fi întristaţi să ştim că ţi se întîmplă ceva rău, zise Meg din toată inima.

— Mulţumesc pentru aceste cuvinte frumoase, începu domnul Brooke luminîndu-se la faţă.

Dar, înainte ca să termine tot ce avea de spus, apăru Ned, călare pe calul cel bătrîn care abia mergea. Voia să se fălească faţă de domnişoare cu îndemînarea lui ecvestră şi n-a fost chip să mai aibă linişte oamenii după aceea.

— Îţi place să călăreşti?, întrebă Grace pe Amy, pe cînd se odihneau, după ce trăseseră o goană în jurul cîmpului cu ceilalţi, conduşi de Ned.

— Mă înnebunesc după asta. Sora mea Meg călărea, cînd tata era bogat, dar acum nu mai ţinem cai, afară de copacul Ellen, adăugă Amy rîzînd.

— Ce-i cu copacul Ellen. E un măgar? întrebă Grace curioasă.

— Nu, vezi! Jo moare după cai, ca şi mine, dar cal n-avem, doar o şa veche ne-a mai rămas. Afară în grădină e un măr, care are o creangă ce atîrnă mult mai jos, punem şaua pe ea, prindem nişte hăţuri în partea unde se ridică în sus şi săltăm pe copacul Ellen de cîte ori avem poftă.

— Ce caraghios! rîse Grace. Eu am ponei acasă şi călăresc aproape în fiecare zi în parc, cu Kate şi Fred. Ne distrăm foarte bine, pentru că vin şi prietenii mei şi Row e plin de călăreţi.

— Doamne, ce frumos trebuie să fie! Sper să mă duc odată în străinătate, dar aş merge mai curînd la Roma decît la Row, zise Amy care n-avea ideie unde e Row şi n-ar fi întrebat pentru nimic în lume.

Frank, care stătea tocmai în spatele lor, auzi conversaţia şi-şi împinse cîrja cu un gest de nerabdare, cînd văzu ce acrobaţii comice făceau băieţii ceilalţi: Beth care strîngea cărţile de la ‚Autori", ridică capul şi zise în felul ei timid şi totuşi prietenesc:

— Mi se pare că ai obosit. Pot să fac ceva pentru dumneata?

— Povesteşte-mi ceva, te rog. Mă plictisesc să stau singur, răspunse Frank, care se vede că e tare rasfăţat acasă.

Dacă i-ar fi cerut să-i ţie un discurs îl latineşte, nu i s-ar fi părut ceva mai greu lui Beth; dar n-avea unde să fugă. Jo nu era pe acolo, să se ascundă după ea, şi bietul băiat o privea cu atîta încredere, că-şi luă tot curajul în dinţi şi hotărî să încerce.

— Ce vrei să-ţi povestesc? întrebă ea, încercînd să facă teanc cărţile, dar căzîndu-i din mînă jumătate, cînd vru să le strîngă.

— Uite, de exemplu, despre crichet, despre vîslit, despre vînătoare, zise Frank, care nu învăţase încă să-şi aleagă distracţiile potrivit cu puterile lui.

— Sfinte Dumnezeule, ce mă fac! Habar n-am de aşa ceva, se înspăimîntă Beth şi, uitînd de infirmitatea băiatului în graba ei, zise, sperînd să-I facă pe el să vorbească: N-am văzut nici o vînătoare în viaţa mea, dar îmi închipui că dumneata ştii multe despre lucrurile astea.

— Ştiam pe vremuri, dar n-am să mai merg niciodată la vînătoare, pentru că odată am căzut rău, cînd am sărit un obstacol, aşa că pentru mine s-a sfîrşit cu caii şi cîinii, zise Fred cu un oftat, care o făcu pe Beth să se căiască amarnic de nevinovata gafă pe care o făcuse.

— Cerbii voştri sînt mult mai drăguţi decît bivolii noştri, zise ea, întorcînd ochii spre cîmpii, doar doar i-o veni vreo

inspiraţie, mulţumită că citise una din cărţile de băieţii care o pasionu pe Jo.

Bivolii se dovediră a fi un subiect liniştit şi plăcut. Căci; în dorinţa ei de a distra pe altul, Beth se uită pe ea însăşi, fără să bănuiască ce mirare şi ce bucurie producea faptul că ea stătea de vorbă fără încetare cu unul din băieţii acel., r^re o înspăimîntau, împotriva cărora ceruse ocrotire.

— Drăguţa de ea! îi e milă de el. De aceea îşi dă toată osteneala să-l distreze, şi Jo îi zîmbi fericită de pe terenul de crochet.

— Am spus eu în totdeauna că e o sfîntă, adăugă Meg, ca şi cum nici nu mai încăpea îndoială de acest lucru.

— Nu l-am auzit de mult pe Frank rîzînd atîta, zise Grace lui Amy, în timp ce discutau despre păpuşi şi făceau ceşti de ceai din ghindă.

— Sora mea, Beth, e o fată foarte „fastidioasă", cînd vrea ea, zise Amy, mulţumită de succesul lui Beth. Voia să zică „fascinantă", dar, cum Grace nu ştia exact ce înseamnă nici unul din aceste două cuvinte „fastidios", făcu o bună impresie.

Un circ improvizat, vulpea şi gîştele şi un joc de corchet în termeni amicali, încheie după-amiaza. În amurg, cortul fu strîns, coşurile trimise, cercurile scoase. Toată lumea se sui în bărci şi porni în jos, spre rîu, cîntînd toţi cît puteau mai tare. Ned care devevenise sentimental, fredonă încet o serenadă cu refrenul trist:

Singur, singur, să iubeşti în tăcere,

şi la versurile:

Sîntem tineri şi în fiecare o inimă bate,
De ce atunci timiditatea mereu ne tot desparte?

se uită la Meg cu un aer aşa de tragic, că ea bufni în rîs şi-i strică tot cîntecul.

— Cum poţi să fii aşa de crudă cu mine? îi şopti el, în timp ce ceilalţi cîntau un cor vesel. Ai stat toată ziua cu englezoaica aceea şi acum mă iei la vale.

— N-am avut intenţia asta, dar erai aşa de caraghios, că n-am putut să mă stăpînesc, răspunse Meg, trecînd cu vederea prima parte a reproşurilor lui.

Căci era adevărat că-l evitase, amintindu-şi de ceaiul de la familia Moffat şi de conversaţia care a urmat.

Ned fu ofensat şi încercă să găsească mîngîierile la Sallie. Îi zise, cu ciudă:

— Nu e aşa că nu ştie să flirteze fata asta?

— Deloc, dar e o fată dulce, i-o întoarse Sallie şi apărindu-şi prietena, îşi apără slăbiciunile.

Pe iarba din faţa casei, unde se cunoscuseră, prietenii îşi luară rămas bun unii de la alţii, căci copiii Vaughn plecau în Canada. Şi pe cînd cele patru surori se îndreptau spre casa prin grădină, domnişoara Kate se uită după ele, zicînd, fără acel aer protector care-i era obişnuit:

— Cu toate aerele lor de independenţă, Americancele sînt foarte drăguţe, cînd le cunoşti de aproape.

— Sînt de aceeaşi părere cu dumneata, zise domnul Brooke.

CAP. XIII
VISURI

Într-o după-amiază călduroasă de septembrie, Laurie stătea culcat în hamac şi se legăna încoace şi încolo, întrebîndu-se ce-or fi făcînd vecinele lui, dar prea leneş să se ducă, să le vadă. Era prost dispus, căci, fusese nemulţumit de ziua ce trecuse şi ar fi vrut s-o ia de la capăt. Căldura îl moleşea. Lecţiile şi le făcuse pe jumătate, punînd la grea încercare răbdarea domnului Brooke. Şupărase pe bunicul lui, exersînd aproape tot timpul la pian. Înspăimîntase pe servitori, minţindu-i că unul din cîini a

turbat şi după ce-l ocărise pe grăjdar, găsindu-i vină pe nedrept că nu-i îngrijise bine calul, se aruncase în hamac, mînios de prostia oamenilor în general, cînd frumuseţea acestei zile minunate îl linişti fără voia lui. Cu privirea ţintită în frunzişul întunecos al castanului sălbatic, de deasupra lui, începu să viseze şi, tocmai se închipuia într-o călătorie în jurul lumii purtat de colo pînă colo de valuri, cînd un zumzet de voci îl readuse brusc la realitate. Uitîndu-se printre ochiurile hamacului, văzu pe fetele March, ieşind din casă, echipate ca pentru o expediţie.

— Unde Dumnezeu s-or fi ducînd?, se gîndi Laurie deschizînd alene ochii, ca să vadă bine, căci era ceva ciudat în înfăţişarea vecinelor lui.

Fiecare avea pe cap o pălărie mare, cu borurile lăsate în jos, o desagă de pînza atîrnată de umăr şi în mînă un băţ. Meg ducea o pernă, Jo o carte, Beth o lingură şi Amy un bloc de desen. Toate trecură liniştite prin grădină, ieşind pe portiţa de din dos şi începînd să urce dealul, care despărţea casa de rîu.

— Ei, asta e drăguţ, îşi. zise Laurie, să aibă un picnic şi să nu mă poftească. Nu pot să ia barca pentru că n-au cheia. Poate că au uitat-o, le-o duc eu, şi văd şi ce se întîmplă cu ele.

Deşi avea vreo şase pălării, pierdu cîtva timp, pînă găsi una. Pe urmă scotoci după cheie, pe care o descoperi în cele din urmă în buzunarul lui, aşa încît pe fete le pierduse din vedere, cînd sări gardul şi o luă la fugă după ele, pe drumul cel mai scurt spre ponton şi le aşteptă să-şi facă apariţia; dar cum nu venea nimeni, se sui pe deal, să scruteze zarea. Un desiş de pini acoperea o parte din teren şi de acolo se auzeau sunete mai limpezi decît suspinul dulce al pinilor, sau ţîrîitul înnăbuşit al greierilor.

— Frumos peisaj!, exclamă Laurie privind printre arbuşti, şi părînd acuma treaz pe de-antregul şi bine dispus.

Era un frumos tablou. Surorile şedeau laolaltă într-un colţ. Soarele şi umbra se jucau pe feţele lor. Un vînt uşor le ridica părul şi le răcorea obrajii, iar micile animale şi

gîngănii ale pădurii îşi vedeau mai departe de treburile lor, ca şi cum ele n-ar fi fost străini, ci prieteni. Meg stătea pe pernă şi cosea uşor, cu mîinile ei albe şi părea proaspătă ca un trandafir în rochia ei roz, proiectată pe fondul verde al copacilor. Beth alegea conurile care stăteau grămadă lîngă cucuta din apropiere, căci ştia să facă lucruri drăguţe din ele. Amy desena un grup de ferigi şi Jo împletea, în timp ce citea tare. O umbră trecu pe faţa băiatului, cînd se uita pe rînd la ele, gîndindu-se că n-ar trebui să se ducă de vreme ce nu fusese poftit. Totuşi nu se îndura să nu se ducă la ele, căci acasă îi era urît, şi aceea mică reuniune paşnică din pădure atrăgea firea sa neliniştită. Stătea aşa de nemişcat, ca o veveriţă, ocupată să strîngă de ale mîncării, o zbughi în jos pe pin şi se opri, ţipînd aşa de ascuţit, că Beth ridică capul, îi citi pe faţă dorinţa de a fi cu ele şi îi făcu semn, zîmbind, să se apropie.

— Pot să vin, vă rog, sau sînt de prisos? întrebă, înainte cu slială.

Meg ridică sprîncenele în sus, dar Jo se încruntă la ea şi răspunse imediat:

— Sigur că poţi. Te-am fi invitat mai de mult, dar credeam că ne te interesează acest joc de fetiţe.

— Îmi plac întotdeauna jocurile voastre; dar, dacă Meg nu vrea să rămîn, plec.

— N-am nimic împotrivă, dacă faci ceva. Aici e obiceiul să nu Mai degeaba, răspunse Meg, serioasă, dar cu graţie.

Mulţumesc, fac orice, numai daţi-mi voie să rămîn, fiindcă la mine acasă e o plictiseală de moarte. Vreţi să cos, să citesc, să strîng conuri, să desenez, sau să le fac pe toate deodată? Hotărîţi! Sînt gata, şi Laurie se aşează jos, cu o expresie de supunere pe figura lui nobilă, care te incinta.

— Termină povestea asta, pînă fac eu călcâiul, zise Jo, intinzîndu-i cartea.

— Da, mă rog!, răspunse ascultător.

Şi citi cît putu mai bine, ca să-şi dovedească recunoştinţa pentru favoarea de a fi admis în societatea „Albina harnică”.

Povestea nu era lungă şi, cînd o sfîrşi, ca răsplată, îşi permise să facă cîteva întrebări.

— Vă rog, puteţi să-mi spuneţi dacă această instituţie încîntătoare şi foarte instruvetivă e înfiinţată de curînd?

— Să-i spunem? întrebă Meg pe surorile ei.

— O să rîdă, le preveni Amy neîncrezătoare.

— Ei şi?, înălţă din umeri Jo.

— Eu cred că are să-i placă, adăugă Beth.

— Sînt sigur că o să-mi placă. Vă dau cuvîntul meu că n-am să rîd. Hai, Jo, nu-ţi fie frică.

— Ce idee, să-mi fie frică de tine! Uite, cînd eram mici, ne jucam de-a „Progresul pelerinului", după cartea lui Bunyan şi acum am început iar şi am mers aşa toată iarna şi toată vara.

— Da ştiu, zise Laurie, dînd din cap înţelegător.

— Cine ţi-a spus? întrebă Jo.

— Un spiriduş.

— Nu, eu i-am spus. Voiam să-l distrez puţin într-o seară, cînd voi nu eraţi acasă şi el era foarte amărît. Ia plăcut ideea aşa că să nu mă certi Jo, zise Beth cu blîndeţe.

— Nu ştii să ţii nici un secret. Nu face nimic. Ne e mai uşor acum.

— Continuă, te rog! zise Laurie, băgînd de seamă că Jo îşi vedea de lucru, supărată.

— Cum nu ţi-a povestit de noul nostru plan? Uite cum a fost! Am încercat să nu ne pierdem vacanţa şi atunci fiecare şi-a luat ceva de lucru, hotărîră să-l duc la bun sfîrşit. Aşa s-a şi întîmplat şi acum ne pare bine că am făcut ceva de folos.

— Asta, aşa e! şi Laurie îşi aminti cu părere de rău, cît timp pierduse el stînd cu mîinile încrucişate.

— Mama vrea să stăm cît mai mult în aer liber şi, aşa venim cu lucrul aici. Ca să ne distrăm puţin, ne aducem lucrurile în sacii ăştia, ne punem în cap pălăriile astea vechi, urcăm dealul sprijinite în băţ, într-un cuvînt ne jucăm de-a pelerinii, cum făceam pe vremuri. Dealului ăstuia îi zicem

Muntele încîntărilor, pentru că are o vedere foarte frumoasă în zare, spre regiunea în care ne-ar plăcea sî trăim odată.

Jo îi arătă cu degetul şi Laurie se ridică, să vadă. Printr-un luiminiş, puteai să priveşti pînă deaprte, dincolo de rîul larg, albastru, ia pajiştile de pe malul celălalt şi, trecînd peste oraşul cel mare din apropiere, spre dealurile verzi, care se uneau cu cerul. Soarele era gata să apună şi pe cer se perindau treptat culorile topite ale unui amurg de toamnă. Nori purpurii şi portocalii încununau vîrfurile dealurilor, iar în lumina roşiatică se înălţau creste albe-argintii, care străluceau ca turnurile subţiri şi avîntate ale unei cetăţi cereşti.

— Ce frumos e! zise Laurie, încet, sensibil la orice era frumos.

— E de multe ori aşa, şi ne place să stăm şi să privim, pentru că nu e de două ori la fel, dar e mereu splendid, zise Amy, care ar fi dat orice, să poată picta acea privelişte.

— Jo vorbeşte de o regiune în care sperăm să trăim odată, un adevărat colţ de ţară, cu porci şi pui de găină şi căpiţe de fîn. Ar fi frumos, dar eu aş vrea mai bine să mergem în ţara ceea frumoasă dincolo de nori, zise Beth pe gînduri.

— Există o ţară şi mai frumoasă decît aceea, unde trebuie să ajungem o dată şi o dată, dacă sîntem destul de cuminţi spuse Meg, cu vocea ei dulce.

— Da, dar trebuie să aştepţi aşa de mult şi să munceşti din greu! Aş vrea să zbor chiar acum, ca rîndunelele de colo, şi să intru pe poarta ceea splendidă.

— Ai să ajungi acolo, Beth, mai devreme sau mai tîrziu, nu-ţi fie teamă, zise Jo. Dar eu o să trebuiască să lupt şi să muncesc, să urc şi să aştept şi poate că n-am să intru niciodată.

— O să mă ai pe mine de tovarăş, dacă asta te mîngîie. O să am cale lungă de făcut, pînă cînd o să-mi apară în zare Cetatea cerească. Dacă ajung tîrziu, pui o vorbă bună pentru mine, Beth?

Ceva în privirea băiatului o tulbură pe fetiţă, dar răspunse cu voie bună, urmărind liniştită cu ochii norii cei schimbători:

— Dacă oamenii vor din tot sufletul să se ducă acolo, şi-şi dau luată silinţa, sînt sigură că pot să intre, pentru că nu cred că există lacăte la uşa cea mare, nici paznici la poartă. Mi-o închipui totdeauna ca în tablou, unde drept-fericiţii întind mîinile să-l primească pe bietul creştin, după ce a trecut rîul şi a pornit în sus.

— N-ar fi oare nostim ca toate planurile pe care ni le facem să se adeverească şi să le trăim aievea? zise Jo, după un răstimp.

— Am făcut atîtea, că mi-ar fî greu să hotărăsc care mi-ar plăcea mai mult, zise Laurie, stînd culcat cu faţa în sus şi aruncînd cu conuri în veveriţa care-l trădase.

— Trebuie să-l alegi pe cel care-l preferi. Care e? întrebă Meg.

— Dacă-l spun pe al meu, spui şi tu pe al tău?

— Dacă spun şi fetele.

— S-a făcut! zise Laurie.

— După ce am să umblu prin lume, cît mi-o plăcea, aş vrea să mă stabilesc în Germania şi să ascult muzică, pînă mă satur. Aş deveni şi eu un pianist celebru şi tot universul s-ar îngrămădi să mă asculte. N-are să mă mai plictisească nimeni, cu chestiuni de bani şi de afaceri, ci am să mă distrez întruna, am să trăiesc cum vreau eu. Ăsta e planul meu favorit. Care e al tău, Meg?

Margaretei îi veni cam greu să-l spună pe-al ei. Îşi făcu vînt cu o ferigă, ca şi cum ar fi vrut să gonească nişte musculiţe închipuite, apoi zise încet:

— Aş vrea să am o casă mare, plină cu lucruri de preţ de tot felul, bucate alese, rochii elegante, mobilă frumoasă, oameni drăguţi şi mulţi bani. Eu aş fi stăpîna şi aş conduce-o cum îmi place, cu o mulţime de servitori, ca eu să nu muncesc deloc. Bineînţeles că n-aş sta degeaba, ci aş face bine în jurul meu şi toată lumea m-ar iubi din toată inima.

— Dar casteul tău n-ar avea un stăpîn? insinuă şiret Laurie.

— Am zis „oameni drăguţi”, ştii şi Meg se aplecă să-şi lege şiretul de la pantofi, aşa încît nimeni nu-i văzu faţa.

— De ce nu spui că ai vrea un bărbat fermecător, înţelept şi bun la suflet şi cîţiva copii frumoşi, ca nişte îngeri? Ştii doar că şi castelul tău n-are fi perfect fără asta, zise fără ocol, Jo, care nu era sentimentală şi nu admitea romanţiozitatea decît în cărţi.

— Tu n-o să ai altceva decît cai, călimări şi romane, răspunse Meg, furioasă.

— Ce n-aş da! Aş vrea să am un grajd plin cu cai arăbeşti, camere cu mii de cărţi şi aş scrie dintr-o călimară fermecată, ca operele mele să fie tot aşa de celebre ca muzica lui Laurie. Vreau să fac ceva extraordinar, înainte de a pătrunde în castelul meu, o faptă eroică, sau vestită, ca să mă ţie oamenii minte după moarte. Nu ştiu încă ce va fi, dar aştept mereu să se ivească prilejul şi să vă minunez pe toţi.

— Al meu e să Stau acasă cuminte, cu tata şi cu mama şi să am grijă de ceilalţi, zise Beth mulţumită.

— Altceva nu vrei? întrebă Laurie.

— De cînd am pianul meu nu-mi mai trebuie nimic. Aş vrea numai să fim toţi sănătoşi şi să nu ne despărţim niciodată. Asta e tot.

— Eu am zeci de visuri, dar cel mai mult aş dori să devin artistă, să mă duc la Roma, să fac tablouri frumoase şi să fiu cea mai mare artistă din lume, fu dorinţa modestă a lui Amy.

— Sîntem nişte oameni ambiţioşi, ce credeţi? Toţi, afară de Beth, vrem să devenim bogaţi şi celebri, să fim sus puşi, în orice caz. Mă întreb dacă vreunul din noi îşi va realiza dorinţa, zise Laurie, mestecînd iarba ca un viţel meditativ.

— Eu am cheia castelului meu din aer, dar dacă voi putea sau nu să deschid uşa, asta rămîne de văzut, observă Jo, cu un aer misterios.

— Şi eu am cheia de la aî meu, dar n-am voie să o încerc. S-o ia dracu de facultate, mormăi Laurie cu un gest de nerăbdare.

— A mea e asta şi Amy le arătă creionul.

— Eu n-o am! zise Meg posomorîtă.

— Ba da, o ai! zise Laurie imediat.

— Unde?

— În trăsăturile feţei tale.

— Ce prostie! Astea nu servesc la minic.

— Ai răbdare şi vei vedea dacă sînt chiar de dispreţuit, răspunse băiatul şi, rîse amintindu-şi de un mic secret pe care îşi închipuia că-l cunoaşte.

Meg se înroşi, tăcu şi se uită departe, dincole de rîu, cu aceeaşi privire pierdută pe care o avusese domnul Brooke, cînd le spunea povestea cu cavalerul.

— Dacă sîntem toţi în viaţă, să ne întîlnim peste zece ani şi să vedem cîţi dintre noi şi-au îndeplinit dorinţele, sau dacă sîntem pe punctul de a le îndeplini, zise Jo, care era totdeauna plină de idei.

— Dumnezeule! Ce bătrînă am să fiu, douăzeci şi şapte de ani! se sperie Meg care simţea deja apăsînd-o anii, căci tocmai împlinise şaptesprezece.

— Tu şi cu mine o să avem douăzeci şi şase, Teddy, Beth douăzeci şi patru şi Amy douăzeci şi doi. Ce oameni venerabili! zise Jo.

— Sper ca pînă atunci să fac ceva, de care să fiu mîndru; dar sînt aşa de leneş. Tare mi-e teamă, Jo, că am să-mi pierd mereu timpul.

— Mama zice că, dacă ai avea un scop, ai fi în stare să lucrezi din răsputeri.

— Da? Atunci am să muncesc, numai să se ivească prilejul, strigă Laurie, sculîndu-se în picioare, cu o energie neaşteptată. Ar trebui să mă mulţumesc să fiu pe placul bunicului, şi-mi dau osteneala, dar ceea ce vrea el e contra firii mele şi merge greu. Ai vrea să devin negustor de coloniale, cum a fost el, şi eu nu vreau nici mort. Nu pot să sufăr mătasea, mirodeniile şi tot felul de comedii pe care le

cară corăbiile lui învechite şi cînd au să intre în stăpînirea mea, puţin are să-mi pese, dacă se scufundă. Ar trebui să fiu încîntat, că mă duc la facultate, pentru că aşa cîştig patru ani, ca să nu intru în afaceri; dar şi-a băgat în cap că trebuie să fac ce-a făcut şi el, dacă nu fug de acasă, să fac ce-mi place, ca tatăl meu. Dacă ar fi cine să stea cu bătrînul, aş pleca şi mîine.

Laurie vorbea cu aprindere şi părea gata să-şi pună ameninţarea în faptă la cea mai mică provocare, căci creştea foarte repede, şi cu tot felul său domol de a fi, nu putea să sufere, — ca orice tînăr de altfel — să facă ceea ce i se poruncea şi îl chinuia dorul de a cunoaşte, singur, lumea.

— Ce ai zice să porneşti pe una din corăbiile tale şi să nu te mai întorci acasă, pînă nu faci tot ce vrei? îl sfătui Jo, a cărei imaginaţie se aprindea, la gîndul unei asemenea fapte îndrăzneţe şi creştea simpatia pentru „cusururile lui Teddy”, cum le zicea ea.

— Asta nu-i bine, Jo! Nu trebuie să vorbeşti aşa şi Laurie nu trebuie să te asculte. Dragul meu băiat, fă aşa cum doreşte bunicul tău, zise Meg pe un ton matern. Dă-ţi osteneala să înveţi bine şi, cînd are să vadă că vrei să-l mulţumeşti, sînt sigură că n-are să fie nici sever, nici nedrept cu tine. Cum a spus, n-are cine să stea cu el şi să-l iubească şi nu ţi-ai ierta niciodată, dacă l-ai părăsi, fără învoirea lui. Nu fi morocănos, ci fă-ţi datoria şi ai să-ţi capeţi răsplata ca domnul Brooke, fiind respectat şi iubit de toată lumea.

— Ce ştii tu despre el? întrebă Laurie, recunoscător pentru sfatul bun, dar răzvrătindu-se în contra acestei morale şi bucuros că poate schimba vorba, după acea ieşire neobişnuită.

— Numai ce i-a spus bunicul tău mamii, că a văzut de mama lui cu atîta dragoste, pînă a murit, şi n-a primit să plece ca profesor într-o familie bună, pentru că nu voia s-o lase singură. Şi că acuma trimite bani femeii bătrîne care a

îngrijit pe mama lui, dar că nu vorbeşte de asta nimănui, ci se arată întodeauna cît se poate de generos şi de amabil.

— Chiar aş e, dragul de el!, întări Laurie din toată inima, cînd Meg se opri serioasă şi roşie la faţă. Numai bunicul meu era în stare să dea la iveală ce a făcut el — fără ştirea lui — şi să povestească la toată lumea ce bun e, ca să ţie toţi la el. Brooke nu pricepe de ce e mama voastră aşa de drăguţă cu el şi de ce l-a invitat la voi şi s-a purtat cu el aş de prieteneşte. A zis că e o femeie minunată şi a vorbit de ea şi de voi zile întregi, cu entuziasm. Dacă îmi văd vreodată visul cu ochii, am să fac multe pentru Brooke.

— Mai bine ai începe de pe acuma, să nu-l mai necăjeşti atîta, zise Meg severă.

— De unde ştii că-l necăjesc, domnişoară?

— Văd după faţa lui, cînd pleacă. Dacă ai fost silitor, pare mulţumit şi merge repede. Dacă l-ai supărat, e serios şi merge încet, ca şi cum ar vrea să se întoarcă şi să facă lecţia încă odată.

— Ei, asta-mi place! Şi^ aşa ţii socoteala de cum mă port eu, după faţa lui Brooke, nu? îl văd că salută zîmbind, cînd trece pe la fereastra ta, dar nu ştiam că aţi instalat un telegraf.

— N-am instalat nimic. Nu te supăra şi te rog să nu-i spui lui de asta! Voiam numai să ştii că mă interesează cum mergi cu învăţătura şi ce-am vorbit acuma rămîne între noi, strigă Meg, speriată la gîndul că ar putea ieşi ceva rău din vorbele ei nesocotite.

— Eu nu pîrăsc niciodată, răspunse Laurie, cu aerul înţepat pe care-l avea cîteodată. Numai că, dacă Brooke îţi e barometru, trebuie să-l pun să arate doar vreme bună.

— Te rog nu mi-o lua în mume de rău. Nu voiam să-ţi fac morală, sau să spun ce am auzit pe la oameni. Mă gîndeam numai că Jo te încurajează pe o cale de care ţi-ar părea rău mai tîrziu. Eşti aşa de drăguţ cu noi, ca un frate, şi noi îţi vrem binele. Iartă-mă, n-a fost cu intenţie, şi Meg îi întinse mîna cu un gest timid şi plin de iubire.

Ruşinat de vorbele lui, Laurie strînse mîna mică şi zise cu sinceritate:

— Pe mine trebuie să mă ierţi. Sînt supărăcios. Toată ziua am fost prost dispus. Îmi pare bine că-mi spuneţi defectele şi mă ajutaţi ca nişte surori, aşa că nu vă uitaţi dacă sînt arţăgos cîteodată. Vă mulţumesc în orice caz.

Hotărît să le dovedească că nu era supărat, se arătă cît putu mai îndatoritor. Depănă bumbac pentru Meg, recită versuri, ca să placă lui Jo, scutură conuri de brad pentru Beth şi ajută pe Amy la ferige, dovedindu-se a fi într-adevăr o persoană care merită să facă parte din Societatea „*Albina harnică*”. În mijlocul unei discuţii animate despre obiceiurile turturelelor — tocmai zbura una drept pe la suprafaţa apei — un sunet pierdut de clopot îi anunţă că Hannah a pus apa la fiert şi că aveau tocmai bine timpul să ajungă la masă.

— Pot să mai vin? întrebă Laurie.

— Da, dacă eşti cuminte şi ţi-e dragă cartea, cum li se spune copiilor de la şcoala primară, zise Meg zîmbind.

— Am să încerc.

— Atunci poţi să vii. Am să te învăţ să împleteşti ca scoţienii. Am primit chiar acum o comandă de ciorapi, spuse Jo, fluturînd ciorapul ca un drapel albastru de lînă, cînd se despărţiră la poartă.

În seara aceea, cînd Beth cîntă domnului Laurence, Laurie stînd în umbra perdelei, ascultă pierdut pe micul David, ale cărui melodii simple îl linişteau întodeauna, şi-l privi cu atenţie pe bătrîn, care-şi sprijinea capul cărunt pe o mînă, gîndindu-se cu duioşie la copilul pe care-l iubise aşa de mult şi pe care-l pierduse. Aducîndu-şi aminte de conversaţia de după-amiază, băiatul îşi zise, cu hotărîrea de a face sacrificiul cu voie bună: „Am să las planurile deoparte şi am să stau cu bătrînul cît timp are nevoie de mine, pentru că eu sînt tot ce are el pe lume”.

CAP. XIV
SECRETE

Jo era foarte ocupată în odăiţa ei din pod, căci zilele de octombrie deveneau din ce în ce mai răcoroase şi după-amiezile erau scurte. Timp de cîteva ore, razele călduroase ale soarelui pătrunseseră prin fereastra înaliă, luminînd pe Jo, care stătea pe solaua veche şi scria întru-na, cu toate hîrtiile împrăştiate în faţa ei pe un geamantan, în timp ce Ronţişor, şoarecele ei preferat, se plimba pe grinzile de deasupra capului ei, împreună cu fiul lui cel mare, un tînăr bine făcut, care se arăta mîndru de favoriţii lui.

Peniţa lui Jo scîrţîi, pînă cînd fu umplută şi ultima pagină, apoi îşi scrise numele cu o parafă şi o aruncă tocul exclamînd:

— Gata! Am făcut ce am putut. Dacă asta nu le place, am să aştept, pînă cînd voi putea să fac mai bine.

Lungită pe sofa, citi cu grijă manuscrisul de la un capăt la celălalt, punînd liniuţele de t, pe ici pe colo şi adăugînd multe semne de mirare, care păreau nişte balonaje, apoi îl legă cu o panglică roşie, frumoasa şi stătu o clipă sa se uite la el, cu o gravitate care arăta limpede cît de serios muncise.

Biroul lui Jo, de aici, de sus, era o sobă de bucătărie de tinichea prinsă în perete. În el îşi ţinea hîrtiile şi cîteva cărţi, încuiate bine din cauza dinţilor lui Ronjişor, care, avînd şi el aptitudini literare, îi plăcea să răspîndească toate cărţile care-i cădeau în labe, mîncîndu-le foile. Din această cutie de tinichea, Jo mai scoase un manuscris şi, după ce le puse pe amîndouă în buzunar, se furişa jos, pe scări, lăsind pe prietenii ei să roadă tocurile şi să guste cerneala.

Îşi puse fără zgomot pălăria şi jacheta, se strecură prin fereastra de la vestibulul din spate, pe acoperişul unui pridvor, apoi îşi dădu drumul pe iarbă şi se îndreptă spre şosea, pe un drum ocolit. Ajunsă acolo, se aranjă puţin, făcu semn unui autobuz care trecea şi porni spre oraş, veselă şi cu un aer foarte misterios.

Dacă ar fi observat-o cineva, ar fi găsit că mişcările ei sînt foarte ciudate, căci, după ce se dădu jos, o luă cu paşi mari, pînă cînd ajunse la un anumit număr dintr-o anumită

stradă frecventată: după ce găsi locul, cu oarecare greutate, se opri în pragul casei, măsură din ochi scara murdară, rămînînînd nehotărîtă un moment, apoi dădu buzna în stradă şi se îndreptă tot aşa de repede pe cît venise. Această manevră o repetă de mai multe ori, spre marea distracţie a unui tînăr cu ochi negri, care stătea şi se uita fără scop de la fereastra clădirii din faţă. Intorcîndu-se pentru a trei oara, Jo îşi trase pălăria pe ochi, îşi luă inima în dinţi şi se urcă pe scară, părînd aşa de speriată, de parcă s-ar fi dus să-şi scoi..« toţi dinţii.

O tăbliţă a unui dentist împodobea, între altele, intrarea şi după ce căscă gura o clipă la nişte fălci artificiale, care se închideau şi se deschideau încet, ca să atragă atenţia asupra unui şir de dinţi frumoşi, tînărul îşi puse haina, îşi luă pălăria şi-şi zise zîmbind:

— Numai ea putea să se aventureze aşa singură, dar dacă se simte rău, o să aibă nevoie de cineva pînă acasă.

Peste zece minute, Jo veni fugind pe scări, roşie la faţă, avînd înfăţişarea unui om care a trecut printr-o grea încercare. Cînd dădu cu ochii de tînăr, nu păru prea încîntată, totuşi îl salută cu capul şi trecu mai departe; dar el o urmă, întrebînd-o compătimitor:

— A fost greu?

— Nu prea!

— Ai terminat repede.

— Da, slavă Domnului!

— De ce te-ai dus singură?

— Nu voiam să ştie nimeni.

— Eşti cea mai stranie fiinţă, pe care am văzut-o vreodată. Cîţi ţi-ai scos?

Jo făcu ochii mari. Nu înţelegea despre ce e vorba; apoi izbucni în rîs, foarte amuzată.

— Voiam să scot doi, dar trebuie să mai aştept o săptămînă.

— De ce rîzi? Pregăteşti vreo şotie, Jo! zise Laurie dîndu-şi seama că-l păcăleşte.

— Şi tu la fel. Ce făceai, domnule, în salonul cela de biliard?

— Vă cer iertare, domnişoară, nu e salon de biliard, ci o sală de gimnastică, unde am luat o lecţie de scrimă.

— A, asta îmi pare bine!

— De ce?

— Poţi să mă înveţi şi, cînd o să jucăm Hamlet, tu faci pe Laertes, şi o să iasă grozav scena duelului.

Laurie începu să rîdă cu atîta poftă, că mai mulţi trecători zîmbiră fără voia lor.

— Am să te învăţ, chiar dacă jucăm sau nu Hamlet. E nostim şi asta te întăreşte foarte mult. Dar nu cred că ăsta e singurul motiv pentru care ai zis „Îmi pare bine”, aşa de hotărît. Ia spune?

— Nu, îmi părea bine că n-ai fost în salon şi sper că n-ai să u-duci niciodată în asemenea locuri. Te duci des?

— Nu prea.

— Aş prefera să nu te duci deloc.

— Nu e nici un rău într-asta, Jo. Am biliard acasă, dar nu mă distrează, dacă n-am parteneri buni şi aşa, cum îmi place foarte mult, vin cîteodată, aici şi fac o partidă cu Ned Moffat sau cu alţi băieţi.

— O Doamne, de asta nu-mi pare bine, pentru că are să-ţi placă din ce în ce mai mult şi ai să pierzi timp şi bani, şi ai să devii ca băieţii aceia îngrozitori. Speram să rămîi un băiat cumsecade şi să fii bucuria prietenilor tăi, zise Jo, dînd din cap.

— Nu poate cineva să se distreze puţin, din cînd în cînd, şi să fie totuşi un băiat cumsecade? întreba Laurie, ofensat.

— Asta depinde de cum şi unde te distrezi. Nu-mi place Ned şi compania lui şi aş dori să nu intri între ei. Mama nu vrea să-1 poftim la noi, deşi el ar fi încîntat să vină şi, dacă devii ca el, n-o să ne mai lase să fim mereu împreună ca acum.

— Nu?, întrebă Laurie cu îngrijorare.

— Ea nu poate să sufere pe bogaţii ăştia încrezuţi şi mai curînd ne-ar închide pe toate în cîte o cutie, decît să ne vadă întovărăşindu-ne cu ei.

— Ei, încă nu-i nevoie să vă bage în cutii. Eu nu sînt ca ei şi sper să nu devin niciodată, dar o ştrengărie nevinovată, din cînd în cînd, nu strică, ce zici?

— Da, nimeni n-are ceva contra. Fă-ţi de cap, dar să nu întreci măsura. Altfel s-a treminat cu pritenia noastră.

— Am să fiu un sfînt din cap pînă în picioare.

— Nu pot să sufăr sfinţii. Fii un băiat aşezat şi cumsecade şi nu te vom părăsi niciodată. Nu ştiu ce m-aş face, dacă te-ai purta ca fiul domnului King, care era plin de bani, dar n-a ştiut cum să-i cheltuiască. A făcut chefuri, a pierdut la cărţi, a fugit de acasă, a pătat numele tatălui lui şi, după părerea mea, e un stricat.

— Crezi că aş fi în stare să fac şi eu la fel? Mulţumesc!

— Nu, nu cred, ferească Dumnezeu! Dar aud pe oameni că banul e o ispită, căreia nu-i poţi rezista, şi cîteodată aş vrea să fii sărac. M-aş mai fi aşa de îngrijorrată.

— Eşti îngrijorată de mine, Jo?

— Puţin, cînd te văd morocănos sau nemulţumit, cum eşti cîteodată. Cînd începi ceva, eşti aşa de hotărît, încît, dacă ai pornit pe un drum greşit, e greu să te mai oprească cineva.

Laurie merse în tăcere cîteva minute. Jo îl observă şi-i păru rău de vorbele ei, căci privirea lui era întunecată, deşi buzele continuau să zîmbească.

— Ai de gînd să-mi ţii predici tot drumul pînă acasă?, întrebă el deodată.

— Nu, sigur că nu! De ce?

— Pentru că, dacă asta ţi-e intenţia, iau autobuzul; dacă nu, mi-ar face plăcere să merg cu tine pe jos. Am să-ţi spun ceva foarte interesant.

— Nu-ţi mai fac morală. Abia aştept să aud noutatea.

— Perfect! Ascultă! E un secret, dar dacă ţi-l spun, trebuie să-mi spui şi tu pe-al tău.

— N-am nici unul! începu Jo, dar se opri imediat, aducindu-şi aminte că avea unul.

— Nu minţi! Nu-mi ascunzi mie! Hai, dragă, altfel nu afli nimic de la mine, strigă Laurie.

— Face să fie auzit secretul tău?

— Oho, şi încă cum! E vorba numai de oameni pe care îi cunoşti. Ce m-am distrat! Trebuie neapărat să-l auzi. Mor să ţi-l spun de atîta timp. Hai, începe tu!

— Nu mă spui acasă?

— Nici un cuvînt.

— Şi n-ai să mă tachinezi, cînd sîntem singuri?

— Eu nu tachinez niciodată.

— Ba da! Faci ce vrei din oameni. Eşti un şmecher fără pereche.

— Mulţumesc! Ei, să auzim.

— Uite, am lăsat două poveşti la un ziarist şi-mi dă răspunsul săptămîna viitoare, şopti Jo la urechea lui Laurie, care nu mai putea de nerăbdare.

— Trăiască domnişoara March, celebra scriitoare americană! strigă Laurie, aruncîndu-şi pălăria în sus şi prinzînd-o din nou, spre marea încîntare a două raţe, patru pisici, cinci găini şi vreo şase mici irlandezi, căci ieşiseră acum din oraş.

— St! Cred că n-are să iasă nimic din toată povestea asta; dar nu puteam să am pace, pînă nu încercăm, şi, fiindcă nu voiam ca ceilalţi să fie dezamăgiţi, n-am suflat nici o vorbă acasă.

— Sigur că ai să izbuteşti! Cum, Jo, poveştile tale sînt opere demne de un Shakespeare, comparate cu prostiile care se publică în fiecare zi. Ce nostim ar fi să le vedem tipărite! Şi ce mîndri o să fim de scriitoarea noastră!

Ochii lui Jo străluciră de bucurie căci era fericită, să vadă că oamenii au încredere în ea; şi lauda unui prieten e totdeauna mai plăcută decît toate reclamele unui ziar.

— Zi, care ţi-e secretul? Joacă cinstit, Teddy, sau nu te mai cred niciodată, zise, încercînd să nu se mai gîndească

la planurile măreţe pe care i le trezea în minte fiecare cuvînt de încurajare.

— S-ar putea să intru într-o încurcătură, dacă-ţi spun; dar cum n-am promis să tac, ai să afli tot, fiindcă nu mă simt niciodată în largul meu, pînă nu-ţi spun şi cel mai mic lucru pe care-l aflu. Ştiu unde e mănuşa lui Meg.

— Asta e tot? întrebă Jo dezamăgită, cînd Laurie dădu din cap, cu ochii strălucitori, încîntat de descoperirea pe care o făcuse.

— E destul pentru moment, cum o să-ţi dai seama şi tu, cînd am să-ţi spun unde e.

— Spune atunci.

Laurie se plecă şi-i şopti la ureche trei cuvinte care produseră o schimbare comică. Jo, se opri în loc şi se uită la el lung cu o expresie de mirare şi de nemulţumire în acelaşi timp, apoi porni mai departe, întrebînd răstit:

— De unde ştii?

— Am văzut-o.

— Unde?

— În buzunar.

— Mereu?

— Da, nu-i romantic?

— Nu, e oribil!

— Nu-ţi place?

— Sigur că nu. E stupid! N-o să i se dea voie. Vai de mine! Ce-o să zică Meg?

— Nu trebuie să ştie nimeni, nu uita.

— N-am promis.

— Asta era de la sine înţeles şi am avut încredere în tine.

— Bine, n-am să spun, deocamdată, în orice caz; dar asta mă dezgustă. Mai bine nici nu-mi spuneai.

— Credeam că are să-ţi facă plăcere.

— Că cineva vrea să vină s-o ia pe Meg de lîngă noi? Mare bucurie!

— Ai să fii mai încîntată, cînd are să vină cineva, să te ceară pe tine.

— Aş vrea să-l văd pe cel care o încerca asta, zise Jo, furioasă.

— Şi eu!

Şi Laurie rîse pe înfundate, gîndindu-se la scena caraghioasă care ar avea loc.

— Cred că secretele nu-mi priesc. Ce mi-ai spus tu m-a întors pe dos, zise Jo, fără nici un pic de recunoştinţă.

— Hai să fugin la vale, să vedem care iese primul şi ai să te simţi foarte bine iarăşi, propune Laurie.

Nu era nimeni prin apropiere. Povîrnişul lin o ispitea. Jo nu putu să reziste şi o luă la goană, semănind pe drum pălărie, pieptene şi ace de cap. Laurie ajunse jos cel dintîi şi fu foarte încîntat de succesul ideii lui, căci Atlanta lui sosi gîfîind, cu părul în vînt, cu ochii strălucitori, cu obrajii aprinşi şi fără urmă de nemulţumire.

— Dacă eram cal, aş fi putut să alerg kilometri întregi în aerul ăsta minunat şi nu mi-aş fi pierdut răsuflarea. A fost splendid, dar m-am făcut ca o sperietoare. Du-te şi strînge-mi lucrurile, ca un îngeraş ce eşti, zise Jo, lăsîndu-se să cadă suh un arţar, care îmbrăca banca în frunze stacojii.

Laurie plecă agale, să regăsească lucrurile pierdute şi Jo îşi făcu la loc coadele, sperînd sa nu treacă nimeni pe acolo, ptnă nu se aranjează iar. Dar cineva trecu, şt cine să fie decît Vleg, gătită ca o domnişoară, în rochia ei cea mai elegantă. Venea de la vizite.

— Ce Dumenzeu faci aici? întrebă ea, privind cu ochii mari pe sora ei cea despletită.

— Strîng frunze, răspunse Jo domol, aranjînd mîna de frunze roşii pe care tocmai le dăduse deoparte, de pe bancă.

— Şi ace de cap, zise Laurie, aruncînd vreo şase ace în poala lui Jo. Cresc pe drum, ştii, Meg, ca şi pieptenii şi pălăriile maron de paie.

— Ai fugit, Jo! Cum ai putut să faci aşa ceva? o certă Meg, în timp ce-şi potrivea manşetele şi-şi netezea părul pe care vîntul i 1 ciufulise puţin.

— Cînd am să fiu bătrînă şi ţeapănă, am să mejg în cîrjă. Nu încerca să mă faci să par mai mare decît sînt, Meg. Îmi vine destul de greu să te văd pe tine schimbîndu-te deodată. Lasă-mă să fiu o fetiţă, cît mai multă vreme.

Zicînd acestea, Jo plecă capul, ocupată cu părul, ca să-şi ascundă un tremur nervos al buzelor, căci în ultimul timp simţise că Meg devenea repede femeie şi, după secretul lui Laurie, vedea cu teamă apropiindu-se ziua despărţirii, care acum i se părea că va veni cunnd. Ei îi citi tulburarea pe faţă şi, vrînd să nu observe Meg acest lucru, întrebă repede:

— Da' unde ai fost aşa de gătită?

— La familia Gardiner. Sallie mi-a povestit o mulţime de lucruri despre nunta lui Belle Moffat. A fost splendid şi s-au dus să petreacă iarna la Paris. Ia gîndiţi-vă ce frumos trebuie să fi fost!

— O invidiezi, Meg zise Laurie.

— Ei da, sigur!

— Atunci îmi pare bine, mormăi Jo, înnodîndu-şi cu o smucitură, panglica de la pălărie.

— De ce? se miră Meg.

— Pentru că, dacă ţii atît de mult să fii bogată, n-ai să te măriţi niciodată cu un om sărac, zise Jo, încruntîndu-se la Laurie, care-i făcea semne disperate să bage de seamă ce vorbeşte.

— N-am să mă mărit niciodată, observă Meg, pornind cu multă demnitate, iar ceilalţi doi o urmară, şopotind, aruncînd cu pietricele şi purtîndu-se ca nişte copii, cum îşi zise ea, deşi ar fi fost gata să facă şi ea la fel, dacă n-ar fi fost îmbrăcată elegant.

Timp de o săptămînă, Jo se purtă aşa de ciudat, că surorile ei nu mai ştiau ce să creadă. Se repezea la uşă de cîte ori venea poştaşul, era distantă cu domnul Brooke, de cîteori îl întîlnea, se uita la Meg cu nişte ochi îndureraţi, apoi se ducea la ea şi o săruta, fără nici un rost. Laurie şi ea îşi făceau mereu semne unul altuia şi vorbeau întruna despre Vulturul în zbor, pînă cînd fetele le spuseră că şi-au pierdut minţile. A doua sîmbătă, după ce ieşise pe fereastră, Meg,

stînd cu lucrul la geam, fu scandalizată, cînd îl văzu pe Laurie fugărind pe Jo în grădină şi prinzînd-o în cele din urmă în arcada lui Amy. Ce se petrecu acolo, Meg nu putu să vadă, dar îi auzi chicotind de rîs, apoi auzi un murmur de voci şi un foşnet de ziare.

— Ce ne facem cu fata asta? N-o să se poarte niciodată ca o domnişoară! suspină Meg, urmărind cursa celor doi cu dezaprobare.

— Sper că nu! E aşa de caraghioasă şi de drăguţă, cum e acum zise Beth, care nu lăsa deloc să se vadă că se simţea ofensată ca Jo să aibă secrete cu altcineva, decît cu ea.

— E foarte trist, dar e imposibil s-o facem să fie „comme îl faut", adăugă Amy, care-şi făcea nişte volănaşe noi şi căreia îi stăteau bine buclele ridicate în sus, două lucruri plăcute, care o făceau să se creadă o dominişoară elegantă.

Peste cîteva minute, Jo dădu buzna înăuntru, se trînti pe sofa şi se prefăcu că citeşte.

— Ai găsit ceva interesant acolo? întrebă Meg cu condescendenţă.

— Nu, nimic, doar o poveste. Nu prea face multe parale, răspunse Jo, ascunzînd cu grijă numele ziarului.

— Mai bine citeşte tare. Asta o să ne distreze şi nici tu nu mai te ţii de rele, zise Amy, pe un ton matern.

— Cum se cheamă? se interesă Beth, întrebîndu-se de ce Jo ţinea ziarul în dreptul feţii.

— Pictorii rivali

— Nu sună rău! Citeşte!, fu de părere Meg.

Jo îşi drese vocea cu putere, răsuflă adînc şi începu să citească foarte repede. Fetele ascultară cu interes, căci povestea era romantică, chiar patetică, fiindcă mai toate personajele mureau la sfîrşit. ^

— Îmi place partea cu tabloul acela frumos, îşi dădu părerea Amy, cînd Jo se opri.

— Eu prefer partea cu iubirea. Viola şi Angelo sînt două din numele noastre favorite. Nu găsiţi că e ciudat? zise Meg, ştergîndu-şi ochii, căci „partea cu iubire” fusese tragică.

— Cine a scris-o? întrebă Beth, care izbutise să zărească un moment figura lui Jo.

Cititoarea se ridică brusc în picioare, aruncă ziarul cît colo şi, roşie la faţă, cu o privire în care se amestecau — destul de curios — solemnitatea şi excitarea neobişnuită, răspunse tare:

— Sora voastră.

— Tu! strigă Meg, lăsînd să-i cadă lucrul din mînă.

— E foarte bine! îşi dădu aprobarea Amy.

— Ştiam eu! Ştiam eu! O draga mea Jo, sînt aşa de mîndră! şi Beth dădu fuga s-o îmbrăţişeze, sărind în sus de bucurie.

Ce încîntată a fost toată lumea. Meg nu vru să creadă, pînă nu văzu scris, alb pe negru, în ziar: ‚£)-ra Josephine March . Amy critică părţile artistice cu multă aprindere şi dădu chiar oarecare sugestii pentru o urmare care, din nefericire, nu putea să fie pusă în aplicare, deoarece eroul şi eroina muriseră. Beth se aprinse la faţă şi începu să cînte şi să se joace de bucurie. Nannah se amestecă şi ea printre ele şi se minună: „Mare Dumnezeule! Cine să fi zis!”, uimită de „isprava lui Jo”. Doamna March fu foarte mîndră, cînd află de succesul fiicei ei; iar Jo rîdea şi plîngea în acelaşi timp şi zise că are să se umfle prea tare în pene, dacă o s-o mai laude mult. Vulturul în zbor, îşi întindea de acum triumfător aripile deasupra casei March, cînd ziarul trecu din mînă în mînă.

— Spune-ne cum a fost. Cînd a venit? Cît ai luat? Ce o să zică tata? Cît o să mai rîdă Laurie! strigară toţi deodată, ingrămădindu-se în jurul lui Jo; căci pentru aceşti oameni simpli şi iubitori, orice mică bucurie a membrilor familiei era un mare eveniment.

— Nu mai faceţi atîta gălăgie, fetelor, şi vă spun tot, zise Jo, care se întreba dacă Fanny Burney se simţise mai mîndră de Eveline a ei, decît ea de Pictori rivali. După ce le

povesti cum a înmînat manuscrisele, Jo adăugă: Şi, cînd m-am dus să iau răspunsul, domnul acela a zis că-i plăceau amîndouă, dar că pe începători nu-i plăteşte, ci le tipăreşte doar operele, drept încurajare. „E un exerciţiu bun”, a zis el, şi, „după ce începătorii fac progrese, se găsesc oameni, care să-i plătească”. Şi aşa i-am lăsat cele două poveşti şi azi mi-au trimis asta, Laurie m-a prins cu el şi, cum ţinea neapărat să-l vadă, l-am lăsat. A zis că-i bine şi că să mai scriu şi o să aranjeze el să mi se plătească celelalte. O, sînt aşa de fericită, fiindcă cu timpul o să fiu în stare să mă susţin pe mine şi să ajut pe fete!

Jo se opri înecată de emoţie şi, băgîndu-şi capul în ziar, stropi mica poveste cu cîteva lacrimi, căci să fie independentă şi să merite laudele celor pe care îi iubea, erau dorinţele ei cele mai scumpe şi acesta părea să fie primul pas în împlinirea lor.

CAP. XV
O TELEGRAMĂ

— Noiembrie e cea mai neplăcută lună a anului zise Margareta, stînd la fereastră într-o după-amiază întunecată şi uitîndu-se la grădina pe care căzuse bruma.

— De aceea m-am născut eu în luna asta, observă Jo, pe gînduri, inconştientă de pata de cerneală de pe nas.

— Dacă s-ar întîmplă ceva plăcut acuma, am zice că e o lună minunată, zise Beth, care vedea întotdeauna partea frumoasă a lucrurilor.

— Se poate, dar nu se întîmplă niciodată ceva plăcut în familia asta, zise Meg, care era prost dispusă. Muncim din greu zi de zi, mereu la fel şi avem aşa de puţine distracţii. Parca am fi nişte maşini.

— Dumnezeule, ce ne mai văităm! strigă Jo. De tine nu mă mir, biată fată, pentru că tu vezi că alte fete se distrează în timp ce tu munceşti într-una, an după an. O, ce

n-aş da să aranjez lucrurile pentru tine, cum le aranjez pentru eroinele mele! Cum eşti frumoasă şi cuminte, aş pune pe o rudă bogată să-ţi lase o moştenire mare pe neaşteptate. Atunci ai ieşi în lume ca o persoană cu o avere imensă, dispreţuind pe toţi cei care nu te-au băgat în seamă înainte, ai pleca în străinatate şi după cîţiva ani, te-ai întoarce înapoi ca o doamna nu ştiu cum, într-o aureolă de eleganţă şi rafinament.

— Oamenii nu moştenesc averi în felul acesta. Bărbaţii trebuie să muncească şi femeile să se mărite pentru bani. E o lume îngrozitor de nedreaptă, zise Meg cu amărăciune.

— Jo şi cu mine o să facem avere pentru voi toate. Aşteaptă numai puţin, şi atunci să mai zici ceva, zise Amy care stătea într-un colţ şi facea Pateuri cu noroi, cum numea Hannah păsările, fructele şi figurile pe care le modela ea în argilă.

— Nu pot să aştept, nu prea am încredere în cerneală şi în noroi, deşi vă sînt recunăscătoare pentru bunele voastre intenţii.

Meg oftă şi întoarse iar ochii spre grădina îngheţată. Jo, abătută, mormăi ceva neînţeles, cu coatele sprijinite pe masă, dar Amy îşi văzu mai departe de treabă şi Beth, care stătea la fereastra cealaltă zise, zîmbind:

— Două lucruri plăcute se vor întîmplă peste o clipă: văd pe mama venind pe stradă şi, după cum calcă Laurie prin grădină, pare că are să ne spuie ceva îmbucărător.

Intrară amîndoi pe uşă doamna-March cu întrebarea ei obişnuită pe buze:

— Vreo scrisoare de la tata, fetelor?

Laurie, persuasiv, încerca să le atragă:

— Cine vrea să meargă la plimbare cu trăsura? Am tocit la matematica, pînă mi s-a făcut capul calendar. Trebuie să mă odihnesc puţin. E o zi urîtă, dar nu strică să luăm un pic de aer, şi cum îl conduc pe Brooke acasă, va fi vesel înăuntru, dacă nu e afară. Ei, Jo, tu şi Beth veniţi, nu?

— Sigur că venim.

— Îţi mulţumesc, dar sînt ocupată! şi Meg ieşi pe uşă cu coşul de lucru.

Se înţelesese cu mama ei că e mai bine, pentru ea cel puţin, să nu meargă prea des cu trăsura, în compania acelui tînăr.

— Noi trei sîntem gata într-o secunda, strigă Amy, dînd fuga să se spele pe mîini.

— Pot să fac ceva pentru dumneavoastră, doamnă mamă? întrebă Laurie, aplecînau-se peste speteaza scaunului doamnei March, cu tonul afectuos pe care-l lua de cîte ori se adresa ei.

— Nu, dragă! Doar dacă vrei să treci pe la poştă şi să întrebi dacă avem ceva. După toate socotelile, trebuia să primim azi, şi poştaşul n-a venit. Tata e foarte punctual, dar poate că a întîrziat scrisoarea pe drum.

Nu isprăvise bine vorba, cînd se auzi soneria şi puţin după aceea intră Hannah, cu o hîrtie în mînă.

— E o blestemată de scrisoare de la telegraf, coniţă! zise ea, întinzînd speriată foaia de hîrtie, ca şi cum î-ar fi fust teamă să nu-i explodeze în mînă.

La cuvîritul de „telegraf”, doamna March i-o smulse din mînă, citi cele două rînduri pe care le conţinea şi se lăsă să cadă înapoi în scaun, albă la faţă, ca şi cum hîrtiuţa i-ar fi dat un glonţ în inimă. Laurie se repezi jos după apă. Meg şi Hannah o ajutară să se ţie drept, în timp ce Jo citea tare, cu o voce înspăimîntată:

DOAMNEI MARCH

Soţul dumneavoastră bolnav. Veniţi urgent.

S. Hall
Spitalul Blank, Washington

Ascultară acea frază scurtă, ţinîndu-şi respiraţia, şi apoi se făcu o tăcere de moarte, în cameră. Afară se lăsa întuneric şi, deodată, fetelor li se păru că înfăţişarea lumii e

cu totul alta, cînd se strînseră în jurul mamii lor, ca şi cum le-ar fi luat cineva toată fericirea şi tot sprijinul vieţii lor. Doamna March îşi veni repede în fire, citi încă o dată telegrama şi deschise larg braţele, ca să-şi strîngă fetele, spunîndu-le-cu o voce care le rămase mult timp în ureche:

— Plec îndată, dar poate că e şi aşa prea tîrziu. O, copii mei ajutaţi-mă să îndur această durere.

Timp de cîteva minute, nu se auzi în odaie altceva decît suspine, amestecate cu frinturi de fraze de mîngîiere, de încredinţări iubitoare că totul va ieşi bine şi şoapte pline de speranţe, care se înecau în lacrimi. Biata Hannah fu cea dinţii care se opri din plins şi, fără voia ei, dădu celorlalţi un exemplu bun, căci la ea munca era leacul tuturor suferinţelor.

— Să-l ţine bunul Dumnezeu pe domnul. Mai bine, în loc să-mi prăpădesc ochii, vă aşez lucrurile dumneavoastră, pentru drum, coniţă!, zise ea, ştergîndu-şi lacrimile cu şorţul şi strîngînd mîna stăpînei cu mîna ei aspră.

Îşi văzu mai departe de treabă, cu mai multă putere.

— Are dreptate, nu-i vreme să ne bocim. Liniştiţi-vă, fetelor, şi lăsaţi-mă să mă gîndesc.

Încearcă să-şi ţie firea biletele fete, văzînd pe mama lor că se ridică, palidă, dar hotărîtă, căutînd să uite durerea, ca să se socotească cum e mai bine pentru ele

— Unde-i Laurie? întreabă ea cîteva momente după aceea, după ce-şi limpezise puţin ideile, ca să ia hotărîrile ce trebuiau îndeplinite mai grabnic.

— Aici doamnă. Vă rog puneţi-mă să fac şi eu ceva, strigă băiatul, dînd fuga din odaia de alături, unde se retrăsese, spunîndu-şi că prima lor durere e prea intimă şi nu trebuie văzută nici chiar de ochii unui prieten al casei ca el.

— Telegrafiază că vin imediat. Primul tren pleacă mîine dis-de-dimineaţă. Îl iau pe acela.

— Altceva ce mai doriţi? Caii sînt gata. Pot să mă duc oriunde, să fac orice! şi, zicînd acestea, băiatul părea gata să zboare pînă la capătul lumii.

— Lasă un bilet mătuşei March. Jo dă-mi un toc şi hîrtie!

După ce rupse o foaie din caietul îp care abia începuse să scrie, Jo trase măsuţa în faţa mamei ei. Îşi dădea seama că, pentru această călătorie lungă şi obositoare, mama ei trebuia să împrumute bani şi simţea că ar fi în stare să facă orice, ca să-şi aducă şi ea o parte cît de neînsemnată la suma de care era nevoie pentru tatăl ei.

— Acum, du-te, dragă, dar nu goni prea tare. Nu trebuie să te îmbolnăveşti.

Dar Laurie nici nu auzi ultimele vorbe ale doamnei March, căci cîteva minute mai tîrziu, trecea ca o săgeată prin faţa ferestrii, pe calul lui de curse, de parcă îl urmărea cineva din urmă.

— Jo, du-te te rog la Asistenţă şi spune doamnei King că nu pot veni azi. Cumpăra şi lucrurile acestea, la întoarcere. Am să e iau cu mine, poate că voi avea nevoie de ele şi trebuie să am toate cele necesare, pentru îngrijirea unui bolnav. Spitalele de obicei, nu prea sînt înzestrate. Beth, cere, te rog, domnului Laurence vreo două sticle de vin vechi. Nu sînt atît de mîndră, încît să nu cer, cînd e vorba de tata. Amy, spune Hannei să aducă jos geamantanul negru şi tu, Meg, vino, să mă ajuţi să-mi găsesc lucrurile, pentru că sînt cam zăpăcită.

Să scrie, să gîndească şi să dea directive în acelaşi timp, sigur că toate acestea o zăpăciseră pe biata femeie şi Meg o rugă să stea puţin lungită în linişte, pe patul ei, şi să le lase pe ele să facă treabă. Toată lumea se împrăştie, ca frunzele purtate de o adiere de vînt, şi în casa mai înainte fericită şi senină, domnea acum neastîmpărul, ca şi cum hîrtia ar fi căzut asupra lor, ca un vestitor de rele.

Domnul Laurence se întoarse în fugă cu Beth, ca să le spună cîteva cuvinte de mîngîiere, pe care i le dicta sufletul său bun şi să facă făgăduielile cele mai prieteneşti că va avea grijă de fete, în lipsa mamei lor, pentru care ea îi fu foarte recunoscătoare. Fu gata să-i ofere tot ce poseda, de la haina lui de casă, pînă la propria lui persoană, pentru a o

însoţi. Dar acest din urmă lucru era imposibil. Doamna March nici nu voia să audă ca domnul cel bătrîn să pornească la un drum aşa de lung. Totuşi o expresie de uşurare apăr.u pe faţa ei la această propunere, căci grijile nu prea ajută pe oameni să suporte uşor un drum lung. El văzu această expresie fugitivă, se încruntă, începu să-şi frece mîinile şi apoi părăsi brusc camera, spunîndu-le că se întoarce imediat. Nimeni nu avea timp să se mai gîndească la el, cînd Meg dînd buzna pe uşă, cu o pereche de galoşi într-o mînă şi cu o ceaşcă de ceai în cealaltă^, se întîlni piept în piept cu domnul Brooke.

— Îmi pare foarte rau de vestea pe care aţi primit-o, domnişoară Meg, zise el, pe tonul lui potolit şi plin de bunătate, care sună aşa de plăcut lui Meg în tulburarea ei. Am venit s-o rog pe doamna să-mi permită s-o însoţesc pe drum. Am de aranjat nişte chestiuni pentru domnul Laurence la Washington şi ar fi pentru mine o mare bucurie să-i pot fi de ajutor.

Lui Meg îi căzură galoşii dinjnînă şi era cît pe aici să verse şi ceaiul, la auzul acestor vorbe. Îi întinse repede o mînă, cu un zîmbet de recunoştinţă, aşa de fermecător, că domnul Brooke-s-ar fi simţit răsplătit pentru un sacrificiu cu mult mai însemnat decît acela pe care se pregătea să-l facă.

— Ce buni sînteţi toţi! Sînt sigură că mama are să primească şi se va simţi aşa de uşurată, cînd va şti că cineva va avea mereu grijă de ea. Îţi mulţumesc foarte, foarte mult.

Meg vorbea din tot sufletul, uitase şi pe ce lume trăia, cînd ceva în ochii căprui o făcu să se uite în jos şi să-şi aducă aminte că se răcise ceaiul. Îl pofti atunci în salonaş şi-i spuse că cheamă îndată pe mama ei.

Totul se aranjase, pînă cînd Laurie se întoarsese cu un plic de la mătuşa March, care conţinea banii ceruţi şi cîteva rînduri, în care le repeta ceea ce mai auziseră de zeci de ori: !e-a spus ea că e absurd să se ducă March pe front şi le-a prezis că n-o să iasă nimic bun din toată afacerea asta.

Speră, deci, că altădată o să-i asculte sfatul ei de femeie bătrînă. Doamna March puse biletul pe foc, banii în poşetă şi îşi continuă pregătirile, cu buzele strînse, într-un fel pe care Jo l-ar fi înţeles, dacă ar fi fost acolo.

După-amiază trecu foarte repede. Toate cumpărăturile erau făcute. Meg şi mama ei mai coseau încă, în timp ce Beth şi Amy aşezau masa pentru ceai, iar Hannah termina ce mai avea de călcat, trîntind totul cu zgomot; dar Jo nu apărea deloc. Începură să fie îngrijoraţi şi Laurie plecă în căutarea ei, căci nimeni nu ştia vreodată ce-i putea trece prin minte. Totuşi Laurie nu o întîlni şi fata intră în casă, cu un aer foarte ciudat. Citeai pe faţa ei un amestec de veselie şi de teamă, de mulţumire şi de părere de rău, care lăsă foarte nedumeriţi pe ai ei, ca şi teancul de nîrtii pe care-l puse pe masă, în faţa mamei ei, spunînd cu o voce înecată.

— Aceasta e contribuţia mea personală, ca să-l îngrijeşti bine pe tata şi să-l aduci acasă.

— Draga mamii, de unde i-ai luat? douăzeci şi cinci de dolari! Jo, sper că n-ai făcut un gest nesocotit?

— Nu, sînt ai mei, cîştigaţi în mod cinstit. Nu i-am cerşit, nu i-am împrumutat, şi nu i-am furat. Sper că n-ai să mă certi, pentru că am vindut bunul meu propriu.

Zicînd aceasta, Jo îşi scoase pălăria şi un strigăt de mirare izbucni. Îşi tăiase, scurt, părul ei cel bogat.

— Părul! Părul tău cel frumos! Vai, Jo, cum ai putut să faci aşa ceva? Nu semeni deloc cu Jo a mea, dar acum o iubesc şi mai mult.

Fiecare îşi exprimă într-un fel surpinderea, iar Beth strînse la pieptul ei cu dragoste capul tuns scurt. Jo luase un aer indiferent, care însă nu amăgea pe nimeni. Zise, trecîndu-şi o mînă prin părul zbîrlit avînd aerul ca e încîntată de noua ei pieptănătură:

— Asta nu influenţează soarta unei naţiuni, aşa că nu te mai văita, Beth. O să mă lecuiescă de vanitate, prea eram mîndră de peruca mea. Creierul are să lucreze mai bine, fără claia aceea din cap şi afară de asta, mi-e mai răcoare şi îmi simt capul mai uşor. Coaforul a zis că aş

putea să-l încreţesc puţin la vîrf, şi atunci, tunsă aşa, băieţeşte, are să-mi vină bine şi are să fie uşor de pieptănat. Eu sînt mulţumită. Ia te rog banii şi să ne aşezăm la masă.

— Spune-mi tot de la început, Jo. Eu nu sînt prea mulţumită, dar nu pot să-ţi fac vreo vină, pentru că ştiu că eşti întotdeauna gata să-ţi fac vreo vină, pentru că ştiu că eşti întotdeauna gata să-ţi sacrifici vanitatea frumuseţii tale, din iubire pentru tatăl tău. Dar draga mea, nu era nevoie să faci asta şi tare mă tem că are să-ţi pară rău, mai de vreme sau mai tîrziu, zise doamna March.

— Nu, nu, deloc, răspunse Jo, cînd se aşezară la masă, căci oamenii tineri şi sănătoşi pot să mănînce, chiar dacă au griji. Nu pot să sufăr să împrumuţi bani, ca şi maa de altfel, şi eram sigură că mătuşa March are să bombăne. Aşa face întotdeauna, chiar dacă îi ceri şi un singur bănuţ. Meg şi-a dat leafa ei pe trei luni, pentru chirie, şi eu nu mi-am cumpărat decît nişte rufe cu a mea. Eram foarte necăjită şi aş fi fost în stare să-mi vînd şi nasul, numai să fac rost de bani.

— Nu trebuie să te necăjeşti, fetiţo. N-aveai haine de iarnă şi ţi-ai luat pe cele mai simple pe care le-ai găsit din banii tăi, cîştigaţi cu trudă, zise doamna March, cu o privire care o mişcă adînc pe Jo.

La început, nici prin gînd nu-mi trecea să-mi vînd părul; dar, cum mergeam aşa pe drum, îmi tot băteam capul ce să fac, şi eram gata-gata să mă năpustesc într-un magazin mare şi să iau de acolo ce-mi trebuie. În vitrina unei frizerii am văzut coade de păr, cu preţurile afişate; o coadă neagră mai lungă, dar nu aşa de groază ca a mea se plătea cu 40 de dolari. Atunci mi-a venit deodată ideea că am şt eu un lucru pe care aş putea să cîştig bani şi, fără să mă gîndesc mult, am intrat, am întrebat dacă cumpără păr şi cît îmi dau pe al meu.

— Dumnezeule, dar cum. ai avut curajul să faci aşa ceva?, zise Beth, înspăimîntată.

— O, era un om mic de statură, care părea foarte blînd şi cumsecunde. S-a uitat cam curios la mine, ca şi cum n-ar fi fost obişnuit să vadă fete dînd buzna în prăvălia lui, să ceară să le cumpere părul. Îmi spuse că nu-l interesează părul meu, nu e culoarea la modă şi-l plăteşte puţin; că îl costă mai mult osteneala, şi aşa mai departe. Se făcea tîrziu şi-mi era teamă că, dacă nu mi-l taie imediat, nu mi-l mai taie de loc şi, ştiţi voi cînd îmi pun în minte un lucru, nu-mi place să mă las de el. L-am rugat deci să mi-l ia şi i-am povestit de ce am atîta grabă. Era stupid, e drept, dar cînd începui să-i povestesc cu aprindere, cum s-au întîmplat lucrurile, se razgîndi, mai ales că soţia lui îmi luă partea.

— Serveşte pe domnişoara, Toma şi ia-i ărul. Aş face şi eu la fel pentru Jimmy al nostru, dacă pletele mele ar avea vreo valoare.

— Cine-i Jimmy? întreabă Amy care voia să ştie tot.

— Băiatul ei, care e pe front. Ce mult leagă pe oameni asemenea lucruri, nu?

Şi, în timp ce soţul ei îmi tăia părul, ea mi-a povestit verzi şi uscate, ca să mă distreze.

— Nu te-a luat cu frig prin spate, cînd ţi-a băgat foarfecile în păr? întreabă Meg, cutremurîndu-se.

— M-am uitat o dată la pletele mele frumoase, cît îşi aranja frizerul instrumentele şi atît. Eu nu mormăi după un fleac ca ăsta; deşi, să vă spun drept, am avut un sentiment curios, cînd mi-am văzut pletele pe masă şi cînd mi-am trecut mîna prin păr şi am dat de şuviţele astea scurte. Am avut impresia că mi s-a tăiat un picior sau o mînă. Femeia îmi prinse privirea întristată şi-mi întinse o şuviţă lungă, ca să o păstrez. Am să ţi-o dau ţie, mami, ca să-ţi aminteşti de zilele de glorie apusă. Ştiţi, cu părul scurt mă simt foarte bine, n-am să-l mai las niciodată să crească.

Doamna March făcu pachet şuviţa de păr castaniu ondulat şi o puse de o parte, alături de una scurtă, de păr cărunt, din masa ei. Zise doar:

— Mulţumesc, drăguţă, dar ceva în expresia feţei ei făcu pe fete, să schimbe vorba.

Începură să discute cu însufleţire despre amabilitatea domnului Brooke, făcură planuri pentru a doua zi, dacă era timp frumos, şi pentru vremurile fercite, cînd tata se va întoarce acasa, ca să fie îngrijit de fetele lui.

Nimeni nu voia să se ducă la culcare, dar la ora zece doamna March îşi strînse lucrul şi zise:

— Hai, fetelor.

Beth se aşează la pian şi cîntă imnul preferat al tatălui lor. Începură să cînte toate cu curaj, dar amuţiră rînd pe rînd. Beth fu singura care merse pînă la sfîrşit, cîntînd din tot sufletul, căci muzica era pentru ea o adevărată mîngîiere.

— Duceţi-vă la culcare şi nu staţi de vorbă, pentru că mîine ne sculăm devreme şi trebuie să fim odihnite. Noapte bună, dragele mele, zise doamna March, cînd se sfîrşi imnul, căci nimeni nu mai ţinea să înceapă altul.

O sărutară şi apoi se duseră să se culce în tăcere, ca şi cum bolnavul s-ar fi găsit în camera de alături. Beth şi Amy adormiră imediat, cu toată supărarea, dar Meg rămase trează multă vreme, meditînd la cel mai serios lucru pe care-l cunoscuse în scurta ei viaţă. Jo nu făcea nici o mişcare, aşa că sora ei îşi închipuia că adormise, cînd auzi un suspin înăbuşit şi, întinzînd mîna, îi simţi lacrimile pe obraz.

— Jo dragă, ce-i cu tine? Plîngi pentru tata?

— Nu, nu...

— Atunci, ce-i?

— Părul, părul meu! izbucni biata Jo, încercînd în zadar să-şi înăbuşe emoţia în pernă.

Mărturisesc aceasta nu i se păru deloc caraghioasă lui Meg, care sărută şi mîngîie cu multă dragoste pe sora ei cea curajoasă.

— Nu regret nimic, protestă Jo, suspinînd. Aş face la fel şi mîine, dacă aş putea. E egoismul ăsta oribil din minte, care plînge şi se zbate. Să nu mă spui la nimeni. M-am potolit acuma. Credeam că aţi adormit toate; de aceea am

dat friu liber durerii de a fi pierdut unica mea frumuseţe. Dar tu cum de erai trează.

— Nu pot să dorm, sînt foarte agitată, zise Meg.

— Gîndeşte-te la un lucru plăcut şi imediat te fură somnul.

— Am încercat, dar degeaba. Mă simt şi mai trează.

— La ce te gîndeşti?

— La oameni frumoşi, mai ales la ochi frumoşi, răspunse Meg, zîmbind în întuneric.

— Care e culoarea ta preferată?

— Îmi plac ochii căprui, dar şi cei albaştrii sînt frumoşi.

Jo rîse şi Meg se răsti la ea, să se potolească, apoi îi făgădui cu blîndeţe că-i va încreţi părul a doua zi şi adormi, ca să se viseze în castelul ei închipuit.

Ceasurile băteau miezul nopţii şi în încăpere era linişte, cînd cineva trecu încet de la un pat la celălalt, îndreptîndo cuvertură, aşezînd o pernă, oprindu-se din cînd în cînd, ca să se uite cu dragoste la fetiţele adormite, să le sărute cu buze care binecuvîntau fără vorbe şi să facă rugăciunile fierbinţi pe care numai mamele le rostesc. Cînd ridică perdeaua, ca să privească afară în noaptea mohorîtă, luna se ivi pe neaşteptate de după nori şi o învălui în lumină argintie, părînd că-i şopteau în tăcerea nopţii: „Mîngîie-te, suflete dragă. După ploaie, vine vreme bună!”

CAP. XVI
SCRISORI

A doua zi de dimineaţă, în lumina cenuşie şi rece a zorilor, fetele aprinseră lampa şi-şi citiră capitolul cu o rîvnă neobişnuită, căci acum aveau de-a face pentru prima oară cu o supărare adevărată, care, prin contrast, le arăta cît de lipsită de griji fusese viaţa lor de mai înainte. Cărticelele le aduseră multă mîngîiere şi, în timp ce se îmbrăcau, se înţeleseră să fie vesele, ca mama lor să nu plece la drumul

ei aşa de obositor, întristată de lacrimile şi plînsetele lor. Totul li se păru ciudat, cînd coborîră jos, în salon. Afară, linişte şi întuneric; înăuntru lumină şi forfotă. Nu mai mîncaseră niciodată aşa de vreme şi chiar Hannah parcă nu mai era aceeaşi, învîrtindu-se de colo pînă colo, prin bucătărie, cu scufiţa de noapte în cap. Geamantanul cel mare era gata în salon, pelerina mamii aşteptau pe sofa, iar mama încerca să înghită ceva, dar era aşa de palidă şi de obosită, de nesomn şi de griji încît fetele abia se puteau ţine să nu izbutească în plîns. Ochii lui Meg, fără voia ei, se umplură de lacrimi, Jo plecă deseori capul în pămînt, iar fetiţele aveau o expresie gravă, de nelinişte, ca şi cum grija ar fi fost o experienţă nouă pentru ele.

Nimeni nu vorbi prea mult, dar cînd se apropie ceasul despărţii şi trebuia să sosească trăsura, doamna March se adresă fetelor care se învîrteau în jurul ei, una îndoindu-i şalul, alta îndreptîndu-i panglicele de la pălărie, a treia trăgîndu-i şoşonii, şi a patra închizîndu-i valiza.

— Copii, vă las în grija Hannei şi sub protecţia domnului Laurence. Hannah e credinţa personificată şi vecinul nostru care e aşa de bun cu noi, vă va îngriji ca pe proprii lui copii. Nu mi-e teamă pentru voi, dar ţin să va purtaţi frumos în această tristă împrejurare. Nu fiţi necăjite, cît sînt eu departe, şi nu vă închipuiţi că are să vă treacă supărarea, dacă încercaţi să uitaţi, stînd degeaba. Vedeţi-vă de lucru mai departe, fără să vă descurajaţi, căci munca e o uşurare pentru om. Orice s-ar întîmpla amintiţi-vă că nu veţi rămîne niciodată fără tată.

— Da, mamă!

— Meg dragă, fii prudentă, ai grijă de surorile tale, cere sfatul Hannei şi pentru orice nelămurire, du-te la domnul Laurence. Fii răbdătoare. Jo! Nu dispera şi nu te pripi. Scrie-mi des. Rămîi fata mea cea curajoasă, gata să ne vie într-ajutor şi să ne înveselească pe toţi. Beth mîngîie-te cu muzica şi rămîi credincioasă casei părinteşti, şi tu, Amy, ajută pe ceilalţi, pe cît poţi. Fii cuminte şi să te găsesc fericită şi sănătoasă.

— Aşa vom face, mamă!

Zgomotul unei trăsuri care se apropia îi făcu pe toţi să tresară. Acum era momentul cel mai greu, dar fetele se ţinură bine. Cu o voce care tremura puţin ele trimiseră multe sărutări tatălui lor, cu inima grea de durere şi de iubire, gîndindu-se în vreme ce vorbeau, că poate şi aşa e prea tîrziu, apoi îmbrăţişară pe mama lor în linişte, încercînd să pară vesele.

Laurie şi bunicul lui veniseră să-şi ia rămas bun şi domnul Brooke părea aşa de puternic, de amabil şi de înţelegător, încît fetele îl botezară pe moment „Domnul inimă largă”.

— La revedere, dragele mele! Dumnezeu să vă aibă pe toţi în paza lui, şopti doamna March, sărutînd pe fete una după alta şi apoi urcîndu-se în grabă în trăsură.

Cînd trăsura se urni din loc, ieşi şi soarele dintre nori şi, uitîndu-se înapoi, ochii mamii prinseră grupul luminat care stătea în poartă, ca un semn bun. Ele îi zîmbira şi îi făcură semn cu mîna. Ultimul lucru pe care-l văzu ea, cînd Seu colţul, fură cele patru fete radioase şi în spatele lor, ca o gardă de onoare, bătrînul domn Laurence, credincioasa Hannah şi devotatul Laurie.

— Ce drăguţi sînt toţi cu el, zise doamna March, întoreîndu-se spre domnul Brooke şi citind pe faţa lui o simpatie respectuoasă.

— Nici n-ar putea să nu fie gentil, răspunse domnul Brooke, rîzînd cu atîta poftă, că şi doamna March zîmbi, fără să vrea.

Şi astfel călătoria cea lungă începu bine, cu soare, zîmbete şi cuvinte de încurajare.

— Am impresia că sînterrţcjupă un cutremur, zise Jo, după ce vecinii se duseră acasă la masa, lăsindu-le să se odihnească.

— Parcă ar fi plecat jumătate din cei din casă, spuse Meg posomorîtă. Beth deschise gura, să zică ceva, dar nu fu în stare decît să arate cu degetul la teancul de pantalonaşi cîrpiţi cu grijă de pe masa mamii, ceea ce le arăta că şi în

ultimele momente de grabă, ea se gîndise la ele şi lucrase pentru ele. Era un lucru de nimic dar le merse drept la inimă şi cu toată hotărîrea de a fi tari, toate izbucniră într-un plîns cu suspine.

Hannah, înţeleaptă, le lăsă în pace, să plîngă şi să-şi uşureze durerea; şi cînd fetele se mai înseninară la faţă, le veni într-ajutor înarmată cu ibricul de cafea.

— Ei acum, scumpele mele, aduceţi-vă aminte de ce-a zis mămica voastră şi nu mai fiţi necăjite. Veniţi de luaţi fiecare cîte o ceaşcă, şi pe urmă să ne apucăm de lucru, ca să facem cinste familiei.

Cafeaua era o adevărată bucurie pentru ele, şi Hannah dădu dovoadă de mult tact, preparîndu-le-o în dimineaţa aceea. Nimeni nu putu rezista îmbierilor ei şi mirosului ispititor care ieşea din ibric. Îşi traseră scaunele lîngă masă, îşi schimbară batistele cu şervete şi în zece minute îşi recăpătaseră iar buna dispoziţie.

— Speraţi şi munciţi, aceasta va fi deviza noastră. Să vedem care din noi se va ţine mai bine de ea. Eu mă duc la mătuşa March, ca de obicei. Dumnezeul, ce o să mă mai cicălească! zise Jo, sorbindu-şi cafeaua, iar veselă ca totdeauna.

— Eu mă duc la familia King, deşi tare aş mai sta acasă să-mi văd de treburi pe aici, zise Meg, căreia îi părea rău că avea ochii roşii de plîns.

— Nu-i nevoie, Meg! Beth şi cu mine o să ţinem casa într-o ordine perfectă, intră în vorbă Amy, cu un aer important.

— Hannah o să ne spună ce să facem şi totul va fi aranjat, cînd veţi veni voi acasă, adăugă Beth şi, zicînd aceasta, scoase mătura şi ligheanul de vase.

— Găsesc că grijile sînt ceva foarte interesante, observă Amy, meditînd, în vreme ce sugea o bucată de zahăr.

Fetele izbucniră în rîs, ceea ce le făcu bine, deşi Meg dădea din cap neîncrezătoare, mirată că o domnişoară se

putea consola cu un lucru atît de neînsemnat ca o bucăţică de zahăr.

La vederea pateurilor, Jo se întunecă din nou şi, cînd cele două fete ieşiră, fiecare pornind spi slujba ei, se uitară cu durere înapoi, la fereastră unde se obişnuiseră să vadă faţa luminoasă a mamei lor. Era departe, dar Beth îşi amintise de această mică ceremonie zilnică şi-i luase locul, zîmbindu-le de sus ca un mandarin cu obrajii roşii.

— Numai Beth a mea putea face asta, zise Jo, făcîndu-i semn recunoscătoare cu pălăria. La revedere, Meg! Sper că tinerii King n-o să studieze prea mult azi. Nu te îngrizi de tata, dragă, spuse ea, cînd se despărţiră.

— Şi eu sper că mătuşa March n-are să te bombănească. Îţi stă foarte bine părul aşa. Pari un băiat drăguţ, i-o întoarse Meg, încercînd să nu rîdă la vederea acelui cap creţ, care părea caraghios de mic, pe umerii voinicei ei surori.

— Asta e singura mea mîngîiere!

Şi ducîndu-şi mîna la pălărie, ca Laurie, Jo se îndepărtă, simţindu-se ca o oaie tunsă, pe o zi geroasă.

Curînd sosiră veşti bune de la tatăl lor, căci deşi în pericol de moarte, prezenţa lîngă el a celei mai bune şi mai iubitoare dintre infirmiere îi făcuse mult bine. Domnul Brooke le trimitea în fiecare zi un buletin şi Meg, acum capul familiei, citea cu mîndrie scrisorile, care conţineau ştiri din ce în ce mai îmbucurătoare. La început, toţi se întreceau să scrie care mai de care şi plicuri umflate erau băgate cu grijă în cutia de scrisori, de către una sau alta dintre surori, care se simţeau pline de importanţă, că trimiteau scrisori într-un oraş ca Washington. Cum scrisorile acestea conţineau lucruri interesante, în ce priveşte oamenii a căror poveste o urmărim, vom deschide cîteva şi le vom citi.

Mamă dragă,

Nu pot să-ţi spun ce fericită am fost, cînd am primit scrisoarea dumitale, care ne-a făcut să rîdem şi să plîngem în acelaşi timp. Ce bun e domnul Brooke şi ce noroc avem că afacerile domnului Laurence îl ţin aşa de mult timp aproape de dumneata, ca să-ţi dea ajutor. Fetele sînt cuminţi ca niciodată Jo mă ajută la cursuri şi ţine morţiş să facă ea toate treburile grele. Cîteodată mi-e teamă că are să se îmbolnăvească, deşi sînt sigură că perioada de abnegaţie n-o s-o ţină mult. Beth îşi îndeplineşte micile ei îndatoriri, cu o regularitate de ceasornic, şi nu uită niciodată ce i-ai spus. E foarte îngrijită de soarta tatii şi pare cam întunecată la faţă; doar cîntrse aşează la pian, se mai luminează puţin. Amy mă ascultă aproape întotdeauna. Îşi face singură buclele, şi am început s-o învăţ să coasă butonierele şi să-şi cîrpească ciorapii. Îşi dă toată osteneala să facă lucrurile bine şi sînt sigură că ai să fii încîntată de progresele ei, cînd ai să te întorci. Domnul Laurence ne păzeşte ca o cloşcă, cum zice Jo, şi Laurie e foarte amabil şi prietenos. El şi cu Jo ne înveseleşte puţin, fiindcă, de obicei, sîntem cam triste. Ne simţim ca nişte bieţi orfani, de cînd dumneata eşti departe de noi Hannah e o adevărată sfîntă Nu ne ceartă niciodată şi mie îmi spune domnişoară Margareta, aşa cum se şi cade, şi mă tratează cu respect. Toţi sîntem bine sănătoşi şi foarte ocupaţi, dar ne e dor mereu de dumneata şi am vrea din tot sufletul să te întorci Sărută-l pe tata din partea mea. A ta, cu tot dragul

MEG

Această scrisoare, scrisă cu îngrijire pe o hîrtie parfumată, făcea un contrast izbitor cu următoarea, care era mîzgălită pe o coală mare de hîrtie subţire, împodobită cu pete de cerneală şi cu tot felul de parafe şi de litere încîrligate:

Mămico scumpă,

Trăiască tata! Brooke e un băiat de zahăr, că ne-a trimis o telegramă, în dată ce tata s-a simţit mai bine. Am dat fuga sus, la pod, cînd a venit scrisoarea, şi am încercat să mulţumesc lui Dumnezeu că a fost aşa de bun cu noi; dar n-am fost în stare decît să plîng şi să zic: „Sînt fericită! Sînt fericită!" Nu crezi că asta făcea tot atît de mult cît o rugăciune? Acasă treburile merg bine. Mă distrează grozav, cînd văd că toată lumea e cuminte şi L .iştită parcă am fi un cuib de turturele. Ce-ai mai rîde, s-o vezi pe Meg, stînd serioasă în Capul mesii şi făcînd pe „mama"! Pe zi ce trece, se face mai fhimuşică. Cîteodată parcă sînt îndrăgostit de ea. Copii sînt ca nişte îngeraşi, iar eu... eu sînt tot Jo nici mai bună, nici mai rea, de cum mă ştii. Uitam să-ţi spun. Era cîi pe aici să mă cert cu Laurie. I-am spus odată care e părerea mea, într-o chestiune fără importanţă, şi el s-a supărat. Eu aveam dreptate, dar îi vorbisem cam urît şi el a plecat, spunînd că nu se va întoarce, pînă cînd nu-i cer iertare. I-am mărturisit că nici prin gînd nu-mi trece. Asta a durat toată ziua şi mă simţeam foarte prost. Fiind amîndoi mîndri, ne venea greu să ne cerem iertare unul altuia; dar îmi ziceam că tot el trebuie să vină întîi, de vreme ce eu aveam dreptate. Dar el nu a venit deloc şi de abia seara mi-am adus aminte de ce ai zis dumneata, cînd a căzut Amy în rîu. Mi-am citit cărticica m-am simţit mai liniştit, şi m-am hotărît „să nu las soarele să apună pe mînia mea". Am dat fuga îndată, să-i spun lui Laurie că-mi pare rău de ce am făcut. L-am întîlnit în poartă, venise pentru acelaşi lucru. Am izbucnit în rîs amîndoi, ne-am cerut iertare unul altuia şi ne-am simţit iar bine împreună

Am făcut ieri un „poem", cînd ajutam pe Hannah să spele vasele; şi, cum ştiu că tatii îi plac micile mele prostii, l-am băgat în scrisoare, ca să-l distrez. Imbrăţişează-l cu cea mai mare dragoste şi pentru mine.

Zăpăcita voastră JO"

CÎNTECUL RUFELOR

Regina hîrdăului sînt eu şi cînd voios,
Îmi zboară săpunul pe sus, îmi cade pe jos,
Spăl rufe de zor, le clătesc şi le storc,
Le pun la uscat, mă tot plimb, mă întorc.
Rufele flutură în vînt, ca steaguri de sărbătoarea
Cerului, albe zîmbesc, printre raze calde de soare.
Aş vrea tot aşa să spălăm din suflet şi din gînd,
Tot ce-am făcut rău o săptămînă la rînd,
Dacă prin farmec aerul şi apa ar putea
Limpezimea lor şi nouă să ne-o dea,
Eu cred că lumea toată ar sărbători
Şi pentru această minune, peste an cîte o zi.
Florile albe ale vieţii mereu poţi să le culegi,
Dacă din drumuri deschise poteca muncii alegi,
Răspunderea, munca, gîndul ţi-l prinde.
Amarul astfel pe suflet, nu s-ar putea întinde.
Cu mătura mea eu pot să gonesc
Noianul de griji ce-n juru-mi roiesc.

Dragă mamă,

Pentru mine a rămas doar loc ca să-ţi trimit multă dragoste şi cîteva pansele presate dintr-o rădăcină pe care am ţinut-o în casă, să o vadă tata, cînd va veni Citesc în fiecare dimineaţă, îmi dau ostenealâ să fiu cuminte, şi-mi cînt, ca să adorm cîntecul preferat al tatii Nu mai pot să cînt, Pămînt din Leal. Mă face să plîng.

Toţi sînt foarte drăguţi şi sîntem fericiţi, atît cît putem fi, cînd nu eşti dumneata printre noi Amy îmi cere restul paginii, aşa că trebuie să închei N-am uitat să fac cele spuse de dumneata. Învîrtesc ceasul şi aerisesc odăile în fiecare zi

Sărută pe tăticul pe obrazul care zice el că e al meu. Întoarce-te mai repede la a ta iubitoare fetiţă,

MICA BETH

Ma chère mamma,

Sîntem toate bine sănătoase. Eu îmi fac întotdeauna lecţile şi niciodată nu „confirm” pe fete — Meg zice că trebuie să spun „contrazic” — aşa că pun amîndouă cuvîntele şi dumneata îl alegi pe cel mai potrivit. Meg îmi este de mult ajutor şi mă lasă să mănînc marmeladă cu ceai în fiecare seară, ceea ce e aşa de bun pentru sănătatea mea, zice Jo, pentru că îmi păstreaă o fire dulce. Laurie nu-i atît de respectuos pe cît ar trebui Acum că sînt de paisprezece ani, îmi zice Puico şi mă ofensează vorbind franţuzeşte foarte repede, cînd zice merci sau bon jour ca Hattie King. Mînecile de la rochia mea albastră s-au rupt şi Meg le-a schimbat, dar nu se mai potriveau cu faţa, pentru că erau mai albastre decît restul rochiei Mă simţeam prost în ea, dar n-am zis nimic, îmi suport suferinţele fără murmur, dar aş vrea grozav ca Hannah să scrobească mai tare şorţurile mele şi să ne facă griu fiert, în fiecare zi îi dai voie? N-am făcut frumos punctul de interigaţie? Meg zice că punctuaţia şi ortografia mea sînt îngrozitoare şi sînt nenorocită, dar ce să fac, am atîtea lucruri de făcut. N-am vreme să mă mai opresc pentru un fleac ca ăsta.

Fiica ta iubitoare,
AMY CURTES MARCH

Dragă duduie March,

Vă scriu şi eu să vă spun că sîntem toţi bine sănătoşi. Fetele sînt tare cuminţi şi-şi văd frumos de treabă Duduia Meg o să fie o gospodină cum n-a mai fi alta pe lume, aşa tragere de inimă are şi prinde repede cumu-i lucru. Da' Jo le întrece pe toate, că ea nu stă să cugete mai întîi, ci dă aşa buzna, cum o taie capul. Luni a spălat nişte rufe şi ce credeţi că a făcut? Le-a scrobit, pînă nu le-a stors bine şi a pus la albăstreală o rochie roşie de americă, de-am zis că o să crăp de rîs, cînd am văzut-o.

Beth e un îngeraş. Stă toată vremea lîngă mine şi m-ajută şi se duce la piaţă, că mă sperii să nu-i fie coşul prea greu. Ea ţine socotelile zilnic şi nu uită nimic, draga de ea! Nu facem de loc risipă în casă Nu le dau cafea la domnişoare mai mult de o dată pe săptămînă, cum aţi zis dumneavoastră şi le fac bucate uşoare şi hrănitoare. Amy se învîrte cam mult prin casă, fără treabă, şi-şi pune mereu rochia a mai bună şi toată ziulica mănîncă dulciuri. Domnişorul Laurie tare mai e nebunatec. Ne tot întoarce casa pe dos, dar eu nu zic nimic, că le mai înveseleşte pe fete şi tare mă bucur să le mai văd puţin rîzînd Bătrînul vă trimite multă sănătate şi-mi tot zice că să văd bine de fete, că mă ameţeşte. Da' eu înţeleg că are gînduri bune şi nu-i drept să mă mînii. Tocmai acu s-a dospit pîinea şi mă duc iute să văd de ea. Vă sărut mîinile dumneavoastră şi conaşului şi rog pe bunul Dumnezeu să nu mai dea în „piumonie".

A dumneavoastră cu respect,
H. MULLET

Infirmiera şefă a salonului 2

Totul calm la Rappahannock. Trupele în bună condiţie, serviciul administrativ în ordine, garda personală sub con-

ducerea colonelului Teddy gata la datorie. Comandantul suprem, generalul Laurence, trece zilnic în revistă armata. Furierul Mullet menţine ordinea în tabără şi maiorul Lion face de strajă, noaptea. Ştirile bune de la Washington au fost aclamate cu douăzeci şi patru lovituri de tun şi o paradă în uniforme de gală a avut loc la cartierul general. Comandan-tul-şef trimite cele mai bune urări, la care se alătură din toată inima.

COL. TEDDY

Stimată doamnă,

Fetiţele sînt toate bine sănătoase. Beth şi băiatul meu vă dau raportul zilnic. Hannah e un model de servitoare. O păzeşte pe Meg cea frumuşică ca un balaur. Încîntat că se menţine vremea bună. Vă rog să vă folosiţi cât mai mult de serviciile lui Brooke şi să vă adresaţi mie pentru partea financiară, dacă cheltuielile întrec aşteptările. Nu vreau ca soţului dumneavoastră să-i lipsească ceva. Slavă Domnului, că-i merge bine.

Prietenul şi servitorul dumneavoastră devotat,

JAMES LAURENCE

CAP. XVII
FETIŢA CONŞTIINCIOASĂ

Vreme de o săptămînă, cuminţenia care domnea în casa veche ar fi ajuns pentru tot cartierul. Faptul era într-adevăr surprinzător. De dimineaţă pînă seara, toata lumea era în cea mai bună dispoziţie. Dupa ce trecuse prima grijă de sănătatea tatălui lor, fetele începură de a mai face sforţările lăudabile de la început şi recăzură iar în vechile obiceiuri. După atîta osteneală, fură de părere că silinţa merită o vacanţă şi-şi luară una lungă.

Jo răci rău, uitînd să-şi acopere bine capul cu parul ei prea scurt şi i se spuse să stea acasă, pînă se va simţi mai bne, căci mătuşii March, nu-i plăcea să i se citească cu o voce răguşită. Jo fu încîntată şi, după ce făcu tărăboi în toată casa, de la pod pînă la pivniţă, se lungi pe sofa, ca să-şi îngrijească guturaiul cu doctorii şi cu cărţi. Amy descoperi că godpodăria nu se împacă cu arta şi se întoarse la pateurile ei de noroi. Meg se ducea zilnic la King şi cosea, sau cel puţin aşa pretindea ea, acasă, dar în realitate îşi pierdea mult timp scriind scrisori lungi mamei ei, sau citind de repetate ori misivele de la Washington. Doar Betlj se ţinea de treabă, cu scurte momente de lene sau de supărare. Îşi îndeplinea cu conştiinciozitate, în fiecare zi, micile ei îndatoriri şi chiar multe de-ale surorilor ei, care erau cam uituce, şi care păreau ca un ceas, ale cărui limbi o luaseră razna. Cînd inima îi era prea grea de dorul mamei, sau de teamă pentru tata, se băga într-un scrin cu haine, şi-şi ascundea faţa în cutele unei rochii vechi, care-i era foarte dragă, şi suspina şi se ruga în linişte. Nimeni nu ştia ce o înveselea după un moment de întristare, dar toţi simţeau cît de dulce şi săritoare e Beth şi se obişnuiră să se ducă să-i ceară mîngîiere sau sfat în micile lor chestiuni.

Nimeni nu înţelese că aceste împrejurări neobişnuite le punea la încercare caracterul; şi, după primele momente de încordare, găsiră că se purtaseră bine şi că meritau să li se aducă laude. Aşa şi făcură, dar greşeala lor fu că încetară de a mai face binele şi acest adevăr îl învăţară cu multe griji şi suferinţe.

— Meg, ar fi bine să te duci să-l vezi pe Hummel. Ştii că mama a spus să nu-i uităm, zise Beth, zece zile după plecarea doamnei March.

— Sînt prea obosită azi, răspunse Meg, legănîndu-se comod în fotoliu, în timp ce cosea.

— Tu n-ai putea, Jo?, întrebă Beth.

— E viscol afară şi sînt răcită.

— Aveam impresia că te simţi mult mai bine.

— Sînt destul de bine, ca să mă plimb cu Laurie, dar nu destul de bine, ca să mă duc la Hummel, zise Jo rîzînd, cam ruşinată de inconsecvenţa ei.

— De ce nu te duci tu?, întrebă Meg.

— Eu am fost în fiecare zi, dar copilul cel mic e bolnav şi nu ştiu ce să-i fac. Doamna Hummel se duce la serviciu şi l-a lăsat în grija lui Lottchen; dar îi e din ce în ce mai rău şi cred că ar trebui să te duci tu, sau Hannah.

Beth vorbea foarte serios şi Meg îi făgădui să se ducă a doua zi.

— Cere lui Hannah să-ţi dea ceva bun de mîncare şi du-l lor, Beth. Aerul curat are să-ţi facă bine, zise Jo, şi adăugă, cerîndu-şi scuze: Eu aş merge cu dragă inimă, dar vreau să-mi termin romanul.

— Mă doare capul şi sînt obosită. Credeam că are să meargă una dintre voi, zise Beth.

— Amy are să se reîntoarcă imediat şi are să dea ea o fugă pînă acolo, propuse Meg.

— Bine, am s-o aştept. Pînă atunci mă odihnesc puţin.

Beth se lungi deci pe sofa, iar celelalte îşi văzură mai departe de treburile lor uitînd cu totul de familia Hummel. Trecu o oră şi Amy nu mai venea. Meg se duse la ea, în cameră, să-şi încerce o rochie nouă, Jo era absorbită în romanul ei, şi Hannah adormise de-a binelea, în faţa focului din bucătărie, cînd Beth îşi puse în tăcere gluga, îşi umplu coşul cu cîrpe şi resturi de mîncare, pentru copiii aceia săraci şi ieşi afară, în aerul îngheţat, cu capul greu şi cu o privire de suferinţa în ochii ei răbdători. Se făcuse tîrziu, cînd se întoarse acasă. Nimeni n-o văzu, strecurîndu-se în sus, pe scări, şi închizîndu-se în camera mamei. Jumătate de oră după acea, Jo veni să caute ceva în .scrin şi acolo dădu peste Beth, care stătea pe dulapul cu medicamente, cu un aer foarte grav, cu ochii roşii şi cu sticla de camfor în mînă.

— Sfinte Sisoe! Ce s-a întimplat? strigă Jo, cînd Beth întinse mîna.. făcîndu-i semn să se ţie la depărtare şi o întrebă:

— Tu ai avut scarlatină, nu?

— Demult, cînd a avut şi Meg. De ce?

— Atunci am să-ţi spun... Vai, Jo, a murit copilul...

— Care copil?

— Al doamnei Hummel. A murit la mine în braţe înainte de a se fi întors acasă, şi Beth izbucni în plins.

— Biata fetiţă! Ce îngrozitor trebuie să fi fost! Eu ar fi trebuit să mă duc, zise Jo şi plină de remuşcări, se aşează în fotoliul mamii şi luă pe sora ei în braţe.

— Nu era îngrozitor, Jo, era aşa de trist! Mi-am dat seama imediat că îi e mai rău. Lottchen îmi spuse că mama ei s-a dus după doctor şi atunci am luat eu copilul şi am lăsat-o pe Lotty să se odihnească. Părea că doarme, dar deodată scoase un ţipăt, îl trecură fiori şi apoi rămase nemişcat. Am încercat să-i încălzesc picioarele şi Lotty i-a dat lapte; dar el nu mai mişca de loc şi am înţeles că a murit.

— Nu plînge, dragă! Atunci ce-ai făcut?

— L-am ţinut în braţe, pînă cînd a venit doamna Hummel, cu doctorul. El îl examină şi spuse că a murit, apoi se uită la Heinrich şi la Minna, pe care îi durea gîtul. Scarlatină, doamnă! Ar fi trebuit să mă chemaţi mai devreme, a zis el, supărat. Doamna Hummel îi mărturisi că era săracă şi că încercase să îngrijească singură de copil, iar acum, după ce se străduise în zadar să vadă de cel mic, nu-i rămînea decît să-l roage să-i vindece pe ceilalţi. El atunci ztmbi şi se arătă mai binevoitor, dar era aşa de trist, că eu am început să pTîng cu ei. În acest moment, el s-a întors brusc spre mine, m-a privii şi mi-a spus să mă duc acasă şi să fac imediat gargară, dacă nu, iau şi eu scarlatina.

— N-ai s-o iei strigă! Jo, strîngîndu-o şi mai tare în braţe, cu o privire înspăimîntată. O, Beth, dacă te îmbolnăveşti n-am să mi-o iert niciodată! Ce ne facem?

— Nu te speria, nu cred că am să am o formă grea. M-am uitat în cartea mamii şi am văzut că începe cu dureri de cap, dureri de gît, şi cu nişte senzaţii ciudate ca ale mele, aşa că am făcut gargară şi acum mă simt mai bine, zise

Beth, trecîndu-şi mîinile reci pe fruntea ei fierbinte şi încercînd să pară că n-are nimic.

— Dacă ar fi mama acasă! se tîngui Jo, luînd cartea în mînă şi simţind cît Washington e foarte departe.

Citi o pagină, se uită la Beth, îi puse mîna pe frunte, se uită în gît şi apoi zise, grav:

— Te-ai aplecat asupra copilului în fiecare zi mai bine de o săptămînă şi ai stat printre ceilalţi, care vor lua scarlatina, Beth. O chem pe Hannah, ea se pricepe la boli.

— Nu lăsa pe Amy să se apropie. Ea n-a avut-o niciodată şi aş fi nenorocită s-o ia de la mine. Crezi că tu şi Meg n-aţi putea s-o luaţi încî odatăîntrebă Beth îngrijorată.

— Cred că nu! În orice caz nu te îngriji de mine. Aşa mi-ar trebui, egoistă ce sînt, să te las pe tine să te duci acolo şi eu să stau să scriu prostii, mormăi Jo, ducăndu-se s-o consulte pe Hannah.

Biata femeie se trezi într-o clipă şi luă imediat conducerea, asigurînd-o pe Jo că n-avea de ce să se necăjească. Toată lumea suferă de scarlatină şi nu moare nimeni, dacă e bine îngrijit. Jo o crezu şi se simţi mult mai uşurată, cînd se urcară sus, s-o cheme pe Meg.

— Acum, ascultaţi ce trebuie să facem, zise Hannah, după ce examinase pe Beth şi-i puse diverse întrebări. Chemăm pe dr. Bangs, doar să te vadă puţin, dragă, ca să nu pornim pe drum greşit, apoi o trimitem pe Amy la mătuşa March, pentru cîtva timp, ca să nu se molipsească, şi una dintre voi rămine cu Beth, s-o distreze, o zi-două.

— Eu rămîn, bineînţeles de vreme ce sînt cea mai mare, începu Meg, care părea foarte îngrijorată şi avea remuşcări acum.

— Nu, rămîn eu, pentru că e vina mea că s-a îmbolnăvit. Am promis mamii, că am să umblu eu în oraş şi nu m-am ţinut de cuvînt, zise Jo, hotărîtă.

— Pe care o vrei tu, Beth? Nu trebuie decît una singură, zise Hannah.

— Jo, dacă nu vă supăraţi!

Şi Beth îşi lăsă capul pe umărul surorii ei, cu un aer de mulţumire, care nu mai admitea contrazicere.

— Mă duc s-o anunţ pe Amy zise Meg, puţin ofensată, şi totuşi mulţumită în fond, pentru că ei nu-i plăcea să vadă de bolnavi, pe cănd lui Jo îi plăcea.

Amy se revoltă, nici mai mult nici mai puţin, şi declară cu patimă că mai bine ia scarlatina decît să se ducă la mătuşa March. Meg încercă s-o facă să înţeleagă, se rugă de ea, îi porunci s-o asculte, dar în zadar. Amy îi răspunse hotărît că nu pleacă de acasă, nici în ruptul capuljii şi Meg, disperată, se duse la Hannah, s-ă întrebe ce e de făcut. Înainte de a se întoarce ea, Laurie intră în salonaş şi o găsi pe Amy suspinînd, cu capul în pernele de pe sofa. Ea îi spuse toată povestea, aşteptînd să fie consolată; dar Laurie îşi băgă mîinile în buzunare şi începu să se plimbe de colo pînă colo, fluierînd uşor, cu sprîncenele încruntate, în semn de profundă cugetare. După cîtva timp, se aşeză jos lîngă ea şi-i spuse pe tonul lui cel mai convingător:

— Amy, arată-le că eşti o fată înţelegătoare şi fă cum te roagă ceilalţi. Nu, nu plînge? Ascultă să vezi ce planuri măreţe am. Te duci la mătuşa March şi eu vin şi te iau la plimbare în fiecare zi, cu trăsura sau pe jos, şi o să ne distrăm de minune. Nu-i mai bine aşa, decît să te plictiseşti aici?

— Nu vreau să fiu dată pe uşă afară, ca şi cum le-aş sta în drum, începu Amy cu un aer supărat.

— Dar cum crezi aşa ceva, fetiţo? E doar spre binele tău. Sper că nu ţii să te îmbolnăveşti, nu?

— Bineînţeles că nu, dar sînt sigură că nu se ia boala. Am stat cu Beth tot timpul.

— Tocmai! Şi ca să scapi, trebuie să pleci de aici imediat. Schimbarea de aer şi lipsa de griji îţi vor păstra sănătatea, crede-mă pe mine; sau, în orice caz, vei avea o formă mult mai uşoară. Te sfătuiesc să te duci de aici cît mai curînd, fiindcă cu scarlatina nu se glumeşte.

— Dar mă plictisesc la mătuşa March. Ea e aşa de supărăcioasă, zise Amy puţin speriată.

— N-ai să te plictiseşti, dacă am să fiu eu toată ziua acolo, şi am să-ţi aduc veşti de la Beth şi am să te iau la plimbare. Doamna aceea bătrînă îmi place şi am să uzez de toată diplomaţia mea, ca să nu ne cicăleasca, orice am face.

— Mă iei cu trăsura trasă de Puck?

— Pe cuvîntul de onoare!

— Şi vii în fiecare zi?

— Zău că vin!

— Şi mă aduci înapoi, în clipa în care Beth se face iar sănătoasă?

— Nici o secundă mai tîrziu.

— Şi mergi cu mine la teatru, spune?

— La zeci de teatre, dacă vrei.

— Bine... atunci... primesc! zise Amy cu vocea tărăgănată.

— Aşa îmi placi! Strig-o pe Meg şi spune-i că ai cedat, zise Laurie şi o bătu pe umăr mulţumit, ceea ce plictisi pe Amy mai mult de expresia„a cedat”.

Meg şi Jo dădură fuga pe scări, să vadă cu ochii lor minunea care se savîrşise; şi Amy, simţindu-se o jiersoană importantă, plină de abnegaţie, făgădui că va pleca, daca doctorul spune că Beth e rău bolnavă.

— Ce mai face scumpa noastră fetiţă? întrebă Laurie, care ţinea la ea, poate mai mult decît la celelalte, şi era mai îngrijorat de soarta ei, mai tare decît ar fi vrut.

— Se simte mai bine, stă culcată pe patul mamei. A tulburat-o mult moartea copilului, aceluia, dar cred că n-a căpătat decît guturai. Cel puţin aşa zice Hannah; dar pare foarte abătută şi asta mă nelinişteşte, răspunse Meg.

— Ce grea e viaţa! suspină Jo, băgîndu-şi mînma în păr şi zbîrlindu-l tot. Abia scăpăm de un necaz şi dăm de altul. Parcă nimic nu merge cum trebuie, de cînd a plecat mama. Eu nu mai ştiu ce să fac.

— Ei, nu te mai ciufuli aşa, că nu-4i stă bine. Aranjează-ţi chica; Jo, şi spune-mi să telegrafiez mamei tale

sau nu? întrebă Laurie, care nu se împăca niciodată cu pierderea unicei podoabe a prietenei lui.

— Asta mă chinuieşte, zise Meg. Dacă Beth e într-adevăr bolnavă, ar trebui să-i spunem, dar Hannah zice să nu facem asta, pentru că mama nu-l poate părăsi pe tata şi ştirea asta nu va fi decît o grijă în plus, pentru ea. Beth n-are să fie bolnavă multă vreme. Hannah ştie ce trebuie să-i facă, şi mama a zis s-o ascultăm, aşa că s-ar cuveni să-i urmăm sfatul, dar mie îmi spune ceva, că nu facem bine.

— De, nu ştiu! Ce ar fi să-l întrebăm pe bunicul, după ce o vede doctorul?

— Aşa vom face! Du-te şi adu-l imediat pe dr. Bangs, porunci Meg. Nu putem hotărî nimic, pînă nu vine el.

— Stai pe loc, Jo! Eu fac pe comisionarul acestei case, zise Laurie, luîndu-şi şapca.

— Poate ai treabă, începu Meg.

— Nu, mi-am terminat lecţiile pe ziua de azi!

— Înveţi şi în vacanţă? întrebă Jo.

— Urmez exemplul bun pe care mi l-au dat vecinele mele, răspunse Laurie şi apoi ieşi pe uşă.

— Pun mari speranţe în băiatul ăsta, şi Jo îl urmări cu un zîmbet aprobator, privindu-l cum sare gardul.

— E foarte bine... pentru un băiat, fu răspunsul destul de puţin amabil al lui Meg, fiindcă subiectul n-o interesa.

Dr. Bangs sosi, spuse că Beth are simptomele scarlatinei, dar că va avea o formă uşoară, deşi îl punea pe gînduri povestea cu familia Hummel, apoi îi sfătui să trimită imediat pe Amy în altă parte, în aşa fel ca pericolul să fie în orice chip înlăturat. În cele din urmă, Amy plecă, însoţită de Jo şi Laurie.

Mătuşa March îi primi cu ospitalitatea ei obişnuita.

— Ce vreţi acum de la mine? întrebă ea, uitîndu-se chiorîş peste ochelari, iar papagalul de pe speteaza scaunului ei vociferă:

— Şterge-o de aici! Intrarea băieţilor e interzisă.

Laurie se retrase la fereastră şi Jo îi spuse toată povestea.

— Hm, mă aşteptam la asta. Cine vă pune să va amestecaţi cu oamenii săraci. Amy poate să rămînă şi să. ajute în casă, dacă nu se îmbolnăveşte, deşi sînt sigură că se va îmbolnăvi, cum are şi aerul, de altfel. Nu plînge, fetiţo! Mă enervează, să aud oamenii suflindu-şi nasul.

Amy era cît p-aci să înceapă să plîngă, dar Laurie, şiret, trase pe papagal de coadă, ceea ce-l făcu pe Polly să cîrîie mirat: „Drace!”, dar într-un mod aşa de caraghios, că Amy începu să rîdă.

— Ce se mai aude de la Washington? întrebă deodată doamna cea bătrînă.

— Tata e mult mai bine, răspunse Jo, laconic.

— A, da? Eu cred că nu mai rezistă mult. March n-a avut niciodată prea multă forţă, fu răspunsul înveselitor.

— Ha, ha! Să nu zici vreodata că mori. Tragi puţin tabac, şi... rămîneţi cu bine! ţipă Polly, dansînd pe stinghia lui şi agăţîndu-se de boneta bătrînei, căci Laurie îl ciupea pe la spate.

— Ţineţi gura, pasăre bătrînă şi obraznică, şi tu Jo, ar fi bine să pleci imediat. Nu e frumos să baţi drumurile cu un zăpăcit ca...

— Ţineţi gura, pasăre bătrînă şi obraznică!, strigă Polly, rostogolindu-se de pe scaun dintr-un salt şi repezindu-se să lovească cu ciocul pe „zăpăcitul” care se tăvălea de rîs.

— Mă îndoiesc că am să pot suporta asemenea viaţă, dar am să încerc, îşi zise Amy, cînd rămase singură cu mătuşa March.

— Pleacă de aici, eşti îngrozitor de urîtă, ţipă Polly, la această frază lipsită de politeţe, Amy nu-şi putu ţine un suspin.

CAP. XVIII
ZILE GRELE

Beth avu scarlatină şi fu cu mult mai greu bolnavă decît şi-ar fi închipuit toţi, în afară de Hannah şi de doctor. Fetele nu se pricepeau la boli şi domnului Laurence nu-i era îngăduit s-o vadă, aşa încît Hannah făcu cum ştia ea, şi dr. Bangs, deşi foarte ocupat, îşi dădu toată osteneala, dar se bizuia pe acea minunată infirmieră care era Hannah. Meg stătea acasă ca să nu ducă boala familiei King şi vedea de gospodărie, simţindu-se foarte îngrijorată şi oarecum vinovată, de cîte ori scria scrisori, în care nu spunea nimic de boala lui Beth. Nu găsea că era frumos s-o înşele pe mama ei, dar i se spusese s-o asculte pe Hannah şi ea nici nu voia să audă de aşa ceva.

— Cum să i se spună asta doamnei March, ca să se necăjească pentru un fleac?

Jo se devotase lui Beth şi stătea lîngă ea, zi şi noapte.

Nu era o muncă grea, pentru că Beth era foarte răbdătoare şi suferea fără să se plîngă, atîta timp cît fu conştientă. Dar veni o vreme cînd, în timpul perioadelor de febră mare, începu să vorbească cu o voce răguşită, în fraze întretăiate, să cînte la pian pe cuvertură, ca şi cum ar fi avut în faţă pianul ei iubit, şi să încerce să cînte cu un gît aşa de umflat, că nu ieşea nici un sunet. O vreme cînd nu mai recunoştea figurile familiale din jurul ei, li se adresa cu nume jşreşite şi chema din tot sufletul pe mama ei. Atunci Jo, se înspaimîntă, Meg ceru să i se dea voie să scrie adevărul şi chiar Hannah zise ca: „se gîndise şi ea la asta, dar că fetiţa nu e încă în pericol”. O scrisoare de la Washington îi îndureră şi mai mult, căci boala domnului March se întorsese şi nici vorba nu putea fi să se înapoieze acasă, încă multă vreme de acum încolo.

Ce întunecate păreau zilele acum, ce tristă şi singuratică rămăsese casa şi ce grele erau inimile surorilor în timp ce lucrau şi aşteptau, iar umbra morţii plutea deasupra unei case altădată fericita. Atunci, Margareta, stind singură în salon, cu lacrimile picurîndu-i pe lucru, îşi dădu seama ce bogată fusese în bunuri, cu mult mai preţioase decît luxul pe care-l poţi cumpăra cu bani, în

iubire, pace şi sănătate, adevăratele bunuri ale vieţii. Atunci Jo, trăind în camera întunecoasă cu surioara care suferea mereu în faţa ochilor ei, învăţă să vadă frumuseţea şi blîndeţea firii lui Beth, să simtă cîtă parte de duioşie aducea ea în inimile tuturor şi să recunoască valoarea ambiţiei dezinteresate a lui Beth, de a trăi pentru ceilalţi şi de-a face casa fericită, doar prin simpla practică a unor virtuţi pe care le-ar putea avea oricine şi pe care toţi ar trebui sa le preţuiască mai mult decît talentul, bogăţia şi frumuseţea. Şi Amy, în surghiunul ei, ar fi dorit din tot sufletul să fie acasă şi să muncească pentru Beth, dîndu-şi seama că nici un serviciu nu e greu sau plicticos, aducîndu-şi aminte, plină de remuşcări, cîte din îndatoririle sale pe care le neglijase, fuseseră îndeplinite de acele mîim harnice. Laurie apărea mereu prin casă, ca o stafie care nu-şi găseşte odihnă, şi domnul Laurence încuie pianul cel mare, pentru că nu putea suporta să i se aducă aminte de mica lui vecină, care-i făcuse atîtea seri plăcute. Tuturora le lipsea Beth. Lăptarul, brutarul, băcanul şi măcelarul întrebau ce mai face. Doamna Hummel veni să ceară iertare pentru nesocotinţa ei şi să roage să i se dea un giulgiu pentru Minna. Vecinii îi trimiteau cele mai bune urări şi tot felul de lucruri cu care să se distreze şi chiar cei care o cunoşteau bine fură surprinşi să vadă cîţi prieteni îşi făcuse Beth cea timidă.

În vremea aceasta, ea stătea în pat cu Joana lîngă ea, căci chiar în aiurelile ei nu uitase de biata protejată. Îi era dor de pisici, dar nu voi să i se aducă, să nu ia şi ele boala, iar în orele ei de linişte, era foarte îngrijorată de soarta lui Jo. Trimitea multe sărutări lui Amy şi le ruga să spună mamei lor că va scrie şi ea în curînd. Deseori cerea toc şi hîrtie şi încerca să pună şi ea un rînd în scrisoare, ca să nu-şi închipuie tatăl ei că l-a uitat. Dar aceste intervale de revenire la cunoştinţă se sfîrşeau curînd şi biata fetiţă zăcea oră după oră, zvîrcolindu-se pe o parte şi pe alta şi rostind vorbe fără şir, sau cufundată într-un somn greu, care nu-i aducea nici o odihnă. Dr. Bangs venea de două ori pe zi Hannah o veghea noaptea, Meg ţinea o telegramă în

sertarul mesei ei, gata să fie expediată în orice clipă, iar Jo nu se mai mişca de lîngă ea.

Întîi decembrie fu o zi de iarnă în toată puterea cuvîntului. Sufla un vînt tăios, zăpada cădea din belşug, şi anul părea să se pregătească curînd de moarte. Cînd veni dr. Bangs în dimineaţa aceea, se uită lung la Beth, îi luă mîna ei fierbinte în amîndouă mîinile lui şi o ţinu cîteva clipe, apoi i-o puse uşor pe pat, spunînd cu vocea scăzută Hannei:

— Dacă doamna March poate lăsa pe soţul ei, ar fi bine să fie chemată.

Hannah dădu din cap, fără să răspundă, căci buzele îi tremurau nervos. La auzul acelor vorbe, Meg se lăsă să cadă pe un scaun, ca şi cum toate forţele ar fi părăsit-o brusc şi Jo, după ce rămăsese cîteva momente ca trăsnită, galbenă la faţă, dădu fuga în salonaş, apucă iute telegrama din sertar şi, trăgîndu-şi repede haina pe ea, ieşi ca o furtună afară, în viscol. Se întoarse curînd şi în timp ce-şi scotea pelerina, fără zgomot intră Laurie, cu o scrisoare în care li se spunea că dmnul March se simte iar mai bine. Jo o citi plină de recunoştinţă, dar greutatea care o apăsa pe suflet nu părea să se uşureze şi faţa ei purta urmele unei dureri atît de adinei, că Laurie întrebă repede:

— Ce s-a întîmplat? E mai rău Beth?

— Am chemat pe mama, zise Jo, trăgînd de şoşoni, schimbată la faţă.

— Ai făcut bine, Jo! Ai făcut-o pe răspunderea ta? întrebă Laurie, aşezînd-o în fotoliul din salon şi scoţîndu-i şoşonii, pe care ea nu-i putea scoate, căci îi tremurau mîinile:

— Nu, aşa a zis doctorul.

— Jo, să nu-mi spui că e aşa de rău, strigă Laurie, tresărind înspăimîntat.

— Ba este, nu ne mai recunoaşte, nu mai vorbeşte de stolurile de porumbei verzi, cum numea ea frunzele din viţa de vie de pe pereţi. Nu mai e ca draga mea Beth şi n-avem

pe nimeni să ne ajute. Mama şi tata sînt plecaţi, iar Dumnezeu pare aşa de departe, că nu-l mai găsesc.

Şi lacrimile începură să curgă şiroaie pe obrajii lui Jo. Ca un orb, care, neputincios, îşi caută drumul prin întuneric, ea întinse mîna şi Laurie i-o luă într-a lui, şoptindu-i cu un nod în gît:

— Eu sînt aici, Jo, dragă! Sprijină-te de mine.

Jo nu putu răspunde, dar se „sprijini de el” şi această caldă şi prietenoasă strîngere de mînă îi mai îndulci puţin durerea şi păru să o apropie de braţul divin, care, singur, o putea susţine în această nenorocire. Laurie ar fi vrut să-i spună cîteva cuvinte de alinare, dar nu ştiu cum să înceapă, aşa că rămase tăcut, mîngîindu-i capul plecat, cum făcea mama ei şi acest simplu gest o linişti mai mult decît vorbele cele mai elocvente, căci Jo înţelese această simpatie mută şi, în tăcere, învăţă să înţeleagă că durerea se topeşte în faţa iubirii. Jo îşi şterse lacrimile şi ridică capul, cu un zîmbet de recunoştinţă:

— Îţi mulţumesc, Teddy! Acuma mi-e mai bine. Nu mă mai simt aşa de pierdută şi de singură. Altădată am să încerc să suport mai bine durerile.

— Speră mereu că totul se va terminaa cu bine, asta are să te ajute foarte mult, Jo. În curînd mamcPta va fi aici şi atunci totul se aranjează.

— Mă bucur că tata e mai bine. Mama n-are să mai fie aşa de îngrijorată, fiindcă trebuie să-l lase. O, Doamne! Necazurile vin întotdeauna grămadă şi eu trebuie să le duc greul, suspină Jo, întinzîndu-şi batista udă pe genunchi, să se usuce.

— Bine, dar Meg nu vă ajută? întrebă Laurie revoltat.

— Ba da, îşi dă toată osteneala, dar ea nu ţine la Beth cît ţin eu şi ei n-are să-i lipsească, cum îmi va lipsi mie. Beth e conştiinţa mea şi nu pot trăi fără ea. Nu pot! Nu pot!

Şi izbucnind în lacrimi, Jo îşi băgă capul în batista udă şi începu să plîngă disperată. Se ţinuse tare, cît putuse, dar acum o răzbise durerea. Laurie îşi acoperi ochii cu mîna şi nu putu scoate o vorbă, pînă nu-şi stăpîni tremuratul

buzelor, şi o senzaţie de înăbuşire ce o simţea în piept. După cîteva clipe cînd suspinele lui Jo se mai potoliră, el zise plin de încredere:

— Nu cred că are să moară. E aşa de bună şi noi o iubim aşa de mult, că Dumnezeu nu se va îndura s-o ia de lîngă noi.

— Oamenii buni şi iubiţi mor întotdeauna, murmura Jo, dar se opri din plîns, căci vorbele prietenului ei îi ridicaseră moralul, cu toate îndoielile şi cu toată teama ei.

— Biata fată! Eşti obosită. Cînd te văd aşa de pesimistă, nu te mai recunosc. Aşteaptă puţin. Te înviorez eu, cît ai clipi din ochi.

Laurie se repezi afară din casă, coborînd cîte două trepte deodată; iar Jo îşi lăsă capul ostenit pe gluga cafenie a lui Beth, pe care nimeni nu se gîndise s-o ia de pe masă, unde fusese lăiată. Trebuie să fi avut vreun farmec ascuns, căci curînd firea potolită a blîndei proprietare păru că pătrunde în Jo. Cînd Laurie veni alergînd cu un pahar de vin, în mînă, ea îl luă cu un zîmbet şi zise curajoasă:

— Beau în sănătatea dragei mele Beth. Eşti un doctor bun, Teddy, şi un prieten bun la nevoie. Cum am să-ţi plătesc vreoda1? toate astea? adăugă ea; cînd vinul îi răcori corpul, după cum vorbele lui încurajatoare îi liniştiseră sufletul.

— Am să-ţi trimit nota zilele acestea şi diseară am să-ţi dau ceva care să te încălzească pînă în măduva oaselor, mai bine decît pahare întregi de vin, zise Laurie, zîmbindu-i misterios, cu nişte ochi în care se citea o bucurie ascunsă.

— Ce anume? strigă Jo curioasă, uitînd pentru un moment de necazuri.

— Ieri am telegrafiat mamei tale şi Brooke a răspuns că vine imediat. Diseară are să fie acasă şi totul va fi iar bine, ca mai înainte. Ce zici de asta?

Laurie vorbise foarte repede şi se înroşise de emoţie, căci de teamă să nu supere pe fete, sau să facă rău lui Beth, ţinuse ascunsă taina. Jo se făcu albă ca varul, se ridică iute de pe scaun şi, în momentul în care el rostise ultima

vorbă, îşi aruncă braţele pe după gîtul lui, strigînd în culmea fericirii:

— O, Laurie! O, mamă! Ce bine-mi pare! cea ce îl surprinse foarte mult. Acuma nu mai plîngea. ci rîdea nervos trc murind toată şi ţinîndu-se de prietenul ei, încă zăpăcită de ştirea aceasta neaşteptată. Deşi uimit de gestul ei, Laurie dădu dovadă de multă prezenţă de spirit. O bătu uşor pe spate şi, văzînd că-şi vine în fire, o sărută timid de vreo două ori, ceea ce o readuse pe Jo la realitate. Ţinîndu-se de balustradă, îl îndepărtă uşor şi zise, respirînd greu: O, nu! Nu face asta! Ai fost aşa de drăguţ, că ai chemat pe mama, împotriva voinţei Hannei, că nu m-am putut opri să nu te iau de gît. Spune-mi cum s-au petrecut lucrurile şi nu-mi da vin. Mă faci să mă port ca o nebună.

— Nu face nimic! rîse Laurie, îndreptîndu-şi cravata. Uite cum a fost: eu eram foarte neliniştit şi bunicul la fel. Găseam că Hannah făcea abuz de autoritatea ei şi că mama ta trebuia să afle. Nu ne-ar fi iertat niciodată , dacă Beth... În sfîrşit, dacă s-ar fi întîmplat ceva. Şi aşa, l-am făcut pe bunicul să înţeleagă că a sosit vremea să facem şi noi ceva şi ieri m-am şi repezit lai poştă, fiindcă doctorul părea că nu-şi mai ia răspunderea de ce se va întîmplă şi Hannah doar că nu m-a dat afară, cînd am propus să dăm o telegramă. Nu pot să sufăr să fiu tratat în felul acesta şi atunci m-am dus şi am telegrafiat. Mama ta vine precis, ultimul tren e la două dimineaţa. Mă duc eu, s-o primesc. Tu înfrînează-ţi bucuria şi ţine-o pe Beth liniştită, pînă soseşte doamna March.

— Laurie, eşti un înger! Cum să-ţi mulţumesc?

— Sări iar de gîtul meu. Pot să-ţi spun că-mi place, zise Laurie, zîmbind mucalit, lucru pe care nu-l mai făcuse de două săptămîni.

— Nu, mulţumesc. Am s-o fac prin procură, cînd vine bunicul tău. Nu mă mai tachina, ci mai bine du-te acasă şi te odihneşte, fiindcă jumătate din noapte n-ai să dormi. Dumnezeu să te binecuvânteze, Teddy!

Jo se retrăsese într-un colţ şi, cum termină discursul, dispăru în grabă în bucătărie, unde se aşează pe un dulap de vase şi declară pisicilor adunate că e „fericită, aşa de fericită!”, iar Laurie plecă mîndru de purtarea lui.

— Ăsta e băiatul cel mai îndrăzneţ pe care l-am văzut vreodată, dar îl iert şi sper că doamna are să vină îndată, zise Hannah, cu un suspin de uşurare, cînd Jo îi anunţă vestea cea bună.

Meg se bucură fără entuziasm şi apoi rămase pe gînduri cu ochii la scrisoare, în timp ce Jo făcea ordine în cameră şi Hannah „plămădea cîteva pateuri, dacă din întîmplare or veni musafiri neaşteptaţi”. O boare de aer curat păru că adie în toată casa şi ceva mai puternic decît razele soarelui lumina încăperile liniştite. Totul părea să se resimtă de o schimbare în bine. Păsărică lui BetL începu iar să ciripească şi la fereastră descoperiră un trandafir pe jumătate înflorit. Focurile păreau că ard cu o vioiciune neobişnuită şi de cîte ori se întîlneau fetele şi se îmbrăţişau, pe feţele lor palide se desena un zîmbet şi-şi şopteau, ca să-şi dea mai mult curaj: „Vine mama, dragă! Vine mama!” Toţi se bucurau afară de Beth, care zăcea în aceeaşi amorţeală letargică, inconştientă de speranţă sau bucurie, de îndoială sau de pericol, îţi făcea milă s-o vezi — obrajii altădată rumeni, acuma schimbaţi şi ochii rămaşi fără expresie — mîinile altădată harnice, acuma slabe fără vlagă, buzele pe care altădată se juca zîmbetul, acuma vinete, părul altădată frumos şi bine pieptănat, acuma neîngrijit şi răvăşit pe pernă. Zăcea aşa, cît era ziua de lungă; doar din vreme în vreme ridica capul murmurînd: „Apă!”, cu buze arse de sete, că abia puteau rosti cuvîntul. Toată ziua Jo şi Meg se plecară asupra ei, veghiînd, sperînd, cu încredere nemărginită în Dumnezeu şi în mamă; şi toată ziua căzu, într-una, zăpada, suflă aspru vîntul, şi ceasurile trecură unul după altul, fără să se grăbească.

În cele din urmă se făcu noapte şi, de cîte ori bătea ceasul, surorile aşezate fiecare pe o margine de pat, se uitau una la alta, cu ochi strălucitori, caci cu fiecare oră se

apropia ajutorul. Doctorul venise şi spusese că se va produce o schimbare în bine sau în rău, către miezul nopţii, cînd se va întoarce.

Hannah, moartă de oboseală, se culcă pe sofa, la picioarele patului şi adormi repede. Domnul Laurence se plimba agitat de colo pînă colo, prin salonaş, gîndindu-se că ar prefera să înfrunte mai curînd o baterie inamică, decît privirea disperată a doamnei March, cînd va intra pe uşă Laurie stătea lungit pe covoraş,aşa-zicînd ca să se odihnească, dar în realitate uitîndu-se fix la foc, cu privirea gânditoare care dădea atîta blîndeţe şi limpezime ochilor lui.

Fetele nu uitară niciodată noaptea aceea, cînd somnul nu li se lipi de gene şi rămăseseră de veghe, pătrunse de sentimentul copleşitor al neputinţei care ne apasă cîteodată.

— Dacă Dumnezeu o cruţă pe Beth, n-am să mă mai plîng niciodată, şopti Meg cu toată seriozitatea.

— Dacă Dumnezeu o cruţă pe Beth, am să-l iubesc şi am să-l slujesc toată viaţa, răspunse Jo, cu aceaşi căldură.

— Ce n-aş da să n-am inimă, mă doare aşa de rău, suspină Meg după un răstimp.

— Dacă viaţa va fi mereu grea ca acuma, nu văd cum o s-o ducem pînă la capăt, adăugă sora ei, abătută.

În această clipă, ceasul bătu miezul nopţii. Fetele îşi uitară de necazurile lor şi o priviră cu atenţie pe Beth, căci avură impresia că se petrecuse o schimbare pe faţa ei trasă. În cameră era o tăcere mormîntală; dar vaietul vîntului mai întrerupse din cînd în cînd liniştea adîncă Hannah, obosită, dormea mereu. Numai surorile zării^ umbra palidă care păru a se ivi deasupra patului ei. Trecu o oră şi nimic nu se întîmplă, doar Laurifc plecă în linişte, spre gară. Încă o oră şi nimeni nu sosea. Bietele fete începură să fie chinuite de gîndul că au întîrziere din cauza viscolului, sau că li s-a întîmplat ceva pe drum, sau că o fi revenit boala tatălui lor, şi mama lor nu putea veni.

Trecuse de ora două cînd Jo, care stătea la fereastră, gîndindu-se ce tristă e lumea în giulgiul de zăpadă spulberat de vînt, auzi ceva mişcîndu-se lîngă pat şi, întorcîndu-se repede, văzu pe Meg îngenunchind lîngă fotoliul mamei ei, cu faţa în pefnă. Un fior rece o trecu prin tot corpul şi-şi zise înspăimîntată:

— Să ştii că Beth a murit, şi lui Meg îi e teamă să-mi spună.

Într-o clipă fu înapoi, la postul ei. Ochii care-i ardeau de emoţie avură impresia că s-a întîmplat o mare schimbare. Flacăra de febră din ochi şi privirea de suferinţă dispăruseră şi Jo nu mai simţi nevoia nici să plîngă, nici să se vaiete. Aplecîndu-se asupra surioarei ei dragi, îi sărută fruntea umedă cu duioşie şi şopti uşor:

— La revedere, scumpă Beth, la revedere!

Deşteptată de mişcarea dimprejur, Hannah sări ca arsă de pe sofa, dădu fuga la pat, se uită la Beth, care adormise din nou, îi pipăi mîinile, îi ascultă respiraţia şi apoi, aruncîndu-şi şorţul în cap, se aşeză jos şi legănîndu-se înainte şi înapoi, se minună:

— Temperatura i-a scăzut, respiră uşor, slavă Domnului!

Fetele nu-şi puteau crede urechilor. Curînd sosi doctorul care

Întări constatările Hannei. Era un om ca toţi oamenii, dar fetelor li se păru un zeu, cînd le spuse cu o privire prietenoasă:

— Da, dragele mele, cred că fetiţa va rezista de acum încolo. N-o tulburaţi, ţăsaţi-o să doarmă în linişte şi, cînd se deşteaptă, daţi-i doctoria.

Ce trebuia să-i dea, n-auzi nici una din ele, căci se strecurară amîndouă în salonul întunecat şi stînd pe trepte, se îmbrăţişară strîns, prea fericite, ca să mai vorbească. Cînd se întoarseră în cameră, credincioasa Hannah, le sărută şi le alintă. Găsiră pe Beth dormind ca în vremurile bune, cu capul pe mînă. Paloarea îngrozitoare dispăruse şi respira liniştită, ca şi cum atunci ar fi adormit.

— Numai, de-ar veni mama mai curînd! zise Jo, cînd începu să se I umineze de ziuă-

— Uite, zise Meg venind spre ea cu un trandafir alb, pe jumătate deschis. Credeam că floarea aceasta abia o să fie înflorită, ca să i-o punem mîine. lui Beth, dacă... s-ar fi dus de lîngă noi. Dar a înflorit peste noapte şi acum am de gînd să o pun aici în văş, aşa încît cînd se va deştepta, draga de ea, primul lucru pe care-l va vedea să fie bobocul de trandafir şi zîmbetul imamii.

Niciodată nu li se păru că e.mai minunat răsăritul soarelui şi niciodată nu găsiră că e mai frumoasă lumea, ca în zorii aceia cenuşii, cînd, cu ochii grei de nesomn, priviră, afară pe fereastră, după acea lungă şi tristă veghe.

— Parcă e o lume de basm, zise Meg, zîmbindu-şi, din dosul perdelei, de unde avea o privelişte fermecată.

— Ia ascultă! strigă Jo, sărind în picioare.

Într-adevăr se auziră clopoţei jos la poartă, Hannah scoase un strigăt, iar Laurie îşi băgă capul pe uşă şi le şopti vesel:

— Fetelor, a sosit!

CAP. XIX
TESTAMENTUL LUI AMY

În timp ce acasă se desfăşurau aceste evenimente, Amy o ducea greu cu mătuşa March. Suferea mult, din cauza exilului şi pentru prima oară în viaţa ei înţelegea ce mult era iubită şi răsfăţată acasă. Mătuşa March nu răsfăţa pe nimeni — nu-i plăcea genul ăsta de educaţie — dar încerca să fie prietenoasă, pentru că această fetiţă bine crescută îi plăcea foarte mult, şi mătuşa March păstrase un colţişor în inima ei, pentru copiii nepotului, deşi nu găsea că trebuie să-şi mărturisească slăbiciunile. Îşi dădu toată osteneala s-o facă pe Amy fericită, dar, Doamne sfînte, cîte greşeli făcu! Unii bătrîni ştiu să-şi apropie pe cei tineri, cu

toate slăbiciunile şi cu tot părul lor cărunt, înţeleg micile griji şi bucurii ale copiilor, îi fac să se simtă bine şi ştiu să ascundă o povaţă sub forma unui joc plăcut. Dar mătuşa March nu avea acest dar şi o plictisea de moarte pe Amy, cu regulile şi ordinele ei, cu felul ei înţepat de a fi şi cu discursurile ei lungi şi obositoare. Descoperind că Amy e mai docilă decît sora ei, doamna cea bătrînă găsi că e de datoria ei să încerce să anihileze — pe cît se poate — efectele rele ale libertăţii şi indulgenţei de acasă. Şi astfel o luă pe Amy sub controlul ei şi încercă s-o crească, aşa cum fusese crescută şi ea cu şaizeci de ani mai înainte, procedeu care supără nespus pe Amy şi o făcu să se simtă ca o muscă prinsă în pînza unui păianjen nemilos.

Trebuia să spele ceştile în fiecare zi, să frece linguriţele de modă veche, ceainicul cel mare de ceai şi paharele, pînă luceau ca oglinda. Şi pe urmă trebuia să şteargă praful, un lucru îngrozitor pentru ea! Nici o pată cît de mică nu scăpa ochiului vigilent al mătuşii March, şi toate mobilele aveau picioare cu multe încrustături, care nu se putea şterge niciodată cumsecade. Pe urmă trebuia să dea de mîncare lui Polly, să pieptene căţeluşul, să urce şi să coboare scara de zeci de ori, să aducă ceva sau să transmită ordine, căci bătrînă era şchioapă şi foarte rar se scula din fotoliu. După aceste treburi obositoare, trebuia să-şi facă lecţiile, ceea ce era, într-adevăr, piatra ei de încercare. Apoi i se dădea o oră liberă, şi, atunci, ţine-te distracţie! Laurie venea în fiecare zi şi atîta se ţinea de mătuşa March, pînă ce-i dădea voie lui Amy pă iasă cu el, şi atunci se plimbau sau călăreau, într-un cuvînt o duceau foarte bine. După prînz, trebuia să facă lectură cu voce tare şi să stea cuminte, cît dormea bătrînă, ceea ce duca o oră, căci de la prima pagină începea să moţăie. Apoi venea rîndul lucrurilor de cîrpit şi Amy cosea cu o supunere aparentă, dar în fond nemulţumită, pînă la apusul soarelui, cînd i se dădea voie să se distreze, cum vrea, vreo cîteva ceasuri. Seara era însă şi mai rău, fiindcă atunci mătuşa March începea să istorisească întîmplări din tinereţea ei,

care nu se mai terminau şi pe care Amy le găsea îngrozitor de plicticoase, încît se ducea întotdeauna la culcare cu gînd să-şi plîngă soarta nefericită, dar adormea, de obicei, înainte de a fi stors două-trei lacrimi.

Dacă n-ar fi fost Laurie şi bătrîna Esther — fata din casă —, Amy simţea că n-ar fi putut rezista. Numai papagalul cît o înnebunea. Pasărea simţi de la început că fata nu-l place şi se răzbuna cu fel de fel de răutăţi. O trăgea de păr, de cîte ori se găsea prin apropierea lui, îşi răsturna pîinea şi laptele ca s-o necăjească, după ce abia îi curăţase colivia, făcea pe Mop să latre, ciupindu-l, în timp ce Madame moţăia. Îi spunea cuvinte urîte de faţă cu musafirii şi se purta în toate privinţele, ca o pasăre bătrînă şi nesuferită. Pe urmă nu-i plăcea deloc cîinele, un animal gras şi mereu furios, care îşi arăta dinţii şi o lătra, cînd îi făcea toaleta şi care se lăsa pe spate cu picioarele în aer, cu o mutră foarte caraghioasă, cînd voia să i se dea ceva de mîncare, ceea ce se întîmplă de zeci de ori pe zi. Bucătăreasa avea un caracter urîcios, vizitiul era bătrîn şi surd. Numai Esther o mai băga în seamă pe mica domnişoară.

Esther era o franţuzoiacă care servea de ani de zile pe „Madame”, cum o numea ea pe stăpina ei. Ajunsese s-o tiranizeze pur şi simplu, pe bătrînă, care nu mai putea trăi, fără ea. Adevăratul ei nume era Estelle, şi ea se supusese să-l modifice, cu condiţia ca să nu i se ceară să-şi schimbe şi religia. Prinsese drag de mademoiselle şi o distra cu poveşti ciudate din viaţa ei din Franţa, de cîte ori aranja dantelele madamei şi Amy stătea cu ea. Îi dădea voie să se plimbe peste tot, în casa mare şi să privească cu atenţie lucrurile frumoase, dar ciudate, îngrămădite în dulapurile enorme şi în lăzile de modă veche; căci mătuşa March strîngea şi ţinea ascunse nenumărate lucruri ca o coţofană. Ceea ce îi plăcea mai mult lui Amy din toată casa era biroul indian, plin de sertare ciudate, cu despărţituri abia vizibile şi cu locuri ascunse, unde ţinea tot felul de podoabe, unele de preţ şi altele doar de curiozitate, toate cu o vechime mai

mare sau mai mică. Amy era foarte fericită, cînd i se permitea să examineze şi să aranjeze acele lucruri. Din toate îi plăcea mai ales caseta cu bijuterii, unde pe perne de catifea stăteau podoabe care gătiseră pe o femeie frumoasă, acum patruzeci de ani. Se găsea acolo şiragul de grenate pe care-l punea mătuşa March, cînd se ducea în vizită, perlele pe care i le dăduse tatăl ei, cînd se măritase, diamantele de la iubitul ei, inele şi ace de doliu din jad, medalioane ciudate, cu portrete de-ale prietenilor răposaţi, sălcii plîngătoare făcute din păr, brăţări de copil pe care le purtase unica ei fetiţă, ceasul cel mare al unchiului March, cu sigiliul roşu, cu care se jucaseră atîtea mîini de copil, şi într-o cutie, singur, inelul de logodnă al mătuşii March prea mic acum pentru degetul ei gras, dar puse cu grijă deoparte, drept cea mai preţioasă dintre bijuterii.

— Pe care ar alege-o mademoiselle, dacă ar fi întrebată? o puse la încercare Esther, care stătea întotdeauna lîngă ea, ca să supravegheze şi să încuie obiectele de preţ.

— Eu prefer diamantele, dar nu sînt salbe pe aici, şi mie îmi plac foarte mult salbele, vin aşa de bine! Dacă ar fi după mine, aş alege asta, se hotărî Amy, privind cu admiraţie un şir de mătănii de aur şi abanos, de care atîrna o cruce grea din aceleaşi materiale.

— Şi eu rîvnesc grozav tot la asta, dar nu ca podoabă. Pentru mine, o catolică convinsă, nu sînt decît nişte mătănii, zise Esther, învăluînd bijuteria într-o privire lacomă.

— Se întrebuinţează şi astea ca şiragul de mătănii din lemn mirositor, care atîrnă de oglinda dumitale? întrebă Amy.

— Întocmai, ca să te rogi cu ele. Sfinţii ar fi mai mulţumiţi, dacă şiragul ăsta ar fi fost folosit ca mătănii, nu ca o bijuterie, care să măgulească vanitatea omenească.

— După cît mi se pare mie, rugăciunile îţi aduc multă mîngîiere, Esther. Cînd cobori jos, pari întotdeauna liniştită. Ce n-aş da să fiu şi eu la fel.

— Dacă mademoiselle ar fi categorică, şi-ar găsi repede liniştea sufletească, dar cum nu este, ar fi bine să se ducă în fiecare zi într-un loc retras, să mediteze, şi să se roage, cum făcea stăpîna mea cea bună, pe care am slujit-o înaintea Madamei. Îşi făcuse o capelă mică şi acolo găsea mîngîiere, pentru multe necazuri.

— Crezi că ar fi bine să fac şi eu la fel? întrebă Amy, care, în singurătatea ei, simţea nevoia unui ajutor oarecare, mai ales, că acum, cînd Beth nu mai era lîngă ea, să-i amintească, uitase de cărticica ei de rugăciuni.

— Ar fi minunat şi ţi-ar face bine. Îţi aranjez cu dragă inimă vestiarul cel mic, dacă-ţi place. Nu spune nimic Madamei, dar cînd doarme, du-te şi stai acolo singură şi roagă-te pentru mîntuirea sufletului tău şi pentru sănătatea surioarei tale dragi.

Esther era într-adevăr evlavioasă şi sfaturile ei erau foarte sincere, fiindcă avea o inimă bună şi-i părea rău că fetele sînt necăjite. Lui Amy îi plăcu ideea, căci avea astfel prilej să se distreze aranjînd odăiţa, de lîngă camera ei.

— Tare aş vrea să ştiu cui o să treacă toate lucrurile astea frumoase, după moartea mătuşii March, zise ea, punînd încet la loc mătăniile lucitoare şi închizînd casetele cu bijuterii, una cîte una.

— Ţie şi surioarelor tale. Ştiu ei! Madame are încredere În mine. Am fost martoră, cînd şi-a făcut testamentul, şopti Esther zîmbind.

— Ce frumos din partea mătuşii, dar ce n-aş da să le avem acuma. Amînarea nu e lucru plăcut, observă Amy, uitîndu-se încă o dată la diamante.

— Acuma e prea devreme pentru nişte fete tinere, să poarte asemenea lucruri. Prima care se logodeşte, capătă perlele, aşa a zis Madame. Şi-mi spune mie ceva că inelul mic cu peruzele ţi-l va da ţie, cînd pleci, fiindcă Madamei îi place cum te porţi.

— Adevărat? O, am să fiu un mieluşel, numai să pot căpăta inelul ăsta frumos! E cu mult mai drăguţ decît al lui Kitty Bryant. Ca să-ţi spun drept, mătuşa March îmi place.

Şi Amy încercă fericită inelul albastru, ferm hotărîtă să-l cîşige.

Începînd din acea zi, fu un model de cuminţenia şi bătrîna, satisfăcută, se felicită, de succesul educaţiei ei. Esther, completă mobila odăiţei cu o măsuţă şi un scaun de rugăciune, iar deasupra atîrnă un tablou, luat dintr-ana din camerele încuiate. Îşi închipuia că n-are cine ştie ce valoare, dar fiind foarte potrivit pentru camera de rugăciune, Îl puse acolo, ştiind că Madame n-are să afle niciodată şi, chiar dacă ana, n-are să se supere. Era totuşi o copie foarte bună după un tiblou celebru şi ochii iubitori de frumos ai lui Amy ny se săturati niciodată să privească trăsăturile frumoase ale Maicii Domnului în vreme ce simţăminte duioase îi umpleau inima. Pe masă pusese *Noul Testament*, cartea cu imnuri şi un vas, mereu plih cu cele mai frumoase flori, pe care i le aducea Laurie. Acolo venea în flecare zi, să stea singură şi să se roage „pentru mîntuirea sufletului ei şi pentru sănătatea surioarei ei dragi”. Esther îi dăruise nişte mătănii negre, cu o cruce de argint, dar Amy, nu le folosi ca mătănii ci le atîrnă sus, căci se îndoia că se potrivesc cu rugăciunile protestante.

Fetiţa era foarte sinceră în ceea ce făcea, căci, rămasă singură, departe de familia ei dragă, unde era în siguranţă, simţea aşa de tare nevoia unei ttfîini prieteneşti, care s-o sprijine, că instinctiv se întoarse spre Prietenul puternic şi bun care înconjoară cu iubire părintească pe toţi copiii lui. Îi lipsea ajutorul mamei ei, care s-o îndrume, dar îşi dădu osteneala şi găsi singură calea cea bună şi o urmă plină de -Încredere. Amy era însă o pelprină, care abia pornise ia drum şi sacul din spate i se părea foarte greu. Încerca totuşi să se uite pe sine, să fie mereu veselă şi să se simtă mulţumită, dnd făcea binele, chiar dacă n-o vede şi n-o laudă nimeni. O dptă cu prima ei hotărîre de a fi foarte cuminte, se decise să-şi facă testamentul, ca mătuşa March, aşa că, dacă se îmbolnăveşte şi moare, lururile ei să fie just şi generos împărţite. I se strînse inima numai la gîndul că

trebuie să se despartă de micile ei comori, care în ochii ei erau tot aşa de preţioase ca şi bijuteriile bătrînei.

Într-una din orele ei libere, scrise cum putu mai bine acest documenit importţant, ajutată puţin şi de Esther, în ce priveşte termenii legali; şi, după ce se iscăli şi franţuzoaica, Amy se simţi uşurata §i-l puse de o parte, ca să-l arate lui Laurie, pe care voia să-l aibă ca al doilea martor. Cyim ploua afară, se duse sus, să-şi petreacă vremea îiitr-unul din saloane şi luă pe Polly cu ea, ca să-i ţină de urit. În camerâr aceastăera o garderobă plină cu costume de altădată, cu care Esther îi dădea voie să se joace. Era distracţia ei preferată să se împodobească cu brocaturi îngălbenite şi să se plimbe făloasă încoace şj. Încolo prin faţa oglinzii aceleia enorme, să facă reverenţe elegante şi să-şi tîrască trena, cu un foşnet care o fermeca. Era aşa ae ocupată în ziua aceea, că nici nu-l auzi pe Laurie sunînd şi nu băgă de seamă că-şi vîrîse capul pe uşă şi o văzu păşind grav în suă şi în jos, făcîndu-şi vînt cu evantaiul şi dînd din cap. Îşi pusese un turban mare roşu, care contrasta ciudat cu brocatul'albastru al rochiei şi cu juponul cadrilat, pe fond galben. Trebuie să umble cu grijă — avea tocuri înalte — şi, cum povesti Laurie lui Jo după aceea, era foarte caraghios s-o vezi pe Amy călcînd cu paşi mărunţi, în costumul ei viu colorat, cu Polly pe lîngă ea, imitîqd-o pe cît putea şi oprindu-se din cînd în cînd, ca să izbucnească într-un chithot de rîs:

— Nu sîntem gigea? Pleacă de aici, sperietoareo! Ţineţi gura! Sărută-mă dragă, ha, ha! -

Abia ţinîndu-se de rîs, ca să nu ofenseze pe înălţimea Sa, Laurie bătu în uşă şi fu primit foarte graţios.

— Stai jos şi odihneşte-te, piuă aşez eu lucrurile astea la loc. Pe urmă vreau să te consult într-o chestiune foarte importantă, zise Amy, după ce se arătase în toată splendoarea ei, şi-l trăsese pe Polly de o parte. Pasăre asta are să-mi scoată peri albi, continuă ea, luîndu-şi muntele roşu din cap, în timp ce Laurie se aşează călare pe un scaun. Ieri, pe cînd dormea mătuşa şi eu stăteam cuminte, că abia respiram, Polly începu să ţipe şi să dea din aripi în colivia

lui. Mă dusei să-i dau drumul şi'găsii acolo un păianjen enorm. Îl dădui afară cu cleştele şi el se băgă sub bibliotecă. Polly păşi foarte ţanţoş după el, se lăsă în jos, îşi băgă capul sub bibliotecă să vadă şi zise pe tonul lui caraghios: „Ieşi de acolo să facem o plimbare, dragă”. Mi-a fost imposibil să nu rîd, şi atonei Polly începu să înjure şi mătuşa se sculă şi ne certă pe amindoi.

— Şi păianjenul a primit invitaţia junelui? întrebă Laurie căscînd.

— Da, a ieşit imediat şi Polly a fugit înspăimîntat de moarte şi s-a căţărat pe scaunul mătuşii ţipînd: Prinde-o, prinde-o! în timp ce eu vînam păianjenul.

— Asta e o minciună! strigă papagalul, lovind cu ciocul în pantofii lui Laurie.

— Dacă ai fi al meu, ţi-aş rupe gîtul, mizerabile! se înfurie Laurie, arătînd pumnul păsării, care îşi lăsă capul pe o parte şi croncăni grav: „Domnul să fie cu tine! Să trăieşti, fiul meu!”

— Sînt gata acum, zise Amy, închizînd garderoba şi scoţînd o hîrtie din buzunar: Citeşte, te rog, asta şi spune-mi dacă e bine făcută. Am simţit nevoia să-l scriu; vezi, viaţa e nesigură şi vreau să nu se întîmple neînţelegeri deasupra mormîntului meu!

Laurie îşi muşcă buzele şi, întorcînd puţin capul, ca să nu-l vadă fetiţa care vorbea, pe gînduri, citi următorul document, cu o gravitate potrivită împrejurărilor, ţinînd seama de ortografie:

ULTIMA MEA VOINŢĂ

Eu, Amy Curtis March, fiind în întreaga posesie a minţii mele, dăruiesc toată averea mea terestră, după cum urmează:

Tatălui meu, cele mai bune tablouri, schiţe, hărţi şi operele mele de artă, inclusiv ramele. De asemenea, suma de o sută shilingi, să facă ce crede cu eu

Mamei mele, toată rufăria mea, afară de şorţul albastru cu buzunare; de asemenea portretul meu şi medalia, cu urări de bine.

Scumpei mele surori, Margareta, îi dau inelul cu peruzele (dacă-l capăt), cutia cea verde cu porumbei pe capac, bucata de dantelă veritabilă să-şi facă guler din ea şi schiţa mea care o reprezintă, ca să-şi amintească de fetiţa ei.

Lui Jo îi las broşa mea, aceea reparată cu ceară roşie, călimara mea de bronz — capacul i l-a pierdut ea — şi cel mai preţios şoarece de ghips pe care-l posed, ca să-mi repar greşeala de a-i fi ars manuscrisul.

Lui Beth (dacă trăieşte după mine) îi dau păpuşile şi biroul cel mic, evantaiul, gulerele de olandă şi papucii cei noi, dacă-i poate purta, fiind slabă, cînd se va face bine. Exprim de asemenea regretul că mi-am bătut joc de Joana.

Prietenului şi vecinului meu, Theodore Laurence, las prin testament portofoliul meu şi modelul în argilă al unui cal, deşi a zis că n-are gît. De asemenea, cu mulţumiri pentru marea lui bunătate, în clipele grele, prin care am trecut, oricare dintre operele mele de artă care-i place (Notre Dame e cea mai bună).

Binefăcătorului nostru, bătrînul domn Laurence, îi las cutia mea roşie cu oglindă înăuntru, bună de pus peniţe înăuntru, ca să-i amintească de fata care nu mai e şi care-i mulţumeşte pentru amabilităţile lui faţă de familia ei, mai ales faţă de Beth.

Doresc ca prietena mea cea mai bună, Kitty Bryant, să aibă şorţul meu albastru de mătase şi inelul meu cu montura de aur, cu o sărutare.

Lui Hannah îi dau cutia de panglici pe care o dorea şi toate lucrurile cîrpite, sperînd că „de mine îşi va aminti, de cîte ori le va privi”.

Şi acum, după ce am dispus de lucrurile mele cele mai preţioase, sper că toată lumea va fi mulţumită şi nu vor ţine de rău pe moartă Iert pe toată lumea şi plec cu credinţa că

ne vom întîlni cu toţii, cînd va suna trompeta judecăţii de apoi Amin.

Acest testament îl pecetluiesc cu mîna mea, azi 20 noiembrie, Anno Domini 1861.

AMY CURTIS MARCH

Martori: Estelle Valnor
Theodore Laurence.

Ultimul nume era scris cu creionul şi Amy îi explică că el trebuie să-l scrie din nou cu cerneală şi să-i sigileze testamentul, cum se obişnuieşte.

— Cine ţi-a băgat asta în cap? Ţi-a povestit cineva că Beth şi-ar fi dăruit lucrurile? întrebă Laurie, serios, cînd Amy îi puse în faţă o panglică, ceară roşie, o luminare şi o călimară.

Ea îi dădu toate explicaţiile şi apoi întrebă îngrijorată:

— Dar ce e cu Beth?

— Îmi pare rău că ţi-am spus, da. de vreme ce am început, trebuie să termin. S-a simţit aşa de rău într-o zi, încît i-a spus lui Jo că vrea să lase pianul ei lui Meg, păsărică ţie, şi biata păpuşă lui Jo, ere are s-o iubească în amintirea ei. Îi părea tare rău, că are aşa de puţin de dat, şi la ceilalţi ne-a lăsat şuviţe de păr, iar bunicului, mulie sărutări. Dar nici prin gînd nu i-a trecut sa-şi facă testament.

Laurie semnă şi sigilă, în timp ce vorbea, fără isă ridice'capul, cînd o lacrimă căzu pe hîrtie. Amy era tulburată, dâr nu zise decît atît:

— Nu se pun cîteodată un fel de post-scripte la testament?

— Ba da! „Codicile” se numesq.

— Pune te rog unul într-al meu, că vreau să mi se taidi toate buclele şi să fie date prietenilor. Am uitat de asta; dar să se facă, deşi are să-mi strice aspectul.

Laurie îl adăugă, zîmbind de fiftimul şi cel mai mare sacrificiu al lui Amy. Apoi o distră timp de o oră şi arătă mult interes pentru toate încercările prin care trece. Dar

cînd îşi luă rămas bun, Amy îl ţinu un moment ca să-l întrebe în şoaptă, cu buzele tremurînd:

— Spune, e adevărat că Beth e în pericol?

— Din nefericire, am impresia că e adevărat; dar să sperăm că totul se va sfîrşi cu bine, aşa că nu trebuie să plîngi, dragă.

Şi Laurie îi trecu un braţ pe după umeri, cu un gest prietenos şi Amy se simţi mai mîngîiată.

După ce plecă Laurie, Amy se duse în mica ei capelă, şi, îngenunchind în întuneric, se ruga pentru Beth, cu ochii în lacrimi şi cu inima îndureratã, înţelegîrid că un milion de inele cu peruzele n-ar consola-o de pierderea iubitei ei surioare.

CAP. XX
CONFIDENŢE

Nu cred că există cuvinte prin care să se poată descrie întîlnirea mamei cu fiicele ei. Asemenea ceasuri e frumos să le trăieşti, dar foarte greu să le povesteşti, aşa încît am să le las la închipuirea cititorilor. E de ajuns să Spun că în toată casa domriea acum fericirea adevărată şi speranţa plină de iubire a lui Meg se realizase, căci cînd Beth se deşteptă din acel somn lung Şi întremător, primele lucruri ple care-i căzură ochii fură bobocul de trandafir şi izîmbetul mamei. Prea slăbită, ca să se mai minuneze de ceva, suiâse doar şi se făcu mică în braţele celor din jurul ei, simţind că eforul ei aprins îi fusese în sfîrşit potolit. Apoi adormi din nou şi fetele se îngrjjiră de mama lor, care nu voia să dea drumul mîinii celei slabe, ce nu se desfăcea dintr-a ei nici chiar în somn. Hannah aduse o cafea cu lapte, nespus de gustoasă, cu nesfârşite alte bunătăţi pentru călătoare, acesta fiind sihgurul ei mijloc de a-şi manifesta bucuria. Meg şi Jo făcură pe mama să nu lase nici o bucăţică', în timp ce ascultau veştile de la tatăl lor, spuse în şoaptă, şi aflară de

făgăduiala domnului Brooke de a rămîrie să îngrijească de el, de întîrzierile cauzate de furtună, în călătoria ei spre casă, de încrederea nemărginită pe care i-o dăduse zîmbettil plin de speranţă al lui Laurie, cînd sosise, moartă de oboseală, de griji şi de ger.

Ce zi ciudată şi totuşi plăcută fu! Aşa de strălucitoare şi de veselă afară, căci toată suflarea părea că ieşise în întîmpinarea primei zăpezi; aşa de liniştită şi de odihnitoare, înăuntru, căci toată lumea dprmea, extenuată de oboseală şi veghe, iar Hannah păzea la.'uşă, dînd mereu din cap, cu simţămîntul de uşurare că o maţe greutate le-a fost luată de pe umeri. Meg şi Jo închiseră ochii osteniţi Şi se odihniră ca nişte corăbii bătute de furtună, acuma ancorate în siguranţă, într-un port liniştit.

Doamna March nu voia să plece de lîngă Beth. Se aşezase în fotoliu, trezindu-se deseori din somn, ca s-o privească pe gînduri şi, să-şi pipăie copilul, cum îşi pipăie un avar comoara lui regăsită.

În timpul acesta, Laurie plecase în goană să consoleze pe Amy şi-i spuse povestea aşa de frumos, că mătuşa March în persoană îşi ştergea mereu nasul şi nu zise deloc: „V-am spus eu!” Amy fu aşa de tare în această ocazie, că ne-am fi putut închipui că rugăciunile pentru mîntuirea sufletului din capelă, începură să dea roade. Îşi şterse repede lacrimile, îşi ţinu în frîu nerăbdarea de a vedea pe mama ei şi nici nu se mai gîndi la inelul cu peruzele, cînd bătrînă fu cu totul de părerea lui Laurie, admiţînd că se purtase „ca o adevărată domnişoară”. Chiar Polly păru impresionat — zise că e „fată de treabă”.Îi ură să trăiască şi o rugă: „Hai să facem o plimbare, dragă”, pe tonul cel mai prietenos. Ar fi ieşit cu plăcere în aerul curat de afară, dar descoperind că Laurie cade jos de somn, cu toate sforţările lui eroice de a ascunde acest fapt, îl convinse să se odihnească pe divat), pînă scrie ea un bilet pentru mama ei... Stătu multă vreme să-l scrie şi, cînd se întoarse, îl găsi întins cu capul pe braţ şi dormind buştean, în timp ce

jnătuşa March trăsese perdelele şi acum stătea jos cu mîinile în poală şi cu un aer blajin, lucru neobişnuit la ea.

După cîtva timp, începură să creadă că n-are să se mai deştepte pînă la noapte şi chiar aşa s-ar fi şi întîmplat, dacă nu l-ar fi trezit ţipetele de bucurie ale lui Amy, la vederea mamei ei. În ziua aceea, diesigur, că au fost multe fetiţe fericite în oraş, dar cred că Amy fu cea mai fericită dintre toate, cînd se aşeză în poala mamei ei şi-i povesti toate necazurile, fiind consolată în schimb cu zîmbete şi cu mîngîieri pline de iubire. Stătură singure în capelă, la care mama ei nu obiectă nimic, cînd i se explică scopul.

— Dimpotrivă, îmi place foarte mult, dragă, zise ea, învăluînd într-o privire mătăniile pline de praf cărticica roasă şi tabloul frumos, cu coroniţa de brad. E o foarte bună idee să-ţi găseşti un loc, unde să poţi sta liniştită, cînd eşti supărată sau amărîtă. Trecem prin multe împrejurări grele, în viaţa asta a noastră, dar nu le putem suporta, decît cînd ne rugăm cum trebuie. Mi se pare că şi fetiţa mea a început să înveţe lucrurile acestea?

— Da mamă, şi cînd mă voi duce acasă, vreau să am şi eu un colţişor, în scrinul cel mare, unde să-mi pun cărţile şi copia pe care am încercat s-o fac după tabloul ăsta. Faţa femeii nu prea e bine, e prea frumoasă pentru puterile mele, dar copilul e bine desenat şi ţin foarte mult la el. Îmi place să cred că a fost şi el copil odată, fiindcă atunci îl simt mai aproape de mine şi asta mă ajută.

Cînd Amy arătă cu degetul spre copilul-Isus de pe genunchii mamei lui, doamna March văzu pe mîna ridicată ceva care o făcu să zîmbească, nu zise nimic, dar Amy înţelese privirea, şi după o clipă, adăugă, cu gravitate:

— Voiam să-ţi vorbesc de asta, dar am uitat. Azi dimineaţă mătuşa m-a chemat la ea, m-a sărutat, mi-a pus inelul în deget şi mi-a spus că-i fac cinste şi că ar vrea să mă aibă mereu lîngă ea. Mi-a dat şi suportul acela curios, ca să-mi ţină inelul pe deget, fiindcă era prea mare. Mi-ar place să-l port. Îmi dai voie?

— Sînt frumoase amîndouă, dar găsesc că eşti prea tînără pentru asemenea podoabe, Amy, zise doamna March, uitîndu-se la mîna mea mică şi grăsuţă, cu şirul de pietre albastre ca cerul, de pe degetul arătător, şi cu suportul delicat, formate din două mîini mici, tot din aur, înlănţuite strîns.

— Am să-mi dau osteneala să nu fiu vanitoasă, zise Amy. Nu-mi plac numai pentru că sînt aşa de frumoase. Vreau să le port mai mult cum purta fetiţa din poveste brăţara, ca să-mi amintească de ceva.

— De mătuşa March poate? întrebă mama ei rîzînd.

— Nu să-mi aducă aminte să nu fiu egoistă.

Amy părea aşa de serioasă şi aşa de sinceră, că mama ei nu mai rîse, ci ascultă atentă propunerea ei.

— În ultima vreme m-am gîndit mult la „sacul meu de răutăţi” şi am găsit că egoismul e cel mai mare păcat al meu, aşa că mă voi căzni din tot sufletul să mă vindec de acest rău. Beth nu e egoistă, de aceea o iubesc toţi şi ar fi aşa de nenorociţi, dacă ar pierde-o. Dacă eu aş fi bolnavă, oamenii n-ar fi aşa de îndureraţi, şi nici n-aş merita să fie; dar mi-ar plăcea să fiu iubită de mulţi prieteni şi să le fie la toţi dor de mine, aşa că vreau să încerc să fiu întocmai ca Beth. Sînt în stare să-mi uit făgăduielile; dar, dacă am ceva cu mine, care-mi aduce mereu aminte, cred că are să meargă mai bine. Ce zici, e bine aşa?

— Da, dar eu am mai multă încredere în colţişorul din scrinul cel mare. Poartă inelul, dragă, şi-ţi dă toată osteneala. Sînt sigură că ai să învingi, căci dorinţa sinceră de a face binele înseamnă bătălia cîştigată pe jumătate. Acuma trebuie să mă întorc la Beth. Fii tare, fetiţa mea şi în curînd vei veni iar acasă printre noi.

În seara aceea, în vreme ce Meg scria tatălui ei, ca să-i aducă la cunoştinţă că a sosit călătorea, bună şi teafără, Jo se furişă sus în camera lui Beth, unde o găsi pe mama ei, la locul ei obişnuit. Rămase un moment pe loc, neştiind ce să facă, trecîndu-şi mîna prin păr, cu un gest obosit.

— Ce s-a întîmplat, drăguţă? întrebă doamna March, întinzîndu-i mîna cu un zîmbet care îndemna la mărturisiri.

— Vreau să-ţi spun ceva, mamă.

— E vorba de Meg?

— Ce repede ai ghicit! Da, e vorba de ea, şi cu toate că e un lucru de nimic, mă preocupă.

— Beth a adormit. Spune-mi tot, dar vorbeşte încet. Sper că Moffat acela n-a mai dat pe aici, spuse doamna March pe un ton sever.

— Nu! l-aş fi trîntit uşa în nas, dacă ar fi îndrăznit, zise Jo, aşezîndu-se pe podea, la picioarele mamei ei. „Vara trecută Meg a lăsat o pereche de mănuşi dincolo la Laurie, şi numai una i-a fost dată înapoi. Uitasem de lucrurile astea, cînd, într-o bună zi, Teddy îmi spuse că cealaltă mănuşă se găseşte la domnul Brooke. O ţinea în buzunaul de la haină şi odată i-a căzut. Teddy l-a tachinat pentru asta şi atunci domnul Brooke a mărturisit că o place pe Meg, dar nu îndrăzneşte să i-o spună, fiindcă e aşa de tînără şi el aşa de sărac. Spune, nu găseşti că astea sînt lucruri surprinzătoare?

— Crezi că Meg ţine la el? întrebă doamna March cu o umbră de îngrijorare în ochi.

— Doamne sfînte! Eu habar n-am de iubire şi de prostii de astea! se scuturâ Jo, dispreţuitoare. În romane, fetele îndrăgostite tresar, şi se înroşesc, leşină, slăbesc şi se poartă ca nişte nebune. Dar Meg nu făcea nimic din toate astea. Mănîncă, bea şi doarme, ca orice fiinţă normală, mă priveşte drept în ochi, cînd îi vorbesc de omul acela, şi se înroşeşte doar puţin, cînd Teddy ia în rîs pe amorezaţi. I-am interzis să facă asta, dar nu prea mă ascultă.

— Atunci tu crezi că pe Meg n-o interesează John?

— Cine? strigă Jo, ficînd ochii mari.

— Domnul Brooke! Ne-am obişnuit la spital să-i zicem John şi lui îi place.

— O, Doamne! Eram sigură că ai să-i ei partea. A fost drăguţ cu tata şi dumneata n-ai să-l dai afară şi ai s-o laşi pe Meg să se mărite cu el, dacă îi place ei. Nu-i frumos să

răsfeţe pe tata şi să se ia bine pe lîngă tine, numai ca să-ţi intre în suflet, şi cu un gest de supărare, Jo îşi-trecu mîna prin păr, zbîrlindu-l.

— Draga mea, nu te înfuria şi ascultă cum s-au petrecut lucrurile. După dorinţa domnului Laurence, John mă întovărăşi şi arătă atîta devotament faţă de tatăl tău, că ne căzu drag la toţi fără voia noastră. Fu cît se poate de cinstit, în ce priveşte pe Meg. Ne-a mărturisit că o iubeşte, dar că, înainte de a se căsători cu ea, vrea să-i înjghebeze un cămin. Ne ceru însă voie s-o iubească niai departe, să muncească pentru ea şi să încerce să-i cîştige iubirea. E un om... cum sînt puţini pe lume. Cum era să nu-i ascultăm rugămintea? Dar în orice caz, eu n-am să. admit ca Meg să se logodească aşa de tînără.

— Sper că nu! Ar fi stupid! Ştiam eu că se pregăteşte ceva rău, am simţit, şi acum văd că e mai rău decît imi închipuisem. Dacă aş putea, mai bine m-aş mărita eu cu Meg şi ar rămîne în familie, în siguranţă.

Acest aranjament ciudat făcu să zîmbească pe doamna Match, dar ea se mulţumi să spună doar, serioasă:

— Jo, am încredere în tine. Nu vreau să spui nimic lui Meg deocamdată. Cînd se va întoarce John, am să-i văd împreună şi am să-mi dau mai bine seama de sentimentele ei pentru el.

— Meg are să-i ghicească sentimentele în ochii lui frumoşi, de care tot vorbeşte, şi atunci s-a terminat cu ea. I se înmoaie aşa de uşor inima, se topeşte ca untul la soare, dacă se uită cineva galeş la ea. Citea buletinele acelea scurte, pe care le trimetea el, mai des decît scrisorile dumitale, şi mă ciupea, cînd îi pomeneam de ele. Îiplac ochii căprui şi găseşte că John nu e un nume urît. Are să se îndrăgostească, cum îl vede iar, şi atunci s-a dus pacea, veselia şi bucuriile noastre. Parcă-i văd, o să se plimbe ca nişte îndrăgostiţi, prin toată casa, şi noi o să închidem ochii. Meg are să fie preocupată numai de el şi la mine nici nu se va mai uita. Brooke o să se îmbogăţească într-un fel, o ia de aici şi lasă gol în familie, şi eu am să rămîn nenorocită, iar

viaţa are să fie îngrozitor de urîtă. O, Doamne! De ce nu sîntem băieţi? Atunci n-am mai avea atîtea plictiseli.

Jo îşi sprijini bărbia de genunchi, într-o atitudine de disperare şi arătă pumnul nesuferitului de John. Doamna March suspină şi Jo ridică capul, cu un aer de uşurare.

— Nici dumitale nu-ţi place, mamă? îmi pare bine! Hai să-l trimitem la plimbare, şi să nu-i spunem lui Meg de toate astea, şi să fim iar veseli Şi fericiţi ca totdeauna.

— Am făcut rău că am suspinat, Jp. Aşa e legea firii, ca fiecare din voi să-şi clădească un cămin al ei, la vremea ei, dar bineînţeles, mi-ar plăcea să-mi ţin fetele ţie lîngă mine, cît mai mult timp. Îmi pare rau că asta s-a întîmplat aşa de curînd, fiindcă Mteg n-are decît şaptisprezece ani, şi au să treacă mai mulţi ani, pînă cînd John va fi în stare s-o ducă îii casa ei. Tatăl tău şi cu mine ne-am înţeles să n-o lăsăm să se lege în,nici UIJ fel pînă la douăzeci de ani. Dacă ea şi John se iubfesc, pot să aştepte şi astfel îşj pun iubirea la încercare. Ea e foarte gentilă şi sînt sigură că are să se poarte frumos cu el. Fetiţa mea frumuşică şi iubitoare! Sper că, pînă la urmă, lucrurile au să iasă bine penţru ea.

— Nu ţi-ar plăcea mai Bine să se mărite cu un om bogat? întrebă Jo, văzînd că mama ei se întristase puţin, cînd rostise ultimile cuvinte.

— Banii sînt un lucru bun şi folositor,' Jo şi sper ca fetele mele să n-aibă niciodată prea mult nevoie de ei şi nici să le fie o preş mare ispită. Mi-ar plăcea să ştiu că John intră într-o afacere bună care să-i procure un venit destul de mare, ca să nu se bage în datorii şi Meg să aibă tot ce-i trebuie. Nu doresc pentru fetele mele nici avere nemărginiţă, nici loc în lumea mare, nici nume răsunător. Dacă titlurile şi banii ar merge de mînă cu iubirea, şi cu virtutea, le-aş primi cu dragă inimă şi m-aş bucura că fetele mele stau aşa de bine, dar ştiu din experienţă cîte fericire poate să existe într-o căsuţă modestă, unde trebuie să-ţi cîştige pîinea în fiecare zi şi unde bucuriile sînt mai sincere, tocmai prin micile lipsuri de care se leagă. Sînt mulţumită că Meg începe de jos, cu puţin, fiindcă, dacă nu mă înşel,

bogăţia ei cea mai mare va fi inima de aur a soţului ei, şi asta face mai mult decît o avere.

— Înţeleg, mamă, şi sînt de aceeaşi părere, dar sînt foarte dezamăgită, fiindcă plănUisem s-o mărit cu Teddy, cînd le va veni vremea, ca să se bucure de lux toată viaţa. Ce zici, n-ar fi straşnic? întrebă Jo, privind suriziitoare spre mama ei.

— Ştii doar că el e mai tînăr decît ea, începu doamna March, dar Jo îi tăie vorba:

— A asta n-are importanţă! E matur pentu vîrsta lui şi înalt, şi are manierele unui om dfe lume, cînd îşi dă osteneala. Pe urmă e bogat, e generos, bun la suflet şi ne iubeşte pe toţi. Mie personal îmi pare rău, că mi-aţi stricat planul.

— Tare mi-e teamă că Laurie nu e destul de mare pentru Meg, şi încă nu e un om c&re să se ţie pe picioarele lui şi să îngrijească şi de alţii. Nu-ţi mai face, planuri, Jo, ci lasă în seama timpului şi a inimilor lor, să unească pe doi prieteni prin căsătorie. Nu ne putem amesteca în asemenea chestiuni „romantice”, cum le zici tu, ca să nu ne stricăm prieteniile.

— Bine, n-am să mai fac, dar nu pot să sufăr'să văd că lucrurile merg anapoda, cînd n-ai decît să le împingi puţin de la spate, ca să se aranjeze cum doreşti. Mai bine ne-am pune ceva pe cap, să nu mai creştem, să fim mereu copii. Dar n-ai ce să faci, bobocii se fac trandafiri şi pisoii pisici. Asta e lumea!

— Ce-i cu trandafirii şi pisicile, întrebă Meg, intrînd tiptil în odaie, cu scrisoarea terminată în mînă.

— Ei, unul dintre discursurile mele stupide. Mă duc să mă culc. Hai şi tu, Peggy, zise Jo, întinzîndu-se, de-i trosniră oasele.

— E bine şi frumos scrisă. Adaogă, te rog, să-l sărute din partea mea pe John, zise doamna March, după ce aruncă o privire la scrisoare şi i-o dădu înapoi.

— Îi zici „John!”, şi Meg zîmbi, privind drept în ochii mamei ei, cu ochii ei naivi.

— Da, s-a purtat cu noi, ca şi cînd ar fi fost băiatul nostru şi ne e foarte drag, răspunse doamna March, uitîndu-se la ea cu o privire pătrunzătoare.

— Îmi pare bine de asta. E aşa de singur! Noapte bună, mamă dragă. Mă simt aşa de bine acasă, cu tine lîngă noi, fu răspunsul liniştit al lui Meg.

Mama ei o sărută cu multă dragoste şi, cînd se depărtă, doamna March îşi zise, cu un amestec de satisfacţie şi părere de rău.

— Nu-l iubeşte încă pe John, dar îl va iubi în curînd.

CAP. XXI
LAURIE SE ŢINE DE RĂUTĂŢI ŞI JO DREGE LUCRURILE

Faţa lui Jo fu o enigmă a doua zi, căci secretul o cam apăsa şi găsea că trebuie să-şi dea un aer misterios şi important. Meg băgă de seamă, dar nu-şi bătu capul s-o descoasă, fiindcă ştia din experienţă că cu Jo reuşeşti mult mai bine, dacă o contrariezi şi astfel o să afle tot, fără să întrebe nimic. Fu deci mirată, cînd văzu că Jo nu face nici o destăinuire, ba dimpotrivă, lua un aer protector, ceea ce enerva pe Meg, care păstra şi ea o rezervă plină de demnitate şi se ocupa numai de mama ei. Doamna March îşi reluase locul ei de infirmieră şi-i spuse să se odihnească, să facă sport, după atîta viaţă lipsită de distracţii şi atunci Jo începu să-şi facă de cap. Amy fiind plecată, Laurie rămăsese singurul ei refugiu, şi cu toate că îi plăcea tovărăşia lui, acum îi era cam teamă de el, fiindcă avea un dar deosebit de a tachina oamenii şi ştia că pînă la urmă are să-i smulgă secretul.

Chiar aşa se şi întîmplă, căci băiatul căruia îi plăcea să joace feste, mirosi un secret şi se puse imediat să-l descopere, făcînd viaţa amară bietei Jo. Se rugă, ameninţă. O luă în rîs, se înfurie şi se prefăcu că e indiferent, declară

că ştie, şi pînă la urmă, perseverînd, îşi satisfăcu curiozitatea. Află că era vorba de Meg şi de domnul Brooke. Revoltat că tutorele nu-i făcuse şi lui confidenţe, îşi munci creierul cum să se răzbune pentru această lipsă de încredere.

În vremea aceasta, Meg, absorbită în preparativele pentru întoarcerea tatălui ei, părea că uitase de toate astea, cînd într-o bună zi, o schimbare bruscă se petrecu în felul ei de a fi şi mai multe zile de-a rîndul fu foarte ciudată. Tresărea, de cîte ori i se adresa cineva, se înroşea, cînd te uitai la ea, dar era foarte cuminte, şi-şi vedea de cusut, cu o privire tulburată, în care se putea citi o expresie de timiditate. La întrebările mamei ei, răspunse că n-are nimic, şi lui Jo îi spuse s-o lase în pace.

— O simte în aer, dragostea, înţelegi, şi înaintează cu paşi repezi. Au apărut multe dintre simptome. Se bîlbîie şi se înfurie uşor, nu manîncă, nu doarme, sta plictisită într-un colţ. Am prins-o fredonînd cîntecul acela despre „*pîrîul cu glas argintiu*” şi odată a zis „John”, ca dumneata şi pe urmă s-a făcut roşie ca sfecla. Ce ne facem cu ea?, zise Jo, gata să ia toate măsurile, oricît de drastice ar fi ele.

— Nimic, aşteptăm. Las-o singură. Ai răbdare, fii drăguţă cu ea şi, cînd vine tata, se vor aranja toate, răspunse mama ei.

— A sosit un bilet pentru tine, Meg, bine închis. Ce curios, Teddy nu le închide niciodată pe ale mele, zise Jo, a doua zi, împărţind conţinutul cutiei lor cu scrisori.

Doamna March şi Jo erau absorbite în treburile lor, cînd un suspin al lui Meg.le iăcu să ridice capul. Meg se uita la bilet cu nişte ochi înspăimîntaţi.

— Fetiţa mea ce s-a întîmplat?, strigă mama ei, alergînd la ea, şi luîndu-i din mînă hîrtia care-i făcuse atîta rău.

— E o greşeală... n-a trimis-o el... Vai, Jo, cum ai putut să faci aşa ceva? şi Meg îşi ascunse faţa în mîini, plîngînd, de ţi se rupea inima.

— Eu? Dar n-am făcut nimic! Ce tot spune acolo fata asta? strigă Jo uimită.

Ochii blînzi ai lui Meg se aprinseră de mînie cînd scoase un bilet mototolit din buzunar şi-l aruncă lui Jo, zicînd pe un ton de reproş:

— Tu l-ai scris, şi băiatul acela rău te-a ajutat. Cum aţi putut fi aşa de mici la suflet?

Jo nici n-o auzi, căci citea împreună cu mama ei, biletul care avea un scris deosebit:

Scumpa mea Margareta,

Nu pot să-mi stăpînesc pasiunea şi vreau să-mi cunosc soarta, înainte a mă întoarce. Nu îndrăznesc să vorbesc părinţilor tăi încă, dar cred că vor consimţi, cînd vor ştii că ne iubim aşa dt mult. Domnul Laurence mă va ajuta să capăt un post bun, şi <atunci, copila meu dragă, ai să mă faci fericit. Te rog din suflet să nu spui nimic familiei tale încă, dar să-mi trimiţi un cuvînt de încurajare prm Laurie,

Al tău credincios,
JOHN

— O, mizerabilul! în felul acesta voia să mă răsplătească, pentru că mi-am ţinut cuvîntul dat mamei. Am să-l cert bine şi am să-l chem aici, să-şi ceară iertare, strigă Jo, arzînd de dorinţa să facă dreptate imediat.

Dar mama ei o trase înapoi, zicind, cu o privire pe care o avea rareori:

— Stai, Jo, trebuie să te explici tu mai întîi. Ai jucat atjtea feste oamenilor, încît tare mi-e teamă că ai avuj şi tu partea ta în isprava asta.

— Pe cuvîntul meu, mamă, că n-am făcut nimic. N-tm mai văzut biletul ăsta, şi nu ştiu nimic de el, crede-mă! izbucni Jo, cu atîta sinceritate în glas, că o crezură. Dacă aş fi fost şi eu complice la isprava asta, fii sigură că aş fi făcut mai bine. Doar mi-aş fi închipuit că vă daţi seama imediat.

Domnul Brooke nu scrie prostii ca astea, adăugă ea, azvârlind hîrtia cu dispreţ.

— Scrisul seamănă, se bîlbîi Meg, punînd alături un alt bilet pe care-l avea în mînă.

— Meg, nu cumva i-ai răspuns? strigă, doamna March.

— Ba da! şi Meg îşi ascunse faţa în mîini, copleşită de ruşine.

— Ce încurcătură! Lăsaţi-mă vă rog să-l aduc aici pe răutatea aia de băiat, şi să-l ocărăsc. N-am pace, pînă nu-l am în mînă şi Jo iar o porni spre uşă.

— Tăceţi! Lasaţi-mă pe mine să mă ooup de asta, fiindcă văd că e mai rău decît credeam. Margareta, spune-mi toată povestea, porunci doamna March, aşezîndu-se lîngă Meg, dar ţinînd de mînă pe Jo, ca nu cumva să-i scape.

— Am primit prima scrisoare de la Laurie, care n-avea aerul că ştie ceva despre asta, începu Meg, cu ochii în jos. „Eram necăjită la început şi voiam să-ţi spun. Pe urmă mi-am adus aminte cît de mult ţii la domnul Brooke, şi aşa, m-am gîndit că n-ai să te superi, dacă-mi păstrez taina încă cîteva zile. Sînt aşa de proastă că mi-am închipuit că nimeni nu vede nimic şi, pe cînd mă gîndeam ce să spun, am început să simt ca fetele din romane, care sînt în aceleaşi împrejurări ca mine. Iartă-mă mamă! Mi-am plătit scump prostia. N-am să mai pot niciodată să-l privesc drept în faţă”.

— Ce i-ai scris? întrebă doamna March.

— I-am spus numai că sînt prea tînără, ca să hotărăsc ceva deocamdată, că nu-mi place să am secrete faţă de dumneata şi că să vorbească cu tata. I-am mulţumit pentru amabilităţile lui şi i-am declarat că aş fi fericită să-i fiu prietenă şi atît, multă vreme de acum încolo.

Doamna March zîmbi, părînd mulţumită, iar Jo bătu din palme şi zise, rîzind:

— Aproape ai întrecut-o pe Caroline Percy, care era un model de prudenţă! Zi mai departe, Meg. Ce-a răspuns el la asta?

— Scrie într-un fel cu totul deosebit. Îmi spune că nu mi-a trimis niciodată vreo scrisoare de dragoste şi că-i pare foarte rău că nebuna mea de soră îşi permite asemenea lucruri cu noi. E foarte amabil şi respectuos, dar gîndiţi-vă în ce situaţie neplăcută sînt eu acum!

Sprijinindu-se de mama ei, Meg părea o adevărată statuie a disperării şi Jo se plimba de colo pînă colo, prin cameră ocărind bine pe Laurie. Deodată se opri, luă în mînă cele două bilete, şi după ce le examină cu grijă, zise hotărîtă:

— Nu cred că Brooke a văzut vreuna din aceste scrisori. Teddy le-a scris pe amîndouă şi o păstrează pe a ta, ca să-mi rîdă în nas triumfător, fiindcă n-am vrut să-i spun secretul.

— Nu mai avea secrete, Jo! Spune-i tot mamei, ca să nu mai ai necazuri, ca mine acuma, o preveni Meg.

— Fii liniştită, fetiţo! Mama mi-a spus să fac aşa.

— Ajunge, Jo! O liniştesc eu pe Meg, pînă te duci tu şM aduci pe Laurie. Vreau să ştiu exact cum s-au petrecut lucrurile şi să pun o dată capăt isprăvilor de acest fel.

Jo ieşi ca o furtună şi doamna March îi dădu pe faţă lui Meg, cu blîndeţe, adevăratele sentimente ale omnului Brooke.

— Acum, dragă, spune-mi care sînt sentimentele tale? îl iubeşti destul, ca să-l aştepţi, pînă-ţi va face un cămin al tău, sau vrei să rămîi liberă deocamdată?

— Am fost aşa de speriată şi de necăjită, că nu vreau să mai aud de oamenii îndrăgostiţi, multă vreme de acum încolo, poate niciodată, răspunse Meg impulsivă. Dacă John nu ştie nimic de comedia asta, nu-i spune, şi sileşte-o pe Jo şi pe Laurie să-şi ţie gura. Nu-mi place să mă înşele oamenii, să mă chinuiască, şi să-şi bată joc de mine... e o ruşine!

Văzînd că Meg, care de obicei era aşa de potolită, se mîniase rău, căci această glumă răutăcioasă o lovise în amorul ei propriu, doamna March încercă s-o liniştească, promiţîndu-i o tăcere şi o discreţie absolută pentru viitor. În

momentul în care se auzi pasul lui Laurie în salon, Meg fugi în birou şi lăsă pe doamna March să primească singură pe vinovat. Jo nu-i spusese de ce-l cheamă, temîndu-se că n-are să vină, dar el îşi dădu seama de ce e vorba; în clipa în care întîlni privirea doamnei March şi rămase în picioare, învîrtindu-şi pălăria între degete, cu un aer de culpabil, o fu rugată să iasă, dar rămase la uşă, mergînd în sus şi în jos prin salon, ca o santinelă, căreia îi era frică să nu-i fugă prizonierul. Zumzetul de voci din salon crescu şi scăzu timp de o jumătate de oră, dar ce se petrecu acolo, fetele nu aflară niciodată.

Cînd fură chemate înăuntru, Laurie stătea în picioare lîngă mama lor, cu un aer atît de pocăit, că Jo îl iertă imediat, dar nu găsi cu cale să-şi trădeze acest sentiment. Meg primi scuzele făcute cu umilinţă şi fu liniştită, cînd află că Brooke nu ştie nimic de gluma asta.

— N-am să-i spun nici la ziua de apoi, nici caii sălbatici n-au să-mi smulgă această taină, aşa că trebuie să mă ierţi, Meg. Sînt gata să fac orice, ca să-ţi arăt că-mi pare rău de ce-am făcut, zise el, ruşinat de fapta săvârşită.

— Am să-ncerc, dar nu te-ai purtat deloc cavalereşte cu mine. Nu-mi închipuiam că poţi să fii aşa de şiret şi de răutăcios, Laurie, răspunse Meg, părînd foarte încurcată, dar încercînd să ia un ton grav, de reproş.

— A fost oribil şi merit să nu-mi vorbeşti o lună, dar ai să vorbeşti cu mine totuşi, nu?

Şi Laurie îşi împreună mîinile, cu un gest atît de rugător, îşi dădu ochii peste cap cu atîta candoare şi căinţă şi vorbi pe un ton atît de convingător, că celorlalţi le fu imposibil să se încrunte la el. Meg îl iertă, şi faţa gravă a doamnei March se descreţi, cu toate sforţările ei de a păstra un aer de severitate, cînd îl auzi spunînd că vrea să-şi răscumpere păcatele, suferind orice pedeapsă, şi că are să se tîrască ca un vierme în faţa doamnei ofensate.

Jo în acest timp ţinea capul sus, încercînd să nu se înduplece, văzîndu-l cît se căieşte şi reuşind doar să se încrunte şi să ia o expresie de totală dezaprobare. Laurie o

privi de cîteva ori, dar cum ea nu voia deloc să fie mai prietenoasă, se simţi ofensat şi-i întoarse spatele, cît mai avu de vorbit cu ceilalţi, apoi îi făcu o plecăciune adîncă şi plecă, fără să-i adreseze o vorbă.

Nu ieşise bine pe uşă, că lui Jo îi păru rău că nu fusese amabilă şi cînd Meg şi mama ei se duseră sus, se văzu singură şi-i fu dor de Teddy. Rezistă cîtva timp, dar pînă la urmă cedă impulsului şi, luînd o carte ce trebuia restituită, se îndreptă spre casa cea mare.

— E acasă domnul Laurie? întrebă ea pe o fată care tocmai cobora scările.

— Da, domnişoară, dar nu cred să-l puteţi vedea acum.

— De ce, e bolnav?

— A nu, domnişoară, dar s-a certat cu domnul Laurence, care e înfuriat de nu ştiu ce. Eu nu îndrăznesc să mă apropii de el.

— Unde e Laurie?

— S-a încuiat în camera lui şi n-a răspuns, cînd am bătut la uşă. Nu ştiu ce-o să se întîmple cu masa, că e gata şi nu vrea nimeni să mănînce.

— Mă duc eu să văd. Mie nu mi-e frică de el.

Jo urcă scările în goană şi bătu la uşa biroului lui Laurie, repede şi cu putere.

— Termină ouată, că dacă nu, deschid uşa şi-ţi arăt eu, se auzi vocea ameninţătoare dinăuntru a lui Laurie.

Jo bătu iar, uşa se deschise brusc şi ea dădu buzna înăuntru, înainte ca Laurie să prindă de veste. Văzînd că într-adevăr era prost dispus, Jo, care ştia cum să sej>oarte cu el, luă un aer pocăit şi, căzînd în genunchi cu multă arta, zise, supusă:

— Iartă-mă, te rog că am fost aşa de rea. Am venit să ne împăcăm şi nu plec, pînă nu-mi spui că nu mai eşti supărat pe mine.

— Bine, bine, scoală şi nu fii gîscă, Jo! veni răspunsul lui cavaleresc.

— Mulţumesc, am să mă scol. Dar ce s-a întîmplat? Parcă nu-ţi sînt toţi boii acasă.

— M-a certat şi era să mă bată. Eu aşa ceva nu înghit! mormăi Laurie revoltat.

— Cine a făcut asta? întrebă Jo.

— Bunicul. Dacă ar fi fost altcineva i-aş fi... şi tînărul ofensat îşi termină fraze printr-un gest energic al braţului drept.

— Asta nu-i nimic! Şi eu te scutur puţin cîteodată şi nu te superi, zise Jo, încercînd să-l împace.

— Eh, tu eşti fată şi faci în glumă, dar nu permit ca un bărbat să-mi facă una ca asta.

— Nu cred că s-ar încumeta cineva să încerce măcar, dacă ţi-ar vedea aerul ăsta amenințător pe care-l ai acum. Dar de ce s-a purtat aşa?

— Pentru că n-am vrut să-i spun de ce m-a chemat mama ta. Făgăduisem să nu spun şi trebuie să mă ţin de cuvînt.

— Nu puteai să satisfaci în alt fel curiozitatea bunicului tău?

— Nu! Voia adevărul şi numai adevărul. Mi-aş fi istorisit isprava, dacă s-ar fi putut, fără s-o bag pe Meg. Cum nu se putea, am tăcut din gură şi am îndurat ocara, pînă cînd bătrînul m-a apucat de guler. Atunci m-am înfuriat şi am şters-o, de teamă să nu fac ceva de care să mă căiesc.

— N-a fost drăguţ din partea lui, dar sînt sigură că-i pare rău. Hai, du-te jos şi împăcaţi-vă. Te ajut eu.

— Nici nu mă gîndesc! Nu ţin să fiu certat şi snopit în bătaie de oricine, ca să se distreze pe urmă pe socoteala mea. Mi-a părut rău de ce i-am făcut lui Meg şi i-am cerut iertare, ca un bărbat; dar n-am de gînd să fac asta a doua oară, acum că n-am nici o vină.

— El n-avea de unde să ştie asta.

— Ar trebui să aibă încredere în mine, să nu se poarte cu mine ca cu un copil mic. Dar vorbim degeaba, Jo. Trebuie să ştie şi el o dată pentru totdeauna că sînt în stare să văd singur de mine însumi şi că n-am nevoie să mă ţin de o frînghie, ca să merg drept.

— Iuţi mai sînteţi la mînie amîndoi! suspină Jo. Şi atunci cum o să se termine afacerea asta?

— Să-mi ceară el iertare şi să mă creadă, cînd îi spun că nu-i pol povesti cum a decurs tot scandalul acela.

— Fii serios băieţelule! Aşa ceva n-are să facă.

— Nu mă cobor jos, pînă nu vine el aici.

— Teddy, fii băiat înţelegător şi ascultă-mă; să lăsăm să mai treacă puţină vreme şi-i explic eu ce se poate explica. Aici doar n-ai să rămîi şi atunci la ce bun să lungeşti comedia asta?

— N-am de gînd să mai stau aici. O şterg de acasă şi plec în călătorie, undeva, şi, cînd i s-o face dor de mine, vine şi mă găseşte el.

— Asta cred, dar n-ar trebui să pleci şi să-l necăjeşti.

— Nu-mi mai face morală. Mă duc la Washington, să-l găsesc pe Brooke. Acolo e viaţa veselă şi mă mai distrez şi eu puţin, după atîtea plictiseli.

— Ce bine de tine! Ce n-aş da să fug şi eu cu tine, zise Jo, uitîndu-şi rolul de mentor şi văzîndu-se în minte în acea fierbere în care se găsea capitala, în vreme de război.

— Hai, vino! De ce nu, în fond? Tu faci o surpriză tatălui tău şi eu îl dezmorţesc puţin pe Brooke. Ar fi splendid! Hai s-o facem Jo! Lăsăm o scrisoare în care spunem că sîntem bine sănătoşi şi că am plecat. Eu am bani de ajuns. O călătorie e totdeauna binevenită şi tu nu faci nici un rău, plecînd, de vreme ce te duci la tatăl tău.

Un moment, Jo păru că se învoieşte, căci, deşi era un plan îndrăzneţ, îi convenea de minune. Se săturase de griji şi de viaţa închisă, dorea grozav o schimbare şi gîndul de a fi lîngă tatăl ei se amesteca ispititor cu farmecul nou pe care-l oferea viaţa de cort, şi de spital, de libertate şi de distracţie. Şi ochii ei ardea de dorinţa de a avea aceste lucruri noi, cînd, întorcîndu-se spre fereastră, privirea îi căzu pe casa veche de peste drum, şi dădu din cap întristată, cu o nouă hotărîre în minte.

— Dacă aş fi fost băiat, am fi fugit împreună, şi am fi petrecut de minune, dar, cum nu sînt decît o biată fată,

trebuie să fiu cuminte şi să rămîn acasă. Nu mă ispiti, Teddy, e un plan nebunesc.

— Păi, tocmai asta e frumuseţea! începu Laurie, care se încăpăţîna să pună în aplicare ideea lui.

— Taci din gură! strigă Jo, astupîndu-şi urechile. Să văd de casă, e misiunea mea blestemată şi trebuie s-o urmez. Am venit aici, ca să te ţin de rău, nu să ascult lucruri care mă fac să sar în sus.

— M-aş fi aşteptat la Meg să-mi înăbuşe un asemenea proiect, dar parcă tu aveai mai multă fantezie, începu Laurie insinuant.

— Taci, drace! Mai bine stai jos şi cugetă la păcatele tale, şi nu mă face să le înmulţesc pe ale mele. Dacă-l fac pe bunicul tău să-ţi ceară scuze, pentru că te-a luat de guler, nu mai fugi? întrebă Jo serioasă.

— Da, dar n-ai să reuşeşti! răspunse Laurie, care voia să se împace, dar care simţea că demnitatea lui jignită trebuia să primească mai întîi satisfacţie.

— Dacă pot să-l domolesc pe cel tînăr, îl liniştesc eu şi pe cel bătrîn, mormăi Jo, ieşind pe uşă şi lăsînd pe Laurie aplecat deasupra unei hărţi de căi ferate, cu capul sprijinit în coate.

— Intră! şi vocea groasă şi aspră a domnului Laurence, păru mai groasă şi mai aspră ca oricînd, cînd Jo bătu la uşă.

— Eu sînt, domnule Laurence! Am venit să vă aduc înapoi o carte, zise ea cu voce dulce, intrînd.

— Vrei alta? întrebă bătrînul, cu un aer posomorît, încercînd să-şi ascundă proasta dispoziţie.

— Da, dacă se poate. Bătrînul Sam îmi place foarte mult. Aş vrea să mă uit şi prin volumul al doilea, răspunse Jo, care spera să-l încînte, luînd încă o doză din Johnson, scris de Boswell, pe care el îl recomanda călduros.

Sprîncenele stufoase se descreţiră puţin, cînd el împinse scăriţa spre raftul unde se găsea literatura johnsoniană. Jo se urcă iute şi, stînd pe treapta de sus, se prefăcu că ar căuta o carte, dar în realitate îşi bătea capul cum să aducă vorba despre scopul; periculos al vizitei ei.

Domnul Laurence simţi că plănuieşte ea ceva, căci, după ce făcu cîţiva paşi grăbiţi prin odaie, se întoarse spre ea şi i se adresă aşa de răstit, că Raselas căzu cu faţa în jos, pe podea.

— Ce-a făcut băiatul acela? Nu încerca să-l aperi acum. Ştiu că a făcut o prostie, după felul cum s-a purtat, cînd s-a întors acasă. Nu pot să scot nici un cuvînt din gura lui şi, cînd l-am ameninţat că-l scutur bine şi tot aflu adevărul, a fugit sus şi s-a încuiat în odaia lui.

— A făcut ceva rău, dar l-am iertat şi am promis toţi să nu spunem nici o vorbă nimănui, începu Jo.

— Asta nu mă mulţumeşte! Nu trebuie să se ascundă după o promisiune făcută unor fete slabe de înger. Dacă a făcut o prostie, trebuie s-o mărturisească, să ceară iertare şi să fie pedepsit. Hai, Jo, să auzim! Vreau să ştiu tot.

Domnul Laurence părea atît de ameninţător şi vorbea aşa de răstit, că Jo ar fi luat-o la fugă, dacă ar fi putut, dar era cocoţată sus, pe trepte, şi el stătea jos la picioarele scării, ca un leu în potecă. Nu-i rămînea decît să stea pe loc şi să-i ţină piept, pînă la urmă.

— Credeţi-mă, domnule, că mama ne-a interzis să spunem. Laurie s-a mărturisit, şi-a cerut iertare, şi a fost pedepsit. Nu tăcem, ca să-l apărăm pe el, ci pe altcineva şi încurcaţi mai rău lucrurile, dacă interveniţi. Vă rog să nu faceţi asta. O parte din vină o aveam eu, dar acum s-a aranjat; deci să nu ne mai gîndim la asta şi să vorbim despre „*Rambler*”! sau despre ce vreţi.

— Să-l ia naiba de „*Rambler*”! Dă-te jos de acolo şi dă-mi cuvîntul tău că zăpăcitul meu de băiat n-a făcut vreo neobrăznicie sau vreun act de ingratitudine. Dacă a făcut aşa ceva, după toată bunătatea voastră, îl bat cu mîna mea.

Ameninţarea părea serioasă, dar Jo nu se sperie, fiindcă ştia că bătrînul cel iute la mînie n-a ridicat niciodată un deget împotriva nepotului lui. Ea ascultă, se duse jos, şi-i istorisi cît putu din isprava lui Laurie, în aşa fel încît să nu trădeze pe Meg, dar nici să piardă din vedere adevărul.

— Hm, da! Dacă băiatul a tăcut, pentru că a promis şi nu din încăpăţînare, îl iert. E cam îndărătnic din fire şi e tare greu de domolit.

Zicînd acestea, domnul Laurence îşi trecu mîna prin păr şi-l zbirii de parcă l-ar fi răvăşit furtuna, luminîndu-se la faţă.

— Şi eu sînt la fel, dar un cuvînt bun are mai multă putere asupra mea decît toate puterile omeneşti, zise Jo, încercînd să pună o vorbă bună pentru prietenul ei, care părea să iasă dintr-o încurcătură, ca să cadă într-alta.

— Crezi că nu sînt destul de bun cu el? fu răspunsul răstit.

— Nu, n-am vrut să spun asta. Cîteodată sînteţi prea bun, şi cîteodată vă întreceţi cu firea, cînd vă pune răbdarea 1a încercare. N-am dreptate?

Jo era hotărîtă să pună lucrurile la punct şi încerca să pară foarte calmă, deşi tremura puţin, după constatarea ei îndrăzneaţă. Spie marea ei uşurare şi uimire, bătrînul îşi aruncă ochelarii cu zgomot pe masă şi exclamă sincer: ^

— Bravo, fata mea, bine ai zis! îl iubesc pe băiat, dar adevărat că prea îmi pune mult răbdarea la încercare şi nu ştiu cum o să se termine dacă continuăm tot aşa.

— Să vă spun eu. Are să fugă.

Lui Jo îi păru rău de aceste vorbe în clipa în care le rostise, dar trebuia sa-l înştiinţeze că Laurie nu suportă constrîngerea şi că ar fi bine să fie mai indulgent cu băiatul.

Domnul Laurence, pînă atunci vesel şi mulţumit, se schimbă brusc la faţă şi se aşeză jos, tulburat, aruncînd o privire portretului unui om frumos, care era atîrnat deasupra mesei. Reprezenta pe tatăl lui Laurie, care fugise de aer să în tinereţe şi se căsătorise împotriva voinţei imperioase a bătrînului. Jo înţelese că-şi aminteşte de trecut şi că-i pare rău de cele petrecute, şi-şi muşcă limba de necaz.

— N-are să facă una ca asta, doar dacă se va supăra foarte tare. Mă ameninţă numai cîteodată, cînd se plictiseşte să tot înveţe. De multe ori, mă gîndesc că mi-ar

plăcea şi mie să mă aventurez într-o călătorie, mai ales de cînd mi-am tăiat părul, aşa că dacă vedeţi că am dispărut într-o bună zi, întrebaţi de doi băieţi, care au pornit pe o corabie spre India.

Zicînd acestea rîse, şi domnul Laurence păru uşurat, socotind desigur că totul a fost o glumă.

— Ştrengăriţă ce-mi eşti! Cum îndrăzneşti să-mi vorbeşti în felul ăsta? Unde ai pus buna-cuviinţă şi respectul pentru mine? Ei, Doamne, ce ne mai chinuiesc copiii ăştia, şi totuşi nu putem trăi fără ei! şi zîmbi pe sub mustaţă, apucînd-o de obraz.

— Du-te şi adă-l pe băiatul acela la masă. Spune-i că s-au aranjat lucrurile şi că-l sfătuiesc să nu facă pe supăratul cu mine, că iar mă înfurii.

— Nu vine, domnule. E foarte ofensat că nu l-aţi crezut pe cuvînt. Şi mai ales faptul că l-aţi luat de guler l-a jignit foarte mult.

Jo încerca să-l mişte, dar nu reuşi deloc, căci domnul Laurence începu să rîdă şi Jo înţelese că lupta a fost cîştigată.

— Ei, îmi pare rău, dar ce să fac? Poate că domnul aşteaptă să-i mulţumesc că nu m-a luat el pe mine de guler, nu? în fond, ce dracu vrea dumnealui?

Şi bătrînul păru puţin cam ruşinat de propria sa vioiciune.

— În locul dumneavoastră, eu i-aş trimite scuze în scris, domnule! Zice că nu coboară, pînă nu le primeşte, şi vorbeşte de Washington şi alte prostii de felul ăsta. O scrisoare de scuze, făcută după toate formele, are să-i arate ce absurd e şi are să-l aducă jos, blînd ca un mieluşel. Încercaţi! Lui îi plac glumele, şi o astfel de scrisoare e mai bună decît o morală. I-o duc chiar eu sus şi-i arăt eu care-i e datoria.

Domnul Laurence îi aruncă o privire scrutătoare, apoi îi puse ochelarii, zicînd rar:

— Eşti o şireată fără pereche, dar nu mă supără să fiu dus de nas de tine şi de Beth. Ei dă-mi o bucată de hîrtie şi să isprăvim odată povestea asta.

Biletul fu scris în termenii pe care i-ar întrebuinţa un bărbat din lumea bună, care ar fi adus altuia o jignire gravă. Jo sărută repede pe domnul Laurence pe creştetul capului şi dădu fuga sus să vîre scrisoarea de scuze sub uşa lui Laurie, sfătuindu-l prin gaura cheii să fie ascultător, cuviincios şi alte lucruri imposibile de felul ăsta. Găsind uşa încuiată, lăsă biletul să-şi facă efectul şi tocmai pleca liniştită, cînd pe scară i-o luă înainte tînărul domn care venea în jos, lunecînd pe balustradă. Jos o aşteptă şi-i zise cu multă căldură în voce:

— Ce bună prietenă eşti, Jo! N-a ţipat la tine?, zise el rîzînd.

— Nu, a fost destul de drăguţ, în total.

— A o băgasem pe mînecă! Şi tu mă părăsiseşi şi nu mai eram bun de nimic, începu el, cerîndu-şi scuze.

— Nu mai vorbi aşa. Întoarce o nouă pagină şi începe iar, Teddy,jfiul meu.

— Întorc mereu pagini noi şi le stric, cum îmi stricam caietul de şcoală, şi încep de atîtea ori, că n-o să mai ajung niciodată la sfîrşit, zise el, pe un ton dezamăgit.

— Du-te, de mănîncă! Ai să te simţi mai bine după aceea. Oamenii sînt întotdeauna prost dispuşi, cînd le e foame.

Zicînd acestea, Jo se făcu nevăzută.

— Aşa zici tu, Jo?

Şi Laurie se îndreptă spre sufragerie ca să se înfrupte dintr-uo pateu de măruntaie de cerb, împreună cu bunicul lui, care fu de o răbdare îngerească şi de o politeţe surprinzătoare, tot restul zilei.

Toţi socotiră, încheiat acest capitol şi norul risipit pentru totdeauna; dar răul se făcuse, căci deşi ceilalţi îl uitară, Meg ţinu minte. Nu mai făcu nici o aluzie la o anumită persoană, dar se gîndi deseori la el şi se pierdu în visări mai mult decît oricînd. Şi, odată, Jo, răscolind în

sertarul surorii ei după timbre, găsi o bucăţică de hîrtie pe care erau mîzgălite cuvîntele: „Doamna John Brooke”. Jo se înfurie şi o aruncă în foc, simţind că isprava lui Laurie a grăbit ziua nenorocirii.

CAP. XXII
VREMURI MAI BUNE

Săptămînile paşnice care urmară fură ca razele de soare după ploaie. Bolnavii se vindecau repede şi domnul March le scrise că speră să se întoarcă curînd, acasă. Beth începu să stea lungită pe divanul din birou şi să se distreze cu pisicile ei dragi, la început şi apoi să facă rochii la păpuşi, care fuseseră date uitării prea multă vreme. Picioarele ei, care altădată nu se odihneau o clipă, erau acum ţepene şi fără putere, că Jo o purta în braţe prin casă în fiecare zi, ca să ia aer. Meg îşi strica cu dragă inimă mîinile ei albe, ca să facă mîncăruri delicate, pentru scumpa lor surioară; iar Amy, sclavă credincioasă a inelului, îşi sărbatorea reîntoarcerea, dăruind surorilor ei cît putu mai multe din lucrurile ei.

Cum se apropia Crăciunul, casa fu iar plină de mistere ca altădată şi Jo făcea să rîdă cu lacrimi familia, plănuind serbări imposibile sau absurde, în onoarea acestui Crăciun neobişnuit de vesel. Ideile lui Laurie erau la fel de fanteziste, căci dacă ar fi făcut focuri de artificii, rachete şi arcuri de triumf. După multe discuţii, cei doi ambiţioşi fură potoliţi şi păreau amărîţi de insuccesul lor, ceea ce nu-i împiedica să se prăpădească de rîs, de cîteori se găseau împreună.

Ziua de Crăciun fu minunată, după un şir întreg de zile frumoase. Hannah zicea că „simte ea că va fi o sărbătoare cum le “doreşte inima”, ceea ce se realiza, căci toate se prezentau în condiţiile cele mai favorabile. Să le luăm pe rînd: domnul March scrise că se va întoarce în curînd printre ei; apoi Beth se simţi mult mai bine în dimineaţa aceea şi

îmbrăcată într-un capod roşu, moale, înflorit — dar de la mama ei — fu dusă în triumf la fereastră, ca să vadă surpriza — darul făcut de Jo şi Laurie „Nepotoliţii” aceştia îşi dăduseră osteneala să fie demni de porecla lor, căci ca nişte zîne lucraseră toată noaptea şi-i pregătiseră o surpriză nostimă. Ridicaseră afară în grădină o femeie de zăpadă, ti puseseră pe cap o coroană de vîsc, într-o mînă un coş cu flori şi fructe şi în cealaltă nişte note de pian, iar din gură îi ieşea un cîntec de Crăciun, scris pe un steag de hîrtie

JUNGFRAU CĂTRE BETH

Mică Beth, Domnul să te ocrotească
De amaruri fii ferită
Sănătate, bucurie, din belşug să-ţi dăruiască
De Crăciun fii fericită.

Ţi-am adus fructe — un morman, —
Multe flori mirositoare,
Muzică, să cînţi la pian
Şi un pled pentru picioare.

Rafael numărul doi
Pe Ioana a zugrăvit,
Ce-i drept am mai ajutat-o noi
Nasul însă, spune tu, nu-i potrivit?

O fundă roşie să-ţi găteşti
A mîţii coadă-ţi dăm ca dar,
Cu drag pe toate să le primeşti,
Laurie şi Jo te roagă-n cor.

Ce mai rîse Beth, cînd o văzu! Ce mai alergă Laurie afară şi înăuntru ca să-i aducă darurile şi ce caraghios le prezenta Jo.

— Sînt aşa de fericită, că, dacă ar fi şi tata aici, n-aş putea să-mi mai doresc nimic, zise Beth, suspinînd de

mulţumire, în timp ce Jo o ducea înapoi, în birou, să se odihnească după atîta excitare şi să se răcorească cu ciorchinii minunaţi, pe care-i trimisese Jungfrau.

— Şi eu la fel, spuse Jo, lovind uşor buzunarul în care se găseau mult doriţii Undine şi Sintram.

— Şi eu, bineînţeles, îi făcu ecou Amy, mîncînd din ochi copia gravată a Madonei cu copilul, pe care i-o dăduse mama ei, fixată într-o ramă drăguţă.

— Dar eu! strigă Meg, mîngîind cutele argintii ale primei ei rochii de mătase, pe care domnul Laurence ţinuse neapărat să i-o dăruiască.

— Cum aş putea să fiu eu altfel! zise doamna March plină de recunoştinţă, ridicînd privirea de la scrisoarea soţului, la faţa zîmbitoare a lui Beth şi mîngîind broşa făcută din păr cărunt, blond, castaniu şi negru, pe care tocmai i-o prinseseră fetele ei.

Din cînd în cînd, în lumea asta prozaică, se mai întîmplă lucrurile şi ca-n poveşti şi ce fericire e atunci în casa unui om! Abia o jumătate de oră, după ce toată lumea spusese că e aşa de fericită, că un strop de bucurie în plus i-ar doborî, stropul sosi.

Laurie îşi vîrî capul încetişor pe uşa de la salonaş. Dar, dacă ar fi făcut un salt mortal, sau ar fi pronunţat strigătul de război al indienilor, efectul ar fi fost acelaşi, căci faţa lui trăda atîta agitaţie înăbuşită şi vocea lui era atît de neaşteptat de veselă, că toţi săriră în sus, deşi el se mulţumi să spună, cu o voce ciudată, întretăiată: „Iată, un alt dar de Crăciun pentru familia March”.

Nici nu terminase bine ce avea de spus şi fu dat repede la o parte de un bărbat înalt, înfofolit pînă la urechi, şi, sprijinindu-se de un alt bărbat înalt, care încerca să rostească ceva şi nu putea. Se înţelege că fu o zăpăceală generală şi pentru scurtă vreme, toată lumea părea să-şi fi pierdut minţile, căci se întîmplară lucrurile cele mai ciudate şi nimeni n-avu nimic de obiectat. Domnul March dispăru în îmbrăţişarea a patru perechi de braţe pline de iubire, Jo se făcu de rîs, leşinînd aproape şi trebui să fie dusă şi îngrijită

de Laurie, în cămara cu veselă. Domnul Brooke o sărută pe Meg cu totul din greşeală, cum încercă el apoi să explice şi Amy cea demnă se împiedică de un scăunaş, căzu jos şi rămase acolo, strîngînd cişmele tatălui ei şi ţipînd de bucurie. Doamna March fu prima care-şi veni în fire şi ridică mîna în semn de tăcere:

— Sst! Nu uitaţi de Beth!

Dar era prea tîrziu. Uşa de la birou se deschisese larg şi micul capot roşu apăruse în prag. Bucuria dădu putere picioarelor ei slabe şi Beth se repezi drept în braţele tatălui ei. Să nu mai vorbim de ce s-a întîmplat după aceea, căci acum fericirea nu mai încăpea în inimile lor, ştergînd toată amărăciunea din trecut şi lăsînd numai clipa de mulţumire din prezent. Un rîs sănătos readuse pe toată lumea pe pămînt. Hannah fu descoperită după uşă, plîngînd cu sughiţuri curcanul cel gras, pe care uitase să-l scoată din cuptor, cînd dăduse fuga în bucătărie. Cînd se potoliră, doamna March încercă să-i mulţumească domnului Brooke, pentru grija neobosită pe care o avusese pentru soţul ei, la care vorbe, domnul Brooke îşi aduse deodată aminte că domnul March are nevoie de odihnă şi, luînd pe Laurie de braţ, se retrase în grabă. Apoi cei doi convalescenţi fură puşi la odihnă şi ei se supuseră, stînd amîndoi în acelaţi fotoliu şi vorbind întruna.

Domnul March le spuse că dorise grozav să le facă o surpriză şi, cînd se făcuse vremea bună, doctorul îl sfătuise să se folosească de acest prilej, pentru a pleca. Le povesti ce devotat fusese Brooke, care e un băiat îndatoritor şi de treabă. Pentru ce se opri domnul March tocmai acolo un moment şi, după ce aruncă o privire la Meg, care scormonea focul cu putere, se uită la soţia lui, ridicînd întrebător din sprîncene, ramîne să ghiciţi dumneavoastră, iubiţi cititori, şi pentru ce doamna March dădu uşor din cap şi întrebă deodată dacă nu vrea să mănînce ceva. Jo prinse privirea, înţelese de ce e vorba şi se sculă, să aducă vin, ceai şi friptură de viţel, mormîind ca pentru ea şi trîntind uşa:

— Nu pot să sufăr băieţii de treabă, cu ochi căprui.

Aşa masă de Crăciun ca a lor nu s-a pomenit! Curcanul cel gras fu o adevărată încîntare pentru ochi, cînd Hannah îl aduse sus, umplut, prăjit şi împodobit.

La fel fu şi budinca de prune, care se topea în gură, ca şi jeleurile, din care Amy mîncă, pînă nu mai putu. Mare minune că totul a ieşit bine, pentru că, zicea Hannah „mintea mea Dumnezeu ştie pe unde era şi tare mă mir că n-am fript budinca şi n-am umplut curcanul cu stafide!”

Domnul Laurence şi nepotul lui luară masa cu ei. Veni şi domnul Brooke, la care Jo se încruntă foarte, spre nespusa veselie a lui Laurie. În două fotolii alăturate din capul mesii, luară loc Beth şi tatăl ei, mîncînd foarte cumpătaţi friptură şi fructe. Băură în sănătatea tuturor, spuseră poveşti, cîntară cîntece, îşi aduseră aminte de o mulţime de întîmplări trecute şi în total, se distrară minunat. Fusese plănuită şi o plimbare cu sania, dar fetele nu vrură să-l lase singur pe tatăl lor, aşa că musafirii plecară devreme şi amurgul găsi întreaga familie, acum fericită, strînsă în jurul focului.

— Exact acum un an ne plîngeam că o să avem un Crăciun foarte trist. Vă aduceţi aminte? întrebă Jo, rupînd o scurtă tăcere, care urmase după o conversaţie ce nu se mai isprăvea.

— A fost un an destul de plăcut în total, zise Meg zîmbind focului şi felicitîndu-se că a tratat pe domnul Brooke cu demnitatea cuvenită.

— Cred că a fost destul de greu, observă Amy urmărind pe gînduri, sclipirile pe care le arunca inelul ei.

— Îmi pare bine că s-a terminat şi că te avem pe dumneata iar printre noi, şopti Beth, care stătea pe genunchii tatălui ei.

— Cam anevoioasă a fost calea pentru voi, micile mele călătoare, mai ales partea asta de la urmă. Dar aţi mers înainte cu curaj şi cred că greutăţile vieţii vor dispare în curînd, zise domnul March, privind pe rînd, cu mulţumire de părinte, cele patru fete tinere strînse în jurul lui.

— De unde ştii? Ţi-a spus mama? întrebă Jo.

— Nu tocmai! Paiul grînelor se îndoaie, după cum suflă vîntul, şi azi am făcut cîteva descoperiri.

— Ce descoperiri? Spune-ne! se rugă Meg care stătea la spatele lui.

— Uite, una e asta! Şi, luînd mLa ere se sprijinea pe braţul scaunului, arătă degetele înnăsprite, arsura de pe mînă şi bătăturile din palme. Îmi amintesc că pe vremuri mîna asta era albă şi moale, şi grija ta cea mai importantă era s-o păstrezi aşa. Era foarte frumoasă pe atunci, dar pentru mine e mai frumoasă acum, căci în aceste cusururi citesc o mică poveste. Arsura aceasta a fost făcută, ca să nu mai pari vanitoasă, mîna asta înnăsprită a cîştigat ceva mai bun, decît nişte băşici, şi sînt sigur că cusutul făcut de degetele astea înţepate va dura multă vreme, cu atîta drag a fost făcut. Meg, draga mea, eu preţuiesc îndemînarea femeii care face-un cămin fericit, mai mult decît mîinile albe şi talentele la modă. Mă simt mîndru de această mînă bună şi harnică şi sper că nu mă va ruga nimeni să i-o dau, încă multă vreme de acum încolo.

Dacă Meg ar fi dorit o răsplată pentru lungile ore de muncă neobosită, o primi acum în strîngerea de mînă plină de iubire a tatălui ei şi în zîmbetul lui aprobator.

— Ce zici de Jo? Spune-i te rog o vorbă bună, pentru că şi-a dat atîta osteneală şi a îngrijit cu atîta drag de mine, zise Beth, la urechea tatălui ei.

El rîse şi se uită la fata cea înaltă, care stătea în faţa lui cu o privire neobişnuit de blîndă în ochi.

— Cu tot părul scurt şi creţ, parcă nu-l mai văd pe „fiul meu Jo, pe care l-am lăsat acum un an”, zise domnul March. Văd în schimb o domnişoară care-şi pune drept gulerul, care-şi leagă bine şiretele de la pantofi şi nici nu mai fluieră, nici nu mai vorbeşte ca liceenii şi nici nu se mai trînteşte pe covoraş, cum făcea altădată. Acum e mai slabă şi mai trasă la faţă, de atîta veghe şi grijă, dar îmi place mai mult aşa, pe^'ru că nu mai e aşa de bruscă în mişcări şi vocea ei e mai blîndă. Nu mai sare, ci merge liniştit şi îngrijeşte ca o

mamă de o anumită fetiţă, ceea ce mă bucură foarte mult. Îmi cam lipseşte fata mea cea nebunatică, dar, dacă în locul ei e o fată iubitoare, săritoare şi voinică, mă simt mulţumit. Nu ştiu dacă faptul, că şi-a tăiat părul a potolit pe oiţa noastră cea răcită, dar ceea ce ştiu sigur, e că în tot Washingtonul n-am putut găsi ceva destul de frumos să cumpăr cu cei douăzeci şi cinci de dolari, pe care mi i-a trimis fata mea cea bună.

Ochii lucitori ai lui Jo se împăienjeniră o clipă şi obrajii ei palizi se roşiră la auzul vorbelor tatălui ei, simţind că merită o)arte din această laudă.

— Acuma Beth, zise Amy, abia aşteptînd să-i vină rîndul, dar lăsîndu-se la urmă, plină de răbdare.

— A rămas aşa de puţin din ea, încît mi-e teamă să spun multe, ca nu cumva să dispară cu totul, începu tatăl ei vesel, dar, amintindu-şi că era cît p-aci s-o piardă, o strînse tare la pieptul lui, zicînd cu durere, lipindu-şi obrazul de al ei: Acum eşti iar sănătoasă, Beth scumpă, şi te vom păstra aşa, dacă ne va ajuta bunul Dumnezeu.

După un moment de tăcere se uită la Amy, care stătea pe grătarul de la sobă, la picioarele lui şi zise, mîngîindu-i buclele aurii:

— Am băgat de seamă că Amy a mîncat sparanghel la masă, a făcut tîrguieli pentru mâma, a cedat locul lui Meg astăseară şi a văzut de toată lumea, cu răbdare şi voie bună. Mai bag de seamă că nu se mai agită atîta, nu se mai găteşte la oglindă şi nici nu vorbeşte măcar de un inel foarte drăguţ pe care-l are în deget. De aici trag concluzia că a învăţat să se gîndească mai mult la ceilalţi şi mai puţin la ea, şi s-a hotărît să încerce să-şi modeleze caracterul cu aceeaşi grijă cu care-şi modelează figurinele de argilă. Mă bucur de asta, fiindcă deşi aş fi fost mîndru de o statuetă graţioasă, făcută de ea, sînt cu mult mai mîndru de o fiică iubitoare, care are darul de a face viaţa frumoasă, pentru ea şi pentru ceilalţi.

— La ce te gîndeşti, Beth? întrebă Jo, după ce Amy mulţumi tatălui ei şi-i spuse ce e cu inelul.

— Am citit azi în *Progresul pelerinilor*, cum după multe greutăţi, Creştinul şi Credinciosul ajunseră la o pajişte verde minunată, unde înfloreau crinii tot anul şi acolo se odihniră mulţumiţi, cum facem noi acuma, înainte de a-şi continua drumul pînă la capăt, răspunse Beth şi, dîndu-şi uşor drumul jos din braţele tatălui ei, se îndreptă încet spre pian şi continuă: E vremea să cîntăm şi eu vreau să fiu la locul meu de totdeauna. Am să încerc să cînt cîntecul păstorului pe care-l auziră pelerinii. Am făcut eu muzica pentru tata, pentru că îi plac versurile. Zicînd acestea, Beth se aşeză la micul ei pian, care-i era aşa de drag şi atinse uşor clapele şi, cu vocea ei dulce, pe care nu sperau s-o mai audă vreodată, cîntă acompaniindu-se singură, imnul delicat care i se potrivea nespus de bine:

Cei ce sînt jos, nu se tem să cadă,
Cei modeşti, nu se mîndresc,
Iar ochii Domnului deschis stă să-i vadă
Pe cei ce se umilesc.

Ceea ce am, îmi e de ajuns,
Puţin sau mult
Şi, Doamne, cuvîntul tău în mine a pătruns,
În el eu cred, de el ascult.

O povară e orice bogăţie,
Celui ce pe Domnul îl urmează
Drumul către a lui împărăţie,
Către fericire îl îndrumă

CAP. XXIII
MĂTUŞA MARCH ARANJEAZĂ LUCRURILE

Ca albinele roind după regina lor, aşa se grămădiră mama şi fiicele în jurul domnului March a doua zi, uitînd de toate, ca să privească, să asculte şi să se îngrijească de noul invalid, care era mai, mai, să fie înăbuşit de atîta gentileţe. Stînd rezemat între perne, în fotoliu, lîngă patul lui Beth, cu celelalte trei fete alături şi cu Hannah, care băga mereu capul pe uşă „ca să se uite un pic la conaşul”, se părea că fericirea lor e deplină, că nu le lipseşte nimic. Totuşi lipsea ceva şi cei mari o simţeau, deşi nu şi-o mărturiseau doamna şi domnul March se uitau unul la altul, îngrijoraţi, de cîte ori urmăreau pe Meg cu ochii, Jo, devenea din cînd în cînd foarte serioasă şi o văzură arătînd pumnul umbrelei domnului Brooke, pe care o uitase în vestibul. Meg era distrată timidă şi tăcută, tresărea, de cîte ori suna cineva, şi se înroşea, cînd se pronunţa numele lui John. Amy zise:

— Toată lumea aşteaptă să se întîmple ceva şi se agită întruna ceea ce e ciudat, de vreme ce tata e acasă, bine sănătos.

Şi Beth se întreba, inocentă, de ce nu dau fuga vecinii la ei, ca mai înainte.

După-amiază, Laurie trecu pe acolo şi zărind pe Meg la fereastră, căzu în genunchi, se bătu în piept, îşi smulse părul, îşi împreună mîinile a rugăciune şi, cînd Meg îi spuse să se ridice de acolo şi să plece, el stoarse nişte lacrimi imaginare din batistă şi o luă la fugă pe după colţ, ca şi cum ar fi fost într-o disperare cumplită.

— Ce vrea caraghiosul acela cu gesturile lui? rîse Meg, prefăcîndu-se că nu înţelege.

— Îţi arată cum o să se maimuţărească John al tău, în curînd. Emoţionant, nu? răspunse Jo, dispreţuitoare.

— Nu zice „John al meu”, nici nu se potriveşte, nici nu corespunde realităţii, dar Meg tărăgăni vorbele, ca şi cum numele i-ar fi sunat plăcut la ureche. Te rog, nu mă chinui, Jo! Ţi-am spus că nu ţin chiar aşa de mult la el, şi că vom fi tot prieteni buni ca mai înainte.

— Nu se mai poate! Lucrurile odată făcute nu se mai pot desface şi prostia lui Laurie a lăsat urme. Eu am băgat de seamă şi mama la fel. Nu mai eşti de loc ca altădată şi te-ai depărtat foarte mult de mine. Nu vreau să te supăr şi o să suport bărbăteşte plecarea ta, dar aş vrea grozav să se aranjeze toate o dată. Nu pot să sufăr să aştept, aşa că, dacă ai de gînd s-o faci, fă-o iute şi termină o dată cu povestea asta, zise Jo cu ciudă.

— Eu nu pot să spun sau să fac ceva, pînă nu vorbeşte el, şi el n-are s-o facă, pentru că tata zice că sînt prea tînără, începu Meg, aplecîndu-se pe lucrul ei, cu un zîmbet uşor în colţul buzelor, care te făcea să bănuieşti că nu e chiar de aceeaşi părere cu tatăl ei, în această privinţă.

— Chiar dacă ar vorbi, tu tot n-ai să ştii ce să răspunzi, ci ai începe să plîngi şi te-ai înroşi, sau ai face ce vrea el, în loc să spui „Nu!”, categoric, hotărît.

— Nu sînt chiar aşa de naivă şi de slabă, pe cît mă crezi tu. Ştiu ce am să răspund. M-am gîndit la asta, ca să nu fiu luată prin surprindere.

Jo zîmbi, fără voia ei, de aerul important pe care şi-l luă Meg deodată şi care-i stătea tot aşa de bine, ca şi roşeaţa mereu schimbătoare din obraz.

— Şi mă rog ce i-ai spune? întrebă Jo, cuprinsă de oarecare respect.

— Ei bine să ştii şi tu lucrurile astea. Eşti destul de mare, ai şaisprezece ani şi experienţa mea îţi va fi de folos poate, o dată şi o dată, în propriile tale chestiuni de felul ăsta.

— Sper să n-am aşa ceva. E însă nostim să vezi pe alţii pierzîndu-şi capul, dar aş fi nebună să fac şi eu la fel şi Jo se scutură speriată.

— Nu sînt de părerea ta, dacă îţi place cineva mult şi el te place pe tine.

Meg spuse acestea doar pentru ea şi se uită cu privirea pierdută, spre poteca unde văzuse adesea îndrăgostiţi plimbîndu-se vara în amurg.

— Parcă începuseşi să spui cum ai să răspunzi băiatului ăla, zise Jo, întrerupînd fără jnilă visarea nevinovată a surorii ei.

— O, i-aş spune numai atît, cu un aer calm şi hotărît: „Îţi mulţumesc, domnule Brooke! Eşti foarte drăguţ, dar sînt de aceeaşi părere CH tata că, deocamdată, sînt prea tînără, ca să mă logodesc, aşa încît să nu mai vorbim de lucrul ăsta şi să fim prieteni, ca mai înainte”.

„Hm! E cam prea rece şi dîrz răspunsul. Nu cred că ai să spui asta vreodată şi, chiar dacă ai face-o, el n-ar fi mulţumit. Dacă o să se poarte ca îndrăgostiţii din cărţi, cînd îi îndepărtezi, mai curînd ai să cedezi, decît să-l ofensezi.

— Nu, asta niciodată! Am să-i spun că acesta e hotărîrea mea şi am să ies din odaie cu multă demnitate.

Zicind acestea, Meg se ridică şi se pregătea tocmai să-i arate cum o să facă la momentul oportun, cînd un pas în vestibul o făcu să zboare la loc pe scaunul ei şi să înceapă să coase, ca şi cum viaţa ei întreagă ar fi atîrnat de repeziciunea cu are ar fi terminat lucrul. Jo rîse pe înfundate de această schimbare bruscă şi cînd cineva bătu timid în uşă se duse şi deschise cu un aer încruntat, foarte puţin primitor.

— Bună ziua! Am venit să-mi iau umbrela, adică să văd ce mai face tatăl dumneavoastră, zise domnul Brooke, intimidîndu-se, cînd înţelese, după o privire aruncată fetelor, despre ce vorbiseră ele pînă atunci.

— E foarte bine, e la cuier. Mă duc să ţi-o aduc şi-i spun că eşti aici şi, după ce amestecă bine pe tata şi umbrela la un loc, Jo ieşi pe furiş din cameră, ca să-i dea prilej lui Meg să-şi ţină discursul ei plin de demnitate, dar, în momentul în care dispăruse ea, Meg o luă pieziş spre uşă, murmurînd:

— Mama ar fi încintată să te vadă. Ia loc te rog! Mă duc s-o chem.

— Nu pleca! Ţi-e frică de mine, Margaret?

Brooke părea aşa de mîhnit, că Meg îşi închipui că a făcut ceva foarte nepoliticos. Se înroşi pînă la rădăcina

buclelor de pe frunte, fiindcă nu-i mai zisese niciodată pe nume pînă atunci, şi rostit de el, într-un mod aşa de natural, „Margaret” sună atît de dulce. Dorind să nu pară încurcată, îi întinse prietenoasă mîna şi zise plină de recunoştinţă:

— Cum poate să-mi fie frică de dumneata, cînd ai fost aşa de drăguţ cu tata? Nici nu ştiu cum să-ţi mulţumesc.

— Să-ţi spun eu cum? întrebă domnul Brooke şi, ţinînd strîns mîna ei mică în amîndouă mîinile lui mari, se uită la Meg cu atîta dragoste în ochii lui căprui, că inima ei începu să bată tare şi ar fi dorit în acelaşi timp s-o ia la fugă şi să rămînă acolo, să-l asculte.

— O nu, te rog, nu face asta, zise ea, incercînd să-şi tragă mîna, cu o privire înspăimîntată, care dezminţea vorbele ei.

— Nu vreau să te supăr. Vreau numai să ştiu dacă ţii puţin la mine, Meg. Eu te iubesc aşa de mult! declară domnul Brooke cu dragoste.

Acum era momentul pentru discursul ei ponderat şi rece, dar Meg nu i-l ţinu, pentru că îl uitase complet; ci lăsă capul în jos şi şopti „Nu ştiu”, aşa de încet, că John trebui să se aplece, ca să-l audă.

Domnul Brooke păru mulţumit de acest răspuns şi, strîngînd mîna grăsuţă într-ale lui, cu reunoştinţă, zise, zimbind, pe tonul lui cel mai convigător:

— N-ai vrea să încerci să vezi dacă mă iubeşti? Aş dori aşa de mult să aflu. Nu mai pot.să lucrez cu tragere de inimă, pînă nu ştiu dacă îmi voi căpăta răsplata sîrguinţei mele, în cele din urmă.

— Sînt prea tînară, zise Meg şovăind, întrebîndu-se de ce o fi aşa de emoţionată şi totuşi simţindu-se bine cu el.

— Am să aştept, şi în vremea asta poate te obişnuieşti să mă cunoşti şi să mă iubeşti. Crezi că are să fie o lecţie aşa de grea, dragă Meg?

— Dacă îmi dau osteneala s-o învăţ, nu dar... .

— Te rog, dă-ţi osteneala, Meg! Mie îmi place să învăţ pe alţii, şi asta e mai uşor decît germana, o întrerupse John,

apucîndu-i mîna cealaltă, aşa încît ea nu mai putea să-şi ascundă ochii, cînd el se plecă, să-i privească.

Toate acestea fură spuse pe un ton rugător; dar, uitîndu-se pe furiş la el, Meg îi prinse privirea, care era în acelaşi timp veselă şi afectuoasă, avîna pe buze zîmbetul unui om care nu se îndoieşte de succesul său. Aceasta o supără. Lecţiile de cochetărie ale Annei Moffat cea nebunatică îi veniră în minte şi dorinţa de împotrivire care se găseşte în stare lentă şi în sufletul celor mai cumsecade femei, se deşteptă în ea. Înfierbîntată cum era, ascultă de glasul capricios care-i şoptea în ureche să fie rea şi trăgîndu-şi amîndouă mîinile dintr-ale lui, îi zise, impulsivă:

— Nu-mi dau deloc osteneala. Pleacă, te rog, şi lasă-mă în pace.

Bietul Brooke făcu nişte ochi miraţi, văzînd pe Meg într-o asemenea dispoziţie neobişnuită, ca şi cum toate visurile lui s-ar fi dărîmat peste el şi l-ar fi înăbuşit.

— Zău? Mă goneşti de-a binelea? întrebă el speriat.

— Chiar aşa! Nu vreau să fiu plictisită de pe acum cu asemenea lucruri. De altfel şi tata e de aceeaşi părere.

— Nu-mi dai voie să sper că-ţi vei schimba într-o zi hotărîrea? Am să aştept şi n-am să mai pomenesc de asta, pînă nu vei vorbi tu. Nu te juca cu mine, Meg. Nu-mi închipuiam că te poţi purta aşa cu oamenii

— Aş prefera să nu-ţi mai închipui nimic.

Meg simţi o satisfacţie diabolică să pună la încercare răbdarea iubitului şi propria ei putere de împotrivire.

El rămase în picioare foarte demn, grav şi palid la faţă, semănînd mai mult decît oricînd cu eroii din romane pe care-i admira ea: dar el nici nu se bătu cu mîna pe frunte, nici nu începu să umble de colo pînă colo, prin cameră, cum făceau ei, ci se uită lung la ea, cu atîta iubire şi cu atîta încredere, încît ea simţi că i se înmoaie inima, fără voia ei. Nu ştiu ce s-ar fi întîmplat pe urmă, dacă mătuşa March, n-ar fi intrat şchiopătînd pe uşă, în acest moment de încordare.

De dimineaţă, pe cînd îşi făcea plimbarea ei obişnuită, bătrînă se întîlnise cu Laurie, care-i dăduse raportul de noile evenimente şi ea nu putuse rezista şi venise drept la ei, să-i vadă. Şi într-adevăr, căzu pe neaşteptate peste doi din ei, care fură aşa de speriaţi, că Meg tresări, parcă ar fi văzut o stafie şi domnul Brooke se făcu nevăzut în birou.

— Dumnezeule mare, ce-i asta? strigă bătrînă, izbind cu bastonul în podea şi uitindu-se, cu privirea ei iscoditore, cînd la tînărul palid, cînd la faţa roşie pînă la urechi.

— E prietenul tatii... Dar cum de eşti aici? Nu înţeleg de loc! se bîlbîi Meg, care îşi dete seama că va trebui să suporte un întreg discurs acuma.

— Cred şi eu că nu înţelegi! i-o întoarse mătuşa March, aşezîndu-se. Dar ce-ţi tot spune prietenul tatii, de te face să fii stacojie la faţă? Se întîmplă ceva rău aici şi eu vreau să ştiu.

Şi bătu iar în podea.

— Stăteam, aşa, de vorbă. Domnul Brooke a venit să-şi ia umbrela, începu Meg, dorind din tot sufletul ca domnul Brooke, cu umbrela lui cu tot, să nu mai fie la ea, în casă.

— Brooke? Ăsta e profesorul băiatului acela? Aha, acuma înţeleg. Am aflat tot. Jo a făcut nişte aluzii într-o scrisoare către tatăl ei, pe care am găsit-o eu, şi am cerut să-mi explice despre ce e vorba. Sper că nu ţii să-l iei de bărbat, fetiţo? întrebă mătuşa March, foarte scandalizată.

— Sst! Aude! Vrei s-o chem pe mama? zise Meg, tulburată rău.

— Nu încă. Am să-ţi spun şi ţie ceva şi vreau să ne înţelegem chiar acum. Mărturiseşte, ai de gînd să te măriţi cu deşteptul ăsta? Dacă faci una ca asta, nu vezi nici un ban din averea mea. Ţine minte asta şi fii fată cu scaun la cap, zise bătrînă rar şi răspicat.

Mătuşa March era o femeie care avea darul de a trezi spiritul de contrazicere şi în oamenii cei mai împăciuitori şi simţea o adevărată satisfacţie, cînd reuşea, ştiind că în deosebi oamenii tineri şi îndrăgostiţi sînt de o încăpăţînare fără margini. Dacă mătuşa March i-ar fi cerut lui Meg să se

mărite cu John Brooke, ea ar fi răspuns probabil că nici prin gînd nu-i trece; dar, cum i se porunci să nu se uite la el, ea îşi puse în cap să facă contrariul. Propriile ei sentimente de mai inainte, la care se adăuga încăpăţînarea, o făcură să ia uşor această hotărîre şi, fiind foarte aprinsă, Meg ţinu piept bătrînei cu o vioiciune neobişnuită.

— Am să mă mărit cu cine îmi place, mătuşă March, şi dumneata poţi să-ţi laşi averea cui vrei, şi Meg dădu apăsat din cap.

— Hm, hm! Ia uitaţi-vă la ea! Aşa asculţi de sfaturile mele, domnişoară? Are să-ţi pară rău, ai să vezi tu, cînd ai să-ţi dai seama că într-o casă săracă dragostea nu ţine de foame.

— Nu cred că e mai rău decît într-o casă luxoasă, i-o întoarse Meg.

Mătuşa March îşi puse ochelarii şi o măsură din cap pînă în picioare. N-o mai văzuse niciodată aşa pe nepoata ei. Meg singură abia se mai recunoştea. Se simţea aşa de curajoasă şi de fericită că-l poate apăra pe John şi că-şi susţine, sus şi tare, dreptul de a-! iubi, dacă vrea. Mătuşa March văzu că a greşit calea şi, după o scurtă pauză, porni din nou la atac. De data aceasta o luă cu duhul blîndeţii:

— Meg dragă, fii fată cuminte şi ascultă-mă. Îţi vreau binele şi nu ţin să-ţi strici viaţa dintr-o greşeală, pe care o faci la început. Ar trebui să te măriţi cu un om cu situaţie, ca să-ţi poţi ajuta familia. E de datoria ta doar să faci o partidă bună şi ar trebui să înţelegi asta.

— Tata şi mama nu sînt de aceeaşi părere, ei ţin la John, deşi e băiat sărac.

— Tăticu şi mămica ta, draga mea, n-au mai multă minte decît copiii.

— Sînt încîntată! zise Meg cu putere.

Mătuşa March se făcu că n-aude şi dădu înainte:

— Băiatul ăsta e sărac şi n-are nici rude bogate, nu?

— Nu, dar are mulţi prieteni.

— Nu te poţi sprijini pe prieteni. Încearcă şi ai să vezi cum îţi întorc spatele. Are vreo slujbă?

— Nu încă, dar domnul Laurence are să-l ajute să-şi găsească un post.

— Asta nu-i destul. James Laurence e un moşneag cu toane, pe care nu te poţi bizui. După cîte văd, ai de gînd să te măriţi cu un om fără bani, fără situaţie şi fără slujbă, ca să munceşti mai mult decît înainte, cînd ai putea fi fără griji tot restul zilelor tale, dacă m-ai asculta pe mine. Credeam că ai mai multă minte, Meg.

— N-aş fi putut să găsesc ceva mai bun, chiar dacă aş fi aşteptat o viaţă întreagă. John e bun, înţelept şi talentat. Vrea din tot sufletul să muncească şi sînt sigură că va ajunge departe, fiindcă e energic şi curajos. Toată lumea îl iubeşte şi-l respectă. Mă simt mîndră, la gîndul că el ţine la mine, deşi eu sînt aşa de săracă şi de nepricepută, zise Meg, şi aerul semeţ pe care-l luase o făcea mai frumoasă decît oricînd.

— Ştie că ai prieteni bogaţi, fetiţo! Ăsta e secretul simpatiei lui, să ştii de la mine.

— Mătuşă March, cum poţi să spui aşa ceva? John n-are astfel de intenţii josnice şi, dacă ai de gînd să continui în acelaşi fel, nici nu te mai ascult, se înfurie Meg, revoltată de bănuielile nedrepte ale bătrînei. John al meu nu s-ar căsători pentru bani, cum nu m-aş căsători nici eu. Nu mi-e teamă de sărăcie, fiindcă am fost fericită şi pînă acum, şi ştiu că el mă va face să mă simt bine lîngă el, fiindcă mă iubeşte şi eu...

Meg se opri, aducîndu-şi aminte deodată că nu luase încă nici o hotărîre, ca spusese răstit lui „John al ei” să plece şi că el ar putea auzi vorbele ei, schimbătoare, după cum sufla vîntul.

Mătuşa March fu foarte supărată, pentru că îşi pusese în gînd să găsească o partidă bună pentru nepoata ei cea frumoasă şi aerul ţanţoş al fetii o nemulţumi pe bătrînă.

— Foarte bine! îmi spăl mîinile de toată afacerea asta! Eşti o încăpăţînată şi nici nu-ţi dai seama cît ai pierdut prin puterea asta a ta. Nu, n-am de gînd să mă opresc. Mi-am pierdut toate iluziile despre tine şi mi-a trecut pofta să-l văd

pe tatăl tău. Să nu-ţi închipui că ai să capeţi ceva de la mine, cînd te-i mărita. Să se îngrijească prietenii lui Brooke ăla, de tine. Eu am terminat cu tine.

Şi trîntind uşa în nasul lui Meg, mătuşa March plecă cu o falcă în cer şi cu una în pămînt. Parcă tot curajul fetii se duse o dată cu ea, căci, cînd rămase singură, Meg stătu un moment nehotărîtă dacă să rîdă sau să plîngă. Dar, înainte de a se hotărî, domnul Brooke fu lîngă ea şi-i zise dintr-o răşuflare:

— Am auzit, fără să vreau, Meg. Îţi mulţumesc, ţie pentru că m-ai apărat şi mătuşii March, fiindcă m-a ajutat să-mi dau seama că totuşi ţii puţin la mine.

— N-am ştiut nici eu cît de mult ţin la tine pînă nu te-a insultat, începu Meg.

— Şi nu trebuie să mai plec, nu? Pot să rămîn şi să fiu fericit cu tine, dragă Meg?

Acum ar fi fost iar momentul să dea acel răspuns zdrobitor şi apoi să iasă demnă, dar Meg uită de amîndouă şi se făcu de ruşine pentru totdeauna faţă de Jo, şoptind supusă:

— Da, John, ascunzîndu-şi faţa la pieptul lui.

Un sfert de oră după ce plecă mătuşa March, Jo coborî încet scara, se opri un moment la uşa salonului şi trase cu urechea. Cum nu auzea nici un zgomot înăuntru, dădu din cap, zîmbind satisfăcută, şi-şi zise:

— L-a trimis la plimbare, cum am plănuit noi, şi s-o isprăvit şi istoria asta. Mă duc să-mi povestească cum s-a terminat şi să rîdem bine.

Dar biata Jo n-apucă să rîdă, căci la spectacolul care i se oferi ochilor, rămase împietrită în prag, cu gura căscată şi cu ochii mari de uimire, şi parcă i se tăie răsuflarea, de ce văzu. Duşmanul cel temut stătea liniştit pe sofa, iar sora ei cea mîndră se aşeză pe genunchii lui, cu un aer de desăvîrşită supunere. La zgomotul pe care-l făcu intrînd îndrăgostiţii se întoarseră şi o văzură. Meg sări în picioare, veselă şi surîzătoare, iar „omul ăla”, cum îi zicea Jo, începu

să rîdă şi zise, fără să se emoţioneze, salutînd pe noua venită, care parcă ar fi căzut din nori:

— Soră Jo, felicită-ne.

Asta însemna să adauge o insultă nouă ofensivelor vechi! Era prea mult! Şi, dînd din mîini fără rost, Jo dispăru. Dădu fuga şi sperie pe covalescenţi, năvălind pe uşă şi strigînd înspăimîntată:

— Să se ducă cineva imediat jos! John Brooke se poartă îngrozitor şi Meg nu se împotriveşte.

Domnul şi doamna March se duseră jos în grabă şi, aruncîndu-se pe pat, Jo aduse la cunoştinţă lui Beth şi lui Amy veştile îngrozitoare, bombănind supărată. Fetiţele socotiră totuşi că evenimentul e foarte interesant şi plăcut şi Jo găsi prea puţină mîngîiere în tovărăşia lor. Atunci se duse la refugiul ei de totdeauna şi-şi încredinţă necazul şoarecilor din pod.

Nimeni n-a aflat vreodată ce s-a petrecut în salon, în după amiaza aceea. În orice caz s-a vorbit mult şi domnul Brooke a minunat pe prietenii lui prin elocvenţa şi verva cu care şi-a pledat cauza, şi-a spus planurile şi i-a convins să aranjeze toate, aşa cum dorea el.

Sosise vremea ceaiului şi el nu isprăvise să descrie raiul pe care îşi punea în gînd să-l pregătească pentru Meg, şi păreau atît de fericiţi amîndoi, că Jo n-avu tăria să fie geloasă sau tristă. Amy fu foarte impresionantă de devotamentul lui John şi de aerul demn al lui Meg. Beth le zîmbea de la distanţă, iar domnul şi doamna March învălui tînăra pereche într-o privire înţelegătoare, de iubire, încît, cu bună dreptate, zisese mătuşa March că nici ei: „N-au mai multă minte decît copiii.” Nimeni nu mănîncă mult, dar toţi păreau aşa de fericiţi, că încăperea cea veche parcă se lumină dintr-o dată ca un cadru de basm al primei poveşti de dragoste care se desfăşura acolo.

— Nu poţi să spui, Meg, că „nu se mai întîmplă nimic plăcut”, zise Amy, încercînd să aşeze pe cei doi îndrăgostiţi în schiţa pe care voia s-o facă.

— A nu bineînţeles. Cîte s-au mai întîmplat de cînd am spus asta! Parcă ar fi trecut un an de atunci, răspunse Meg care plutea în nori, cu mult deasupra unor lucruri aşa de vulgare ca pîinea cu unt.

— Bucuriile au venit imediat după necazuri şi cred că prefacerile au şi început, zise doamna March. În cele mai multe care se întîmplă să fie, din vreme în vreme cîte un an plin de evenimente; aşa a fost şi anul acesta pentru noi, dar a ieşit bine, pînă la urmă.

— Sper că anul viitor se va termina mai bine, murmură Jo, care răbda cu greu ca Meg să fie absorbită de prezenţa acelui strein chiar în faţa ei; căci lui Jo îi erau tare dragi cîteva persoane şi-i era teamă cînd se gîndea că ar putea să le piardă întreaga lor iubire.

— Sper că peste doi ani, anul se va termina şi mai bine; cel puţin aşa aş vrea eu, dacă trăiesc să-mi aduc planurile la îndeplinire, şi domnul Brooke zîmbi lui Meg, ca şi cînd pentru el totul ar fi fost cu putinţă acuma.

— Nu vi se pare că e cam mult de aşteptat? întrebă Amy care era grăbită să joace la nuntă.

— Am atîtea lucruri de învăţat pînă să pot spune că sînt pregătită să mă mărit, încît mie mi se pare scurt timpul, răspunse Meg, cu un zîmbet, senin de încredere, care nu mai apăruse pe faţa ei pînă acum.

— Tu ai să aştepţi numai, dar eu trebuie să muncesc, zise John, şi-şi începu munca ridicînd de jos şervetul lui Meg, cu o privire care o facu pe Jo să dea trist din cap.

Cînd auzi deschizîndu-se uşa din faţă, Jo suspină un aer de uşurare:

— A venit Laurie! Acum o să putem sta de vorbă ca oamenii.

Dar Jo se înşela, căci Laurie intră ţanţoş pe uşă, foarte bine dispus, cu un buchet mare în mînă — ca de mireasă — pentru „Doamna John Broke”, făcîndu-şi iluzia că întreaga chestiune luase această întorsătură, graţie uneltirilor sale meşteşugite.

— Ştiam eu că Brooke va aranja lucrurile după placul lui. Cînd îşi pune el în cap să facă ceva, se face, chiar dacă s-ar prăbuşi cerul, zise Laurie după ce-şi prezentase felicitările.

— Îţi mulţumesc pentru compliment, îl iau ca un semn bun pentru viitor şi te invit chiar acuma la nunta mea, răspunse domnul Brooke care se simţea împăcat cu toată omenirea, chiar şi cu elevul lui cel mucalit.

— Am să vin, chiar dacă m-aş găsi la capătul pămîntului; căci numai mutra lui Jo, în împrejurarea asta, face tot drumul. Nu păreţi prea veselă, domnişoară! Ce s-a întîmplat?, întrebă Laurie, urmînd-o într-un colţ al salonului, unde se strînseseră toţi să-i salute pe domnul Laurence.

— Nu aprob deloc căsătoria asta, dar sînt hotărîtă să o suport şi să nu mă împotrivesc, zise Jo, solemnă. Nu-ţi închipui ce greu îmi vine să ştia că Meg nu mai e a noastră! continua ea, cu un uşor tremur în voce.

— E tot a voastră, dar vă despărţiţi. Asta-i tot, zise Laurie, încercînd s-o consoleze.

— N-are să mai fie la fel. Am pierdut pe cea mai bună prietenă, oftă Jo.

— Oricum, mă ai pe mine. Ştiu că nu sînt bun de mare lucru, dar am să fiu mereu lîngă tine, cîte zile voi mai avea, crede-mă.

Şi Laurie era sincer, cînd îi făcea această făgăduială.

— Te cred, Teddy, şi-ţi sînt recunoscătoare. Tu-mi eşti întotdeauna de mare ajutor, răspunse Jo, strîngîndu-i mîna în semn de mulţumire.

— Zău, nu mai fii tristă, te jog eu. Vezi, lucrurile s-au aranjat. Meg e fericită, Brooke face şi-şi găseşte o slujbă, şi să vezi ce drăguţ are să fie cînd vom face o vizită lui Meg, în căsuţa ei. O să ne discutăm straşnic, după ce plecă ea. Eu termin liceul între timp şi pe urmă mergem în străinătate sau facem vreo plimbare pe aici, prin împrejurimi. Ei, ce zici, nici asta nu te mulţumeşte?

— Ba poate că da, dar cine ştie ce se mai întîmplă în timp de trei ani, zise Jo pe gînduri.

— Asta e drept! N-ai vrea să-ţi arate cineva viitorul şi să vedem unde vom fi fiecare? Eu aş fi foarte curios, propuse Laurie.

— N-aş vrea, pentru că s-ar putea să văd lucruri triste, şi acuma toţi par aşa de fericiţi. Mai mult decît atîta nu cred să se poată, şi privirea lui Jo trecu pe rînd de la unul la altul, uminîndu-se din ce în ce la faţă.

Tata şi mama stăteau liniştiţi împreună, retrăind prima parte a poveşti de dragoste care pentru ei începuse acum vreo douăzeci de ani. Amy desena pe îndrăgostiţi, care trăiau aparte, într-o lume a lor, a cărei viaţă se resfrînge pe figurile lor, dar pe care mica artistă n-o putea prinde. Beth stătea lungită pe sofa, vorbind cu vioiciune cu bătrînul ei prieten, care-i ţinea o mînă într-a lui, ca şi cum ar fi simţit că acest simplu act i-ar fi ajutat să păşească pe cărările liniştite, pe care călca ea. Jo se odihnea în fotoliul ei favorabil, foarte jos cu un aer senin de gravitate, care-i şedea aşa de bine, şi Laurie, sprijinindu-se de spătarul scaunului ei, cu bărbia lîngă capul ei cel creţ, îi zîmbea prietenos în oglinda cea mare care-i reflecta pe amîndoi.

PARTEA A DOUA

CAP. I
AU TRECUT TREI ANI

Ca să putem pleca voioşi şi fără griji la nunta lui Meg, ar fi bine să spunem cîteva cuvinte despre familia March în timpul celor trei ani, de cînd nu i-am mai văzut.

Şi daţi-mi voie să cred că, dacă unii cititori mai bătrîni s-ar plînge că prea e mult vorba de iubire în această carte (cred însă că cei tineri nu vor face vreo abstracţie), le voi răspunde cu vorbele doamnei March: „La ce te poţi aştepta,

cînd ai patru fete vesele în casă şi un vecin peste drum, tînăr şi fercheş?”

Cei trei ani care au trecut, au adus puţine schimbări în familie. Războiul s-a terminat, iar domnul March se întorsese cu bine acasă, se ocupa cu cărţile lui şi cu mica lui parohie, care găsea în el un pastor înnăscut, şi prin natura lui, şi prin graţia Celui-de-sus. March era un om liniştit, studios, plin de înţelepciune, care înseamnă mai mult de cît cultură. Avea aceea bunătate care te face să vezi în oricine un „frate” şi acea credinţă, care formulează un caracter şi îl face respectat şi iubit.

Aceste calităţi, în ciuda sărăciei şi a integrităţii sale, care i-au închis calea spre multe succese lumeşti, atrăgea însă pe oamenii dt bine, aşa cum atrage pe albine sucul dulce al florilor, iar el le dădea cu simplitate mierea lungii sale experienţe de cincizeci de ani şi în care nu era nici un strop de amărăciune.

Tinerii cinstiţi şi de bună-credinţă găseau în doctorul încărunţit un om tot atît de cinstit şi de tînăr, ca şi ei; femeile necăjite sau zbuciumate îi spuneau deschis îndoielile şi grijile, sigure că vor găsi la el simpatia cea mai înţelegătoare, sfatul cel mai înţelept; păcătoşii îşi mărturiseau păcatele acestui om cu inima curată, iar el îi mustra şi le arăta calea cea dreaptă; oamenii talentaţi găseau în el un tovarăş; ambiţioşilor le deschidea orizonturile unor ambiţii mai nobile de cît ale lor; ba chiar şi oamenii de lume recunoşteau că învăţătura doctorului e frumoasă şi adevărată, deşi nu prea face să-ţi pierzi timpul cu astfel de lucruri.

Unui străin i s-ar fi părut că ţele cinci femei energice conduc casa şi chiar aşa se întîmplă în multe privinţe; totuşi, omuleţul liniştit care sta printre cărţi, era sfetnicul ş; susţinătorii ei, pentru că spre el se îndreptau, în momente de nelinişte, cele cinci femei ocupate şi grijulii şi găseau în el în cel mai adine sens al acestor cuvinte sfînte: un soţ şi un tată.

Fetele îi spuneau mamei păsurile inimii lor, iar tatii păsurile sufletului, şi-şi iubeau părinţii, care se trudiseră pentru ei, cu o dragoste care creştea o dată cu ele şi care le lega în aceea unire care înnobilează viaţa şi depăşeşte moartea.

Doamna March e tot sprintenă şi veselă, deşi mai încărunţită, decît cum am lăsat-o, iar acum e atît de preocupată de pregătirile lui Meg, că soldaţii şi văduvele lor, care umplu încă spitalele simt lipsa vizitelor ei părinteşti.

John Brooke îşi făcu datoria, bărbăteşte, vieme de un an. Fu rănit şi, cînd se făcu bine, fu lăsat la vatră. Nu primi nici grade, nici decoraţii, dar le merita, pentru că îşi pusese în joc tot ce avea, şi viaţa şi iubirea, care au mare preţ în tinereţe. Resemnat că nu l-au mai trimis la luptă, singurele-i griji erau să se facă bine, să-şi înceapă ocupaţiile şi să poată avea o casă pentru Meg.

Cu bunul simţ şi independenţa hotărîtă, care-l caracterizau, John n-a primit generoasele propuneri ale domnului Laurence, ci a luat postul de sub-bibliotecar, simţindu-se mult mai satisfăcut să înceapă cu un salariu cinstit cîştigat, decît să-şi întemeieze căminul pe bani împrumutaţi.

Meg îşi petrecea timpul, lucrînd şi aşteptînd. Cu cît creştea, devenea mai femeie, mai pricepută în treburile casnice şi mai drăguţă, pentru că iubirea e marele meşter al frumuseţii. Avea şi ea ambiţiile ei şi se simţea parcă nemulţumită, că trebuie să înceapă o viaţă atît de umilă. Ned Moffat abia se însurase cu Sallie Gardiner şi Meg nu se putea opri să nu compare casa lor frumoasă, trăsura, cadourile, în fine toată acea aparenţă de splendoare, cu propria ei situaţie, şi, în secret, ar fi vrut şi ea să le aibă. Oricum, invidia şi nemulţumirea dispăreau repede, cînd se gîndea la dragostea, răbdarea şi munca cu care John îi pregătise căsuţa, aşteptînd-o. Şi cînd stăteau de vorbă în amurg, făcîndu-şi planuri modeste, viitorul părea atît de frumos şi de strălucitor, că uita de splendarea vieţii lui Sallie

şi se simţea fata cea mai bogată şi mai fericită de pe pământ.

Jo nu se mai întoarse la mătuşa March, pentru că bătrînă făcea atita caz de Amy, pe care o cîştigase pe deplin, cu promisiunea unor lecţii de desen, cu unul din cei mai buni profesori ai vremii; iar Amy, pentru o ocazie'ca aceasta, ar fi servit o stăpînă şi mai rea. Aşa că ea îşi vedea dimineaţa de treabă, iar după amiază se distra şi-i mergea foarte bine. Jo, în acest timp, se apucase de literatură şi-şi vedea de casă, căci Beth rămăsese slăbuţă, chiar după ce-i trecuse boala. Nu era bolnavă, dar nu mai era fata rumedă şi sănătoasă de odinioară; totuşi mereu fericită, senină, plină de speranţă, văzîndu-şi în linişte de treburi, era prietena tuturora, îngerul păzitor al casei. Atîta timp cît Vulturul în zbor îi plătea un dolar coloana de „fleacuri", cum le numea ea, Jo se simţea o persoană importantă şi continua să-şi ţeasă micile ei intrigi literare, cu multă sîrguinţă, dar în mintea ei activă şi ambiţioasă, fermentau planuri mari şi în bucătărioara din pod se îngrămădeau încetul cu încetul, teancuri de manuscrise boţite, care, odată, aveau să aducă faima numelui March.

Laurie, care se dusese la facultate, pentru a face plăcere bunicului său, încerca să treacă prin şcoală în modul cel mai plăcut pentru el. Era favoritul tuturor, avea bani, maniere, talent şi inimă bună, care-l băga de multe ori în încurcături, cînd încerca să scape pe alţii. Era în mare pericol de a fi răsfăţaţi şi poate că ar fi devenit, aşa cum păţesc mulţi băieţi de viitor, dacă nu ar fi avut un talisman împotriva răului: amintirea bătrînului bun, de care era legată soarta lui şi a dragostei părinteşti cu care era supravegheat, ca şi cum ar fi fost băiatul lui şi, în sfîrşit, un lucru nu mai puţin important: conştiinţa că cele patru fete nevinovate îi iubeau şi credeau în el, din toată inima. Era doar un băiat bun, care înnota, făcea pe sentimentalul sau călărea, după cum cerea moda facultăţii, făcea farse, vorbea jargon şi în mai multe rînduri, fu cît pe aici să fie dat afară din şcoală, pe scurtă vreme sau chiar de tot. Dar cum

numai vioiciunea şi umorul lui era cauza acestor isprăvi, scăpa el, fie mărturisind sincer, fie ispăşind păcatul, sau, cîteodată, prin irezistibilul său dar de a convinge oamenii. În fond se lăuda cam mult cu ştrengăriile lui. În deosebi îi plăcea să emoţioneze pe fete, cu poveştile vioaie ale victoriilor sale asupra pedagogi nervoşi sau asupra unor profesori severi. „Oamenii din banda mea” erau adevăraţi eroi în ochii fetelor, care nu se săturau niciodată să asculte isprăvile vitejeşti ale „tovarăşilor noştri”, care le făceau cîteodată cinstea să le administreze un zîmbet, de cîte ori îi aducea la el, acasă.

Amy se bucura de mare succes printre băieţi, căci „Înălţimea” se simţise în ea şi învăţase să facă uz de darul de a fermeca pe oameni.

Meg era prea mult preocupată de John al ei, ca să mai bage în seamă şi ale făpturi ale creaţiei, iar Beth, timidă cum era, abia dacă îşi lua inima în dinţi, să-i privească pe furiş şi se întreba mirată cum de îndrăzneşte Amy să le poruncească aşa; dar Jo se simţea chiar în elementul ei. Abia se putea ţine să nu imite gesturile lor băieţeşti şi felul lor de a vorbi, care-i păreau mai naturale decît manierele impuse unei domnişoare. Jo le era la toţi foarte simpatică, dar nici unul nu se îndrăgostea de ea, deşi foarte puţini scăpau, fără să aducă ofranda unui suspin de amor la templu lui Amy, pentru că a venit vorba de sentiment, să spunem cîteva cuvinte şi despre „Cuibul porumbeilor”.

Aşa se numea căsuţa cafenie, pe care domnul Brooke o pregătise pentru Meg. Laurie o botezase astfel, pentru că zicea el, cei doi îndrăgostiţi semănau ca două turturele, care gunguresc şi se gigiulesc toată vremea. Era o casă drăguţă, cu o grădiniţă în spate şi cu un petec de iarbă mare cît o batistă, în faţă. Aici Meg voia să aibă o fintînă, arbuşti şi flori din belşug, deşi deocamdată, fintîna era, reprezentată printr-o urnă bătută de ploaie, care aducea mai mult a lighean de vase. Arbuştii constau din cîţiva molizi tineri, care se hotărîseră încă dacă trebuie să moară sau să trăiască, şi „florile din belşug” erau doar indicate

prin şiruri întregi de beţe, care arătau unde fuseseră puse seminţele. Dar, înăuntru, era foarte drăguţ şi logodnica fercită nu găsi nici un cusur, de la pod pînă la pivniţă. Desigur, salonul era aşa de strimt, încît bine că n-aveau pian, altfel n-ar fi încăput în întregime. Sufrageria era aşa de mică, că şase oameni stăteau înghesuiţi, şi scările de la bucătărie erau parcă făcute anume, ca să arunce pe servitoare, cu farfurii cu tot, în lada cu cărbuni. Dar la urma urmei se obişnuieşte omul şi cu asemenea mici neajunsuri. Mai bine decît atît nici nu putea fi. Mobila fusese aleasă cu gust şi cu bun-simţ, şi rezultatul fu mai mult decît mulţumitor. Nu erau nici mese cu tăblii de marmură, nici oglinzi mari, nici perdele de dantelă în salon, ci o mobilă simplă, o mulţime de cărţi, cîteva tablouri bune, o jardinieră la fereastra din faţă şi, împrăştiate peste tot, darurile primite de la prieteni, în semn de iubire, şi pentru aceasta cu atît mai preţioase.

Nu cred că Psiche din marmură de Păros pe care li-l dăduse Laurie şi-a pierdut din valoare, pentru că Brooke îi scosese piedestalul pe care era aşezat, nici că vreun decorator ar fi putut aranja cu mai multă graţie perdelele simple de muselină, decît mîna de artist a lui Amy, nici că vreo cămară fu mai bine aprovizionată decît a lui Meg, în care Jo şi mama ei, aşezaseră cîteva cutii, butoiaşe şi pachete, dar şi multe urări de bine, de fericire şi de veselie. Şi sînt sigură că bucătăria nouă-nouţă n-ar fi părut niciodată aşa de curată şi de ordonată, dacă Hannah nu ar fi potrivit de zeci de ori fiecare oală şi fiecare cratiţă şi n-ar fi aşezat surcelele, gata să le dea foc, „cînd vine coniţa acasă”. Şi mă îndoiesc că vreo tînără gospodină şi-a început vreodată noua ei viaţă cu un asortiment aşa de bogat de cîrpe de praf şi petice de saci. Beth îi făcuse destule, să-i ţie pînă va sărbători nunta de argint, şi inventase trei feluri de cîrpe de vase, pentru serviciul rapid al ceaiului.

Oamenii care cumpără aceste lucruri nici nu ştiu ce pierd. Mîinile dragi înnobilează şi lucrurile cele mai de rînd, şi Meg avu prilejul să constate de multe ori acest lucru, căci

totul în micul ei cuib, de la tăvălugul din bucătărie, pînă la vasul de argint de pe măsuţa din salonaş, erau dovezi ale iubirii părinteşti şi ale prevederii pline de atenţie.

Ce timpuri fericite petrecură, făcînd planuri de viitor! Ce procesiuni solemne după tîrguieli şi ce hohote de rîs stîrniră cumpărăturile caraghioase ale lui Laurie. Acestui tînăr domn îi plăceau glume la nebunie şi, deşi terminase aproape facultatea, n-avea mai multă minte decît un băiat de zece-doisprezece ani. Ultima lui trăsnaie era să aducă, la fiecare vizită săptămînală, un obiect nou, ingenios şi folositor în gospodăria abia înjghebată, într-o zi o testea de ace cu gămălie, de o formă ciudată, într-alta un cleşte de alune, care se rupse în bucăţi la prima încercare o maşină de curăţit cuţitele, care strică toate cuţitele din casă, o măturătă automată, care lua toţi perii covorului, dar lăsa praful, un săpun economic, care îţi jupuia pielea de pe mîini, paste de lipit, „singure”, care nu se lipeau de altceva decît de degete cumpărătorului amăgit şi tot felul de tinichele, de la o puşculiţă în miniatură de formă curioasă, la un cazan „miraculos”, care spăla rufele în propriul său abur, dar care a explodat, de cum a fost întrebuinţat.

Degeaba, îl ruga Meg să se oprească. John rîse de el şi Jo îl porecli „Posnaşul”. Laurie ţinea cu orice preţ să ajute la progresul ingeniozităţii americane şi ocazia era acum binevenită, ca să-şi pună în aplicare această aptitudine. Aşa că nu trecea săptămînă fără o nouă investiţie. Aşa că nu trecea săptămînă fără o nouă investiţie. Totul fu gata pînă la urmă, pînă şi săpunurile de culori diferite, aşezate de Amy după culoarea tapiseriei, iar Beth pusese chiar masa pentru primul dejun.

— Eşti mulţumită, draga mea? Te simţi ca la tine acasă? Crezi că ai să fii fericită? întreaba doamna March, plimbîndu-se cu fiica ei la braţ, prin noul regat, căci acum se simţeau parcă mai strîns unite decît oricînd.

— Da, mamă, pe deplin, mulţumită, datorită vouă, aşa de fericită, cum nu pot să vă spun! răspunse Meg, cu o privire care spunea mai mult decît orice vorbă.

— Dacă ai avea şi o servitoare sau două, totul ar fi perfect, zise Amy, venind din salon, unde fusese ca să vadă unde făcea mai mult efect statueta lui Mercur în bronz, pe etajeră sau pe cămin.

— Mama şi cu mine am discutat chestiunea asta şi m-am hotărît să încep cum mă sfătuieşte ea. O să fie aşa de puţină treabă, încît, dacă îmi face Lotty piaţa şi-mi dă o mînă de ajutor din cînd în cînd, o să am de lucru tocmai bine, ca să nu stau de geaba şi să nu mi se facă dor de acasă, răspunse Meg liniştită.

— Sallie Moffat are patru, începu Amy.

— Dacă Meg ar avea patru, n-ar încăpea în casă şi coniţa şi domnu ar trebui să se mute în grădină, o întrerupse Jo, care, cu un şorţ mare albastru, dinainte, dădea ultimul lustru la clanţe.

— Sallie nu e soţia unui om sărac şi servitori mulţi se potrivesc numai la o casă de oameni cu stare. Meg şi John încep de jos, şi-mi spune mie inima că o să fie tot atîta fericire şi în casa cea mare, ca şi în cea modestă. Fac o mare greşeală fetele ca Sallie, care n-au altceva de făcut decît să se gătească, să dea ordine şi să se ţie de bîrfeală. La începutul căsătoriei mele, doream aşa de mult să se tocească sau să se rupă lenjeria mea cea nouă, ca să le cîrpesc, fiindcă mă săturasem sa brodez şi să mă gătesc.

— De ce nu te duceai la bucătărie, să faci mîncare, cum zice Salie că face, ca să se distreze, cu toate că nu-i prea reuşeşte şi servitorii rîd de ea.

— M-am dus şi eu după cîtva timp, dar nu ca să stric bucatele, ci ca să mă înveţe Hannah cum se face, ca servitorii mei să nu rîdă de mine. La început a fost de distracţie, dar a venit o vreme cînd am fost cu adevărat fercită că ştiu să gătesc mîncăruri sănătoase pentru fetiţele mele şi să mă ajut singură, cînd n-am mai putut avea sprijin din afară. Tu eşti într-o altă situaţie, Meg dragă, dar ceea ce ai să înveţi acum, are să-ţi fie de folos mai tîrziu, cînd John va fi un om bogat, fiindcă stăpîna casei, oricît de sus ar fi

ea, trebuie să ştie cum se munceşte, ca să dea porunci, dacă vrea să fie servită cu cinste şi din toată inima.

— Da, mamă, ai dreptate! zise Meg, ascultînd cu rîvnă sfaturile mamii ei, fiindcă şi femeia cea mai înţeleaptă e în stare să ţie cuvîntări despre subiectul atît de pasionat care e gospodăria. Ştiţi, din toată căsuţa mea, camera asta îmi place cea mai mult, adăugă Meg puţin după aceea, cînd se urcară sus şi stăpîna se uită în dulapul plin de lenjerie.

Beth se găsea tocmai acolo, aşeza teancurile albe ca zăpada, bine întinse pe rafturi şi se minuna de frumuseţea lor. Toate trei izbucniră în rîs, la auzul vorbelor lui Meg, căci dulapul acela cu rufărie îşi avea povestea lui. Fiindcă apucase să spună că, dacă Meg se mărită cu „Brooke ăla”, n-ar să-i dea nici o leţcaie, mătuşa March se găsi în încurcătură, cînd îi trecu supărarea. Ea nu-şi călca niciodată jurămintele şi acum îşi bătu multă vreme capul, doar-doar o găsi vreo ieşire, şi în cele din urmă, născoci un plan care să împace amîndouă cerinţele. O rugă pe doamna Carol, i mama Florenţei, să cumpere, să dea să lucreze şi să pună iniţialele, la un vraf mare de rufărie de pat şi de masă şi să-l trimită ca din partea ei. Totul fu executat cu sfinţenie, dar secretul ieşi la iveală pînă la urmă şi familia se distra grozav de socoteala mătuşii March, căci ea căuta să pară complet străină de acest fapt şi repeta mereu că ea nu poate să-i dea decît perlele de modă veche, pe care le promisese de mult primei nepoate, care se mărită.

— Asta dovedeşte că ai aplecare spre gospodărie şi mă bucur. Aveam o prietenă care şi-a început menajul doar cu şase cearşafuri, dar avea în schimb multe castronaşe şi era mulţumită cu atît, zise doamna March, pipăind feţele de masă fine de damasc, ca o cunoscătoare.

— Eu n-am nici un castronaş, dar garnitura asta de masă îmi ţine toată viaţa, aşa zice Hannah şi Meg păru mulţumită, cum era şi natural.

— Vine Posnaşul, strigă Jo de jos şi ieşiră cu toţi în întîmplarea lui Laurie, ale cărui vizite săptămînale erar un eveniment în viaţa paşnică a acestei familii.

Un tînăr înalt, lat în spate, cu părul creţ tăiat scurt cu jobea şi cu haina fluturînd, venea grăbit, călcînd apăsat. Gardul îl încălecă fără să-şi mai piardă timpul să deschidă poarta. Merse drept spre doamna March, cu mîinile întinse şi zise cu vioiciune:

— Am sosit, mamă! S-a aranjat tot.

Ultimele cuvinte fură spuse drept răspuns la privirea întrebătoare cu care-l cercetase doamna mai în vîrstă; dar băiatul o privi drept în ochi, fără ocol, şi mica ceremonie se termină ca de obicei, cu o sărutare părintească.

— Pentru doamna John Brooke, cu felicitări din partea fabricantului. Ce mai faci tu, Beth? Ce înfăţişare veselă ai, Jo! Amy, te faci prea frumoasă pentru o domnişoară.

Zicînd toate acestea, Laurie întinse lui Meg un pachet învelit în hîrtie cafenie, trase lui Beth panglica din păr, căscă ochii la şorţul lui Jo şi se prefăcu că a căzut în admiraţie în faţa lui Amy, apoi dădu mîna cu toată lumea şi conversaţia începu.

— Unde e John? întrebă Meg îngrijorată.

— A rămas să ia certificatul pentru mîine, doamnă.

— Cine a cîştigat ultimul meci, Teddy, întrebă Jo, care continua să arate acelaşi interes pentru sporturile bărbăteşti, deşi împlinise nouăsprezece ani.

— Ai noştri, se înţelege. Păcat că n-ai fost acolo!

— Ce mai face frumoasa domnişoară Randal?, întrebă Amy, zîmbind cu subînţelesuri.

— Mai crudă ca oricînd. Nu vezi cum mă topesc de dragoste şi Laurie se bătu în piept, îndurerat, şi scoase un suspin înduioşător.

— Ei, ce-ai mai descoperit azi? Meg, desfă pachetul să vedem zise Beth, uitîndu-se cu curiozitate la pachetul legat cu multe noduri.

— E un lucru folositor la casa omului, dacă ia foc ceva sau vin hoţii, le explică Laurie, în hohotele de rîs ale fetelor, cînd din pachet ieşi un ceas deşteptător.

— Cînd e plecat John şi ţi se face frică, pune asta pe pervazul ferestrei de la faţadă, trezeşte pe toţi vecinii, cît ai

clipi din ochi. E drăguţ, nu?, şi Laurie îl învîrti puţin, ca să le dea o ideie de cum funcţionează şi ceasul făcu atîta zgomot, că fetele îşi astupară urechile înspăimîntate.

— Asta se cheamă recunoştinţă şi, fiindcă a venit vorba de recunoştinţă, să ştiţi că trebuie să mulţumiţi Hannei, că v-a scăpat torta. Cînd treceam pe aici, am văzut cînd o ducea în casă şi, dacă n-o apăra cu îndîrjire, dispărea un sfert din ea, fiindcă îmi făcea o poftă...

— Doamne, cînd ai să creşti şi ai să te cuminţeşti, Laurie!, zise Meg pe un ton părintesc.

— Îmi dau toată osteneala, doamnă, dar mai mult decît atît nu se poate 1,80 m e maximum de înălţime pe care-l poate ajunge un bărbat în epoca asta de decadenţă, răspunse baiatul, care se izbea aproape cu capul de candelabru. Cred că ar fi o profundare să mîncăm în acest templu sacru, aşa încît, cum mi-e grozav de foame, vă propun să ne mutăm alături, li se adresă el.

— Mama şi cu mine îl aşteptam pe John. Mai avem de pus la punct anumite lucruri, zise Meg, robotind prin casă.

— Beth şi cu mine ne ducem peste drum la Kitty Bryant, să le facem o mică vizită, spuse Amy punîndu-şi o pălărie nostimă peste buclele ei mătăsoase şi admirîndu-se în oglindă.

— Tu nu mă părăseşti, Jo. Sînt mort de oboseală. Mi-e imposibil să ajung acasă, fără ajutorul cuiva. Nu-ţi scoate şorţul, iţi stă foarte bme, zise Laurie, cînd văzu că Jo îl scoate, îl îndoieşte şi-l bagă în buzunarul ei încăpător şi apoi, braţ la braţ, porniră spre casă.

— Ascultă, Teddy, vreau să vorbesc serios cu tine, în legătură cu ziua de mîine, începu Jo. Trebuie să-mi făgăduieşti că ai să te porţi frumos şi că n-ai să te ţii de ştrengării, ca să strici toate socotelile.

— Nici vorbă de ştrengării.

— Şi să nu mă faci să rîd, cînd trebuie să fiu serioasă. Te rog din suflet să nu te uiţi la mine, în timpul slujbei.

— Eu nu te fac niciodată să rîzi. Tu mă faci pe mine. De altfel, nici n-ai să mă vezi. Ai să plîngi aşa de tare, încît vălul de lacrimi are să-ţi întunece vederea.

— Eu nu plîng decît la necazuri mari.

— Ca, de exemplu, cînd plecă la şcoală prietenii din copilărie? îi tăie vorba Laurie, zîmbind pe sub mustaţă.

— Ia nu te mai crede. Am plîns şi eu puţin, doar ca să fiu ca toate fetele.

— Tocmai! Ascultă, Jo, cum e tata mare săptămînă asta? E în toane bune?

— Oho şi încă cum! Da, de ce? Ai făcut vreo prostie şi ţi-e teamă că are să te ia de urechi?

— Jot crezi că aş fi privit-o drept în faţă pe mama ta şi i-aş fi spus că totul e în regulă, dacă aş fi avut ceva pe conştiinţă? Şi Laurie se opri în loc, jignit.

— Da... bine... asta aşa e.

— Atunci, altădată să nu mai fii aşa de bănuitoare! Voiam doar să-i cer nişte bani, zise Laurie şi porni mai departe.

— Cheltuieşti cam mult, Teddy.

— Ei, Doamne, nu-i cheltuiesc eu. Se duc singuri. Nu ştiu cum se face, că parcă îmi lunecă printre degete şi cînd prind de veste au dispărut!

— Eşti tu bun şi generos, şi le dai mereu oamenilor cu împrumut, fiindcă nu poţi zice „Nu”, cînd te roagă cineva. Uite, de pildă, cine n-a auzit ce-ai făcut pentru Henshaw? Dacă ai cheltuit banii totdeauna aşa, nimeni n-ar avea ceva de zis, zise Jo, cu însufleţire.

— A a făcut din ţînţar armăsar. Doar n-or vrea ca un băiat aşa de strălucit să se omoare, muncind, pentru că n-are cine să-l ajute, cînd noi, băieţii ăştia leneşi şi bogaţi, nu-i ajungem nici pînă la degetul lui cel mic.

— Bine, aici ai dreptate, dar nu văd la ce-ţi servesc cincisprezece veste, nu ştiu cîte cravate şi cîte o pălărie nouă, la fiecare vizită, acasă. Credeam că ai să te vindeci de snobismul ăsta, dar văd că e dimpotrivă. Dacă nu mă înşel, acum e moda să fii îngrozitor de urît. Îţi tai părul scurt, ca o

perie, porţi haine strimte, mănuşi portocalii şi pantofi cu botul ascuţit, care fac un zgomot îngrozitor. Dacă te-ar costa puţin, n-aş zice nimic, dar te costă bani buni şi nu văd unde-i mulţumirea.

La acest atac neaşteptat, Laurie îşi dădu capul pe spate şi începu să rîdă cu atîta poftă, că pălăria îi căzu de pe cap. Jo se repezi şi o călcă în picioare. Văzînd aceasta, Laurie continuă să rîdă, şi zise:

— Vezi? Nu-i aşa că aş avea nevoie mai bine de un costum gata, prost făcut?

Apoi luă pălăria de jos, o făcu ghem şi o băgă în buzunar.

— Te rog din suflet nu-mi mai ţine predici. Mi-ajunge cîte înghit toată săptămînă. Cînd vin acasă, vreau să mă distrez. Mîine am să fiu foarte strîns la cheltuieli, ca să fie toată lumea mulţumită.

— Nu te mai plictisesc cu morala, dacă-mi promiţi că-ţi laşi părul să crească. Eu nu sînt exagerată dar nu-mi place să ies pe stradă ca un om care parcă ar concura la luptele greco-romane, observă Jo, severă.

— Vezi tu, Jo, felul ăsta de a-ţi tăia părul ajută la învăţat. De aceia ne-am pocit aşa, îi mărturisi Laurie, care n-ar fi putut fi învinuit că a Scut lucrul ăsta din vanitate, fiindcă îşi tăiase un păr buclat de toată frumuseţea, numai ca să fie ca toţi ceilalţi.

— Apropo, Jo! Am impresia că Parker cel mic s-a îndrăgostit lulea de Amy. Vorbeşte mereu de ea, îi scrie poezii şi visează la lună într-un mod care-ţi dă mult de bănuit. Nu eşti de părere că ar fi bine să-şi înăbuşe pasiunea născîndă, înainte de a izbucni de-a binelea? adăugă Laurie pe un ton confidenţial după o tăcere de cîteva clipe.

— Nici nu încape vorbă. Ne ajunge o căsătorie în familie pentru mulţi ani de acum încolo. Dumnezeule mare, la ce se gîndesc copiii!

Şi Jo se revoltă scandalizată, ca şi cum biata Amy şi nenorocitul de Parker ar fi fost vinovaţi de un păcat mare.

— E o generaţie grăbită, nu ştiu zău unde au să ajungă. Tu eşti doar un copil, dar parcă văd că le calci şi tu pe urmă Jo, şi ne laşi singuri şi amărîţi, zise Laurie, dînd din cap, întristat.

— Eu? Nici o grijă! Din fericire, pe mine nu mă place nimeni. Tot trebuie să rămînă şi o fată bătrînă în familie.

— Nici nu încurajezi pe nimeni, şi Laurie o privi pieziş, Inroşindu-se puţin. Nu vrei tu să arăţi oamenilor părţile tale bune şi, dacă cineva, din întîmplare, le întrezăreşte şi îţi arată că le cunoaşte, atunci te faci foc şi pară. Ai fi în stare să-i azvîrli o găleată cu apă rece în cap şi-ţi scoţi ţepii ca un arici, că nimeni nu mai îndrăzneşte să se apropie de tine.

— Prostiile astea mă plictisesc. Sînt prea ocupată, ca să mă ţin de fleacuri şi, în afară de asta, găsesc că e o faptă de neiertat să risipeşti membrii unei familii. Şi acuma să lăsăm lucrurile astea. Nunta lui Meg ne-a sucit capul la toţi. Nu mai auzi altceva în casă decît de îndrăgostiţi şi alte comedii de felul ăsta. Deci să schimbăm subiectul, dacă nu vrei să mă înfurii, şi Jo ar fi fost gata să azvîrle o găleată cu apă rece în capul cuiva, numai s-o mai fi necăjit puţin.

Văzînd-o în această dispoziţie, Laurie nu găsi cu cale să-şi manifeste sentimentele sale. Se mulţumi doar să şuiere o dată lung, iar cînd se despărţiră, la poartă, îi repetă prevestirea lui funestă:

— Ţine minte vorbele mele Jo! Ai să le calci curînd pe urmă.

CAP. II
PRIMA NUNTĂ

Trandafirii de la uşa de intrare se treziseră devreme în dimineaţa aceea, bucurîndu-se din toată inima de seninul fără pată al cerului. Obrajii lor rumeni roşiră mai tare de bucurie, legănîndu-se în vînt, şoptindu-şi unul altuia ceea ce văzuseră, ba unii se uitau pe furiş prin geamul din

sufragerie, unde era pregătit ospăţul, alţii se agăţau sus, dînd din cap şi zîmbind celor trei fete, care îmbrăcau mireasa, iar alţii salutau cu o legănare pe cei care intrau şi ieşeau din casă. În fine, toţi trandafirii de la cel mai înflorit şi roşu pînă la ultimul boboc palid, îşi aduceau prinosul lor de frumuseţe, stăpînei care îi îngrijise şi-i iubise atît de mult. Meg însăşi părea un trandafir, căci ceea ce avea mai bun în suflet părea să i se resfrîngă pe faţă, făcînd-o să fie mai dulce, mai fragedă. Farmecul ei întrecea orice frumuseţe. Nu purta nici mătase, nici dantele, nici flori de lămîiţă.

„Nu vreau să par ţeapănă şi altfel decît sînt în realitate. Nu-mi trebuie o nuntă elegantă. Vreau în jurul meu numai pe cei pe care-i iubesc şi lor vreau să le par ca de obicei”, spunea ea.

Aşa că îşi făcuse singură rochia de mireasă, ţesîndu-şi cu ea iluzii şi visuri nevinovate, ca orice fată. Surorile îi împletiră părul şi singura găteală era un buchet de lăcrămioare, care era floarea preferată a lui John al ei.

— Semeni aidoma cu Meg, numai că eşti mai dulce şi mai frumoasă şi dacă nu ţi-aş mototoli rochia, te-aş lua de gît, îi spuse Amy privind-o cu încîntare, după ce-o îmbrăcase.

— Îmi pare bine că nu m-am schimbat. Dar, vă rog, sărutaţi-mă toate şi nu vă gîndiţi la rochie. Aş vrea să fie toată mototolită de îmbrăţişările voastre, şi Meg deschise braţele veselă şi fericită.

— Acum mă duc să-i leg cravata lui John şi apoi să stau niţel de vorbă cu tata în birou.

Şi Meg alergă jos, să îndeplinească aceste îndatoriri, ca apoi să-şi urmeze mama oriunde se duce, pentru că îşi dădea seama că, în ciuda zîmbetului fericit, în inima mamei se ascundea — în taină — amărăciunea că primul pui îşi ia zborul din cuibul părintesc.

Cum celelalte fete îşi potrivesc părul şi dau ultimile îngrijiri toaletei lor modeste, e timpul nimerit să le privim şi

să vedem ce schimbări au adus cei trei ani, care au trecut. Toate arată astăzi minunat.

Trăsăturile colţuroase ale lui Jo s-au îndulcit: A învăţat să fie naturală în mişcări, dacă nu graţioasă. Chica de păr buclat e strînsă într-un conci bogat, care şedea foarte bine chipului ei mic şi făpturii ei înalte. Un trandafiriu sănătos îi colorează obrajii bruni şi ochii îi strălucesc veseli. Astăzi a uitat să fie răutăcioasă.

Beth e mai slabă, mai palidă şi mai tăcută ca niciodată. Ochii ei frumoşi şi buni sînt acum mari şi trişti. O umbră de suferinţă îi întunecă faţa şi-i dă o expresie îndurerată. Beth nu se plînge, ci mereu spune încrezătoare, că în curînd se va face bine.

Amy e socotită pe drept cuvînt „floarea familiei", pentru că la şaisprezece ani pare femeie, nu frumoasă, dar cu un farmec de nedescris. În trăsăturile feţii, în forma şi mişcarea mîinilor, în unduirea rochiei, în buclele părului, e o armonie pe care o simţi inconştient şi care farmecă mai mult decît o frumuseţe perfectă. Amy a fost necăjită întotdeauna pentru nasul ei, care n-a vrut să fie grecesc, şi pentru gura cam mare şi cu buza de jos proeminentă. Aceste defecte îi dădeau tocmai expresivitate, dar Amy n-avea de unde să ştie şi se consola cu tenul ei minunat, cu ochii albaştri, vioi, şi buzele mai aurii şi mai bogate ca niciodată.

Toate trei purtau rochii subţiri gri-argintiu (cele mai bune rochii de vară pe care le aveau) trandafiri în păr şi la piept. Toate trei arătau aşa cum erau în realitate tinere, fericite, lăsînd la o parte pentru un moment grijile vieţii de toate zilele, ca să privească cu ochi încrezători cea mai dulce poveste din viaţa unei femei.

Nimic ceremonios în casă. Totul avea aerul natural şi obinuit, aşa că, atunci cînd mătuşa March intră pe uşă, fu foarte scandalizată să vadă pe mireasă, alergînd s-o primească, să-l găsească pe ginere fîxînd o ghirlandă care căzuse, ba să-l mai zărească şi pe pastor (care nu era altul

decît domnul March, purtînd cu gravitate, două sticle sub braţ).

„Dumnezeule mare! Dacă s-a mai văzut aşa ceva”, strigă bătrînă, luînd locul de cinste pregătit anume şi aşezîndu-şi cu un foşnet faldurile rochiei de moire, de culoarea levanţichii.

— Fetiţo! Nu trebuie să fii văzută pînă la ultimul moment.

— Mătuşă, eu nu sînt un obiect de expoziţie şi nu vine nimeni care să mă judece, să caşte ochii la mine sau să calculeze preţul mesei. Sînt prea fericită, ca să-mi mai pese de ce spune lumea, şi o să am o nuntă, ţum îmi place.

— John dragă, uite ciocanul, şi Meg se duse să-l ajute pe „omul ăla”, la o treabă care nu se potrivea unui mire.

Brooke nici nu-i spuse „mulţumesc”, ci se opri din prozaica lui ocupaţie şi îşi sărută mireasa, după uşă, cu o privire care o făcu pe mătuşa March să-şi scoată batista din pungă şi să-şi şteargă ochii umeziţi.

Se auzi un scîrţîit de uşă, un ţipăt, rîsul lui Laurie însoţit de exclamaţia puţin respectuoasă: „Ce dracu! Jo a răsturnat iar prăjitura”, şt o droaie de veri şi verişoare intră.

— Nu-l lăsa pe uriaşul de Laurie să vie lîngă mine. Mă sîcîie mai rău decît ţanţarii, şopti bătrînă lui Amy, căci camera se umplea şi capul negru al lui Laurie răsarea pe deasupra celorlalţi.

— A făgăduit să fie cuminte astăzi, şi, ştii, poate să fie de-o eleganţă fără cusur, dacă vrea, îi răspunse Amy, strecurîndu-se printre oaspeţi, pentru a-l preveni pe Hercule, sa se păzească de balaur, ceea ce îl făcu tocmai să dea tîrcoale bătrînichii, cu o solicitudine care aproape că-i făcea plăcere.

Deodată se făcu linişte şi domnul March şi tînăra pereche se aşezară sub arcul de verdeaţă. Mama şi fetele stăteau una lîngă alta, de teamă parcă să n-o piardă pe Meg. Vocea tatii răsună puternic şi părea că face ca serviciul religios să pară mai frumos şi mai solemn. Mîna mirelui tremura tare şi nimeni nu-i auzi răspunsurile, dar

Meg îşi privi bărbatul în ochi şi spuse „da”, cu atîta încredere în glas şi în faţă, că inima mamii ei bătu mai repede, iar mătuşa March îşi şterse nasul cu zgomot. Jo fu cît pe aici să plîngă şi ea, dar se ţinu bine la gîndul că Laurie se uită la ea ţintă, cu o privire în care se amesteca veselia şi emoţia. Beth îşi ascunsese faţa după umărul mamii ei; doar Amy rămase în picioare, calmă şi senină, graţioasă ca o statuetă delicat modelată, cu fruntea albă, luminată de o rază de soare şi cu buclele strălucind.

Ceremonia nu fu deloc pretenţioasă, dar în clipa în care slujba se termină de-a binelea. Meg zise tare: „Prima sărutate e pentru mămica” şi, întorcîndu-se spre mama ei, o sărută din toată inima. Vreme de mai bine de un sfert de oră, Meg fu mai înbujorată şi mai frumoasă ca oricînd şi fiecare se folosi din plin de drepturile pe care i le oferea împrejurarea de faţă sau poziţia sa, începînd cu domnul Laurence şi sfîrşind cu bătrîna Hannah, care, gătita cu o boneţică nouă, care-i şedea grozav de bine, se aruncă de gîtul ei, rîzînd şi plîngînd în acelaşi timp:

— Să trăieşti scumpa mea să ia parte numai de fericire în viaţă, că tare mai eşti frumoasă! Să ştii că plăcinta s-a copt bine.

În cele din urmă, toată lumea se linişti. Se rostiră şi discursuri, mai mult sau mai puţin reuşite, dar în fond intenţia conta, şi toată lumea rise şi aplaudă, căci tot timpul domni voia bună. Darurile nu se vedeau strînse grămadă pe nicăieri, fiindcă fuseseră puse la locul lor din vreme, în căsuţa cea nouă, nici nu făcură un bufet cu pretenţii, ci serviră o gustare sănătoasă, prăjituri şi fructe, toate aşezate cu gust pe o masă împodobită cu flori. Domnul Laurence şi mătuşa March dădură din umeri şi se uitară zîmbind unul la altul, cînd văzură că apa, limonada şi cafeaua erau singurele nectaruri cu care te îmbiau cele trei Hebe. Totuşi, nimeni nu zise nimic, pînă cînd la un moment dat, Laurie, care ţinea morţiş s-o servească el pe mireasă, apăru cu o tavă încărcată şi se îndreptă spre ea întrebînd-o, nedumerit şi îngrijorat:

— Nu cumva, din greşeaia, a spart Jo toate sticlele, sau am avut cu o iluzie optică, cînd am zărit cîteva prin casă azi dimineaţă?

— Nu, nu bunicul tău ne-a dăruit mai multe sticle din vinul lui cel mai bun şi mătuşa March ne-a trimis cîteva, dar tata a pus deoparte vreo două pentru Beth şi restul le-a donat „Căminului soldatului”. Ştii ce crede el, că vinul e bun numai ca medicament, la boală şi mama zice că în casa ei, nici ea, nici fiicele ei nu vor întinde vreodată un pahar cu vin unui tînăr.

Meg vorbea serios şi se aştepta să-l vadă pe Laurie incruntîndu-se, sau izbucnind în rîs, dar el îi aruncă doar o privire repede, apoi zise, în felul lui deschis şi sincer:

— Ai dreptate, am avut de atîtea ori prilejul să văd cît rău poate face vinul. Păcat că nu toate femeile sînt de aceeaşi părere.

— Dar n-ai să mai bei, te rog eu asta. Hai, Laurie, făgăduieşte-mi. Fă-mă să cred încă odată că asta e cea mai fericită zi a vieţii mele.

La această rugăminte aşa de neaşteptată şi aşa de fierbinte, băiatul şovăi o clipă, căci să fii ridicol e de multe ori mai greu decît să te sacrifici. Meg ştia că, dacă îi făgăduieşte, se va ţine de cuvînt, orice s-ar întîmpla, şi simţindu-se tare, se hotărî să se folosească de această putere, pentru a face un bine prietenului ei. 1 învălui într-o privire care spunea mai mult decît orice vorbe şi un zîmbet care zicea: „În această zi mare, nimeni nu mi se poate împotrivi”. Laurie, în orice caz, n-o putea refuza, zîmbi şi el, îi intinse mîna şi zise din toată inima:

— Îţi făgăduiesc, doamnă Brooke!

— Şi acum să bem în sănătatea lui Teddy şi pentru hotărîrea lui cea mare, strigă Jo, stropindu-l cu limonadă, cînd ridică paharul să închine.

Şi, astfel, fetele prinseră un moment prielnic, ca să-l pună pe Laurie să le tăgăduiască că va fi totdeauna cumpătat şi băiatul se ţinu de cuvînt, deşi avu de luptat cu multe ispite.

După masă, musafirii se ridicară, să se plimbe prin casă şi prin grădina, bucurîndu-se de soare şi de căldură. La un moment dat, se întîmplă ca Meg şi John să se găsească împreună, în mijlocul pajiştii şi lui Laurie îi veni o inspiraţie subită, care puse vîrf acestei nunţi fără pretenţii.

— Toate doamnele şi toţi domnii să se ia de mînă şi să joace hora în jurul noilor căsătoriţi, cum e obiceiul la nemţi, iar noi flăcăii şi fetele sărim, cîte doi, cîte doi, pe lîngă horă, strigă Laurie alergînd pe potecă de mînă cu Amy, cu atîta voie bună, că toţi îl ascultară, fără să se împotrivească.

Domnul şi doamna March, împreună cu mătuşa şi unchiul Carol făcură cercul, ceilaţi se prinseră şi ei curînd. Chiar Sallie Moffat, după un moment de şovăire, îşi aruncă trena pe braţ şi-1 împinse pe Ned în horă. Dar cel mai nostim fu cînd intrară domnul Laurence şi mătuşa March, căci, cînd bătrînul ţeapăn se înclină ceremonios în faţa ei, ea-şi agăţă bastonul de braţ şi veni schipîş, să intre în horă, lîngă ceilalţi, pe cînd cei tineri însufleţeau toată grădina cu rîsetele lor, alergînd de colo pînă colo, ca fluturi în zilele însorite de vară.

În cele din urmă, după atîta sărituă şi alergări, li se tăie răsuflarea şi dansul improvizat se opri, iar musafirii începură să plece.

— Îţi urez din suflet, draga mea, să ai mult noroc; dar cred că ai să te căieşti de ce-ai făcut, zise mătuşa March lui Meg, iar mirelui îi şopti, pe cînd o conducea la trăsură: Ai găsit o comoară, tinere. Vezi, s-o meriţi.

— De multă vreme n-am mai fost la o nuntă aşa de frumoasă, Ned, şi nu ştiu de ce mi-a plăcut, că doar elegantă n-a fost deloc, îşi spuse impresiile doamna Moffat, soţului ei, pe cînd ieşeau.

— Laurie, dragul meu, dacă îţi trece vreodată prin minte să faci o astfel de faptă, apoi ia-ţi pe una din fetiţele acelea, să te ajute, şi n-o să mai am nimic de zis şi domnul Laurence se aşează comod în fotoliu, să se odihnească, după toată fierberea de dimineaţă.

— Voi face tot posibilul să vă mulţumesc, fu răspunsul neobişnuit de supus al lui Laurie, pe cînd scotea cu grijă bucheţelul pe care i-l prinsese Jo la butonieră.

Căsuţa noilor căsătoriţi nu era departe şi plimbarea liniştită pe care o făcu Meg cu John pînă acolo fu singura lor călătorie de nuntă. Cînd se cobori în tailleur-ul ei alb-gălbui şi cu pălăria de pai pe cap, legată cu funde albe, toţi se strînseră în jurul ei, să-şi ia rămas bun, cu atîta dragoste şi cu atîta duioşie, de parcă s-ar fi despărţit pentru multă vreme.

— Să nu crezi că m-am depărtat de dumneata mămico dragă, sau că te iubesc mai puţin, dacă îl iubesc pe John atît de mult, zise ea stringînd la piept pe mama ei, cu ochii plini de lacrimi. Am să vin în fiercare zi, tată, şi ţin să-mi păstrez locul meu de totdeauna în inimile voastre, deşi nu mai sînt lîngă voi. Beth are să stea mai mult cu mine, şi fetele celelalte să vină să mă vadă din cînd în cînd, ca să rîdă de încercările mele neizbutite de a conduce gospodăria. Vă mulţumesc la toţi din suflet, pentru această zi frumoasă. La revedere! Rămîneţi cu bine!

Rămaseră toţi la poartă, urmărind-o cu ochii plini de iubire, de speranţă şi de mîndrie, cum se depărtă încet, încet, la braţul soţului ei, cu mîinile pline de flori, pe cînd soarele de iunie îi lumina zîmbetul fericit.

Astfel începu căsnicia lui Meg.

CAP. III
ÎNCERCĂRI ARTISTICE

Le trebui mult timp oamenilor, pînă să înţeleagă diferenţa dintre talent şi geniu, şi mai ales tinerilor ambiţioşi, Amy înţelese această deosebire, după multe necazuri şi supărări; căci, luînd din greşeală entuziasmul drept inspiraţie, încercă pe rînd fiecare ramură a artei cu îndrăzneală şi avîntul caracteristic tinereţii. După cîtva timp

se lăsă de „pateurile de noroi” şi se devotă în întregime desenului în peniţă, pentru care arăta atîta gust şi îndemînare, încît acestă delicată ocupaţie se dovedi a fi în acelaşi timp plăcută şi folositoare. Dar curînd ochii îi obosiră, peniţa şi cerneala fură băgate în dulap pentru totdeauna şi fata, dornică de artă, se apucă de pirogravură cu fierul. Tot timpul cît dură această criză, membrii familiei trăiră într-o teamă continuă să nu ardă de vii, căci în toată casa mirosea de dimineaţa pînă seara a lemn ars, din pod ieşea fum, care pătrundea apoi în toate odăile, fiare inrcîşite în foc zăceau azvîrlite pretutindeni şi Hannah îşi luă regulat în cameră, seara, cînd se ducea să se culce, o găleată cu apă şi gongul de masă, ca măsură de prevedere, dacă cumva ia casa foc. Descoperiră curînd trăsăturile suave ale lui Rafale pe dosul scîndurii de plăcintă, un Bachus pe capacul unui butoi de bere, iar un înger muzicant împodobea o ladă cu zahăr şi incercările de a reprezenta pe „Garvick”, cumpărînd mănuşi de la o tînără vînzătoare, furnizară aşchii de aprins focul, multă vreme după aceea. .

E foarte natural să treci de la foc la ulei, cînd ai degetele arse, şi Amy se dedică picturii, cu un zel fără margini. O prietenă, tot artistă, îi dărui nişte pensule vechi, o paletă şi culori, şi Amy se puse pe lucru fără răgaz şi făcu peisagii şi marine, cum n-au existat niciodată pe mare sau pe uscat. Vacile impozante, pe care le picta ca, ar fi luat premiul la expoziţia agricolă; şi aplecarea inspăimîntătoare a corăbiilor ei ar fi dat rău de mare şi celui mai solid marinar, dacă desconsiderarea totală a oricărei reguli de construcţii nautice, nu la-r fi făcut să se prăpădească de rîs, cum ar fi dat cu ochii de tablou. Ştrengari oacheşi şi madone cu ochi negri, care te priveau fix, dintr-un colţ al atelierului, ar fi vrut să aducă a Murillo. Umbre întunecate şi unsuroase pe feţe, cu haşuri sumbre unde nu trebuia, aminteau — zicea ea — pe Rembrandt, femei voinice şi copii graşi şi umflaţi, pe Rubens, iar amintirea lui Turner era evidentă în furtunile cu fulgere portocalii, cu trăsnete albastre, ploaie cafenie, nori purpurii şi o pată mare, vînătă,

în mijloc, care putea să însemne tot aşa de bine soarele, ceaţa, cămaşa unui marinar sau o haină regească, cum dorea admiratorul.

Veni apoi rîndul portretelor în cărbuni şi toată familia fu agăţată în şir, pe perete, avînd în comun un aer fioros şi sumbru. Schiţele în creion îi arătau mai omenoşi, căci trăsăturile erau acum îndulcite şi se putea spune chiar că semănau. Toată lumea fu de părere că părul lui Amy, nasul lui Jo, gura lui Meg şi ochii lui Laurie erau foarte reuşiţi. Dar curînd artista se reîntoarse la vechea ei pasiune, ghipsul şi argila, şi mulaje fantomatice ale cunoştinţelor ei te urmăreau cu ochii lor ficşi, de prin unghere, sau îţi căzdeau în cap de pe rafturile dulapurilor. Amy începu să îngrămădească nenumăraţi copii în cămăruţa ei, drept modele, pînă cînd zvonuri vagi despre ocupaţia ei misterioasă băgară spaima în populaţia cartierului, care se ferea de ea ca de o vrăjitoare. Dar un accident nenorocit puse capăt şi ultimelor ei sforţări artistice în sculptură. Negăsind modele, Amy se apucă să-şi modeleze propiul ei picior dar, într-o bună zi, familia fu alarmată de nişte lovituri şi nişte ţipete disperate. Alergară iute, să vadă ce s-a întîmplat, şi găsiră pe zeloasa artistă sărind înnebunită, prin atelier, cu piciorul înţepenit într-o grămadă mare de ghips, care se întărise cu o repeziciune neaşteptată. I-l scoaseră de acolo cu oarecare greutate şi nu fără a fi în pericol şi aceasta, pentru că Jo rîdea aşa de tare, cînd se lupta s-o scape din nenorocire, că băgă cuţitul prea adînc, şi-i făcu o tăietură la picior, lăsindu-i astfel amintirea neştearsă, a unei încecări artistice din tinereţe.

După întîmplarea aceasta, Amy se mai potoli pînă cînd o apucă mania schiţelor după natură, şi se porni să colinde cîmpii şi păduri, în căutarea de colţuri pitoreşti, suspinînd că n-are ruine, să deseneze. Multă vreme nu mai scăpă de guturai, tot stînd pe iarbă udă, ca să prindă „un peisaj fermecător”, compus dintr-o piatră, sau „un grup splendid de nori”, care arătau ca nişte plăpumi de puf, bine făcute şi aşezate în pat, cînd era căldura mai mare, ca să studieze

efectele de umbră şi lumină, şi-şi încreţi fruntea, tot căznindu-se să prindă exact proporţiile, cu creionul întins şi închizînd un ochi.

Dacă „geniul este răbdare fără margini”, cum zice Michelangelo, sigur că Amy ar fi avut şi ea drept la nemurire, căci merse înainte, cu toate obstacolele, neizbînzile şi descurajările fiind ferm convinsă că, o dată şi o dată, va face şi ea ceva, care s-ar putea numi „artă”.

Dar în timpul ăsta, ea se mai ocupa şi cu multe alte lucruri căci îşi pusese în cap să devină o persoană talentată şi plină de farmec, chiar dacă n-ar fi ajuns niciodată, o artistă cu faimă. Aici reuşea din plin, fiindcă era una din acele fiinţe fericite, care plac fără sforţare, îşi fac prieteni pe unde trec şi văd întotdeauna latura p'ăcută a vieţii, încît devin obiectul de invidie al celor mai puţin norocoşi. Toată lumea o simpatiza, fiindcă Amy era o fată cu tact, ştia să spună tocmai ceea ce face plăcere unei persoane şi ceea ce se potriveşte într-o anumită împrejurare, şi era aşa de sigură de ea, că surorile ei spuneau: „Dacă Amy s-ar duce la curte, fără să-i spună cineva cum să se poarte, ar şti exact ceea ce trebuie să facă”.

Una din slăbiciunile ei era să facă parte din „lumea bună”. Banii, situaţia socială, talentele moderne şi manierele elegante o incintau grozav, şi-i plăcea să se găsească în tovărăşia oamenilor care stăpînesc toate acestea, de multe ori confundînd adevărul cu aparenţele şi admirînd ceea ce nu merită să fie admirat. Nu uita niciodată că era de viţă nobilă şi-şi cultiva cu stăruinţă gusturile şi sentimentele sale aristocratice, ca atunci, cînd s-o ivi prilejul, să-şi poată recăpăta imediat locul, de la care o îndepărtase sărăcia.

„Domniţa”, cum îi ziceau prietenele ei, ar fi dorit din suflet să fie o doamnă adevărată şi în fundul sufletului ei era chiar, dar mai avea să înveţe că nu se cumpără cu bani delicateţea, că titlul nu înseamnă întotdeauna şi nobleţe a spiritului şi că buna creştere se vede, cu toate defectele fizice.

— Mamă, vreau să te rog ceva, zise Amy într-o zi, intrînd pe uşă cu un aer important.

— Ce e fetiţo? răspunse mama ei, pentru care domnişoara înaltă şi bine făcută rămăsese tot un copil.

— Săptămînă viitoare luăm vacanţă la desen şi, înainte de a ne despărţi, aş vrea să chem pe fete într-o zi, aici, la noi. M-au înnebunit, spunîndu-mi că vor să vadă rîul, să deseneze podul cel rupt şi să copieze cîteva dintre lucrurile pe care le admira la mine în bloc. Au fost de multe ori foarte drăguţe cu mine şi le sînt recunoscătoare. Ele sînt bogate, ştiu că eu n-am bani şi totuşi nu fac diferenţă între noi.

— În fond, de ce-ar face? şi doamna March ridică fruntea cu mîndrie.

— Ştii tot aşa de bine ca şi mine că este o diferenţă între noi, aşa că nu te mai înfuria ca o cloşcă, mamă dragă, dacă o pasăre mai de neam îţi ia puii de lîngă tine, să-i îngrijească. Îţi aduci aminte de răţuşca aceea urîtă din poveste, care a devenit apoi o lebădă de toată frumuseţea şi Amy zîmbi fără amărăciune, fiindcă avea o fire fericită, care lua viaţa uşor.

Doamna March rîse, îşi înghiţi amorul propriu şi întrebă:

— Ei, lebădă frumoasă, ce ai de gînd sa faci?

— Aş vrea să le poftesc pe fete la masă, poate le duc chiar pe rîu cu barca şi să le fac un fel de festival artistic.

— Asta se poate face. Ce vrei să le dai la masă? Sandviciuri, prfijituri, fructe şi cafea, cred că-ţi sînt de-ajuns, nu?

— O, nu! Vreau să le servesc pui rece, limbă, ciocolată şi îngheţată. Cu astfel de lucruri sînt învăţate fetele şi ţin ca masa mea să fie elegantă şi cu toate din belşug, deşi eu muncesc, ca să-mi cîştig existenţa!

— Cîte domnişoare sînt? întrebă mama ei, căreia începuse să-i scadă entuziasmul la auzul celor de mai sus.

— În clasă sînt vreo paisprezece, dar nu cred că or să vină toate.

— Vai de mine dragă, dar îţi trebuie un camion, ca să le aduci pe toate.

— Ei, Doamne, mamă, ce-ţi trece prin cap! Mai mult de şase-şapte n-au să vină şi atunci închiriez o trăsurică şi împrumut şi cabrioleta domnului Laurence.

— Are să te coste mult, Amy.

— Nu! Mi-am făcut bine socotelile şi plătesc tot din banii mei.

— Dar gîndeşte-te, draga mea, că fetele sînt obişnuite cu asemenea lucruri şi, ori cît ne-am strădui noi, tot nu le-am da ceva nou. Nu crezi că ar fi mai bine, să le facem o primire fără pretenţie; care le-ar place, aşa, ca o variaţie şi ne-ar veni şi nouă mai uşor, ca să ne arătăm aşa cum sîntem şi nu cum am vrea să părem?

— Dacă nu pot să fac cum vreau eu, mai bine renunţ. Ştiu că aş putea să duc totul la bun sfîrşit, dacă dumneata şi fetele mi-aţi da o mînă de ajutor, şi nu văd de ce nu s-ar face lucrurile cum trebuie, dacă plătesc eu tot, zise Amy, care de cîte ori era constrazisă, se încăpăţîna să facă numai ce vrea ea.

Doamna March ştia că nai bine ţii minte un lucru, cînd îl înveţi din experienţă, de aceea, cînd vedea că n-are al'ă cale de ales, îşi lăsa copiii să se ardă singuri dacă nu voiau să asculte de sfaturile ei.

— Foarte bine, Amy! Dacă asta ţi-e dorinţa şi crezi că ai să ieşi la capăt fără prea mare cheltuială, pierdere de timp şi risipă de energie, nu mai zic nimici Vorbeşte cu fetele şi cum hotărîţi voi, aşa va fi, şi eu vă ajut cît voi putea.

— Mulţumesc, mamă! Dumneata eşti dulce întotdeauna, şi Amy plecă să-ţi expună planul surorilor ei.

Meg se învoi îndată, îi făgădui că o va ajuta, şi-i puse la dispoziţie cu dragă inimă tot ce avea, de la căsuţa ei, pînă la solniţele cele noi, dar lui Jo îi sări ţandăra şi la început nici nu voi să audă de aşa ceva.

— N-are nici un rost să-ţi cheltuieşti banii, să pui în mişcare toată familia şi să întorci casa pe dos, pentru o

mînă de fete, cărora puţin le pasă de tine. Credeam că ai mai mult cap şi mai multă mîndrie, Amy! Auzi, să te agăţi de fustele unei femei, fiindă poartă pantofi făcuţi la Paris şi se plimbă în „coupé”, se înfurie Jo, care, deranjată de la lectura romanului ei, tocmai cînd ajunsese la un moment tragic, nu se arăta deloc amabilă.

— Eu nu mă agăţ de fustele nimănui şi nu pot să sufăr să fiu luată sub protecţie, cum nu poţi să suferi nici tu, i-o trînti Amy revoltată, căci între cele două surori mai existau încă ciocniri, de cîleori se punea în discuţie astfel de chestiuni. Fetele ţin la mine, şi eu la ele, şi să ştii că printre ele sînt multe îndatoritoare, cu bun-simţ şi chiar cu talent, cu toate că tu le găseşti mondene şi proaste. Tu nu ţii să te iubească oamenii, să intri în lumea bună şi să ai gusturi rafinate şi maniere alese. Eu ţin, şi vreau să mă folosesc de orice prilej, ca să mă ridic. Dacă-ţi place, tu fă-ţi loc în lume cu coatele, ţine-ţi nasul pe sus şi laudă-te că eşti independentă. Eu am alt fel de a vedea.

Cînd îşi ascuţea Amy limba şi-i dădea drumul, nu-i mai sta nimeni în cale, pentru că ştia întotdeauna să pună lucrurile la punct, pe cînd Jo, cu dragostea ei de libertate şi ura de convenţionalism, nu mai ţinea măsura şi, pînă la urmă, trebuia să se dea bătută. Amy prinse aşa de bine şi ilustră cu atîta vervă ideea lui Jo despre independenţă, că amîndouă izbucniră în rîs şi discuţia se continuă pe un ton mai prietenesc. În sfîrşit, fără multă tragere de inimă, Jo se învoi s-o ajute în această „afacere absurdă”

Invitaţiile fură trimise şi cele mai multe fete primiră să vină. Evenimentul cel mare urma să aibă loc luni. Hannah era prost dispusă, pentru că îi încurcau treburile, şi cobi că, dacă nu spală şi nu calcă ea la timp, nimic nu iese bine. Aceste vorbe le purtară nenoroc toată ziua, dar Amy îşi pusese ca motto „Nil desperandum” şi, după ce hotărî precis ce are de făcut, se puse pe lucru, în ciuda tuturor piedicilor. Mai întîi, Hannah greşi toate bucatele: puiul era tare, limba prea sărată şi ciocolata nu făcea spumă. Pe urmă îngheţata şi prăjitura costară mai mult decît se

aştepta Amy, trăsurica de asemenea, ca să nu mai vorbim de alte diferite cheltuieli care la început păreau nimica toată şi adunate toate la socoteală urcau enorm totalul. Beth răci şi nu se sculă din pat, Meg avu o mulţime de musafiri, care n-o lăsară să plece de acasă, şi Jo era aşa de zăpăcită de toate aceste nenorociri, încît făcu o groază de prostii destul de mari, care puseră la grea încercare răbdarea lui Amy-ei.

— Dacă n-ar fi fost mama, n-aş fi scos-o la capăt, a mărturisit Amy după aceea cu recunoştinţă, cînd cea mai bună glumă a anului fusese uitată cu desăvârşire.

Luni fu vreme urîtă şi domnişoarele urmau să vină marţi, o unduire care supără la culme pe Jo şi pe Hannah. Luni de ilnuineaţă vremea era a ploaie, dar nu ploua. Pe la 9 burniţă puţin, apoi ieşi soarele cîtva timp, suflă şi un pic de vînt şi, cînd se stabili timpul, era prea tîrziu să mai porneşti la drum. Amy se sculă de cu noapte, îi zori pe toţi să se îmbrace şi să mănînce, ca să facă ordine în casă. Salonaşul i se părea foarte sărăcăcios, dar cum nu era vreme să suspine după ce-i lipsea, se folosi de ceea ce avea la îndemînă, ca să dea camerei o înfăţişare mai elegantă, puse scaune pe unde covorul era mai ros, peste petele de pe pereţi agăţă tablouri pe care le înconjură cu iederă, în colţuri aşează statuete — producţie proprie— şi pretutindeni răspîndi vase de flori.

Masa avea un aspect foarte atrăgător şi, învăluînd-o toată într-o singură privire, Amy spera din tot sufletul ca bucatele să fie bune, şi vesela şi argintăria împrumutată să se întoarcă cu bine la locul de plecare. Trăsurile fură angajate.

Meg şi mama ei stăteau în salon, gata să facă onorurile casei, Beth se sculase şi ea din pat, s-o ajute pe Hannah la bucătărie, şi făgăduise să fie veselă şi drăguţă cu toată lumea, deşi o durea capul şi o plictiseau musafirii. Imbrăcîndu-se istovită, Amy se mai înveseli puţin, gîndindu-se la momentul fericit, cînd, după o masă îmbelşugată, va pleca să se distreze o după-amiază întreagă cu prietenele

ei, căci cu trăsurile şi cu podul rupt spera să le dea gata pe fete.

În această dispoziţie sufletească aşteptară două ore, în care timp Amy nu mai avea astîmpăr. Era cînd în salonaş, cînd pe verandă şi nici nu mai asculta la ce spuneau ceilalţi. O ploaie cu găleata la ora 11, sigur că tăie pofta fetelor de a mai pleca de acasă şi nu veni nimeni la prînz. În sfîrşit pe la două, ieşi soarele, dar nu mai era nădejde de musafiri şi familia obosită se aşează la masă şi mîncă tot.

— Azi e vreme bună, vin sigur, trebuie să ne grăbim să avem toate pregătite, zise Amy cînd îi bătu soarele în geam a doua zi de dimineaţă. Părea tot aşa de bine dispusă ca şi în ajun, dar în fundul sufletului ei ar fi fost mai bucuroasă să nu le fi lăsat pe fete să aleagă ziua, fiindcă acum nu mai avea nici o tragere de inimă.

— Nu pot să găsesc homari nicăieri, aşa că azi nu le mai dai salată, zise domnul March, întorcîndu-se acasă o jumătate de oră mai tîrziu, necăjit pentru Amy, dar resemnat.

— Toacă puiul. În salată nu se simte că e tare, o sfătui soţia lui.

— Hannah l-a lăsat pe masă în bucătărie şi l-au mîncat pisoii, îmi pare rău, Amy te rog să nu te superi, se rugă Beth, care şi acum ţinea mult la pisoi.

— Atunci trebuie să am homar, numai limbă nu ajunge, zise Amy hotărîtă.

— Vrei să dau eu o fugă pînă-n oraş şi să ţi-l aduc? se oferi Jo mărinimoasă, cu un aer de martiră.

— Ai să vii cu el sub braţ, neînvelit, ca să-mi faci în necaz. Nu, mulţumesc! Mă duc eu! răspunse Amy, care începuse să simtă că nu mai poate răbda.

Îşi puse repede haina pe ea şi, cu un coş de piaţă drăguţ, în mînă, porni la drum, sperînd că o plimbare în aer liber să-i mai potolească puţin nervii şi să-i dea puteri pentru munca ce-o aştepta acasă. După multă alergătură, găsi în sfîrşit obiectul căutărilor ei şi-l băgă în coş, împreună cu o sticlă de sos cu mirodenii, ca să nu mai piardă timpul

să-l pregătească acasă, şi luă calea înapoi, felicitîndu-se de prevederea ei.

Cum în autobuz nu mai era decît o singură călătoare, o doamnă bătrînă, care moţăia cu bărbia în piept, Amy îşi scoase banii din buzunar şi, ca să-şi omoare timpul, încercă să-şi aducă aminte pe ce se dusese averea ei. Era aşa de absorbită în nişte socoteli, care nu ieşeau deloc, că nu observă pe un călător care se suise din mers, pînă cînd o voce groasă bărbătească, o salută cu un „Bună dimineaţa, domnişoară March". Cînd ridică capul, linărul politicos nu era altul decît unul din cei mai eleganţi prieteni de liceu ai lui Laurie. Biata Amy ar fî dorit din suflet ca el să coboare înaintea ei şi, prefăcîndu-se că nu ştie nimic de coşul de la picioarele ei, răspunse la salut cu graţia ei obişnuită, incîntată că avusese ideea să-şi pună taiorul cel nou.

Totul mergea straşnic, parcă i se luă o piatră de pe inimă, cînd află că băiatul se da în curînd jos, cînd doamna cea bătrînă se ridică, să coboare. Dind să ajungă mai iute la uşă, se împiedică de coş şi-l răsturnă, şi vai! ce oroare! Homarul rămase întins lat, în îoată înfăţişarea sa vulgară, ca să fie privit cu repulsie de un tînăr din lumea bună ca Tudor!

— Ia uite, şi-a uitat racul, strigă băiatul pripit, împingînd monstrul cel stacojiu la loc cu bastonul, gata să-i întindă cucoanei coşul.

— Nu, nu, lasă-l... E... e al meu, se bîlbîi Amy, înroşindu-se !a iaţă mai tare ca homarul.

— A da? Iartă-mă te rog! N-am ce zice, e foarte frumos! Zise Tudor, încercînd s-o dreagă, ca să nu pară prost-creScut.

Amy îşi reveni iute în fire, puse coşul în picioare, pe scaun, lîngă ea, şi zise rîzînd:

— Ce zici? Nu te-ar ispiti salata pe care am s-o fac din el şi nu ţi-ar plăcea să cunoşti pe fetele drăguţe, care au s-o mănînce?

Această frază dovedea că Amy are mult tact, fiindcă astfel atingea dintr-o dată două din părţile slabe ale oricărui

bărbat. Îi trezea pofta de lucruri bune şi dorinţa de a cunoaşte pe acele „fete drăguţe”, făcîndu-l să uite de întîmplarea cu cucoana.

— O să aibă de ce rîdă, cînd s-o întîlni cu Laurie, dar ce-mi pasă, eu tot nu-i văd, îşi zise Amy în gînd, după ce se despărţi de Tudor.

Acasă nu le povesti de întîlnire (deşi descoperi curînd că, răsturnîndu-se coşul, se spărsese sticla de sos cu mirodenii, îi cursese conţinutul pe fustă şi-i murdărise toată poala rochiei).

Îşi văzu mai departe de pregătiri, dar fără nici un chef, şi la ora 12 totul fu gata, întocmai ca în ajun. Văzînd că vecinii scot capul la ferestre, că doar-doar or avea ce vedea şi ce povesti, Amy hotărî să le şteargă impresia rea din ajun, printr-un succes răsunător astăzi. Dădu deci poruncă să vină cabrioleta şi porni cu toată pompa, să întîmpine şi să însoţească pe musafiri la banchet.

— Se aude huruit de trăsură, vin! Mă duc pe verandă, să le ies înainte. Vreau să se simtă bine biata fetiţă, după cît s-a chinuit, zise doamna March, şi ieşi pe uşă, dar se întoarse repede înapoi, dezamăgită căci o zărise pe Amy pe drum cu o singură prietenă, pierdută în trăsura cea mare.

— Dă fuga, Beth, şi ajută pe Hannah, să strîngă jumătate din tacîmuri. N-are nici un rost să pui mîncare pentru zece oameni, în faţa unei singure fete, strigă Jo pe jos, prea aprinsă, ca să mai rîdă.

În acest moment, Amy intră în casă, foarte liniştită, şi prietenoasă cu unica invitată care se ţinuse de vorbă. Ceilalţi membri ai familiei, înţelegînd situaţia, îşi jucară perfect rolurile şi domnişoara Eliott îi găsi plini de haz, căci le era cu neputinţă să stăpînească veselia care-i apucase. Masa — acum mai restrînsă — fu servită după toate regulile, apoi Amy o duse să viziteze grădina şi atelierul, discută cu ea probleme de artă cu mult entuziasm şi în sfîrşit trimise după o trăsurică — gabrioleta cea elegantă era prea mare pentru două persoane — şi o plimbă prin împrejurimi, pîriă-n amurg, cînd „musafirii plecară”.

Cînd se întoarse acasă moartă de oboseală, dar liniştită şi cu tact ca totdeauna, băgă de seamă că dispăruse orice urmă din nenorocitul ospăţ. Se mai vedeau numai cutele de la nas la gură, pe care şi le făcuse Jo de atîta rîs.

— Ai avut vreme bună, ca să te plimbi cu trăsura, draga mea, zise mama ei, cu atîta respect, de parcă ar fi fost vorba de toate cele zece fete, nu de una singură.

— Domnişoara Eliott e o fată foarte drăguţă şi cred că s-a simţit bine cu noi, observă Beth, cu o căldură neobişnuită.

— N-ai vrea să-mi opreşti o parte din prăjitura ta? Am mereu musafiri şi-mi trebuie. Mie nu-mi reuşeşte aşa bine, încercă să-i vină în ajutor Meg.

— Ia-o pe toată! Sînt singura din casă căreia îi plac dulciurile şi se strică, pînă s-o pot minca pe toată, răspunse Amy, suspinînd la gîndul că făcuse aşa de multă şi pînă la urmă iată la ce servea.

— Păcat că nu e Laurie aici, să ne ajute, începu Jo, cînd se aşezară la masă, să mănînce îngheţată şi salată, pentru a patra oară, în două zile.

Dar doamna March o mustră cu privirea şi Jo nu mai zise nimic. Familia înghiţea cu resemnare în tăcere, cînd domnul March zise:

— Salata a fost întotdeauna printre bucatele favorite ale celor vechi şi Evelyn...

La auzul acestui nume, toată familia izbucni în rîs şi-i tăie scurt „povestea salatelor”, spre marea uimire a bătrînului savant.

— Puneţi tot într-un coş şi duceţi-l la familia Hummel. Nemţilor le place mincarea. M-am săturat s-o mai văd şi n-are nici un sens să vă îmbolnăviţi cu toţii, pentru că am fost şi eu o fată fără socoteală, şi Amy îşi şterse ochii, necăjită.

— Credeam că am să leşin de rîs, cînd am văzut pe amîndouă venind cu zgomot mare în comedia aia, ca doi sîmburi mititei, pierduţi într-o coajă de nucă imensă şi mama care stătea zimbitoare pe verandă, gata să întîmpine

mulţimea de musafiri, suspină Jo, care rămăsese fără putere de atîta rîs.

— Îmi pare rău că eşti necăjită, dragă, dar noi ne-am dat toată silinţa să te mulţumim, încercă s-o consoleze doamna March.

— Dar sînt mulţumită! Am făcut tot ce mi-am pus în minte, însă nu e vina mea că nu s-a terminat cu bine. Măcar cu atîta mă mîngîi, zise Amy, cu un tremur uşor în glas. Totuşi vă mulţumesc la toţi că m-aţi ajutat şi v-aş mulţumi şi mai mult, dacă nu mi-aţi mai aminti de prînzul ăsta, măcar o lună de acum înainte.

Se ţinură de cuvînt, vreme de mai multe luni, dar cuvîntul de ospăţ îi făcea întotdeauna să zîmbească, iar Laurie îi dărui lui Amy de ziua ei, un homar mic de mărgean, fin lucrat, pe care să-l atîrne la lanţul de ceas.

CAP. IV
ÎNVĂŢĂMINTE LITERARE

Soarta zîmbi lui Jo pe neaşteptate şi lăsă să-i pice în cale un ban cu noroc. Nu era un ban de aur, dar cred că un milion n-ar fi făcut-o mai fericită, decît suma modestă pe care o cîştigă prin munca ei. La două trei săptămini se închidea în camera ei, îşi punea uniforma de scriitoare, se arunca într-un „vîrtej” cum spunea ea, şi scria fără răgaz romanul ei şi pînă nu termina nu-şi găsea pace. „Uniforma de scriitoare” consta dintr-un şorţ negru, pe care-şi putea şterge peniţa cît poftea, şi o bonetă de aceeaşi culoare, împodobită cu un moţ roşu, în care-şi strîngea părul, cînd se pregătea să intre în acţiune. Această bonetă era un semnal pentru întreaga familie, care, în aceste împrejurări, se ţinea la distanţă şi abia dacă vreunul din ei încerca să-şi vîre capul pe uşă, din cînd în cînd, şi să întrebe cu interes:

— Merge bine, Jo?

Cîteodată nici nu se încumetau să pună această întrebare, ci se orientau mai întîi după poziţia bonetei. Dacă acest expresiv articol de îmbrăcăminte era tras^ tare pe frunte, era semn că posesoarea lui e în focul creaţiei. În momentele de entuziasm era pusă ştrengăreşte într-o parte şi, cînd pe autoare o apuca disperarea, era aruncat jos pe podea. În asemenea momente, vizitatorul inoportun se retrăgea fără zgomot şi, pînă ce nu vedea iarăşi moţul cel roşu pus drept pe fruntea talentatei scriitoare, nu-i adresa nici o vorbă.

Ea nu se credea deloc un geniu dar, cînd îi venea poftă să scrie, punea tot sufletul şi, în acele clipe, se simţea fericită. Nu-i păsa nici de grijile vieţii, nici de vremea de afară, căci lumea imaginară pe care şi-o făurise ea, era plină de prieteni care, pentru ea, erau tot atît de reali şi la care ţinea tot aşa de mult, ca la cei în carne şi oase. Somnul nu i se mai prindea de gene, mîncarea rămînea neatinsă şi ziua şi noaptea erau prea scurte, ca ea să se poată bucura îndeajuns de fericirea care o cuprindea atunci. Inspiraţia divină ţinea o săptămînă, mult două. După aceea, Jo ieşea din „vîrtej” nemîncată, nedormită, enervată şi deznădăjduită.

Tocmai se refăcea după una din aceste crize, cînd o rugă cineva să întovărăşească pe doamna Crocker, la o conferinţă. Răsplata pentru fapta ei bună fu că această împrejurare îi dădu o idee nouă. Era o conferinţă de popularizare, despre piramide şi Jo se întrebă ce l-o fi făcut pe vorbitor să aleagă un asemenea subiect, pentru un asemenea public, dar îşi spuse: „Sigur că punind iar în lumină gloria de mult apusă a faraonilor, se va îndrepta un mare rău social şi se va umple o lacună importantă în cunoştinţele istorice ale unor ascultători care se gîndeau numai la preţul cărbunelui şi al făinii şi care se ocupau cu enigme mai greu de dezlegat de cît aceea a sfinxului.

Veniseră devreme şi, în timp ce doamna Crocker împletea la ciorap, Jo încercă să se distreze, privind cu atenţie pe cei din jurul ei. În stînga, erau două femei

voinice, cu nişte frunţi enorme şi cu nişte pălării cît roata carului, care discutau despre drepturile femeii şi mai ales bîrfeau. Mai încolo, doi îndrăgostiţi se ţineau cu stîngăcie de mînă, o doamnă bătrînă şi încărunţită mînca bomboane de mentă dintr-o pungă de hîrtie, şi un domn bătrîn dormea, cu un fular galben pe faţă, ca să-şi ascută inteligenţa şi să priceapă mai bine conferinţa. În dreapta ei, un băiat cu un aer studios părea absorbit în lectura unui jurnal. Era un ziar cu poze şi Jo se uită cu coada ochiului, întrebîndu-se la ce aventuri senzaţionale şi melodramatice s-o fi referind una din ilustraţiile apropiate, de exemplu, ce reprezentau un războinic indian, care se rostogolea într-o prăpastie, cu un lup agăţat de beregata lui, în vreme ce doi tineri, cu picioare disproporţionat de mici şi cu ochi enormi îşi bagă cuţitele unul în celălalt, iar în fund, departe, o femeie cu părul despletit fuge, ţipînd cu gura deschisă. Oprindu-se un moment, să întoarcă pagina, băiatul o văzu uitîndu-se pe furiş şi-i întinse o parte din jurnal, fără fasoane:

— Vrei să citeşti? E foarte bun romanul.

Jo îi mulţumi zîmbind, căci întotdeauna avusese slăbiciune pentru liceeni şi se cufundă apoi în lectura romanului, în care se amestecau fără nici un rost, iubire, mistere şi omoruri. Era în fond un specimen de literatură uşoară, în care atunci cînd autorul nu mai ştia cum să descurce lucrurile, făcea s6 dispară printr-o catastrofă, jumătate din personaje, lăsînd cealaltă jumătate să-şi plîngă nenorocirea în care a căzut.

— Grozav, nu? întrebă tînărul, văzînd că Jo terminase de citit.

— Cred că oricare dintre noi ar putea să facă mult mai bine, dacă şi-ar da osteneala, şi admiraţia băiatului pentru astfel de fleacuri o făcu să zîmbească.

— M-aş socoti un om norocos, dacă aş putea să scriu ca ea. Cîştigă destul de bine cu romanele astea, aşa am auzit, şi-i arătă cu degetul numele autoarei, tipărit sub titlul poveştii: D-na S.L.AN.G. Northbury.

— O cunoşti? întrebă Jo, curioasă să afle.

— Nu, dar citesc tot ce scrie şi cunosc pe cineva care lucrează la tipografia care scoate jurnalul ăsta.

— Şi zici că cîştigă bine cu poveşti de astea? şi Jo se uită cu mai multă atenţie la numeroasele semne de exclamaţie, care împodobeau coloanele jurnalului şi-i dădeau un aer vioi.

— Ba bine că nu! Ea ştie ce place publicului şi-o plătesc bine, fiindcă îşi dau seama că foaia se vinde mai mult pentru poveştile ei închipuite.

În acest moment începu conferinţa, dar Jo nici n-ascultă, căci în vreme ce profesorul Sands vorbea cu zeci de amănunte despre Keops, scarabei şi hieroglife, ea îşi nota pe ascuns adresa ziarului, îşi pusese de gînd să cîştige premiul de 100 de dolari, nici mai mult nici mai puţin, pe care-l oferea redacţia pentru un roman senzaţional. Cînd se termină conferinţa şi auditoriul se trezi, Jo îşi socotise cîtă avere o să aibă (de altfel nu era prima, pe hîrtie) şi se adîncise în planuri, pentru viitoarea intrigă a romanului, nehotărîtă dacă să pună duelul înainte de răpire sau după omor.

Nu pomeni nimic acasă de ambiţia ei, ci se puse pe lucru din răsputeri, chiar a doua zi spre marea nelinişte a mamei ei, care era întotdeauna îngrijorată, de cîte ori Jo se arunca în „vîrtej”. Nu mai scrisese niciodată în genul ăsta. Se mulţumise doar cu cîteva poveşti romantice şi dulcege pentru Vulturul în zbor. Experienţele ei în materie de teatru şi lecturile ei variate îi erau acum de folos, fiindcă îi sugerau efecte dramatice şi-i puneau la îndemînă intrigă, stil şi costume. Romanul era plin de ură îndîrjită şi de iubire disperată, desigur, atît cît îi permitea puţina ei experienţă în materie de sentimente puternice. Şi fiindcă aventurile se desfăşurau la Lisabona, puse la urmă ca deznodămînt, un cutremur potrivit şi impresionant. Manuscrisul fu trimis în ascuns, cu rugămintea că, daca nu merită premiul, ceea ce autoarea nici nu îndrăznea să spere, ar fi foarte mulţumită să primească orice sumă ar crede ei de cuviinţă.

Şase săptămîni e vreme lungă, cînd aştepţi şi mai ales cînd trebuie să ţii o taină; dar Jo Seu şi una şi alta şi începuse să piardă orice speranţă că va mai vedea vreodată manuscrisul înapoi, cînd într-o bună zi sosi o scrisoare care-i opri răsuflarea în loc, căci, deschizînd-o, ce-i văzură ochii: un cec de 100 de dolari! Un moment nu îndrăzni să-l atingă, de parcă ar fi fost otrăvit, apoi citi scrisoarea şi începu să plîngă. Dacă domnul cel amabil care îi scrisese rîndurile de încurajare ar fi ştiut cîtă bucurie făcuse unei alte fiinţe omeneşti, probabil că ar fi compus mai des scrisori, căci Jo puse mai mult preţ pe scrisoare decît pe bani. După atîţia ani de sforţări şi lupte deznădăjduite, era aşa de fericită să afle că a ajuns şi ea să facă ceva, deşi acest „ceva” nu era decît un roman senzaţional.

N-a existat femeie mai mîndră decît ea, cînd, după ce-şi şterse lacrimile, intră în camera unde se găseau ceilalţi, cu scrisoarea într-o mînă şi cu cecul în cealaltă, anunţînd că a cîştigat premiul, spre marea lor mirare şi bucurie. Apoi citiră toţi romanul şi-l lăudară; deşi, după ce îi spuse că e scris cu îngrijire, că intriga e bine închegată şi că, în totul, e pasionant, tatăl ei dădu din cap, a mustrare:

— Poţi să faci şi mai bine, Jo. Ţinteşte spre partea idealistă a vieţii, nu te uita atîta la bani.

— Eu sînt de părere că numai banii contează. Ce faci cu atîta bogăţie? şi Amy se uită cu respect la acea hîrtiuţă fermecată.

— Trimit pe mama şi pe Beth la mare pentru o lună sau două răspunse Jo imediat.

— Vai ce frumos! Nu, nu se poate, ar fi prea egoist din partea mea să primesc

Şi Beth bătu din palme fericită şi respiră lung, parcă ar fi simţit în plămîni aerul sărat de pe coastă, apoi se întunecă la faţă şi împinse la o parte cecul pe care Jo i-l pusese în faţă.

— Trebuie să te duci, fără discuţie! Ţin neapărat! De aceea m-am căznit atîta şi de aceea am şi reuşit. Dacă m-aş gîndi numai la mine, n-aş ajunge la nici un rezultat, pe cînd

aşa, am pentru cine să muncesc. Şi, pe urmă, mămica are neapărată nevoie să schimbe aerul. Doar n-are să te părăsească şi aşa plecaţi împreună. Hm, ce frumos ar fi să te vedem întorcîndu-te grăsuţă şi roşie la faţă, ca pe vremuri? Trăiască dr. Jo, care-şi vindecă întotdeauna bolnavii!

În sfîrşit, după multe discuţii, se duseră la mare şi, cu toate că Beth nu se întoarse acasă grăsuţă şi roşie la faţă, cît ar fi dorit ceilalţi, se simţi totuşi cu mult mai bine, iar doamna March le mărturisi că parcă a întinerit cu zece ani. Şi astfel, Jo fu mulţumită de felul cum s-au cheltuit banii ei de la premiu şi se puse iar neobosită pe lucru, hotărîtă să mai cîştige şi alte cecuri. Într-adevăr primi mai multe în anul acela şi începu să se simtă „cineva” în casă, căci peniţa ei fermecată făcea ca „prostiile” să le aducă o mulţime de înlesniri în casă. Fiica ducelui plăti nota la măcelărie, Mîna misterioasă aduse un covor nou în salon, şi Blestemul trapiştilor fu o adevărată mană cerească pentru familia March, căci cu el se cumpărară articole de bucătărie şi haine.

Bogăţia e desigur un lucru de invidiat, dar sărăcia îşi are şi ea partea ei bună, căci, în vreme de restrişte, munca intelectuală sau manuală, cînd e făcută cu tot sufletul, îi dă omului o satisfacţie deplină şi nevoia l-a silit pe om să creeze aproape toate lucrurile folositoare, frumoase şi bune de pe lume. Jo încercase acest gen de mulţumire sufletească şi nu mai invidia pe fetele bogate, mingîindu-se cu gîndul că-şi putea acoperi nevoile, fără să ceară cuiva vreun ban.

Poveştile ei erau puţin băgate în seamă, totuşi găseau cititori, încurajată de acest fapt, se hotărî să dea lovitura cea mare, care să-i aducă în acelaşi timp faimă şi avere. Îşi copie romanul pentru a patra oară, îl citi tuturor prietenilor de încredere şi apoi îl supuse pe rînd, cu teamă, hotărîrii a trei editori. În cele din urmă i se propuse să-l publice, cu

condiţia să taie o treime din el şi să lase la o parte tocmai pasajele pe care ea le găsea cele mai bune.

— Acuma trebuie să aleg între două alternative; sau îl fac pachet la loc şi-l bag în dulapul meu de tinichea, ca să-l refac şi să-l tipăresc pe cont propriu, sau îl ciopîrţesc, ca să fac pe placul cumpărătorilor şi capăt pe el cît o da Dumnezeu. E bun lucru să fie numele familiei înconjurat de o aureolă de glorie, dar e şi mai bine să ai bani sunători, aşa încît trebuie să luăm o hotărîre definitivă, şi Jo strînse un consiliu de familie şi supuse situaţia dezbaterii acestui consiliu.

— Să nu-ţi strici cartea, fata mea> fiindcă e în ea mai mult decît îţi închipui şi firul acţiunii e bine condus. Mai aşteaptă şi mai îndreaptă, fu sfatul tatălui ei şi, cum îi era vorba, aşa îi era şi fapta lui, căci treizeci de ani aşteptase cu răbdare să se coacă fructele muncii sale şi nici acum, cînd erau galbene, nu se grăbea să le culeagă.

— Cred că Jo are să tragă mai mult profit, dacă încearcă decît dacă aşteaptă, zise doamna March. Critica e prima piatră de încercare a unei astfel de scrieri, fiindcă îi scoate la iveală merite şi cusururi, la care nu s-ar aştepta, şi o ajută să facă mai bine în viitor. Noi sîntem prea părtinitori, dar laudele şi imputările celor din afară îi vor fi de folos, din punct de vedere literar, dacă nu din punct de vedere financiar.

— Da, zise Jo, urmărind raţionamentul mamei ei, aşa e! Eu singură nu-mi pot da bine seama ce e bine şi ce e rău în scrierea mea. Mi-ar prinde bine să cunosc părerea unei persoane cuminte şi dezinteresate.

— Eu n-aş scoate un rînd, fiindcă, făcînd aşa, aş strica totul. Vezi, interesul romanului stă mai mult în mersul gîndirii personajelor, decît în desfăşurarea acţiunii, şi nu s-ar mai înţelege nimic, u?că n-ai da lămuriri, pe măsură ce povestirea înaintează, zise Meg care era convinsă că acesta e cel mai bun roman care a fost scris vreodată.

— Dar domnul Allen zice: „Scoate explicaţiile, fă-l concis şi dramatic şi lasă personajele singure să-şi spună povestea”, întrerupse Jo, citind tare observaţiile editorului.

— Fă cum îţi spune domnul Allen. El ştie ce se vinde, pe cînd noi nu ştim. Să fie o carte care să placă celor mulţi şi care să-ţi aducă bani destui. Mai tîrziu, cînd ai să-ţi faci un nume, ai să-ţi poţi permite şi digresiuni, şi atunci bagi şi pasajele metafizice şi filozofice, zise Amy, care privea lucrurile numai din punct de vedere practic.

— Ei acuma, dacă am pasaje metafizice şi filozofice, nu e vina mea, se scuză Jo rîzînd, fiindcă eu nu mă pricep în asemenea chestiuni. Ştiu doar ce am prins, cînd şi cînd, de la tata. Dacă am izhulit să împletesc astfel de idei cu o temă de iubire, cu atît mai bine pentru mine. Tu de ce părere eşti, Beth?

—Aş vrea aşa de mult să-l văd tipărit cît mai curînd, fu tot ce zise Beth, zîmbind dar, fără să vrea, apăsă atît de tare pe ultimele cuvinte şi se uită la Jo cu atîta patimă în ochi, că lui Jo parcă i se puse un sloi de gheaţă pe inimă, o apucă o teamă de neînţeles şi nu mai pregetă să o dea la tipar „cît mai curînd”.

Şi astfel, cu o tărie demnă de o spartană, tînără autoare puse pe masă primul ei copil şi-l disecă fără milă. În dorinţa de a fi pe placul tuturor, ascultă de sfatul tuturor, şi ca bătrînul cu măgarul din poveste, nu mulţumi pe nimeni.

Tatălui îi plăcea partea metafizică ce pătrunsese în roman fără voia ei, aşa încît Jo o păstră, deşi se îndoia dacă face bine.

Mama ei găsea că erau cam prea multe descrieri. Le scoase deci aproape pe toate şi atunci dispără o mulţime de pasaje de legătură, necesare povestirii. Meg admiră partea tragediei. Ca să-i facă pe plac, Jo băgă şi mai multă cruzime şi durere, iar Amy nu se împăca cu partea hazlie, şi, cu cele mai bune intenţii, Jo potoli tonul scenelor vesele, care înviorau puţin caracterul sumbru al romanului. Şi ca să pună capăt acestei masacrări, tăie o treime din carte şi apoi plină de încredere trimise biata poveste, ca pe un canar

căruia îi dai drumul din colivie, să-şi caute norocul în lumea largă.

Romanul fu tipărit pînă la urmă. Îi aduse 300 de dolari şi, pe deasupra, nesfîrşite laude şi imputări, şi unele şi altele cu mult mai serioase decît se aşteptase ea, încît biata Jo nu mai ştia ce să mai creadă, şi trecu multă vreme, pînă să-şi recapete încrederea în sine.

— Ziceai, mamă, că au să-mi fie de folos articolele de critică. Dar cum, să-mi fie de folos, cînd se contrazic unele pe altele? Pînă acuma eu nu ştiu dacă am scris o carte care promite, sau dacă am călcat cele zece porunci, se plînse Jo, răsfoind un teanc de fragmente tăiate din jurnale, pe care citindu-le, era acum bucuroasă şi plină de mîndrie, acum mînioasă sau abătută. Asta zice: „Teoria cărţii e greşită, plină de închipuiri morbide, de idei ce se leagă de spiritism şi magie, de personaje nenaturale”. Bine, dar eu n-am nici o teorie, în spiritism şi magie nu cred, şi personajele le-am luat din viaţa de toate zilele, aşa că nu văd cum poate să aibă dreptate acest om. Altul, zice: „*E unul dintre cele mai bune romane americane din ultima vreme*” (am citit eu mult mai bune) şi alt domn îmi aruncă în faţă că: „*deşi e original şi e scris cu multă putere de sentiment, e o carte periculoasă*”. Nu-i adevărat! Unii îşi bat joc de ea, alţii se întrec cu laudele şi aproape toţi se leagă de teoria cărţii, ca şi cum ar exista una, cînd eu am scris-o din plăcere şi pentru bani. Îmi pare rău că n-am tipărit-o toată. Nu pot să sufăr să fiu judecată greşit cu atîta asprime.

Familia şi prietenii o consolară şi-i lăudară cartea, fără rezerve. Totuşi fu un hop greu de trecut pentru Jo, care era o fată sensibilă, cu multă inimă şi cu intenţii aşa de bune, care, în aparenţă, ieşiseră aşa de prost. Cu toate astea îi servi la ceva, căci cei care îi criticaseră cartea fără părtinire, îi dădură îndrumări care-i folosiră mai tîrziu, în cariera ei de scriitoare şi cînd se obişnui să nu mai pună toate la inimă, rîse şi ea de biata ei cărticică, dar îşi păstra totuşi încrederea în sine şi ieşi mai înţeleaptă şi mai tare din lupta pe care avusese s-o susţină.

— De vreme ce nu sînt un geniu, a Keats, înfrîngerea asta n-are să mă doboare, zise ea curajoasă, şi la urma urmei pot să mă distrez şi eu pe socoteala criticilor. Au găsit că tocmai părţile luate din viaţa de toate zilele sînt imposibile şi fără sens, iar scenele pe care le-a creat capul meu cel prost, le-au calificat drept „uimitor de naturale, de gingaşe şi de reale”. Aşa că nu-mi pasă de critici. Cînd am să mă simt în stare, mă pun iar pe lucru şi mai scriu un roman.

CAP. V
ÎNCERCĂRI ÎN GOSPODĂRIE

Ca multe alte tinere gospodine, Meg îşi începu căsnicia cu hotărîrea neclintită de a fi o soţie model. Lui John trebuie să-i pară casa un rai, să fie întîmpinat totdeauna cu zîmbetul pe buze, să mănînce numai bucate alese şi nici să nu bage de seamă, cînd i-a căzut un nasture. Meg punea atîta dragoste şi voie bună în tot ce făcea, încît nu se putea să nu reuşească, în ciuda tuturor piedicilor. Totuşi, în raiul ei nu prea era linişte. Stăpîna se agita întruna, dorind să iasă toate perfect, nu-şi găsea niciodată locul şi-şi făcea singură prea multe griji, uneori era aşa de obosită, că nici nu mai avea puterea să zîmbească. John se îmbolnăvi de stomac după cîteva zile de „bucate alese” şi nerecunoscător faţă de osteneala ei, ceru mîncăruri mai simple. Cît despre nasturi, Meg începu să se întrebe unde Dumnezeu dispar şi îl certă pe John că n-are grijă de hainele lui şi-l ameninţa că-l pune să şi-i coasă singur şi atunci să vadă dacă rezistă, cînd trage de ei.

Se simţiră foarte fericiţi, chiar cînd descoperiră că nu pot să trăiască numai cu iubire, John n-o găsi pe Meg mai puţin frumoasă, cînd ea îi zîmbea pe deasupra ibricului de cafea; şt nici Meg nu-l găsi pe John prozaic, cînd dimineaţa, după ce o săruta, o întreba cu voce dulce:

— Scumpa mea să-ţi trimit carne -de vacă sau de berbec pentru diseară?

Căsuţa încetă de a mai fi un templu venerat şi deveni o casă omenească şi tînără pereche îşi dădu seama că e mai bine aşa. La început gospodăria li se părea un joc de copii. Mai apoi John trebui să-şi vadă serios de biroul lui, simţind ca-l apasă grijile unui cap de familie. Meg îşi atîrnă în cui capoadele vaporoase, îşi puse un şorţ mare dinainte şi se apucă de treabă, cu mai multă bunăvoinţă decît pricepere.

La început, încercă să gătească întocmai cum scria la cartea de bucate a doamnei Cornelius, cu o grijă şi o răbdare fără seamăn. Uneori era silită să-şi poftească familia la masă, ca să aibă cine mînca ospăţul prea îmbelşugat. Alteori făcea un pachet mare cu toate mîncărurile nereuşite, ca să le ascundă de privirea amuzată a celorlalţi, şi le trimitea pe ascuns cu Loty, ca să fie consumate de stomacurile încăpătoare ale micilor Hummel. Dar, după ce făcea socoteala săptămînală cu John, i se mai potolea entuziasmul culinar, pentru cîtăva vreme. Îl punea pe John la post, cu papară, chiftele şi cafea fierbinte în fiecare zi. Răbdarea bietului om era pusă astfelja grea încercare, dar el le suporta toate, fără să crîcnească. Înainte însă de a găsi echilibrul perfect al căsniciei lor, se petrecu un fapt inevitabil între doi oameni care abia au început să trăiască împreună: Meg şi John se certară.

Cum e lesne de înţeles la o gospodărie, Meg dorea neapărat să-şi umple cămara cu dulceţuri pregătite de ea şi atunci se apucă să facă singură jeleul de coacăze. Pentru aceasta îi ceru hii John să-i trimită acasă vreo cincisprezece borcănaşe şi mai multe kilograme de zahăr, dat fiind că se copseseră coacăzele în grădina lor şi trebuiau făcute imediat. Cum John era încredinţat că soţia lui se pricepe la orice şi se mîndrea, nevoie mare, cu talentele ei de gospodină, îi îndeplini numaidecît dorinţa. Dădu deci poruncă să i se aducă cincizeci de borcănaşe de toată frumuseţea şi jumătate de căpăţînă de-zahăr şi trimise şi pe

un băieţaş să-i culeagă coacăzele. Meg îşi strînse părul într-o bonetă, îşi suflecă mînecile pînă la coate, îşi înnodă dinainte un şorţ, care-i şedea bine, deşi avea haveţică şi tînăra gospodină se apucă de treabă, sigură că toate vor merge strună. Nu stătuse lîngă Hannah de atîtea ori, cînd îl făcea? Numărul borcanelor o' cam îngrijora, dar lui John îi plăcea aşa de mult jeleul, că Meg le văzu în minte înşirate toate pe raft şi se hotărî să le umple. Dimineaţa trecu toată, scoţînd sîmburi, fierbînd şi legînd jeleul. Făcu tot ce se pricepea. Citi cu atenţie ce scria în cartea doamnei Cornelius, îşi bătu capul să-şi amintească cum făcea Hannah şi ce nu făcuse ea. Fierse din nou, puse iar zahăr şi legă încă o dată, dar degeaba, zeama aceea îngrozitoare nu voia să se închege.

Abia se abţinea să nu dea o fugă pînă acasă, aşa cum era, cu şorţ şi să ceară o mînă de ajutor, dar se înţelesese cu soţul ei să nu plictisească pe nimeni cu necazurile, cu încercările, sau cu certurile lor personale. Ba începuseră chiar să rîdă, cînd venise vorba de certuri, ca şi cum aşa ceva nu s-ar putea întîmpla niciodată în casa lor. În orice caz, hotărîrea luată era bun luată, şi nimeni nu trebuia să-şi vîre nasul în treburile lor. De aceea se chinui singură cu dulceaţa ei îndărătnică toată ziua aceea călduroasă de vară şi pe la 5, se aşeză pe un scaun, în dezordinea din bucătărie. Deznădăjduită, îşi frînse mîinile înnegrite de fructe, se înfurie, şi apoi, ne mai ştiind cum s-o scoată la capăt, izbucni în plîns.

Se întîmplă însă că Meg, într-o pornire de ospitalitate, repetase de multe ort:

— Bărbatul meu e liber să aducă în casă pe oricine vrea şi oricînd vrea. Nu va fi nici supărare, nici neînţelegeri, ci casa va fi mereu pregătită să primească oaspeţi, iar soţia lui îl va întîmpina cu braţele deschise şi cu zîmbetul pe buze.

— John dragă, cînd ai poftă, cheamă-ţi prietenii şi eu voi fi fericită să-i cunosc.

Îndemnul era ademenitor, fără doar şi poate. John, încîntat, abia acum începu să înţeleagă ce înseamnă sa ai de soţie o femeie cu spirit larg. Dar, deşi avuseseră de mai multe ori musafiri, nu se întîmplase niciodată să vină cineva pe neaşteptate şi Meg n-avusese încă prilejul să erate cît de bine ştie să se descurce în împrejurări grele. Aşa se întîmplă întotdeauna în această vale a plîngerii. În aşa fel sînt legate unele fapte în lumea asta, că nouă, bieţi muritori, nu ne rămîne decît să ne minunăm, să le deplîngem şi să le suportăm cum putem.

Dacă John n-ar fi uitat cu totul de jeleu, nu i s-ar fi putut ierta că a ales tocmai acea zi din toate zilele anului, ca să aducă cu el pe un prieten la masă, fără să o fi înştiinţat pe Meg mai dinainte. Ştia că de dimineaţă aşternuseră pe hîrtie o listă de bucate, care-ţi lăsa gura apă, şi, numai gîndindu-se ce mîndră o să-i apară nevestica lui, cînd o ieşi veselă întru întimpinare, John grăbi pasul, să ajungă mai iute acasă, în tovărăşia prietenului său.

Lumea asta e plină numai de deziluzii şi John descoperi acest lucru cum ajunse la „Cuibul porumbeilor”. Uşa din faţă stătea de obicei larg deschisă, acum era zăvorită, .şi noroiul de pe trepte nu-l măturase nimeni. Ferestrele de la salonaş erau închise şi perdelele trase. John se aştepta s-o vadă pe Meg cosînd zîmbitoare pe prag, într-o rochie albă, care-i şedea aşa de bine şi cu un nod în păr, sau măcar să le iasă în întimpinare cu ochi scînteietori şi, cu un gest timid să poftească pe musafiri să intre. Nimic, nici ţipenie de om pe nicăieri; doar un băieţel mînjit cu roşu dormea lîngă nişte rădăcini de coacăze.

— Tare mă tem că s-a întîmplat ceva. Treci te rog în grădină, Scott, pînă o caut eu pe soţia mea, zise John, neliniştit de tăcerea şi singurătatea ce părea că domneşte în casa lui.

Porni repede spre bucătărie, prin curte, dus de un miros pătrunzător de zahar ars şi domnul Scott îl urmă fără grabă, mirat de această înfăţişare a casei. Se opri discret la

oarecare distanţă; dar de unde era, putea să vadă şi sa audă tot şi, cum nu era însurat, scena îl distra grozav.

În bucătărie era o harababură fără margini. Un rind de jeleuri fusese pus zeamă în borcane, un alt rind era aruncat pe podea şi un al treilea fierbea, bolborosind vesel pe maşină. Fără să se sinchisească de ce se întîmplă în jurul ei, Lotty mînca liniştită pîine cu sirop de coacăze, căci jeleul nu vrusese să se lege nici pînă la ora asta înaintată, iar doamna Brooke, cu şorţul în cap, plîngea cu sughiţuri.

— Fetiţa mea, ce s-a întîmplat? strigă John, dînd fuga înăuntru.

Bietul om se îngrozi, cînd văzu mîinile opărite, şi-şi închipui că trebuie să se fi întîmplat ceva îngrozitor. Mai ales îl chinuia gîndul că afară în grădină aştepta un musafir.

— John dragă, sînt aşa de obosită şi de supărată şi m-am încălzit peste măsură. M-am necăjit cu jeleul ăsta pînă m-au apucat toţi nervii. Vino şi ajută-mi, te rog, că nu mai pot, şi biata fată istovită, se aruncă de gîtul lui, sărutîndu-l dulce — la propriu şi la figurat — căci era stropită cu jeleu de sus pînă jos.

— Dar ce este? S-a întîmplat vreo nenorocire ? întrebă John îngrijorat, sărutînd cu dragoste vîrful bonetei care era acum cu faţa la spate.

— Da! suspină Meg deznădăjduită.

— Spune repede şi linişteşte-te, scumpa mea. Mă doare să te văd plîngînd. Ce-i, dragă?

— Jeleul nu... nu se leagă... şi... şi nu ştiu ce să fac!

John Brooke începu să rîdă cu hohote cum nu mai rîsese niciodată în viaţa lui şi ironicul Scott zîmbi, fără să vrea, la auzul acestei izbucniri neaşteptate de veselie, care pentru Meg fu însă ca o lovitură de moarte.

— Numai pentru atîta lucru te-ai necăjit? Aruncă-l pe fereastră. Nu-ţi mai bate capul cu el. Îţi cumpăr eu zeci de kilograme, dacă ai poftă, dar pentru numele lui Dumnezeu, lasă nevricalele astea. Am adus pe Jack Scott la masă şi...

John nu-şi sfîrşi fraza, căci Meg îl împinse cît colo şi se trînti pe un scaun şi, împreunîndu-şi mîinile cu un gest tragic, se înfurie şi-i făcu imputări:

— Un musafir, cu harababura asta de aici! John Brooke, cum ţi-a trecut prin minte aşa ceva?

— Sst! E în grădină. Am uitat de blestematul ăsta de jeleu. Ei, acuma am făcut-o, s-a terminat.

Şi John se întrebă îngrijorat cum o s-o scoată la capăt.

— Trebuia să-mi fi spus azi dimineaţă sau măcar să-mi fi trimis vorbă. Ştiai doar cîte am pe cap, zise Meg, foc şi pară de mînie.

— Azi dimineaţă n-aveam de unde să ştiu şi cînd era să-ţi trimit vorbă, dacă l-am întîlnit pe drum. Nici prin gînd nu mi-a trecut să te întreb, cînd mi-ai spus de zeci de ori să vin acasă cu cine vreau şi cînd vreau. Am încercat acuma, dar a doua oară nu mai fac, asta îţi făgăduiesc!

— Sper şi eu! Du-l de aici! Eu nu pot să ies şi mîncare nu e.

— Ei, asta-i bună! Ce-ai făcut cu carnea de vacă şi zarzavaturile pe care ţi le-am trimis? Şi parcă ziceai că faci o budincă? strigă John dînd fuga la cămară.

— N-am avut vreme să gătesc şi aveam de gînd să mîncăm la mama. Iartă-mă John, dar aşa au fost împrejurările, şi Meg începu iar să plîngă.

John nu era iute din fire, dar era şi el om. Să vii acasă, după o zi de muncă, obosit şi înfometat, şi să-ţi găseşti nevasta bocind, casa întoarsă pe dos şi masa nepusă, îşi piere toată voia bună şi nu-ţi priește odihna. Cu toate astea, el nu se înfurie şi mica neînţelegere s-ar fi sfîrşit aici, dacă John şi-ar fi ţinut mai bine gura.

— Am intrat într-o încurcătură, e drept, dar dacă m-ajuţi tu puţin, ne descurcăm noi repede. Nu mai plînge dragă, ci mai bine încearcă şi fă o sforţare, şi dă-ne ceva să mîncăm, orice o fi, că sîntem înfometaţi ca nişte lupi. Dă-ne de pildă nişte friptură rece şi pîine cu brînză. Jeleu nu pretindem.

Era doar o glumă nevinovată, dar lui Meg nu-i trebuie mai mult şi îndată îi sări ţandăra.

— Descurcă-te sigur, cum vei şti. Eu sînt prea obosită, ca să mai fac vreo sforţare. Auzi dumneata, pofteşti un musafir la masă şi-i dai să roadă un os şi să muşte dintr-o felie de pîine cu brînză. Eu una ca asta nu fac. Du-l pe Scott la mama, şi dacă te întreabă de mine, spune-i că am plecat de acasă, sînt bolnavă, moartă, în sfîrşit ce-i şti! Eu nu dau ochii cu el, şi puteţi să rîdeţi cît poftiţi de mine, şi de jeleul meu, mîncare tot nu căpătaţi, şi, după ce-i zvîrli în faţă aceste vorbe dintr-o răsuflare, Meg aruncă şorţul cît colo, părăsi în grabă cîmpul de luptă şi se încuie la ea în cameră.

Ce făcură cei doi în lipsa ei, nu se află niciodată; dar cînd Meg coborî în sufragerie după plecarea lor, se îngrozi de ce găsi acolo. Lotty îi povesti că au mîncat şi au rîs, pînă n-au mai putut şi că domnul i-a dat poruncă să arunce toată zeama cea dulceagă şi să ascundă undeva borcanele.

Meg ar fi fost gata să se ducă să se jeluiască mamei sale, dar îi fu ruşine de ea şi simţi că n-ar fi frumos faţă de John şi, după ce strînse repede masa, se îmbrăcă frumos şi se puse să-l aştepte, să-i ceară iertare.

Din nefericire, John nu vedea lucrurile în acelaşi fel. Faţă de Scott luase totul în glumă, îl rugase s-o ierte pe soţia lui, că nu poate veni, şi făcuse pe gazda cu atîta voie bună, că musafirul plecă încîntat de acea masă improvizată în pripă şi făgădui că mai vine. Dar, John era supărat, deşi nu voia să arate, şi avea de ce. Meg îl băgase în încurcătură şi, cînd avusese mai multă nevoie de ajutorul ei, îl părăsise.

„Nu se poate să tot spui cuiva că poate să aducă acasă pe cine vrea şi cînd vrea, şi pe urmă, cînd îl asculţi, să se înfurie, şi tot mie să-mi găsească vină. Nu, asta nu se face şi Meg trebuie să ştie lucrul ăsta, odată pentru totdeauna”.

Înăbuşise supărarea în timpul mesii, dar cînd se termină totul şi se întoarse acasă, după ce-l condusese pe Scott, începu, să-i pară rău de asprimea lui.

„Biata fetiţă! A încercat să mă mulţmească pe mine şi eu i-am adus altă belea pe cap. Sigur că a greşit, doar e

tînără. Trebuie să am răbdare şi s-o învăţ cum e mai bine”, şi i se urcă sîngele la cap, gîndindu-se că poate Meg s-o fi dus acasă, să se plîngă, şi ceilalţi o să se vîre în treburile lor, dar apoi îşi zise: „Sigur că Meg plînge acasă, nenorocită. Să mă duc s-o mîngîi” şi grăbi pasul, hotărît să fie liniştit şi răbdător, dar să nu cedeze nici în ruptul capului şi să-i arate că a greşit şi că nu s-a purtat frumos cu soţul ei.

Meg îşi pusese şi ea în minte să fie liniştită şi răbdătoare, dar să nu cedeze şi să-i arate lui că nu s-a purtat frumos.

Ar fi vrut să dea fuga să-i iasă înainte, să-i ceară iertare, şi el s-o sărute şi s-o mîngîie; dar, cînd intră John pe uşă, nu se mişcă de pe scaun, ci începu să cînte cu jumătate de glas, cosînd, şi leganîndu-se fără grija.

John fu foarte dezamăgit, cînd văzu că nu-l întîmpină nici o „Niobe înlăcrămată”, dar îşi zise că demnitatea lui e în joc şi deci nu el trebuie să ceară întîi iertare. Intră foarte calm în odaie, se aşează pe divan şi zise aşa, ca să spună ceva:

— Astă seară e lună nouă, Meg.

— N-am nimic contra, răspunse Meg.

Domnul Brooke încercă sa aducă vorba despre alte lucruri care-i priveau pe ei, dar doamna Brooke răspundea fără chef şi conversaţia lîncezea. John se duse la fereastră, desfăcu jurnalul şi se cufundă în el, Meg se duse la cealaltă fereastră şi începu să coasă, ca şi cum de floricelele de pe papucii ei atîrna viaţa cuiva. Nici unul nu zicea nimic, amîndoi erau liniştiţi şi răbdători, dar nu cedau deloc şi amîndoi se simţeau prost.

„O, Doamne”, oftă Meg, „greu e să fii măritată. Îţi trebuie iubire şi putere de a îndura, cum zicea mama de atîtea ori. Cuvîntul „mamă” făcu să-i vină în minte sfaturi pe care i le dăduse de mult, pentru care ea protestase neîncrezătoare.

„John e un băiat bun, dar are şi el cusururile lui şi trebuie să te obişnuieşti să le cunoşti şi să le înduri cu resemnare, pentru că şi tu le ai j)e ale tale. E un om hotărît,

dar nu se încăpăţînează, dacă ştii sa-l iei cu binişorul, în loc să-i ţii piept semeaţă. Ştii că e foarte corect şi ţine să i se spună totdeauna adevărul, deşi tu zici că „face pe grozavul. Nu-l înşela niciodată, cu vorba sau cu fapta, şi atunci el va avea încredere absolută în tine. Nu seamănă la fire cu noi, dar cînd izbucneşte, e greu să-l mai potoleşti. Vezi să nu-i trezeşti mînia, că atunci s-a dus pacea căminului vostru. Chiar dacă n-aveţi nici unul dreptate, du-te şi cere-i tu iertare cea dintîi şi fereşte-te de vrajbă, de neînţelegeri şi de vorbe grele, care sapă o prăpastie între oameni şi sînt pricina necazurilor mari de mai tîrziu”.

La aceste sfaturi se gîndea Meg, pe cînd cosea de zor, în amurg, îşi zise că asta e prima lor ceartă. Vorbele pe care le rostise ea după-amiază i se păreau nedrepte, mînia ei i se părea fără rost şi, cînd se gîndi la bietul John, care venea acasă înfometat, inima i se muie deodată.

Cu lacrimi în ochi îi aruncă o privire pe furiş, dar el părea că n-o vede, cu nasul virît în jurnal. Atunci îşi puse lucrul departe, se sculă, se îndreptă încet-Încet spre el. Îi venea greu să-şi învingă mîndria, rămase în picioare în spatele lui, dar el nu întoarse capul, Un moment i se păru că îi va fi peste putinţă să ceară iertare, apoi îşi zise:

„Trebuie să fac eu începutul, ca să nu-mi pară rău mai tîziu”, şi, aplecîndu-se, îl sărută uşor pe frunte şi astfel se împăcară. Sărutarea lui Meg însemna mai mult decît orice frază de scuză, şi John o^ridică pe genunchi şi-i zise cu dragoste:

— Îmi pare rău că am rîs de borcanele tale cu jeleu. Iartă-mă, dragă, n-am să mai fac niciodată.

Totuşi scene ca aceasta se mai repetară, de cîteva ori, dar amîndoi fură de părere că jeleu ca al lor nu s-a mai văzut.

Cîteva zile mai tîrziu, Meg ţinu neapărat să-l invite pe domnul Scott la masă şi-i servi o masă bună şi de data asta fu atît de veselă şi de amabilă şi totul merse strună, încît domnul Scott îi spuse lui John că e un băiat fericit, iar tot drumul spre casă se gîndi la necazurile lui de burlac.

O dată cu toamna, se iviră noi greutăţi în viaţa lui Meg. Legase iar prietenia cu Sallie Moffat, care, din cînd în cînd, dădea fuga la Meg, să mai stea de vorbă cu ea sau poftea pe „biata fată” să vină pe la ea.

Meg era încîntată, fiindcă în zilele ploioase îi era urît singură şi se săturase să tot coasă şi să citească mereu. Şi astfel Meg se învăţă să se ducă deseori pe la ea şi, fiind cochetă din fire, începu să invidieze toaletele lui Sallie şi să-i pară rău că nu le are şi ea. Sally mărinimoasă ar fi fost gata să-i dea tot ce-i dorea inima, dar Meg nu primea, fiindcă ştia că nu-i place lui John; dar într-o zi se apucă să facă un lucru care l-âr fi supărat mai tare pe John.

Meg ştia cît cîştigă soţul ei şi-i plăcea să ştie că el are încredere în ea, în toate privinţele şi mai ales în chestiunile de bani. Ştia unde ţine el banii şi putea să cheltuiască cît poftea, numai să ţie socoteală de tot, să nu facă datorii şi să nu uite că e soţia unui om sărac. Pînă acum, totul merse ca pe rotiţe. Caietele cu socoteli erau ţinute la zi şi i le arătase fără teamă la sfărşitul fiecărei luni. Dar în toamna asta, şarpele se strecură în raiul lui Meg şi o ispiti, ca pe multe Eve moderne, nu cu mere, ci cu toalete. Meg nu putea suferi să pară sărăcăcios îmbrăcată şi să trezească mila; dar îi era ruşine ş-o spună şi, ca să se mîngîie, îşi cumpără cîte ceva din cînd în cînd, ca să nu zică Sally că se scumpeşte la lucrurile de nimic. Dar, după ce cumpăra, îi părea rău, pentru că fleacurile nu prea servesc la mare lucru, dar costă aşa de puţin, şi atunci de ce să te mai necăjeşti că le-ai luat? Şi aşa, fleacurile se înmulţeau la ea în casă, pe zi ce trecea.

Dar după cîtva timp băgă de seamă că lucrurile de gătează costaseră mai mult decît îşi închipuise. Cînd făcu socotelile la sfîrşitul lunii, se îngrozi de cît cheltuise. John fu ocupat luna aceea şi o lăsă pe ea să facă plăţile. Luna următoare lipsi de acasă, dar a treia lună o chemă pe Meg să controleze împreună caietele pe toate săptămînile din urmă şi Meg ţinu minte, multă vreme ziua aceea. În ajun făcuse un lucru îngrozitor, care o apăsa pe conştinţă.

Fusese cu Sallie, să-şi cumpere materiale pentru rochii şi Meg ar fi dorit din suflet să-şi ia şi ea de una — aşa o mătase uşoară şi tinerească pentru ceaiuri — se săturase de rochia ei neagră şi pe urmă numai fetiţele poartă rochii subţiri iarna. Mătuţa March le dădea de obicei surorilor cîte douăzeci şi cinci de dolari, ca dar de Anul Nou. Cum nu mai era decît o lună pînă atunci, putea să ia din banii de acasă şi făcea o afacere cumpărînd mătasea aceea mauve, cu care o îmbia negustorul din magazin. John o încredinţase că ce e al lui, e şi al ei. Bine, dar se face să scoţi din buget încă douăzeci şi cinci de dolari, în afară de cei promişi? Meg şovăi cîteva clipe, dar Sallie se ţinu atît de capul ei, ca s-o ia oferindu-se chiar să-i împrumute şi banii, că, aruncînd o ultimă privire mătăsii care-i foşnea în mîini, zise:

— O iau, şi întinse banii.

Sallie se bucură şi Meg rîse, ca şi cum ar fi fost un lucru fără importanţă, şi apoi plecă iute din prăvălie, parcă ar fi furat ceva şi-i era teamă să n-o prindă.

Ajunsă acasă, întinse toată mătasea pe pat, încercînd să-şi adoarmă remuşcările; dar parcă acum o rodeau şi mai tare, căci mătasea nu mai făcea ape aşa frumoase, nu-i mai venea aşa bine şi, cînd şopti încet, că a dat pentru ea „cincizeci de dolari”, parcă i se opri un nod în gît. O strînse şi o puse de o parte, dar şi noaptea în somn o chinuia gîndul că a făcut ceva rău. Cînd John scoase caietele în seara aceea, lui Meg parcă i se tăiară picioarele şi pentru prima oară, de cînd se măritase, îi fu frică de soţul său. Îi cercetă privirea ochilor lui căprui şi buni, şi-şi zise că ar putea să se uite la ea foarte încruntaţi, deşi avea o lumină veselă în ei, de parcă ar fi aflat ce ispravă făcuse şi nu voia să-i spună.

Toate plăţile erau făcute la timp, şi socotelile erau în ordine. John o lăudă încîntat şi tocmai se pregătea să deschidă cutia, pe care ei o numeau „bancă”, în care ţineau de obicei banii, cînd Meg îi opri mîna, zicînd cu un zîmbet nervos:

— N-ai terminat încă, n-ai văzut caietul meu de socoteli.

John nu-i cerea niciodată să-l vadă, dar ea ţinea morţiş să i-l arate şi se distra grozav, cînd îl vedea minunîndu-se de ce lucruri ciudate pot să-şi cumpere femeile, şi-l punea să ghicească ce sînt „buioneurile” şi să întrebe cum poate să coste cinci-şase dolari şi să numească pălăria o nimica toată, făcută din trei trandafiri, un petec de catifea şi două panglici. În seara aceea era hine dispus şi avea poftă să rîdă puţin de tîrguielile complicate ale lui Meg, s-o certe în glumă că e cheltuitoare şi apoi s-o sărute, spunindu-i că nu e pe lume soţie mai cumpătată decît a lui.

Meg scoase caietul cu teamă şi i-l puse dinainte. Apoi rămase în picioare la spatele scaunului lui şi mîngiindu-i fruntea încreţită zise cu greutate:

— John dragă, mi-e ruşine să-ţi arăt caietul meu. De cîtva timp sînt inspăimîntător de risipitoare. Ştii, de cînd ies, am nevoie de cîte ceva. Sallie m-a îndemnat să iau ce-mi trebuie şi eu n-am putut rezista. Am să plătesc eu o parte din cheltuieli, cu banii de la Anul Nou, dar îmi pare rău de ce am făcut, pentru că ştiu că ai să te superi.

John rîse, o trase lîngă el şi ţinînd-o de mijloc, zise vesel:

— Nu te mai ascunde acolo, că doar n-o să te bat, că ţi-ai luat o pereche de pantofi. Sînt mîndru de picioarele frumoase ale nevestii mele. Ei, şi ce-i dacă ai dat opt sau nouă dolari pe nişte pantofi?, şi zicînd acestea John o privi, zîmbind.

„O, Doamne, ce o să zică, atunci cînd o vedea «cincizeci de dolari» în carnet?, şi Meg se cutremură iar, cînd îşi aduse aminte.

— „E mai rău decît pantofi, e o rochie de mătase”, zise Meg cu oarecare nelinişte, hotărîtă să termine odată cu povestea asta.

— „Ei, s-auzim care e suma asta de speriat?”, şi John o privi drept în ochi, ca totdeauna, dar ea nu fu în stare să-i susţină privirea.

Întoarse foaia şi, plecind ochii, îi arătă cu degetul suma din josul paginei. Cîteva minute se auzi numai tic-tacul

pendulei, apoi John spuse încet, căutînd să-şi ascundă nemulţumirea:

— Ei, cincizeci de dolari, parcă nu-i chiar aşa de mult, pentru o rochie, cu toate volănaşele şi danteluţele pe care le puneţi.

— Dar nu e încă lucrată, şi Meg se îngrozi la gîndul că va mai trebui să plătească încă.

— Şapte metri de mătase pentru o femeie mică de statură e cam mult, dar sînt sigur că, atunci cînd va pune rochia soţia mea, va fi tot aşa de elegantă ca a lui Ned Muffat, se mulţumi să zică John, cu răceală.

— John, ştiu că eşti supărat, şi ai de ce să fii. Nu vreau să-ţi prăpădesc banii pe nimicuri, dar nu mi-am dat seama că o să mă coste aşa de mult. Şi pe urmă, cînd o văd pe Sallie că-şi cumpără atîtea lucruri, şi i se face milă de mine, că mie nu-mi dă mîna, mă doare în suflet. Încerc să mă mulţumesc cu puţin, dar e aşa de greu! M-am săturat de sărăcie.

Ultimele vorbe fură rostite în şoaptă, dar John le auzi, şi-l duru, cînd îşi aduse aminte de cîte plăceri se lipsea el, ca să o mulţumească pe Meg. Ea îşi muşcă buzele de părere de rău, cînd văzu că John dă caietele de o parte, obosit şi se scoală, zicînd cu un tremur în voce:

— Mă aşteptam să ajungem aici. Fac ce pot, Meg.

Dacă ar fi certat-o sau ar fi luat-o de umeri şi ar fi scuturat-o, pe Meg n-ar fi durut-o mai rău decît aceste cuvinte. Se aruncă de gîtul lui şi-l strînse tare în braţe şi se rugă cu lacrimi în ochi:

— John, băieţelul meu drag, cuminte şi harnic! Iartă-mă. N-am vrut să te jignesc! A fost urît din partea mea. Iartă-mă!

El îi spuse că n-are de ce s-o ierte, că nu e supărat şi o mîngîie cu dragoste, dar Meg înţelese că va trece multă vreme, pînă va uita vorbele ei nesocotite, chiar dacă nu i le va aminti niciodată, îi făgăduise să-l iubească, şi la vreme bună şi la vreme rea, şi pe urmă ea, soţia lui, îl învinuise că e sărac, după ce-i cheltuise fără socoteală banii cîştigaţi cu

sudoarea frunţii. Iar John nu-i zicea nimic, ci-şi vedea mai departe de treabă, ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic, doar că venea mai tîrziu de la birou şi lucra şi noaptea, după ce ea se ducea plîngînd la culcare. Săptămînă de remuşcări care urmase, aproape o îmbolnăvise şi, cînd mai află că John şi-a contramandat hainele noi, biata femeie nu mai ştia ce să facă. Îl întrebase mirată, de ce s-a răzgîndit şi el răspunse doar atît:

— N-am de unde să le plătesc, dragă Meg.

Meg nu zise nimic, dar ducîndu-se în vestibul puţin mai tîrziu, John o găsi plîngînd, de ţi se rupea inima, cu capul băgat în hainele cele vechi.

Stătură de vorbă pînă tîrziu, în noaptea aceea, şi Meg învăţă să-şi iubească şi mai mult soţul, tocmai pentru că era sărac, căci sărăcia îl făcuse om, îi dăduse tăria şi curajul să lupte, ca să străbată în viaţă, şi-l înzestrase cu răbdare, ca să mîngîie pe cei dragi.

A doua zi îşi învinse mîndria, se duse la Sallie, îi spuse cum stau lucrurlie şi o rugă să-i facă plăcerea să-i cumpere mătasea. Doamna Moffat primi cu dragă inimă şi avu delicateţea să i-o dea în dar imediat după aceea. Apoi, Meg spuse să aducă acasă hainele lui John. La prînz, îşi îmbrăcă haina lui, îl întîmpină la uşă îmbrăcată aşa şi-l întrebă dacă-i place rochia ei cea nouă de mătase. Vă închipuiţi ce uimit a fost John şi cum a mai strîns-o în braţe. Urmarea fu că John veni acasă devreme, Meg nu mai umblă prin vecini şi hainele acelea erau îmbrăcate dimineaţa de un soţ fericit şi puse cu grijă deoparte; seara, de o nevastă grijulie. Şi aşa, cu una cu alta, trecu anul şi pe la mijlocul verii, Meg cunoscu clipa cea mai frumoasă din viaţa unei femei, aceea de a deveni mamă.

Într-o duminică, Laurie intră binişor în bucătăria lui Meg şi fu primit cu surle şi trompete. Hannah bătea într-un capac şi făcea un zgomot asurzitor.

— Ce face mămica? Unde sînt ceilalţi? De ce nu mi-aţi spus mai de mult? întrebă Laurie în şoaptă.

— E fericită cum nu s-a mai văzut, scumpa mamii. Dumnealor sînt sus. N-am vrut să facem vîlvă mare. Acum pofteşte dumneata în salonaş. Mă duc eu să le spun că eşti aici, şi, zicînd toate acestea pe nerăsuflate, Hannah ieşi pe uşă, în culmea fericirii.

Cîteva clipe după aceea se deschise larg uşa şi Jo intră, ţinînd în braţe o pernă, pe care era aşezat un pachet de flanelă. Era foarte serioasă, dar ochii îi rîdeau în cap şi i se simţea o emoţie înăbuşită în voce.

— Închide ochii şi ţine braţele întinse, îi zise ea.

Laurie se dădu repede înapoi şi-şi puse mîinile la spate, cu o privire rugătoare:

— Nu, te rog! Fac prinsoare, că are să-mi cadă din braţe.

— Atunci nu-ţi vezi finul, zise hotărît Jo, făcîndu-se că pleacă.

— Ba vreau să-l văd, dar tu răspunzi, dacă se întîmplă ceva.

Şi ascultător, Laurie se resemnă şi închise ochii. În acea clipă simţi că i se pune ceva în braţe. Cînd deschise ochii, în hohotele de rîs ale familiei îngrămădite în jur, care-i fu mirarea, văzînd că are în braţe doi copii, în loc de unul.

Bietul băiat se uită aşa de nedumerit, cînd la unul cînd la altul, că toţi se tăvăleau de rîs.

— Sfinte Dumnezeule! Doi gemeni! Atît zise şi apoi întinse repede copiii uneia dintre femei şi, cu o privire rugătoare, care îl făcu să rîdă şi mai tare: Luaţi-i repede, că nu mai pot, acum le dau drumul.

Jo îi veni într-ajutor şi luă pe unul într-o mînă şi pe altul în cealaltă, ca şi cum toată viaţa ei ar fi legănat copii, iar Laurie se ţinea cu mîinile de coaste de rîs.

— Ce zici de surpriza asta? Vezi că m-am ţinut bine şi nu ţi-am spus nimic? zise Jo, cînd se linişti.

— Am rămas înlemnit, cînd i-am văzut. Ce sînt, băieţi? Cum îi cheamă? Ia stai să mai mă uit o dată la ei. Zău, asta m-a dat gata, făcu Laurie, privind pe nou născuţii, cum se

uită un dulău cît toate zilele la nişte pisicuţe, care abia au făcut ochi.

— Băiat şi fată, sînt frumoşi, nu? zise tatăl mîndru şi se plecă zîmbind asupra lor, de parcă ar fi fost fiecare un îngeraş, nu un nemuleţ cu ochi.

— Aşa copii frumoşi n-am mai văzut. Care e băiat şi care e fată? şi Laurie îi privi mai bine.

— Amy a pus băiatului o panglică albastră şi fetii una roz, cum fac francezii, aşa că ai să ştii să-i deosebeşti. Pe urmă unul are ochi albaştri şi altul căprui. Sărută-i, unchiule Teddy, zise Jo şireată.

— Nu cred că are să le placă, zise Laurie, timid în asemenea chestiuni.

— Ba încă cum, s-au învăţat. Hai, să te vadă! porunci Jo.

Laurie îşi ţuguie buzele şi-i sărută uşor pe obrăjori, ceea ce făcu ca să rîdă cei din jur, iar copiii începură să ţipe.

— Ştiam eu că n-are să le placă! Ăsta e băiatul, sigur! Uite cum mai dă cu pumnii! Ia ascultă, tinere, ce ai de gînd? Vrei să mă baţi? strigă Laurie şi, aplecîndu-se prea tare, primi un pumn în faţă de la mînuţa care se agita fără rost.

— Pe el îl numim John Laurence şi pe fetiţă Margaret, ca pe mama şi bunica ei. O să-i zicem Daisy, ca să nu se încurce, şi cred că pe băieţel o să-l strigăm Jack, dacă nu găsim ceva mai bun, zise Amy cu seriozitate, în calitate de mătuşă.

— Numiţi-l Demi-John, pe scurt „Demi”, zise Laurie.

— Daisy şi Demi, tocmai bine. Ştiam eu că Teddy are să găsească, strigă Jo bătînd din palme.

Şi Daisy şi Demi, aşa s-au numit copiii, pînă la sfîrşitul vieţii lor.

CAP. VI
VIZITE

— Hai, Jo, eşti gata?

— Pentru ce?

— Nu te face că ai uitat. Mi-ai făgăduit că vii cu mine, la nişte vizite.

— Am făcut eu multe prostii în viaţa mea, dar cred că n-am înnebunit să spun că fac mai multe vizite într-o zi, cînd una singură îmi ajunge pe o săptămînă.

— Ba ai spus, aşa ne-a fost tocmeala. Să termin schiţa lui Beth, în locul tău, şi tu să vii frumos cu mine, să întoarcem vizitele vecinilor noştri.

— Dacă e vremea frumoasă, aşa ne-am învoit şi eu mă ţin de învoială ca Shylock. Văd un norişor la orizont, deci nu merg.

— Acuma dai înapoi! E o zi minunată. Nici pomeneală de ploaie şi tu te lauzi că ştii să te ţii de cuvînt. Hai, fă-ţi datoria, draga mea şi pe urmă te las în pace un an de zile.

Tocmai în clipa aceea, Jo era foarte ocupată cu croitoria. Ea făcea paltoanele la toată familia şi se simţea mîndră că ştie să mînuiască la fel de bine şi acul şi condeiul . O plictisea să o întrerupă cineva, tocmai cînd făcea prima probă, şi s-o oblige să facă vizite în rochia ei cea mai bună, pe o zi de cuptor. Nu putea suferi vizitele oficiale, şi nici nu făcea, pînă n-o ademenea Amy cu vreo făgăduială. De pildă acuma nu mai era scăpare. Zvîrli foarfecele cît colo, cu zgomot, şi le spuse că-i miroase ei a furtună; dar degeaba. Amy nu se lăsa deloc şi atunci, resemnată, puse lucrul de o parte, îşi luă pălăria şi mănuşile şi o anunţă că victima e pregătită pentru sacrificiu.

— Jo March, eşti în stare să scoţi şi pe un sfînt din răbdări! Sper că nu vrei să vii la vizită în rochia asta? strigă Amy, măsurînd-o din cap pînă în picioare.

— De ce nu? Sînt curat îmbrăcată şi mă simt bine, aşa cum mă găsesc. E tocmai ceea ce trebuie pentru o plimbare prin praf, pe o zi călduroasă. Dacă oamenii se uită mai mult la înfăţişarea mea decît la calităţile mele, nu ţin să-i văd. Îmbracă-te tu elegant pentru amîndouă. Pe tine te prinde,

pe mine nu mă face mai frumoasă şi, în afară de asta, mă plictiseşte.

— O, Doamne! suspină Amy, acuma au apucat--o nervii şi are să mă scoată şi pe mine din fire. Te asigur că nici pentru mine nu e o plăcere să ies, dar trebuie s-o facem, şi numai tu şi cu mine, din toată casa, avem vreme pentru aşa ceva. Jo, fac orice mă rogi tu numai îmbracă-te cumsecade şi vino cu mine să ne facem datoria către societate. Dacă-ţi dai osteneala, ştii să te porţi aşa de frumos şi ai chiar un aer aristocratic cîteodată, că mă simt mîndră de tine. Mi-e frică să mă duc singură. Vino să mă păzeşti, Jo!

— Tare-mi eşti şireată! M-ai înmuiat de tot! Auzi! Eu bine crescută şi cu aer aristocratic şi ţie să-ţi fie frică să te duci singură! Bine, merg, dacă trebuie, voi face şi eu ce-oi putea. Tu porunceşte şi eu ascult, fără să crîcnesc. Eşti mulţumită?, întrebă Jo, care se făcuse deodată blîndă ca un mieluşel.

— Eşti un înger! Acuma îmbracă-te frumos şi am să-ţi spun eu cum trebuie să te porţi la fiecare casă, ca să faci o impresie bună oamenilor. Încearcă şi tu să fii drăguţă cu lumea. Uite stringeţi părul aşa, prindeţi trandafirul cela roşu la pălărie, că şi aşa ai o rochie prea simplă. Ia-şi mănuşile deschise şi batista brodată. Trecem pe la Meg şi luăm umbrela ei albă de vară şi ţie ţi-o dau pe a mea.

Şi pe măsură ce Amy dădea poruncile, Jo le îndeplinea bombănind. Îşi puse oftînd rochia de organdi, îşi legă încruntată panglicele de la pălărie, cu o fundă fără cusur, se înţepă cu acele de siguranţă, prinzîndu-şi gulerul, se strîmbă, cînd îşi băgă în buzunar batista cu broderie, care o zgîrie la nas şi, după ce-şi trase mănuşile cu doi nasturi şi cu ciucure, un ultim semn de eleganţă, se întoarse spre Amy, şi uitîndu-se prosteşte la ea, zise resemnată:

— Mă simt îngrozitor de prost, ca în hainele altuia, dar, dacă tu mă găseşti bine, mor fericită.

— Îmi place cum te prezinţi. Ia, întoarce-te, să mă uit mai bine. Jo se învîrti şi Amy o mai aranjă, puţin pe ici, pe

colo, apoi se dădu înapoi şi o privi, cu capul într-o parte: Mda, merge, la cap eşti bine, trandafirul se potriveşte de minune cu pălăria albă. Stai dreaptă şi nu-ţi ţine mîinile ţepene, chiar dacă te strîng mănuşile. Şi uite, ce să mai faci: ia-ţi şalul-acela de mătase pe care ţi l-a dat mătuşa March. Cad aşa de frumos faldurile pe braţe. Mi-am pus bine haina? Stă cum trebuie rochia la spate? Vreau să mi se vadă pantofii, fiindcă, dacă n-am nas frumos, am picioare frumoase.

— Eşti frumoasă ca o zînă şi Jo admiră cu ochi de cunoscător pana albastră de la pălăria lui Amy, care se potrivea aşa de bine cu părul ei blond. Va rog, domnişoară, trebuie să-mi tîrăsc rochia cea mai bună prin praf, sau s-o ţin ridicată?

— O ridici, cînd mergi, şi-i dai drumul, cînd intri într-o casă. Ţie îţi vin foarte bine rochile cu trenă, dar trebuie să înveţi să le porţi. Ai uitat să te închei la o manşetă. Încheie-te imediat. O femeie îngrijită nu uită niciodată, fiindcă de lucruri mărunte depinde întreaga înfăţişare.

Jo oftă şi făcu ce i se spunea, după ce rupse nasturii de la mănuşe, încercînd s-o scoată în grabă. În sfîrşit fură gata amîndouă şi porniră „frumoase ca nişte icoane”, cum zise Hannah, care se aplecă peste fereastra de sus, ca să le vadă.

— Acuma ascultă, Jo. Chester-ii sînt oameni foarte bine şi vreau să-i minunezi cu puterea ta. Te rog să nu vorbeşti neîntrebată, să stai liniştita şi să nu faci „gafe”, ca să pari o adevărată domnişoară. Un sfert de oră nu-i prea mult, ca să bagi de seamă cum te porţi, zise Amy, cînd se apropiară de prima casă, după ce împrumutaseră umbrela de la Meg, care le cercetase cu de-amănuntul, ţinîndu-şi copiii în braţe.

— Vasăzică: tăcută, liniştită şi atentă la ce spun, da, asta poate. Am mai jucat eu rolul domnişoarei înţepate şi cu nasul pe sus. Talentele mele sînt mari cum ai să vezi în curînd. N-avea nici o grijă.

Amy fu uşurată, dar ştrengăriră de Jo ascultă întocmai vorbele ei, căci, la prima vizită, se aşeza cu graţie pe scaun,

îşi potrivi cutele rochiei cu grijă stînd nemişcată şi mută ca o stană de piatră şi liniştită ca o mare fără valuri. În zadar făcu doamna Cnester aluzie la „romanul ei splendid”, în zadar încercară domnişoarele Chester s-o facă să vorbească despre ceaiuri, operă, modă. La toate, Jo răspundea cu un zîmbeţjngheţat pe buze sau întărea serioasă cu un „Da”, ori „Nu”. În zadar îi făcu Amy semne disperate „să zică ceva” şi o călcă pe picior pe sub masă. Jo rămînea la toate rece şi senină, ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat în jurul ei.

— Ce mîndră se ţine domnişoara March cea mare! se auzi vocea uneia dintre doamne, cînd se închise uşa după ele.

Jo rîse pe tăcute, dar Amy era nenorocită de felul cum fuseseră interpretate sfaturile ei şi, cum era de aşteptat, dădu vina pe Jo.

— M-ai înţeles rău, Jo. Eu ţi-am spus doar să pari demnă şi tu ai stat pe scaun ca un lemn. Încearcă să fii mai sociabilă la familia Lamb. Vorbeşte şi tu cum vorbesc fetele celelalte. Fă-te că te interesează toaletele, flirturile şi alte subiecte de conversaţie. Oamenii ăştia fac parte din buna societate a oraşului, şi nu e rău să ne păstrăm relaţiile cu ei. Pentru nimic în lume n-aş vrea să facem o impresie proastă, acolo.

— Am să fiu drăguţă cu toată lumea, am să vorbesc şi am să rîd şi am să mă extaziez pentru orice fleac. Am să fac pe „Domnişoara de salon”. De altfel, am chiar în faţă exemplul lui May Chester. Lasă pe mine! Să vezi, dacă n-o să zică doamna Lamb: „Ce fată drăguţă şi vioaie e Jo March!”

Dar Amy era îngrijorată, şi avea de ce, doar o ştia ea pe Jo, cînd se porneşte, e greu s-o opreşti. Şi într-adevăr aşa se întîmplă. Nici nu intră Jo bine în casă şi se repezi în primul salon, le sări de gît tuturor fetelor, strînse băieţeşte mîna cavalerilor şi intră în vorbă cu o vioiciune care-i zăpăci pe toţi. Pe Amy o prinsese doamna Lamb, care ţinea foarte mult la ea, şi vrînd nevrînd, biata fată trebui să asculte ce a făcut Lucreţia şi ce rău i-a fost de curînd, în vreme ce trei

tineri se învîrteau în jurul ei şi abia aşteptau să răsufle doamna Lamb, ea să dea buzna şi s-o scape de acolo, aşa încît lui Amy îi era imposibil s-o mai potolească pe Jo, care părea pusă pe rele. Nu-i mai tăcea gura, mai rău decăt doamnei celeia bătrîne. Toţi erau numai urechi să-i asculte năzdrăvăniile, şi Amy încerca şi ea să afle despre ce e vorba, dar frînturile de fraze pe care le prindea o îngrozeau. În acelaşi timp îi trezea curiozitatea şi o făceau să dorească să fie şi ea cu ei, să mai rîdă puţin, că de! nu era şi ea tînără? Îşi închipuia oricine ce chinuri trebuia să îndure, cînd auzea o conversaţie ca aceasta:

— Călăreşte foarte bine. Cine a învăţat-o?

— Nimeni! Cînd era mică, se suia într-un copac, punea o şa veche pe care o aveam noi şi aşa se legăna toată ziulica. Acum se urcă pe orice cal, fiindcă nu ştie ce-i frica, şi grăjdarul îi lasă caii mai ieftin, fiindcă dresează pentru domnişoare. E pasionată după cai. Eu îi spun mereu că, dacă nu-i merg bine treburile, să se facă dresoare.

Auzind aceste minuni sfruntate Amy abia îşi ţinu firea. Cum, să creadă lumea că ea îşi face de cap? Dar de acolo de unde era nu putea să se mişte. Doamna cea bătrînă nu-şi isprăvise povestea şi, cînd o termină, era prea tîrziu, căci Jo îi dăduse iar drumul, făcînd nişte destăinuiri şi mai senzaţionale şi spunind nişte prostii şi mai mari.

— Da, Amy era disperată în ziua aceea, fiindcă toţi caii buni fuseseră luaţi şi rămăseseră numai trei: unul şchiop, unul orb şi unul aşa de bleg, că trebuia să-l împingi de la spate, ca să pornească.

— Pe care l-a ales, întrebă rîzînd unul dintre uneri, care se distra grozav.

— Pe nici unul. Auzise că e un cal tînăr la o fermă de dincolo de rîu şi, cu toate că îi spuseră că nu se suise nici o femeie pe el pînă atunci, se hotărî să încerce. Îi plăcea, că era focos şi cu picioarele subţiri. Sforţările ei fură într-adevăr mişcătoare, şi pentru că nu voia să i se aducă calul la şa, se duse ea cu şaua la cal. Trecu rîul cu barca, apoi

puse şaua în cap şi merse drept la grajd, spre marea uimire a bătrînului grăjdar.

— S-a suit pe calul acela?

— Bineînţeles, şi s-a distrat foarte bine. Credeam că are s-o facă bucăţi armăsarul cela nărăvaş, dar ea a ştiut cum să-l ia şi a fost sufletul cavalcadei.

— Ei, curajoasă fată!

Şi tînărul Lamb o privi admirativ pe Amy, întrebîndu-se ce i-o fi spunind mama lui, de s-a înroşit aşa la faţă.

Se făcu şi mai roşie în clipa următoare, cînd veni vreodată vorba despre toalete. Una dintre fete o întrebă pe Jo de unde îşi luase pălăria ceea drăguţă de pînză, pe care o avusese în cap la picnic, şi Jo, proastă, în loc să spună de unde o cumpărase cu doi ani în urmă, se simţi obligată să răspundă cu o sinceritate fără rost:

— A, a vopsit-o Amy! Nu poţi să găseşti în oraş pălării de nuanţe aşa delicate şi atunci noi ni le vopsim în casă. E foarte bine să ai o soră cu talente artistice.

— Ce idee ingenioasă!

Şi doamna Lamb bătu din palme şi găsi că Jo e o fată foarte nostimă.

— Asta nu-i nimic, pe lîngă cîte mai ştie ea să facă. Uite, de exemplu, îi trebuiau nişte pantofi albaştri, la ceaiul lui Sallie. Nu putea să-şi cumpere alţii, şi atunci luă pantofii ei albi, şi-i făcu albaştri ca cerul, de păreau curat de mătase, şi Jo se arătă foarte mîndră de destoinicia sorei ei, ceea ce o făcu pe Amy să-şi iasă tlin fire aşa de rău că ar fi fost în stare să-i azvîrle cu ceva în cap.

— Am citit zilele trecute o nuvelă de a dumitale şi ne-a plăcut loarte mult, i se adresă domnişoara Lamb, vrînd să facă un compliment tinerei scriitoare, care însă nu părea deloc dispusă de aşa ceva.

Orice aluzie la „operele” ei avea un efect neplăcut asupra sa. Sau se încrunta şi lua un aer ofensat, sau schimnba imediat vorba ca acum:

— Păcat că n-ai găsit ceva mai bun de citit. Scriu asemenea prostii, pentru că se vînd şi oamenilor simpli le plac. Te duci la lew York, iarna asta?

Cum domnişoarei Lamb îi „plăcuse” cartea, răspunsul nu fu de loc politicos şi Jo îşi dădu seama, dar prea tîrziu,şi, temîndu-se să nu strice şi mai mult, îşi aduse aminte că ea trebuie să dea semnalul de plecare şi se sculă cu atîta grabă, că lăsă trei persoane cu fraza începută.

— Amy, *trebuie* să mergem. La revedere, dragă! *Vă rog* să veniţi pe la noi. Vă aşteptăm cu *nerăbdare*. Nu îndrăznesc să te poftesc şi pe dumneata, domnule Lamb, dar, dacă vii, n-o să mă îndur să te dau afară.

Jo imită aşa de caraghios pe Mary Chester, că Amy ieşi repede pe uşă, simţind că e gata să izbucnească în rîs, sau mai bine zis, în plîns.

— Ei n-am fost bine? şi Jo se umflă în pene, mulţumită de ea.

— Mai rău nici nu se putea, fu răspunsul nemilos al lui Amy. Ce ţi-a venit să le spui poveştile acelea cu şeaua, cu pantofii şi cu pălăriile?

— Pentru că sînt nostime şi distrează pe oameni. Ştiu toţi că sîntem sărace, şi atunci de ce să ne mai prefacem că avem lachei la scară, că ne cumpărăm zece pălării pe an, şi că totul merge lin şi uşor, ca la ei.

— În orice caz, nu-i nevoie să le destăinuieşti toate şiretlicurile noastre şi să le tot spui că sîntem sărace, cînd nu te întreabă nimeni. N-ai nici un pic de amor propriu, şi n-ai să înveţi niciodată cînd să taci şi cînd să vorbeşti, se supără Amy.

Biata Jo, încurcată, îşi frecă nasul cu batista cea tare, ca să se pedepsească pentru prostiile pe care le făcuse.

— Aici cum să mă mai port? întrebă ea, cînd se apropiară de a treia casă.

— Fă ce vrei. Eu nu mai răspund de tine, îi replică Amy săturată de experienţele făcute,

— Atunci am să mă distrez bine, tot sînt băieţii acasă. Am nevoie şi eu de puţină schimbare, ce Dumnezeu!

Eleganţa nu-mi prieşte niciodată, i-o întoarse Jo posomorîtă şi descurajată de atîtea pozne.

La uşi o întîmpinară cu entuziasm trei băieţi voinici şi cîţiva copii drăguţi şi pe dată îi trecu supărarea. Lăsînd-o pe Amy să întreţină pe gazdă şi pe domnul Tudor, care tocmai venise şi el în vizită. Jo rămase cu cei mici şi se simţi iar la largul ei. Le ascultă isprăvile cu mult interes, le mîngîie căţeii, fu de aceeaşi părere cu ei că „Tom Buson e un băiat fără pereche" şi, cînd unul din băieţi propuse să-i vadă broasca lui ţestoasă, Jo fu gata să meargă, încîntată. Amy lăsă pe sora ei, să facă ce vrea şi se distra şi ea în felul ei. Unchiul domnului Tudor se căsătorise cu o doamnă din buna societate engleză, vară de al treilea cu un lord, şi Amy avea mult respect pentru întreaga familie. Căci, deşi se născuse şi crescuse în America, Amy se învăţase să cinstească măririle, păstrînd neclintită încrederea în regi şi în nobilime. E stima pe care o arată ţările tinere faţă de cele vechi, asemeni iubirii, pe care o poartă un copil mamei lui, chiar după ce s-a făcut mare şi a plecat de acasă.

Dar nici chiar plăcerea de a sta de vorbă cu o rudă îndepărtată a unui lord englez n-o făcu pe Amy să uite că a stat destul la vizită şi, cînd se făcu timpul să plece, se dezlipi cu părere de rău de aceşti oameni amabili şi bine crescuţi şi se uită după Jo, sperînd din tot sufletul să nu-şi găsească sora într-o stare care să facă de ruşine numele familiei March.

Putea să fie şi mai rău, dar Amy fu revoltată, cînd o văzu stînd pe iarbă, cu o grămadă de băieţi în jurul ei, cu un cîine murdar în poală, pe rochia ei cea mai bună şi povestind cu multă însufleţire o posnă de a lui Laurie. Unul din copii lovea cu umbrela lui Amy în carapacea broaştei ţestoase, un altul mînca turtă dulce şi lăsă să-i cadă fărîmiturile pe pălăria lui Jo, şi un al treilea făcuse ghem mînuşile ei şi se juca cu ele, dar toţi se distrau de minune; şi Jo se sculă cu părere de rău, şi-şi adună lucrurile, care suferiseră de pe urma acestor „distracţii". Toţi o petrecură

pînă la poartă şi o rugară să mai vină pe la ei, căci „sînt aşa de nostime isprăvile lui Laurie”.

— Drăguţi băieţi sînt! Mă fac să mă simt iar tînără şi plină de viaţă, zise Jo, păşind lîngă sora ei, cu mîinile la spate, în parte din obicei şi în parte ca să ascundî umbrela, care avusese de suferit.

— De ce-l ocoleşti întotdeauna pe domnul Tudor, întrebă Amy, ferindu-se cu tact să facă vreo apreciere asupra înfăţişării lui Jo.

— Nu-mi place! E încrezut, îşi repede surorile, îl supără pe tatăl lui, vorbeşte urit de mama lui. Laurie zice că-şi cam face de cap şi eu nu socotesc că merită să-l bag în seamă.

— În orice caz poţi să te porţi politicos cu el. L-ai salutat cu răceală şi adineauri a trecut pe lîngă noi Tommy Chamberlain, al cărui tată e băcan şi tu i-ai zîmbit şi i-ai spus „Bună ziua”, încîntată că-l vezi. Dacă ai fi făcut exact invers, ar fi fost perfect, o certă Amy.

— Ba de loc, răspunse Jo încăpăţînată. Tudor nu-mi place, şi nici nu-l admir, nici nu-l respect, cu toate că nepoata nepotului unchiului bunicului a fost văr de al treilea cu un lord Tommy e sărac şi timid, dar e bun la suflet şi foarte deştept. Ţin foarte mult la el şi spun asta la toată lumea, pentru că el are suflet nobil, cu toate că e băiat de negustor.

— Ce să mai încercăm să discutăm... zise Amy.

— Tocmai, încheie scurt Jo, aşa încît să fim iar zîmbitoare ca mai înainte şi să lăsăm o carte de vizită la familia King, care, bine înţeles, nu e acasă, pentru care lucru le sînt veşnic recunoscătoare.

După ce-şi depuseră cartea de vizită, fetele merseră mai departe, şi la a cincea casă Jo zise iar:

— Slavă Domnului că nici ăştia nu primesc.

— Ei, acum s-o lăsăm pe mătuşa March şi să mergem acasă. La ea putem să ne ducem oricînd. E păcat să ne tîrîm prin praf rochiile noastre de gală, cînd sîntem şi obosite şi plictisite.

— Tu fă cum vrei, dar ştii că mătuşei îi place să-i facem o vizită „oficială” măcar o dată pe an. Nu e mare lucru, dar îi face plăcere, şi nu cred că asta are să-ţi strice rochia, pe cît ţi-au murdăut-o cîinii ceia plini de noroi şi băieţii care ţi se căţărau în spate. Pleacă capul, şi-ţi scutură fărîmiturile din pălărie.

— Ce cuminte eşti tu Amy, zise Jo, aruncînd o privire întristată hainelor ei mototolite şi apoi uitîndu-se la sora ei, care arăta tot aşa de îngrijită, ca atunci cînd pornise la vizite. Ce n-aş da să plac şi eu oamenilor tot aşa de uşor, pe cît placi tu. Mă gîndesc şi eu la asta, dar imi vine prea greu să încerc, şi, aşa, aştept, pînă mi-o veni vremea să-mi placă cineva foarte mult, fiindcă simpatiile astea trecătoare nu mă interesează. Totuşi, cred că astea mici îţi sînt mai de folos în viaţă.

Amy zîmbi şi zise cu bunătate:

— Femeile ar trebui să înveţe să placă, mai ales cele sărace, pentru că acesta e singurul lor mijloc de a plăti amabilităţile care li se fac. Dacă ai ţine minte sfatul meu şi ai încerca să-l pui în aplicare, sînt sigură că oamenii te-ar iubi mai mult decît pe mine, pentru că tu ai mai multe calităţi.

— Eu sînt şi voi rămîne întotdeauna o fată urîcioasă şi iute la mînie, dar îţi dau dreptate. Uite, vezi, greutatea e că eu mai curînd mi-aş da viaţa pentru cineva, decît să încerc să-i plac, dacă omul acela nu mă atrage. E 'un mare cusur să ai numai simpatii şi antipatii puternice.

— E şi mai mare cusur să nu ştii să-ţi ascunzi sentimentele. Uite, de pildă, nici eu nu găsesc că domnul Tudor e un om de caracter, dar asta nu înseamnă că trebuie să i-o spun în faţă. N-are nici un sens să fiu nepoliticoasă cu el, dacă el nu ştie să se poarte frumos cu ai lui.

— Ba de ce nu! Eu sînt de părere că fetele ar trebui să arate, cînd nu le plac apucăturile unui băiat, şi asta nu pot s-o facă decît prin felul lor de a se purta cu el. Cu predicile n-ajungi la nimic, în păcate o ştiu prea bine, de cînd îl cresc pe Teddy, dar ai atîtea mijloace la îndemînă prin care să-l

înrîureşti în bine, fără să pronunţi o vorbă, şi cred că e de datoria noastră să încercăm, dacă ne simţim în stare.

— Teddy e un băiat ca puţini alţii. Nu poate fi luat ca unitate de măsură pentru toţi băieţii, zise Amy cu convingere, pe un ton care l-ar fi făcut să se prăpădească de rîs pe băiatul „care era ca puţini alţii”, dacă ar fî auzit-o. Dacă am fi fete frumoase sau bogate, poate că am reuşi să facem ceva, dar ca noi să ne încruntăm la un tînăr, pentru că nu ne place purtarea lui, şi să zîmbim altuia, pentru că ne place, n-ar produce nici o impresie asupra oamenilor, şi pe deasupra ar zice să sîntem bigote şi puritane.

— Şi-atunci, după tine, ar trebui să fim genitile cu oamenii pe care nu-i putem suferi, doar pentru că nu luăm ochii lumii cu frumuseţea şi cu milioanele noastre? Frumoasă morală!

— Nu pot să-ţi explic cum şi de ce, dar aşa stau lucrurile în lume şi oamenii care încearcă să se poarte altfel sînt luaţi în rîs. Nu pot suferi pe reformatori şi sper că nu ăsta e idealul tău.

— Ba, dimpotrivă, eu găsesc că ei au rostul lor în lume. fiindcă oricît şi-ar bate unii oameni joc de ei, lumea n-ar putea merge mai departe, dacă ei ar dispărea brusc. Din punctul ăsta de vedere nu ne putem înţelege. Tu ai o anumită mentalitate, eu am alta. La tine au să meargă lucrurile mai uşor, dar la mine va fi mai multă variaţie, pentru că pe mine mă vor întîmpina batjocura şi ocările oamenilor.

— Ei, acuma, gata! Potoleşte-te şi nu plictisi pe mătuşa cu ideile tale năstruşnice.

— Am să încerc, dar nu ştiu cum se face, că, de cîte ori e ea de faţă, mă apucă o dorinţă nebună să spun ceva care s-o atingă sau s-o scoată din răbdări. Parcă e un făcut, degeaba caut să mă înfrînez.

O găsiră pe bătrînă discutînd foarte aprins cu mătuşa Carrol; dar, cînd intrară fetele, schimbară imediat vorba şi se uitară una la alta, dînd să se înţeleagă că tocmai despre nepoatele lor îşi spuseseră părerea.

Jo era prost dispusă şi o apucă iar pofta de răutăţi, dar Amy care-şi împlinise tot timpul datoria faţă de societate, cu o răbdare îngerească, fu tot senina şi zîmbitoare şi cîştigă inima mătuşilor, care n-o mai scoteau din „dragă”.

— Ajuţi şi tu la bazar, dragă? întrebă doamna Carrol pe Amy, care se aşezase lîngă ea, cu un aer de încredere, care place aşa de mult oamenilor în vîrstă.

— Da, mătuşă! M-a rugat şi doamna Chester şi i-am lăgăduit să am grijă de o masă, fiindcă nu-i puteam da altceva, decît timpul meu liber.

— Eu n-ajut cu nimic, anunţă Jo hotărîtă. Nu pot să sufăr să fiu luată sub ocrotirea cuiva şi Chester-îi găsesc că ne fac o mare cinste, dacă ne dau voie să le ajutăm la bazarul lor distins. Mă mir că ai primit, Amy! Nu ţi-ai dat seama că vor să te puie să munceşti pentru ei?

— Dar vreau să muncesc pentru oamenii dezrobiţi din Sud ca şi pentru Chester-i, şi le sînt recunoscătoare, că mă lasă să împart cu ei şi bucuria şi munca. Pe mine nu mă supără să fiu ocrotitî de oameni de inimă.

— Bine zici, Amy! E o plăcere să ajuţi pe oamenii care ştiu să-ţi preţuiască osteneala, şt te doare, etnd vezi că-ţi dispreţuiesc truda, întări mătuşa March, uitîndu-se peste ochelari la Jo care se legăna încruntată în fotoliu.

Dacă Jo ar fi ştiut că în acea clipă se pune în cumpănă soarta uneia din ele, s-ar fi făcut blîndă ca un mieluşel; dar din nefericire, nu putem şti ce se petrece în mintea prietenilor noştri. Cîteodată e bine să nu ne dăm seama, dar uneori ne-ar fi de atîta folos. Ne-ar cruţa şi timp şi griji. Prin cuvîntele pe care le rosti, Jo se lipsi de mai mulţi ani de plăceri, şi învăţă minte pentru toată viaţa ca trebuie să-ţi ţii gura, ain cînd în cînd.

— Mie nu-mi plac protecţiile. Mă stînjenesc, parcă aş fi roabă. Prefer să-mi fac toate singură şi să fiu absolut independentă.

— Hm!, tuşi încet mătuşa Carrol, uitînduse cu subînţelesuri la mătuşa March.

— Hm!, tuşi încet mătuşa Carrol, uitîndu-se cu subînţelesuri la mătuşa March.

— Şi-am spus eu!, făcu mătuşa March către ea. Neştiutoare de urmările purtării ei, Jo ţinea nasul în sus, fără să-i pese de nimic, şi de nimeni.

— Vorbeşti franţuzeşte, dragă? întrebă doamna Carrol, punîndu-ţi mîna pe aceea a lui Amy.

— Destul de bine, mulţumită mătuşii March, care îi dă voie Estherii să stea de vorbă cu mine, şi Amy se uită cu recunoştinţă la mătuşa March, care-i zîmbi prietenoasă.

— Tu cum stai cu ştiinţa limbilor?, întrebă doamna Carol pe Jo.

— Nu ştiu o vorbă. Nu pot să sufăr franceza, nu-mi intră de loc în cap, e o limbă imposibilă, fu răspunsul ei răstit.

Mătuşile se uitară iar una la alta şi mătuşa March, întrebă pe Amy:

— Eşti bine, sănătoasă, dragă? Nu te mai supără ochii?

— Nu, deloc mătuşă. Mă simt foarte bine şi am planuri măreţe pentru iarna asta. Vreau să fiu pregătită pentru Roma, dacă voi avea vreodată prilejul să mă duc acolo.

— Bravo, fata mea! Meriţi să te duci şi sînt sigură că ai să reuşeşti într-o bună zi, zise mătuşa March, mîngîind-o pe păr, cînd Amy îi ridică ghemul de jos.

„Mohorîtă, furioasă,
Nu-ţi sînt toţi boii acasă?

ţipă cu voce piţigăiată, Polly, aplecîndu-se de pe stinghia lui peste scaunul lui Jo şi uitîndu-se la ea, cu un aer aşa de obraznic că, toată lumea începu să rîdă.

— Are spirit ascuţit pasărea asta, zise bătrîna.

— Nu vrei să facem o plimbare, dragă? ţipă Polly, sărind spre vitrină, în speranţa că i se va da o bucată de zahăr.

— Cum nu, cu plăcere, hai! ,

Amy şi Jo puseră capăt acestei vizite, simţind mai mult ca oricînd că nu-i priesc deloc astfel de plimbări. Strînse mîna doamnelor, dar Amy le sărută pe amîndouă, şi fetele plecară, lăsînd în urma lor impresia de umbră şi lumină, ceea ce făcu pe mătuşa March să spună, cînd se închise uşa după ele:

— Ar fi bine să faci ce am vorbit noi, Mary. Îţi dau eu banii.

Şi mătuşa Carrol răspunse:

— Sigur că am să fac, numai să-i dea voie părinţii ei.

CAP. VII
URMĂRILE

Bazarul doamnei Chester fu aşa de elegant şi de atrăgător, că domnişoarele din cercul ei socotiră că e o mare cinste, dacă sînt rugate să ia o masă. Amy fu poftită, dar Jo nu, şi era mai bine, căci era într-o proastă dispoziţie, mereu pusă pe ceartă şi abia se puteau înţelege cu ea. „Se ţinea prea mîndră”, cum zicea lumea, şi fu lăsată în pace, cu indiferenţă, dar talentul şi gustul lui Amy fură preţuite la justa lor valoare, cînd i se oferi masa artistică şi ea îşi dădu toate silinţele s-o împodobească cu tot felul de lucruri atrăgătoare şi frumos lucrate.

Totul merse strună, pînă în ziua cînd trebuia să se deschidă bazarul. Atunci izbucni o ceartă, cum era şi de aştepta, cînd încercă să lucreze la un loc vreo douăzeci şi cinci de femei, tinere şi bătrîne, fiecare cu prejudecăţile şi cu pornirile ei de invidie.

May Chester era geloasă pe Amy, pentru că aceasta din urmă avea mai mult succes decît ea şi tocmai acum împrejurările fură de aşa natură, că gelozia ei nu mai avea margini. Desenele în peniţă, delicat lucrate, ale Amy-ei puneau cu totul în umbră vasele pictate ale lui May. Acesta era primul ghimpe contra Amyei, apoi cuceritorul Tudor

dansase de patru ori cu Amy, la ultimul ceai şi numai odată cu May. Acesta era al doilea ghimpe, dar supărarea cea mare care o rodea pe suflet şi care îndreptăţea oarecum purtarea ei neprietenoasă, fu zvonul pe care-l răspîndiră cîteva persoane binevoitoare, că fetele March ar fi rîs de ei la familia Lamb. Toată vine ar fi trebuit pusă pe seama lui Jo, care o imitase aşa de bine, că toată lumea băgase de seamă, şi uşuraticii Lamb lăsaseră să le scape vorbe de cele petrecute. Totuşi nimic din toate acestea nu ajunsese la urechea vinovaţilor, şi care nu fu mirarea şi supărarea lui Amy, cînd seara, în ajunul bazarului, tocmai cînd arunca o ultimă privire mesei ei frumos aranjate, doamna Chester, asupra căreia se răsfrîngea desigur situaţia ridicolă a fiicei ei, îi zise cu răceală, dar pe un ton destul de blînd:

— Am auzit că domnişoarele sînt nemulţumite, că am dat masa asta unei străine, şi nu fetelor mele-Cum ele sînt principalele organizatoare ale acestui bazar, şi masa asta e mai la vedere şi după cît se pare mai atrăgătoare sînt de părere cît ar fi nimerit să-ţi ia ele locul. Ştiu că ai munci mult pentru noi, şi sper că n-ai să te superi. Dacă vrei îţi dau o altă masă.

Doamna Chester nici nu-şi închipuise ce greu îi va veni să pronunţe această frază, fără să se încurce, cînd o fixa drept în ochi privirea cinstită a lui Amy care se întunecase la faţă.

Amy bănui că e ceva dedesubt, dar nu-şi putea da seama ce, şi răspunse potolită, simţindu-se ofensată şi vrînd s-o arate:

— Poate preferaţi să nu mai iau nici o masă, doamnă?

— Amy dragă, te rog să nu te superi. Vezi bine e o chestiune de organizare. Fetele mele vor să fie în frunte şi la masa asta le e locul. Eu personal, găsesc că tu erai cea mai nimerită şi-ţi sînt recunoscătoare pentru osteneala pe care ţi-ai dat-o, s-o faci aşa de frumoasă, dar aici nu mai încap preferinţele noastre personale. Am să mă îngrijesc eu să găseşti un loc bun, în altă parte. Nu vrei să iei masa cu flori. Făgăduiseră fetiţele că au să vadă de ea, dar acum s-

au săturat. Tu ai pricepere s-o aranjezi şi ştii că florile atrag întotdeauna mulţi cumpărători.

— Mai ales pe domni, rosti May cu o privire semnificativă şi lui Amy îi trecu prin minte ca un fulger, una din cauzele pentru care nu mai avea trecere.

Se înroşi de mînie, dar se făcu că nu bagă în seamă săgeata cu care o împunsese May şi răspunse cu o amabilitate neaşteptată:

— Voi face cum doriţi, doamnă Chester. Îmi cedez locul de aici şi mă duc la masa de flori.

— Dacă ţii neapărat poţi să-ţi duci lucrurile la masa ta, începu May cuprinsă de remuşcări, cînd văzu suporturile drăguţe, scoicile pictate şi desenele colorate pe care le făcuse şi le aranjase Amy cu atîta gust şi îngrijire.

Nu spusese cu o intenţie rea, dar Amy o luă altfel şi, fără a se mai putea stăpîni, răspunse:

— Desigur, dacă te încurcă!

Şi dintr-o mişcare îşi strînse toate lucrurile în şorţ, unul peste altul şi plecă supărată, simţind că ea şi operele ei de artă fuseseră insultate şi ea nu putea ierta acest lucru.

— O, Doamne, acum s-a înfuriat. Mai bine nu te rugam să intervii mamă şi May se uită nemulţumită la locurile rămase goale pe masă.

— Fetele se împacă repede, răspunse mama ei, cam ruşinată de partea pe care o avusese în această neînţelegere.

Fetiţele primiră cu strigăte de bucurie pe Amy şi comorile ei, ceea ce o mai însenină puţin, şi se puse pe lucru hotărîtă să reuşească cu florile, dacă nu-i mersese cu arta. Dar treaba mergea încet. Era tîrziu, ea era obosită, ceilalţi n-aveau vreme să o ajute şi fetiţele mai mult o încurcau decît îi erau de folos, căci prea se mişcau de colo colo, fără rost, şi nu le mai tăcea gura. Arcul de verdeaţă nu voia să stea în picioare, ci se clătina şi ameninţa să-i cadă în cap, cînd atîrna de el coşurile pline cu flori. Pe teracota ei cea mai bună căzu o picătură de apă şi pătă faţa amoraşului, îşi nenoroci măinile, bătînd cuie cu ciocanul şi

căpătă guturai, stînd toată vremea în curent şi această ultimă nenorocire o făcu să se teamă pentru a doua zi.

Acasă, toată lumea fu supărată foc, cînd le povesti ce i-se întîmplase. Mama îi spuse că e o ruşine ce i-au făcut, dar fu de părere că le-a răspuns bine. Beth declară că ea nu se mai duce la bazarul cela îngrozitor, şi Jo o întrebă furioasă, de ce nu şi-a luat lucrurile şi să-i fi lăsat să se descurce cum or şti, fără ea.

— Pentru că ei sînt mici la suflet, nu înseamnă să fiu şi eu la fel, şi cu toate că am motiv să mă simt jignită, nu vreau să le arăt. În felul ăsta o să-şi dea mai bine seama că s-au purtat urît, decît dacă m-aş mînia şi le-aş răspunde răstit, nu-i aşa mamă?

— Ai dreptate, fetiţa mea! Sărută mîna care te-a lovit; dar asta nu-i uşor deloc, zise mama ei, care ştie ce deosebire e între vorbă şi faptă.

A doua zi, în ciuda tuturor ispitelor, Amy rămase credincioasă hotărîrii ei şi-şi puse în gînd să cucerească pe duşman prin bunătate. Începutul merse bine, mulţumită unui ajutor tăcut, care-i veni pe neaşteptate, dar tocmai la momentul prielnic. Pe cînd îşi aşeza masa în dimineaţa aceea, luă în mînă opera ei cea mai de seamă, o cărticică, a cărei copertă veche o găsise tatăl ei printre comorile lui şi în care ea ilustrase frumos mai multe texte, pe pergament. Întorcînd încet paginile pline de înfloriturі meşteşugite, privirea i se opri asupra unui vers, care o puse pe gînduri. Prinse în arabescuri întortocheate, purpurii, albastre şi aurii, cu îngeraşi care întindeau braţele unii spre alţii, printre frunze şi flori, se găseau următoarele cuvinte: „Iubeşte pe aproapele tău ca pe tine însuţi”.

— Aşa ar trebui să fac şi eu, dar nu fac, zise Amy şi ridicînd capul prinse privirea abătută a lui May, care stătea în picioare, lîngă vasele ei mari, ce nu puteau umple golurile lăsate de lucrurile prietenei ei. Amy rămase un moment nehotărîtă, apoi întoarse mai departe foile cărţii, fără grabă, citind pe ici pe colo cîte o dojană de duşmănie şi de răutate.

Multe vorbe înţelepte le auzim pe stradă, la şcoală, la birou sau acasă; chiar şi o masă de bazar poate fi un amvon, de unde să pornească un gînd bun, care nu e niciodată de prisos. Conştiinţa lui Amy alcătui — fără voia ei — o predică din toate acele texte. Şi Amy făcu ceea ce fac puţini dintre noi. Ascultă fără şovăire de vocea care-i şoptea în ureche că trebuie să-i fie drag aproapele.

Cîteva fete se învîrteau pe lîngă masa lui May, îi admirau lucrurile şi discutau despre schimbarea vînzătoarelor. Deşi abia se auzeau, Amy prinse frînturi de fraze şi înţelese că despre ea se vorbeşte. Nu-i venea deloc uşor, dar ceva în sufletul ei o îndemna să se poarte bine cu cei care o nedreptăţeau şi în curînd avu prilejul s-o facă. La un moment dat auzi pe May spunînd posomorîtă:

— E rău de tot, fiindcă n-am vreme să fac alte lucruri şi nu vreau să aduc obiecte care nu se potrivesc. Înainte masa era aşa cum trebuie, acuma nu mai face doi bani.

— Cred că ţi le-ar da înapoi, dacă i le-ai cere frumos, îi propuse una din fete.

— Cum să i le cer după toată zarva ce s-a făcut azi dimineaţă, începu May.

Dar nu-şi termină bine vorba, că se auzi glasul lui Amy, spunîndu-i voioasă din celălalt capăt al salonului;

— Ţi le dau, fără să le ceri, dacă ai nevoie de ele. Tocmai mă gîndeam să ţi le dăruiesc. Se potrivesc mai bine cu masa ta decît cu a mea. Primeşte-le, te rog, iartă-mă că am fost pripită ieri seară, cînd mi le-am luat.

Zicînd acestea, Amy îi puse zîmbind lucrurile ei pe masă şi apoi se întoarse iute la locul ei, simţind că e mai uşor să faci o faptă bună, decît să stai şi să primeşti mulţumiri.

— Asta e frumos din partea ei! o admiră una din fete.

Răspunsul lui May nu se auzi, dar o altă domnişoară care se

Înnăcrise de cînd făcea atîta limonadă, completă ironică:

— Foarte frumos! Pentru că ştia că la masa ei nu se pot vinde.

Asta era prea mult! Cînd facem un sacrificiu ţinem să fie cel puţin preţuit, dacă nu şi răsplătit.

O clipă, lui Amy îi păru rău de ce făcuse. Dar, curînd veni şi răsplata, căci se simţi iar veselă şi bine dispusă şi masa începu să înflorească sub degetele ei îndemînatice. Fetele fură toate drăguţe cu ea, căci gestul ei mărinimos înseninase cu totul atmosfera de neînţelegere din salon.

Fu o zi nesfîrşită pentru Amy. Fetiţele o părăsiră curînd şi ea rămase multă vreme singură, căci puţini oameni se grăbeau să cumpere buchete şi florile începuseră să se ofilească.

Masa de artă avu cel mai mare succes din tot salonul. Toată ziua se ingrămădea lumea în jurul ei şi fetiţele care făceau serviciul de comisionari, alergau încoace şi încolo, dîndu-şi un aer important, cu punguliţele zornăind de bani. Amy le urmărea cu ochii plini de invidie. Ce n-ar fi dat să fie ea acolo, unde erau operele ei, în loc să stea singură şi părăsită într-un colţ, ceea ce, pentru o fată veselă şi frumuşică, e şi greu şi plicticos şi simţea că înnebuneşte, cînd se gîndea că o vor găsi în această stare ai ei şi laurie cu prietenii lui.

Se duse tîrziu acasă, aşa de palidă şi de tăcută, încît înţeleseră toţi că a avut o zi grea, deşi nu se plînse şi nici nu le povesti măcar cum a fost. Mama ei îi dădu încă o ceaşcă de ceai s-o întărească, Beth o ajută să se îmbrace, şi-i potrivi frumos cîteva flori în păr, iar Jo minună toată familia, îmbrăcîndu-se cu o grijă neobişnuită şi anunţîndu-se cu un aer misterios că se vor schimba rolurile, de dala asta.

— Te rog să nu faci vreo poznă, Jo! Lasă lucrurile, aşa cum sînt. Nu vreau să se facă scandal, se rugă Amy, ieşind curînd pe uşă, cu speranţa că va găsi flori proaspete, să-şi împodobească masa ei acum sărăcăcioasă.

— N-ai nici o grijă. Vreau numai să-i vrăjesc pe toţi care-i cunosc şi să-i ţin cît mai mult în colţul tău. O să-mi ajute şi Teddy cu băieţii lui şi să vezi cum îndreptăm noi

lucrurile, răspunse Jo, aplecîndu-se peste poartă, cu ochii după Laurie.

Cîteva clipe după aceea îi auzi paşii, pe care-i cunoştea aşa de bine şi dădu fuga, să-l întîmpine.

— Vine băiatul meu pe drum?

— Sigur fata mea; şi Laurie îi luă braţul, cu aerul unui om care e pe deplin mulţumit.

— Să vezi Teddy ce s-a întîmplat, şi Jo îi povesti cu înflăcărare insatisfacţiile pe care le avea Amy.

— O să vină în curînd la bazar -mai mulţi băieţi de ai noştri şi, să fiu al dracului, dacă nu-i pun să-i cumpere toate florile. Nu-i las să se mişte nici un pas de lîngă masa ei, zise Laurie, impărtăşindu-i supărarea din tot sufletul.

— Amy zice, că florile nu mai sînt frumoase, şi nu ştie dacă vor sosi altele'la vreme. Nu vreau să bănuiesc pe nimeni, dar nu m-aş mira să nu vină deloc. Cînd oamenii sînt josnici odată, pot fi şi de două ori, îşi spuse Jo părerea, scîrbită de ce auzise.

— Nu v-a dat Haye tot ce aveam noi mai frumos în grădină? Aşa îi dădusem poruncă.

— Asta n-am ştiut. Sigur că a uitat şi cum bunicului tău nu-i era bine, m-am sfiit să-i cer, deşi aş fi avut nevoie de flori.

— Bine, Jo, dar tu nu ştiai, că puteai să iei, fără să ceri? Ce e al meu e şi al tău. Nu împărţim noi pe din două tot ce avem?, începu Laurie pe un ton care o scotea din răbdări pe Jo.

— Ferească Dumnezeu! Jumătate din ce ai tu, nici nu mi s-ar potrivi. Dar ce tot stăm şi pierdem vremea aici. Trebuie s-o ajutăm pe Amy. Du-te repede şi te îmbracă şi fii drăguţ, te rog. Trimite cîteva flori frumoase la Cheteri. Dacă faci asta îţi dau binecuvîntarea mea.

— N-ai putea să mi-o dai acuma? întrebă Laurie rîzînd dar Jo îi închise repede poarta în nas şi, băgîndu-şi capul printre zăbrele, şi strigă: Pleacă Teddy, am treabă.

Mulţumită conspiratorilor, rolurile fură schimbate în seara aceea, căci Haye trimise o bogăţie de flori, printre

care şi un coş aranjat minunat, pentru a fi pus în mijloc; apoi familia March îşi făcu o apariţie triumfală, în masă şi Jo se făcu în patru, numai să strîngă lume multă şi să o ţie la masa lui Amy, făcîndu-i să rîdă cu spiritele ei şi punîndu-i să laude gustul surorii sale. Laurie şi prietenii lui se arătară foarte generoşi şi cumpărară toate buchetele, apoi rămaseră de vorbă în faţa mesii. Amy se simţea acum ca la ea acasă, glumea cu toţi, iar veselă ca totdeauna, înţelegînd acum că tot există o răsplată pe lume, pentru faptele bune.

Jo se purtă admirabil şi, în vreme ce Amy îşi fermeca admiratorii cu graţia şi cu zîmbetele ei, Jo se strecura printre lume, trăgînd cu urechea la ce se vorbea, şi află astfel ^din ce pricină îşi schimbaseră Chester-îi atitudinea faţă de Amy. Îşi făcu imputări pentru purtarea ei şi se hotărî să dezvinovăţească cît mai curînd pe Amy, mai ales cînd auzi cît de mărinimoasă fusese ea de dimineaţă. Trecînd pe lîngă masa cu obiecte de artă, căută din ochi operele sorei, dar nu le văzu nicăieri. Sigur, că le-au ascuns pe undeva, se gîndi Jo, care putea să ierte răul ce i se făcuse ei, dar nu admitea să i se insulte familia.

— Bună seara, domnişoară Jo! Cum mai merge masa Amy-ei? întrebă May cu un aer împăciuitor, vrînd să dovedească că şi ea poate fi generoasă.

— A vîndut tot ce era de vînzare şi acuma se distrează. Florile atrag întotdeauna mulţi cumpărători, mai ales pe «jomni.

Jo nu se putea ţine să nu-i dea peste nas, dar May nu făcu nici un gest de supărare şi lui Jo îi păru rău de ce spusese şi ca s-o împace, începu să-i laude din tot sufletul vasele enorme, care rămăseseră nevîndute.

— Mai e pe aici cartea aceea ilustrată a lui Amy? Aş dori s-o cumpăr pentru tata, zise Jo, dorind să ştie ce se făcuse cu opera surorii ei.

— Tot ce a fost a lui Amy s-a vîndut de mult. Am avut eu grijă să le pun la vedere şi ne-au făcut o sumă frumoasă, răspunse May, care ca şi Amy, avusese de luptat cu mai multe ispite în ziua aceea.

Foarte măgulită de cele auzite, Jo dădu fuga s-o vestească pe Amy, care fu foarte mişcată, cînd află cum se purtase May.

— Acuma, domnilor, vă rog să vă faceţi datoria şi pe la celelalte mese, cu aceeaşi generozitate, cu care v-aţi făcu t-o la a mea. Nu uitaţi mai ales obiectele de artă, zise ea, îndemnînd pe oamenii lui Teddy, cum le ziceau fetele prietenilor lui de liceu.

— La atac, Chester! aceasta va fi deviza voastră. Faceţi-vă datoria ca bărbaţi şi vă veţi avea răsplata „artistică", în toate inţelesurile cuvîntului, zise Jo rîzînd, cînd falanga credincioasă porni să cucerească terenul.

— Cumpără vasele, şopti Amy lui Laurie, ca un ultim gest de mărinimie.

Spre marea bucurie a lui May, domnul Laurence i le cumpără şi apoi se plimbă cu ele sub braţ, prin tot salonul. Ceilalţi băieţi se întrecură care mai de care în a face să dispară toate fleacurile, care mai rămăseseră pe masă, şi, cînd se termină vînzarea, începură să se învîrtească prn casă încărcaţi cu flori de ceară, evantaie pictate, portofele de piele încrustate şi alte lucruri folositoare de acest gen.

Mătuşa Carrol care era şi ea acolo, auzi povestea, şi spuse ceva la urechea mătuşei March, care se lumină deodată la faţă şi se uită după Amy, cu o privire în care se amesteca mîndria şi îngrijorarea, dar abia cîteva zile mai tîrziu dădu în vileag cauza bucuriei.

Toată lumea fu de părere că bazarul a fost reuşit şi seara, cînd se despărţiră, May o sărută cu dragoste pe Amy, cu un zîmbet care se ruga „s-o ierte şi să uite". Amy se simţi astfel împăcată cu toată lumea şi, cînd intră în casă, primul lucru pe care-i căzură ochii fură cele două vase ale lui May, puse la vedere în salonaş, cu cîte un buchet în fiecare „drept răsplată pentru o domnişoară cu inima largă", cum t> anunţă Laurie, făcîndu-i o plecăciune pînă la pămînt.

— Ce bună şi iertătoare eşti tu, Amy. Nici nu mi-aş fi inchipuit! Te-am iubit întotdeauna, dar de azi încolo am să

ţin şi mai mult la tine, zise Jo cu căldură în seara aceea, pe cînd îşi , periau părul împreună.

— Da, toate o să te iubim mai mult, Amy. Trebuie să-ţi fi fost foarte greu să ierţi, după ce ai fost lovită pe nedrept, cînd tu îţi puseseşi tot sufletul la bazarul acela. Eu n-aş fi putut să fiu aşa de mărinimoasă ca tine, rosti Beth, din patul ei.

— Nu mă mai lăudaţi atîta, fetelor. Am făcut numai ce se cădea să fac. Rîdeţi de mine, cînd vă spun că vreau să devin o „doamnă" în toată puterea cuvîntului, dar prin asta eu înţeleg o „doamnă" în gînd şi faptă, nu numai la înfăţişare. Nu ştiu cum să vă spun, dar aş vrea să mă ridic deasupra josniciilor, nebuniilor şi greşelilor care coboară atîtea femei. Mi-ar plăcea să devin ca mama, dar mai e mult pînă atunci.

Amy vorbea foarte serios, şi Jo, îi zise îmbrăţişind-o frăţeşte:

— Eu te înţeleg foarte bine şi, de acum încolo, n-am să mai rîd de tine. Faci progrese, văzînd cu ochii. O să iau lecţii de politeţe de la tine. Mai încearcă dragă, şi într-o bună zi ai să-ţi capeţi răsplata şi nimeni n-are să se bucure mai mult decît mine.

Peste o săptămînă de la aceste venimente, Amy îşi căpătă răsplata şi bietei Jo, îi veni foarte greu să se bucure. Într-o după-amiază pe cînd doamna March cu Jo şi Beth lucrau, sosi o scrisoare de la mătuşa Carrol. Doamna March se lumină toată la faţă, citind-o, şi fetele ridicînd capul o întrebară mirate ce e.

— Mătuşa Carrol pleacă în străinătate luna viitoare şi mă roagă...

— Să mă laşi pe mine să merg cu ea, şi Jo sări în sus de bucurie.

— Nu dragă, nu pe tine, pe Amy.

— Vai, mamă, ea e prea mică. E rîndul meu mai întîi. Doresc asta de atîta timp şi mi-ar face bine şi ar fi minunat! Trebuie să merg eu!

— Tare mi-e teamă că nu se poate, Jo! Mătuşa zice hotărît: Amy, şi n-avem dreptul să-i poruncim pe cine să aleagă, cînd ea ne face o favoare.

— Aşa se întîmplă întotdeauna. Amy se distrează mereu şi eu muncesc întruna.. Asta nu-i drept, s» revoltă Jo.

— Cred că e vina ta, Jo. Zilele trecute, cînd stăteam de vorbă cu mătuşa ta, îmi spunea, că îi pare rău că ai apucături aşa de băieţeşti şi-ţi dai aer de independenţă; şi uite ce scrie aici, parcă ar aminti nişte vorbe de ale tale: Mă gîndisem întîi să v-o cer pe Jo, dar cum „favorurile plictisesc" şi nu poate suferi limba franceză, nu mă voi încumeta s-o poftesc pe ea. Amy e mai potolită, se va înţelege bine cu Flo şi va fi încîntată de foloasele pe care le va trage de pe urma acestei plimbări.

— O, Doamne! De ce nu mi-am ţinut limba. Cînd o să învăţ odată să mă port? se tîngui Jo, aducîndu-şi aminte de vorbe care-i făcuseră tot răul.

După ce află ce e cu vorbele de mai sus, doamna March, zise:

— Mi-ar fi părut bine să te fi putut duce, dar de data asta nu se poate, aşa că încearcă să nu-ţi arăţi nemulţumirea, ca să nu strici plăcerea lui Amy.

— O să încerc, zise Jo, clipind repede din ochi şi îngenunchind să culeagă lucrurile din coş, pe care le răsturnase în izbucnirea ei de bucurie. Am să încerc să fiu veselă, ca să nu-i întunec nici o clipă bucuria, dar n-are să fie uşor. E o mare dezamăgire pentru mine, şi biata Jo udă perniţa de ace cu lacrimi amare.

— Jo dragă, mă iartă că sînt aşa de egoistă, dar îmi pare bine că nu pleci. Mi-ar fi venit tare greu fără tine, apoi Beth o luă de gît şi o strînse tare în braţe, cu coş cu tot, ca Jo se simţi mai liniştită, dar era aşa de supărată pe ea însăşi, că ar fi fost în stare să-şi dea cu pumnii în cap şi s-o roage plecată pe mătuşa Carrol s-o plictisească cu aceasta favoare şi să vadă cu cîtă recunoştinţă o va primi.

Cînd Amy sosi acasă, Jo se simţi în stare să ia şi ea parte la bucuria familiei, nu din tot sufletul, ca altădată, dar

fară să-i poarte pică lui Amy, care se arătă încîntată de această ştire, fără să dea totuşi prea multe semne de bucurie, şi începu să-şi aranjeze culorile şi să-şi împacheteze pensulele chiar în seara aceea, lăsînd asemenea fleacuri ca îmbrăcăminte, bani, paşaport, în seama oamenilor mai puţin absorbiţi în viziuni artistice decît ea.

— Pentru mine nu-i o călătorie de plăcere, .fetelor, zise ea convinsă, răzuindu-şi paleta ei cea mai bună. Asta îmi hotărăşte cariera, fiindcă la Roma am să-mi dau seama, dacă am talent sau nu şi voi munci din răsputeri.

— Şii dacă n-ai? întrebă Jo, cosind întruna cu ochii înroşiţi de plîns, la nişte gulere pe car trebuia să le ia Aniy cu ea.

— Atunci am să mă întorc acasă şi am să dau lecţii de desen, ca să cîştig bani, răspunse ambiţioasa ei soră, resemnată.

Dar numai la gîndul că s-ar putea să n-aibă talent, Amy se încruntă şi frecă mai tare paleta.

— Asta nu cred. Tu nu poţi suferi să munceşti din greu. Ai să te măriţi cu un om bogat şi ai s-o duci bine tot restul zilelor tale, zise Jo. .

— Prezicerile tale cîteodată se împlinesc, dar într-asta nu cred. Sigur că mi-ar plăcea să am bani mulţi, fiindcă dacă nu pot să fiu eu însumi o artistă, cel puţin să-i ajut pe cei care sînt într-adevăr, zise Amy zîmbind ca şi cum rolul doamnei darnice i s-ar potrivi mai bine, decît acela al unei biete profesoare de desen.

— Hm! oftă Jo. Tot ce-ţi pui tu în gînd se împlineşte. Ce doresc eu nu se realizează niciodată.

— Ai vrea să mergi şi tu? întrebă Amy pe gînduri, turtindu-şi nasul cu cuţitul.

— Şi încă cum!

— Ei, peste un an, doi, am să te chem şi o să facem împreună cercetări în For, şi o să punem în practică toate planurile pe care ni le facem de atîta vreme.

— Mulţumesc! Să sperăm că va veni odată şi ziua asta fericită, dar cine ştie! şi Jo încercă să se arate recunoscătoare pentru făgăduiala vagă pe care o făcuse Amy.

Pregătirile se făcură în grabă. Toată casa fu în fierbere, pînă o văzură pe Amy plecată. Jo se ţinu bine la început, dar cînd buclele aurii legate cu panglică albastră dispărură în zare, fugi în cămăruţa ei din pod şi plînse, pînă nu mai putu. Şi Amy se ţinu tare, pînă ce fu aproape să pornească vaporul şi atunci, cu o clipă înainte de a se ridica puntea, înţelese deodată că toată apa oceanului se va pune între ea, şi cei care o iubesc aşa de mult şi se agăţă de gîtul lui Laurie, suspinînd:

— Te rog, ai grijă de ei, dacă se întîmplă ceva...

— Nu te îngriji, Amy dragă! Dacă se întîmplă ceva am să vin la tine şi am să te mîngîi, şopti Laurie, căruia nici prin gînd nu-i trece, cît de curînd va avea să-şi ţină făgăduiala.

Şi astfel Amy porni spre lumea veche, care e întotdeauna nouă şi frumoasă în ochii celor tineri, în vreme ce tatăl şi prietenul ei o urmăreau cu privirea, rugîndu-se în gînd, să dăruiască Dumnezeu numai zile senine fetiţei care îşi flutură batista, în semn de rămas bun. Şi apoi vaporul se pierdu în depărtare şi nu se mai văzu decît marea scînteind sub razele soarelui.

CAP. VIII
CORESPONDENTUL NOSTRU DIN STRĂINĂTATE

Londra

Dragii mei,

Vă scriu de la o fereastră din spre stradă a hotelului Bath, în Piaţa Picadilly. Nu e prea elegant, dar unchiul a mai

locuit aici acum cîţiva ani, şi nu vrea să se ducă în altă parte. Insă cum nu rămînem multă vreme pe meleagurile astea, n-are nici o importanţă. N-am cuvinte să vă spun cît de fericită sînt! Ca să vă faceţi o idee, am să vă transcriu cîteva fragmente, din jurnalul meu, fiindcă toată vremea am făcut schiţe, cu note de ceea ce se petrece în jurul meu.

V-am trimis cîteva rinduri din Halifax, unde m-am simţit foarte nenorocită; dar, după aceea, totul a mers strună. Mi-a fost rău de cîteva ori, dar pe urmă mi-a trecut şi am stat pe punte cu o mulţime de oameni foarte simpatici Toată lumea a fost foarte drăguţă cu mine, mai ales ofiţerii Nu ride Jo, domnii îţi prind bine pe un vapor, ca să te facă să-ţi treci timpul mai repede şi, cum n-au nimic de făcut, aşa le dai măcar o ocupaţie, altfel ar fuma, pînă le-ar veni rău.

Mătuşii şi lui Flo le-a fost rău tot drumul şi au vrut să stea liniştite. După ce le-am ajutat, cît am putut, m-am dus să mă distrez şi eu puţin. Ce plimbări pe punte, ce apusuri de soare, ce aer minunat, ce valuri! Cînd vaporul spinteca apa oceanului aveam exact aceeaşi senzaţie, ca atunci cînd goneşti pe un cal focos. Păcat că nu era Beth aici I-ar fi făcut atîta bine, iar Jo s-ar fi instalat pe vela mare, s-ar fi împrietenit cu mecanicii ar fi suflat în trompeta căpitanului şi ar fi fost în culmea fericirii

Am petrecut de minune, dar mi-a părut bine, cînd am văzut în zare coasta irlandeză, verde şi însorită, cu colibe de o culoare galben închisă şi ici, colo, cu ruine pe cîte un vîrf de deal, cu case boiereşti prin văi, şi cu cerbi păscînd prin parcuri Era tare de dimineaţă şi ţărmul era plin de bărci de pescari ce se profilau pe un cer portocaliu. N-am să-l uit niciodată

La Gucenstown, una din cunoştinţele mele — domnul Lennox — se dădu jos şi, cînd l-am întrebat dacă a auzit de lacurile Killarney, a oftat şi a început să cînte, uitîndu-se galeş la mine:

Aţi auzit oare de Kate Kearney?

Locuieşte pe malurile lacului Killarney,
A sa caldă privire
Te scoate din fire,
Căci nu-i pe lume fată, mai dulce decît Kate Kearney.

Nostim cîntec! Nu-i aşa?

La Liverpool am rămas doar cîteva ore. E un oraş murdar şi zgomotos. Mi-a părut bine, cînd am plecat. Unchiul a dat fuga şi a cumpărat mănuşi de piele de viţel, nişte pantoji greoi, o umbrelă, şi apoi s-a ras, ca să semene cu un englez veritabil, dar, cînd îşi lustruia ghetele, băieţaşul băgă de seamă imediat că e american şi îi zise cînd isprăvi: — Sînteţi gata conaşule.

V-am dat cel mai frumos lustru american.

Unchiul a rîs de s-a prăpădit. A! să vă spun ce a făcut nebunul cela de Lennox! L-a pus pe prietenul său, Ward, care a mers cu noi pînă la capăt, să-mi cumpere un buchet de flori, pe care l-a trimis la mine în cameră, cu o carte de vizită cu următoarele rînduri: „Respectuoase urări de bine. Robert Lennox". Ce ziceţi de asta fetelor? Găsesc, că e minunat să călătoreşti!

Dar dacă nu mă grăbesc, nu mai ajung să vă vorbesc despre Londra. Drumul pînă acolo a fost ca o plimbare printr-o nesfîrşită galerie de tablouri cu peisaje splendide. În deosebi îmi plăceau casele de ţară, îmbrăcate în iederă pînă sus, cu acoperişuri de şindrilă, cu grilaj la ferestre, iar în poartă femei voinice, frumoase, ţinînd în braţe copii rumeni la faţă Parcă şi viţele păreau mai liniştite ca ale noastre, băgate în trifoi pînă la genunchi, şi găinile cotcodăceau mulţumite, nu nervoase, asemeni cloştilor noastre. Şi ce culori minunate pretutindeni N-am mai văzut niciodată un verde ca acela al ierbii de aici, un galben ca al paiului de grîu, iar în fund păduri întunecate ca noaptea} Flo şi cu mine eram într-o nesfîrşită încîntare. Tot timpul săream de la o fereastră la alta, să vedem tot, în vreme ce trenul alerga cu o iuţeală de 60 km. pe ora. Mătuşa era obosită şi mohorîtă dar unchiul îşi citea cu grijă Baedeckerul, din

scoarţă în scoarţă, şi nu se mai mira de nimic. Uite cum decurgea converosaţia noastră

Amy sărind de pe canapea;

— Uitaţi-vă! Orăşelul cela cenuşiu, dintre copaci trebuie să fie Kenilworth.

Flo, dînd fuga la fereastra mea, exclamă:

— Ce frumos! Mergem şi acolo, papa?

Unchiul, admirindu-şi ghetele noi:

— Nu, dragă, doară dacă ai poftă de bere. Acolo e o fabrică de bere.

O pauză, apoi Flo strigă deodată:

— Dumnezeule, uite o spînzurătoare cu un om spînzurat!

— Unde, unde?, sărea Amy, căscînd ochit

Doi pari înalţi, ţinuţi de o altă stinghie, de-a curmezişul, de care atîrnau nişte lanţuri

— O mînă de cărbuni, le lămureşte unchiul, clipind şiret din ochi

— Uite ce frumoase sînt oile acelea, care se odihnesc, zise Amy.

— Ce drăguţe! Papa tu ce zici?

— Sînt gîşte domnişoarelor, ne taie entuziasmul unchiul, pe un ton care ne potoleşte de-a binelea.

Apoi Flo se cufundă în lubirile căpitanului Cavedish, şi eu am rămas singură la geam.

Bineînţeles că ploua cînd am ajuns la Londra, şi peste tot nu vedeai altceva decît ceaţă şi umbrele. Ne-am odihnit, am despachetat şi am făcut cîteva cumpărături, între două ploi, Mătuşa Mary mi-a cumpărat cîteva lucruri— În graba cu care am plecat, nu mi-am luat nici jumătate din ce aş avea nevoie — o pălărie albă cu pană albastră, nişte muselină asortată, de o rochie şi cel mai frumos pardesiu pe care l-am văzut vreodată

Să tîrguieşti pe „Regent Street” e un vis. Toate sînt aşa de ieftine! Găseşti, de exemplu, panglici drăguţe de tot, cu şase penny metrul. Mi-am luat o grămadă Mănuşi îmi

cumpăr însă de la Paris. Voi fi o persoană foarte elegantă Ce părere aveţi?

Flo şi cu mine, ca să ne distrăm, am angajat o trăsură, cînd unchiul şi mătuşa nu erau acasă, şi ne-am dus să ne plimbăm, deşi ni s-a spus, după aceea că nu se cade ca două domnişoare să meargă neîntovărăşite. A fost aşa de caraghios! Stăteam închise în cutia aceea de lemn şi birjarul mîna aşa de repede, că Flo se sperie şi mă rugă să fac semn să meargă mai încet. Am strigat, am bătut cu umbrela în capră, dar degeaba. Trăsura gonea înainte, cu zgomot şi ne azvîrlea cînd într-o parte, cînd într-alta. În sfîrşit am găsit din întîmplare un ochi în coşul trăsurii L-am deschis cu vîrful umbrelei şi deodată a apărut figura bărboasă a birjarului, care se răsti la noi

— Ce doriţi domnişoară?

M-am stăpînit să nu-mi ies din fire şi i-am spus că aş dori să mîne mai omeneşte. Omul închise uşiţa aceea cu zgomot şi mormăi ceva neînţeles, apoi îşi struni caii aşa de bine, că trăsura abia se mai mişca, parcă mergeam la o înmormîntare. Am deschis iar uşiţa şi l-am rugat:

— Mergi, te rog puţin mai iute, şi atunci iar i-a dat drumul ca mai înainte şi noi ne-am resemnat, trîntindu-ne în fuindul trăsurii

Ce era să mai facem?

Azi a fost vreme frmoasă şi ne-am dus să ne plimbăm prin Hyde Parck, care e chiar lîngă noi, fiindcă, de! facem şi noi parte din lumea bună! Ducele de Devonshire locuieşte prin apropiere. Îi văd în fiecare zi valeţii învîrtindu-se prin curte, fără treabă Nici casa ducelui de Wellington, nu-i departe. Ce lucruri interesante văd pe aici! Toţi parcă ar fi scoşi din Punch, cucoane grase lăfăindu-se în caretele lor roşii cu dungi galbene, avînd la spate lachei, pudraţi, în haine de catifea şi cu ciorapi de mătase, bone nostime cu copii rumeni şi sănătoşi, fete frumoase cu un aer adormit, tineri fercheşi cu joben şi cu mănuşi parfumate, soldaţi bine făcuţi în dolmane roşii şi cu căciuli îmblănite, puse pe o parte Pe toţi aş fi vrut să-i desenez.

Rotten Row înseamnează „Route du Roi”, adică „drum domnesc”, dar acum parcă ar fi un manej. Caii sînt minunaţi şi bărbaţii, mai ales jocheii, călăresc bine, dar femeile sînt ţepene şi ţopăie, ceea ce nu se obişnuieşte pe la noi Aveam poftă să le arăt eu un galop furios, ca în America. Mă enerva să le văd mergînd în trap, în sus şi în jos, cu un aer solemn, în costumele lor strimte şi cu pălărie înaltă Toată lumea călăreşte pe aici; oameni în vîrstă, femei voinice, copii de o şchioapă şi tineri galanţi

Am văzut o fată şi un băiat oferifldu-şi boboci de trandafiri E ultima modă să porţi flori la butonieră şi mi-a plăcut gestul lor.

După-amiază ne-am dus la Westminster Abbey, dar să nu mă puneţi să v-o descriu, că nu sînt în stare. Atîta pot să vă spun, că e splendidă. Diseară mergem la teatru, să-l vedem pe Fechter, şi astfel ziua se va termina frumos.

Miezul nopţii

E foarte tîrziu, dar nu pot să închei scrisoarea, pînă nu vă spun ce s-a întîmplat ieri seara. Ghiciţi cine a intrat în salon, pe cînd luam ceaiul? Englezii aceia prietenii lui Laurie, Fred şi Frank Vaughn! Au crescut amîndoi şi poartă favoriţi Fred s-a făcut frumuşel, şi nu mai merge în cîrje. Auziseră de la Laurie că ne oprim cîtva timp în Anglia şi au venit să ne invite la eu Unchiul le-a mulţumit frumos, dar n-a primit, aşa că o să le facem doar o simplă vaită de mulţumire. Aseară au mers cu noi la teatru şi ne-am distrat minunat. Frank a stat de vorbă cu Flo, şi Fred cu mine, de parcă ne-am fi cunoscut de cînd lumeas. Spuneţi lui Beth că Fred a întrebat de ea şi a fost foarte întristat, cîitd a auzit că nu se simte bine. Fred a început să rîdă, cînd l-am întreoat dacă îşi mai aduce aminte de Jo, şi a trimis „salutări respectuoase pălăriei cu boruri mari”. Nici unul n-a uitat tabăra Laurence şi vorbesc de ea cu plăcere. Ce mult e de atunci!

Mătuşa îmi bate în perete pentru a treia oară, aşa că trebuie să închei. Cînd scriu aşa de tîrziu în camera asta plină de lucruri frumoase, mă simt ca o doamnă din lumea

mare, care o duce numai în petreceri. Mi-e capul plin de parcuri, teatre, toalete şi tineri galanţi, care suspină după mine, răsucindu-şi mustaţa blondă, ca nişte adevăraţi lorzi englezi Mi-e dor de voi toţi, şi sînt ca totdeauna a voastră iubitoare.

AMY
Paris

Dragi surori,

În ultima mea scrisoare vă povesteam cum am ajuns la Londra, ce prietenoşi au fost băieţii Vaughn şi ce bine am petrecut împreună Mi-au plăcut mai ales plimbările la Hampton Court şi la muzeul Kensington, pentru că la Hampton am văzut tablouri de Rafael şi la muzeu săli întregi pline cu picturi de Tumer, Lawrence, Reynolds, Hogarth şi alţi artişti mari După-amiază, plimbarea în parcul Richmond a fost foarte plăcută Am făcut un picnic englezesc şi eu am încercat să desenez stejarii falnici şi cerbii, care păşteau prin apropiere. Am auzit şi o privighetoare şi am văzut zburind ciocirlii Am cunoscut Londra în tot ce are ea mai frumos, mulţumită lui Fred şi Frank, şi am părăsit-o cu părere de rău, fiindcă deşi se împrietenesc greu englezii, cînd vor ei însă, sînt cei mai primitori oameni din lume. Sper să ne mai întxlnim cu tinerii Vaughn la iarnă, la Roma. Aş fi foarte nenorocită, dacă nu ne-am mai vedea, fiindcă Grace şi cu mine ne înţelegem foarte bine şi băieţii sînt foafte drăguţi, mai ales Fred.

Ei, abia am ajuns la Paris, cînd ne pomenim iar cu el. Venise să-şi petreacă vacanţa şi trecea apoi în Elveţia. Mătuşa n-a prea fost încîntată la început, dar el a fost aşa de amabil cu toată lumea, că ea n-a mai avut ce zice. Acuma însă toată lumea e mulţumită că a venit, pentru că vorbeşte franţuzeşte ca un francez şi nu ştiu ce ne-am fi făcut fără el. Unchiul nu ştie nici două vorbe şi ţipă tare pe englezeşte, crezînd că, dacă ridică tonul, o să-l înţeleagă

lumea. Mătuşa nu pronunţă corect, şi Flo şi cu mine, deşi ne lăudăm că ne pricepem binişor, am descoperit că nu e tocmai aşa şi-i sîntem recunoscători lui Fred, că face pe tălmaciul pentru noi.

Ce bine ne distrăm! Ne plimbăm prin oraş, de dimineaţă pînă seara. Din cînd în cînd intrăm într-un „Café, unde te întîlneşti cu tot felul de lume. Am petrecut o mulţime de zile ploioase în Luvru, desfătîndu-mi ochii cu atîtea tablouri Jo ar strîmba din nas la unele din ele, mai frumoase pentru că ea nu e sensibilă la frumosul artistic, dar eu sînt, şi-mi cultiv ochiul şi gustul, pe cît pot. Cred că i-ar fi plăcut mai mult obiectele care au aparţinut oamenilor celebri: tricornul, haina cenuşie a lui Napoleon, leagănul şi peria lui de dinţi, pantofiorul Măriei Antoaneta, inelul Sfîntului Denis, sabia lui Carol cel Mare. Le-am văzut pe toate şi aş putea să vă povestesc despre ele ore întregi, dar acuma nu e timpul

Palatul regal e minunat, plin cu „giuvaeruri" şi obiecte de artă aşa de frumoase, încît mă simţeam nenorocită că nu pot să le cumpăr. Fred a vrut să-mi dăruiască nişte bijuterii, dar n-am primit Pe urmă am fost la „Bois de Boulogne", şi pe Champs Elisdes, care sînt „tr6ş magnifiques". Am zărit şi familia imperială de cîteva ori împăratul e mereu încruntat, împărăteasa e frumoasă şi palidă, dar mi s-a părut prost îmbrăcată Avea odată o rochie roşie, pălărie verde şi mănuşi galbene, Micul Napoleon e un băieţel drăguţ, care stă mult de vorbă cu profesorul lui şi face bezele mulţimii cînd trece în trăsurica lui cu patru cal cu călăraşi în haine roşii lucioase, şi cu lachei în faţă şi la spate.

Ne plimbăm deseori prin grădinile Tuilleries, care sînt minunate, dar mie îmi plac mai mult grădinile vechiului Luxembourg. „Pire la Chaise", e un cimitir foarte ciudat. Multe din morminte sînt un fel de încăperi în care se găseşte o masă, un portret al răposatului şi scaune pentru cei ce vin să-l plîngă Găsesc că asta e specific franţuzesc, „ n'est-ce pas?"

Odăile noastre dau spre Rue de Rivoli şi uneori seara, cînd sîntem prea obosite, stăm pe balcon şi ne uităm la mişcarea de pe stradă Fred e de multe ori cu noi N-am mai cunoscut băiat mai îndatoritor şi mai săritor, în afară de Laurie. Păcat că nu e brunet. Nu prea-mi plac oamenii smezl Vaughn-îi sînt foarte bogaţi şi fac parte dintr-o familie veche, şi nu le pot găsi cusur că au păr blond, de vreme ce şi al meu e la fel.

Săptămînă viitoare pornim spre Germania şi Elveţia, dar, cum o să ne oprim foarte puţin, nu vă voi putea scrie decît cîteva rînduti, în grabă. Totuşi notez zilnic cu sfinţenie în jurnal şi încerc să ţin minte şi să descriu clar şi precis tot ce văd şi mă încîntă cum m-a sfătuit tata. Îmi prinde bine şi jurnalul şi caietul de schiţe şi împreună vă vor da o idee mai *precisă despre această călătorie, decît epistolele mele scrise în fugă*

Adieu! Vă îmbrăţişez cu drag,

Votre
Amy

*

Heidelberg

Mămico dragă,

Fiindcă mai e o oră pînă la plecarea trenului spre Berna, o să încerc să-ţi povestesc ce s-a mai întîmplat între timp, fiindcă unele lucruri sînt foarte importante, cum ai să-ţi dai seama singură

Călătoria pe Rin a fost minunată! Citisem ghidul pe care mi-l dăduse tata, dar în realitate e incomparabil mai frumos. La Coblenz ne-au distrat grozav nişte studenţi de la Bonn, prieteni de ai lui Fred de pe vapor, care ne-au făcut o serenadă Era o noapte cu lună şi pe la ora unu, Flo şi cu mine ne-am trezit în cîntece şi acorduri de ghitară Am sărit din pat şi ne-am uitat curioase printre perdele. Aveam un tablou foarte romantic la picioarele noastre; pe primul plan,

Fred cu studenţii, cîntînd dumnezeieşte, iar înfund rîul, podul, cu bărci înşirate-dedesubt şi fortăreaţa masivă, profilîndu-se pe un cer albastru închis, luminat de lună

Cînd au terminat, le-am aruncat flori şi i-am văzut cum se îmbrînceau, să puie mîna pe ele. Au trimis sărutări unor doamne nevăzute, suflînd în palmă şi apoi an plecat rîzîruL A doua zi, Fred a scos din buzunarul de la vestă nişte flori ofilite şi mi le-a arătat, uitîiidu-se galeş la mine. I-am spus rîzînd că nu le-am aruncat eu, ci Flo, şi atunci le-a luat pe toate şi le-a azvîrlit pe fereastră, şi a fost iar potolit şi prietenos, ca de obicei

Nassau e o staţiune balneară plină de viaţă, ca şi Baden-Baden, under Fred a pierdut cîţiva bani şi eu l-am certat. Are nevoie de cineva, care să vadă de el, cînd Frank nu e cu el Kate zicea odată că băiatul ăsta ar trebui să se însoare devreme şi găsesc că are dreptate Frankfurt e o încîntare pentru ochi Am văzut casa lui Goethee, statuia lui Schiller şi frumoasa „Ariana" a lui Dannecker. Piesa era foarte frumoasă, dar cred că mi-ar fi plăcut şi mai mult, dacă aş fi cunoscut mai bine povestea. N-am îndrăznit să întreb, fiindcă toată lumea o ştia, sau se făcea c-o ştie. Jo, de exemplu, ar fi putut să mi-o povestească îmi pare rău că n-am citit mai mult. Acuma îmi dau seama că sînt foarte incultă, şi lucrul ăsta mă mîhneşte.

Iată şi partea serioasă, de care-ţi spuneam. Fred era aşa de îndatoritor şi vesel, că ne-a căzut cu drag la toţi Eu am socotit că nu e decît o simplă prietenie trecătoare între noi, pînă în seara cu serenada. Atunci am început să-mi dau seama că plimbările pe lună, convorbirile din balcon şi întîmplările din timpul zilei înseamnă pentru el mai mult decît o distracţie oarecare, Eu n-am luat lucrurile uşor, zău, mamă, crede-mă, ci mi-am adus aminte de sfaturile dumitale şi am căutat să le urmez, pe cît se poate. Nu pot să opresc pe oameni să mă placă, chiar cînd eu nu ţin deloc la ei De asta Jo zice că n-am inimă Ştiu că mama are să dea din cap întristată şi fetele o să zică: „Interesată e fetiţa asta!" dar eu sînt hotărîtă, dacă Fred mă cere în căsătorie,

să primesc, cu toate că nu sînt îndrăgostită de el. Totuşi îmi place şi cred că o să ne înţelegem bine. E frumos, tînăr, nu e băiat prost şi foarte bogat, cu mult mai bogat decît Laurie. Cred că familia lui n-ar ava nimic împotrivă şi eu m-aş simţi foarte bine cu ei, fiindcă toţi sînt bine crescuţi, îndatoritori, generoşi şi ţin la mine. Fred, fiind cel mai mare, va moşteni casa părintească, care este splendidă, nu aşa de impunătoare ca a noastră, dar mult mai confortabilă şi mai elegantă îmi place genul de lux englezesc, fiindcă nu e nimic silit în el. Am văzut argintăria, bijuteriile familiei, servitorii bătrîni şi fotografiile casei de la ţară, cu parc, cu pămînturi cultivate şi cu cai frumoşi O! Ar fi să-mi văd visul cu ochii! Poate că sînt interesată, dar nu pot să sufăr sărăcia şi n-am de gînd s-o mai suport multă vreme. Una din noi trebuie să se mărite. Meg n-a făcut-o, Jo nu vrea, Beth nu poate şi atunci am să mă mărit eu şi am să vă ajut pe toţi Nu m-aş mărita pentru nimic în lume cu un om pe care-l urăsc sau îi dispreţuiesc, de asta poţi să fii sigură Dar, cu toate că Fred nu e idealul meu, îmi convine şi cu timpul cred că am să-l iubesc, dacă mă iubeşte şi el şi mă lasă să fac ce vreau. M-am gîndit la lucrurile astea bine, toată săptămînă, pentru că trebuie să fii orb, ca să nu vezi, că Fred mă place. Nu mi-a mărturisit-o, dar se vede cît de colo. Nu se plimbă niciodată cu Flo, stă totdeauna lîngă mine la masă, în trăsură, pe stradă, se uită galeş la mine, cînd sîntem singuri, şi se încruntă, dacă cineva îndrăzneşte să-mi vorbească. Ieri, la masă, un ofiţer austriac ne-a fbcat şi apoi a şoptit ceva prietenului lui — un baron cam chefliu — despre „ein wunderschönes Blondchen”. Fred s-a uitat fioros la el şi apoi a început să-şi taie friptura cu atîta furie, că era cît p-aci să-i zboare din farfurie. Nu e unul dintre englezii cei flegmatici, ci cam iute, fiindcă are sînge scoţian în el, ceea ce se vede şi după ochii lui albaştri şi buni.

Aseară ne-am dus la castel, pe la apusul soarelui Fred lipsea. Trebuia să ne găsească acolo, după ce-şi lua scrisorile de la Post-restant. Ne-am plimbat printre ruine, pe sub bolţile care adăpostesc o cisternă uriaşă şi prin

grădinile aranjate de elector, pentru soţia lui, care era englezoaică Mie mi-a plăcut de la început terasa cea mare, de unde avem o vedere încîntătoare, şi în timp ce lumea cealaltă se dusese să viziteze încăperile din castel, eu am rămas acolo, cu gînd să desenez capul leului de piatră fizxat în zid, pe care se căţărase caprifolia. Cum stam aşa, privind cum cu ge Neckarul în vale, prinzînd cu urechea muzica fanfarei care se auzea pînă sus, parcă mi-aş fi aşteptat iubitul, ca fata cea frumoasă din basme. Am avut un presentiment că se va întîmplă în curînd ceva .şi eram pregătită la orice. Nu-mi era teamă, nu-mi pierdusem firea, dar eram puţin aprinsă la faţă

Puţin după ce mă depărtasem de ceilalţi, am auzit vocea lui Fred. Cînd mă zări, grăbi pasul şi se apropie de mine. Părea aşa de tulburat, că l-am întrebat ce-i cu el. îmii spuse că ă primit o scrisoare în care ai lui îl roagă să vină acasă cît mai curînd, pentru că Frank e foarte bolnav. Pleca chiar în noaptea aceea, cu ultimul tren, şi abia avea vreme să-şi ia rămas bun. Mi-a părut foarte rău pentru el şi pentru mine, şi, cînd îmi strînse mîna, îmi zise pe un ton care nu putea să mă înşele:

— Mă întorc curînd N-ai să mă uiţi, Amy?

N-am răspuns nimic, dar m-am uitat la el şi el a înţeles. Apoi şi-a luat rămas bun şi de la ceilalţi şi a plecat, lăsîndu-ne pe toţi să-i ducem dorul. Ştiu că ar fi vrut să-mi vorbească, dar mai ştiu dintr-o vorbă pe care a aruncat-o odată din întîmplare, că a făgăduit să nu facă încă acest pas. Bătrînul ştie că e impulsiv din fire, şi-i e teamă să nu-i aducă o noră străină în casă Peste cîteva săptămîni ne vom întîlni la Roma şi atunci, dacă nu mă răzgîndesc, cînd el mă va întreba: „Vrei să te măriţi cu mine?" îi voi răspunde: „Da, dragă!"

Astea toate ţi te-am spus numai dumitale,. pentru că voiam să afli ce se petrece pe aici Să nu fii îngrijorată de mine. Nu uita că-s acum , „Amy a ta cea prudentă" şi că nu mă pripesc niciodată Aştept sfaturile dumitale. Le voi folosi, pe cît îmi permit împrejurările. Ce n-aş da să pot sta puţin

de vorbă cu dumneata, mămico. Orice s-ar întîmplă, ai s încredere în mine.

A dumitale iubitoare,
AMY

CAP. IX
GRIJI DE CEI DRAGI

— Jo, sînt îngrijorată de Beth.

— Nu înţeleg de ce, mamă! E mult mai bine, de cînd au venit copiii lui Meg pe lume.

— Nu-i vorba de sănătatea ei. Sînt sigură că are ceva pe suflet şi aş vrea să încerci tu să afli.

— Ce te face să crezi asta, mamă?

— O văd de multe ori singură într-un colţ, şi nu mai stă de vorbă cu tatăl ei, ca altădată. Într-o zi am găsit-o plîngînd, cu copiii în braţe. Cînd îi legăna, le cînta cîntece triste, duioase şi, din cînd în cînd, prind în ochii ei o privire, care mă nelinişteşte.

— N-ai întrebat-o ce-i cu ea?

— Am încercat de cîteva ori, dar ea a schimbat vorba, ori s-a uitat la mine aşa de tristă, că m-am oprit. Eu nu silesc niciodată copiii mei să-mi facă mărturisiri şi rareori le aştept multă vreme.

Zicînd aceasta, doamna March aruncă o privire lui Jo pe furiş, dar faţa ei părea tulburată numai de neliniştea lui Beth şi, după ce cusu cîteva minute în tăcere, Jo zise:

— De, Mamă! A crescut şi ea, a început şi ea să viseze, să aibă temeri şi nelinişti, fără să ştie nici ea pentru ce motiv. Doar are optăsprezece ani acum, şi noi ne purtăm cu ea tot ca şi cu un copil.

— Ai dreptate! Doamne, ce repede mai creşteţi! suspină mama ei zîmbind.

— Asta e viaţa, mămico. Trebuie să-ţi laşi puii să zboare din cuib şi să te resemnezi. Îţi făgăduiesc, că eu n-am să zbor prea departe, dacă asta te mîngîie.

— Sigur, că mă mîngîie Jo! Tu eşti reazămul nostru, acum că Meg s-a dus, Beth e prea slăbită şi Amy prea tînără, ca să ne fie de ajutor; dar cînd sîntem hărţuiţi de griji, tu ni le uşurezi.

— Ştii că mie îmi place munca brută şi pe urmă trebuie s-o facă şi pe asta cineva. Amy e foarte bună la opere de artă, dar, dacă trebuie să bateţi toate covoarele sau se îmbolnăvesc jumătate din membrii familiei, eu mă simt în elementul meu. Amy se simte bine în străinătate, dar, dacă merge ceva prost acasă, pe mine trebuie să vă bizuiţi.

— Atunci las pe Beth în grija ta, fiindcă sînt sigură, că-şi va deschide inima dragii ei Jo. Poartă-te delicat cu ea şi n-o lăsa să bage de seamă că o observă cineva sau că se vorbeşte despre ea. Dacă s-ar face iar voinică şi veselă ca altădată, n-aş mai avea nici o dorinţă pe lume.

— Ce fiinţă fericită! Eu am o grămadă.

— Ia s-auzim, dragă.

— Să vedem mai întîi ce-i cu supărarea lui Beth, pe urmă îţi spun eu şi grijile mele. Nu-i grabă. Pot să aştept. Şi Jo împunse mai departe, cu un zîmbet care linişti pe mama ei.

Începînd din ziua aceea, Jo părea că e cufundată în romanul ei. În realitate însă o obsera pe Beth. Multă vreme se frămîntă, neştiind ce să creadă, pînă cînd o întîmplare de nimic îi dădu cheia misterului acestei schimbări în rău a lui Beth. Cu imaginaţia ei înflăcărată, Jo îi dădu proporţii uriaşe, şi lămurirea era găsită. Într-o sîmbătă după-amiază, cînd ea şi Beth erau singure în cameră, Jo stătea la masa ei şi se prefăcea că scrie, foarte atentă la cartea ei. Şi mînzgălind hîrtiile acolo, Jo ridica mereu capul şi privea pe furiş, pe sora ei. Beth stătea la fereastră, cosea liniştită, cum nu mai fusese de mult dar deseori lăsa să-i cadă lucrul în poală, sprijinîndu-şi capul pe mînă, se uita la priveliştea tristă, de

toamnă, cu o privire pierdută. Deodată cineva trecu pe drum, fluierînd ca o mierlă şi apoi o voce strigă de jos:

— Toate bune, vin diseară.

Beth tresări, se plecă pe fereastră, zîmbi salutînd cu capul, urmări cu privirea pe trecător, pînă cînd se pierdu în depărtare şi apoi şopti ca pentru ea:

— Ce voinic şi fericit pare băiatul ăsta.

— Hm, zise Jo, privind cu atenţie figura surorii ei, căci roşeaţa îi dispăru din obraji, tot atît de repede pe cît venise, zîmbetul îi pierise de pe buze şi o lacrimă îi picură grea, pe pervazul ferestrei. Beth o şterse repede şi se uită cu teamă la Jo, dar peniţa ei scîrţia cu o iuţeală de parcă ar fi avut inspiraţie să umple zece pagini din Jurămintul olimpiei. În momentul în care Beth se întoarse, Jo ridică iar capul şi o văzu că-şi duce mîna la ochi. De multe ori şi durerea care o chinuia pe sora ei făcu să i se umple şi ei ochii de lacrimi. Temidu-se să nu se trădeze, se furişi afară, mormăind ceva despre nişte hîrtie, care nu-i ajunge.

— Sfinte Dumnezeule! Beth îl iubeşte pe Laurie! zise ea aşezîndu-se pe patul din camera ei, galbenă la faţă, după această lovitură neaşteptată. Cine să se fi gîndit la asta? Şi ce are să zică mama cînd o afla? Mă întreb dacă el... şi aici Jo se opri şi se făcu stacojie la faţă, urmînd şirul gîndurilor care îi treceau prin minte. Dacă n-o iubeşte şi el, are să fie îngrozitor. Trebuie s-o iubească am să-l silesc eu şi se uită ameninţătoare la băiatul care-i zîmbea şăgalnic din perete. O, Doamne, parcă a aruncat cineva un farmec asupra noastră. Meg s-a măritat, are copii, Amy e în plină floare Ja Paris, şi Beth e îndrăgostită. Numai eu sînt cu capul sănătos. Cîteva clipe Jo se gîndi cu atenţia încordată şi cu ochii ţintă la tablou, apoi îşi descreţi fruntea şi se adresă hotărîtă portretului, dînd din cap: Nu domnule, eşti fermecător, dar eşti nestatornic, ca o pană suflată de vînt. Degeaba scrii bilete dulci şi-mi zîmbeşti ademenitor, pe mine nu mă cucereşti.

Apoi oftă şi căzu într-o visare din care nu se deşteptă decît în amurg, cînd se duse jos. Ce se mai petrecu cu Beth

şi ce văzu acolo îi întări bănuielile , Deşi Laurie se prefăcea că suspină după Amy şi glumea cu Jo, cu Beth se purta cu multă blîndeţe; dar aşa se purta cu toată lumea şi nimănui nu i-ar fi trecut prin cap că ţine la ea, mai mult ca la celelalte. Ba toată lumea avea impresia că, în ultimul timp „băiatul nostru” Jo îi era din ce în ce mai dragă, care însă nici nu voia să audă aşa ceva şi se înfurie de cîte ori îndrăznea cineva să-i pomenească de iubire. Dacă ar fi ştiut de cîte ori încercase bietul băiat anul trecut să-i înmoaie inima, i-ar fi zis mulţumită: „Ţi-am spus eu!” Dar Jo nu putea să sufere să se vorbească pe socoteala lor şi închidea gura tuturor, cu o glumă sau cu o vorbă semeaţă.

În primul an de facultate, Laurie se îndrăgostise cam o dată pe lună, de cîte o fată. Aceste pasiuni arzătoare, dar vremelnice, care însă nu-i făcea nici un rău, erau spuse în taină în fiecare săptămînă lui Jo şi ea îl privea amuzată cum trece de la speranţă la deznădejde şi apoi la resemnare. Dar veni o vreme cînd Laurie nu se mai uită la nici o fată şi îi spuse vag că o singură pasiune îi stăpîneşte sufletul şi mintea şi avea momente de tristeţe şi nemulţumire, ca un nou Byron al secolului al nouăsprăzecelea. Apoi ocoli cu totul astfel de subiecte, scrise scrisori abstracte lui Jo, se Seu băiat sîrguincios şi o anunţă că are de gînd „să tocească”, fiindcă vrea să-şi ia examenele cu brio. Această stare îi convenea mai bine lui Jo, decît taine dezvăluite în lumina amurgului, strîngeri de mînă pe ascuns şi priviri galeşe pentru că la ea mintea se dezvoltase mai iute decît inima şi prefera eroii închipuiţi celor în carne şi oase, pentru că pe cei dintîi îi putea închide în biroul ei de tinichea, cînd se sătura de ei, ca să-i scoată de acolo, cînd îi venea pofta, pe cînd cu ceilalţi lucrul era cu mult mai complicat.

Aşa stăteau lucrurile, cînd Jo făcu descoperirea cea mare şi în seara aceea îl privi pe Laurie cu alţi ochi. Dacă nu şi-ar fi băgat în cap idee aceea, n-ar fi văzut nimic deosebit în faptul că Beth era foarte liniştită şi Laurie foarte atent cu ea. Dar Jo dăduse frîu liber imaginaţieie ei înfierbîntate, care o luase razna, şi după atîtea romane senzaţionale ce

scrisese, nici bunul simţ nu mai era destul de tare şi nu-i veni într-ajutor. Ca de obicei, Beth stătea lungită pe pat, iar Laurie se aşeză pe un scăunel la picioarele ei şi o distra cu nimicuri de ale lui, veştile lui săptămînale, pe care ea le aştepta întotdeauna cu nerăbdare. Dar în seara aceea, Jo avu impresia că Beth parcă soarbe din ochi pe băiatul oacheş şi vioi de lîngă ea şi că e numai urechi să-l asculte, cum a decurs ultimul meci de crichet, deşi multe din expresiile pe care le întrebuinţa el erau pentru ea ca şi chinezeşti. Mai avu impresia că Laurie e mult mai atent cu ea, că, din cînd în cînd, îi spune cîte ceva în şoaptă, că rîde mai puţin ca altădată, că e cam distrat şi că-i potriveşte lui Beth pătura pe picioare, cu un devotament, care era aproape mişcător.

„Cine ştie! Se petrec lucruri ciudate pe aici”, se gîndi Jo, umblînd de colo pînă colo, fără rost prin odaie.

Ea ar scoate din el un înger de drăgălăşenie şi el i-ar face viaţa uşoară şi plăcută, dacă s-ar iubi. Şi dacă nu e îndrăgostit încă, are să se îndrăgostească în curînd, de nu i-am sta noi în drum.

Cum în momentul de faţă, numai ea îi stătea în drum, Jo începu să se frămînte, cum să facă să dispară de acolo. Dar unde să se ducă? Şi, arzînd de dorinţa de a face un bine surorii ei, se puse pe cugete.

Acum patul pe care se aşezase ea, fusese făcut în vremuri bune, lat jos şi cu multe perne pe el. Nu e de mirare că era cam ros pe la colţuri, fiindcă fetele dormiseră, merseseră de-a-buşilea şi se întinseseră pe el, şi-şi ţinuseră jucăriile sub el, cînd erau mici, îşi odihniseră capul obosit, visaseră şi ascultaseră sfaturile din inimă ale mamei lor, şi-şi mărturisiseră grijile una alteia, cînd crescuseră mari. La toţi le era drag, fiindcă toţi îşi găseau refugiul pe el la supărări sau la bucurii mari, iar Jo avea chiar un colţ al ei anume. Printre pernele care împodobeau acest pat impunător era una tare, lunguiaţă, umplută cu păr de cal care înţepa şi cu cîte un nasture îmbrăcat la ficare capăt. Această pernă de temut era proprietatea ei personală şi o

întrebuinţa ca armă de apărare, se baricada cu ea şi şi-o punea sub cap, cînd nu voia să doarmă prea mult.

Laurie o cunoştea bine şi avea motive s-o privească cu ochi duşmănoşi. Mai demult, cînd se jucau prin casă, azvîrliseră în el cu perna, fără milă, şi acum, de multe ori, o puneau de-a-curmezişul şi nu-l lăsau să-şi ia locul lui favorit, pe sofa, în colţul lui Jo. Cînd „Cîrnatul", cum îi ziceau ei, stătea în picioare, era semn că se poate odihni cît vrea şi unde vrea; dar dacă era pus pe lat, vai de cel care îndrăznea să-l dea deoparte. În seara aceea, Jo uită să se baricadeze şi nu stătu bine nici cinci minute acolo, cînd deodată apăru lîngă ea un corp uriaş cu mîinile şi picioarele întinse, cît erau de lungi, şi-l auzi pe Laurie că exclamă cu un suspin de satisfacţie:

— Bine se stă aici!

— Cine te-a poftit? se răsti la el Jo şi încercă să pună perna între ei, dar era prea tîrziu.

Pînă s-o apuce ea, Laurie puse mîna pe pernă şi o azvârlise cît colo, pe podea.

— Jo, nu mai fii aşa de duşmănoasă. După ce un om învaţă, pînă îi iese sufletul, simte nevoia să fie alintat puţin.

— Du-te la Beth să te alinte, eu am treabă.

— S-o lăsăm în pace pe Beth; dar ştiam că ţie îţi place sa mă alinţi, pe vremuri, s.au acum nu mai vrei? Nu-l mai iubeşti pe băiatul tău şi vrei să arunci cu perna în el?

Jo fu mişcată de aceste vorbe spuse pe un ton rugător, dar nu vru să arate aceasta şi schimbă imediat vorba, întrebîndu-l severă:

— Cîte pachete ai trimis doamnei Randal. săptămînă asta?

— Nici unul, zău, crede-mă! S-a logodit.

— Asta mă bucură. Ce ideie să-i trimiţi flori şi alte lucruri unor fete, care nu te interesează, îl certă Jo.

— Fetele care mă interesează foarte mult nu mă lasă să le trimit „flori şi alte lucruri" şi atunci ce să fac? Simt nevoia să arăt într-un chip oarecare ceea ce simt.

— Mamei nici chiar în glumă nu-i place să te vadă „flirtînd” şi tu flirtezi, pînă nu mai poţi, Teddy.

— Aş da orice să pot răspunde: „Şi tu la fel”. Dar asta nu ţi se întîmplă, pot să te asigur că nu găsesc nid un rău în acest joc distractiv, dacă amîndoi socotim, bineînţeles că e un joc.

— E drept, pare foarte atractiv. Am încercat şi eu, fiindcă te simţi rău într-o societate, cînd nu faci ce fac toţi, dar la mine nu merge, oftă Jo, uitînd să facă pe mentorul.

— Ia lecţii de la Amy. Ea e maestră în acest gen de ocupaţie.

— Da, ei îi merge şi ea nu duce niciodată lucrurile prea departe. Asta e viaţa; unii oameni plac fără să-şi dea osteneala să placă, şi alţii vorbesc întotdeauna ce nu trebuie şi unde nu trebuie.

— Îmi pare bine că nu ştii să flirtezi, parcă te simţi alt om, cînd stai de vorbă cu o fată isteaţă, care poate să fie veselă şi prietenoasă, fără să se facă de rîsul lumii. Fie vorba între noi, Jo, unele fete merg aşa de departe, că mi-e ruşine mie de ele. Sigur că n-au intenţii urîte, dar dacă ar ştii cum le criticăm noi băieţii după aceea, cred că s-ar purta altfel.

— Şi ele fac la fel şi cum fetele sînt mai rele de gură, tot voi băieţii rămîneţi mai prejos. Dacă v-aţi purta cumsecade, s-ar purta şi ele tot aşa; dar cînd văd că vă distrează prostiile lor, dau mai departe şi pe urmă tot lor le găsiţi vină.

— Ce ştii tu de lucrurile astea? zise Laurie pe un ton de superioritate. Chiar dacă nu ne plac fîltrurile şi petrecerile zgomotoase, cîteodată trebuie să avem aerul că ne plac. Fetele cuminţi şi modeste n-ajung niciodată de rîsul lumii, şi băieţii vorbesc cu respect de ele. Tu eşti o fată neştiutoare, Jo. Dacă ai sta numai o lună în locul meu ai vedea lucruri care te-ar pune pe gînduri.

Nu puteai să nu rîzi de contradicţia aceasta comică din sufletul lui Laurie; pe de o parte nu-i venea să vorbeasscă rău de femei, pe de altă parte îl dezgusta purtarea femeilor

din buna societate şi exemplare dintre acestea avea destule în jurul lui. Jo ştia că mamele interesate îl considerau pe „tînărul Laurence” o „partidă ideală” pentru fiicele lor, care-i zîmbeau, căutînd să-l cucerească, şi doamnele de toate vârstele îl linguşeau, că nu-i mai trebuia mult, ca să ajungă un încrezut şi un îngîmfat; de aceea Jo îl urmărea cu teamă, cum creşte, ca nu cumva să i-l strice oamenii şi se bucura mult în sufletul ei, cînd află că el preţuieşte încă fetele modeste. Luîndu-şi aerul de moralistă, îi zise în şoaptă:

— Dacă trebuie neapărat să-ţi dai frîu liber sentimentelor tale, Teddy, mai bine devotează-te uneia din fetele acelea „cuminţi şi modeste”, pe care ziceai că le respecţi, şi nu-ţi mai pierde vremea cu cele proaste.

— Aşa mă sfătuieşti tu?

Şi Laurie o privi cu un amestec de îngrijorare şi de veselie în ochi.

— Da, aşa zic eu; dar mai bine ai aştepta, pînă termini de tot facultatea, şi pe urmă să te gîndeşti la astfel de lucruri. Nu eşti încă demn de... în sfârşit, oricare o fi fata aceea modestă, zise Jo încercînd s-o dreagă, pentru că aproap îi scăpae numele.

— Ai dreptate, nu sînt încă demn de ea, întări Laurie, cu o umilinţă pe care n-o mai văzuse niciodată la el, plecîndu-şi ochii şi răsucind un ciucure de la şorţul lui Jo, cu gîndul aiurea.

— Sfinte Dumnezeule, iar se încurcă lucrurile, se sperie Jo, şi zise tare: Hai cîntă-ne ceva. N-am mai auzit de mult muzică şi-mi place grozav cum cînţi tu.

— Te rog, mai bine lasă-mă să stau aici.

— Nu se poate. Nu-i loc. Acum eşti prea mare, ca să stai degeaba, trebuie să faci ceva. Ţi pe urmă parcă ziceai odată că nu poţi să suferi să stai agăţat de fustele unei femei, i-o întoarse Jo, amintindu-i de anumite vorbe pe care le rostise el, într-un moment de răzvrătire.

— A, depinde ale cui sînt fustele, şi Laurie strînse ciucurele în mînă.

— Ai plecat? şi Jo se prefăcu că vrea să arunce cu perna în el.

Cît ai clipi din ochi Laurie era la pian şi cînd începu: „Trăiască pălăriile frumoasei”.... Jo se furişă afară şi nu sa mai întoars decît după plecarea băiatului.

Jo rămase trează multă vreme în noaptea aceea şi era tocmai să aţipească, cînd un suspin înăbuşit o făcu să sară din pat şi să dea fuga la Beth:

„Ce-i dragă? o întrebă ea îngrijorată.

— Credeam că ai adormit, suspină Beth.

— Iar e durerea veche, scumpa mea?

— Nu, e alta nouă, dar pe asta pot s-o suport, iar Beth încercă să-şi înghită lacrimile.

— Spune-mi mie ce te supără, şi am să te vindec eu. Ţii minte cum îţi uşuram suferinţa, cînd erai bolnavă?

— Da, dar acum nu mai merge. Boala asta n-are leac.

Şi Beth izbucni într-un plîns deznădăjduit, cu sughiţuri, încît Jo se înspăimîntă.

— Unde te doare? Vrei s-o chem pe mama?

Beth nu răspunse la prima întrebare, dar în întuneric îşi duse fără voie o mînă la inimă, ca şi cum acolo ar fi fost suferinţa. Cu cealaltă o ţinu pe Jo strîns, şoptindu-i cu patimă: ,

— Nu, nu, n-o chema, nu-i spune! Uite acum mă simt mai bine. Stai aici lîngă mine şi mîngăie-mă. Am să fiu cuminte şi am să adorm, zău!

Jo ascultă, dar în vreme ce dezmierda uşor fruntea fierbinte şi pleoapele umede ale lui Beth, îşi simţi inima grea de iubire şi ar fi vrut să-i mărturisească tot ce descoperise ea. Dar, deşi era tînără, Jo, îşi dădea seama că şi cu inimile, ca şi cu florile, nu trebuie să te porţi brutal, ci trebuie să le laşi să se deschidă singure, şi astfel o întrebă cu blîndeţe:

— Te necăjeşte ceva Beth?

— Da, Jo! răspunse Beth după o lungă tăcere.

— Crezi că nu te-ai simţi uşurată, dacă mi-ai spune mie tot?

— Nu, nu acum!

— Atunci nu-mi spune, dar nu uita Beth, că mama şi Jo sînt întotdeauna gata să-ţi asculte păsurile şi să te ajute, dacă pot.

— Ştiu, am să-ţi spun într-o zi.

— Te simţi mai bine acum?

— Da, da! Ştii să mîngăi aşa de bine, Jo!

— Culcă-te dragă! Uite rămîn şi eu cu tine.

Şi cu obrazul lipit de al sorei ei adormi şi Jo, şi a doua zi de dimineaţă Beth păru iar liniştită ca întotdeauna, căci la optsprezece ani, necazurile nu ţin prea mult şi o vorbă bună le vindecă uşor.

Dar Jo luase o hotărîre şi, după ce chibzui cum e mai bine să procedeze, o făcu cunoscută mamei ei.

— Mă întrebai zilele trecute ce dorinţe am. Vreau să-ţi mărturisesc una din ele, mămico, începu ea, cînd se văzură singure în salonaş. Vreau să plec undeva iarna asta ca să cunosc un alt mediu de viaţă.

— De ce Jo?

Şi mama ei ridică iute capul, parcă înţelegînd că sub aceste vorbe se ascunde ceva.

Cu ochii plecaţi pe lucru, Jo se mulţumi să răspundă:

— Îmi trebuie ceva nou, nu-mi găsesc liniştea şi aş vrea să văd şi să cunosc şi alte lucruri decît ceea ce pot avea aici, în jurul meu. Anii pierd prea multă vreme, gîndindu-mă la propriile mele treburi, care n-au mare importanţă, şi simt nevoia să mă mişc. Cred că vă puteţi lipsi de mine iarna asta, ca să zbor şi eu puţin să-mi încerc aripile.

— Unde vrei să zbori?

— La New York. Ieri mi-a venit o idee grozavă. Ştii că doamna Kirke ţi-a scris, rugîndu-te să-i găseşti o persoană de încredere, care să dea lecţii copiilor ei şi să le cîrpească rufele, nu vreau să mă laud, dar cred că eu aş fi cea mai potrivită pentru aceasta.

— Cum, draga mamii, vrei să intri în serviciu în pensiunea aceea mare?

Şi doamna March păru mirată, dar nu nemulţumită de hotărîrea fetei ei.

— Nu s-ar putea numi asta „serviciu”, fiindcă doamna Kirke e prietena dumitale. E o femeie de inimşă şi ştiu că va fi foarte bună cu mine. Rudele ei nu locuiesc cu ea şi nu mă cunoaşte nimeni acolo. Şi chiar dacă m-ar cunoaşte, n-are importanţă. Nu mi-e ruşine, doar îmi cîştig pîinea muncind cinstit.

— Ai dreptate, dar cu scrisul ce faci?

— Cu atît mai bine, dacă mai schimb mediul. Am să văd şi am să aud lucrurile noi, o să-mi vină idei noi, şi chiar dacă nu voi avea mult timp liber să scriu acolo, voi veni cu mult material pentru „fleacurile” mele.

— De asta nici nu mă îndoiesc, dar acestea sînt singurele motive pentru car ai luat hotărîrea asta neaşteptată?

— Nu, mamă.

— Pot să le ştiu şi pe celălalte?

Jo ridică ochii de pe lucru, apoi îi lăs(în jos încurcată. În cele din urmă zise cu greutate, roşindu-se:

— Nu ştiu poate că nu-i bine să-ţi spun şi poate că mă cred eu, dar tare mi-e teamă... că Laurie s-a îndrăgostit de mine.

— Atunci tu nu ţii la el în felul în care a început el să ţină la tine?

Şi, punîndu-i această întrebare, doamna March o privi îngrijorată.

— A, nu! Mi-e foarte drag, ca şi pînă acum, şi sînt mîndră de el. Dar, atît! De iubire nici nu poate fi vorba.

— Asta mă bucură, Jo!

— De ce mamă?

— Pentru că draga mea, nu cred că aţi fi fost potriviţi. Ca prieteni, da, sînteţi foarte fericiţi şi chiar dacă vă certaţi, vă împăcaţi repede; dar cred că nu v-aţi înţelege, dacă aţi trăi o viaţă întreagă împreună. Vă asemănaţi prea mult unul cu altul. La amîndoi vă place libertatea, sînteţi iuţi din fire,

cu o voinţă de neînduplecat, şi în căsătorie e nevoie de răbdare şi de putere de a îndura, mai mult decît de iubire.

— Tocmai asta voiam să spun şi eu, dar nu găseam cuvîntele! îmi pare bine că numai de curînd ţine la mine, în felul acesta. Aş fi foarte nenorocită să ştiu că-l întristez aşa de tare, fiindcă n-aş putea să mă îndrăgostesc de el, numai dintr-un sentiment de recunoştinţă. Ce crezi, mamă?

— Dar eşti sigură că el te iubeşte?

Jo se înroşi şi mai tare şi răspunse cu privirea pe care o au fetele, cînd îşi mărturisesc prima lor iubire, în care se simte, în acelaşi timp plăcere, mîndrie şi suferinţă.

— Mă tem că da, mamă. Nu mi-a spus nimic, dar mă priveşte foarte ciudat. Cred că e mai bine să plec, înainte de a nu fi prea tîrziu.

— Sînt de aceeaşi părere cu tine şi, dacă se poate, ai să pleci.

Auzind acestea, Jo se simţi mai uşurată şi după un răstimp spuse zîmbind:

— Doamna Moffat ar zice că nu ştii să profiţi de ocazie şi ar fi încîntată să afle că Annie mai poate spera încă.

— Jo, fiecare mamă îşi face socotelile ei, dar toate doresc în fond acelaşi lucru: să-şi vadă copiii fericiţi. Meg e fericită şi-mi pare bine că ea a reuşit în viaţă. Pe tine te las să te bucuri de libertate, pînă te vei sătura şi-ţi vei da seama că există ceva mai bun pe lume decît independenţa. Amy e grija mea de căpetenie, dar ea are mult bun simţ şi asta o va ajuta să se descurce singură. Pentru Beth nu doresc altceva decît să fie iar sănătoasă. Pentru că veni vorba de ea, nu ţi se pare că s-a mai înseninat la faţă de cîtva timp? Ai aflat ceva?

— Da, mi-a mărturisit că o apasă ceva pe suflet şi că-mi va spune ce e, într-una din zile. Eu n-am stăruit, pentru că am credinţa că ştiu de pe acum.

Şi Jo spuse povestea pe care o făurise imaginaţia ei.

Doamna March dădu din cap neîncrezătoare, fiindcă nu vedea lucrurile tocmai în lumina aceea; totuşi, fu de părere

că — pentru binele lui Laurie — n-ar fi rău ca Jo să plece pentru cîtăva vreme.

— Să nu-i spunem nimic, pînă nu pun toate la punct, şi, pînă sa şi vină el în fire, eu am dispărut. Beth trebuie să creadă că eu plec de plăcere — ceea ce e adevărat — pentru că ei nu pot să-i pun nimic de Laurie; dar are să-l alinte şi să-l mîngîie după plecarea mea, să-l vindece odată de ideile astea romantice ale lui. A trecut prin atîtea încercări de felul ăsta, încît s-a învăţat şi are să se consoleze repede de „pierderea iubirii lui”.

Jo era plină de speranţă dar simţea totuşi c-o roade la inimă presimţirea că „Încercarea aceasta va fi mai greu de trecut ca celelalte şi că Laurie nu se va consola de „pierderea acestei iubiri” tot aşa de uşor ca pînă acum .

Planul fu dezbătut într-un consiliu de familie şi aprobat în unanimitate; căci doamna Kirke fusese încîntată s-o aibă pe Jo în casă şi făgăduise s-o facă să se simtă bine acolo. Lecţiile o vor face să se creadă independentă. De orele libere s-ar putea folosi ca să scrie, iar viaţa nouă pe care o va trăi îi va fi în acelaşi timp şi plăcută şi folositoare. Jo fu încîntată de noua ei situaţie şi abia aştepta să plece, căci casa devenea prea strimtă pentru firea ei neliniştită şi aventuroasă, mereu în căutarea a ceva nou. Cînd totul fu pus la punct, îl anunţă pe Laurie cu teamă, dar spre mirarea ei, el primi vestea cu mult calm. În ultimul timp, rîdea mai puţîn ca altădată, dar era aşa de prietenos şi, cînd ceilalţi îl necăjeau, spunîndu-i că iar a întors o foaie în cartea vieţii lui, el răspundea doar atît: „Chiar aşa e! Dar cartea va rămîne multă vreme deschisă la această foaie”. Lui Jo parcă i se luă o piatră după inimă, cînd văzu că e înţelegător şi răbdător, ceea ce nu se întîmplă întotdeauna, şi-şi făcu pregătirile cu sufletul uşurat, căci şi Beth părea mai veselă, şi Jo spera că plecarea ei va fi spre binele tuturor.

— Îţi încredinţez ceva de care trebuie să ai grijă, ca de ochii din cap, zise ea în ajun de a porni la drum.

— De hîrtiile tale vorbeşti? zis Beth.

— Nu! de „băiatul meu”. Fii drăguţă cu el, te rog Beth.

— Sigur că am să fiu; dar eu nu pot să-ţi ţin locul şi are să simtă lipsa ta.

— Lasă că n-are să-i prindă rău. Atunci nu uita! îl las în grija ta să-l certi şi să-l răsfeţi.

— Voi face tot ce-mi stă în putinţă, de dragul tău, îi făgădui Beth, întrebîndu-se de ce se uită aşa de curios la ea.

Cînd Laurie îşi luă rămas bun de la ea, îi şopti cu înţeles:

— Degeaba ai fugit, Jo. Eu veghez asupra ta de la distanţă şi, dacă nu te porţi bine, vin şi te iau acasă.

CAP. X
JURNALUL LUI JO

NEW-YORK, noiembrie

Dragă mămică şi scumpă Beth,

Am de gînd să vă scriu o carte întreagă, pentru că am foarte multe lucruri de povestit, deşi nu sînt o domnişoară „din lumea bună", călătorind prin ţări străine. Cînd n-am mai zărit statura înaltă a tatii, m-am simţit foarte singură şi eram gata-gata să vărs cîteva lacrimi sărate, dacă nu m-ar fi distras de la gîndurile mele o irlandeză cu patru copii mici, care plîngeau într-una şi de cîte ori deschidea gura să urle, lăsam să cadă frimituri de turtă dulce deasupra lor.

În curînd ieşi soarele şi, socotindu-l ca un semn bun, m-am luminat şi eu la faţă şi m-am simţit iar veselă pînă la sfîrşitul călătoriei.

Doamna Kirke m-a primit cu atîta bucurie, că m-am simţit ca acasă la mine, deşi pensiunea este plină de străini. Mi-a dat o cămăruţă sus, la mansardă — singura pe care o mai avea — foarte drăguţă, cu sobă şi cu o masă lîngă o fereastră mereu însorită, unde pot să scriu, cît îmi place.

Vederea frumoasă pe care o am de aici cu silueta unui turn de biserică profilîndu-se în fund pe cer, mă consolează pentru nenumăratele scări pe care trebuie să le urc. M-am îndrăgostit de vizuina mea, de cînd am văzut-o. Îmi place camera copiilor, unde fac lecţiile şi cos, şi cele două fete sînt foarte drăguţe, dar cam răsfăţate. Au prins drag de mine, după ce le-am spus povestea cu „Cei 7 purcei neascultători". Sînt sigură, că am să fiu o guvernantă model.

Deocamdată pot să iau masa cu copiii. N-am vrut să mă duc la masa mare. Ştiţi, poate să nu mă credeţi, dar sînt timidă.

— „Acum, dragă fii ca la tine acasă", îmi zise doamna Kirke cu bunătate de inimă. „Eu sînt ocupată de dimineaţă pînă seara, vezi şi tu, cu atîţia locatari în casă, dar, dacă ai tu multă grijă de copii, îmi iei o mare greutate de pe suflet. Sînt cîţiva oameni de treabă aici, în casă Dacă vrei, îţi fac cunoştinţă şi poţi sta de vorbă cu ei, fiindcă seara eşti întotdeauna liberă. Dacă ai vreo supărare, vino la mine. Poate că-ţi pot fi de folos. Uite că a sunat gongul, e ora ceaiului. Mă duc repede să-mi schimb rochia, şi a plecat grăbită, lăsîndu-mă să-mi aşez lucrurile în noul meu cămin.

Cînd coboram pe scări, azi după amiază, am văzut un lucru care mi-a plăcut. Scările sînt destul de strîmte în casa asta şi, tocmai cînd aşteptam la a treia odihnă, să treacă o fetiţă ducînd cu greu un coş mare de cărbuni, am văzut că un domn în vîrstă o ajunge din urmă, îi ia coşul din mînă şi i-l duce pînă la o anumită uşă şi apoi pleacă, zicînd cu un accent străin şi zîmbind:

— Aşa e mai bine! Braţele tale sînt prea plăpînde pentru asemenea greutăţi.

Nu-i aşa că a fost frumos din partea lui? Îmi plac gesturile astea, pentru că aşa cum zice tata, la lucrurile de nimic, se vede firea omului. Cînd i-am povestit asta doamnei Kirke în seara aceea ea a rîs şi a zis:

— Trebuie să fi fost domnul Bhaer. El face lucruri de astea.

Doamna Kirke mi-a spus că profesorul e din Berlin, un om foarte învăţat şi bun la suflet, dar sărac lipit pămîntului. Dă lecţii ca să se întreţină pe el şi să crească doi nepoţi orfani, aşa cum i-a lăsat cu limbă de moarte sora lui, care a fost căsătorită cu un american. Povestea lui nu e prea romantică, dar m-a interesat şi m-am bucurat, cînd am auzit că doamna Kirke i-a pus la îndemînă salonaşul ei, ca să-şi ţie lecţiile acolo. Între salonaş şi odaia copiilor e o uşă cu geam. Am să mă uit odată pe furiş şi am să vi-l descriu. Nu te teme, mămico, are aproape patruzeci de ani!

După ce am luat ceaiul şi m-am jucat puţin cu fetiţele, le-am culcat şi apoi m-am dus să stau de vorbă cu doamna Kirke, cu lucrul în mînă Am să notez zilnic, într-un jumăl tot ce se petrece pe aici şi am să vi-l trimit prin poştă, odată pe săptămînă Şi acum, noapte bună Pe mîine!

Miercuri seara.

Am avut o lecţie foarte agitată azi dimineaţă Dracii de copii nu se mai astîmpărau de loc şi aveam o poftă grozavă să-i iau de umeri şi să-i scutur puţin. Noroc că mi-a venit ideea să-i pun să facă gimnastică, pînă au obosit, şi numai aşa am putut să-i potolesc. După prînz, servitoarea i-a luat la plimbare, şi eu am rămas să-mi văd de lucru. Tocmai mulţumeam cerului că ştiu să fac butoniere, cînd uşa de la salonaş se deschise şi se închise la loc şi cineva începu să fredoneze: „Kennst du das Land”... cu o voce groasă, ca un bondar care bîzîie. Ştiu că nu se face, dar n-am putu să rezist ispitei Am dat puţin la o parte perdeaua de la uşa cu geamuri şi am aruncat o privire în cameră Nu era decît profesorul Bhaer şi, în timp ce-şi aranja cărţile, m-am uitat bine la el. Are mutră de neamţ din cap pînă în picioare. E voinic, cu un păr castaniu, zbârlit, care-i vine în ochi, cu o barbă deasă şi încîlcită, cu un nas caraghios, cu ochii cei mai blînzi pe care i-am văzut vreodată şi cu o voce groasă de bas, care-ţi sună plîcut la ureche faţă de ciripeala noastră americană, Hainele-i erau cam roase, mîinile cam

prea mari Nu găseşti nimic frumos la el, în afară de dinţi, şi totuşi mi-a plăcut, de cum l-am văzut, poate fiindcă avea un aer foarte distins, cu cămaşa lui albă ca zăpada, deşi îi lipseau doi nasturi la haină şi avea pantofii cîrpiţi Fredonînd aşa, ca pentru el, cu un aer grav, se duse la fereăstră să întoarcă cepele de zambile spre soare şi să mîngîie pisoiul care mieunea prietenos, apoi zîmbi Cînd deodată se auzi o bătaie în uşa şi el răspunse cu voiciune:

— Herein!

Tocmai vream s-o iau la fugă, cînd am dat cu ochii de un nod de copil, care ducea în braţe o carte groasă, şi am rămas pe loc, să văd ce se întîmplă

— Io vleau pe Bhaer, zise fetiţa şi, trîntind cartea, alergă spre el.

— Aici e Bhaer, mititico! Hai, sărută-l frumos, Tina mea dragă, zise profesorul, prinzînd-o în braţe şi ridicînd-o în sus, deasupra capului lui, încît ea trebui să se plece, ca să-l sărute.

— Acum faţem lecţia, zise noduleţuL

El o aşeză la masă, pe un scaun cu pernă, îi deschise dicţionarul pe care-l adusese, îi dădu hîrtie şi creion şi ea începu să scrie încet, muind creionul în gură, întorcînd pagina din cînd în cînd şi urmărind rîndurile cu degetul ei grăsuţ, aşa de serioasă, că mă făcea să rîd, în vreme ce domnul Bhaer o mîngîia pe păr, uitîndu-se la ea, parcă ar fi fost copilul lui deşi semăna mai mult cu o mică franţuzoaică, decît cu o nemţoaică

Se auzi iar bătînd în uşă şi cînd apărură două domnişoare, am tras perdeaua la loc şi mi-am văzut de lucru, fără să mă mişc, cu tot zgomotul şi vorbăria de alături Una din fete rîdea întruna şi zicea: Ascultă domnule profesor", pe un ton afectat şi cealaltă vorbea nemţeşte, cu un accent, că abia te puteai ţine de rîs.

Cred că l-au scos de tot din fire, căci l-am auzit zicînd apăsat de mai multe ori: „Nu, nu, nu se face aşa! Dumneavoastră nu ascultaţi ce vorbesc eu". Şi odată a

bătut cu ceva în maîă, probabil cu cartea şi a izbucnit disperat: „Prut! Auzi toate merg anapoda”.

Bietul om! Mi-a fost milă de el şi după ce au plecat fetele, m-am mai uitat odată pe furiş, să văd dacă mai trăieşte. Se lăsase să cadă istovit, de speteaza scaunului cu ochii închişi Cînd bătu ceasul două, sări în picioare, îşi băgă cărţile în buzunar, pentru o altă lecţie desigur şi luînd în braţe pe Tina, care adormise pe sofa, ieşi fără zgomot pe uşă Ce viaţă trudită trebuie să ducă!

Doamna Kirke m-a întrebat dacă nu vreau să iau masa de seară, jos, cu toată lumea, şi cum m-apucase dorul de acasă, am zis că n-ar fi rău să mă duc să văd şi eu ce fel de oameni locuiesc sub acelaşi acoperiş cu mine. Şi aşa m-am dichisit, cum m-am priceput şi am încercat să mă strecor după doamna Kirke şi să trec nebăgată în seamă, dar cum doamna Kirke e mică de statură şi eu sînt înaltă, hinenţeles că încercarea a dat greş. Doamna Kirke m-a aşezat lîngă ea şi după ce mi-a trecut emoţia, mi-am luat inima în dinţi am ridicat capul şi m-am uitat în jurul meu. Era o masă lungă şi plină de capete, toţi cu nasul în farfurie. Mai ales domnii care lua acolo masa regulat, înghiţeau repede şi o ştergeau, cum terminau. Ca în orice pensiune, erau tineri care mîncau preocupaţi pe gînduri, perechi cărora nu le păsa de existenţa celorlalţi comeseni mame care vedeau numai de copii lor, bătrîni care discutau politică, cu aprindere. Nu mă atrăgea nimeni, afară de o domnişoară bătrînă cu trăsături delicate, care pare să aibă mult suflet.

Profesorul şedea tocmai la capătul celălalt al mesei ţipînd la vecinul lui din dreapta, un domn bătrîn şi surd, care-i punea tot felul de întrebări şi discuta filosofie cu vecinul dtn stînga, un francez.

Dacă Amy ar fi fost aici, i-ar fi întors spatele pentru totdeauna pentru că e trist dar adevărat, mînca grăbit şi cu zgomot, că s-ar fi înspăimîntat „Înălţimea Sa”. Pe mine nu mă supără, fiindcă mie îmi place „să văd oameni mîncînd cu poftă”, cum zice Hannah, şi bietului om cred că-i era tare

foame, după ce se căznise toată ziua să bage în cap germana, unor tîmpiţi

Cînd ieşeam din sufragerie, doi tineri îşi potriveau şepcile în oglinda din salon şi l-am auzit pe unul întrebînd în şoaptă pe celălalt:

— Cine-i fata aceea?

— Guvernantă, sau ceva în genul ăsta.

— Ce dracu caută la masa noastră

— E prietenă cu proprietăreasa.

— Are cap frumos, dar n-are maniere elegante.

— Deloc. Dă-mi un foc şi hai să mergem.

Un moment m-am supărat, dar pe urmă mi-am zis că e stupid să mă uit la prostiile lor. O guvernantă munceşte tot atît de cinstit ca orice funcţionar şi, dacă n-am maniere elegante, am bun simţ, ceea ce n-au toţi oamenii ca de exemplu cei doi tineri fercheşi care fumaseră ca nişte turci şi le mergea gura ca o moară neferecată Nu pot să sufăr oamenii vulgari

Joi

Ieri a fost o zi liniştită Mi-am făcut lecţiile, ca de obicei am cusut şi am scris în cămăruţa mea, care e luminoasă şi călduroasă şi mi-e foarte clragă Am mai aflat cîteva lucruri despre profesor şi am făcut chiar cunoştinţă cu el. Astfel ştiu că Tina e fetiţa Franţuzoaicei de jos, care calcă lenjerie de dame. E moartă după domnul Bhaer, îl urmăreşte pretutindeni prin casă, ca un cîine, şi el e fericit fiindcă îi plac copiii la nebunie, deşi e „burlac”. Şi Kitty şi Minnie Kirke ţin foarte mult la el şi toată ziua vorbesc de jocurile pe care le născoceşte el, de darurile pe care le aduce, de basmele pe care le povesteşte. Băieţii îl iau în zeflemea şi-i zic „Bătrînul Fritz”, „Bere blondă”, „Ursul Mare” şi fac tot felul de glume pe seama lui. Dar el nu se supără niciodată, ba dimpotrivă rîde şi el cu ei, şi toată lumea îl iubeşte, cu toată ciudăţenia lui.

Domnişoara bătrînă se numeşte Norton, e bogată, citită şi cu o inimă de aur. Am stat cu ea de vorbă azi la

dejun — ştiţi că m-am dus iar jos la masă — mă distrează să observ oamenii — şi m-a poftit să-i fac o vizită la ea în cameră Are cărţi şi tablouri bune, cunoaşte oameni de seamă şi pare foarte prietenoasă, aşa că mi-am pus în cap să-i plac. Vreau să intru şi eu în societatea bună, deşi nu e acelaşi gen de societate pe care o caută Amy.

Eram aseară în salonaş, cînd a intrat pe uşă domnul Bhaer cu nişte ziare pentru doamna Kirke. Ea nu era acolo, dar Minnie, care e deşteaptă şi isteaţă, m-a prezentat ca o persoană mare.

— Dumneaei e domnişoara March, prietena mamei.

— Da! Şi e dulce şi-o iubim grozav de mult, adăugă Kitty, care e un „enfant terrible”.

Am dat din cap şi am început să rîdem amîndoi. Sunau aşa de caraghios cele două prezentări, una solemnă şi alta copilărească

— Ach, da! Am auzit că te supără copiii ăştia rău, domnişoară Marsch. Dacă se mai întîmplă vreodată, cheamă-mă şi eu vin, zise el, încruntîndu-se la ele ameninţător, spre marea lor veselie.

I-am făgăduit că aşa voi face, şi a plecat; dar pare că e un făcut, toată ziua dau peste el. Azi cînd mă coboram să ies în oraş, am lovit din greşală, cu umbrela, în uşa lui Deodată, uşa s-a deschis de perete şi el m-a privit zîmbind din prag, îmbrăcat într-o haină de casă. Tocmai îşi cîrpea ciorapii. Nu păru deloc ruşinat că l-am văzut aşa, căci, după ce i-am explicat şi m-am grăbit să-i cer scuze, el mi-a spus la revedere, fluturînd ciorapul.

— Aveţi o zi frumoasă pentru plimbare. „Bon voyage, mademoiselle”.

Am rîs tot timpul pînă jos, dar eram foarte mişcată, să-l văd că-şi drege singur lucrurile sale. Ştiu că mulţi nemţi brodează, dar să-ţi cîrpeşti ciorapii nu-i chiar acelaşi lucru.

Sîmbătă

Nu s-a mai întîmplat nimic nou, în afară de o vaită la doamna Norton, care are o cameră plină cu lucruri minunate, şi care a fost foarte drăguţă cu mine. Mi-a arătat

toate comorile ei şi m-a întrebat, dacă vreau s-o întovărăşesc din cînd în cînd la concerte, conferinţe, numai dacă mă interesează. A spus asta ca venind de la ea, dar sînt sigură că doamna Kirke i-a vorbit de noi şi vrea să fie amabilă cu mine. Ştiţi că sînt mîndră, că nu-mi ajunge nimeni cu prăjina la nas, dar favoruri care pornesc de la asfel de oameni nu mă plictisesc şi am primit cu bucurie.

Cînd m-am întors în camera copiilor era un scandal în salonaş, că mi-am băgat capul pe uşă, speriată, să văd ce e. Şi ce să văd acolo? Domnul Bhaer mergea în patru labe prin odaie, cu Tina în spate, Kitty îi legase de gît coarda de sărit, şi-l trăgea după ea, iar Minnie închisese între scaune doi băieţi care zbierau şi băteau din picioare şi le dădea pesmeţi cu susan, ca să-i potolească

— Ne jucăm de-a menajeria!, mă lămuri Kity.

— Ata e elifantu' meu, îmi arătă Tina cu degetul, trăgînd pe profesor de păr.

— Mama ne dă voie să facem ce vrem sîmbăta după-amiază cînd vine Franz şi Emil, nu-i aşa, domnule Bhae? zise Minnie.

„Elefantul” se ridică în picioare îşi scutură praful de pe pantaloni şi întări cu un aer tot aşa de serios.

— Vă dau cuvîntul meu că e aşa. Dacă facem gălăgie prea mare, ziceţi „sst”, şi noi mergem mai încet.

Am dat din cap, zîmbind, şi am lăsat uşa deschisă Mă distra grozav să-i văd zburdînd veseli şi zgomotoşi S-au jucat de-a prinselea, de-a soldaţii au ţopăit, au cîntat, cît îi ţinea gura şi cînd a început să se lase întunericul, s-au strîns cu toţii pe sofa în jurul profesorului care-i fermeca cu poveştile lui cu berze pe acoperiş şi cu spiriduşi care călătoresc pe fulgi de zăpadă Păcat că americanii nu sînt simpli şi naturali ca germanii!

Aş mai tot scrie şi aş mai povesti, dar mă opresc din motive de economie, deşi am scris mărunt, pe hîrtie subţire, mă gîndesc cu groază la timbrele pe care o să! plătesc. Vă rog trimite-ţi-mi şi mie scrisorile surorii mele călătoare cînd nu vă mai trebuie. Veştile mele au să vă pară neînsemnate

pe lîngă ale ei dar sînt sigură că au să vă placă Teddy învaţă chiar aşa de mult, că nu găseşte vreme să scrie unei prietene? Ai grijă de el, Beth, de dragul meu băiat. Spuneţi-mi ce fac copilaşii lui Meg. Sărutaţi pe toată lumea din partea mea. Pe dumneavoastră vă îmbrăţişez cu mult drag.

JO

P.S. Cînd mi-am recitit scrisoarea, am văzut că e cam „bhaerescă", dar pe mine nu mă interesează oamenii ciudaţi şi zău n-aveam ce să scriu altceva! Rămîneţi cu bine!

Decembrie

Scumpa mea Bethey,

Îţi scriu scrisoarea asta, fără cap şi fără coadă, care te va distra — poate — şi-ţi va da o idee de cum merg treburile pe aici, fiindcă viaţa pe care o duc e liniştită, dar nu-i deloc monotonă, ba e chiar veselă, cîteodată. După ceea ce Amy ar numi „sforţări herculeane" pe terenul moral şi intelectual, munca mea a început să aducă roade, şi crengile au început să aducă roade, şi crengile au început să se plece, după cum le îndoaie voinţa mea. Fetiţele nu sînt aşa de interesante ca Tina şi băieţii, dar îmi fac datoria cu sfinţenie şi ele ţin la mine. Franz şi Emil sînt nişte băieţi veseli şi drăguţi, chiar după pofta inimii mele. Amestecul de sînge american cu german din ei le dă o vioiciune neobişnuită. Sîmbătă după-amiază petrecem toţi la un loc, cu zgomot. Cînd e vreme urîtă, stăm în casă. Cînd e soare şi frumos, ieşim la plimbare, cu profesorul şi cu mine în frunte, ca să ţinem ordinea.

Ne-am împrietenit foarte bine acum şi am început să iau lecţii. Ce era să fac? Aşa au fost împrejurările! Să vezi cum s-a întîmplat. Într-o zi, pe cînd treceam pe coridor, mă cheamă doamna Kirke din camera profesorului, unde răscolea să găsească ceva.

— Ai mai văzut atîta dezordine într-o cameră? Ajută-mi te rog să pun la loc cărţile astea. Am întors toate lucrurile pe dos, doar-doar voi descoperi unde a pus cele şase batiste noi, pe care i le-am dat nu de mult.

Am intrat şi, în timp ce făceam rînduială, m-am uitat împrejur. Cărţi şi hîrtii erau aruncate pretutindeni. O pipă spartă din spumă de mare şi un flaut vechi stăteau azvîrlite pe cămin, ca şi cum n-ar mai fi fost bune de nimic, o biată păsărică fără coadă, ciripea pe pervazul uneia din ferestre şi o cutie cu şoareci albi împodobea celălalt pervaz, bărci de hîrtie neterminate şi bucăţele de sfoară fuseseră băgate în toate caietele lui. Nişte ghetuţe murdare se uscau lîngă foc şi peste tot se găseau urmele băieţilor lui dragi, cărora le făcea toate poftele. După multă căutare fură găsite trei din batistele care lipseau; una pe colivie alta pătată de cernealăşi a treia aproape arsă, fusese întrebuinţată, probabil, drept cîrpă, ca să închidă uşiţa de la sobă.

— Ce om!, rîse doamna Kirke cu voie bună, punînd resturile de batiste în sacul cu petice. Sigur că celelalte au devenit pînze de corăbii, pansamente sau coadă de zmeu. E îngrozitor, dar cum să-l cert? E aşa de distrat şi are un suflet aşa de bun, că lasă pe băieţii aceia să facă ce vor din el. Ne-am înţeles să-i spăl şi să-i cîrpesc eu lucrurile, dar el uită să şi le dea şi eu uit să i le cer. De aceea a ajuns în starea asta.

— Lasă-mă pe mine să i le cîrpesc, am zis eu. Pe mine nu mă supără şi nu-i nevoie să-i spunem. Mi-ar face chiar plăcere. E aşa de bun cu mine. Îmi aduce scrisorile de la poştă, îmi împrumută cărţi.

Şi aşa i-am făcut ordine prin lucruri şi i-am împletit alte călcîie la două perechi de ciorapi, cele vechi se deformaseră, cum îi dresese el. Nimeni nu-i spuse nimic şi speram să nu afle, dar, într-o zi din săptămînă trecută, m-a prins. Trăgînd mereu cu urechea la lecţiile pe care le dădea el, mi-a făcut poftă să învăţ şi eu, fiindcă Tina mereu intră şi iese şi uită uşa deschisă aşa că prind şi eu cîte ceva, din cînd în cînd Tocmai stăteam lîngă uşa aceea, aproape să

termin ultimul ciorap, şi încercam să înţeleg ce-i spunea unei eleve noi, care era tot aşa de nepricepută ca şi mine. Fata plecase şi credeam că ieşise şi el. Nu se auzea nici un zgomot în cameră şi mă chinuiam cu un verb, cînd o tuse înăbuşită mă făcu să ridic capul Domnul Bhaer stătea în faţa mea, rizînd fără zgomot, şi făcea semne Tinei să nu-l dea de goL

— Aşa, zise el. căci mă oprisem din citit şi holbam ochii la el. Vasăzică dumneata te uiţi la mine pe furiş şi eu mă uit la dumneata pe furiş. Foarte bine, dar ascultă, nu spun în glumă, ai vrea să înveţi germana?

— Da, dar aumneata eşa prea ocupat, şi eu n-am nici o uşurinţă în limbi m-am bîlbîit eu, şi m-am făcut roşie ca sfecla.

— Prut! Găsim noi vreme. Seara pot să dau o lecţie mică, cu multă plăcere, fiindcă vezi, domnişoară Marsch, am să-ţi plătesc această datorie, şi arătă cu degetul la lucrul din mîna mea. Da, aşa îmi zic doamnele astea bune. E prost bătrînul ăsta, nu vede ce facem noi Nu observă că nu mai sînt găuri la călcîiele ciorapilor lui Are să creadă că nasturii cresc singuri la loc. A, dar am ochi şi văd multe. Am o inimă şi simt mulţumirile pentru fapta asta bună Hai, o lecţie mică din cînd în cînd, sau nu mai dau voie zînelor să lucreze pentru mine şi ai mei

Sigur, că nu puteam zice „nu “ şi cum aşa prilej n-aş mai fi găsit niciodată, am făcut tîrgul şi am început. A mers, pînă cînd m-am înfundat în mocirla gramaticii Profesorul avea multă răbdare cu mine, dar cred că-i scoatem sufletul; din cînd în cînd îmi arunca cîte o privire disperată şi nu ştiam dacă să rîd sau să plîngă Am încercat şi una şi alta, şi cînd într-o zi mi-am suflat nasul ruşinată şi nenorocită, el a aruncat gramatica cît colo şi a ieşit din odaie, trîntind uşa. Credeam că acum s-a terminat, m-a lăsat în plata Domnului şi s-a dus, dar vina era numai a mea şi tocmai îmi strîngeam caietele şi aveam de gînd să mă închid în cămăruţa mea din pod, să mă iau singură la rost, cînd el se

întoarse vesel şi zîmbitor, de parcă m-aş fi acoperit de glorie.

— Acum încercăm altfel. Dumneavoastră cu mine citim împreună din „Marchen” şi nu ne mai batem capul cu gramatica acea seacă, pe care o punem la colţ, fiindcă ne-a făcut supărare.

Vorbea cu atîta blîndeţe şi-mi descisese în faţă poveştile lui Andersen, îmbiindu-mă cu un zîmbet atît de bun, că m-am ruşinat şi mai tare şi mi-am zis: „Trebuie să meargă bine, acuma ori niciodată”, şi i-am dat drumul.

Mi-am lăsat de o parte timiditatea şi atîta m-am căznit din toate puterile, poticnindu-mă la cuvîntele lungi pronunţîndu-le după inspiraţia momentului că, după ce terminasem o pagină şi mă oprisem să răsuflu, el bătu din palme entuziasmat şi strigă: „Das ist gut! Acum mergem bine! Rîndul meu, dă-mi ascultare”. Şi începu să citească cu atîta poftă, rostogolind cuvîntele în gîtlej, cu vocea lui de bas. Din fericire era o poveste caraghioasă: Soldatul de plumb şi eu m-am tăvălit de rîs deşi nu înţelegeam decît pe jumătate. Cum să nu rîd! El era aşa de serios şi eu aşa de aprinsă. După aceea, lecţiile au mers mai uşor şi acum citesc binişor. Felul ăsta de a învăţa se potriveşte mai bine cu firea mea şi gramatica îmi intră mai lesne în cap din poezii şi din poveşti, cum iei hapurile cu dulceaţă. Mie îmi place şi el pare că n-a obosit încă. Aş vrea să-i dăruiesc ceva de Crăciun, fiindcă nu îndrăznesc să-i plătesc în bani. Dă-mi o idee, mămică.

Îmi pare bine că Laurie e aşa de ocupat şi de mulţumit, că nu mai fumează şi că şi-a lăsat părul să crească. Văd că Beth ştie cum să-l ia mai bine decît mine. Nu sînt geloasă, draga mea! Ţine-l de rău, dar să nu faci un sfînt din el. Poate că nu mi-ar place, dacă n-ar păcătui şi el din cînd în cînd, ca orice om. Citeşte-i pasaje din scrisorile mele. N-am vreme să scriu mult şi în fond, e acelaşi lucru. Slavă Domnului că Beth se simte mai bine.

Ianuarie

Anul Nou cu noroc şi cu fericire, dragii mei, şi multe urări de bine domnului Laurence, şi unui tînăr, căruia i se zice Teddy. Nici nu pot să vă spun ce bucurie mi-a făcut pachetul de Crăciun. A venit seara tîrziu, cînd pierdusem speranţa că voi mai primi ceva. Scrisoarea voastră sosise de dimineaţă, dar nu pomeneaţi de nici un pachet, ca să-mi faceţi o surpriză, desigur! Eram foarte dezamăgită, fiindcă îmi spunea mie ceva că n-o să mă uitaţi M-am dus la mine în cameră cam abătută, după ceai Şi cînd mi-a fost adus pachetul murdar de noroi şi cu hîrtia ruptă pe alocuri, l-am luat în braţe şi am început să săr prin cameră Mă simţeam iar acasă, în mijlocul vostru, şi m-am aşezat pe jos şi l-am desfăcut înfrigurată, şi am citit, şi am mîncat, şi mi-am admirat lucrurile noi Şi am plîns ca o proastă, cum fac eu de obicei Oricît v-aţi fi bătut capul, n-aţi fi găsit lucruri mai potrivite, care-mi sînt mai de preţ fiindcă sînt făcute de voi „Baveţica de cerneală" de la Beth e o minune şi cutia cu turtă dulce de la Hannah e o comoară Chiar de mîine am să-mi pun flanelele pe care mi le-ai trimis dumneata, mamă, şi am să citesc cu atenţie cărţile pe care mi le-a însemnat tata. Vă mulţumesc la toţi mult, mult de tot

Pentru că a venit vorba de cărţi să vă anunţ că mi-am îmbogăţii biblioteca cu un Shakespeare, într-o ediţie foarte frumoasă, pe care mi l-a dăruit domnul Bhaer de Anul Nou. Ţinea foarte mult la cartea aceasta, pe care i-o admirasem de multe ori pusă la loc de cinste, pe masă, alături de Biblia în nemţeşte, de Platon, Homer şi Milton, aşa că vă închipuiţi ce mişcată am fost, cînd l-am văzut venind cu ea, jos. Înăuntru scrisese „De la prietenul meu.Friedrich Bhaer" şi numele meu.

— Zici deseori că ai vrea să ai o bibliotecă, uite îţi dăruiesc eu una, căci între aceste două capace (vrea să spună coperte) sînt multe cărţi într-una singură Citeşte-o cu grijă şi are să-ţi fie de mult folos, căci studiul caracterului dm această carte, are să te ajute să-l citeşti şi în viaţa reală şi să-l zugrăveşti cu pana dumitale.

l-am mulţumit, cum m-am priceput, şi acum vorbesc de „biblioteca mea”, de parcă aş avea o sută de cărţi Nu mi-am dat niciodată seama ce multe lucruri sînt în Shakespeare, dar nu avusesem niciodată pe un Bhaer lîngă mine, să-mi explice. Ştiu că sună urît numele lui dar vă rog să nu rîdeţi Nu se pronunţă nici „Bear”, nici „Beer”, cum zic unii oameni ca să-şi bată joc de el, dar ceva între cele două, cum numai germanii pot să pronunţe. Mă bucur că vă e simpatic la toţi — după cîte v-am povestit eu de el — şi sper să-l cunoşti într-o zi Pe mama ar atrage-o inima lui bună, pe tata mintea lui înţeleaptă Pe mine mă atrage şi una şi alta şi simt că în Friedrich Bhaer am un prieten.

Pentru că n-aveam bani mulţi şi nici nu ştiam ce-i place, i-am luat cîteva lucruri mici şi i le-am răspîndit prin cameră ca să şi le găsească aşa din întîmplare — lucruri folositoare, de podoabe, sau ca să-l fac să rîdă — o farfurioară cu picior, de pus pe masă, o glastră pentru floarea lui — nu-i lipseşte niciodată din cameră, sau dacă nu puţină verdeaţă, ca să-l înviioreze zice el — şi-o cîrpă, ca să deschidă uşiţa de la sobă, ca să nu mai ardă, ceea ce Amy ar numi „mouchoirs”. Am făcut, ca acelea pe care le inventase Beth, un fluture mare cu pîntecele gros, cu aripi negre pictate cu galben, cu antene brodate şi cu ochii de mărgele. l-a plăcut, cum nu pot să vă spun şi a pus-o pe cămin, ca un obiect de lux, aşa încît nu mi-am ajuns scopul pentru care o făcusem. Cît e el de sărac, n-a uitat un servitor sau un copil din casa asta şi nimeni nu l-a uitat pe el, de la spălătoreasă — Franţuzoaica — pînă la doamna Norton. Am fost foarte emoţionantă.

De Revelion, cei din casă au improvizat un bal mascat, ca să se distreze. N-aveam de gînd să iau şi eu parte, pentru că nu puteam să mă îmbrac în nici un fel, dar în ultimul moment, doamna Kirke şi-a adus aminte că are nişte brocate vechi şi doamna Norton mi-a împrumutat nişte dantelă, şi, aşa, mi-am pus tot felul de pene şi bijuterii pe mine, în chip de doamna Malaprop — preţioasă din secolul al XVIII-lea — şi mi-am făcut intrarea triumfală în salon,

mascată binenţeles. Nimeni nu m-a recunoscut, fiindcă îmi schimbasem vocea, dar nimănui nu i-ar fi trecut prin gînd că domnişoara March cea tăcută, care se ţine mîndră (cei mai mulţi mă cred rece şi indiferentă, chiar aşa şi sînt cu oamenii de nimic) ar fi în stare să danseze, să se deghizeze şi să debiteze atîtea nimicuri şi, cînd ne-am scos măştile, închipuiţi-vă ce mutră au făcut, cînd au dat cu ochii de mine! Unul din tineri a şoptit altuia: „Ştiam eu că e actriţă! A, acum mi-aduc aminte, că am văzut-o la un teatru de varieteu “. Meg are să rîdă cu poftă, cînd are să audă asta. Domnul Bhaer făcea pe Nick Bottom şi Tina pe Titania, din Visul unei nopţi de vară, o zînă mică şi dulce, de-ţi venea s-o mănînci. Să-i vezi dansînd împreună, era o încîntare, „un peisaj frumos”, cu un Teddy-ism. A fost foarte frumos Revelionul şi seara tîrziu, cînd m-am urcat în odăiţa mea, mă gîndeam că parcă m-am schimbat puţin în bine, în ciuda tuturor greutăţilor vieţii. De cîtva timp sînt mereu veselă, muncesc cu voie-bună şi mă interesează oamenii din jurul meu, mai mult ca altădată, şi asta e un semn bun. Şi acum trebuie să vă părăsesc

Cu mult drag a voastră
JO

CAP XI
UN PRIETEN

Deşi se simţea fericită în mediul în care trăia şi era foarte ocupată cu munca de fiecare zi, care-i ajuta să-şi cîştige pîinea, acum mai gustoasă, după atîta trudă, Jo găsea încă vreme pentru ocupaţiile ei literare. Scopul pe care îl urmărea era firesc pentru o fată săracă şi ambiţioasă, numai că mijloacele cu care voia ea să ajungă, nu erau tocmai bine alese. Văzuse că în viaţă puterea vine o dată cu banii. Se hotărîse deci să aibă şi una şi alta, nu

pentru ea personal, ci pentru cei care îi erau dragi. Fusese visul ei să aducă tot felul de înlesniri în casă, să-i cumpere surioarei ei Beth, tot ce-i doreşte inima, începînd cu fragi iarna şi sfîrşind cu un armoniu, anume pentru dormitorul ei, să se ducă în străinătate şi să aibă întotdeauna mai mult decît strictul necesar, ca să poată avea bucuria de a face bine altuia.

Încercarea cu romanul premiat păruse a-i deschide o cale, care după muncă îndelungată ducea la acest încîntător „Charteau en Espagne”. Dar, controversele pe care le trezise romanul ei îi tăiase curajul pentru o vreme, căci opinia publică e un uriaş, care a înspăimîntat şi pe oameni mai tari decît ea.

Se apucă să scrie romane senzaţionale, căci şi în acele vremuri grele, America citea fleacuri. Jo născoci o poveste înfricoşătoare şi, fără să spună nimănui nimic, o duse ea însăşi domnului Dashwood, editorul revistei *Vulcanul săptămînal*. Nu citise niciodată pe *Sartor resartus*, dar instinctul ei de femeie îi spunea că haina face pe om şi nu caracterul sau manierele. Se îmbrăcă deci cu grijă şi, spunîndu-şi că nu e nici emoţionată, nici nervoasă, urcă cu curaj cele două rînduri de scări întunecoase şi murdare şi intră într-o încăpere, care se găsea într-o nespusă neorînduială. Ai fi putut să tai fumul cu cuţitul, atîta cît fumaseră cei trei domni din cameră, care stăteau cu picioarele pe masă şi cu pălăria în cap şi care nici nu se sinchisiră, cînd văzură intrînd pe uşă o femeie. La acest spectacol neaşteptat, Jo rămase nehotărîtă în prag şi murmură foarte încurcată:

— Mă iertaţi... Căutam redacţia revistei Vulcanul săptămînal... Aş dori să vorbesc cu domnul Daswood.

Unul din domni se hotărî să-şi lase picioarele jos de pe masă şi să se scoale şi, ţinînd cu grijă ţigara între degete, făcu cîţiva paşi spre ea, cu un aer foarte plictisit. Hotărîtă să termine cît mai repede cu povestea asta, Jo îi întinse manuscrisul şi, înroşindu-se din ce în ce mai tare, bîlbîi cîteva fraze din discursul pe care şi-l pregătise anume:

— O prietenă ar dori să vă prezinte... o nuvelă... aşa, de încercare... Ar vrea să cunoască părerea dumneavoastră... Ar mai scrie cu plăcere, dacă asta vă mulţumeşte.

În acest timp, domnul Dashwood îi luase manuscrisul din mînă şi întorcea foile cu degetele lui murdare, citind la întîmplare cîte un pasaj pe ici, pe colo.

— Dacă nu mă înşel, nu e la prima încercare, zise el, căci băgase de seamă că paginile erau numerotate, scrise numai pe o parte şi nu erau legate cu o panglică, semn după care ghiceşti imediat pe un începător.

— Nu! A mai scris. A căpătat chiar un premiu la „*Blarneystom Banner*”.

— A, da?, şi domnul Dashwood o măsură pe Jo din cap pînă-n picioare. Bine lasă-l aici, dacă vrei. Nu-i vorbă că mai avem lucruri de astea mai multe decît ne trebuie, dar am să-mi arunc eu ochii pe caiet şi am să-ţi dau răspunsul săptămîna viitoare.

Jo n-ar fi trebuit să-l lase, pentru că domnul Dashwood nu-i plăcea; dar aşa cum erau împrejurările, nu-i rămînea decît să se încline şi să plece cu un aer cît mai demn. Se simţea jignită de purtarea acestui domn, mai ales că prinsese privirea pe care o schimbase cu ceilalţi doi, ca şi cum ar fi zis: „Ce-mi umblă cu tertipuri, fata asta! Ca şi cum n-am cunoaşte noi povestea cu «prietena»“. Dar supărarea ei nu mai avu margini cînd, după ce ieşise şi închisese uşa, îi auzi rîzînd de ceva ce spusese editorul despre ea. Întorcîndu-se spre casă, îi venea să nu mai pună niciodată piciorul acolo şi seara, ca să-şi răcorească sufletul, se puse să coasă cu energie la şorţurile fetiţelor, dar, după cîteva ceasuri, îi trecu supărarea, începu să rîdă şi de scena aceea caraghioasă şi abia aştepta să vină săptămînă viitoare.

Cînd se duse a doua oară, domnul Dashwood era singur, ceea ce o bucură, apoi era mult mai bine dispus decît data trecută şi nu mai fuma atît de mult, încît să uite de buna cuviinţă, aşa că la aceasta a doua întrevedere, Jo se simţi mult mai bine.

— Îţi publicăm cartea (editorii nu vorbesc niciodată la persoana întîi singular), dar cu condiţia să faci cîteva schimbări. E prea lungă, dar, dacă laşi la o parte pasajele pe care le-am însemnat eu, are să fie tocmai cît trebuie, zise domnul Dashwood, cu tonul unui om de afaceri.

Jo aproape că nu-şi mai recunoscu manuscrisul, atît era de mototolit şi de mîzgălit. Cu sentimentul unui părinte căruia i se cere să taie picioarele copilului său, ca să-l poată băga într-un alt leagăn, se uită la pasajele însemnate şi fu uimită să vadă că i se cerea să scoată tocmai reflecţiile morale, pe care ea le pusese înadins, pentru a contrabalansa partea romantică a povestirii.

— Bine, domnule, dar fiecare poveste trebuie să fie mai mult sau mai puţin morală. De aceea am pus pe mai mulţi dintre eroii mei, care păcătuiseră, să se pocăiască.

Domnul Dashwood zîmbi cu bunăvoinţă, căci Jo uitase de „prietenă” şi vorbise în numele ei.

— Oamenii vor să se distreze, nu să li se ţie predici. Tot ce e cu prea multă morală, nu se vinde, ceea ce nu prea e adevărat, la drept vorbind.

— Şi atunci credeţi că merge, dacă îi fac schimbările astea?

— Da, subiectul e original şi bine dezvoltat, stilul e bun, pe lîngă alte multe calităţi, răspunse domnul Dashwood amabil.

— Şi cît... adică, ce sumă... Începu Jo, neştind cum să se exprime.

— A, da, sigur, între 25—30 dolari, plătibil cînd apare, răspunse domnul Dashwood, ca şi cum latura aceasta a chestiunii i-ar fi scăpat din vedere, cum li se întîmplă de obicei editorilor.

— Foarte bine! Lauţi-l! zise Jo, dîndu-i înapoi manuscrisul, cu un aer satisfăcut, căci după articolele ei de un dolar coloana, cei 25 dolari păreau mult.

— Pot să spun „prietenii” că-i mai publicaţi un roman, dacă e mai bun decît cel de acuma?, întreaba Jo, care căpătase curaj, după acest succes.

— Bine, vom mai vedea. Nu făgăduiesc nimic. În orice caz, spune-i să-l facă mai nostim şi mai scurt şi să nu mai caute morala. Sub ce nume vrea să publice prietena dumitale? întreabă el pe un ton indiferent.

— Fără nici un nume. Nu vrea să apară numele prin ziare şi pseudonim nu are, zise Jo, înroşindu-se fără voia ei.

— Mă rog, cum doreşte. Povestea apare săptămînă viitoare. Treci dumneata să-ţi iei banii sau ţi-i trimitem?, întreabă domnul Dashwood, care era curios să ştie, cine e noua lui colaborare.

— Trec eu. Bună ziua, domnule!

După ce ieşi, domnul Dashwood îşi puse picioarele pe masă şi zise, dînd din cap:

„Săracă, dar mîndră, ca totdeauna, dar are să ajungă departe”.

Ascultînd de îndrumările domnului Dashwood şi luînd pe domnişoara Northbury de model, Jo se aruncă cu capul înainte, în marea spumoasă a romanelor senzaţionale, dar, mulţumită colacului de salvare pe care i-l aruncă un prieten; ieşi la suprafaţă, fără să sufere prea mult din cauza acestui salt.

Ca mulţi scriitoraşi, Jo îşi căuta pnn alte ţări personajele şi decorurile. Pe scara ei apăreau bandiţi, conţi, călugări, ducese şi ţigănci, care îşi jucau rolurile cu o relativă vioiciune şi grijă de adevărul istoric. Cititorii ei nu se prea uitau la fleacuri, ca gramatica, punctuaţia şi verosimilitatea, iar domnul Dashwood era încîntat să-i umple coloanele, plătind-o cu preţuri derizorii fără a se simţi obligat să-i spună că adevărata cauză a bunăvoinţii sale era faptul că unul dintre scriitorii lui proşti, plătiţi cu bucata, îl părăsise, cînd i se oferise în altă parte o sumă mai mare.

Curînd începu s-o intereseze munca ei, căci punga i se umplea din ce în ce, sporind suma cu care avea de gînd s-o ducă pe Beth la munte, vara viitoare. Un singur lucru o neliniştea; faptul că nu pusese nimic acasă. Simţea că părinţii n-ar fi fost încîntaţi de ocupaţia ei, dar voia să facă

mai întîi ce-o tăia capul şi pe urmă să le mărturisească şi să le ceară iertare.

Îi era uşor să ţină taina, căci sub poveştile ei nu apăreau nici un nume. Domnul Dashwood îl aflase foarte curînd, bineînţeles, dar promisese să tacă şi, lucru de mirare, îşi ţinu cuvîntul.

Ea îşi închipuia că astfel de scrieri nu-i sînt vătămătoare, pentru că încerca să nu scrie nimic de care să se simtă ruşinată şi-şi adormea remuşcările, gîndindu-se la clipa fercită, cînd le va arăta averea ei şi va rîde de taina pe care o păstrase aşa de bine.

Dar domnul Dashwood nu voia să primească decît romane senzaţionale şi, cum nu poţi să produci senzaţii, decît chinuind fără milă sufletul cititorului, autoarea dornică de faimă băgă la un loc istorie şi legendă, ştiinţă şi artă, aventuri poliţiste şi întîmplări din aziluri de nebuni. Jo îşi dădu curînd seama că din cerul restrîns în care trăise, abia putuse întrezări tragediile care se petrec în străfundurile tulburi ale vieţii sociale de azi şi astfel se puse pe muncă, hotărîtă să umple această lacună cu orice preţ. Mereu în căutare de subiecte originale pentru romanele ei — prezentarea lor o interesa mai puţin — Jo citea cu înfrigurare jurnalele, urmărind toate accidentele şi toate crimele. Trezi bănuiala librarilor, cerîndu-le tratate despre otrăvuri. Pe stradă, examina cu atenţie figurile oamenilor. Încercînd să adîncească caracterele celor din jurul ei. Se afundă în cărţile cu colţuri îndoite şi prăfuite de vremuri şi scoase de acolo fapte aşa de învechite, că puteau trece drept noi, pătrunzînd astfel — cu închipuirea fireşte — în lumea întunecată a păcatului şi a mizeriei. După cîteva săptămîni de muncă, fu foarte mîndră de progresele ei, fără să-şi dea seama însă că, prin aceste romane ea pîngărea ce e mai curat şi mai inimos în sufletul femeii. Îşi crease astfel un mediu rău, care o influenţa pe nesimţite, otrăvind hrana ei spirituală şi venind în contact cu părţile urîte ale vieţii, pe care şi aşa le cunoşteam prea devreme.

Partea tristă a chestiunii era că, descriind mereu pasiunile altora, Jo avu poftă să simtă şi ea la fel, dar pedeapsa pentru gîndurile ei rele îi veni, tocmai cînd era gata să pornească pe această cale.

Nu ştiu dacă citirea zilnică din Shakespeare sau numai instinctul ei de femeie pentru ce e cinstit şi demn o ajuta să pătrundă în mintea şi sufletul unui om căci în vreme ce... făurea nişte eroi închipuiţi înzestraţi cu toate darurile de pe lume, Jo descoperea un erou în carne şi oase, care o atrăgea, în ciuda tuturor cursurilor sale omeneşti. Într-una din convorbirile lor, domnul Bhaer îi spusese că e un bun exerciţiu pentru o scriitoare să cunoască oameni sijnpli şi dintr-o bucata. Jo îl ascultase, deschisese bine ochii, se uitase în jurul ei şi se hotărî să-l cunoască oe el, lucru care l-ar fi mirat, dacă ar fi ştiut, căci profesorul era un om foarte modest.

Jo se întrebase de multe ori, la început, de ce îl iubeşte lumea? Nu era nici bogat, nici puternic, nici tînăr, nici frumos. Nu se putea spune de el că e un om care impune, nici nu părea că are o inteligenţă strălucitoare şi totuşi îi atrăgea pe toţi, ca un foc vesel, şi toţi se strîngeau în jurul lui, cum se strîng oamenii înfriguraţi,iarna, lîngă sobă. Era sărac şi totuşi avea totdeauna ceva de dăruit. Era un străin şi totuşi era prietenul tuturor. Nu mai era tînăr şi totuşi era fără griji, ca un copil. Nu era frumos şi avea apucături curioase, şi totuşi mulţi îl găseau frumos şi ciudăţeniile lui nici nu erau băgate în seamă. Jo se uita de multe ori cu atenţie la el şi încerca să afle care-i e farmecul. În cele din urmă îşi zise că bunătatea i-a cîştigat toate inimile. Dacă avea vreo supărare, acesta „stătea cu capul sub aripă”, cum zicea el şi Imii nu arăta decît latura lui senină. Timpul îi brăzdase uşor fruntea, aducîndu-ţi aminte ce bun era cu lumea. Cutele din jurul gurii aminteau de zîmbetele lui prietenoase şi de risul lui vesel. Ochii lui n-avea niciodată o privire tăioasă, şi mîna lui mare strîngea mîna altuia cu o căldură care spunea mai mult decît o vorbă.

Cum era stăpînul, aşa erau şi hainele, făcute în voie, ca să se simtă bine în ele. Vesta lui largă amintea de o inimă bună care bătea sub ea. Haina lui, cam roz-să pe margini, avea un aer prietenos, şi buzunarele căscate era semn că mulţi copii îşi băgau mînuţa goală înăuntru şi o scoteau plină. Chiar şi ghetele lui păreau gata să alerge în ajutorul cuiva şi gulerele lui nu erau niciodată ţepene, ca ale altor oameni.

— Ăsta e omul pe care-l caut!, îşi zise Jo, cînd înţeiese în cele din urmă că bunătatea pornită din suflet poate să înfrumuseţeze chiar şi pe Neamţ îndesat, care mănîncă cu zgomot, îşi cîrpeşte singur ciorapii şi mai are pe deasupra numele de „Bhaer” (Ursul?)

Jo preţuia foarte mult tragerea de inimă şi bunătatea, dar, ca o femeie ce era, ştia să aprecieze şi inteligenţa şi o descoperire pe care o făcu în legătură cu profesorul, făcu să-i crească respectul pentru el. Domnul Bhaer nu vorbea niciodată de el şi nimeni nu ştia că în oraşul lui natal fusese om de vază, stimat pentru cultura şi inteligenţa lui, pînă cînd veni să-l vadă un compatriot, care, stînd de vorbă cu doamna Norton, îi dezvălui acest lucru. Jo fu foarte fericită să afle că la Berlin e un om cinstit de toată lumea, deşi în America era doar un biet profesor de germană şi, prin această destăinuire, şi viaţa lui trudită şi paşnică păru a căpăta un farmec nou.

Dar, într-o bună zi, Jo descoperi că domnul Bhaer poseda un dar mai de preţ decît inteligenţa şi cultura. Doamna Norton avea multe cunoştinţe în lumea literară, în care Jo n-ar fi putut pătrunde, fără ajutorul ei. Femeie singuratecă prinse drag de fata ambiţioasă şi căută s-o ajute, pe cît putea, atît pe ea, cît şi pe profesor. Într-o seară îi luă cu ea, la o masă dată în cinstea a cîtorva celebrităţi.

Jo se dusese, cu gînd să se plece în faţa unor fiinţe pe care le slăvise cu entuziasmul ei tineresc. Dar admiraţia ei pentru geniu primi o grea lovitură în seara aceea şi-i trebui cîtva timp, pînă să-şi vie în fire, cînd văzu că idolii ei nu sînt decît oameni, ca toţi oamenii, în fond. Îşi închipuie oricine

ce înmărmurită rămase, cînd, aruncînd pe furiş o privire timidă de admiraţie poetului ale cărui versuri sugerau o fiinţă eterică ce se hrăneşte cu „suflu divin, foc şi rouă”, îl văzu mîncînd cu atîta lăcomie că i se urcase sîngele la cap. Şi multe alte iluzii i se spulberaseră în ziua aceea. Un mare romancier oscila între două carafe cu vin, cu regularitatea unei pendule. Un faimos nuvelist flirta făţiş cu o nouă M-me de Staël a epocii, care se uita fioros la o altă Corinne, care, zîmbitoare, îşi bătea joc de ea, după ce o băgase în discuţie cu un filosof profund, mai bine zis ea vorbea şi el bea ceai şi moţăia. Celebrităţile ştiinţifice, uitînd de moluşte şi de ere cuaternare, discutau despre artă, gustînd ca nişte cunoscători stridii şi îngheţată. Tînărul cîntăreţ, care fermecase tot oraşul ca un al doilea Orfeu, îşi spunea părerea despre cai şi singurul reprezentant al nobilimii engleze, care era de faţă, se întîmplă să fie omul cel mai vulgar din toată adunarea.

Jo nici nu stătuse bine un ceas acolo, că se simţi aşa de „*desilusionnée*”, încît se retrase într-un colţ, să mediteze. Curînd veni lîngă ea domnul Bhaer, care nu se simţea nici el bine în această societate, dar nu fură lăsaţi în pace, căci, puţin după aceea, cîţiva filosofi, fiecare cu ideile lui fixe, veniră să facă o întrecere intelectuală, chiar unde stăteau ei. Lui Jo îi plăcea să asculte, deşi nu înţelegea nimic din ce se vorbea. Kant şi Hegel îi erau complet necunoscuţi, ca şi termenii de subiectiv şi obiectiv, şi singurul lucru care se „degaja din inconştientul ei”, fu o durere de cap îngrozitoare, cînd se termină discuţia. Încetul cu încetul începu să se lumineze. Înţelese că trebuie să iei lumea bucată cu bucată şi s-o faci la loc, bazîndu-te pe principii cu mult mai sănătoase decît înainte, cel puţin aşa ziceau ei; că după cît se pare, religia va fi în curînd nimicită şi că inteligenţa şi inventivitatea vor fi singurii zei în această nouă lume. Jo nu se pricepea la filosofie sau la metafizică, dar ascultînd, o cuprinse o excitaţie plăcută şi dureroasă în acelaşi timp. Avea senzaţia că i se dăduse drumul în timp şi

în spaţiu, cum aai drumul unui balon, într-o zi frumoasă de vară.

Căutînd cu ochii pe profesor, să ,vadă ce zice el de toate acestea, îi prinse privirea încruntată. Îi făcea semn cu capul să plece de acolo, dar ea se simţea ţintuită pe scaun, fermecată de libertatea speculaţiilor filosofice, întrebîndu-se pe ce bază vor să întemeieze lumea cea nouă, dacă nimiciseră toate credinţele vechi.

Domnul Bhaer era un om care-şi spunea greu părerea, nu pentru că n-ar fi avut idei precise şi statornice ci tocmai pentru că lua întotdeuana lucrurile în serios. Aruncînd o privire spre Jo şi spre alţi tineri atraşi de acel brio al savantelor argumentări filosofice, se simţi foarte îndurerat şi ar fi vrut să vorbească şi el, dorind să prevină pe toţi cei ce se aprind repede, să nu se lase amăgiţi de aceste rocuri de artificii, ca pe urmă să se trezească, după sfîrşitul serbării, cu mîinile pline de arsuri.

Îndură, cît îndură, dar cînd i se ceru părerea, se aprinse cu o îndreptăţită indignare şi apără religia cu toată puterea elocvenţii pe care i-o dădea credinţa, o elecvenţă care făcea să sune dulce engleza lui stricată şi care-i ilumina faţa lui lipsită de frumuseţe. Lupta fu grea, căci înţelepţii ştiau să combată: dar el se ţinu bine pînă la urmă şi-şi apără bărbăteşte culorile. Şi pe măsură ce el se încălzea vorbind, lumea păru să-şi capete iar stabilitatea în ochii lui Jo. Vechile credinţe care rezistaseră atîta vreme, păreau să fie iar mai puternice deît cele noi. Dumnezeu nu mai era o forţă oarbă, şi nemulţumirea încetase de a mai fi o legendă romantica, ce deveneau un adevărat sacru. Cînd domnul Bhaer se opri, renunţînd să mai argumenteze, dar fără să se dea bătut, lui Jo îi veni să-l aplauze şi să-i mulţumească.

Amintindu-şi mai tîrziu de această scenă, îi crescu respectul pentru profesor, pe zi ce trecea. Deşi nu era în obiceiul lui sa facă acest lucru, Jo înţelese că vorbise, pentru că conştiinţa lui nu-l lăsase să tacă. Îşi dădu seama că a fi un om de caracter e mai mult decît a avea bani, titluri,

inteligen ' şi frumuseţe; şi, dacă măreţia este, cum a definit-o un înţelept: „adevărat, respect şi bunăvoinţă”, atunci prietenul ei, Friedrich Bhaer, e nu numai un om bun, ci un om mare.

Această credină se întări din zi în zi. Preţuia stima lui şi voia să fie demnă de prietenia lui; dar tocmai cînd şi le dorea din toată inima, fu cît p-aici să le piardă pentru totdeauna. Toate acestea, din cauza unui bicorn, căci, într-o seară, profesorul veni la lecţie cu un coif de hîrtie pe care i-l pusese Tina şi el uitase să şi-l scoată.

„Se vede că nu se uită în oglindă, înainte de a ieşi pe uşă”, îşi zise Jo, zîmbind, cînd el îi ură „Bună seara”, şi se aşează foarte serios pe scaun, fără să ştie ce contrast caraghios făcea subiectul lecţiei cu podoaba din capul lui. Se pregătea să citească *Moartea lui Wallenstein*.

La început nu zise nimic, fiindcă îi plăcea să audă rîsul lui sănătos din toată inima şi-l lăsă să-şi dea seama singur de situaţia în care se găseşte, ba pînă la urmă uită chiar de pălărie, fiindcă Schiller, citit de un german, devine pasionat. Dupa lectură făcură lecţie, care fu plină de viaţă. Jo era bine dispusă în seara aceea şi-i rîdea ochii, de cîteva ori, de cîteori se uita la coif. Profesorul nu ştia ce s-a întîmplat cu ea şi la un moment dat se opri şi întrebă întrigat:

— Domnişoara March, de ce rîzi profesorului dumitale în nas? N-ai respect pentru el, de te porţi aşa de necuviincios?

— Cum să fiu cuviincioasă, cînd aţi uitat să vă scoateţi pălăria? zise Jo.

Ducîndu-şi mîna la cap, profesorul distrat, dădu de coif, îl scoase şi-l puse pe masă, se uită la el un moment, cu un aer foarte av şi apoi începu să rîdă cu poftă.

— Ach! Acuma văd. Ştrengăriţa ceea de Tina m-a făcut de rîs cu pălăria asta. Ei, nu-i nimic. Dar ascultă aici, dacă nu merge bine lecţia, şi dumneata ai s-o pui în cap.

Dar lecţia nu merse bine deloc, fiindcă domnul Bhaer dădu cu ochii de o poză de pe pălărie şi, desfăcînd-o, zise cu dezgust:

— Aş vrea să nu mai intre în casă asemenea jurnale, pe care nu trebuie să le vadă copiii, nici să le citească cei tineri. Nu-i bine. Nu pot să sufăr pe cei care fac răul ăsta.

Jo îşi aruncă ochii pe foaie şi văzu o ilustraţie ce te îngrozea şi în care apărea: un nebun, un cadavru, un răufăcător şi o viperă. Nu-i plăcu, dar o întoarse, nu pentru că era urîtă, ci de teamă să nu fie tocmai *Vulcanul săptămînal*. Era însă o altă revistă şi neliniştea i se risipi, cînd îşi aduse aminte că poveştile ei nu erau semnate şi că nimic n-o putea trăda. Totuşi se trăda singură, înroşindu-se la faţă, căci, deşi era un om distrat, profesorul vedea mai multe decît îşi închipuiau oamenii. Ştia că Jo scrie — o întîllnise de nenumărate ori prin redacţiile ziarelor — dar, cum ea nu spusese nimic, el nu întrebase, deşi ar fi vrut grozav să-i vadă scrierile. Acum îi trecu prin minte ideea că ea face un lucru pe care i-e ruşine să-l mărturisească şi faptul acesta îl tulbură. Nu-şi zise: „Asta nu mă priveşte, n-am dreptul să spun nimic”, cum ar fi făcut alţi oameni. Îşi aduse aminte numai că e fată tînără şi săracă, departe de grija şi iubirea părintească şi se hotărî s-o ajute cu aceeaşi mişcare spontană şi firească, cu care ar fi sărit să scape pe un copil din colţii unui cîine. Toate acestea îi trecură ca un fulger prin minte, dar figura lui rămase tot aşa de calmă şi, după Jo şi pusese aţă în ac, el vorbi foarte liniştit şi grav.

— Da, ai dreptate s-o dai de o parte. Nu-mi place să văd fete tinere şi cuminţi uitîndu-se la asemenea lucruri. Unora le plac, dar mat bine aş da copiilor mei să se joace cu praf de puşcă, decît prostiile astea.

— Poate că nu sînt toate proaste, sînt numai insipide. Şi cînd se cer nu văd unde-i răul, daca le publici. Mulţi oameni de treabă îşi cîştigă în mod cinstit pîinea cu romanele astea senzaţionale, zise Jo, strîngînd aşa de tare creţurile, că se încreţi toată pînza.

— Se cere şi whisky, dar nici prin gînd nu-mi trece să mă apuc să-l vînd. Dacă oamenii cumsecade şi-ar da seama cît rău fac, n-ar mai căuta să-şi dobîndească cinstit pîinea. N-au dreptul să pună otravă în budincă şi s-o dea celor mici,

s-o mănînce. Nu! Ar trebui să se gîndească puţin şi mai bine s-ar face măturător de stradă, decît scriitor.

Domnul Bhaer vorbea cu căldură şi, mototolind hîrtia în mînă, o aruncă în foc. Jo rămase nemişcată, cu obrajii aprinşi multă vreme după ce coiful de hîrtie se făcuse scrum.

— Aş trimite după el toate jurnalele asemănătoare, mormăi profesorul, întorcîndu-se înapoi mai liniştit.

Jo se gîndi ce foc mare ar face teancul ei de hîrtie de sus, şi banii ei cîştigaţi cu trudă o apăsară tare pe conştiinţă. Apoi îşi zise încercînd să-şi adoarmă remuşcările: „Poveştile mele nu fac rău nimănui. Sînt numai insipide, aşa că de ce să mă mai necăjesc?” şi, deschizînd cartea, dornică de învăţătură întrebă:

— Mergem mai departe, domnule profesor? De acum încolo am să fiu foarte cuminte.

— Sper şi eu, se mulţumi să răspundă, dar privirea care i-o aruncă o făcu să se simtă, ca şi cum cuvîntele: Vulcanul săptămînal ar fi fost tipărite cu litere mari pe fruntea ei.

Imediat ce se duse la ea în cameră, îşi scoase hîrtiile şi reciti cu grijă toate poveştile. Fiind puţin presbit, domnul Bhaer punea din cînd în cînd ochelari. Jo îi încercase odată, în glumă, şi se minunase ce ciudat măresc literele. Acum părea să-şi privească scrierile prin ochelarii minţii şi sufletului aomnului Bhaer, căci greşelile bietelor ei poveşti o fixau cu ochi posomoriţi, care o îngrozeau.

— Sînt nişte prostii şi dacă continui, are să fie din ce în ce mai rău. Am mers aşa, orbeşte, înainte şi mi-am făcut rău şi mie şi altora şi asta numai pentru bani. Nu pot să le citesc stupidităţilor astea cu mintea rece, fără să mă simt ruşinată de ele. Şi ce mă fac, dacă le văd cei de acasă, ori dacă le găseşte domnul Bhaer?

Lui Jo i se urcă sîngele în cap, numai gîndindu.-se la asta. Luă tot teancul şi-l vîrî în sobă cu atîta furie, că aproape să dea foc la coş, cu flacăra pe care o făcea.

Da, acolo e locul ororilor astea. Mai bine dau foc la casă, decît să fac pe oameni să sară în aer cu praful meu de puşcă, îşi zise ea, urmărind cum piere *Diavolul din Jura*, un pumn de cenuşe cu ochi de tăciune.

Dar cînd nu mai rămase din munca ei de trei luni decît puţin scrum şi banii din poala ei, Jo căzu pe gînduri şi, stînd pe podea, se întrebă ce să facă cu cîştigul.

Cred că n-am făcut prea mult rău pînă acuma, aşa încît pot să-mi păstrez banii ăştia, ca răscumpărare pentru vremea pe care mi-am pierdut-o. Şi, pierzîndu-şi răbdarea, adăugă: Rău lucru mai e şi conştiinţa, la om! Dacă nu m-aş bucura, cînd fac o faptă bună, şi nu m-aş simţi prost, cînd fac o faptă rea, ar merge lucrurile strună. Cîteodată aş vrea ca tata şi mama să nu fi fost aşa de pretenţioşi cu lucrurile astea".

A, Jo! În loc să doreşti asta, mai bine mulţumeşte lui Dumnezeu, că „tata şi mama au fost pretenţioşi" şi să plîngă din toată inima pe cei care n-au avut parte de astfel de paznici, care să le îngrădească libertatea cu principii ce ar putea părea ziduri de închisoare unor tineri nerăbdători, dar care vor fi temeliile vieţii lor morale de mai tîrziu.

Jo nu mai scrise romane senzaţionale, fiind de părere că banii nu plătesc cît răul pe care-l pot aduce omenirii, dar, trecînd la extrema cealaltă, cum se întîmplă la oamenii cu firea ei, se apucă să continue pe doamna Sherwood, domnişoara Edgeworth şi Hannah More, şi scoase o poveste, care s-ar fi putut numi mai curînd un esseu, ori o predică, atît de multă morală cuprindea. De la început se îndoi că va reuşi cu acest gen de literatură. Aici trebuia să adopte acum un nou stil, în care nu mai putea intra verva şi fantezia ei de totdeauna şi autoarei nu-i venea deloc la îndemînă, ca şi cum s-ar fi plimbat pe stradă, în costumul ţeapăn şi nepractic al secolului trecut. Trimise această perlă didactică la mai multe edituri, dar fără nici un succes. Şi fu nevoită să spună ca domnul Dashwood, că morala nu se vinde.

Apoi încercă să scrie un basm, pe care l-ar fi publicat uşor, dacă n-ar fi cerut atît de mult pe el. Singurul om care-i oferi destul, ca să spună că face să-şi piardă vremea cu cărţi de copii, fu un domn în vîrstă, care credea în folosul acestei literaturi. Dar, oricît de mult i-ar fi plăcut să scrie pentru copii, n-o lăsa inima să dea în labele ursului pe toţi copiii răi, sau chiar să-i omoare pe toţi nişte tauri înfuriaţi, pentru că nu voiau să se ducă la şcoală. Nici nu ţinea să-i răsplătească pe toţi copiii buni — cei care se duceau la şcoală, — cu tot felul de lucruri frumoase începînd cu turtă dulce aurită şi sfîrşind cu cete întregi de îngeri, cînd părăseau viaţa aceasta şi se ridicau la cer, cîntînd cu vocea lor peltică. Aşa că încercările acestea nu duseră la nici un rezultat şi Jo puse capacul călimării, zicîndu-şi într-o pornire de profundă umilinţă:

— Nu ştiu nimic! Am să mai aştept cîtva timp, şi apoi am să încerc iar. Pînă atunci „să mătur străzile” dacă nu mă pricep la altceva mai de folos. Cel puţin asta e o muncă cinstită.

flotărîrea aceasta dovedea că şi a două cădere îi făcuse bine.

În timp ce se desfăşurau aceste prefaceri în sufletul ei, Jo îşi vedea mai departe de viaţa reală, tot aşa de lipsită de evenimeni, ca şi altădată, şi cu acelaşi ocupaţii nenumărate, de totdeauna; şi, dacă era uneori serioasă sau tristă, nu băga de seamă decît profesorul Bhaer. El o observă cu atîta discreţie, încît Jo nu află niciodată că o urmărise, să vadă dacă dojana lui avusese vreo influenţă asupra ei, fiindcă, deşi ea nu-i spusese nimic, el înţelese că Jo s-a lăsat de scris. Nu ghici numai după faptul că nu mai avea degetul arătăto' murdar de cerneală, dar şi pentru că îşi petrecea acum serile jos, în salon, n-o mai întîlnea prin redacţiile ziarelor şi învăţa cu înverşunare, ceea ce îi dovedea că fata se hotărîse să se ocupe cu lucruri folositoare, dacă nu plăcute.

Profesorul o ajută în nenumărate rînduri, dovedindu-se a fi un adevărat prieten şi Jo era fericită; căci, în vremea ce

condeiul zăcea aruncat pe masă, învăţa şi alte lecţii, jn afară de germana, şi-şi scria astfel în suflet, prima pagină din romanul senzaţional al propriei sale vieţi.

Fu o iarnă lungă şi plăcută şi în lunie Jo se pregăti s-o părăsească pe doamna Kirke. Tuturor le părea rău, că pleacă. Fetiţele erau nemîngîiate, şi părul domnului Bhaer i se făcuse măciucă în cap. Era gestul lui, de cîte ori era tulburat, să-şi treacă mîna prin păr şi să-l zbrlească.

— Pleci acasă! Eşti o persoană fericită, că ai o casă, zise el, cînd ea îi spuse că se duce.

Rămase apoi posomorît într-un colţ, trăgîndu-se de barbă, în vreme ce ea îşi lua rămas bun de la ceilalţi, fiindcă pornea devreme la drum, a doua zi de dimineaţă. Cînd veni rîndul lui, ea îi zise cu căldură:

— Domnule Bhaer, nu uiţi să vii să-mi faci vizită, dacă o să călătoreşti vreodată prin părţile noastre? Mă supăr pe dumneata, dacă nu vii, fiindcă vreau să le prezint tuturor pe noul meu prieten.

— Da? Vrei să viu?

Şi domnul Bhaer se uită la ea, cu o privire înfrigurată, pe care ea n-o prinse.

— Sigur, vino luna viitoare. Laurie are să-şi ia licenţa şi o serbare are să-ţi placă. E ceva nou pentru dumneata.

— Laurie e prietenul dumitale, de care vorbeai mereu? zise el cu vocea schimbată.

— Da, băiatul meu, Teddy. Sînt foarte mîndră de el şi aş vrea să-l cunoşti.

Zicînd acestea, Jo ridică capul, fără să-şi dea seama de ce se petrece în inima lui. Ceva în privirea domnului Bhaer o făcu să-i treacă deodată, prin minte, că poate, la întoarcere, Laurie va fi pentru ea mai mult decît un prieten. Şi tocmai pentru că nu voia să arate că înţelege ce spuneau ochii lui, se înroşi fără voia ei şi, cu cît căuta să se stăpînească, cu atît se înroşea mai tare. Dacă n-ar fi fost Tina pe genunchii ei, nu ştiu ce s-ar fi făcut. Din fericire, fetiţa o luase de gît şi o sărută, aşa încît îşi putu ascunde faţa un moment, sperînd

că profesorul n-o fi văzut. Dar el o văzu şi-şi recapătă iar expresia obişnuită de linişte, zicîndu-i prietenos:

— Mi-e teamă că nu voi avea vreme, dar, în orice caz, doresc pintenului dumitale mult succes şi dumitale toată fericirea. Dumnezeu să te aibă în paza lui.

Şi, după aceea, îi strînse mîna cu căldură, luă pe Tina în braţe şi plecă.

Dar după ce băieţii se culcară, el rămase multă vreme pe gînduri, lîngă foc, cu privirea lui obosită din zile grele şi cu dorul de acasă în suflet, acel „Heimweh” pe care nu-l putea înăbuşi. La un moment dat, cînd îşi aduse aminte de Jo, cum stătea cu fetiţa în braţe, şi acea umbră fugară ce-i trecuse pe faţă, îşi sprijini o clipă capul în mîini şi apoi începu să umble prin cameră, ca şi cum ar fi căutat ceva, ce nu poate găsi.

„Nu e pentru mine, nu trebuie să sper acuma”, îşi zise el, cu un suspin, care era aproape un geamăt, şi apoi, ca şi cum s-ar fi dojenit singur, că are astfel de dorinţi, se duse şi sărută cele două capete zbîrlite de pe pernă, îşi scoase pipa de spumă de mare, pe care o întrebuinţa rareori şi deschise pe Platon.

Îşi dădea osteneala bietul om să-şi înfrîngă dorinţele dar nu cred că nişte băieţi vioi, o pipă şi chiar nemuritorul Platon ar fi putut înlocui soţia, copilul şi căminul, la care năzuia.

A doua zi dis-de-dimineaţă era la gară şi, mulţumită lui Jo porni la drumul ei lung, avînd în minte silueta lui familiară, un buchet de violete, să-i ţină de urît şi, mai mult decît toate, un gînd frumos.

— Ei, a trecut iarna şi n-am scris cărţi, nici nu mi-am adunat avere, dar mi-am făcut un prieten bun, pe care voi încerca să-l păstrez toată viaţa.

CAP. XII
NECAZURI DE DRAGOSTE

Laurie „toci” mult în anul acela — cu o anumită intenţie, probabil — şi-şi luă licenţa cu brio, după ce ţinu un discurs în latineşte, cu graţia lui Phillip şi cu elocvenţa unui Demostene, aşa cel puţin au spus prietena lui Domnul Laurence era aşa de mînaru! Hannah, doamna March, John şi Meg, Jo şi Beth se bucurară din suflet de succesul lui, arătîndu-i o admiraţie sinceră, de care se mîndresc oamenii, cînd sînt tineri, dar pe care nu mai izbutesc s-o cîştige mai tîrziu.

— Trebuie sa rămîn la blestematul ăsta de banchet, dar mîine am să viu de vreme acasă. Îmi ieşiţi înainte ca de obicei, fetelor, zise Laurie aşezînd pe surori în trăsură, după ce se terminase tot.

Spuse „fetelor”, dar voia să zică „Jo”, caci ea era singura care mai ţinea obiceiul. N-o lăsa inima să-l refuze pe băiatul ei cel sîrguitor şi răspunse cu căldură.

— Am să vin, Teddy, fie vreme bună, fie vreme rea. Te vom întîmpina, cîntînd din harpă: „Veniţi să vă închinaţi eroului cuceritor”.

Laurie îi mulţumi cu o privire care o făcu să se întrebe cuprinsă de spaimă:

— O, Doamne! Are să vorbească mîine şi atunci ce mă fac?

Seara cugetă la aceste lucruri, iar dimineaţa îşi văzu de treabă

prin casă, ceea ce îi mai risipi puţin temeiurile, şi, spunîndu-şi că nu trebuie să fie aşa de încrezută, ca să-şi închipuie că o va cere cineva în căsătorie, cînd a dat de înţeles care-i este răspunsul. Porni de acasă la ora hotărîtă, sperînd să nu fie silită să-l mîhnească pe bietul Teddy.

O vizită la Meg, unde Demi şi Daisy fură de o drăgălăşenie fără pereche, o întări şi mai mult pentru acel „tete-a-tete”, dar cînd îi văzu silueta lui înaltă, profilîndu-se în depărtare, Jo ar fi fost gata să facă stingă împrejur şi s-o ia la fugă.

— Unde-i harpa, Jo? strigă Laurie, cînd se apropie de ea.

— Am uitat-o!

Şi Jo prinse iar curaj, căci aceasta numai salutare de îndrăgostit nu era.

Ea îi lua întotdeauna braţul, cînd erau la plimbare. Acuma însă nu făcu nici o mişcare, şi el nu protesta — ceea ce era un semn rău — ci începu să vorbească pe nerăsuflate de diverse chestiuni, care n-aveau nici o legătură cu el, pînă cînd apucară pe potecuţa care ducea spre casă, prin pădurice. Ajunşi aici, el îşi încetini pasul, îi pieri deodată toată verva şi, din cînd în cînd, se făcea o tăcere apăsătoare. Ca să nu lase să lîncezească conversaţia, Jo zise în grabă:

— Acuma trebuie să-ţi iei o vacanţă lungă, să te odihneşti.

— Aşa am de gînd.

Ceva în tonul lui hotărît o făcu pe Jo să ridice capul şi-l văzu uitîndu-se la ea cu o expresie care o făcu să înţeleagă că a sosit momentul temut şi Jo întinse un braţ, ca şi cum ar fi vrut să se apere de o lovitură, rugîndu-se:

— Nu, Teddy, te rog, nu face asta!

— Nu! Trebuie să mă asculţi. La ce bun Jo, tot am să-ţi spun odată, şi cu cît e mai curînd, cu atît e mai bine pentru amîndoi, răspunse el, aprinzîndu-se deodată.

— Spune ce vrei atunci. Ascult! zise Jo resemnată...

Laurie era tînăr, dar iubea serios şi voia „s-o spună odată” şi să termine, şi astfel se avîntă năvalnic, zicînd cu o voce care se înăbuşea din cînd în cînd, în ciuda sforţărilor lui.

— Te-am iubit, de cînd te-am cunoscut, Jo! Ai fost aşa de bună cu mine, că n-am putut să nu mă îndrăgostesc... Am încercat să-ţi arăt iubirea mea dar tu nu m-ai lăsat. Acum vreau să mă asculţi şi să-mi dai un răspuns, fiindcă aşa nu mai pot trăi.

— Voiam să te scutesc de chinul ăsta. Credeam că ai înţeles... începu Jo, văzînd că e mult mai greu să vorbească, decît credea.

— Ştiu, Jo, dar fetele sînt aşa de ciudate. Nu ştii niciodată ce vor. Spun „Nu”, cînd vor să spună „Da” şi scot pe om din minţi, doar ca să se distreze, zise Laurie, căutînd să se scuze cu un fapt ştiut de toată lumea.

„Eu, nu! N-am vrut să ţii la mine aşa de mult. De aceea am şi plecat de aici, ca să te împiedic.

— Mi-am închipuit, numai tu puteai să faci asta. Te-am iubit şi mai mult şi am muncit cu rîvnă, ca să-ţi fac pe plac, şi m-am lăsat de biliard şi de tot ce nu voiai tu să fac, şi am aşteptat şi nu m-am plîns niciodată, pentru că ai să mă iubeşti şi tu, deşi nu sînt vrednic de tine...

Aici se înăbuşi iar şi, ca să-şi ascundă emoţia, rupse nervos nişte grîuşor, de prin iarbă.

— Ba da! Tu eşti chiar cu mult deasupra mea, şi sînt mîndră de tine, şi-mi eşti drag, dar nu ştiu de ce, nu pot să te iubesc, cum vrei tu. Am încercat, dar mi-e imposibil, şi nu vreau să te mint. De ce să-ţi spun că te iubesc, cînd nu te iubesc.

— Adevărat, Jo?

Se opri în loc, îi luă amîndouă mîinile într-ale lui şi-i puse această întrebare, cu o privire pe care ea nu o putu uita multă vreme.

— Adevărat, dragul meu!

Ajunseseră în pădurice, lîngă barieră şi, cînd Jo rosti acele vorbe, Laurie îi dadu drumul mîinilor şi se întoarse, parcă ar fi vrut să plece; dar acuma nu mai avea putere să sară gardul ca altădată şi atunci rămase acolo, în picioare, şi-şi răzimă capul greu de stîlpul acoperit cu muşchi, aşa de nemişcat, că lui Jo i se făcu frică.

— Vai, Teddy, îmi pare aşa de rău, cum nu pot să-ţi spun. Aş fi în stare să mă omor, dacă ţi-ar servi la ceva! Te rog nu mai lua lucrurile aşa de tragic. Ce să mă fac eu cu tine, Teddy! Tu ştii că nu poţi să faci pe alţi oameni să te iubească, dacă ei nu vor! strigă Jo, plină de remuşcări, bătîndu-l uşor pe umăr şi amintindu-şi de vremea cînd o mîngîiase el, cu mulţi ani în urmă.

— Ba poţi cîteodată!, zise o voce înăbuşită de lîngă stîlp.

— Nu cred că asta e iubire adevărată şi nu vreau s-o cunosc! răspunse hotărît.

Tăcură multă vreme. Se auzea doar o mierlă fluierînd veselă pe o salcie de pe majul rîului şi iarba înaltă plecîndu-se şi foşnind, legănată de vînt. Într-un tîrziu, Jo zise pe un ton potolit, aşezîndu-se pe treapta barierei.

— Laurie, vreau să-ţi spun ceva.

El tresări, de parcă l-ar fi izbit cineva, îşi dădu capul pe spate şi strigă cu o furie neaşteptată:

— Nu-mi spune, Jo! Nu pot să aud asta acum.

— Ce să nu-ţi spun? întreabă Jo, mirîndu-se de violenţa lui.

— Că-l iubeşti pe bătrînul acela.

— Ce bătrîn? întreabă Jo, gîndindu-se c-o fi vrînd să vorbească de bunicul său.

— Profesorul acela blestemat, de care tot scriai mereu. Dacă-mi spui că-l iubeşti, nu ştiu ce aş fi în stare să fac.

Şi-şi strînse pumnii, cu o licărire de mînie în ochi.

Lui Jo îi veni să rîdă, dar se stăpîni şi zise cu căldură, căci şi ea începuse să se aprindă.

— Nu înjura, Teddy! Domnul acela nu e nici bătrîn, nici nesuferit, ci dimpotrivă, e un om cu inimă de aur şi cel mai bun prieten pe care-l am, afară de tine. Vreau să mă stăpînesc, dar dacă-l vorbeşti de rău pe profesor, mă supăr şi eu. Nici prin gînd nu-mi trece să-l iubesc pe el sau pe altul.

— Dar ai să-l iubeşti după un timp şi atunci eu ce mă fac?

— Ai să iubeşti şi tu pe altcineva şi ai să uiţi de toate necazurile de acum.

— Nu pot să mai iubesc pe altcineva. N-am să te uit niciodată, Jo, niciodată, niciodată!

Şi dădu din picior, ca să întărească şi mai mult vorbele lui pasionate.

— Ce mă fac eu cu el, suspină Jo, că emoţiile sînt mai complicate, decît îşi închipuise ea. N-ai auzit încă ce voiam să-ţi spun. Stai jos şi ascultă, pentru că ştii că-ţi vreau binele şi ţin să fii fericit în viaţă, zise ea, sperînd să-l potolească, dacă-l face să vadă lucrurile cu mintea limpede, ceea ce dovedea că nu ştie cum e iubirea.

Întrezărind o rază de speranţă în aceste vorbe, Laurie se aruncă l pe iarbă, la picioarele ei, sprijinindu-se într-un colţ, şi se uită la ea, plin de aşteptare. Dar felul cum se aşezase el în faţa ei n-o ajuta pe Jo să vorbească lămurit, în linişte; căci cum putea să spună băiatului ei lucruri care să-l doară, cînd el o privea cu ochi plini de iubire şi de dor, cu genele încă umede de lacrimile, pe care i le smulsese neîndurarea ei. Întoarse uşor capul şi zise, mîngîindu-i părul lui creţ, care fusese lăsat să crească pentru ea. Ce lucru mişcător!

— Sînt de aceeaşi părere cu mama, că tu şi cu mine nu sîntem potriviţi, pentru ca avem amîndoi o fire iute şi o voinţă neînduplecată, care ne-ar face foarte nenorociţi împreună, dacă am fi fără minte şi ne-am...

Aici Jo se opri, neîndrăznind să spună acest cuvînt, dar Laurie îl rosti cu multă plăcere.

— Căsători... nu, n-am fi nenoriciţi! Dacă m-ai iubi, Jo, aş fi un mieluşel... doar tu poţi să faci din mine ce vrei.

— Nu prea pot. Am încercat şi n-am ajuns la nici un rezultat, dar acum e prea serios, ca să mai încep încă odată. E doar în joc fericirea noastră. Nu ne înţelegem şi nu ne vom înţelege niciodată, aşa că să rămînem buni prieteni toată viaţa şi să nu facem vreo nebunie.

— Ba o să facem, dacă nu mai putem îndura viaţa asta, se revoltă Laurie.

— Te rog, Laurie, fii înţelegător şi încearcă să vezi lucrurile aşa cum sînt, se rugă Jo, scoasă din răbdări.

— Nu-mi serveşte la nimic şi tu ai să fii mai neîndurătoare. Cred că nici n-ai inimă.

— Aş vrea să n-am!

Zicînd aceste vorbe, vocea lui Jo tremură puţin şi, luînd aceasta drept un semn bun, Laurie se întoarse spre ea şi zise, cu toată puterea sa de convingere, pe un ton care nu fusese niciodată mai rugător:

— Nu ne sfărîma iluziile, dragă. Toată lumea abia aşteaptă să ne vadă căsătoriţi. Bunicul ar vrea neapărat, şi ai tăi sînt încîntaţi... şi eu nu pot să trăiesc fără tine. Spune-mi că primeşti şi vom fi fericiţi toată viaţia. Te rog, zi: Da!

Multe luni după aceea, Jo nu-şi dădu seama cum a putut să aibă tăria să-şi ţie hotărîrea pe care o luase: „Nu-l iubeşte pe băiatul ei şi nu-l va putea iubi niciodată”. Deşi îi venea foarte greu, îi răspunse, ştiind că e inutil şi crud să întîrzie:

— Dacă nu pot să spun „Da” din toată inima, prefer să nu-i spun de loc. Într-o zi ai să-ţi dai seama că am avut dreptate şi ai să-mi mulţumeşti..., începu Jo solemnă.

— Să mă ia” dracu, dacă-ţi voi mulţumi vreodată.

Şi Laurie sări în picioare, indignat.

— Ba da, sînt sigură, se încăpăţînă Jo. Într-o zi ai să găseşti o fată frumoasă, talentată, care să te iubească la nebunie şi care va fî stăpîna fericită a casei tale minunate. Eu n-aş fi bună de aşa ceva. Eu sînt simplă şi neîndemînatică şi bătrînă şi cu apucături ciudate, că ţi-ar n ruşine de mine, şi ne-am certa — vezi că şi acuma ne certăm — şi eu aş refuza să ies în lume, şi tu te-ai supăra şi ţie nu ţi-ar plăcea să mă vezi scriind, şi eu n-aş putea trăi, fără să scriu, şi am fi nefericiţi, şi ne-ar părea rău că am făcut acest pas... şi ar fi îngrozitor!

— Mai ai altceva de spus? întreabă Laurie, care nu mai putea asculta cu răbdare aceasta profeţie.

— Nimic, doar că nu cred că am să mă mărit vreodată. Sînt fericită, aşa cum sînt şi ţin prea mult la libertatea mea, ca să renunţ la ea, pentru un oarecare de pe pămînt.

— Eu ştiu ce are să se întîmple! întrerupse Laurie. Aşa gîndeşti tu acuma, dar va veni o vreme, cînd ai să ţii la cineva şi ai să-l iubeşti ca o nebună şi ai să trăieşti şi ai să

mori pentru el. De asta sînt sigur, fiindcă aşa e firea ta, şi eu am să stau de o parte, să privesc”.

Şi băiatul deznădăjduit îşi trînti pălăria la pămînt, cu un gest care ar fi părut comic, dacă pe figura lui nu era întipărită durerea.

— Da, am să mor şi am să trăiesc pentru el, dacă mă va face să-l iubesc în ciuda voinţei mele, şi tu fă ce-i şti, strigă Jo, pierzîndu-şi răbdarea cu bietul Teddy. Am făcut ce am putut, dar tu nu vrei să asculţi. E egoist din partea ta să-mi ceri ceea ce nu pot să-ţi dau. Am să ţin întotdeauna foarte mult la tine şi ar fi bine să înţelegi lucrul acesta, aşa, să ştii.

Cuvintele acestea fură ca o scînteie la un butoi de pulbere. Laurie se uită la ea cu o privire rătăcită, apoi îi întorse brusc spatele, zicînd pe un ton ameninţător:

— Are să-ţi pară rău într-o z.i, Jo!

— Unde te duci? se sperie ea, cînd îi văzu privirea.

— La dracu! răspunse el cu furia deznădăjduită.

O clipă lui Jo i se păru că inima ei a încetat de a. mai bate, cînd îl văzu pornind în goană, pe povîrniş, spre rîu; dar trebuie să fie la grea ananghie un tînăr, ca să se omoare, şi Laurie nu era un om slab, care se pierde după prima izbîndă. O forţă oarbă îl atrăgea spre rîu, dar nu se azvîrli în apă, ci îşi aruncă pălăria şi haina în barcă şi începu să vîslească din toate puterile, înaintînd mai iute decît la multe întreceri la care luase parte. Jo răsuflă adînc şi-şi descleştă pumnii, urmărind cu ochii pe bietul băiat, care căuta să-şi înăbuşe durerea sufletească, obosindu-şi corpul.

— Asta are să-i facă bine şi are să vină acasă aşa de pocăit, că n-am să îndrăznesc să dau ochii cu el.

Şi mergînd încet spre casă, abătută, de parcă ar fi ucis o fiinţă nevinovată şi ar fi îngropat-o sub frunze, Jo îşi zise:

„Acum trebuie să mă duc la domnul Laurence, să-l rog să fie foarte îngăduitor cu băiatul meu. Ce rău îmi pare, că n-o iubeşte pe Beth! Poate, cine ştie... dar cred că m-am înşelat în privinţa ei. O, Doamne, cum le-o fi plăcînd fetelor

să aibă mai mulţi iubiţi şi un să-i refuze. Eu găsesc că e îngrozitor.

Gîndindu-se că numai ea poate arăta cum s-au petrecut lucrurile, se duse drept la domnul Laurence, îi spuse cu curaj toată povestea şi apoi izbucni în lacrimi, aşa de nenorocită, că nu-i poate împărtăşi dragostea, că bătrînul, deşi foarte dezamăgit, nu-i făcu nici un reproş. Nu-şi putea închipui cum de nu-l iubeşte o fată pe Laurie. Spera, totuşi, că ea se va răzgîndi în curînd, deşi ştia, mai bine decît Jo, că iubirea cu sila nu e bună, şi aşa clătină trist din cap şi hotărî să-l ferească de rău pe băiatul lui, căci cuvintele violente de despărţire pe care le rostise Laurje, îl neliniştea mai mult decît voia s-o arate.

Cînd Laurie veni acasă, mort de oboseală, dar potolit, bunicul lui se prefăcu că nu ştie nimic de cele întîmplate. Dar cînd rămaseră singuri în amurg — ceasul care le plăcea aşa de mult altădată — îi veni greu bătrînului să se plimbe prin casă, cu mîinile la spate şi mai greu încă tînărului să asculte iar laudele pentru silinţa din anul trecut, care acum i se părea muncă zadarnică. Şi cînd nu mai putu să îndure, Laurie se aşează la pian şi începu să cînte. Ferestrele erau deschise şi Jo, plimbîndu-se prin grădină cu sora ei, numai acum înţelese ea muzica mai bine decît sora ei, căci cînta „*Patetica*”, aşa cum n-o mai cîntase el niciodată.

— E foarte frumos, nimic de zis, dar e prea trist, mă face să plîng. Cintă ceva mai real, băiete, zise domnul Laurence, a cărui inimă bună era plină de dragoste pentru nepotul său dar nu ştia cum să i-o arate.

Laurie începu cu brio, o melodie veselă, cîntă cu furie cîteva minute şi ar fi continuat pînă la urmă, dacă n-ar fi auzit, într-o pauză, vocea doamnei March:

— Jo, dragă, vino în casă, am nevoie de tine.

Tocmai ce ar fi vrut să spună şi Laurie, dar cu un alt înţeles! Cu urechea la ce se vorbea afară, îşi pierdu şirul şi cîntecul se termină cu un acord frînt, iar pianistul plecă capul tăcut, în întuneric.

— Asta nu pot să îndur, mormăi bătrînul.

Se sculă şi bîjbîi prin cameră spre pian, îi puse mîinile pe umeri şi zise blînd:

— Ştiu, băiatul meu, ştiu tot.

Un moment, Laurie nu răspunse nimic, apoi întrebă pe un ton brusc:

— Cine ţi-a spus?

— Chiar Jo.

— Atunci nu mai e nici o nădejde.

Dădu la o parte mîinile bătrînului cu o mişcare nervoasă, căci, deşi îi era recunoscător pentru înţelegerea pe care i-o arăta, mîndria lui de bărbat nu putea suporta mila unui alt bărbat.

— Nu tocmai! Vreau să stăm puţin de vorbă şi pe urmă poţi să spui, că nu mai e nici o nădejde, zise domnul Laurence cu o blîndeţe neobişnuită. Cred că nu ţii să rămîi aici?

— N-am de gînd să fug de o fată. Jo nu poate să mă împiedice s-o văd şi am să mă uit la ea, cît îmi place, îl sfidă Laurie.

— Dacă eşti un bărbat, aşa cum te cred eu, n-ai să faci asta. Mi-a părut şi mie foarte rău, dar fata nu poate schimba hotărîrea, şi cel mai bun lucru pe care-l poţi face e să pleci undeva, departe. Unde ai vrea să mergi?

— Oriunde. N-are nici o importanţă.

Laurie se ridică cu un rîs nepăsător, care-l durea pe bune.

— Laurie, băiatul meu, trebuie să suporţi durerea “bărbăteşte şi sa nu faci ceva nesocotit. De ce nu te duci în străinătate, cum plănuieşti?

— Nu pot.

— Bine, dar ţineai aşa de mult la călătoria asta şi-ţi făgăsduisem că am să te las s-o faci, după ce ai să termini facultatea.

— Da, dar n-aveam de gînd să plec singur.

Şi Laurie începu să se plimbe nervos prin cameră, cu o privire pe care era bine că n-o vedea bunicul lui.

— Dar nu-ţi pretind să pleci singur. Există un om care ar fi gata să plece cu tine şi pînă la capătul pămîntului.

— Cine mă rog, şi Laurie ridică brusc capul.

— Eu însumi.

Băiatul veni spre el cu mîna întinsă şi zise cu voce răguşită.

— Iartă-mă, sînt un egoist fără pereche dar... ştii... bunicule...

— Ei, Doamne, cum să nu ştiu, am trecut eu prin situaţii de astea, o dată, pe cînd eram şi eu tînăr, şi a doua oară cu bietul tatăl tău. Ia stai lîngă mine, dragul meu, şi ascultă ce am pus la cale, zise domnul Laurence, ţinîndu-l de mîini pe băiat, de parcă s-ar fi temut să nu-i scape, cum făcuse tatăl lui pe vremuri.

— Bine bunicule! Cum doreşti dumneata.

Şi Laurie ascultă, fără nici o dispoziţie.

— Afacerile mele din Londra trebuie supravegheate mai deaproape, şi la început mi gîndeam să te pun pe tine acolo; dar sînt lucruri pe care le pot face mai bine eu, iar treburile de aici le las în seama lui Brooke. Tovarăşii mei fac aproape tot. Eu mai rămîn, doar pînă îmi iei locul, aşa că pot pleca oricînd.

— Dar nu-ţi place să călătoreşti şi nu pot să-ţi pretind să vii cu mine, la vîrsta dumitale, începu Laurie care îi era recunoscător pentru sacrificiul pe care-l făcea, dar ar fi preferat să plece singur.

Bătrînul înţelese foarte bine ce voia el şi tocmai pentru aceasta ţinea să meargă. Îşi dădea seama că nu e bine să-l lase pe nepotul lui să-şi facă de cap, în dispoziţia în care se găsea. Şi astfel, renunţînd la înlesnirile pe care i le oferea viaţa de acasă, zise cu convingere.

— Ei, Doamne, doar nu sînt chiar aşa de bătrîn. Mă bucur că mai pot schimba puţin mediul în care trăiesc. Şi apoi o călătorie în ziua de azi e o plăcere. Stai în tren, tot aşa de comod ca pe un scaun.

O mişcare a lui Laurie îl făcu să înţeleagă că scaunul lui nu e tocmai comod sau că nu prea era încîntat de planul lui şi bătrînul se grăbi să adauge.

— Nu vreau să-ţi fiu o povară. Merg, numai pentru că îmi închipui că ai să te simţi mai bine, decît dacă aş rămîne acasă. N-am intenţia să bat drumurile cu tine. Tu ai să te duci unde-ţi place să te distrezi cum vrei şi eu la fel. Am prieteni la Londra, la Paris, şi mi-ar face plăcere să-i văd, iar în vremea asta, tu te plimbi prin Italia, Germania, Elveţia sau în alte părţi, să auzi muzică, să vezi tablouri, să admiri colţuri frumoase din natură, cît îţi pofteşte inima.

Dar tocmai în acest moment, Laurie avea impresia că inima îi e frîntă de durere şi că lumea nu e decît un pustiu fără sfîrşit, însă la auzul unor anumite vorbe pe care bătrînul le pusese cu şiretenie, în ultima lui frază, inima lui frîntă tresări şi o oază de verdeaţă se ivi în pustiul acela fără sfîrşit. Oftă şi zise cu indiferenţă:

— Cum vrei dumneata, aşa să fie. De altfel n-are nici o importanţă unde merg şi ce fac.

— Ba pentru mine are, ţine minte asta, dragul meu. Îţi dau deplină libertate, dar sînt încredinţat că o vei folosi, ca să-ţi îmbogăţească sufletul şi mintea. Făgăduieşte-mi, Laurie.

— Îţi făgăduiesc tot ce vrei!

„Bun!”, se gîndi bătrînul. „Acuma nu-ţi pasă, dar poate într-o bună zi, făgăduiala asta te va împiedica să faci o prostie, sau nu cunosc eu bine oamenii”.

Fiind un om întreprinzător, domnul Laurence bătu fierul, cît era cald, şi, înainte ca băiatul să se trezească din amorţeală şi să se răzvrătească, era deja pe drum. În tot timpul pregătirilor de plecare, Laurie se purta întocmai cum se poartă toţi tinerii care sînt într-o situaţie asemănătoare. Avea toane, era nervos, sau rămînea ore întregi pe gînduri. Îşi pierdu pofta de mîncare, nu se mai îmbrăca cu grija, ca altădata, şi cînta toată ziua la pian, cu furie. Evita pe Jo, dar se mîngîia, urmărind-o de la fereastră, cu nişte ochi cu cearcăne şi cu o faţă trasă, care chinuia pe Jo noaptea în

somn şi o apăsa pe suflet ziua, făcînd-o să se simtă vinovată. Spre deosebire de alţi oameni care suferă, el nu vorbea niciodată de dragostea sa neîmpărtăşită. Laurie nu perjnitea nimănui, nici chiar doamnei March, să încerce să-l mîngîie. În anumite privinţe, asta era o uşurare pentru prieteni, dar trecură greu săptamînile, pînă la plecarea lui, şi toată lumea se bucură că „bietul băiat

iileacă pe alte meleaguri, să-şi uite durerea şi să se întoarcă acasă ericit”. El dădu din cap zîmbind de vorbele copilăroase, dar nu zise nimic, cu aerul superior al unui om care ştie că credinţa pe care o poartă lui Jo, ca şi iubirea lui, sînt neclintite.

Cînd veni clipa despărţirii, el se prefăcu că e vesel, ca să ascundă anumite emoţii, care l-ar fi dat de gol. Veselia aceasta nu înşelă pe nimeni, totuşi toţi avură aerul că-l cred, şi totul merse strună, pînă cînd îl sărută doamna March, şoptindu-i vorbe pline de dragoste părintească. Atunci, simţind că nu se mai poate stăpîni, îi îmbrăţişă pe toţi repede, fără să uite pe Hannah, care plîngea, apoi o porni în goană pe scară, ca şi cum de graba cu care fugea ar atîrna viaţa lui. Jo îl urmă cîţiva paşi, să-i facă semn cu mîna, dacă se întoarce. El se întoarse, urcă înapoi scările, îi înconjură mijlocul cu braţele şi se uită la ea cu o privire rugătoare, care o mişcă pe Jo:

— N-ai putea să mă iubeşti, Jo?

— Teddy dragă, aş vrea să pot!

Asta fu tot, apoi Laurie îşi lăsă braţele în jos şi zise:

— Bine, nu-i nimc!

Şi plecă, fără a mai rosti o vorbă. Ah! dar nu era deloc bine şi lui Jo îi părea rău că se despart astfel, căci, în vreme ce capul cel creţ se odihnise un moment pe braţul ei se simţi îndurerată, de parcă ar fi înjunghiat pe cel mai drag prieten al ei şi, cînd o părăsi, fără să se mai uite înapoi, înţelese că băiatul Laurie nu se va mai întoarce niciodată.

CAP. XIII
TAINA LUI BETH

Cînd Jo se întoarse acasă, în primăvara aceea, o izbi schimbarea pe care o văzuse la Beth. Nimeni nu părea să-şi dea seama că s-a petrecut vreo schimbare, pentru ca o vedea zilnic şi transformarea se făcuse pe nesimţite. Dar ochii lui Jo o prinseră imediat şi parcă i se puse o greutate pe inimă, cînd cercetă neliniştită faţa sorei ei. Nu era mai palidă, doar puţin mai slabă decît în toamnă, totuşi avea o privire ciudată, ca şi cum fiinţa ei nemuritoare s-ar topi încetul cu încetul şi sufletul ar transpare prin pielea ei străvezie, dîndu-i o frumuseţe de nedescris, care te mişcă pînă la lacrimi. Jo băgă de seamă acest lucru, dar nu zise nimic la început şi curînd prima impresie îşi pierdu din tărie, căci Beth părea fericită şi toţi erau siguri că se simte mai bine. Prinsă de alte griji, Jo uită cîtva timp, de teama ei.

Dar, după ce plecă Laurie şi se întoarse iar pacea în casă, neliniştea ei vagă reveni şi începu s-o chinuiască. Îşi mărturisise păcatele şi fusese iertată, cînd însă le arătă economiile ei şi o îndemnă pe Beth să se ducă la munte, ea îi mulţumi din toată inima, dar se rugă să n-o trimită aşa de departe de casă. Poate mai bine să se ducă tot la mare şi cum bunica nu-şi putea părăsi nepoţeii, Jo întovărăşi pe Beth într-un orăşel liniştit, unde Beth putea sta toată ziua în aer liber şi unde vîntul sărat îi punea puţină culoare în obrajii ei palizi.

Nu venea lume mondenă acolo, dar chiar printre oamenii cumsecade din orăşel fetele legară puţine prietenii, preferind să trăiască una pentru cealaltă. Beth era prea timidă, ca să se simtă bine între mulţi oameni, şi Jo prea prinsă de grija sorei ei, ca să se mai uite la altcineva, şi astfel ele se plimbau şi stăteau mereu împreună, fără să-şi dea seama de interesul pe care-l trezeau în cei din jurul lor, care urmăreau cu o privire plină de simpatie pe fata cea

voinică mereu lîngă sora ei slăbuţă, ca şi cum s-ar fi simţit instinctiv că despărţirea de totdeauna nu-i departe.

O simţea totuşi, dar nu vorbeau niciodata de ea, căci există deseori, chiar între oamenii care se iubesc foarte mult, un fel de rezervă, peste care e greu să treci. Jo avea impresia că se pusese un văl între inima ei şi aceea a lui Beth, dar cînd întindea mîna, să-l ridice, îşi zicea că nu îi e dat ei să rupă această tăcere şi aştepta să vorbească Beth. Se mira şi totuşi îi părea bine că părinţii ei nu par să observe nimic şi în timpul săptămînilor liniştite, cînd văzu aşa de bine acea umbră, nu pomeni nimic de ea celor de acasă, zicîndu-şi că vor înţelege singuri, cînd vor vedea, la întoarcere, că Beth nu arată mai bine. Se mai întreba, dacă sora ei îşi dă seama de cruda realitate şi ce gînduri îi vor fi trecînd prin minte, în lungile ore, cînd sta întinsă pe stînca fierbinte, cu Capul în poala ei, în vreme ce vîntul sufla peste ea, aducîndu-i sănătate, şi valurile mării îi cîntau la picioarele ei.

Într-o bună zi, Beth îi spuse. Jo credea că adormise, aşa de liniştită stătea, şi, punînd de o parte cartea, se uită lung la ea îndurerată, încercînd să întrezărească vreo rază de speranţă pe faţa trasă a lui Beth. Dar obrajii ei erau tot aşa de palizi şi de străvezii şi mîinile slăbite abia mai aveau putere să ţie scoicile roze, pe care le culeseseră, şi atunci înţelese mai bine ca oricînd că Beth se îndepărtează de ea pe nesimţite şi Jo strînse şi mai tare la pieptul ei comoara ei scumpă. Un moment, i se împăienjeniră ochii de lacrimi şi cînd i se limpezise iar, Beth se uita la ea cu multă dragoste şi zise încet:

— Jo, dragă, îmi pare bine că ai înţeles. Am încercat să-ţi spun, dar n-am putut.

Jo nu răspunse nimic, ci-şi lipi doar obrazul de al sorei ei şi nu mai plînse. Cînd era foarte mişcată, Jo nu plîngea niciodată. Beth o mîngîie şi o sărută şi-i şopti în ureche cuvinte de încurajare.

— Eu am înţeles asta de multă vreme, şi acum m-am obişnuit cu gîndul că voi pleca de lîngă voi. Încearcă să vezi

şi tu lucrurile la fel şi nu mai fii necăjită, pentru că aşa e mai bine, zău. Jo dragă, crede-mă.

— De aceea erai aşa de. tristă toamna trecută, Beth? Ai înţeles de pe atunci şi ai ţinut toate gîndurile astea negre, pentru tine atîta vreme?, întrebă Jo, care nu voia să se înşele singura zicîndu-şi că Beth e mai bine, dar bucuroasă că durerea ei n-avea nici o legătură cu Laurie.

— Da! De atuncijam încetat să mai sper, dar nu voiam să cred că asta e realitatea. Îmi ziceam că e poate o închipuire bolnavă de a mea şi n-am vrut să vă mai tulbur liniştea. Dar, cînd v-am văzut pe toţi aşa de sănătoşi şi zdraveni, mi-a fost foarte greu să înţeleg că eu nu voi fi niciodată la fel cu voi, şi atunci m-am simţit foarte nenorocită.

— O, Beth, de ce n-ai venit să-mi spui mie? De ce nu m-ai lăsat să-ţi împărtăşesc suferinţa şi ai îndurat-o singură? Poate că eu te-aş fi mingîiat şi te-aş fi ajutat.

Şi Jo o certă cu blîndeţe, strîngîndu-i-se inima, la gîndul că Beth cea liniştită avusese să ducă singură o luptă aşa de grea, după care, învinsă, îşi luase rămas bun de la sănătate, de la iubire şi de la viaţă şi-şi purta în spate crucea, cu atîta resemnare.

— Nu ştiţi, poate că am făcut rău, dar nu eram sigură. Nimeni nu zicea nimic şi credeam că eu greşesc. Ar fi fost urît din partea mea să vă înspăimînt pe toţi, cînd mămica era aşa de îngrijorată de Meg, Amy era departe şi tu păreai aşa de fericită cu Laurie, cel puţin aşa îmi închipuiam eu pe atunci.

— Şi eu, care credeam că tu iubeşti pe Laurie şi am plecat de acasă, tocmai pentru că eu nu-l puteam iubi, strigă Jo încîntată că poate spune acuma tot adevărul.

Beth făcu nişte ochi aşa de miraţi, că Jo zîmbi cu toată durerea şi zise apoi cu voce dulce:

— Atunci tu nu l-ai iubit, scumpa mea? Şi eu care mi te închipuiam îndrăgostită de el!

— Vai, Jo! Cum aş fi putut să fac una ca asta, cînd el ţinea aşa de mult la tine? exclamă Beth cu o nevinovăţie de

copil. Mi-e foarte drag, e aşa de bun cu mine, cum să nu-mi fie drag? Dar el n-o să fie pentru mine niciodată mai mult decît un frate. Şi sper că va fi într-adevăr într-o zi (în sensul propriu al cuvântului).

— Nu prin mine, zise Jo hotărîtă. S-o ia pe Amy, dacă vrea. Cred că s-ar potrivi foare bine împreună, dar mie nu mi-e gîndul acuma la aşa ceva. Nu-mi pasă de nimeni, decît de tine Beth, şi tu *trebuie* să te faci bine.

— Oh, aş vrea şi eu, aşa de mult! Încerc, dar în fiecare zi pierd cîte puţin din greutate, pe care simt că n-o voi mai recîştiga niciodată. Ştii, Jo, e ca refluxul. Se duce încet, dar nu-l poţi opri.

— *Trebuie* să-l opresc, nu vreau să te duci aşa de curînd, ai numai nouăsprezece ani. Eşti prea tînără, Beth! Nu te las să pleci de lîngă noi. Am să muncesc, am să mă rog, am să lupt din toate puterile şi am să te ţin în ciuda tuturor legilor firii. Dumnezeu nu poate să fie aşa de crud, ca să mi-te ia, strigă biata Jo, răzvrătindu-se, căci ca nu era din fire evlavioasă şi resemnată ca Beth.

Oamenii simpli şi modeşti vorbesc rareori de credinţa lor. O dovedesc mai mult prin fapte decît prin cuvinte şi aceasta are mai multă putere asupra semenilor lor, decît o morală plicticoasă sau unele protestări. Beth nu putea să explice în ce fel credinţa ei îi dă răbdarea şi curajul să renunţe la viaţă şi să aştepte în linişte moartea. Ca un copil încrezător, ea nu punea întrebări, ci lăsa totul în seama lui Dumnezeu şi a naturii, tatăl şi mama noastră a tuturor, inţelegînd că numai ei îi puteau întări mintea şi sufletul pentru viaţa aceasta, ca şi pentru cea care va veni. N-o mustra pe Jo cu discursuri pretenţioase, ci o iubea şi mai mult pentru dragostea ei pasionată şi se agăţa şi mai tare de această iubire omenească, de care Tatăl nostru cel din ceruri nu vrea să fim lipsiţi, căci aceasta ne apropie şi mai mult de El. Beth nu putea să spună: „Îmi pare bine, că' mă duc”, pentru că ţinea la viaţă. Putea doar să suspine cu durere: „Am să încerc să nu-mi pară rău”, ţinîndu-se strîns

de Jo, cînd primul val de amărăciune al acestei mari dureri se sparse asupra celor două fete.

Într-un tîrziu, Beth zise cu seninătatea ei de totdeauna:

— Ai să le spui, cînd ne întoarcem acasă?

— Cred că o să vadă ei singuri, oftă Jo, fiindcă acum i se părea că Beth se schimbă, pe zi ce trece.

— Poate că nu. Am auzit că oamenii care iubesc sînt orbi. Dacă nu văd singuri le spui tu, te rog. Nu vreau taine acasă şi e mai bine să-i pregătim sufleteşte. Meg are pe John şi copiii ei, care s-o mîngîie, iar tu ai să stai lîngă tata şi mama şi ai să-i mingii. Nu e aşa, Jo?

— Dacă o să pot! Dar, Beth, eu nu mă las încă. Îmi zic că e totuşi o închipuire bolnavă de a ta şi nu o dureroasă realitate, zise Jo, încercînd să pară veselă.

Beth rămase un moment pe gînduri şi apoi zise în felul ei, liniştit:

— Vezi tu, Jo, nu ştiu cum să spun, daram să încerc să vorbesc limpede, fiindcă eşti tu lîngă mine. Vreau să spun asta: că eu am avut aşa, un fel de presimţire că mie nu mi-e dat să trăiesc mult. Eu n-am fost ca voi toate, n-am făcut niciodată planuri pentru viitor, nu m-am gîndit niciodată să mă mărit ca voi. Eu eram doar Beth, o fetiţă mică şi prostuţă, care nu-i bună decît să robotească prin casă. N-am vrut să plec niciodată departe de casă şi partea grea o să fie acum despărţirea de voi toţi. Nu mi-e frică, dar simt că are să-mi fie dor de voi şi în cer.

Cîteva minute, Jo nu putu vorbi şi nu se mai auzi decît şuieratul vîntului şi plescăitul valurilor pe ţărm. Un pescăruş trecu ca o săgeată pe lîngă ele, cu pieptul argintiu strălucind în soare ca o piatră nestemată. Beth îl urmări cu privirea, pînă se pierdu în zare şi ochi ei erau plini de tristeţe. O păsărică cenuşie de mare, veni tacticos pe plaje, aruncînd din cînd în cînd priviri cu coada ochiului. Se opri la cîţiva paşi de Beth, o măsură cu ochi prietenoşi şi apoi se aşează pe o piatră fierbinte, să-şi cureţe penele umede, ca la ea acasă. Beth zîmbi, simţindu-se atît de apropiată de acea fiinţă plăpîndă şi gîndindu-se că viaţa de aici are totuşi multe lucruri frumoase.

— Păsărică mică şi dulce! Ia uite, Jo, ce blîndă e. Îmi place mai mult de cît pescăruşul. Nu e aşa de sălbatică şi de mîndră ca el, ci pare o fiinţă fericită şi plină de încredere în celelalte făpturi ale firii. Vara trecută ziceam că sînt păsărelele mele şi mama spunea că seamănă cu mine, tot cu rochiţă cenuşie ca a mea şi mereu grăbite cu treburi pe ţărm, ciripind într-una cîntecul lor de mulţumire. Tu te simţi bine numai în vînt şi în furtună şi zbori departe de tot pe mare. Meg e turturica şi Amy e ciocîrlia care încearcă să se înalţe în nori, sus, cît mai sus, dar recade iar în cuibul ei. Draga de ea! E aşa de ambiţioasă, dar are suflet bun şi oricît de sus s-ar ridica, nu-şi uită niciodată casa părintească. Sper s-o mai văd, dar mai e aşa mult, pînă să se întoarcă.

— Vine înapoi la primăvară şi tu trebuie s-o primeşti bucălată şi roşie în obraz, ca pe vremuri, înepu Jo, simţind ce mult se schimbase felul de a vorbi al lui Beth.

Parcă gîndea cu voce tare, fără nici o greutate, cum nu i se mai întîmplase lui Beth, fetiţă timidă.

— Jo dragă, nu mai spera, e în zadar. Să fim mulţumite, cît mai stăm împreună şi să nu ne plîngem, pentru că eu nu sufăr şi mă voi duce încet, încet, pe nesimţite, ca apa mării, dar tu trebuie să m-ajuţi.

Jo se plecă şi-i sărută faţa senină şi, în acea sărutate tăcută, se dărui cu trup şi suflet lui Beth.

Cînd ajunse acasă, obosită de călătorie, Beth se puse imediat la pat, zicînd că e aşa de fericită că s-a întors acasă şi, cînd Jo se coborî în sufragerie, înţelese că nu mai e nevoie să dezvăluie prin cuvinte taina lui Beth, căci părinţii o ştiau. Tatăl ei stătea în picioare, cu capul rezemat de marmura rece a căminului, iar mama ei îşi deschise larg braţele şi Jo se repezi şi o luă de gît, mîngîind-o fără vorbe.

CAP. XIV
IMPRESII NOI

La ora trei după-amiază, toată lumea elegantă din Nisa iese să se plimbe pe „Promenade des Anglais”, un drum lung tivit cu palmieri şi mărginit de o parte de mare, de alta de un şir lung de hoteluri şi vile, de unde se zăresc, în depărtare, pe dealuri, grădini jntregi de portocali. Multe naţii, multe limbi şi multe costume se încrucişează pe această fîşie de pămînt şi într-o zi plină de soare, ţi se înfăţieşează ochilor un spectacol multicolor, vesel, ca de carnaval. Pretutindeni, englezi ţepeni, francezi vioi, nemţi roşcovani, spanioli frumoşi, ruşi urîţi, evrei umili, americani siguri de ei, toţi se plimbă fără grabă, ori şed pe terasele cafenelelor, discutînd ştirile sau criticînd ultima celebritate care a sosit în oraş. Ristori sau Dickens, Victor Emanuel sau regina insulelor Sandwich. Echipajele sînt tot aşa de variate ca şi oamenii şi sînt obiectul curiozităţii tuturor, mai ales trăsurelele joase trase de cai iuţi de munte, cu lachei pitici la spate, pe care le mînă doamnele ce-şi prind la brîu fileuri de culori vesele, care să le ţină volanele strînse.

Pe aici se plimbă agale, cu mîinile la spate, un tînăr înalt şi oacheş, cu o privire pierdută. După înfăţişare ai fi zis că e italian, după îmbrăcăminte, englez, şi după aerul lui sigur de el, american. Femeile întorceau capul după el şi tinerii eleganţi în haine de catifea neagră, cu cravate roz, cu mănuşi bufante şi cu lămîiţă la butonieră, dădeau din umeri, dar îi invidiau statura şi portul. Erau multe fete frumoase pe stradă, dar el nu le băga în seamă; doar din cînd în cînd se uita mai cu atenţie la vreo fată blondă sau îmbrăcată în albastru. Tînărul o luă apoi pe un drum lăturalnic şi ajungînd la o răscruce, se opri, nehotărît, dacă să se ducă în grădina publică, să asculte muzica, sau să pornească pe ţărm, înspre Dealul cetăţuii. Tropăitul unui căluţ îl făcu să ridice repede capul. Pe drum venea în goană o trăsurică, cu o fată înăuntru. Fata era tînără, blondă, şi îmbrăcată în albastru. O privi un moment cu băgare de seamă, apoi se lumină la faţă şi, fărindu-i semn cu pălăria, dădu fuga spre ea.

— Laurie, tu eşti? Credeam că nu mai vii! strigă Amy, strunind căluţul şi întinzîndu-i apoi amîndouă mîinile, gest

care o scan-dalizã pe o franţuzoaică ce era cu fiica ei pe drum, şi mama îşi trase repede odrasla după ea, ca să nu ia exemplu de la „zăpăciţii ăştia de englezi”.

— Am întîrziat pe drum, dar îţi făgăduiesc că o să petrec Crăciunul cu tine şi am venit.

— Ce mai face bunicul tău? Cînd ai sosit? Unde stai?

— Foarte bine... aseară... la Chauvain. Am trecut pe la hotelul vostru, dar nu era nimeni acasă.

— Mon Dieu! Am atîtea să-ţi spun! Nici nu ştiu de unde să încep. Suie-te în trăsură. Putem să stăm de vorbă în voie. Tocmai ieşisem să mă plimb şi n-aveam tovarăş. Flo nu vrea să iasă, ca să fie bine diseară.

— Dar ce-i diseară? Un bal?

— Americanii de aici fac petrecerea de Crăciun la hotelul nostru. Vii şi tu, nu-i aşa? Unde mergem acum?

Şi Laurie se aşează comod în trăsurică, cu spatele rezemat de spetează şi-şi încrucişă braţele. Amy nu-protestă, fiindcă îi plăcea să mîne şi apoi biciuşca şi frîul albastru făceau un efect de toată frumuseţea pe spatele alb al căţelului.

— Mergem întîi la bancă, să-mi iau scrisorile şi pe urmă la Dealul cetăţuii. E o vedere minunată de sus şi-mi place să dau de mîncare la păuni. Ai mai fost vreodată pe acolo?

— Da, de mult, dar nu mă supără să mai merg o dată.

— Acuma povesteşte-mi ce-ai mai făcut. Nu mai ştiu nimic de tine, de cînd ne-a scris bunicul tău că te aşteaptă la Berlin.

— Da, am stat o lună acolo şi pe urmă m-am dus să-l întîlnesc la Paris, unde se stabilise pe timpul iernii. Are mulţi prieteni acolo şi se simte bine, iar eu sînt mereu pe drumuri.

— Mă bucur că aţi ajuns la o înţelegere, zise Amy care simţea că e ceva care nu merge la Laurie, dar nu putea să spună ce.

— Da, vezi, lui nu-i place să călătorească, iar mie nu-mi place să stau pe loc, pe cînd aşa, fiecare face ce-i place. Mare parte din timp eu stau cu el să-i povestesc aventurile mele — ceea ce îl incintă, pentru că îi aduce aminte de

tinereţe — iar eu sînt mulţumit, pentru că am pe cineva, care să mă primească cu braţele deschise, de cîte ori mă întorc din rătăcirile mele. Murdar cartier! spuse el, strîmbînd din nas, cînd ajunseră în partea veche a oraşului.

— Dar murdăria asta nu mă supără, pentru că e pitorească. Rîul şi dealurile sînt splendide şi străzile astea strimte şi întortocheate, pe care le întrezăreşti din cînd în cînd, sînt o minune. Acuma trebuie să aşteptăm să treacă procesiunea. Se duce la biserica Sf. Ioan.

În timp ce Laurie privea cu un aer indiferent procesiunea de preoţi care înainta sub baldachin, de călugăriţe în văluri albe cu luminări aprinse în mînă şi de fraţi îmbrăcaţi în albastru intonînd imnuri, Amy îl privea pe el. Se simţea intimidată de prezenţa lui, fiindcă îl găsea schimbat, şi în bărbatul posomorît de lîngă ea nu mai recunoştea pe băiatul plin de viaţă, de altădată. Ce e drept, era mai frumos ca oricînd şi arăta foarte bine, dar acum, că-i trecuse bucuria de a o fi revăzut, părea obosit şi fără chef. Nu se putea zice că e bolnav sau nenorocit, dar parcă îmbătrînise şi se făcuse mult mai serios decît te-ai fi aşteptat la un om de vîrstă lui. Amy nu putea şti care era cauza acestei schimbări şi nu îndrăznea să-l întrebe şi, cînd procesiunea se îndepărtă spre Podul Paglioni şi se făcu apoi nevăzută în biserică, ea atinse uşor căluţul cu sfîrcul biciuştii, clătinînd din cap şi porniră mai departe.

— *Que pensez-vous*? întrebă ea, arătindu-şi cunoştinţele de limbă franceză, la care făcuse progrese, de cînd se găsea în străinătate, în cantitate dacă nu în calitate.

— Cred că „*Mademoiselle*” şi-a întrebuinţat bine timpul şi că rezultatul e încîntător.

Şi Laurie făcu o plecăciune, cu mîna la inimă şi cu o privire de admiraţie.

Amy se înroşi de plăcere şi totuşi complimentul n-o mulţumi cum o mulţumeau laudele mai puţin pretenţioase pe care i le lăcea acasă, pe vremuri, cînd, la zile mari, se invîrtea în jurul ei şi apoi îi spunea că e „frumoasă de pică”, cu un zîmbet natural, mîngîind-o uşor pe cap. Tonul cu care-

i vorbise acuma nu-i plăcea. Nu era chiar „blasé”, dar părea indiferent, în ciuda privirii în care o învăluise.

„Dacă şi mai tîrziu va fi aşa, aş fi preferat să rămînă toată viaţa un băiat mic”, se gîndi ea nesimţindu-se bine, fără să ştie de ce şi oarecum dezamăgită, dar încercînd totuşi să pară veselă şi la largul ei. .

La Avigdor găsi scrisorile ei dragi de acasă şi, trecînd frîul lui Laurie, le citi cu lăcomie, în vreme ce înaintau încet pe drumul care urca şerpuind între garduri verzi, unde trandafirii erau în floare, ca în iunie.

— Mama îmi scrie că Beth se simte rău. Mă gîndesc de multe ori că ar trebui să mă întorc acasă, dar toată lumea îmi spune să rămîn, şi eu rămîn, pentru că nu ştiu dacă voi mai apuca vreodată acest prilej, zise Amy, întorcînd grav paginile scrisorii.

— Cred că e mai bine aşa; acasă tot n-ai putea să faci nimic şi e o mare mîngîiere pentru ei să ştie că tu eşti aici, sănătoasă şi fericită şi că te distrezi aşa de bine, draga mea.

Zicînd acestea, Laurie se trase mai aproape şi Amy se simţi mulţumită, căci privirea, gestul şi acea alintare ca de frate, „draga mea”, păreau s-o încredinţeze că, dacă se va găsi vreodată într-o mare supărare, nu se va simţi singură, într-o ţară străină. Ea rîse şi-i arătă o schiţă reprezentînd pe Jo în uniformă de scriitoare, cu moţul drept pe vîrful bonetei, iar din gură îi ieşeau vorbele: „Geniul arde!”

Laurie zîmbi, o luă şi o băgă în buzunar, „ca să n-o ia vântul”, şi apoi ascultă cu interes scrisoarea vioaie pe care i-o citi Amy.

— Ăsta e un adevărat Crăciun. De dimineaţă daruri, după-masă scrisori şi întîlnirea cu tine şi seara petrecere, zise Amy, cînd se opri la ruinele vechii cetăţui, şi un cîrd de păuni minunaţi se strînse în jurul lor, aşteptînd să li se dea de mîncare.

În timp ce Amy stătea rîzînd pe o piatră şi arunca fărămituri păsărilor Laurie o privi, aşa cum îl privise şi ea pe el, curios să vadă ce schimbări aduseseră timpul şi viaţa. Nu

găsi nimic care să-l mire sau să-l dezamăgească. Dimpotrivă, nu putea să aibă decît cuvinte de admiraţie, căci, lăsînd la o parte anumite afectări în vorbire şi în felul ei de a fi, Amy era tot aşa de veselă şi de graţioasă ca totdeauna, la care trebuie să adăugăm acel „ceva” în îmbrăcăminte şi în port, pe care-l numim eleganţă. Căpătase mai mult „aplomb”, de cînd se plimba printre atîţia oameni necunoscuţi, ceea ce o făcea să pară femeie de lume, mai mult decît era în realitate; dar vioiciunea ei impulsivă tot mai apărea din cînd în cînd, voinţa ei era tot aşa de dîrză şi sinceritatea ei înnăscută nu-şi pierduse nimic din farmecul de totdeauna, în contact cu noua ei viaţă.

Laurie nu prinse chiar atît de multe lucruri, în vreme ce-o privea cum dă de mîncare la păuni, dar ceea ce văzu îl mulţumi şi păstră în suflet multă vreme silueta unei fete zîmbitoare în lumina soarelui, care-i îndulcea albastrul rochiei şi-i scotea în relief roşul obrajilor şi strălucirea părului.

Cînd ajunsera sus, pe podişul ae piatră de pe vîrful dealului, Amy îi făcu cu mîna, în semn de bun venit, în colţul ei referat şi-i zise, arătind cu degetul:

— Mai ştii Catedrala, Corso, pescarii trăgîndu-şi plasa incărcată, drumul spre Villa Franca, turnul lui Schubert, tocmai jos, acolo, şi mai presus de toate, punctul acela din depărtare, care zic unii că ar fi Corsica?

— Ştiu, nu s-au schimbat mult, de cînd le-am văzut eu ultima dată, răspunse el, fără entuziasm.

— Ce n-ar da Jo, să vadă insula aceea faimoasă! zise” Amy, care se simţea bine dispusă şi ar fi vrut să fie^şi el la fel.

— Da, cred!, fu tot ce răspunse el, dar încercă să vadă mai bine conturul insulei pe care o fiinţă mai puternică decît Napoleon o făcea să para interesantă m ochii lui.

— Uită-te bine la insulă, de dragul lui Jo, şi pe urmă vino şi povesteşte-mi ce-ai mai făcut, de cînd nu ne-am mai văzut, zise Amy, pregătindu-se să stea de vorbă cu ei, ca doi vechi prieteni.

Dar convorbirea nu fu prea însufleţită, căci, deşi Laurie îi răspunse cu voie bună la toate întrebările, nu putu să afle decît că se plimbase prin toată Europa, şi că ajunsese pînă în Grecia. După ce pierdură astfel o oră, vorbind despre lucruri fără importanţă, se întoarseră acasă. Laurie salută pe doamna Carrol şi-i Dărăsi, făgăduindu-le că va veni la petrecere.

În seara aceea, Amy se hotărî sa-l cucerească pe Laurie. Timpul şi viaţa îi schimbaseră pe amîndoi şi, acum, după' o despărţire atît de lungă, vedea într-o altă lumină pe psietenul ei din copilărie, care nu mai era „băiatul nostru”, ci un bărbat frumos, fermecător. Amy ştia unde-i stă puterea şi o puse bine în valoare, cu îndemînarea şi gustul care sînt o adevărată avere pentu o fată frumoasă, dar săracă.

Muslina şi tulul erau ieftine la Nisa şi Amy, urmînd moda engleză, aşa de simplă la fete tinere, îşi făcea toalete încîntătoare, garnisindu-le cu flori proaspete sau cu cîte vreun lucru de nimic, care nu costa mult, dar era de efect. Cîteodată, artista era mai tare decît femeia şi atunci Amy se lăsa dusă de farmecul unei pieptănături în stil antic, a unei draperii clasice, sau a unei atitudini ce atrage privirile. Dar, dragă Doamne, avem fiecare slăbiciunile noastre şi le iertăm mai uşor pe ale celor tineri, care ne încîntă ochiul cu graţia lor şi ne înveselesc sufletul cu vanităţile lor nemeşteşugite.

— Ţin să mă găsească bine şi să le spună acasă, îşi zise Amy, punîndu-şi rochia veche de mătase albă a lui Flo şi împodobind-o cu tul vappros, în care umerii ei albi şi capul e cu plete aurii făceau un efect încîntător.

Părul şi-l lăsa în voie pe umeri, după ce-şi strîngea mai multe bucle într-un conci, la spate, ceea ce îi da un aer de „Hebe”.

— Nu se poartă aşa, dar mie îmi stă bine. Nu vreau să mă fac o sperietoare, zise ea, cînd o sfătuiau să şi-l încreţească sau să şi-l împletească în coade, după cum cerea ultima modă.

Pentru că, n-avea podoabe destul de frumoase pentru această zi de sărbătoare, Amy îşi prinse volanele rochiei cu bucheţele de azalee, iar pe lîngă umeri, frunze delicate de viţă. Aducindu-şi aminte de pantofii pictaţi, îşi privi mulţumită sandalele de satin alb şi se plimbă prin odaie, admirîndu-şi singură picioarele.

„Mănuşile şi evantaiul merg de minune cu florile şi „*mouchoir*”-ul cu dantelă veritabilă, pe care mi-l dă mătuşa mă face chiar elegantă. Dacă aş avea doar un nas şi o gură clasică, aş fi pe deplin fericită”, zise ea, privindu-se în oglindă cu un ochi critic la lumina sfeşnicelor pe. care le ţinea în mînă.

Cu toată această durere a ei de totdeauna, păşea veselă şi graţioasă prin salonul cel lung. Amy nu alerga niciodată, căci fiind înaltă, găsea că aerul de Junonă o prinde mai bine, decît dacă ar fi făcut pe femeia sportivă şi nostimă. Aşteptînd pe Laurie, se aşează sub candelabrul care făcea să-i scînteieze părul şi scotea în relief albul nepătat al rochiei; apoi se răzgîndi şi se duse la celălalt capăt al camerei, parcă ruşinată de vanitatea ei. Mai bine decît aşa nici n-ar fi putut găsi, căci Laurie deschise uşa fără zgomot şi Amy nu-l auzi intrînd şi, cum stătea la fereastra îndepărtată, cu capul ei alb şi fin ce se profila pe roşul perdelelor făcea tot atît efect cît o statuie bine plasată.

— Bună seara, Diana! zise Laurie, învăluînd-o într-o privire încîntată care făcu plăcere lui Amy.

— Bună seara, Apollo! răspunse ea, zîmbindu-i, căci şi el părea foarte ,”*débonnaire*” în seara aceea şi la gîndul că va intra în sala de bal, la braţul unui bărbat aşa de frumos, Amy compătimi din inimă pe cele patru domnişoare Davis, care erau aşa de anoste şi la care nu se uita nimeni.

— Uite florile! Mi-am adus aminte, că nu ţi-a plăcut niciodată ceea ce Hannah numea „o sorcovă” şi le-am aranjat chiar eu cu mîna mea, zise Laurie, întinzîndu-i. un buchet mic, dar prezentat cu gust, într-un mîner pe care ea-l dorea, de cîte ori trecea pe la vitrina magazinului Cardiglia.

— Ce drăguţ eşti! exclamă ea, plină de recunoştinţă. Dacă ştiam, ţi-aş fi luat şi eu ceva, deşi nu cred că ar fi fost aşa de frumos ca darul tău!

— Mulţumesc, dar asta nu e încă demn de tine, pentru că te-ai făcut foarte frumoasă, zise Laurie, în timp ce ea-şi prindea brăţara de argint.

— Te rog, Laurie!

— Credeam că-ţi plac complimentele!

— La tine sună nenatural. Mă încînta mai mult felul tău franc de altădată.

— Mă bucur!

Şi Laurie răsuflă uşurat, apoi îşi încheie mănuşile, o întrebă dacă e dreaptă cravata lui, întocmai cum făceau, cînd ieşeau împreună la ceaiuri, acasă.

Musafiri ea acei adunaţi în lunga „salle ă manger", în seara aceea, nu poţi să găseşti .decît în Europa. Americanii, foarte primitori, îşi poftiseră toate cunoştinţele din Nisa şi, cum n-aveau nimic împotriva rangurilor de nobleţe, puseseră mîna pe cîteva şi le aduseseră acolo, ca să dea mai multă strălucire petrecerii lor de Crăciun.

Un prinţ rus binevoi să stea într-un colţ de vorbă, timp de o oră, cu o doamnă cît toate zilele, îmbrăcată ca mama lui Hamlet, în rochie de catifea neagră şi cu panglică brodată cu perle, sub bărbie. Un conte polonez, în vîrstă de opsprezece ani, se devotă trup şi suflet doamnelor care-l găsiră „dulce şi femecător", şi un neamţ lat cît uşa, care venise numai pentru masă, se învîrtea de colo pînă colo, prin salon, să vadă ce se mai poate mînca. Secretarul particular al baronului Rotschild, un evreu cu nasul borcănat şi cu ghete strimte, zîmbea mieros tuturor, ca şi cum faima numelui stăpînului său s-ar fi resfrînt şi asupra lui. Un francez voinic, care cunoştea pe împărat, venise să-şi satisfacă pofta de dans, iar domna de Jones, o englezoaică în vîrstă, împodobea sala cu numai puţin de opt fete de-ale ei. Mai erau apoi americance sprintene, cu vocea piţigăiată, englezoaice frumoase, dar fără viaţă, şi cîteva franţuzoaice simplu aranjate, dar nostime. Nu lipseau nici tinerii, veşnic

călători, care se distrau fără grijă, în vreme ce mame de toate naţiile, înşirate la perete, le zîmbeau binevoitoare, de cîte ori dansau cu fiicele lor.

Orice fată îşi poate închipui satisfacţia lui Amy, cînd „apăru pe scenă" la braţul lui Laurie. Ştia că e frumoasă, era moartă după dans — într-o sală de bal se simţea ca la ea acasă — şi îi plăcea să-şi pună la încercare darul ei de a fermeca şi de a cuceri oamenii. I se făcu milă de fetele Davis, care erau stîngace, anoste şi fără cunoştiinţe — afară de un tată posomorît şi de nişte mătuşi bătrîne, şi posomorîte — şi trecînd pe lîngă ele le salută prietenos. Acest gest pe de o parte arătă rochia în toată splendoara ei, pe de alta le aţîţă curiozitatea, să ştie cine e tînărul distins, care o însoţea. Cînd se auziră primele măsuri de vals, Amy se aprinse la faţă, ochii îi scînteiară şi piciorul începu să bată tactul nerăbdător pe podea, fiindcă dansa bine şi vrea să-i arate lui Laurie. Îşi închipuie deci oricine ce lovitură fu pentru ea să-l audă întrebînd-o pe un ton foarte calm:

— Ţii să dansezi?

— Apoi, de obicei, asta se face la un bal!

Văzînd privirea ei mirată şi oarecum nemulţumită, Laurie se grăbi să-şi îndrepte greşeala, zicin^'

— Voiam să zic, primul dans. Îmi permiteţi?

— Nu pot să-ţi dau decît unul singur, dacă-l las de o parte pe conte. Dansează splendid, dar are să mă ierte, ţinînd seamă că tu eşti un prieten vechi, zise Amy, sperind să-l impresioneze pe Laurie cu acest titlu şi să-i arate că nu-i de glumit cu ea.

— Drăguţ băieţel, dar cam scurt parcă sa susţină pe

Acea fiică a zeilor
Minunat de înaltă, minunat de mîndră

fu totuşi singura satisfacţie pe care o căpătă.

Grupul în care se găseau e era compus numai din englezi şi Amy fu silită să danseze cotillionul foarte tacticos, dar abia ţinîndu-se de neastîmpăr, simţind că ar fi fost în

stare să joace o tarantelă, fără să-şi piardă răsuflarea. Laurie o cedă „băieţelului drăguţ” şi se duse să-şi facă datoria faţă de Flo, fără s-o încredinţeze pe Amy că va avea plăcerea să danseze vreun dans cu el. Această lipsă de prevedere fu pedepsită, cum se cuvine, căci ea se angajă imediat pînă la vremea mesei, hotărîtă însă să se înmoaie, dacă el dă vreun semn că se căieşte. Îi arătă carnetul de bal, cu o satisfacţie îndreptăţită, cînd el veni agale spre ea, în loc să dea fuga, ca să-i ceară primul dans, o polcă săltăreaţă; dar regretele sale politicoase n-o impresionară deloc şi cînd galopă nebuneşte cu contele, îl văzu pe Laurie stînd de vorb cu mătuşa ei, uşurat că a scăpat de grijă.

Asta era prea de tot şi Amy nici nu-l băgă în seamă multă vreme, adresîndu-i doar cîte un cuvînt între două dansuri, cînd venea la doamna Carrol să-i ceară un ac sau să se odihnească pentru o clipă. Totuşi, supărarea îi făcu bine, căci o ascunse sub o faţă zîmbitoare şi păru mai veselă şi mai plină de vervă decît oricînd. Laurie o urmărea încîntat cu privirea, fiindcă ea nu ţopăia, nici nu se strîmba, ci se mişca cu graţie, cu multă viaţă, făcînd ca dansul să fie o adevărată plăcere pentru partener. Se apucă astfel s-o studieze din acest nou punct de vedere şi, după scurt .tip, ajunse la concluzia că „mica Amy va deveni o femeie încîntătoare”.

Era o petrecere foarte însufleţită, căci curînd toată lumea fu prinsă în acest vîrtej de veselie. Cei din orchestră sunau cu poftă din trompetă, băteau toba şi scîrţîiau la vioară. Fiecare dansa cu cine putea şi cei care nu se pricepeau, admirau cu plăcere pe ceilalţi. Se întunecase atmosfera cu atîtea reprezentante ale familiei Davis, iar fetele Jones săreau prin sală ca o turmă de girafe. Secretarul, cu faima stăpînului tipărită pe frunte, trecea prin salon ca un bolid, cu o franţuzoaica zvăpaiată care mătura podeaua cu trena ei de satin roşu. Neamţul cel gras descoperi în sfîrşit masa, se aşează acolo şi nu se mai sculă, speriind pe chelner, cît mînca. Dar prietenul împăratului se acoperi de glorie. Dansă toate dansurile, fie că le ştia, fie că

nu le ştia, făcînd piruete, cînd nu se pricepea să facă o figură. Era o plăcere să vezi pe omul acesta voinic mişcîndu-se cu atîta uşurinţă, fiindcă, deşi „avea oarecare greutate”, sărea ca o minge, se înroşea la faţă, chelia îi lucea, cozile de la frac săltau cu furie, cînd într-o parte, cînd într-alta, şi-i sfîrîiau călcîiele, de aprinderea cu care juca iar cînd se oprea muzica, îşi ştergea sudoarea de pe frunte şi zîmbea la toata lumea, fericit, ca un Pickwick francez, fără ochelari.

Amy şi polonezul dădură dovadă de aceiaşi entuziasm, dar cu mai multă graţie şi, la un moment dat Laurie se trezi bătînd măsura în ritmul pantofilor albi, care zburdau neobosiţi pe lîngă el, de parcă ar fi avut aripi. Cînd în cele din urmă, micul Vladimir îşi luă ramas bun de la ea, cu „nesfîrşite regrete că trebuie s-o părăsească aşa devreme”, Amy se duse să se odihnească vrînd să vadji cum a suportat pedeapsa cavalerul ei necredincios.

Îi făcuse bine, căci la douăzeci şi trei de ani, durerile se potolesc în tovărăşia celor dragi şi nervii se încordează, sîngele zvîcneşte şi-ţi recapeţi buna dispoziţie, sub farmecul ameţitor al frumuseţii, al luminii, al muzicii şi al mişcării. Ridicindu-se, să-i ofere scaunul lui, Laurie părea acum mai vioi, mai plin de viaţă şi, cînd dădu fuga să aducă ceva de mîncare şi de baut, Amy îşi lise mulţumită:

— Parcă ai fi acea „*Femme peinte par elle-même*” a lui Balzac, zise el, făcîndu-i vînt cu evantaiul şi apoi întinzîndu-i ceaşca de cafea.

— Numai că rujul meu nu se ia.

Şi Amy îşi trecu mănuşa albă peste obrazul ei aprins şi apoi i-o arătă, tot aşa de nepătată, cu o seriozitate, care-l făcu să rîdă.

— Cum se numeşte voalul ăsta? întrebă el, atingînd un fald al rochiei care-i venise pe genunchi.

— Iluzie.

— Potrivit nume. E foarte drăguţ! Ceva nou, nu?

— E vechi de cînd lumea. L-ai văzut pe zeci de feţe şi n-ai găsit că e drăguţ pînă azi, şiretule!

— Nu l-am mai văzut niciodată pe tine, ceea ce explică greşeala mea.

— A să nu mai aud de astea. E oprit. Îmi place mai mult cafeaua decît complimentele. Şi nu te mai aşeza aşa pe scaun. Mă scoţi din sărite.

Laurie se sculă imediat în picioare şi-i luă'farfuria goală din mînă, fără să protesteze. Simţea un fel de plăcere ciudată să se lase condus de „mica Amy", căci lui Amy îi pierise toată timiditatea şi o cuprinse o dorinţă irezistiblă de a-l umili, aşa cum li se întîmplă cîteodată fetelor, cînd stăpînii creaţiei dau dovadă de supunere.

— Unde ai învăţat lucrurile astea? întrebă el cu o privire batjocoritoare.

— Lucrurile astea, e cam vag spus. N-ai vrea, te rog să fii mai lămurit? i-o întoarse Amy, care înţelese perfect de bine ce vrea să spună, dar voia tocmai să-l pună să explice ceea ce e inexplicabil.

— În sfîrşit... aerul pe care l-ai... felul tău de a fi... siguranţa... cum să zic... iluzia, încercă Laurie, rîzînd să iasă din încurcătură.

— Viaţa prin ţări străine îţi dă oarecare lucru, fără să vrei. Eu învăţ şi joc pe scenă în acelaşi timp. Cît despre asta zise, uitîndu-se la rochia ei tulul e ieftin, florile le iei pe nimic şi m-am învăţat să-mi pun în valoare toaletele mele de fată săracă.

Abia spuse aceste vorbe şi lui Amy îi păru rău, temîndu-se că n-a făcut bine să spună asta, cu glas tare, dar din această clipă, Laurie o plăcu şi mai mult şi admiră şi repectă în acelaşi timp curajul şi răbdarea, care ştiau să se folosească cu dibăcie de orice împrejurare, şi firea veselă, care acoperea sărăcia cu flori. Amy nu afla înciodata de ce se uită la ea cu atîta bunătate, nici de ce îi umplu tot carnetul cu numele lui şi îşi închină toată seara numai ei; dar impulsul care dusese la această schimbare plăcută fu rezultatul primei impresii noi, pe care amîndoi o produseră şi o primiră, fără să-şi dea seama.

CAP. XV
O CĂSNICIE AŞA CUM AR TREBUI SĂ FIE

În Franţa, fetele o duc rău, pînă mărită, după care, cuvântul de ordine devine: „Vive la libertă”. În America, după cum ştie oricine, fetele semnează de vreme un act de independenţă şi se bucură de libertate cu o poftă de adevărate republicane, ce sînt, dar tinerele mame, de obicei, abdică de la tron, odată cu sosirea pe lume a primului moştenitor şi duc o viaţă retrasă, aproape ca la mînăstire, dar fără liniştea de acolo. Le place sau nu, ele sînt înlăturate din viaţa publică, cum se termină ziua nun|îi, cu liamîntările şi bucuriile ei şi multe din ele sigur că se mira, cum se mira nu de mult o femeie splendidă:

„Sînt tot aşa de frumoasă ca şi mai înainte, şi totuşi nimeni nu mă bagă în seamă, de cînd m-am măritat”.

Nefiind o femeie de lume, Meg nu avu să treacă prin această încercare, pînă cînd copiii ei împliniră un an, căci m lumea ei icstrînsă predominau obiceiurile primitive şi ea era acum mai iubită ca oricînd.

Cum era foarte feminină, instinctul matern pusese stăpînire pe ca de la început, şi Meg îşi vedea de copiii ei, fără să mai ţie seamă că mai exista pe lume şi casă şi bărbat. Zi şi noapte se pleca cu neostoită grija asupra lor, lăsînd pe John la cheremul servitoarei, căci acum o irlandeză era stăpîna bucătăriei. Fiind un om căruia îi plăcea să stea pe acasă, lui John îi lipsea solicitudinea de totdeauna a soţiei lui, dar cum îşi iubea copiii la nebunie, renunţă cu voie bună, pentru o vreme, la înlesnirile vieţii de familie, /icîndu-şi, cu o ignoranţă masculină, că în curînd se va întoarce iar liniştea în casă. Dar trecură trei luni şi nici gînd să se întoarcă pacea. Meg era obosită şi nervoasă — copiii îi luau toată vremea — casa era neglijată şi kitty, bucătăreasa, care nu prea îşi bătea capul cu treaba, îl ţinea

cam nemîncat. Cînd pleca dimineaţa, era zăpăcit de cîte comisioane avea de făcut, pentru mama care era prizonieră acasă. Cînd se întorcea seara vesel şi se repezea să-şi îmbrăţişeze familia, Meg imediat îi tăia avîntul:

— Sst! Abia acum au adormit, după ce m-au necăjit toată ziua.

Dacă zicea cîteodată:

— Hai să ne jucăm ceva!

— Nu se poate! Sculăm copiii.

Dacă-i amintea că mai există concerte, conferinţe în oraş Meg îi răspundea hotărîtă, cu o privire de reproş:

— Să las copiii pentru distracţii? Niciodată!

Ţipetele copiilor îl deşteptau noapte din somn şi fontoma albă care se mişca mereu pe lîngă pătuţurile lor îl urmărea şi în vis. Dacă se auzea vreun scîncet de sus, în timpul mesei, Meg lăsa bucatele neatinse şi dădea fuga, să vadă ce s-a întîmplat, iar seara, cînd citea jurnalul, diareea lui Demi se amesteca cu ştirile maritime şi căderea lui Daisy avea influenţă asupra preţului mărfurilor, căci pe doamna Brooke o interesa numai şi numai viaţa casnică.

Bietul om se simţea foarte nenorocit, căci vedea că nou-născuţii îi furaseră sojia. Casa nu mai era decît o cameră de copii şi veşnicul „Sst!” îl facea să simtă acasă, la el, ca un străin, care pătrunde în incinta sacră a unui templu. Şase luni suportă omul fără să cricnească, dar cînd văzu că nu se arată nici un semn de îndreptare, făcu ce fac şi alţi taţi în situaţia lui. Îşi căută mîngiiere în alta parte. Scott se însurase şi-şi luase o casă nu departe de ei, aşa că John se obişnui să se duca la el seara un ceas-două, dnd salonaşul era gol şi soţia lui dnta sus, nesfîrşite dntece de leagăn. Doamna Scott era o femeie frumuşică şi vioaie, al cărei unic scop în viaţă era să placă şi reuşea întotdeauna. Găseai la ea un salonaş luminos şi atragător, o masă de şah pregătită, un pian acordat, conversaţie veselă şi o masă care te îmbia cu toate bunătăţile.

Lui John i-ar fi plăcut mai mult să stea la el acasă, dar cum salonaşul lui era singuratic, primi cu recunoştinţă invitaţiile repetate ale vednilor.

La început, Meg fu îndntată de acest aranjament şi fu uşurată să ştie că John se distrează pe undeva, în loc să moţăie în salonaş, ori să facă zgomot prin casa şi să deştepte copii. Dar, după ce le ieşiră dinţii şi începură să se culce la ore fixe, lăsînd mamei lor destulă vreme să se odihnească, lui Meg i se ura să stea singură, cu coşul de lucru, fără John în faţa ei, în haina lui veche de casă, încălzindu-şi papucii pe grătarul de la sobă. Nu îndrăznea să-l roage să stea acasă şi se simţea jignită că el nu înţelege că ea îl doreşte, uitînd de toate acele seri, dnd el o aşteptase în zadar să vină în salonaş, lîngă el. Era nervoasă şi necăjită ae atîtea vegheri, în acea stare sufletească prin care trec multe mame, dnd le apasă grijile casei şi lipsa de obişnuinţă în gospodărie le ia toată veselia.

„Da”, îşi zicea ea, uitîndu-se în oglindă, am îmbătrinit şi m-am făcut urită. John nu mă mai place, de aceea îşi părăseşte propria lui soţie şi stă numai cu vecina lui cea frumoasa, care h-are griji ca mine. Ei, nu-i nimic, copiii mă iubesc şi aşa. Lor nu le pasă dacă sînt galbenă şi trasă şi n-am vreme să-mi încreţesc părul; dar » într-o zi are să înţeleagă John cît m-am sacrificat pentru ei. Nu-i aşa, scumpii mei?”

La care Daisy răspunde cu un gungurit şi Demi cu un sdncet, şi mama fericită îşi uita pentru o vreme de alte necazuri. Dar suferinţa o chinuia din ce în ce mai tare, mai ales că John începuse să ţină de politică şi mereu dădea o fugă la Scott, să discute chestiuni interesante, fără să înţeleagă că lui Meg îi e dor de el. Totuşi, ea nu spusese nici un cuvînt, pînă cînd într-o bună zi o găsi mama ei în lacrimi şi ţinu morţiş să ştie ce s-a întîmplat, de o vede mereu aşa de abătută.

— N-aş spune nimănui decît dumitale, dar am nevoie de un sfat, fiindcă, dacă or merge lucrurile tot aşa, e ca şi

cum aş fi văduvă, începu doamna Brooke, ştergîndu-şi ochii pe baveţica lui Daisy, cu un aer ofensat.

— Cum să meargă, dragă?, întrebă mama ei, îngrijorată.

— John lipseşte toată ziua de acasă şi seara, cînd aş vrea şi eu să stau cu el de vorbă, se duce mereu la familia Scott. Nu-i drept c« cu să muncesc zilnic şi să n-am nici un fel de distracţie. Toţi bărbaţii sînt egoişti, chiar şi cei mai buni.

— Şi femeile sînt la fel. Nu-l învinui pe John, pînă nu vezi dacă n-ai greşit şi tu undeva.

— Cum să nu-i găsesc vină, cînd mă neglijează?

— Tu nu-l neglijezi pe el?

— Cum, mama! Credeam că ai să-mi iei partea!

— Sigur, te înţeleg, draga mea, dar cred că vina e a ta.

— Cum să fie a mea?

— Ia spune te-a „neglijat" John vreodată, cum zici tu, atîta vreme cît iţi petreceai cu el serile, singurul lui moment liber?

— Nu! Dar acum nu se mai poate, trebuie să văd de copii.

— Cred că s-ar putea totuşi ş^ trebuie să poţi. Tu ştii că mama ie dojeneşte şi tot ea te înţelege. Îmi dai voie să-ţi vorbesc pe faţă?

— Sigur, mamă! Vorbeşte-mi, ca şi cum aş fi iar mica ta Meg. De multe ori simt nevoia sa-mi arate cineva ce trebuie să fac, mai ales de cînd copiii aşteaptă tot de la mine.

Meg trase scăunelul ei jos, lăngă al mamei ei, şi cele două lemei stă tură de vorbă cu dragoste împreună, legănîndu-se încet şi simţind că faptul de a fi amîndouă mame se apropia una de alta, mai mult ca oricînd.

— Ai comis greşeala pe care o comit cele mai multe soţii, la începutul căsniciei. Din prea multă iubire pentru copii ţi-ai uitat datoria faţă de soţ. Era firesc să se întîmple aşa, Megem dar trebuie s-o îndrepţi, pînă nu e prea tîrziu, caci copiii ar trebui să vă apropie, nu sa vă despartă, ca şi

cum ar fi numai ai tăi şi John ar servi numai ca să aducă bani în casă. Am văzut lucrurile astea de mai multe săptămîni, dar n-am zis nimic, tot sperînd să se aranjeze de la sine.

— Tare mi-e teamă că nu se mai poate îndrep'ta nimic. Dacă-l rog să stea acasă, are să-şi închipuie că sînt geloasă şi nu vreau să-l jignesc cu asemenea gînduri. El nu vede că-mi lipseşte şi eu nu ma pricep cum să i-o arăt.

— Fă să fie aşa de plăcut acasă, încît să nu mai aibă poftă să mai plece. Draga mea, sînt sigură că i-e dor de casa lui, dar singur nu poate sta, şi tu eşti mereu în camera copiilor.

— Dar n-ar trebui să fiu acolo?

— Nu toată vremea. Stai prea mult închisă în casă, de aceea eşti mereu nervoasă şi nu eşti bună de nimic. Meg, nu-ţi neglija barbatul pentru copii. Nu-l da afară din camera lor, ci învaţa-l cum să te ajute. Locul lui e acolo, tot aşa de mult ca şi al tău, şi copiii au nevoie de el. Nu-l împiedica să-şi facă şi el partea lui de muncă. Sînt sigură că o va face bucuros şi va fi mai bine pentru amîndoi.

— Aşa crezi dumneata, mamă?

— Da, Meg! Ştiu, pentru că am trecut şi eu printr-astea. Eu nu dau sfaturi, pînă nu le pun eu însămi în practică. Cînd tu şi Jo eraţi mici, mi s-a întîmplat şi mie exact ce ţi se întîmplă şt ţie. Aveam impresia că nu-mi fac cum trebuie datoria de mamă, dacă nu stau toată vremea cu voi. Cînd i-am spus că nu primesc să fiu ajutată de nimeni, bietul tată-tău şi-a văzut de cărţile lui şi m-a lăsat să-mi bat singură capul cu voi. M-am zbătut, cît am j>utut, dar Jo îmi scotea peri albi. Mă mir că n-a ieşit mai răsfăţata după cît de îngăduitoare am fost cu ea. Tu nu prea erai sănătoasă şi atîta m-am necăjit cu tine, că am căzut şi eu bolnavă la pat. Atunci mi-a venit tatăl tău în ajutor şi a pus toate lucrurile la punct, fără să se pripească. Mi-am recunoscut imediat greşeala şt de atunci n-am mai putut să fac nimic fără el. Asta e taina fericirii căminului nostru. Grija de copii e una şi grija bărbatului pentru soţie şi a soţiei

pentru bărbat e alta. Fiecare îşi face partea lui, în afara de casă, dar acasă sîntem într-un glas amîndoi.

— Aşa e mamă. Şi dorinţa mea cea mai fierbinte e să fiu pentru soţul şi copiii mei ceea ce ai fost dumneata pentru ai dumitale. Dar arată-mi cum să fac tot ce-mi spui.

— Tu ai fost totdeauna fata mea cea ascultătoare! Uite, dragă, dacă aş fi în locul tău, aş lăsa mai mult pe John să vadă de Demi, fiindcă nu-i niciodată prea devreme să începi să creşti un copil. Pe urmă aş face ce te-am îndemnat de atîtea ori. Aş chema-o pe Hannah, să-mi ajute. E o doică... cum nu sînt multe pe lume. Poţi să-i încredinţezi copiii în toată liniştea, iar tu să te ocupi mai mult de gospodărie. Tu ai nevoie de mişcare, Hannah va fi încîntată să stea cu ei, iar John şi-ar vedea iar de draga lui soţie în salonaş. Ieşi mai mult. Fii veselă, pe dt eşti de grijulie, fiindcă zîmbetul luminează toată casa. Pe urmă aş încerca să arăt interes pentru ceea ce îl entuziasmează pe John. Uite, Meg, stai de vorba cu el, pune-l să-ţi citească, schimbaţi o idee şi ajutaţi-vă unul pe altul, fu sta vîrită în casă, ca să nu vezi ce se mai întimplă m lume, fiindcă eşti femeie, d caută să te cultivi şi să înţelegi ce se petrece în jurul tău, pentru că de asta se leagă buna stare, a ta şi a alor tăi.

— John e aşa de priceput, o să mă creadă o proastă, dacă-i pun întrebări despre politică şi alte lucruri de felul ăsta.

— Eu nu crea deloc, fiindcă iubirea e oarbă la o mulţime de £usururi şi pe cine ai putea să întrebi, dacă nu pe soţul tău? încearcă, şi ai să vezi dacă n-are să-i placă mai mult tovărăşia ta, decît mesele doamnei Scott.

— Am să încerc. Bietul John! Cum n-am avut eu grijă de el! Dar credeam că fac bine şi el nu zicea nimic.

— A vrut să nu pară egoist, dar s-a simţit singur, mi se pare, Meg! Tocmai acum e vremea cînd tinerii căsătoriţi se simt înclinaţi să fie mai uniţi, căci iubirea piere, dacă n-ai grijă s-o păstrezi, şi primii ani ai fiinţelor dragi, cărora ei le-au dat viaţă, c cea mai frumoasă epocă din toată căsătoria

lor. John să nu fie un străin pentru copii, căci numai ei te vor ajuta sărl ai pe deplin nftnătos şi fericit, în lumea asta de griji şi ispite, şi numai prin ei veţi învăţa să vă iubiţi şi să vă cunoaşteţi unul pe altul. Şi acum le las, draga mea. Gîndeşte-te la sfaturile mamei tale şi urmează-le, dacă ţi se par bune. Dumnezeu să te aibă în paza lui, fata mea!

Meg se gîndi, le găsi bune şi le urmă întocmai, deşi prima încercare nu reuşi, aşa cum dorise ea. Bineînţeles, copiii o chinuiau şi-şi făceau de cap, cînd vedeau că, dacă ţipă şi dau din picioare, lise face voia. Mama devenise roaba capriciilor lor, dar tata nu se lăsa dus de ei chiar aşa de uşor şi John amăra din cînd în cînd pe soţia sa cea iubitoare, încercînd să-şi liniştească fiul cel neastîmpărat. Căci Demi moştenise puţin din „tăria de caracter" a tatălui său — ca să nu-i zicem încăpăţînare — şi, cînd îşi punea cl în minte ceva, toate rugăminţile şi toate ameninţările din lume nu-l putea îndupleca. Mama gasea că e prea mic, ca să-l înveţe să-şi stăpînească poftele, dar tata zicea că nu e niciodată prea devreme, ca să te obişnuieşti să asculţi, aşa că domnul Demi descoperi în curînd că, atunci cînd se punea la „harţă" cu „papa", trebuia să se dea bătut. Totuşi, ca englezul, Baby respecta pe învingător şi-şi iubea tatăl, al cărui „Nu" serios, îl potolea mai bine decît toate sărutările mamei.

Cîteva zile după convorbirea cu mama ei, Meg se hotărî să încerce aşa, cum o sfătuise ea. Porunci o masă bună, făcu rînduială în salonaş, se îmbrăcă frumos şi culcă devreme copiii, ca nimic să nu-i strice socotelile. Dar, din nefericire, în seara aceea, Demi n-avea deloc poftă să se culce şi era pus pe scandal. Degeaba îi cîntă Meg, îl legănă, îi spuse poveşti şi încercă toate farmecele, care-i treceau prin minţe, doar-doar o adormi, multă vreme după ce Daisy trecuse în lumea visurilor, ca o fetiţă dulce şi grăsuţă ce era. Răutăciosul de Demi stătea cu ochii mari deschişi, că ar fi descurajat şi pe mama cea mai răbdătoare.'

— E cuminte Demi şi închide ochii, pînă dă mămica ceaiul lui tăticu?, zise Meg, cînd auzi uşa din faţă închizîndu-

se încet şi pasul binecunoscut al lui John îndreptîndu-se tiptil spre sufragerie.

— Şi Demi vlea ţeai! sări Demi, gata să ia şi el parte la petrecere.

— Nu se poate! Lasă că-ţi păstrează mămica nişte prăjituri pentru mîine dimineaţă, dacă Demi e cumintp şi face nani, ca Daisy.

— Mh! şi Demi strînse tare ochii, ca să i se prindă mai iute somnul de gene şi să vină „mîine" mai de grabă.

Folosindu-se de acest moment prielnic, Meg se strecură jos şi dădu fuga să-şi întîmpine soţul cu zîmbetul pe buze şi cu panglica albastră în păr, care-i plăcea lui aşa de mult. El o văzu imediat îşi zise mirat, dar încîntat de surpriză:

— Hm, mămico, ce frumoasă sîntem azi! Aştepţi musafiri?

— Numai pe tine, dragă.

— E vreo onomastică, vreo zi de naştere a cuiva?

— Nu, dar m-am săturat să fiu mereu îmbrăcată, cum dă Dumnezeu. Tu eşti totdeauna ca scos din cutie, cînd vii la masă oricît de obosit te-ai întoarce de la slujbă. Atunci de ce n-aş fi şi eu, care am atîta vreme.

— O fac din respect pentru tine, dragă, răspunse John cu o plecăciune de modă veche.

— Ştim noi, ştim noi, rîse Meg, uitîndu-se la el pe deasupra ceainicului, iar veselă şi frumoasă ca altădată.

— Seara asta e o minune, întocmai ca pe vremuri. În sănătatea ta, Meg! şi John îşi sorbi ceaiul cu un aer de mulţumire, părînd pe deplin fericit.

Bucuria îi fu însă de scurtă durată. Nu pusese bine ceaşca jos, că se auzi cineva clănţănind la uşă şi o voce subţire rugîndu-se nerăbdătoare:

— Chide uşa! Vine Demi.

— E băiatul cel rău. I-am spus că astă seară trebuie să adoarmă singur şi uite-l unde mi-e. Vine pe scară cu picioarele goale, ca să-mi răcească, zise Meg, băgîndu-l înăuntru.

— Mineaţă acuma, anunţă Demi, vesel, intrînd în cameră, în cămăşuţa lui lungă, festonată la mîneci, şi cu toate buclele zbîrlite şi începu să sară în jurul mesii, cu ochii tot după prăjituri.

— Nu, nu-i încă dimineaţă. Trebuie să te duci la culcare şi să n-o superi pe biata mămica. Altfel nu-ţi dă prăjitura cu zahăr pe deasupra.

— Demi iubeşte pe tăticu, zise el şiret, încercînd să se caţere pe genunchii lui John şi să ajungă la „plăcerile interzise”.

Dar John clătină din cap, nemulţumit, şi se adresă lui Meg.

— Dacă i-ai spus să se culce, fă-l să se culce. Altfel nu te mai ascultă niciodată.

— Da, sigur! Hai, Demi!

Şi Meg îşi luă fiul de acolo. Avea poftă să-i tragă cîteva micului încurcă-lume, care ţopăie vesel pe lîngă ea. Sigur că sus îşi va recăpăta răsplata dorită.

Chiar aşa se şi întîmplă, căci Meg, slabă de înger, îi dădu o bucată de zahăr, îl înveli bine şi-i interzise orice plimbare, pînă a doua zi de dimineaţă.

— Mh!, răspunse neascultătorul de Demi care, cu bucata de zihăr în mînă, era acum în al noulea cer, mîndru de reuşita primei «tic încercări.

Meg se întoarse în sufragerie şi totul părea că merge strună, cînd stafia mică şi bucălată apăru iar în prag şi dădu pe faţă isprava mamei, cerînd cu îndrăzneală:

— Mai vleau zahăl, mămico.

— Ei, asta nu mai merge, zise John sever, hotărî să-l facă pe micul păcătos să asculte de părinţi. Nu mai avem pace în casă, pînă nu învaţă copilul ăsta să se culce, cînd i se spune. Le-ai fost destulă vreme roabă. Dă-i o lecţie şi să terminăm odată. Suie-l în pat şi lasă-l singur, Meg.

— N-are să stea. Nu adoarme niciodată dacă nu sînt eu lîngă el.

— Îl fac eu să stea. Demi du-te sus şi suie-te în pat, cum a zis mămica.

— Nu melg, protestă băieţelul, apucînd prăjitura mult dorită şi muşcînd din ea cu poftă.

— Nu se răspunde aşa lui tăticu. Te duc eu sus, dacă nu vrei să mergi de bunăvoie.

— Du-te de aiţi. Demi nu iubeşte pe tăticu.

Şi Demi se ascunse în fustele mamei lui.

Dar adăpostul nu-i servi la nimic, căci fu dat pe mîna duşmanului, cu priviri rugătoare: „Fii blînd cu el, John!”, care sperie de tot pe vinovat, căci, cînd îl părăsea mămica, apoi ştim ca nu mai e departe ziua judecăţii. Fără prăjitură, fără petrecere şi dus de o mînă care nu-l slăbea deloc spre patul lui nesuferit, bietul Demi nu-şi putut ţine furia şi se răzvrăti pe faţă, ţipînd şi zbătîndu-se cu putere, tot drumul, pînă sus. Cînd era băgat în pat pe o parte, se răsucea şi ieşea pe partea cealaltă şi fugea spre uşă, ca să fie prins de poala „togii lui şi pus iar la loc. Acest joc ţinu, pînă-l părăsiră puterile pe ştrengar şi atunci începu să urle, cît îl ţinea gura. Acest exerciţiu vocal de obicei o înmuia pe Meg, dar cu John nu merse. El rămase ca de piatră şi nici nu se mişcă de acolo. Nici alintări, nici zahăr, nici cîntece, nici poveşti, pînă cînd şi lumina îi fu stinsă şi numai tăciunii roşii din sobă mai înveseleau „Întunericul cel mare” pe care Demi îl privea mai mult cu curiozitate decît cu frică. Această nouă stare de lucruri îl revoltă şi, aducîndu-şi aminte de sclava cea iubitoare, care-i făcea toate voile, începu să zbiere „să vie mămica”. Scîncetul plîngător care urmă urletelor pasionate merse lui Meg drept la inimă, şi ea dădu fuga sus, rugîndu-se fierbinte:

— Lasă-mă să stau cu el. Pare să fie cuminte acuma, John.

— Nu, dragă! I-am spus că trebuie să se culce, aşa cum ai zis tu şi are să se culce, de-ar fi să stau şi toată noaptea aici.

— Dar are să se îmbolnăvească de atîta plîns, stărui Meg, făcîndu-şi imputări că şi-a părăsit băiatul.

— N-are să se îmbolnăvească deloc. E aşa de obosit, că i se închid ochii de pe acuma. Şi pe urmă, lucrurile s-au

şi aranjat. Sînt sigur că a înţeles că trebuie să asculte. Nu te mai amesteca. Ştiu eu cum să-l iau.

— E copilul meu şi nu vreau să devină un om capricios, din cauza indulgenţei tale. Du-te jos, dragă, şi lasă băiatul în seama mea.

Cînd John vorbea pe acest ton poruncitor, Meg asculta întotdeauna şi nu-i părea rău niciodată.

— Mă laşi să-l mai sărut o dată, John?

— Sigur că da! Demi, spune „noapte bună” mămichii, care e obosită, căci stă toată ziua după tine.

Meg ţinea la acest gest matern, pentru că ştia că cu o sărutare cîştiga întotdeauna lupta. Aşa se întîmplă şi acuma, căci după aceea abia se mai auziră suspinele băieţelului, care rămase nemişcat, tocmai în celălalt colţ al patului, unde ajunsese, tot zvîrcolindu-se.

„Bietul de el! E istovit de plîns şi nesomn. Am să-l acopăr bine şi pe urmă mă duc să o liniştesc pe Meg”, se gîndi John, venind uşor la capul patului, sperînd să găsească adormit pe neastâmpăratul moştenitor.

Dar Demi nu adormise încă, fiindcă atunci cînd tatăl său se plecă să-l privească. Demi deschise ochii, bărbia începu să-i tremure şi întinse braţele, zicînd cu un sughiţ de căinţă:

— Sînt cuminte acuma.

Stînd afară pe trepte, Meg se întrebă ce-o fi cu liniştea aceea din odaia copiilor şi, după ce-i trecură prin minte tot felul de gînduri imposibile, se furişă înăuntru, să vadă ce e. Demi dormea dus, nu cu aerul lui semeţ de altădată, ci strîns ghem în jurul unui braţ al tatălui lui, ţinîndu-l de un deget, ca şi cum ar fi înţeles că dreptatea merge mînă în mînă cu iertarea. John aşteptase cu o rîbdare de mamă să-i dea drumul mîna cea mică şi aşteptînd, adormise, obosit mai mult de neînţelegerea cu fiul lui, decît de munca din timpul zilei.

Şi Meg, uitîndu-se la cele două capete de pe pernă, zîmbi ca pentru ea, apoi ieşi tiptil, zicîndu-şi mulţumită:

— De acum încolo n-am să mă mai tem că John va fi prea aspru cu copiii mei. Ştie cum să-i ia şi-mi va fi de mare ajutor, fiindcă Demi îmi scoate peri albi.

Cînd John se coborî jos în cele din urmă, aşteptîndu-se să-şi găsească soţia tristă sau gata să-i facă reproşuri, fu fericit s-o vadă pe Meg cosind liniştită la o pălărie, şi mirarea lui nu mai avu margini, cînd ea îl rugă să-i citească ceva despre alegeri, dacă nu e prea obosit. John înţelese imediat că se petrece o revoluţie la el în casă, dar se feri să întrebe, ştiind că Meg nu poate ţine o lamă pentru nimic în lume şi-i va spune tot imediat. Citi cu plăcere o lungă dezbatere şi apoi o explică cît putu mai clar, în timp ce Meg căuta să pară că o intereseaza grozav, punînd întrebări cît mai inteligente şi încercînd să-şi ţină gîndurile să n-o ia razna, de la starea naţiunii la starea pălăriei. Totuşi în adîncul sufletului ei îşi zise că, pentru ea, politica face tot atîtea parale cît matematica şi că rolul oamenilor politici e doar să se înjure unul pe altul; dar îşi ţinu pentru ea aceste păreri cu totul feminine şi, cînd John se opri, ea clătină din cap şi zise cu o frază pe care ea o găsea foarte diplomatică:

— Nu ştiu zău .unde o să ajungem!

John rîse şi se uită o clipă la ea, cum îşi aranja pe mînă pălăria din tul şi flori, privind-o cu un interes pe care discursul său nu izbutise să-l trezească.

„Ea încercă să arate interes pentru politică, doar ca să-mi facă mie plăcere. Am să încerc să arăt şi eu interes pentru mode, ca să-i fac ei plăcere. Aşa e drept! se gîndea John, adăugînd tare:

— E foarte drăguţ ce faci tu acolo. Asta se cheamă boneţică de dimineaţă?

— O, nu! Asta e o pălărie. Cea mai bună pălărie a mea de teatre şi concerte.

— Îmi cer scuze. E aşa de mică, încît am crezut că e unul din mofturile alea care zboară de pe cap. Cum o ţii să nu fugă?

— Bucăţile astea de dantelă se leagă sub bărbie şi se prind cu bobocul ăsta de trandafir, uite aşa.

Şi Meg îşi puse pe cap pălăria şi-l privi, zîmbind mulţumită.

— Îmi place pălăria, dar prefer chipul de sub ea, pentru că e iar tînăr şi fericit.

Şi John o sărută, turtind bobocul de sub bărbie.

— Îmi pare bine că-ţi place, fiindcă aş vrea să mă duci într-o seară la un concert. Am nevoie de muzică să mă mai înveselesc puţin. Vrei să mergem?

— Sigur că vreau, la concert sau unde ai poftă. Ai stat închisă în casă atîta vreme, că puţină distracţie are să-ţi facă bine şi mie la fel. Dar cine ţi-a băgat astea în cap, mămico?

— Uite! Zilele trecute stăteam de vorbă cu mama şi-i spuneam că sînt nervoasă şi prost dispusă şi atunci ea m-a sfătuit să mai schimb puţin felul de viaţă: Hannah să-mi ajute la copii şi eu să văd mai mult de gospodărie şi să mă distrez cîte puţin din cînd în cînd, ca să nu îmbătrînesc înainte de vreme. E numai o încercare pe care o fac de dragul tău, John, dar şi pentru binele meu, pentru că mi-e ruşine, cînd mă gîndesc ce prost m-am purtat cu tine, în ultima vreme şi vreau să-i dau iar casei înfăţişarea de altădată. Sper că n-ai nimic împotrivă!

Nu-i nevoie să mai spunem că John a luat-o în braţe şi că pălăria abia a scăpat să nu fie făcută toată bucăţele. Singurul lucru care ne priveşte pe noi fu că John n-avu nimic împotrivă, judecind după schimbările care avură loc treptat în casă şi în sufletul locuitorilor ei. Nu era de loc un „rai”, cum vrusese Meg, dar, după ce munca fusese împărţită, totul merse mai bine. Copiii crescură sub îngrijirea părintească a tatălui, om integru şi hotărît, care făcu ordine în regatul lor, iar Meg îşi recăpătă buna dispoziţie şi-şi potoli nervii, făcînd mişcare, distrîndu-se din timp în timp şi stînd de vorbă prieteneşte cu soţul ei cel înţelept. Căminul deveni iar cămin şi lui John nici prin gînd nu-i mai trecu să-l părăsească, doar dacă venea şi Meg cu el.

Doamna şi domnul Scott veniră în vizită la familia Brooke şi toată lumea fu de părere că nicăieri, ca în căsuţa

lor, nu e atîta fericire. Chiar şi lui Sallie Moffat cea veselă îi plăcea să vină pe la ei.

„E întotdeauna atîta linişte şi bucurie aici, îmi face bine, Meg” zicea ea, uitîndu-se în jurul ei cu băgare de seamă, vrind parcă să descopere farmecul odăilor lui Meg, ca să-l ducă şi ea dincolo, în casa cea mare, în care domnea o splendidă singurătate, căci la ea nu găseai copii bucălaţi şi zgomotoşi, iar Ned trăia într-o lume a lui, aparte, unde nu putea pătrunde ea.

După multe dibuiri, John şi Meg descoperiră astfel cheia fericirii casnice şi fiecare an al vieţii lor împreună le ajuta s-o folosească mai din plin, dezvăluînd culorile adevăratei iubiri de familie şi a ajutorării reciproce, pe care le pot avea şi cei săraci, dar pe care oamenii bogaţi nu le pot cumpăra. În acest sens se poate spune despre tinerele soţii şi mame că sînt „aşa cum trebuie să fie”, departe de frămîntările lumeşti, iubite de fiii şi fiicele lor, care se agaţă de ele, neînspăimîntaţi încă de suferinţe, sărăcie şi vîrstă înaintată, păşind, pe vreme bună sau pe vreme rea, alături de prietenul credincios, care e în adevăratul înţeles al cuvîntului un „stăpîn” şi învăţînd, ca Meg, că cea mai fericită împărăţie a femeii e căminul şi că cea mai mare cinste pentru ea este să-l conducă, nu ca o regină, ci ca o mamă şi o soţie înţeleaptă.

CAP. XVI
LAURENCE CEL LENEŞ

Laurie se dusese la Nisa, cu gînd să stea o săptămînă, şi rămase o lună. Se săturase să tot rătăcească mereu singur, dar cu Amy alături, colţurile de natură din aceste ţări îndepărtate păreau să capete un farmec deosebit, amintindu-i de casa lor. Îi era dor să fie iar alintat ca pe vremuri, căci nimic nu-l incinta aşa de mult ca iubirea de soră a celor patru fete. Amy nu-l răsfăţa ca şi celelalte, dar

era foarte bucuroasă să-l vadă, el fiind singurul reprezentant al familiei sale dragi de acasă care-i lipsea mai mult decît voia ea s-o mărturisească. Cum e lesne de înţeles, se simţeau foarte foarte bine unul cu celălalt şi stăteau mult împreună, călărind, plimbîndu-se, dansînd, pierzînd vremea, fiindcă la Nisa, nimeni nu poate să se ţină de un lucru în timpul sezonului. Dar, în vreme ce în aparenţă, se distrau fără grijă, ei se studiau reciproc şi-şi întăreau anumite păreri, unul despre celălalt. Pe zi ce trecea, Amy se ridica în stima prietenului ei, iar el se cobora într-a ei şi amîndoi simţiră această stare de lucruri, înainte ca vreunul din ei să fi rostit vreun cuvînt. Amy căuta să placă şi reuşea, căci îi era recunoscătoare pentru nenumăratele plăceri, pe care i le făcea el, şi-l răsplătea cu mici'servicii, cărora persoanele feminine ştiu să le dea un farmec de nedescris. Laurie nu făcea nici un fel de sforţare, ci se lăsa dus de împrejurări, încercînd să uite, zicîndu-şi că toate femeile trebuie să fie amabile cu el, pentru că una fusese rea. Pentru el, să fie generos, era simplu ca bună ziua şi i-ar fi cumpărat lui Amy toate fleacurile' din Nisa, dacă ar fi avut poftă. Dar în acelaşi timp simţea că-i va fi foarte greu să schimbe parerea pe care şi-o făcuse Amy despre el şi începuse să-i fie teamă de ochii ei albaştri, care-l cercetau fără milă, cu o privire tristă şi dispreţuitoare.

— Ceilalţi s-au dus să petreacă ziua la Monaco. Eu am fost mai bucuroasă să rămin acasă şi să scriu scrisori. Acum le-am terminat şi vreau să mă duc la Valrosa să fac schiţa. Vii şi tu cu mine?, întrebă Amy, venind pe la prînz la Laurie, pe care-l găsi întins pe un şezlong, ca de obicei.

— Da, dacă ţii! Dar nu crezi că e prea cald pentru o asemenea plimbare?, întrebă el alene, căci salonul răcoros părea mult mai plăcut decît lumina orbitoare de afară.

— Luăm trăsura şi mînă Baptise, aşa că tu n-ai să ai altceva de făcut decît să-ţi ţii umbrela şi să nu-ţi pătezi mănuşile, i-o întoarse Amy, uitîndu-se cu un zîmbet ironic la mănuşile lui imaculate, care erau slăbiciunea lui.

— Atunci merg cu plăcere.

Şi întinse mîna să-i ia caietul de schiţe. Dar ea şirl vîrî sub braţ şi-i răspunse grăbită:

— Nu te deranja. Pe mine nu mă oboseşte şi tu nu eşti demn să-l duci.

Laurie ridică sprîncenele a mirare şi o urmă domol, în vreme ce ea cobora scările în goană, dar, cînd se suiră în trăsură, luă el friul şi-l lăsă pe micul Baptiste să moţăie pe scaunul de la spate.

Ei nu se certau niciodată, Amy era prea bine crescută şi Laurie prea leneş, deocamdată, ca să se aprindă, aşa încît, cînd el o privi pe sub pălărie, ea îi zîmbi şi fură iar prieteni buni ca înainte.

Era o plimbare minunată, pe un drum ce şerpuia printre colţuri pitoreşti de natură, care încîntau ochiul iubitor de frumos. Ici o mănăstire veche, de unde cobora psalmodierea gravă a călugărilor. Dincolo, un cioban cu picioarele goale în pantofi de lemn, cu pălărie ţuguiată şi cu o sarică aruncată pe un umăr, stătea pe o piatră şi cînta din fluier, în vreme ce unele din caprele lui săreau din stîncă în stîncă, iar altele stăteau cuminţi la picioarele lui. Treceau măgari cenuşii, blînzi, încărcaţi cu coşuri cu iarbă proaspăt cosită şi purtînd în spate o fată cu o „capaline”, stînd intre grămezile verzi sau o femeie bătrînă, ce torcea legănîndu-şe. Copii oacheşi, cu ochi frumoşi, se iveau din colibele de piatră şi le întindeau bucheţele de flori dau portocale cu cracă cu tot. Măslini noduroşi acopereau dealurile cu frunzişul lor de un verde prăfuit. Poame aurii atîrnau în pomi şi anemone mari, purpurii se înşirau pe marginea drumului; iar dincolo de povârnişurile stîncoase. Alpii Maritimi se înălţau semeţi şi albi, profilîndu-se pe albastrul cerului italian.

Valrosa îşi merita numele, căci în această regiune cu vară veşnică, mulţime de trandafiri înfloreau pretutindeni, şe căţărau pe arcade, se vîrau printre gratiile porţilor, plecînd capul în faţa trecătorilor şi se întindeau tot drumul pînă la vila de pe deal, şerpuind printre lămîi şi palmieri. Fiecare colţ umbros unde băncile îmbiau pe oameni sa se

oprească o clipă, era o grămadă trandafirie. Din fiecare peşteră racoroasă, o muză de marmură zîmbea de sub un văl de flori şi flecare fîntînă răsfrîngea chipurile surîzătoare ale unor trandafiri roşii aprins, albi sau roz. Trandafirii îmbrăcau zidurile caselor, învăluiau în falduri largi cornişele, îmbrăţişau coloanele şi-şi dădeau drumul, fără număr, paste balustrada terasei largi, de unde se zărea Mediterana însorită şi ţărmul nisipos al oraşului cu ziduri albe.

— Aici e un adevărat rai pentru cei ce. vin să-şi petreacă luna de miere, nu găseşti? Ai mai văzut vreodată trandafiri aşa de frumoşi? întrebă Amy, rezemîndu-se cu coatele pe balustrada, să privească departe, şi trăgînd în piept mireasma florilor.

— Nu, nici nu m-am înţepat cu asemenea spini, răspunse Laurie, sugîndu-şi degetul cel mare, după ce încercase în zadar $ă pună mîna pe o floare purpurie, la care nu putea ajunge.

— Încearcă şi tu mai jos şi culege pe cele care n-au spini, zise Amy, rupînd cu îndemînare trei flori gălbui de pe zidul din spatele lui.

I le prinse la butonieră, în semn de pace, şi el se uită cîteva clipe în jos Ia ei, cu un zîmbet ciudat, căci italianul din el era superstiţios şi, în starea de melancolie plăcută şi uşor dureroasă în care se găsea, imaginaţia lui dădea un înţeles adînc unor lucruri de nimic. Intinzîndu-se după trandafirul roşu cu ţepi, se gîndise la Jo, fiindcă ei îi stăteau bine florile de culori vii şi le purta de multe ori în păr sau la cingătoare. Trandafirii gălbui pe care îi dăduse Amy aduceau cu cei pe care italienii îi pun în mîna mortului — dar nu-i împletesc niciodată în cununiile de nuntă — şi la un moment se întreabă dacă prevestirea e pentru el sau pentru Jo. Dar imediat Americanul solid şi practic din el îndepărtă acest val de sentimentalism şi Laurie rîse cu o voioşie pe care Amy nu i-o mai văzuse de mult.

— Crede-mă, ai face bine să mă asculţi, ca să nu-ţi mai însîngerezi degetele, zise ea, închipuindu-şi că vorbele ei îl înveseliseră.

— Mulţumesc de sfat. Am să te ascult, răspunse el în glumă.

Cîteva luni mai tîrziu îi urmă sfatul chiar în serios.

— Laurie, cînd te întorci la bunicul tău? întrebă ea, aşezîndu-se pe o bancă de lemn necioplit.

— În curînd.

— Spui asta mereu de trei săptămîni încoace.

— Se poate! Nu vreau să ma obosesc, dînd răspunsuri prea lungi.

— Te aşteaptă şi ar trebui să te duci odată.

— Văd că-ţi pare bine că am rămas aici! Ştiu că mă aşteaptă.

— Atunci de ce nu pleci?

— Pentru că sînt un rău din născare, cred.

— Pentru că eşti un leneş din născare, vrei să zici. E îngrozitor!

Şi Amy se uită la el cu severitate.

— Nu-i chiar aşa. de mare păcatul, fiindcă dacă m-aş duce l-aş necăji, aşa încît mai rămîn aici, să te supăr pe tine. Tu suporţi mai bine. Aş putea să spun chiar că-ţi face plăcere.

Şi Laurie se pregăti să se întindă pe marginea lată a balustradei.

Amy clătină din cap şi-şi deschise caietul de schiţe cu un suspin de resemnare, dar îşi pusese în cap să-l certe bine pe „băiatul acela” şi după cîteva clipe începu iar:

— Ce faci acum?

— Urmăresc o şopîrlă.

— Nu, vreau să spun ce ai de gînd să faci?

— Să fumez o ţigară dacă-mi dai voie.

— Eşti un om imposibil. Nu-mi place să te văd fumînd şi-ţi dau voie numai cu condiţia să mă laşi să te desenez. Îmi trebuie o figură în peisaj uj meu.

— Cu toată plăcerea. Cum mă vrei? în mărime naturală, de trei sferturi, în picioare sau în mîini? îmi permit să-ţi propun o postură de om adormit, să te bagi şi pe tine înăuntru şi să scrii dedesubt: „Dolce far niente”.

— Stai cum vrei, poţi să tragi şi un somn, dacă vrei. Eu am de gînd să muncesc serios, nu să-mi pierd vremea, zise Amy cu vioiciune.

— Ce entuziasm încîntător!

Şi Laurie se rezemă cu totul de o urnă înaltă, cu un aer de mulţumire deplină.

— Ce-ar zice Jo, dacă te-ar vedea acum? întrebă Amy, scoasă din răbdări, sporind să-l facă să se trezească la auzul numelui sorii ei celei energice.

— Ca de obicei: „Pleacă de aici, Teddy! Am treabă”.

Zicînd acestea el rîse, dar un rîs silit, şi se întunecă la faţă, căci numele de Jo atinsese o rană care nu era bine vindecată: Tonul cu care spuse aceste vorbe şi umbra care-i trecu peste faţă nu-i scăpară lui Amy, fiindcă le mai văzuse şi altădată, şi acum, ridicînd capul, îi prinse expresia fugară în care se amesteca suferinţa, amărăciunea, părerea de rău şi nemulţumirea de sine. Dar, înainte de a-şi da seama ea dispăruse şi se ivise iar aerul lui de nepăsare, îl observă cîteva clipe cu ochi de artist, minunîndu-se ce mult seamănă a italian, cum stătea la soare, să se prăjească cu capul gol şi cu privirea pierdută, visînd.

— Parcă ai fi un cavaler adormit săpat în piatră pe un mormînt, zise ea, urmărindu-i cu grijă pe hîrtie profilul ce se desena net pe piatra neagră.

— Aş vrea să fiu!

— De ce? N-are nici un rost. Doar dacă ţi-ai nenorocit viaţa. Eşti aşa de schimbat de cîtăva vreme că uneori îmi zic...

Şi Amy se opri, uitîndu-se la el cu o privire timidă, care spunea mai mult decît orice vorbe.

Laurie văzu şi înţelese privirea ei de îngrijorare iubitoare pe care şovăia s-o rostească şi, privind-o drept în ochi, zise cum răspundea altădată mamei ei:

— Nici o grijă, doamnă!

Aceasta o mulţumi şi-i risipi îndoielile, care începuseră s-o chinuiască de cîtva timp. Mişcată de vorbele lui, Amy i se adresă pe un ton prietenos:

— Mă bucur de asta. Nu te credeam băiat rău, dar mă speriasem că ai pierdut bani la blestematul acela de Baden-Baden, că ţi-a furat inima vreo franţuzoaică măritată, sau că ai intrat în vreo încurcătură, cum îşi închipuie tinerii din ziua de azi că e de datoria lor să facă, atunci cina se duc în străinătate. Nu mai sta acolo în soare, ci mai bine vino şi te întinde aici, pe iarbă, şi „să stăm de vorbă pe îndelete”, cum zicea Jo, cînd ne îngrămădeam toate într-un colţ al sofalei, ca să ne spunem secretele una alteia.

Laurie, ascultător, se aruncă imediat pe pajişte, la picioarele ei, şi începu să se distreze, prinzînd margarete în panglicile de la pălăria Lui Amy, care stătea aruncată acolo.

— Ce secrete ai? Sînt numai urechi.

Şi-i aruncă o privire care trăda un interes deosebit.

— Eu n-am nici unul. Începe tu.

— Din nefericire, nu pot să mă laud că am vreunul. Credeam că ai primit ceva de acasa.

— Apoi veştile de acasă le-ai auzit. Ţie nu-ţi vin scrisori? Credeam că Jo îţi scrie volume întregi.

— E foarte ocupată şi pe urmă eu mă plimb dintr-un oraş într-altul. E imposibil să-mi vie regulat poşta. Cînd începi marea ta operă de artă, Raffaello? întrebă el, schimbînd vorba pe neaşteptate, după o lungă tăcere, în care Laurie se întrebase dacă Amy ştie secretul lui şi ar fi vrut să i-l spună.

— Niciodată! răspunse ea hotărîtă, dar resemnată. Frumuseţile Romei mi-au luat toate speranţele că voi produce vreodată ceva, care să rămînă omenirii.

— Nu văd de ce le-ai lăsa. Ai atîta bunăvoinţă şi talent.

— Tocmai de asta, pentru că talentul nu e geniu, oricîtă bunăvoinţă ai avea. Vreau să devin o pictoriţă celebră sau să nu fiu nimic. Nu ţin să ajung o aşa-zisă „artistă”, care nu se pricepe decît să mîzgălească nişte bucăţi de pînză.

— Pot să te întreb ce ai de gînd să faci acum?

— Să-mi dezvolt celelalte talente şi să fiu o podoabă a societăţii, dacă izbutesc să intru în lumea mare.

Asta numai Amy putea să-şi dorească şi vorbele sunau cam îndrăzneţ în gura ei; dar îndrăzneala stă bine oamenilor tineri şi ambiţia lui Amy pornea de la fapte concrete. Laurie zîmbi. Îi plăcea să vadă cu cîtă voie bună pornea ea la un drum, cînd se vedea silită să-l părăsească pe cel vechi şi iubit şi nu-şi pierdea vremea cu regrete inutile.

— Bun! Şi mi se pare că aici intră Fred Vaughn!

Amy păstră o tăcere mai elocventă decît un răspuns, pe care Laurie i-l citi şi pe faţă, deşi ţinea capul în jos şi, sculîndu-se în picioare, zise cu seriozitate:

— Amy ia spune tu tot lui Laurie, ca unui frate. Sau mai bine să-ţi pun eu întrebări?

— Nu promit că voi răspunde.

— Lasă că te cunosc eu după faţă. N-ai trăit destul, ca să ştii să-ţi ascunzi sentimentele. S-a vorbit mult despre Fred şi despre tine anul trecut şi impresia mea e că, dacă n-ar fi fost chemat acasă în grabă şi reţinut atîta vreme, lucrurile ar fi decurs altfel. Nu? Ce zici?

— Asta nu pot să ştiu, răspunse Amy înţepată, dar buzele ei zîmbeau şi o trădă licărirea din ochi, care arăta că-şi cunoaşte puterea şi că-i place să se ştie acest lucru.

— Sper că nu te-ai logodit?

Şi Laurie o privi cu un aer de frate mai mare.

— Nu!

— Dar ai să te logodeşti, dacă se întoarce şi-ţi cade în genunchi şi se roagă de tine să-l iei de bărbat.

— Foarte posibil.

— Atunci îl iubeşti pe Fred?

— Aş putea să-l iubesc, dacă mi-aş da osteneala.

— Dar nu vrei să-ţi dai osteneala, pînă n-o fi nevoie? Doamne! Ce prudenţă! E un băiat bun, Amy, dar nu e omul care credeam că-ţi place ţie.

— E nobil, bogat, manierat... Începu Amy, încercînd să pară demnă şi sigură de ea.

Se simţi totuşi puţin cam ruşinată, cu toate că era foarte sinceră.

— Înţeleg! Doamnele din lumea mare nu pot să trăiască fără bani mulţi şi tu vrei să faci o partidă bună, ca să-ţi ajungi scopul? E drept, aşa gîndesc oamenii în zilele noastre, dar sună ciudat în gura uneia din fiicele mamei tale.

— În orice caz, e purul adevăr!

Hotărîrea cu care fură rostite aceste vorbe contrasta straniu cu tinereţea fetei. Laurie simţi acest lucru şi-şi dădu drumul iar pe iarbă, apăsat de un sentiment de dezamăgire, pe care nu-l putea explica. Tăcerea care urmă, precum şi privirea de dezaprobare a propriei sale purtări, pe care Amy i-o citi pe faţă, o tulburară adînc şi o hotărîră să spună fără întirziere, ceea ce avea de spus:

— Ai vrea să-mi faci plăcerea să te trezeşti puţin din iiinorţeală, zise ea cu asprime.

— Fii fată drăguţă şi trezeşte-mă tu.

— Crezi că n-aş putea, dacă aş încerca?

Şi Amy păru gata să-şi pună ameninţarea în aplicare şi să ier mine repede cu el.

— Îţi dau voie să încerci, i-o întoarse Laurie, care era încîntat cA a găsit pe cineva să tachineze, distracţia lui favorită de altădată.

— Ai să te superi, pînă nici nu încep bine.

— Nu mă supăr niciodată pe tine. Ca să aprinzi focul, îţi ircbuie două pietre, şi tu eşti moale şi rece ca zăpada.

— Nu mă ştii de ce sînt în stare!... Dar mi se pare că indiferenţa ta nu e tocmai sinceră şi, dacă te-ar scutura cineva puţin, imediat ţi-ar trece.

— Scutură-mă, cît vrei. Nu mă supără, ba poate că mă distrează < hiar, cum zicea bărbatul acela, înalt şi voinic, cînd l-a bătut soţia Ha de-o şchioapă. Închipuieşte-ţi că sînt un soţ sau un covor şi bate-mă, pînă cazi jos de oboseală, dacă-ţi place acest gen de exerciţii fizice.

Furioasă de răspunsurile lui şi doritoare să-l vadă scuturîndu-şi apatia, care-l schimba aşa de mult, Amy îşi ascuţi limba o dată cu creionul şi începu:

— Flo şi cu mine ţi-am scos un nume „Laurence cel leneş”. Îţi place?

Credea că are să se simtă atins, dar el îşi puse braţele sub cap şi răspunse imperturbabil:

— Nu-i rău! Vă mulţumesc domnişoarelor.

— Vrei să ştii ce gîndesc eu despre tine?

— Mor de nerăbdare.

— Află că te dispreţuiesc.

Dacă ar fi zis „Te urăsc” cu un aer de cochetărie, ar fi rîs şi poate că i-ar fi plăcut; dar tonul trist cu care rosti acele vorbe îl făcură să ridice capul şi se întrebă repede:

— De ce, mă rog?

— Pentru că ai putea să fii cuminte, folositor altora şi fericit, iar tu eşti un păcătos, un leneş şi un nenorocit.

— Cam tari expresii, mademoiselle.

— Te rog chiar, e foarte interesant.

— Îmi închipuiam că ai să spui asta! Oamenilor egoişti le place, cînd li se vorbeşte numai de ei

— Şi eu sînt egoist?

Întrebarea îi scăpă fără voie şi pe un ton de mirare, căci singura lui calitate cu care se mîndrea întotdeauna era generozitatea lui binecunoscută.

— Da, foarte egoist! continuă Amy, pe un ton calm, mult mai impresionant decît dacă i-ar fi vorbit pe un ton mînios. Şi să-ţi explic în ce sens. Pentru că te-am studiat, în timp ce ne plimbam peste tot. Nu-mi place deloc cum eşti acuma. Uite, se împlinesc şase luni, de cînd ai plecat în străinătate, şi tot răstimpul ăsta n-ai făcut altceva, decît să-ţi pierzi timpul şi să risipeşti bani, spre marea nemulţumire a prietenilor tăi.

— Dar bine, n-are dreptul ui\ om să se disreze puţin, după ce a muncit patru ani din greu?

— N-ai aerul că te distrezi prea bine. În orice caz nu ţi-a ajutat la mare lucru această distracţie, după cît mi se pare piie. În ziua cînd ne-am întîlnit, ţi-am spus că arăţi mult mai bine. Îmi iau vorba înapoi, fiindcă eşti departe de băiatul pe care l-am lăsat acasă, acum un an. Te-ai făcut îngrozitor de

leneş. Îţi place să bîrfeşti. Te declari satisfăcut, dacă te răsfaţă şi te admiră nişte oameni de nimic în loc să fii iubit şi respectat de oameni cumsecade. Cînd ai bani, talente, situaţie, sănatate şi frumuseţe, a, da! îţi place să le auzi înşijate, încrezutule! Dar ăsta este adevărul, trebuie să-l spun. Înzestrat cu atîtea calităţi, tu trîndăveşti, în loc să devii bărbatul care ar trebui şi care ai putea să devii. Eşti doar...

Aici se opri şi-l privi cu milă şi cu durere în ochi

— Sfintul Laurence pe grătar, îi termină el fraza zîmbind.

Dar se vedea că începuse să simtă mustrarea, părea mai treaz şi nu mai avea aerul indiferent de adineauri, ci se încruntă, oarecum jignit.

— Îmi închipuiam că ai să iei lucrurile uşor. Voi, bărbaţii, ne spuneţi că sîntem îngeri şi că putem să scoatem ce vrem din voi şi, cînd încercăm să vă facem bine, rîdeţi de noi şi nu ne ascultaţi, ceea ce arată cîte parale face linguşirea voastră.

Amy vorbea cu amărăciune şi întoarse spatele martirului de la picioarele ei, care o scotea din răbdări.

O clipă mai tîrziu, el întinse mîna peste caietul ei, aşa încît ea nu mai putu desena şi se auzi vocea lui Laurie, rugîndu-se ca un copil care cere iertare:

— Am să fiu cuminte! Zău, am să fiu cuminte!

Dar Amy nu rîse, doar vorbise serios şi, lovind cu creionul peste mînă, zise necruţătoare:

— Nu ţi-e ruşine de o mînă ca asta? E moale şi albă ca o mînă de femeie, de parcă n-ar fi făcut altceva decît să poarte mănuşi de la Jouvin şi să culeagă flori pentru doamne. Slavă Domnului, nu eşti un om care ascultă orbeşte de modă şi mă bucur că nu văd nici diamante, nici inele cu peceţi cît toate zilele, doar inelul simplu pe care ţi l-a dat Jo, cu atîţia ani în urmă. Draga de ea! Ce păcat că nu e aici, să mă ajute!

— Şi mie îmi pare rău!

Mîna dispăru pe neaşteptate, aşa cum venise, şi energia cu care laurie răspunse vorbelor ei o mulţumi pe Amy. Dar, în această clipă, un gînd îi trecu prin minte. Încercă să-i vadă ochii, dar el stătea culcat cu pălăria pe faţă. Văzu doar cum i se ridica şi i se lăsa pieptul, ca şi cum ar fi respirat greu, şi-şi băga pumnul cu inelul în iarbă, parcă ar fi vrut sa ascundă un lucru drag, de care nu trebuie să vorbeşti. Într-o clipă, aluzii şi gesturi nebăgate în scamnă se legară între ele în mintea lui Amy şi ea înţelese ceea ce Jo nu-i mărturisise niciodată. Îşi aminti că Laurie nu vorbea niciodată de Jo, de bună voie, apoi umbra care trecuse peste faţa lui, schimbarea lui, inelul cel mic pe care-l purta el, ce nu era o podoabă pentru o mînă frumoasă. Fetele înţeleg repede asemenea semne şi le simt greutatea. Amy îşi închipuise că pricina acestei schimbări sînt nişte necazuri de dragoste şi acum avusese dovada. Ochii i se umplură de lacrimi, şi vorbi iar, de data asta cu voce blîndă şi dulce:

— Ştiu că n-am dreptul să-ţi vorbesc aşa, Laurie, şi dacă n-ai fi băiat bun, te-ai supăra foarte rău pe mine. Dar ne eşti aşa de drag şi sîntem aşa de mîndre de tine, că mă doare inima, cînd mă gîndesc ce dezamăgiţi ar fi acasă, dacă te-ar vedea aşa, deşi ei ţeleg poate mai bine, decît mine această schimbare.

— Probabil c-o înţeleg, se auzi o voce înăbuşită de sub pălărie.

— Ar fi trebuit să-mi spună, nu să mă lase să fac gafe şi să te cert, cînd ar trebui să fiu bună şi îngăduitoare cu tine. Nu mi-a plăcut niciodată domnişoara Randal, dar acuma o urăsc, zise Amy şireată, vrind să-şi risipească îndoielile.

— S-o ia dracu de domnişoară Randal!

Şi Laurie zvîrli cît colo pălăria, cu o privire care arăta limpede care-i sînt sentimentele faţă de această domnişoară.

— Iartă-mă, credeam...

Şi Amy se opri discretă.

— Nu credeai nimic, ştiai foarte bine că n-am iubit niciodată pe nimeni decît pe Jo.

Laurie zise aceste vorbe cu aprinderea de altădată şi întoarse capul.

— Aşa îmi închipuiam şi eu, dar cum nimeni nu pomenea nimic de toate astea, mi-am zis că voi fi greşit eu. Şi Jo n-a fost drăguţă cu tine? Doar eram sigură că te iubeşte foarte mult?

— A fost drăguţă, dar nu aşa cum aş fi dorit eu şi e mai bine că nu mă iubeşte, dacă, după cum zici tu, eu nu sînt bun de nimic. Totuşi e vina ei, şi poţi să i-o spui.

Zicînd acestea, Laurie se uită iar cu privirea încruntată de adineauri, în care se strecura amărăciunea, că Amy se simţi foarte tulburată.

— N-am ştiut asta. Iartă-mă. Îmi pare foarte rău că am fost aşa de furioasă, dar aş vrea să înduri mai bine suferinţe de felul ăsta, Teddy dragă.

— Nu-ţi dau voie să rosteşti numele ăsta. Numai ea îmi zicea aşa. Şi Laurie ridică repede mîna, să oprească parcă şirul vorbelor spuse în felul lui Jo, certîndu-l şi mîngîindu-l în acelaşi timp. Să treci şi tu printr-astea şi pe urmă să vorbeşti, adăugă el încet, smulgîgd smocuri întregi de iarbă.

— În orice caz, eu aş suporta durerea ca un bărbat, ca să fiu cel puţin respectat, dacă. nu iubit, strigă Amy, cu aerul hotărît al unui om care nu se pricepe la astfel de lucruri.

Acum, Laurie se mîndrea că-şi suportase destul de bine durerea. Nu gemuse, nu ceruse să fie consolat şi plecase departe, ca să-şi suporte singur necazul. Dojana lui Amy pusese lucrurile într-o lumină nouă şi pentru prima oară avea impresia că a dat dovadă de slăbiciune şi de egoism, cînd s-a descurajat după cea dintîi neizbîndă şi s-a lăsat pradă indiferenţei şi nepăsării. Acum i se păru că s-a deşteptat dintr-un vis şi că nu mai poate adormi iar. Rămase cîteva momente pe gînduri, apoi se sculă şi întrebă încet:

— Crezi că Jo m-ar dispreţui şi ea?

— Da, dacă te-ar vedea cum eşti acuma. Nu poate să sufere leneşii. De ce nu faci ceva extraordinar, ca să se îndrăgostească de tine, fără voia ei.

— Am făcut tot ce-am putut, dar tot n-a servit la nimic.

— Că ţi-ai luat licenţa cu succes, vrei să spui? Bine, dar acelaşi lucru l-ai Scut şi de dragul bunicului tău. Ar fi fost ruşinos să ieşi prost, după ce el a cheltuit atîţia bani cu tine şi mai ales cînd se ştia că poţi să ţi-o iei aşa de bine.

— Degeaba! orice ai spune tu, dacă Jo n-a vrut să mă iubească, începu Laurie, sprijinindu-şi deznădăjduit capul pe mîini.

— Eu cred că n-a fost degeaba, şi mai tîrziu ai să vezi că am avut dreptate, fiindcă ţie ţi-a prins bine şi ai dovedit că poţi să faci cev'3. dacă vrei. Dacă te-ai pune iar pe muncă, ai fi iar fericit şi vesel ca altădată şi ai uita necazul.

— Acuma nu mai pot!

— Încearcă! Nu da din umeri, ca şi cînd ai zice: „Ce ştie ea despre asta?" N-am pretenţia să ştiu, dar m-am uitat şi eu în jurul meu şi am văzut mai mult decît îţi închipui. Mă interesează încercările prin care trec oamenii şi greşelile pe care le fac şi nu pot să-ţi explic cum se face, dar mi le amintesc şi mă folosesc de experienţele lor. Iubeşte, cît vrei pe Jo, dar nu te lăsa răpus de durere, pentru că n-are rost să dai cu piciorul la atîtea daruri pe 01 re ţi le-a dat Dumnezeu, numai fiindcă nu poţi să ai pe cel care-l vrei. Asta e, şi acuma nu te mai cert, pentru că ştiu că ai să te trezeşti singur din amorţeală şi fata ceea cu inima de piatră n-are să ie impiedice niciodată ca sa rămii un „bărbat".

Tăcură amîndoi o vreme. Laurie îşi învîrtea inelul pe deget şi Amy puse ultimele trăsături de creion schiţat la care lucrase, cît stătuse de vorbă. Puţin după aceea i-o puse pe genunchi.

— Îţi place?

— Laurie se uită la,desen şi nu se putu ţine să nu zîmbească. Îl prinsese foarte bine. Întins alene pe iarbă, cu pleoapele grele a somn, cu aerul lui de indiferenţă şi ţinind

într-o mînă o ţigară, din care ieşea un nor de fum, ce-i învăluia capul.

— Ce bine desenezi! zise el uimit de îndemînarea ei şi adăugă cu un rîs uşor: Da, eu sînt!

— Aşa cum eşti acuma, iar aci eşti aşa cum erai.

Şi Amy puse o altă schiţă lîngă cea dintîi.

Nu era aşa de bine făcută ca cealaltă, dar avea o viaţă şi o căldură, care te făceau să uiţi greşelile şi rechemau trecutul cu atita putere, încît băiatul se schimbă deodată la faţă. Era doar o schiţa făcută în fugă şi reprezenta pe Laurie, îmblînzind un cal. I ra cu capul gol şi fără haină, într-o atitudine mîndră, cu o figură hotărîtă, energică în care fiecare trăsătură vorbea. Calul, un animal frumos şi voinic, îşi încorda gîtul sub zăbală, izbind nervos cu un picior în pămînt, cu urechile ciulite, ascultînd parcă vocea stăpînului. Coama zbîrlită a calului, ca şi atitudinea semeaţă şi părul în vînt al călăreţului sugerau doar un moment dintr-o mişcare şi o forţă, un curaj, un avînt tineresc, care contrastau puternic cu graţia molatecă a acelui ‚JDolce far niente”. Laurie nu zise nimic, dar, trecînd cu privirea de la o schiţă la alta, se făcu roşu la faţă şi-şi încleştă pumnii, ca şi cum ar fi înţeles lecţia ce-i fusese dată. Amy îl văzu şi fu mulţumită de succesul dojanei ei şi, lără să mai aştepte părerea lui, zise cu vioiciune:

— Ţi-aduci aminte, cînd l-ai strunit pe Puck şi noi am stat de o parte, să privim. Meg şi Beth se speriară, dar Jo bătea din palme şi sărea în jurul tău şi eu m-am aşezat pe gard şi te-am desenat. Zilele trecute am regăsit schiţa în mapa şi am scos-o, ca să ţi-o arăt.

— Îţi sînt recunoscător! Ai făcut mari progrese de atunci şi te felicit.

— Deşi sîntem într-un adevărat rai, îmi dai voie să-ţi aduc aminte că la ora cinci se ia masa la hotel?

Zicînd acestea, Laurie se ridică în picioare, îi dădu înapoi foile, înclinîndu-se zîmbind, apoi se uită la ceas, vrînd parcă să-i amintească că şi predicile trebuie să aibă un sfîrşit. Încerca să-şi reia aerul nepăsător de mai înainte, dar

aceasta nu mai era acum decît o afectare, căci vorbele lui Amy îl mişcaseră, deşi el nu voia s-o recunoască. Fata simţi răceala din purtarea lui şi-şi zise:

— Acuma ce să fac că l-am jignit? Dar, dacă i;o prinde bine, mă bucur. Dacă s-o supăra pe nine, îmi pare rău. Ăsta e adevărul şi eu nu-mi iau vorbele înapoi".

Rîseră şi vorbiră tot drumul spre casă, şi micul Baptiste, cocoţat pe scaunul de la spate îşi închipui că „Afonsieur", şi ,Mademoiselle" sînt foarte bine dispuşi. Dar amîndoi se simţeau prost. Nu mai era prietenia lor deschisă şi vioaie de mai înainte, căci, deşi se prefăceau că sînt veseli, aveau impresia că-i roade ceva pe suflet.

— Ne vedem diseară, „mon frire?" întrebă Amy, cînd se despărţiră la uşa mătuşei ei.

— Îmi pare foarte rău, dar sînt ocupat. „*Au revoir mademoiselle!*"

Şi Laurie se plecă cu eleganţa-i obişnuită,'să-i sărute mîna, după moda europeană. Totuşi, ceva în figura lui o făcu pe Amy să-i spună repede:

— Nu! Cu mine să fii tu însuţi Laurie şi să ne despărţim ca altădată! Mai bine strînge-mi mîna englezeşte şi să lăsăm saluturile astea sentimentale.

— La revedere, dragă!

Şi cu aceste cuvinte, spuse cu tonul care-i plăcea să-l audă. Laurie o părăsi, după ce-i strîse mîna aproape dureros de tare.

A doua zi de dimineaţă, în locul vizitei lui obişnuite, Amy primi un bilet care o Seu să zîmbească la început şi să ofteze la sfîrşit:

Dragul meu mentor,

Te rog salută pe mătuşa ta din partea mea şi bucură-te şi te înveseleşte, căci „Laurie cel leneş" s-a dus la bunicul lui, ca un băiat cuminte ce este. Îţi urez petrecere bună iama asta şi să-ţi dăruiască zeii o lună de miere fericită la Valrosa. Cred că Fred va avea de cîştigat, luînd de soţie o

femeie care ştie să scuture oamenii Spune-i asta şi transmite-i felicitări din partea mea.

Al tău veşnic recunoscător,
TELEMACH

„E băiat bun Laurie. Îmi pare bine că s-a dus”, zise Amy, dînd din cap mulţumită, dar în clipa următoare se întunecă la faţă şi aruncînd o privire prin odaia goală, adăugă oftînd fără voie:

„Da, îmi pare bine... dar ce dor are să-mi fie de el”.

CAP. XVII
VALEA UMBREI

După ce trecură primele clipe de amărăciune, familia se resemnă şi încercă să suporte cu tărie durerea, ajutîndu-se unul pe altul cu acea iubire fără margini, care leagă pe oameni în vremuri de restrişte. Nu se mai gîndiră la durerea lor, ci fiecare îşi dădu micul lui prinos de muncă, pentru a-i face fericit ultimul an de viaţă.

I se dădu lui Beth cea mai frumoasă cameră din casă, iar acolo strînseră tot ce-i plăcea ei mai mult: flori, tablouri, pianul ei, masa de lucru şi pisicile ei dragi. Tot acolo se mutară cărţile cele mai bune ale tatii, fotoliul mamei, biroul lui Jo, schiţele cele mai reuşite ale lui Amy, iar Meg îşi aducea în fiecare zi copilaşii, ca să o sărute pe mătuşica Beth, John puse de o parte în tăcere, o mică sumă de bani, cu care să poată cumpăra bolnavei fructele pe care le dorea atît de mult. Bătrînă Hannah nu obosea gătind, cu lacrimi în ochi, mîncăruri delicate, doar, doar ar ispiti-o; iar de peste mări şi ţări veneau mici daruri şi scrisori vesele, părînd să ducă cu ele un val de căldură şi miresme de pămînturi ce nu cunosc iarna.

În această odaie venerată ca pe un sfînt al casei, pus la loc de cinste într-o raclă, stătea Beth, harnică şi liniştită

ca întotdeauna, căci nimic nu putea să schimbe firea ei dulce şi bună. Şi chiar cînd se pregătea să părăsească viaţa, sa căuta totuşi să aducă o picătură de fericire celor ce aveau să rămînă în urma ei. Degetele slabe nu se odihneau o clipă, şi una din plăcerile ei era să facă lucruşoare pentru copiii de şcoală ce treceau în sus şi în jos, pe stradă. Uneori lăsa să cadă de la fereastra ei o pereche de mănuşi de lină, pentru nişte mîini înroşite de frig, alteori o testea de ace, pentru o fetiţă, mamă a nenumărate păpuşi, ştergătoare de peniţe pentru micii scriitori ce Sv, chinuiau prin pădurea de beţe a alfabetului, albume pentru cei iubitori de frumos şi tot felul de lucruri mărunte, presărînd cu flori calea atît de amarnică a învăţăturii, pentru micii îndărătnici, care o socoteau ca un fel de zînă, ce stătea sus la fereastră, de unde răspîndea daruri, ce se potriveau minunat de bine cu gusturile şi nevoile lor. Răsplata lui Beth, pentru aceste lucruri bune, erau feţele luminoase ce o priveau de jos, salutînd-o zîmbind, şi scrisorile caraghioase pline de recunoştinţă şi de pete de cerneală.

Primele luni fură foarte fericite şi Beth se uita în jurul ei şi spunea:

„Ce frumos e!” Se strîngeau toţi în odaia ei însorită, copiii se jucau gungurind pe covor, mama-şi surorile îşi vedeau de lucru, iar tatăl citea cu vocea lui gravă din cărţi vechi şi înţelepte, bogate în cuvinte de mîngîieri, tot atît de bune acuma, ca şi în veacurile trecute, cînd fuseseră scrise. O capellă unde preotul le propovăduia credinţa şi resemnarea, speranţa şi iubirea. Erau predici simple, care mergeau drept la inimă celor care-l ascultau, căci tremurul din vocea lui dădea mai multă tărie vorbelor pe care le rostea sau le citea.

Aceste zile paşnice îi ajutară să îndure mai uşor ceasurile grele ce aveau să vină, căci în curînd Beth zise că acul e „prea greu” şi-l puse de o parte, pentru totdeauna. O obosea să vorbească sau să vadă oameni în jurul ei şi liniştea de totdeauna fu tulburată de suferinţa ce o chinuia fără milă. O, Doamne! Ce de zile apăsătoare, ce de nopţi

lungi fără sfîrşit, ce de inimi îndurerate, ce de rugăciuni din inimă, cînd mîinile străvezii se întinseră spre ei, rugătoare, cerîndu-le ajutor, atunci cînd nu se mai putea da nici un ajutor.

Sufletul ei senin se întunecă, viaţa tînărului se lupta cu moartea, dar această răzvrătire nu dură mult şi pacea se aşternu iar. Cînd trupul ei plăpînd abia se mai văzu, sufletul ei deveni mai tare şi, cu toate că vorbea puţin, cei din jurul ei simţiră că cea dintîi pelerină e pregătită pentru drumul cel lung şi aşteptară cu ea pe mal, să vadă pe drept fericiţii, care aveau s-o întîmpine cu braţele deschise.

Jo n-o mai părăsi o clipă, de cînd Beth mărturisise: „Mă simt mai tare cînt eşti tu aici". Dormea în cameră pe un divan, deşteptîndu-se de multe ori peste noapte, să bage un lemn în foc, să-i dea de mîncare, s-o întoarcă pe o parte şi pe alta şi să vadă de fiinţa răbdătoare, care arareori cerea cîte ceva, căutînd să nu le fie o „pacoste pe cap". Toată ziua era în cameră, geloasă pe oricine ar fi vrut să stea lîngă Beth, şi mai mîndră de a fi fost aleasă de sora ei, decît de orice altă cinste din lume. Fură ceasuri grele, dar ceasuri preţioase pentru Jo, căci acum învăţa mai bine ca oricînd să fie răbdătoare, să ierte şi să uite răul ce i se putea face şi să creadă, fără să se îndoiască.

De multe ori, cînd se deştepta Jo, o găsea pe Beth citind din cărticica ei cu colţuri roase, o auzea cîntînd încet, ca să treacă mai iute nopţile fără somn, saii o vedea sprijinindu-şi capul în mîini, iar lacrimile îi picurau printre degetele subţiri. Jo, stătea lîngă ea, prea îndurerată să mai plîngă, simţind că Beth încerca să se despartă cu simplitate de viaţa ei dragă de pînă acum şi să se întărească pentru viaţa viitoare, prin cuvinte de mîngîiere, prin rugăciuni tăcute şi cu ajutorul muzicii, pe care o iubea aşa de mult.

S-o mai vadă astfel pe Beth însemna pentru Jo, mai mult decît predicile cele mai înţelepte, decît imnurile cele mai sfînte şi decît rugăciunile cele mai fierbinţi, pe care le pot rosti buzele unui muritor, căci cu ochii limpeziţi acum de lacrimi şi cu sufletul sfîrşit de această mare durere, ea

înţelese frumuseţea vieţii lui Beth. Copila trăise o viaţă fără fapte mari, fără ambiţii, dar străbătută de virtuţile adevărate, care miros frumos şi înfloresc chiar şi în gunoi. Viaţa-i fusese luminată însă de uitarea de sine, are face ca acei umiliţi să fie primiţi cu drag în ceruri, iar acum răsplata ei era,să vadă bucuria celor din jurul ei.

Într-o noapte, pe cînd căuta printre lucruşoarele ei de pe masă ceva cu care să-şi mai uite puţin oboseala de moarte, care era tot aşa de greu de suportat ca şi suferinţa întorcînd foile cărţii ei favorite Progresul pelerinilor, Beth găsi o hîrtiuţă mîzgălită de mîna lui Jo. Îi atrase luarea aminte numele ei, iar petele nenumărate îi dădură să înţeleagă că versurile fuseseră udate cu lacrimi.

„Biata Jo! A adormit. N-o mai deştept, să-i cer voie. Ea îmi arată tot. Nu cred că are să se supere, dacă mă uit la asta” zise Beth, aruncînd o privire sorei ei, care se lungise pe covoraş, cu cleştele în mînă, gata să se deştepte, dacă butucul s-ar întoarce într-o parte.

DRAGA MEA BETH

I

În aşteptarea zilei cea plină de lumină
Stau cu răbdare-n umbră, în luptă cu amaruri
Blîndă, dulce fiinţă, curată şi senină,
Sfinţeşte casa noastră, atinsă de necazuri
Speranţe, bucurii ca şi dureri în văluri
În veşnică mişcare se sparg azi furioase,
De-a rîului înalte şi mult ripoase maluri,
Pe care odihneşte a tale scumpe oase.

II

O, dragă surioară! Plecînd de lîngă mine,
Departe, în eternul lipsit de griji şi trudă,
Lasă-mi în dar, iubito, virtuţi care la tine,
Împodobeau viaţa-ţi, ce-a fost şi e de laudă.
Aş vrea să-ţi moştenesc a ta sfîntă răbdare,

Ce cu neînfrînată forţă putea ca să susţină
Un suflet bun şi vesel, să plîngă nu e-n stare,
Deşi-n slăbuţul corp durerea nu-i puţină

III

Dă-mi încă, surioară, căci am multă nevoie
De acel curaj cuminte, domol, numai blîndeţe,
Care a făcut poteca, ducînd la datorie,
Sub paşi-ţi înverziţi, plină de frumuseţe.
Dă-mi firea-ţi cea bogată şi dezinteresată
Bunătate îngerească, dar de la Dumnezeu,
Ce iartă şi răul, pornit din iubire curată,
Inimă nobilă, bună, iartă-l şi pe al meu.

IV

A noastră despărţire, plină de întristare,
Scade puţin amarul ce ne-a fost cauzat
Suport nenorocirea, cu multă resemnare.
Din pierderea avută multeram mai învăţat
Contactul cu durerea, o, mult scumpă fetiţă!
A-mblînzit, potolind firea-mi cea aspră de sălbatic,
Iar viaţa-mi s-a-ndreptat spre altă năzuinţă,
Întărind credinţa în Cel atotputernic.

Pătate de lacrimi şi de cerneală şi pline de greşeli, cum erau versurile, îi aduseră o uşurare nespusă lui Beth, căci singura ei părere de rău fusese că făcuse aşa aepuţin pentru ceilalţi. Aceste rînduri păreau însă s-o încredinţeze ca viaţa ei nu fusese zadarnică şi că nu trebuia să moară cu deznădejdea în suflet. Cum stătea cu hîrtia în mînă, butucul căzu într-o parte. Jo se trezi din somn şi sări ca arsă în sus, aţîţă focul şi apoi veni în vîrful picioarelor, la patul lui Beth, sperînd că doarme.

— Nu dorm şi sînt aşa de fericită! Uite am găsit asta şi am citit-o. Ştiam că n-ai să te superi. Am însemnat eu chiar aşa de mult pentru tine Jo? întrebă ea, privind-o întrebător.

— Da, Beth dragă, foarte mult! Mai mult decît îţi pot spune prin vorbe.

Şi Jo, îşi puse capul pe pernă, lîngă al sorei ei.

— Atunci, n-o sa mai cred că mi-am risipit viaja. Nu sînt chiar atît de perfectă, pe cît mă socoţi tu, dar e drept ca am încercat să fac ce am crezut eu că e bine şi acuma, cînd e prea tîrziu s-o mai iau de la capăt, e o mare mîngîiere pentru mine să ştiu că cineva mă iubeşte aşa de mult şi are impresia că am ajutat-o în viaţă.

— Mai mult decît orice pe lume, Beth. Acum cîtava timp credeam că nu te pot lăsa să te duci de lîngă mine, dar acuma am înţeles că nu te pierd, că vei fi mereu alături de mine, că moartea nu ne poate despărţi.

— De asta nu mă mai tem de mult. Sînt sigură că am să fiu întotdeauna draga mea Beth, care te va iubi şi te va ajuta mai mult ca oricînd. Tu trebuie să-mi iei locul, Jo, şi să fii mereu lîngă mama şi tata. Ei vor căuta mîngîierile tale. Să nu-i părăseşti. Dacă ţi-e greu să lupţi singură, adu-ţi aminte că eu nu te uit şi că, mîngîindu-i pe ei, te vei simţi mai fericită, decît dacă ai scrie cărţi frumoase, ori dacă ai vedea toată lumea, căci iubirea e singura lucru pe care-l putem lua cu noi, cînd plecăm departe.

— Am să încerc, Beth.

Şi, din cînd în cînd, Jo renunţă la ambiţia ei de altădată, dedicîndu-se din tot sufletul unei alte ambiţii mai frumoase faţă de care cea dinţii e trecătoare stearpă fără bucurii adinei.

Şi cu acestea veni şi trecu primăvara, cerul se limpezi, pămîntul înverzi, florile se treziră iar vesele, dis-de-dimineaţă şi păsările călătoare se întoarseră la vreme, ca să-şi ia rămas bun de la Beth, care, ca un copil obosit, dar plin de încredere se prinde de mîinile celor care i-au condus paşii toată viaţa. Şi acum, în ceasul din urmă, tatăl şi mama ei o purtară plini de dragoste, prin valea umbrei şi o dădură lui Dumnezeu.

Numai în cărţi, cei de pe patul morţii rostesc cuvinte de care se va vorbi mai tîrziu, au viziuni sau par

transfiguraţi, şi cei ce au stat de multe ori de veghe la căpătîiul muribunzilor ştiu că sfîrşitul vine fără durere, ca somnul. Cum se rugase Beth „refluxul se duse uşor” şi în zori, la pieptul de la care supsese prima picătură de lapte, îşi dădu ultima ei suflare, cu un suspin, după ce-i privise cu drag pe toţi.

Cu lacrimi şi rugăciuni, mîinile iubitoare ale mamei şi surorilor o gătiră pentru somnul cel lung, pe care nu-l va mai tulbura moartea. Pe chipul brăzdat de suferinţă îşi făcuse iar loc seninătatea, căci, pentru ea, moartea era un înger alb şi zîmbitor, nu o arătare înspaimîntătoare.

Cînd se făcu dimineaţă, pentru întîia oară după atîtea luni, focul era stins. Jo nu mai era acolo şi în cameră era linişte deplină. Doar o pasăre cînta veselă pe o cracă înflorită. La fereastră ghioceii înfloreau ca de obicei, iar primăvara intra pe geam, dînd parcă binecuvîntarea ei chipului paşnic de pe perne, atît de paşnic, că cei care îl iubiseră atît de mult, zîmbiră printre lacrimi şi mulţumiră lui Dumnezeu că Beth s-a făcut în sfîrşit sănătoasă.

CAP. XVIII
ÎNCERCÎND SĂ UITE

Mustrarea făcută de Amy îi prinse bine lui Laurie, deşi, se înţelege, el n-a vrut s-o recunoască decît mult mai tîrziu. Rareori recunosc bărbaţii sfatul femeilor. Numai cînd s-au convins singuri că şi ei ar fi avut de gînd să facă exact la fel, atunci le urmează povaţa. Dacă le merge bine, jumătate din merit e al neputincioasei lor roabe dar dacă merg rău, toată vina o pun pe spinarea ei.

Laurie se întoarse la bunicul lui şi, timp de cîteva săptămîni, fu aşa de îndatoritor şi de cuminte, că bunicul se minună de schimbările pe care le făcură Nisa şi-l îndemnă să se mai întoarcă. Fireşte că tînărul ar fi fost fericit să-i poată urma îndemnul, dar pentru nimic în lume n-ar fi făcut

asta, după dojana pe care o primise. Era doar în joc amorul lui propriu şi, de cîte ori îl cuprindea dorul, îşi întarea hotărîrea luată, repetînd frazele, care îşi lăsaseră pecetie adîncă în sufletul său „Te dispreţuiesc”, „Fă ceva extraordinar, ca Jo să se îndrăgostească de tine, fără voia ei”.

Laurie se gîndi bine la cele ce-i spusese Amy şi în cele din urmă ajunse la concluzia că e într-adevăr leneş şi egoist, deşi îşi spunea el, cînd un om trece printr-o mare supărare, i se pot ierta anumite stări sufleteşti, pina se mai potoleşte puţin. Simţea că durerea legată de iubire a mai pierit din sufletul lui şi, cu toate că era sigur c-o va plînge pe Joe încă multă vreme, găsea că nu-i nevoie să poarte ostentativ haina de doliu. Jo nu voia să-l iubească, dar în orice caz nu putea s-o facă să-l respecte şi să-l admire, printr-o faptă care să-i dovedească, sus şi tare, că un „Nu” al unei fete nu-i poate nenoroci viaţa. Avusese întotdeauna de gînd să facă ceva măreţ şi sfatul lui Amy era cu totul de prisos. Aşteptase doar ca durerea iubirii să fie înmormîntată, după aceea putea să-şi ascundă inima sfişiată şi să se trudească mai departe.

După cum Goethe punea în versuri orice bucurie şi orice durere, tot astfel şi Laurie se hotărî să-şi aline prin muzică necazul lui de dragoste. Se hotărî deci să compună un Requiem, care să-i stoarcă lacrimi lui Jo şi să emoţioneze pe orice ascultător. Aşa încît prima oară cînd bătrînul îl găsi iar neliniştit şi nervos şi-l trimise să se plimbe, se duse la Viena, unde avea mulţi prieteni în lumea muzicală, şi se apucă de lucru, ferm hotărît să producă ceva ne mai auzit. Dar fie că durerea lui era prea puternică, pentru a se manifesta prin muzică, fie că muzica e prea eterică, pentru ca un muritor să-şi poată ridica o suferinţă pînă la ea, fapt este că el descoperi în curînd că Requiemul este peste puterile lui. Nu se găsea încă în dispoziţie de lucru. Avea nevoie să-şi mai limpezească ideile, fiindcă deseori, în mijlocul unei fraze muzicaie triste, se trezea fredonînd un cîtec de dans, care-i aducea grozav aminte de petrecerea

din Ajunul Crăciunului de la Nisa, mai ales de Francezul acela voinic, şi se lăsă şi de compoziţia tragică, pentru moment.

Apoi încercă să scrie o operă, fiindcă la început totul părea posibil, dar şi aici întîmpină greutăţi neprevăzute. Voia ca eroina să fie Jo şi se căzni să-şi amintească toate scenele duioase sau romantice ale iubirii lor, dar memoria îşi bătea joc de el, de parcă ar fi fost pusă pe posne. Nu-i veneau în minte decît ciudăţeniile, cusururile şi capriciile lui Jo. N-o vedea decît în atitudini care n-aveau nimic sentimental, măturind prin casă legată la cap cu un fular, bătîndu-se cu perna de pe sofa, sau repezindu-l şi potolindu-i pasiunea, ca doamna Gremnjidge din jDavid Copperfield. Laurie nu se putea ţine să nu rîdă şi imaginea tristă pe care se silea s-o zugravească dispărea. Jo nu voia să fie eroina de operă şi pace! Pînă cînd, în cele din urmă, se lăsă şi de această ocupaţie oftînd. „O, Doamne, mult mă mai chinuieşte şi fata asta”, şi se apucă de păr, în culmea disperării, cum face orice compozitor care se respectă.

Cînd se uită în jurul lui, în căutarea unei femei mai puţin rebele, pe care ar putea-o face nemuritoare prin muzică, memoria se grăbi să i-o aducă fără întirziere. Această arătare îşi schimba mereu trăsăturile, dar avea întotdeauna bucle aurii şi plutea uşor în faţa ochilor minţii lui, într-un nor diafan de trandafiri, păuni, căluţi albi şi panglici albastre. Nu dădu un nume acestei umbre, ci îi spuse numai „eroina”. Se îndrăgosti de ea, pe cît era în stare, şi, înzestrind-o cu toate darurile din lume, o scoase teafără din încercări, ce ar fi nimicit pe orice altă muritoare.

Datorită acestui motiv de inspiraţie, cîtăva vreme totul merse de minune, dar, după un timp, lucrul îşi pierdu farmecul şi Laurie uita să compună, stînd visător cu tocul în mînă, ori rătăcind prin oraşul cel vesel, în căutare de idei noi sau poate pentru a se linişti, căci în iarna aceea nu era în toate apele lui.

Nu compuse mult, dar gîndi mult, conştient de o schimbare ce se petrecuse în el, fără voia lui.

„Se vede că fierbe geniul în mine. «Am să-l las să fiarbă, să vedem ce iese”. Avea totuşi o bănuială ascunsă că nu e geniul, ci ceva cu mult mai obişnuit. De orice natură ar fi fost această „fierbere” din sufletul lui, fapt este că Laurie fu din ce în ce mai nemulţumit de viaţa zvăpăiata pe care o ducea şi dori să aibă ceva serios de Jucru, o munca adevărată, căreia să i se dedice cu trup şi suflet. În cele din urmă, ca om de bun simţ ce era, ajunse la concluzia că nu oricine, căruia îi place muzica, e un compozitor. Intorcîndu-se de la una din operele lui Mozart, minunat cîntată la Opera de stat, le răsfoi şi pe ale lui, cîntă la pian cîteva pasaje mai bune, se uită apoi ţintă la busturile lui Mendelsohn, Beethoven şi Bach, care-l priviră cu indulgenţă, apoi deodată luă foile una cîte una şi le rupse pe toate, iar cînd ultimele bucăţele de hîrtie îi căzură din mînă, îşi zise fără părere de rău:

— Are dreptate! Talentul nu e geniu, orice ai face! Opera aceea mi-a luat toate speranţele, că voi putea compune ceva de valoare, după cum Roma i-a luat speranţele ei şi nu vreau să mai fiu un fanfaron. Dar ce să fac eu acuma?

Chestiunea părea foarte complicată, aşa încît Laurie, mai, mai că ar fi dorit sa fie silit să-şi cîştige pîinea de toate zilele. Acum era momentul „să se ducă la dracu , cum zicea el uneori, cu o expresie tare, fiindcă avea bani mulţi, dar nu ştia ce să facă cu ei şi diavolul e gata să-şi vîre coada, cînd un om stă degeaba. Bietul băiat avu ispite şi din afară şi dinăuntru, dar se ţinu bine, căci oricît ar fi preţuit libertatea, preţuia şi mai mult încrederea pe care ceilalţi o aveau în el. Cuvîntul dat bunicului lui şi dorinţa de a se putea uita drept în ochii femeilor care-l iubesc şi de a le spune cu capul sus: „Toate bune”, îl ajutară să iasă viu şi nevătămat din aceste încurcături.

Desigur că vreo doamnă Grundy va zice:

„Nu cred! Băieţii sînt băieţi, tinerii se ţin de nebunii şi femeile nu trebuie să se aştepte la minuni”. Îmi închipui că nu ne crezi, doamnă Grundy, dar e adevărat, cu toate

astea. Femeile fac o mulţime de minuni şi sînt convinsă că ele ar fi în stare chiar să îndrepte omenirea spre o cale mai bună, dacă ar refuza să repete şi să creadă asemenea vorbe, cu atît mai bine! Tinerii să se ţie de nebunii, dacă vor, dar mamele, surorile şi prietenii trebuie să nu-i lase să facă prea multe, pentru ca neghina să nu înăbuşe grîul, păstrînd credinţa în realitatea virtuţilor, care fac ca un bărbat să e bărbat în ochii unei femei. Dacă femeilor le place să se înşele singure cu astfel de iluzii, să le lăsăm în pace, fiindcă fără ele ar dispărea jumătate din frumuseţea vieţii şi ne-am pierde speranţele în băieţi curajoşi şi cu inima bună, care-şi iubesc mamele, mai mult decît pe ei înşişi şi nu le e ruşine s-o mărturisească. Laurie îşi închipuia că-i îrebuie.ani de zile, ca s-o uite pe Jo, dar, spre marea lui mirare, descoperi că-i vine din ce în ce mai uşor. La început nu-i venea să creadă că e adevărat şi fu furios pe el însuşi. Inima nu mai voia să-l doară. Continuă să se vindece cu o repeziciune care-l uimea şi, în loc să încerce să uite, se trezi încercînd să-şi aducă aminte. Nu prevăzuse această întorsătură a lucrurilor şi nu era deloc pregătit pentru ea. Era dezgustat de el însuşi, mirat că poate fi aşa de uşuratic şi în acelaşi timp uşurat, dar dezamăgit, pentru că-şi revine aşa de uşor, dintr-o lovitură atît de puternică. Încercă să aţîţe iar tăciunii fostei lui iubiri, dar aceştia nu voiau deloc să se aprindă. Dădeau doar o căldură plăcută care-i trecea prin tot corpul, fără să-i producă emoţii şi, în cele din urmă, fu silit să recunoască adevărul. Pasiunea sa de licean se transformase într-un sentiment cu mult mai liniştit şi duios, trist, deşi mai purta încă pică lui Jo. Dar şi asta avea să treacă cu vremea şi-i va păstra doar o iubire de frate, pînă la sfîrşitul vieţii lui. La cuvîntul de „frate”, el zîmbi şi se uită o clipă la portretul lui Mozart din faţa lui.

— Da, el a fost într-adevar un om mare, căci, atunci cînd nu putu avea pe una dintre surori, o luă pe cealaltă şi fu fericit.

Laurie nu rosti vorbele acestea, dar le gîndi, şi, o clipă după aceea, se uită la inelul mic pe care-l purta în deget, zicîndu-şi:

— Nu, să nu fac asta. N-am uitat încă şi nu voi uita niciodată. Mai încerc o dată şi, dacă nici acum nu reuşesc, atunci...

Lăsînd fraza neterminată, luă toc şi hîrtie şi începu să-i scrie lui Jo, spunindu-i că nu poate face nici un pas, cîtă vreme mai are insă o farîmă de nădejde că ea se va răzgindi. N-ar putea, n-ar vrea să-l iubească şi să-l lase să vie acasă, fericit? Aşteptînd răspunsul, nu fu în stare să facă nimic, de nerăbdător ce era. Sosi în cele din urmă şi răspunsul mult dorit, care spunea hotărît. Jo nu putea şi nu voia să-l iubească. Trăia acum numai pentru Beth şi mei nu dorea să mai audă de cuvîntul „dragoste”. Apoi îl ruga să fie fericit cu altcineva, dar să păşţreze un colţişor în inima lui şi pentru Jo, sora lui cea iubitoare. Într-un post-script, îl ruga să nu-i spună lui Amy că Beth e mai rău. Avea să se întoarcă la primăvară şi nu era nevoie să-i întristeze restul zilelor, pe care le mai avea de petrecut în străinătate. O să fie şi aşa vreme destulă, să se întristeze, spunea ea, dar Laurie să-i scrie des, ca să nu se simtă prea singura şi apăsată de dor.

— Aşa am să fac. Biata fetiţă! Tristă întoarcere acasă va avea.

Şi Laurie se aşează la birou, ca şi cum a-i scrie lui Amy ar fi fost sfîrşitul cel mai potrivit al frazei pe care o lăsase neterminată cu cîteva săptămîni în urmă.

Dar nu scrise în ziua aceea, căci, căutînd prin sertare, dădu peste ceva, care-i schimbă hotărîrea. Amestecate printre note de plată, paşapoarte şi hîrtii de afaceri de tot felul, gasi nişte scrisori de ale lui Jo şi, într-o altă despărţitură, trei bilete de la Amy, legate cu grijă, cu o panglică albastră, care amintea de trandafirii ofiliţi, păstraţi cu atenţie într-un plic. Cu un zîmbet uşor, Laurie strînse toate scrisorile de la Jo, le îndoi şi le puse frumos într-un sertar al biroului, apoi căzu pe gînduri, învirtind inelul în

deget. După cîteva clipe îl scoase încet, îl puse alături de scrisori, încuie sertarul şi se duse să asculte Messa, de la Catedrala Sfintul Ştefan, avînd parcă impresia că vine de la o înmormîntare. Şi, cu toate ca nu era copleşit de durere, i se păru mai potrivit să-şi petreacă astfel timpul, decît să scrie bilete dulci domnişoarelor.

Corespondenţa continuă fără încetare şi toată primăvara veniră şi se duseră scrisori, cu o regularitate de ceasornic. Laurie îşi vîndu busturile, puse pe foc opera şi se întoarse la Paris, sperînd că cineva va veni acolo. Ar fi plecat la Nica cu primul tren, dar nu îndrăznea, pînă nu-l chema ea. Şi Amy nu-l chema, fiindcă tocmai acuma trecea prin anumite încercări şi nu voia să aibă în faţă ochii iscoditori ai „băiatului nostru”.

Fred Vaughn se întoarse şi-i puse întrebarea la care ea hotărîse să răspundă „Da!” Acuma însă îi spuse: „nu, îmi pare rău”, cu blîndeţe, dar fără şovăire. I se părea că banii şi o situaţie strălucită nu pot potoli dorul din sufletul ei, unde se amestecau speranţe şi temeri duioase. Îi reveneau mereu în minte cuvîntele lui Laurie: „Fred e un băiat bun, dar nu e omul care credeam că-ţi place ţie”, apoi privirea lui, cînd le rostise, şi vorbele ei, pe care nu le înfrumuseţase, dar pe qire el le înţelesese atît de bine: „Am să mă mărit pentru bani”. Îi venea să plîngă, cînd îşi aducea aminte, şi ar fi vrut să-şi ia înapoi vorbele, care erau aşa de puţin potrivite pentru o femeie. Nu voia ca Laurie să-şi închipuie că e o fată interesată, fără inimă. Nu mai ţinea să ajungă o „doamnă din lumea mare”. Se mulţumea doar să fie o femeie iubită. Era fericită, că el nu se supărase pe ea, după lucrurile îngrozitoare pe care i le spusese, ci dimpotrivă era şa de bun şi de înţelegător. Scrisorile lui îi aduceau mare mîngîiere, căci veştile de acasă veneau foarte neregulat şi n-o mulţumeau pe deplin, ca ale lui. Nu era pentru ea numai o plăcere, ci şi o datorie să-i răspundă, căci bietul băiat era singur şi nu-l mai alinta nimeni, de cînt Jo era aşa de rea cu el. Ar fi trebuit să facă o sforţare şi să-l iubească, doar nu era mare lucru. Multe fete ar fi fost

mîndre, să ştie că un băiat aşa de drăguţ ca Laurie ţine la ele, dar Jo nu făcea niciodată ceea ce face toată lumea, aşa că lui Amy nu-i rămînea decît să fie bună cu el, să se poarte ca o soră.

Dacă toţi fraţii ar avea surori iubitoare ca Amy, desigur că ar fi nişte fiinţe cu mult mai fericite decît sînt. Amy nu-l mai certa, îi cerea părerea în diverse chestiuni. O interesa tot ce făcea el, îi trimitea mici daruri şi cîte două scrisori pe săptămînă, cu o mulţime de descrieri amănunţite, de tot ce se întîmplă acolo, însoţite de desene. Puţine surori fac fraţilor lor cinstea de a le puria scrisorile în buzunar, de a le citi şi reciti cu grijă, plîngînd, cînd erau prea scurte şi sărutîndu-le, cînd erau lungi. Cred că nu mai e nevoie să adăugăm că Amy se comporta exact în felul acesta, în orice caz, era mai palidă şi mai gînditoare în primăvara aceea. N-o mai interesa „societatea” şi se ducea de multe ori să deseneze singură. Cînd venea acasă, nu prea avea ce arăta. Probabil că studia natura, stînd ceasuri întregi cu mîinile în poală, pe terasa de la Valrosa, sau desena cu gîndul aiurea, tot ce-i trecea prin cap: un cavaler voinic săpat pe o piatră de mormint, un tînăr adormit în iarbă, cu pălăria pe ochi, sau o fată cu păr inelat în rochie de gală, plimbindu-se printr-o sală de bal, la braţul unui «Ibmn înalt amîndouă figurile fiind doar nişte pete, o mărturie a discreţiei artistului, aşa cum cerea ultima moda în artă.

Mătuşa ei îşi închipuia că-i pare rău de răspunsul pe care i-l dăduse lui Fred, dar Amy, văzînd că în zadar tăgăduieşte şi ştiind că nu-i poate explica, o lăsă să creadă ce vrea şi-i scrise lui Laurie că Fred a plecat în Egipt. El înţelese, păru uşurat şi-şi zise, dînd din cap:

— Eram sigur că are să se răzgîndească. Bietul băiat! Am trecut şi eu prin toate astea şi-l înţeleg.

Laurie oftă din adîncul inimii, şi, prin aceasta, parcă se descărca de o datorie faţă de trecut. Apoi îşi puse picioarele pe divan, să guste din plin scrisoarea lui Amy.

În vreme ce în străinătate se petreceau aceste schimbări, acasă se apropia nenorocirea; dar scrisoarea în

care spuneau că Beth se duce, nu ajunse niciodată lui Amy şi, cînd primi pe cea de a doua, crescuse de mult iarba pe mormîntul sorei ei. Era la Vevey, cînd îi veniră aceste veşti triste, căci în mai îi gonise căldura de la Nisa şi porniseră spre Elveţia, trecînd prin Genova şi pe la lacurile din Nordul Italiei. Suportă ştirea cu resemnare şi se supuse voinţei familiei, care-i spunea să stea pe loc, fiindcă tot nu mai ajungea la vreme acasă, să-şi ia rămas bun de la Beth şi să lase în seama timpului, ca să-i îndulcească suferinţa. Dar îşi simţea inima grea. Ar fi vrut să fie acasă şi în fiecare zi se uita cu dor peste lac şi aştepta pe Laurie să vină, s-o mîngîie.

Curînd după aceea, Laurie veni într-adevăr, căci în aceeaşi zi fuseseră expediate amîndouă scrisorile, dar, el fiind în Germania, a lui făcuse mai mult timp pe drum. Cum o primi, Laurie îşi făcu rucsacuî, îşi luă ziua bună de la tovarăşii lui de drum şi plecă, să-şi ţină făgăduiala, cu o inimă plină de bucurie şi de durere, de speranţă şi de neîncredere.

Cunoştea bine oraşul Vevey, şi, cum ajunse barca la ţărm, se îndreptă cu pas grăbit spre la Tour, unde stătea familia Carrol „en pension”. Valetul era disperat, că toată familia plecase, să facă o plimbare pe lac. După o clipă de gîndire, îi spuse că poate „*la blonde mademoiselle*” să fie în grădina castelului. Dacă „monsieur” e aşa de bun să ia puţin loc, o pofteşte, cît ai clipi din ochi. Dar „monsieur” nu putea să aştepte „cît ai clipi din ochi”. Îl lăsă cu fraza începută şi porni să caute singur pe „*mademoiselle*”.

Era o grădină frumoasă pe marginea lacului, cu castani bătrîni ce foşneau, de cîte ori îi mîngîia vîntul cu iederă ce se căţăra pretutindeni, jar umbra neagră a turnului întuneca pînă departe apa însorită. Într-un colţ, lîngă zidul lat şi jos ce o împrejmuia, era o bancă. Acolo venea deseori Amy, cu lucrul sau cu cartea, încercînd să se mîngîie cu priveliştea minunată din faţa ei. Aci stătea şi acum, sprijinindu-şi capul în mînă, cu inima plină de dor, şi cu ochii grei de plîns, gîndindu-se la Beth şi întrebîndu-se de ce nu vine Laurie.

Nu-i auzi pasul prin curte, nici nu-l văzu oprindu-se sub arcadă, unde gangul subteran răspunde în grădină. El rămase pe loc o clipă şi o privi cu alţi ochi, cu ochii care vedeau ceea ce nu mai văzuse nimeni pînă atunci, duioşia din inima lui Amy. Toată fiinţa ei vorbea numai de dragoste şi de durere. Scrisorile pătate de lacrimi din poală, panglica neagră din păr, suferinţa şi răbdarea ce i se citea pe faţă chiar şi cruciuliţa de ebonit de la gîtul ei îl mişcă pe Laurie, căci era de la el, şi era singura podoabă pe care o purta. Chiar de ar fi fost îngrijorat de cum U va primi ea, bănuielile i se risipiră, în momentul cînd ea ridică capul şi-l văzu, căci, lăsînd să cadă toate pe jos, dădu fuga la el şi-l luă de gît, zicînd cu o voce înnecată de emoţie:

— O, Laurie! Ştiam că ai să vii.

Aceste vorbe lămuriră tot, căci, stînt tăcuţi unul lîngă altul, capul cel negru plecîndu-se cu un aer protector asupra capului blond, Amy simţi că nimeni ca Laurie n-o putea mîngîia şi sprijini, şi Laurie îşi spuse că Amy e singura femeie din lume, care poate să ia locul lui Jo şi să-l facă fericit.

O clipă după aceea, Amy fu iar la locul ei şi, în vreme ce ea îşi usca lacrimile, Laurie strînse hîrtiile împrăştiate şi scrisorile cu colţuri roase, ca şi schiţele de. pe iarbă îi spuneau că poate avea speranţe de viitor. Cînd se aşeză jos, lîngă ea, Amy se simţi iar timidă şi se înroşi aducîndu-şi aminte de ce făcuse cu cîteva clipe mai înainte.

— Nu m-am putut opri să nu-ţi sar de gît. Mă simţeam aşa de singură şi de tristă şi-mi părea aşa de bine, că te văd. Îţi închipui, să ridic capul, să te văd în faţa mea, tocmai cînd începusem să mă tem că nu mai vii, zise ea, încercînd cu greu să-şi ascundă emoţia.

— Cum am auzit vestea tristă, am pornit spre tine. Aş vrea să-ţi spun un cuvînt de mîngîiere pentru pierderea dragii noastre Beth, dar nu ştiu...

Şi Laurie se simţi şi el timid deodată şi nu mai putu merge mai departe. Ar fi vrut ca Amy să-şi lase capul pe umărul lui şi să plîngă, să se uşureze, dar nu îndrăzni să

spună asta. Îi luă doar mîna şi i-o strînse într-ale lui, şi asta însemna mai mult decît orice cuvinte.

— Nu-i nevoie să spui nimic, şi asta e destul, zise ea cu voce dulce. „Beth e fericită acolo sus. Nu trebuie să ne pară rău, că s-a dus, dar mă îngrozesc, cînd mă gîndesc la întorsul acasă, deşi mi-e foarte dor de ei. Eh, să nu mai vorbim de asta acum. Mă face să |>ling şi vreau să mă distrez, cît stai tu aici. Trebuie să pleci curînd înapoi?

— Dacă ai nevoie de mine, nu, dragă.

„Cum să n-am nevoie! Mătuşa şi Flo sînt foarte drăguţe, n-am ce zice, dar tu eşti ca un frate pentru mine şi ar fi aşa bine să te am mai mult timp lîngă mine.

Amy vorbea ca un copil cu inima grea de dor, că lui Laurie îi pieri deodată timiditatea şi o mîngîie, cum fusese ea învăţată ueasă.

— Biata fetiţă! S-a îmbolnăvit de atîta supărare. Las' că am eu grijă de ea! Nu mai plînge! Vino să ne plimbăm puţin prin grădină. E cam rece vîntul ăsta. Nu trebuie sa stai pe loc, zise el, pe ţin ton dezmierdător, care-i plăcea lui Amy.

Îi legă pălăria şi, trecîndu-i un braţ pe sub al lui, începură să se plimbe în sus şi în jos, pe poteca însorită, sub castanii cu frunze fragede. Laurie se simţea mai la largul lui, cînd mergea, şi Amy găsea că e foarte plăcut să te sprijini de un braţ puternic, să-ţi zîmbească un chip prietenos şi să auzi o voce dragă, care-i vorbeşte numai ei.

Grădina aceasta ciudată mai văzuse multe perechi de îndrăgostiţi şi, aşa cum era, plină de soare şi închisă între ziduri groase, părea făcută parcă anume pentru ei. Nu-i vedea nimeni decît turnul înalt, iar lacul larg, încredinţîndu-se de vînt, purta pînă deaprte ecoul vorbelor lor. Timp de o oră, cei doi stătură de vorbă, se plimbară, se odihniră pe marginea zidului, pătrunşi de farmecul clipei pe care o trăiau şi, cînd un clopot foarte puţin romantic, îi vesti că se apropie ora mesei, Amy simţi că lasă în uriqă toată povara ei de singurătate şi de suferinţă.

În clipa în care doamna Carrol văzu faţa zîmbitoare a fetei, se lămuri îndată şi-şi zise:

„Acuma înţeleg eu! Fata se prăpădea de dorul lui Laurence. Maică Precistă! Şi eu care nu vedeam nimic!”

Cu o discreţie demnă de laudă, mătuşa nu le arătă că s-a luminat acuma asupra cauzei tristeţii ei, ci-l pofti pe Laurie să mai rămîie cu ei şi Amy o rugă să se îngrijească de el, iar ea îşi îndeplini îndatorirea, cu un farmec şi o drăgălăşenie nespusă.

La Nisa, Laurie îşi pierdea vremea şi Amy îl certa. La Vevey, Laurie nu stătea niciodată degeaba, ci se plimba, călărea, vîslea sau citea, cu o rîvnă fără pereche, iar Amy admira tot ce făcea el şi-i urma exemplul, pe cît putea, zicîndu-şi, şi unul şi celălalt, că schimbarea se aatoreşte climatului.

E drept, mişcarea în aerul viu şi proaspăt le făcea bine la amîndoi şi în curînd apărură semnele schimbării ce se petrecea în sufletul lor. Acolo, sus, printre dealurile nemuritoare, căpătară o viziune mai limpede a vieţii şi a datoriei faţă de semenii lor. Vîntul răcoritor ducea departe îndoieli deznădăjduite închipuiri înşelătoare, neguri mohorîte, soarele cald de primăvară aducea năzuinţi noi, speranţe duioase şi gînduri bune, lacul părea să spele toate necazurile trecutului, iar munţii bătrîni îi priveau de sus, cu bunătate şi le spuneau: „Iubiţi-vă, copii!

Cu toată durerea care venise de curînd asupra lor fu o epocă foarte fericită, aşa de fericităucă Laurie nu îndrăznea s-o tulbure cu vorbe, poate nelalocul lor. Îi trebui cîtăva vreme, pînă să-şi vină în fire din uimirea care-l cuprinsese, dîndu-şi seama că i-a trecut de tot ceea ce credea el ca va fi „prima şi ultima iubire”. Se dezvinovăţi faţă de el însuşi de această aparentă necredinţă, gîndindu-se că sora lui Jo e acelaşi lucru cu Jo şi zicîndu-şi că i-ar fi imposibil să iubească pe altcineva decît pe Amy, aşa de repede şi aşa de puternic. Prima lui iubire fusese aprigă, furtunoasă. Acum, uitîndu-se înapoi, i se părea că trecuseră mulţi ani de atunci şi o privea cu un sentiment de milă amestecată cu părere de rău. Nu-i era ruşine de ea, dar acum, după ce trecuseră clipele de suferinţă, se gîndea la ea, ca la o experineţă

oarecare din viaţa lui. A doua lui iubire avea să fie potolită, fără accente deznădăjduite.

La ce ar fi servit o scenă ca aceea cu Jo, cînd lui Amy nu mai trebuia să-i spună că o iubeşte. Ea înţelesese şi-i dăduse doar de mult răspunsul. Lucrurile decurseră aşa de firesc, că nimeni n-ar fi avut nimic de zis, ba dimpotrivă, toată lumea ar fi fost mulţumită, chiar şi Jo, căci, cînd prima noastră pasiune a fost înăbuşită sîntem mai prudenţi la a doua încercare, şi astfel trecură zilele, una după alta, şi Laurie se bucura din plin de fiecare oră, lăsînd în seama timpului acele vorbe care trebuiau să pună capăt primei şi celei mai frumoase părţi a romanului său de dragoste.

Îşi închipuise că Je dănouement" avea să aibă loc în grădina castelului pe lună, dar se întîmplă tocmai pe dos, căci evenimentul avu loc în barcă, la amiaza, în cîteva cuvinte. Se plimbaseră toată dimineaţa pe lac, de la întunecatul St. Gingolf la Montreux cel însorit, avînd Alpii Savoiei de o parte, Mont St. Bernard şi Dent du Midi de cealaltă, Vevey în vale şi Lausane departe, peste deal. Deasupra capului, un cer albastru iară pată, dedesubt lacul adînc şi mai albastru însemnat cu puncte albe, bărci ce aduceau a pescăruşi.

Vorbiră de Bonnirard cînd trecură pe lîngă Chillon şi de Rousseau, cînd îşi ridicară privirea spre Clarens, unde scrisese el La nouvelle Heloise. Niciunul n-o citise, dar ştiau că e o poveste de dragoste şi amîndoi se întrebară în sinea lor dacă e tot aşa de frumoasă ca a lor. În tăcerea care se lăsă între ei, Amy îşi muie degetele în apă, şi cînd ridică capul, Laurie se sprijinea în vîsle şi se uita la ea cu o privire care o făcu să zică repede, doar ca sş spună ceva:

— Trebuie să fii obosit. Odihneşte-te puţin şi lasă-mă pe mine să văslesc. N-are să-mi strice că, de cînd ai venit, eu stau ca o prinţesă şi nu fac nimic.

— Nu sînt obosit, dar, dacă vrei, ia şi tu o vîslă. Uite, vino incoace! E loc pentru amîndoL Eu am să stau mai spre mijloc, să nu se răstoarne barca, răspunse Laurie, avînd aerul că-i place propunerea ei. Amy îşi dădu seama că n-a

îndreptat prea mult lucrurile cu fraza ei, dar se aşează totuşi lîngă el, îşi dădu părul din ochi şi, luă vîsla.

Vîslea bine, după cum bine făcea multe lucruri, şi, cu toate că ea trăgea cu amîndouă mîinile şi Laurie cu una singură, vîslele se mişcau în tact şi barca înainta lin.

— Ce bine vîslim împreună!, zise Amy, care nu ţinea de loc să tacă în acest moment.

— Aşa de bine, încît aş vrea să vîslim mereu la aceeaşi barcă. Vrei Amy? zise el cu multă dragoste.

— Da, Laurie! răspunse ea Foarte încet.

Apoi se opriră amîndoi şi prin îmbrăţişarea lor, întregiră peisajul pitoresc din jurul lor, cu o scenă duioasă de iubire omenească.

CAP. XIX
SINGURĂ-SINGURICĂ

Fusese uşor să promită că se va jertfi pe ea pentru alţii, atîta timp cît trăise într-adevăr numai pentru surioara ei dragă şi-şi simţea inima şi sufletul mai curate cînd avea în faţă exemplul ei dulce; dar cînd nu-i mai auzi vocea, cînd se sfîrşise cu lecţia de fiecare zi şi cînd fiinţa iubită nu lăsase în urmă decît singurătate şi dureri, atunci Jo găsi că-i e foarte greu să-şi ţină făgăduiala. Cum putea ea să „Mîngîie pe tata şi pe mama”, cînd ea însăşi simţea atît de mult lipsa sorei ei, şi-i era dor de ea. Cum putea „să aducă voie bună în casă” cînd toată lumina, căldura şi bucuria ei părea că au părăsit-o o dată cu Beth. Şi unde în lume putea „să se găsească o muncă folositoare şi frumoasă”, care să înlocuiască acea străduinţă pornită din iubire, care era ea însăşi o răsplată. Căută să-şi faca orbeşte datoria, revoltîndu-se însă în fundul sufletului ei, căci i se părea nedrept ca puţinele ei bucurii să fie lot mai puţine la număr, iar îndatoririle tot mai apăsătoare şi viaţa cu atît mai grea, cu cît se trudea mai mult. De ce unii oameni să se bucure

numai de lumină, şi alţii numai de întuneric? Nu era drept! Ea îşi dădea mai multă osteneală decît Amy să fie bună şi cu toate astea viaţa o răsplătea numai cu dezamăgiri şi suferinţe.

Biata Jo! Fură zile tare grele pentru ea! O apuca disperarea, cînd se gîndea că trebuie sa-şi petreacă toată viaţa în casa asta tăcută, mereu cu aceleaşi îndatoriri pe cap, cu aceleaşi griji monotone de fiecare zi şi cu aceleaşi plăceri, care n-aduceau nimic nou.

„Nu mai pot! Nu mai pot! Eu n-am fost făcută pentru o astfel de viaţă şi într-Q zi am să-mi pierd răbdarea şi am să fac ceva nesocotit, dacă nu vine cineva să mă ajute”, îşi zise ea, cînd primele ei sforţări păreau că izbesc în gol şi o cuprinse o deznădejde cumplită, aşa cum se întîmplă oamenilor înzestraţi cu o voinţa puternică, atunci cînd se văd siliţi să o cedeze în faţa inevitabilului.

Totuşi veni cineva, s-o ajute, deşi Jo nu înţelese la început că ea este îngerul ei păzitor, pentru că îi apărea într-o forma prea bine cunoscută, ca să-i ghicească menirea. Deseori, noaptea, se deştepta tresărind, crezînd că a strigat-o Beth, dar cînd se uita şi vedea patul ei gol, începea să plîngă, chemînd-o cu ajnărăciunea unei dureri ce nu se potoleşte „Beth scumpă! întoarce-te, întoarce-te”. Jo nu întindea însă zadarnic braţele după ea, căci mama ei, care-i auzea chemarea în şoaptă, venea şi-o mîngîia cu dezmierdări pline de iubire, cu lacrimi care aminteau de o durere mai mare decît a lui Jo şi şoapte întretăiate de suspine, mai vorbitoare decît o rugăciune. Momente sfînte, cînd o inimă vorbea inimii în puterea nopţii, cînd suferinţa devenea o binefacere, care purifică durerea şi întăreşte iubirea. Lui Jo i se păru acum povara mai uşoară, datoria devenea mai plăcută şi viaţa putea fi suportată mai uşOr, la adăpostul sigur al braţelor mamei ei.

Cînd i se mai potoli suferinţa inimii, încercă să-şi liniştească gîndurile. Într-o bună zi se duse în birou şi, plecîndu-se peste capul cărunt, care se ridicase s-o privească în ochi, cu un zîmbet liniştit, ea zise cu umilinţă:

— Tată, vorbeşte-mi cum îi vorbeai altădată lui Beth. Am nevoie mai mult decît ea de sfaturile dumitale, fiindcă am păcătuit.

— Draga mea, nimic nu mă mîngîie mai mult decît rugămintea ta, răspunse el cu un tremur în voce, înconjurîndu-i mijlocul cu braţele, ca şi cum şi el ar fi avut nevoie de ajutor şi i-ar fi fost teamă să-l ceară.

Atunci, stînd pe scăunelul lui Beth, alături de tatăl ei, Jo îi povesti toate necazurile ei, toate sforţările ei zadarnice de a fi bună, care-o descurajaseră. Îi mai spuse de toată acea necredinţă a ei care făcuse ca viaţa ei să i se pară un întuneric fără margini şi de toată acea tristă rătăcire, pe care noi o numim deznădejde.

Ea îi arătă că are încredere deplină în el, iar el o ajută din toată inima, şi amîndoi se simţiră mai mîngîiaţi, căci venise vremea cînd putea sta de vorbă, nu ca tată şi fiică, ci ca bărbat şi femeie, care se înţeleg şi se iubesc unul pe altul. Petrecu clipe fericite acolo, în biroul cel vechi, pe care Jo îl numea „biserica cu un singur membru”, de unde ieşea cu forţe noi şi cu mai multă voie bună, căci părinţii care învăţaseră pe un copil să aştepte fără teamă moartea, încercau acum să înveţe pe altul să întîmpine viaţa cu încredere.

Îi mai veni ajutor lui Jo şi din altă parte, şi amime din îndatoririle şi bucuriile umile, dar sănătoase ale casei, pe care se învăţa cu încetul să le cunoască şi să le preţuiască. Măturile şi cîrpele de pahare nu i se mai păreau nesuferite ca altădată, fiindcă Beth se folosise de ele şi ceva din spiritul ei de gospodină părea că mai trăieşte încă în pămătuful de praf şi în peria veche, pe care n-o aruncară niciodată. Folosindu-se de ele, Jo se trezi fredonînd cîntecele pe care le fredona Beth, imitînd firea ei rînduită, îndreptînd ici un covor, aşezînd dincolo un scaun, mici gesturi care dădeau un aer de bună stare şi de ordine, aceasta fiind primul pas spre a face casa fericită. Ea nu-şi dădea seama de această stare de lucruri, pînă cînd într-o

bună zi Hannah îi luă mîna i-o strînse cu căldură într-a ei, zicînd:

— Tare mai eşti bună, domnişoară! Vrei să nu ne mai fie dor de mieluşelul nostru drag. Noi nu vorbim mult, dar vedem tot. Are să te răsplătească Dumnezeu pentru fapta dumitale bună. Ai să vezi.

Pe cînd lucrau împreună, Jo băgă de seamă ce mult se schimbase Meg, de cînd se măritase, ce frumos ştia să vorbească, ce bine cunoştea gîndurile şi sentimentele ce fac cinste unei femei, ce ferîcită era alături de soţul şi copii ei şi ce mult se ajutau unul pe altul.

— Aşadar, căsătoria nu-i lucru rău la urma urmei. Mă întreb dacă, măritîndu-mă, aş ajunge să fiu măcar pe jumătate aşa de pricepută, cît eşti tu, zise Jo, în timp ce făcea un zmeu pentru Demi, în camera copiilor, unde era o harababură fără margini.

— Dar nici nu începe vorbă, şi asta ar scoate tocmai la iveală latura ta duioasă. Eşti ca o castană. Ai ţepi pe dinafară şi eşti moale pe dinăuntru, iar miezul e dulce, dacă poţi ajunge la el. Iubirea ar face să cadă coaja şi să iasă la lumină acest sîmbure.

— Şi gerul deschide castanele, doamnă, şi e de ajuns să le scuturi, ca să cadă jos. Orice băiat se poate duce să culeagă şi, dacă mă bagă în sac, ce-mi pasă mie, i-o întoarse Jo, lipind înainte la zmeu, pe care nici un cuvînt din lume nu-l putea ridica vreodată, căci Daisy se legase de el, în loc de coadă.

Meg rîse, îi păru bine că vede o licărire din vioiciunea de altădată a lui Jo, dar găsi că e de datoria ei să-şi menţie punctul de vedere, prin tot felul de argumente, dintre care cel mai puternic erau copiii, pe care Jo îi iubea nespus de mult. Inima lui Jo, grea de suferinţă, era ca acea castană coaptă, cu care am asemănat-o, dar nu unui băieţel îi era dat s-o scuture din copac, căci în curînd mîna unui bărbat în toată firea avea s-o desprindă uşor de pe cracă şi, deschizînd cu grijă coaja, avea să vadă că miezul e sănătos şi dulce. Dacă ar fi bănuit acest lucru, Jo s-ar fi închis şi mai

mult în ea însăşi şi ar fi fost mai ţepoasă ca oricînd, dar din fericire nu se gîndea la ea, aşa încît, cînd veni vremea, căzu singură ca o castană coaptă.

Dacă Jo ar fi fost eroina unei povestiri cu scop moral, desigur că ar fi trebuit să devină acum sfîntă, să renunţe la viaţa ei lumească şi să pornească să predice, cu o cămaşă de penitentă pe ea şi cu cărţi de rugăciuni în buzunar. Dar Jo nu era o eroină de roman. Era doar o fată ca toate fetele, care se luptă cu viaţa şi era aşa, cum îi era firea, cînd tristă sau veselă, cînd nepăsătoare sau plină de energie. Desigur e foarte uşor să spui că vrei să fii bun, dar deodată nu se poate ajunge la rezultat, ci trebuie să depui sforţări îndelungate, ca să te vezi pe drumul cel bun. Pînă acum, Jo învăţase să-şi facă conştiincios datoria şi să se simtă foarte nenorocită, cînd nu şi-o face; dar să şi-o îndeplinească cu voie bună, asta era cu totul altceva. Spusese de multe ori că vrea să facă ceva extraordinar, oricît de greu ar fi. Acum i se îndeplini dorinţa, fiindcă ce putea fi mai frumos decît să-şi închine viaţa părinţilor ei şi să încerce să aducă fericire în casă? Şi dacă mai avea să învingă şi anumite greutăţi, ce-şi putea dori mai mult o fată ambiţioasă, care nu-şi găseşte liniştea, decît renunţînd la propiile ei plăceri şi trăind voioasă, doar pentru alţii?

Dumnezeu o ascultase şi-şi dăduse această îndatorire, care cuprindea mai mult decît ceruse ea, pentru că era cu totul dezinteresată, dar întrebarea era, putea ea s-o aducă la îndeplinire? Se hotărî să încerce, şi de la primii paşi îi veni acel ajutor neaşteptat, de care am mai vorbit. Dar în curînd sarcina îi fu uşurată prin ceva, pe care ea-l luă nu ca răsplată, ci ca alinare, cum se răcori creştinul din Progresul pelerinilor, la copacul cela de pe drum, pe unde urca spre dealul numit „Greutatea”.

— De ce nu mai scrii Jo? Parcă asta te liniştea pe vremuri, zise mama ei într-o zi, cînd o văzu iar abătută.

— N-am nici o tragere de inimă şi, chiar dacă aş avea, cui îi pasă de ce scriu eu?

— Nouă ne pasă. Scrie ceva pentru noi şi nu te mai uita la ce zice lumea. Încearcă, dragă, sînt sigură că are să-ţi facă bine şi nouă are să ne placă.

— Nu cred că mai sînt în stare!

Dar Jo se aşează la birou şi începu să-şi revadă manuscrisele lăsate în părăsire.

O oră după aceea, cînd mama ei îşi băgă capul pe uşă, Jo stătea la masă, cu şorţul negru dinainte, şi scria repede, cu un aer foarte preocupat. Doamna March zîmbi şi se retrase fără zgomot, mulţumită de succesul propunerii ei. Jo nu înţelese niciodată de ce povestea aceasta a ei merse drept la inimă, caci după ce tamilia o ascultă rîzînd şi plîngînd, după cum era cazul, tatăl ei o trimise la o revistă cu toate protestările ei, şi, spre marea ei mirare, nu numai că fu plătită ae editură, dar fu cerută şi de alţii. După apariţia poveştii, primi mai multe scrisori de la cîteva persoane, a căror laudă era o cinste pentru ea. Ziarele o reproduseră şi plăcu deopotrivă şi străinilor şi prietenilor.

Pentru un lucru aşa de mic, se poate spune că succesul fu răsunător. Jo fu mai mirată decît atunci, cînd romanul ei fusese lăudat şi pus la index în acelaşi timp.

— Nu înţeleg ce pot să găsească oamenii într-o istorioară ca asta, ca s-o laude aşa de mult, zise ea foarte nedumerită.

— E viaţa trăită de Jo, asta e taina. Se simte în ea şi veselia şi suferinţa şi tu ţi-ai găsit în sfîrşit stilul. De data asta n-ai scris nici pentru faimă, nici pentru bani, ci tu ai pus tot sufletul în ea. Pînă acum ai gustat amărăciunea vieţii, acum vine partea dulce. Dă-ţi osteneala întodeauna şi fii mulţumită, cum sîntem şi noi, atunci cînd ai succese.

— Dacă e ceva bun în ce am scris eu, nu e meritul meu, ci al dumitale, al mamei şi al lui Beth," zise Jo, mai mişcată de vorbelfe tatălui ei, decît de toate laudele din lume.

Şi, astfel, iubirea şi suferinţa o ajutară pe Jo să-şi scrie poveştile pe care le trimise în lumea largă, să-şi găsească prieteni, descoperind că lumea e foarte miloasă cu

asemenea călători pribegi, căci erau primiţi cu braţele deschise, pretutindeni, şi trimiteau acasă veşti bune mamei lor, ca nişte copii cuminţi, care nu-şi uită părinţii, cînd se căpătuiese şi ei.

Cînd Amy şi Laurie scriseră acasă că s-au logodit, doamnei March îi fu teamă că Jo n-o să se bucure din toată inima, dar i se risipi în curînd teama, căci, deşi Jo păru foarte serioasă la început, nici nu citi bine Scrisoarea de două ori şi începu să facă planuri pentru „copii”. Scrisoarea era un fel de duet, în care fiecare urca în slăvi pe celălalt, ca doi îndrăgostiţi ce erau, lămurind lucrurile spre mulţumirea tuturor.

— Îţi pare bine mamă? întrebă Jo, Cînd lăsară din mînă foile mărunt scrise şi se uitară una la alta.

— Da! îmi închipuiam că are să se întimple asta, de cina a scris Amy că l-a refuzat pe Fred. Eram sigură că un suflu mai bun decît acel „spirit interesat”, cum îi ziceai tu, a trecut peste ea, şi anumite aluzii din scrisori m-au făcut să bănuiesc că dragostea lui Laurie va învinge pînă la urmă.

— Ce bine ai văzut tu, mămică, şi ce tăcută ai fost. Mie nu mi-ai spus nimic.

— Mamele trebuie să vadă, dar să nu vorbească mult, cînd au fete mari. Nu voiam să-şi bag în cap ideea asta, ca nu cumva să-i feliciţi înainte de vreme.

— Nu mai sînt încurcă lume, ca altădată, mamă. Acuma poţi să ai încredere în mine şi să mă iei drept „confidentă”.

— Asta aşa e dragă şi te-aş fi făcut confidenta mea, dar mă temeam că ai să suferi prea mult, cînd ai să afli că Laurie iubeşte pe altcineva.

— Vai, mamă! Cum puteai să-ţi închipui că sînt aşa de egoistă şi de rea, după ce eu nu i-am primit dragostea.

— Ştiam că ai fost sinceră atunci, Jo, dar mai tîrziu m-am gîndit că, dacă s-ar întoarce şi te-ar cere iar în căsătorie, poate că i-ai da un alt răspuns. Iartă-mă, dragă, dar cum să nu vad că te simţi aşa de singură? Cîteodată îţi citesc în ochi cîte o privire îndurerată, care mă întristează. Mi-am zis

atunci că numai băiatul tău ar putea umple acest gol din sufletul tău.

— Nu, mama! E mai bine aşa, cum e, şi mă bucur că Amy ţine aşa de mult la el. Dar ai dreptate, mă simt foarte singură şi, dacă Teddy ar mai fi încercat o dată, poate că aş fi primit să-i fiu soţie, nu pentru că îl iubesc mai mult, ci pentru că ţin mai mult să fiu iubită, decît atunci cînd ne-am despărţit.

— Mă bucur, Jo, pentru că asta arată că ai evoluat. Sînt atîţia oameni pe lume, care te iubesc, aşa că încearcă şi tu să te mulţumeşti cu părinţi, surori, fraţi, prieteni şi copii, pînă va veni cel care ţi-e sortit să-ţi fie logodnic şi atunci îţi vei căpata răsplata.

— Nimeni pe lume nu mă poate iubi mai mult decît mama, dar nu mă sfiesc să-i şoptesc la ureche mămicnii, că mi-ar plăcea să fiu iubită şi altfel. E foarte ciudat. Cu cît mă simt mai mult iubită, cu atît simt nevoia de mai multă afecţiune. Nu mi-am închipuit niciodată că o inimă poate să fie aşa de largă. Altădată îmi ajungea iubirea voastră. Acuma vreau din ce în ce mai multă dragoste şi înţelegere. Nu mai înţeleg deloc!

— Eu înţeleg, şi doamna March zîmbi înţeleaptă, iar Jo reciti pasajul unde Amy vorbea de Laurie.

„E aşa de frumos să fii iubită, cum mă iubeşte el. Laurie nu e deloc sentimental. Nu vorbeşte mult, dar îi simt iubirea în toate Kcsturile. Sînt aşa de fericită, parcă n-aş mai fi fata de altă dată! N-am ştiut niciodată ce bun, ce generos şi ce afectuos poate să fie laurie. Îi citesc în inimă şi o văd plină de gînduri şi speranţe nobile şi sînt aşa de mîndră, să ştiu că e a mea. Zice că parcă ar fi într-o călătorie minunată, pe o corabie unde eu aş fi singurul marinar,-iar iubirea ar fi busola. Aş vrea să putem face această călătorie şi eu să fiu într-adevăr tot ce îşi închipuie el că sînt, căci imi iubesc căpitanul din toată inima şi nu-l voi părăsi niciodată, atîta timp cît ne va îngădui Dumnezeu să fim împreună. O, mamă! N-am ştiut niciodată ce frumoasă poate fi viaţa, cînd doi oameni se iubesc şi trăiesc numai unul pentru altul”.

— Şi asta e Amy a noastră cea interesată şi măsurată! Zău, iubirea face minuni! Ce fericiţi trebuie să fie!

Şi Jo împături cu grijă scrisoarea, cum închizi o carte, unde ai găsit o poveste frumoasa de iubire şi, după ce ai ajuns la sfîrşit, ai lăsat-o din mînă şi te-ai trezit iar singur, în viaţa monotonă de fiecare zi.

De multe ori, cînd ploua afară şi nu putea să se plimbe, Jo îşi căuta de lucru pe sus, în odăiţa ei, din pod. Nelinişte a ei veche pusese iar stăpînire pe ea, dar fără amărăciunea de altă dată şi Jo şe întreba întristată de ce o soră are tot ce doreşte, şi alta nimic. Încerca totuşi să îndepărteze acest gînd din minte, dar fericirea lui Amy îi aprindea iar în ochi privirea ei aprigă, de dor după cineva, care s-o iubească din toată inima şi să n-o părăsească niciodată, atîta timp cît le va îngădui Dumnezeu să fie împreună.

Sus, la pod, unde era capătul rătăcirilor pline de nelinişte ale lui Jo, se găseau patru dulăpioare de lemn, puse la rînd, însemnate cu cîte un nume, în care se găseau amintiri din copilăria lor, acum apusă. Jo le deschise, le cercetă în fugă, pe toate şi, cînd ajunse la al ei, rămase cu bărbia pierdută la feluritele obiecte dinăuntru. Deodată, privirea i se opri asupra unui teanc de caiete cu exerciţii. Le scoase de acolo, le răsfoi, retrăind iarna minunată pe care o petrecuse la doamna Kirke, la New York. La început zîmbi şi le privi, stînd pe gînduri, apoi se întristă şi, cînd ajunse la un bileţel scris de profesor, buzele începură să-i tremure, caietele îi alunecară din poală şi Jo reciti cuvîntele lui prietenoase, simţind că ele au căpătat parcă un alt înţeles, şi atingeau o rană din sufletul ei.

— Aşteaptă-mă, prietena mea dragă, poate că am să întîrzii, dar voi veni totuşi în cele din urmă.

— O de ar veni numai! Dragul meu Fritz, aşa de bun, aşa de răbdător cu mine! Nu l-am preţuit destul, cînd l-am avut lîngă mine, dar acuma aş fi fericită să-l văd, căci toată lumea parcă se depărtează de mine şi eu rămîn singură de tot.

Şi, strîngînd tare hîrtiuţa în mînă, ca şi cum prin acele cuvinte domnul Bhaer ar fi făcut un jurămînt de credinţa, Jo îşi lăsă capul pe un sac cu petece şi plînse, făcînd parcă ecou ploii care bătea în geam.

Plîngea oare din milă pentru ea însăşi sau pentru că se simţea abătută şi singură? Ori se deşteptase în ea un sentiment, care aşteptase atîta amar de vreme, cu aceeaşi răbdare ca şi inspiratorul lui, pînă să iasă la iveală?

CAP. XX
SURPRIZE

Jo era singură în amurg, culcată pe sofaua cea veche şi se uita la foc, stînd pe gînduri. Aici îşi petrecea ea totdeauna aceste clipe ca învăluite într-o ceaţă. Nimeni n-o tulbura şi, cu capul pe perniţa roşie a lui Beth, născocea poveşti, visa, ori se gîndea cu drag la surioara pe care o simţea mereu aproape. Părea obosită, tăcută, chiar tristă, căci a doua zi era ziua ei de naştere şi se gîndea ce repede trec anii, cum îmbătrîneşte şi ce puţin a realizat pînă acum din ambiţiilei ei. Avea douăzeci şi cinci de ani şi nu făcuse nimic, de care să se mîndrească. Desigur, Jo nu-şi putea da seama de frumuseţea vieţii ei, de cînd plecase Beth de lîngă ea.

„Am să rămîn o fată bătrînă, care se ocupă de literatură, care are drept soţ condeiul, drept copii o groază de poveşti şi, după douăzeci de ani de muncă, poate şi un pic de faima. Cînd, ca bietul Johnson, voi fi bătrînă şi nu mă voi putea bucura de acest lucru, singură, şi nu voi putea să împărtăşesc nimănui gîndurile mele, tot independentă, cînd nici nu voi mai avea nevoie de aşa ceva. Ei, la urma urmei ce să mă mai amărăsc degeaba! Şi fetele bătrîne se simt bine, dnd se obişnuiesc cu un anumit fel de viaţă. Totuşi...”

Şi Jo oftă, ca şi cum ideea nu i-ar fi suris.

Nu prea incintă pe nimeni acest lucru la început şi, dnd ai douăzeci şi dnci de ani, ţi se pare că la treizeci se sfirşeşte pămîntul, dar nu e chiar aşa de rau, pe dt pare la prima vedere. O femeie poate fi chiar fericită, daca are ceva în sufletul ei, pe care să se sprijine. La douăzeci şi cinci de ani, fetele încep să spună că au să rămînă nemăritate toată viaţa, dar în fundul sufletului lor îşi spun că asta nu se poate. La treizeci de ani nu mai zic nimic şi se resemnează şi, dacă sînt femei de bun simţ, se gîndesc că mai au înainte încă cel puţin douăzeci de ani, pe care-i pot întrebuinţa cu folos şi în care pot să se obişnuiască să imbătrinească, fără să fie chiar prăpădite. Nu rîdeţi de fetele bătrîne, dragi cititoare, căci de multe ori o dragoste duioasă şi tristă se ascunde în inima lor, care bate aşa de liniştit sub rochia închisă, şi multe sacrificii tăcute ale tinereţii, sănătăţii, ambiţiei şi i hiar ale iubirii fac ca feţele lor zbîrcite să pară frumoase în ochii lui Dumnezeu. Chiar şi cu femeile posomorîte, înnăcrite de vreme, ,ir trebui să vă purtaţi frumos, poate numai pentru că ele au pierdut partea cea mai duiasă a vieţii. Fetele care acum sînt în hoarea vieţii, ar trebui să se uite cu milă la ele<nu cu dispreţ, pentru că ar trebui să-şi aducă aminte că şi ele îşi vor pierde în curînd frumuseţea feţii lor, că obrajii rumeni nu durează o veşnicie, că fire argintii se vor amesteca prin părul lor castaniu şi că bunătatea şi respectul vor însemna pentru ele tot atît de mult, ca iubirea şi admiraţia din zilele tinereţii.

Tineri, fiţi amabili cu fetele bătrîne, oricît ar fi ele de sărace, de înţepate şi de plicticoase, căci adevărata politeţe este să fii respectuos cu cei bătrîni, să ocroteşti pe cei slabi, să fii îndatoritor cu femeile, fără deosebire de titlu, vîrstă sau culoare. Aduceţi-vă aminte de mătuşile dragi, care v-au certat cîte o dată, dar v-au îngrijit şi v-au alintat de atîtea ori — prea deseori, fără să le mulţumiţi — v-au scos din încurcături, v-au dat bani din micul lor venit, au cusut cu răbdare pentru voi şi arătaţi-vă recunoştinţa, înconjurindu-le cu atenţii, care plac întotdeauna femeilor. Fetele vioaie înţeleg repede aceste gesturi şi vă vor simpatiza şi mai mult

şi, dacă moartea, singura putere care desparte pe mamă de fiu, v-ar răpi-o de lîngă voi, fiţi siguri că veţi găsi într-o mătuşe „Priscill”, oarecare, o femeie grijulie şi iubitoare care a păstrat un colţişor în inima ei, pentru „un nepot ţum nu mai e altul pe lume”.

Jo trebuie să fi adormit (cum îmi închipui că s-a întîmplat şi cu cititorul meu, în timpul acestei predici), căci, deşteptîndu-se pe neaşteptate, i se păru că vede umbra lui Laurie în faţa ei. Un Laurie în carne şi oase, care nu era deloc o umbră, se plecă asupra ei, cu o privire pe care o avea pe vremea cînd o iubea şi nu voia să i-o arate, dar ca Jenny din cîntec: „Ea nu-şi credea ochilor că-i el”, şi-l privea neîncrezătoare, pînă cînd Laurie se plecă şi o sărută. Atunci ştia că e el şi sări în sus de bucurie, strigînd:

— Teddy, dragul meu Teddy!

— Atunci îţi pare bine că mă vezi, dragă Jo?

— Dacă-mi pare bine! Băiatul meu drag, n-am cuvinte să-ţi spun bucuria mea. Unde-i Amy?

— Mama ta a reţinut-o la Meg. În drum, spre casă, ne oprisem acolo şi n-a mai fost chip să-mi smulg soţia din îmbrăţişările lor.

— Să-ţi smulgi ce? strigă Jo, căci Laurie pronunţase aceste două cuvinte cu un aer de mîndrie, care-l trădase.

— Ei, acum am spus-o!

Şi se uită la ea cu un aer de vinovat, că Jo se repezi asupra lui cu întrebări.

— Te-ai însurat?

— Da, mă rog, dar nu mai fac

Şi căzu în genunchi, împreunîndu-şi mîinile cu un aer pocăit şi cu o privire mucalită.

— Chiar te-ai însurat de-a binelea?

— Chiar dera binelea!

— Dumnezeule! Şi ce lucru îngrozitor ai de gînd să mai faci acuma?

Şi Jo se lăsă să cadă pe scaun, abia respirînd.

— Felicitarea nu prea mă măguleşte, dar e exact în genul tău, i-o întoarse Laurie, care stătea în aceeaşi atitudine de umilinţă, dar i se luminase faţa de fericire.

— La ce te poţi aştepta, cînd sperii pe oameni, intrînd peste ei în casă ca un hoţ, şi-ţi dai toate tainele pe faţă, fără -să mă laşi să-mi vin în fire, după o asemenea surpriză? Scoală-te, caraghiosule, şi povesteşte-mi cum s-au petrecut lucrurile?

— Nu scot o vorbă, pînă nu mă laşi să vin în colţul meu de altă dată şi-mi făgăduieşti că nu te mai baricadezi.

Jo rîse, cum nu mai rîsese de mult şi, lovind uşor divanul cu mîna, zise prietenoasă:

— Perna ceea e sus la pod. Acuma nu mai avem nevoie de ea. Hai, Teddy, vino şi mărturiseşte-ţi păcatele

— Ce plăcut e să aud că-mi zici iar „Teddy”. Nimeni nu mă mai strigă aşa.

Şi Laurie se aşeză jos, cu un aer de deplină mulţumire.

— Cum îţi zice Amy?

— Domnul meu.

— Da, asta e în felul lui Amy şi ţi se potriveşte.

Şi ochii lui Jo spuneau limpede că-l găseşte mai bine ca oricînd.

Perna dispăruse, dar simţeau totuşi o barieră între ei, o barieră naturală pe care o ridicase timpul, despărţirea şi schimbarea sentimentelor. O clipă, se uitaseră unul la altul, ca şi cum această stavilă nevăzută ar fi aruncat o umbră între ei, dar Laurie încercă s-o înlăture, zicînd pe un ton ce căuta să fie foarte demn.

— Spune, n-am aerul unui om însurat şi cap de familie?

— Deloc şi nici n-ai să-l ai vreodată. Te-ai făcut mare şi frumos, dar tot ştrengarul de altădată ai rămas.

— Zău, Jo, ar trebui să ai mai mult respect pentru mine, începu Laurie care se amuza grozav.

— Cum să am respect, cînd numai cînd mi-aduc aminte că eşti însurat şi la casa ta, mă bufneşte rîsul, răspunse Jo şi veselia ei fu aşa de molipsitoare, că amindoi începură să

rîdă apoi se potoliră, se aşezară cuminte pe divan, să stea de vorbă, ca doi prieteni buni.

— Nu te mai osteni să ieşi afară în frig, ca s-o aduci pe Amy. În curînd au să vină toţi aici, eu n-am putut aştepta. Am vrut să-ţi spun eu însumi surpriza cea mare, ca să iau „crema”, cum spuneam noi, cînd eram mici şi ne băgăm nasul la oala cu smîntînă.

— Sigur, ca să-i strici tot farmecul, începînd să-mi spui lucrurile de la sfîrşit. Ascultă, începe cu începutul şi spune-mi cum s au petrecut lucrurile. Nu vezi că mor de nerăbdare să aflu?

— Păi, m-am căsătorit, ca să-i fac pe plac lui Amy, începu laurie, cu o licărire în ochi, care o făcu pe Jo să exclame:

— Asta e prima minciună. Amy s-a căsătorit ca să-ţi facă ţie pe plac! Zii mai departe, domnule, şi spune adevărul, dacă eşti în stare.

— Acuma iar mă ceartă. Nu-i o fericire s-o auzi, se adresă Laurie focului, şi focul făcu scîntei şi lumină mai tare, parcă i-ar fi întărit spusele. Ştii, e acelaşi lucru, devreme ce ea şi cu mine sintem una şi aceeaşi persoană. Avusesem de gînd să ne întoarcem cu familia CarrOl, acum vreo lună şi ceva, dar ei s-au răzgîndit deodată şi au hotărît să mai petreacă o iarnă la Paris. Bunicul însă voia să vină acasă, plecase doar ca să-mi facă mie plăcere, aşa că nu-l puteam lăsa singur pe drum şi n-o puteam părăsi nici pe Amy. Pe de altă parte doamna Carrol nu voia s-o lase, zicea că a plecat sub paza ei şi prostii de astea. Atunci, ca să împac pe toată lumea am zis să ne căsătorim şi pe urmă putem face ce vrem.

— Sigur, tu aranjezi întotdeauna lucrurile, cum îţi convine ţie.

— Nu totdeauna.

Şi ceva în vocea lui Laurie o făcu pe Jo să adauge repede:

— Dar cum a-ţi convins-o pe mătuşa?

— A fost greu de tot, dar noi aveam atîtea motive „pro”, că n-a mai avut ce zice. Nu mai era vreme să scriem acasă şi să vă întrebăm, pentru că ştiam că o să aprobaţi şi trebuia „să nu scăpăm momentul prielnic, cum zice soţia mea.

— Nu sîntem mîndri de aceste vorbe şi nu ne place să le rostim? îl întrebă Jo, adresîndu-se focului la rîndul ei şi privind cu încîntare lumina de bucurie ce strălucea în ochii ce fuseseră atît de posomoriţi, cînd îi văzuse ea ultima oară.

— Mda, puţin! Are un farmec de nespus, că mă simt mîndru de ea, fără sa vreau... Ei, şi atunci unchiul şi mătuşa trebuiau să facă pe martorii. Noi eram aşa de preocupaţi unul de altul, că nu eram buni de nimic şi soluţia aceasta înlătura toate piedicile şi aşa ne-am căsătorit.

— Unde? Cînd şi cum? întrebă Jo, fierbînd de curiozitate, fiindcă nu putea de loc să-şi închipuie astfel de lucruri.

— Acum şase săptămini, la consulatul american din Paris. Am făcut o nuntă foarte modestă bineînţeles, fiindcă nici în fericirea noastră n-o putem uita pe draga noastră Beth.

Cînd zise aceste vorbe, Jo îşi puse mîna într-a lui şi Laurie mîngîie uşor perna roşie pe care o cunoştea aşa de bine.

— De ce nu ne-aţi spus imediat? întrebă Jo, mai liniştită după o clipă de tăcere.

— Vream să vă facem o surpriză. La început credeam că o să venim direct acasă, dar, cum ne-am căsătorit, bătrînul a zis că el nu-i gata de plecare înainte de patru săptămîni şi ne-a trimis să ne petrecem undeva luna de miere. Amy zisese odată că Valrosa e un adevărat rai pentru îndrăgostiţi şi atunci ne-am dus acolo şi am fost fericiţi cum numai o dată sînt fericiţi oamenii în viaţa lor. Doamne! ce dragoste au văzut trandafirii aceia!

O clipă, Laurie păru c-o uitase pe Jo, şi lui Jo îi păru bine, căci faptul că-i putea povesti astfel de lucruri pe un ton,aşa de firesc o încredinţau că o iertase şi o uitase de tot

pe ea. Încercă să-şi tragă mîna dintr-a lui, dar ca şi cum i-ar fi ghicit gîndul, Laurie i-o ţinu mai strîns şi zise cu o gravitate de bărbat, pe care Jo n-o mai văzuse la el:

— Jo, dragă, voiam să-ţi mai spun un lucru şi pe urmă nu mai vorbim niciodată de asta. Cum îţi scriam în scrisoarea mea, cînd îţi spuneam ce bună fusese Amy cu mine, eu n-am încetat o clipă de a te iubi, dar felul iubirii s-a schimbat şi am înţeles că e mai bine aşa. Amy şi cu tine aţi schimbat locurile în inima mea, asta-i tot. Cred că aşa a fost scris să fie şi lucrurile ar fi decurs de la sine în modul ăsta, dacă aş fi aşteptat cum voiai tu să mă faci să înţeleg, dar eu n-aveam răbdare să aştept şi aproape că mă îmbolnăvisem de dor. Eram pe atunci doar un băieţel încăpăţînat şi iute la mînie şi am avut mult de suferit, pînă să-mi văd greşeala. Căci era o greşeală, Jo, cum ziceai şi tu, dar mi-am dat seama, de-abia după ce m-am făcut de rîsul lumii. Crede-mă, eram aşa de zăpăcit într-o vreme, că nu ştiam pe care o iubesc mai mult, pe tine sau pe Amy, şi încercam să vă iubesc pe amîndouă la fel, aar asta nu se putea şi, cînd am văzut-o pe Amy în Elveţia, lucrurile s-au lămurit imediat. Fiecare aveţi locul care vi se cuvine în inima mea şi am avut grijă să mă cercetez şi să-mi dau seama că s-a terminat cu vechea dragoste, înainte de a porni spre cea nouă, şi că nu pot împărţi cinstit afecţiunea între cumnata mea, Jo, şi soţia mea, Amy, şi că le voi iubi pe amîndouă din tot sufletul. Vrei să mă crezi că-ţi spun adevărul şi să ne întoarcem iar la timpurile fericite de altă dată, cînd ne-am cunoscut prima oară?

— Te cred din toată inima dar, Teddy, nu vom mai putea fi iar copii niciodată, căci timpurile fericite de altă dată nu se mai întorc, oricît am vrea noi. Acum sîntem oameni în toată firea. Trebuie să ne vedem serios de lucru. S-au dus vremurile de joacă şi de distracţii! Amîndoi ne-am schimbat, şi ne dăm seama de asta. Am să simt lipsa băiatului meu, dar am să iubesc pe bărbatul de azi cu tot atîta drag şi am să-l preţuiesc mai mult pentru că el e pe cale să devină ceea ce doream eu. Nu mai putem fi tovarăşi

de joacă, dar vom fi frate şi soră şi ne vom iubi şi ne vom ajuta unul pe altul pînă la moarte. Nu-i aşa Laurie?

El nu răspunse, ci îi luă mîna pe care i-o întinsese ea prietenoasă, şi-şi lipi o clipă obrazul de ea, simţind că din mormîntul iubirii sale de licean se ridicase o prietenie puternică, ce-i unea strîns pe amîndoi. Dar Jo n-ar fi vrut ca întoarcerea lui acasă să fie tristă şi, după o clipă de tăcere, zise cu vioiciune:

— Nu-mi poate intra în cap că s-au căsătorit copiii şi că în curînd vor întemeia o gospodărie. Parcă ieri o încheiam pe Amy la şorţ şi te trăgeam pe tine de păr, cînd mă necăjeam prea de tot. Doamne, cum mai trece timpul!

— Cum unul din copii e mai mare decît tine, nu-ţi mai lua aerul ăsta de bunică. Eu mă mîndream că sînt un bărbat în toată firea, cînd ai s-o vezi pe Amy, ai să zici că e un copil precoce, zise Laurie, pe care-l distra grozav aerul ei matern.

— Poate că eşti mai mare decît mine ca vîrstă, dar eu sînt mai bătrînă, fiindcă am mai multă experienţă, Teddy. Aşa se întîmplă întotdeauna cu femeile. Şi anul acesta a fost aşa de greu. Mă simt de patruzeci de ani!

— Biata Jo! Te-am lăsat să înduri toate singură şi noi ne-am ţinut numai de distracţii. Se vede că eşti mai bătrînă. Uite aici ai o cută şi dincolo alta. Cînd nu zîmbeşti, ochii tăi sînt trişti şi cînd am atins perna, am simţit o lacrimă pe ea. Ai avut multe de îndurat şi nici unul nu te-am ajutat. Am fost un egoist!

Şi Laurie îşi zburli tot părul, plin de remuşcări.

Dar Jo, întoarse perna pe partea cealaltă şi zise pe un ton care ar fi vrut să fie vesel:

— Nu! Am avut pe tata şi pe mama, care m-au ajutat, pe urmă m-am mîngîiat şi cu copiii şi-mi părea bine că tu şi Amy sînteţi sănătoşi şi fericiţi. Mă simt singura cîteodată, dar îmi prinde bine.

— N-ai să mai fii niciodată singură, o întrerupse Laurie şi-i trecu un braţ pe după umăr, cu un aer protector, să nu se mai atingă parcă relele de ea. Amy şi cu mine nu puteam trăi fără tine. Tu trebuie să vii, să înveţi pe copii cum să ţie

gospodărie şi o să împărţi toate cu noi, ca pe vremuri, şi o să te alintăm şi o să fim iar fericiţi împreună.

— Dacă crezi că nu vă încurc, ar fi foarte frumos. Ştii, mă simt iar tînără, de cînd eşti lîngă mine. Nu ştiu cum se face, dar cînd ai intrat tu pe uşă, parcă mi-au pierit toate grijile şi necazurile. Tu ai fost întotdeauna mîngîierea mea, Teddy.

Şi Jo îşi lăsă capul pe umărul lui, întocmai cum făcuse cu mulţi ani în urmă, cînd Beth era bolnavă, şi Laurie îi spusese să se sprijine de el.

El se uită la ea, întrebîndu-se dacă ea îşi mai aduce aminte de ziua aceea, dar Jo zîmbea, ca pentru ea, ca şi cum ar fi dispărut într-adevăr toate grijile la venirea lui.

— Tot aşa eşti Jo, zise el. Acuma plîngi, acuma rîzi. Ia spune-mi ce ghiduşie îţi mai trece prin minte, de zîmbeşti, bunicuţo?

— Mă întrebam cum vă înţelegeţi voi doi.

— Dumnezeieşte!

— De asta nici nu mă îndoiesc, dar cine porunceşte în casă?

— Nu mi-e ruşine să-ţi spun că ea porunceşte. Cel puţin aşa o las să creadă, ca să-i facă plăcere. Dar peste cîtva timp vom face cu schimbul, fiindcă, în căsnicie, ştii tu, drepturile se împarte pe din două şi îndatoririle sporesc.

— O să continuaţi, cum aţi început, şi Amy o să poruncească în casă toată viaţa. Ascultă-mă pe mine.

— Bine, dar o face cu mult tact, că aproape nici nu bag de seamă. E o femeie care ştie să poruncească, fără să te jignească. Aş putea spune chiar că-mi place. Ştie sa te sucească cum vrea ea şi cu toate astea tot timpul ai impresia că-ţi face o mare cinste, dîndu-ţi ordine.

— Bine că am ajuns să trăiesc să văd că la tine în casă cîntă găina! strigă Jo mirată şi ridicînd mîinile în sus.

Era o plăcere să-l vezi pe Laurie ridicînd fruntea şi zîmbind cu un dispreţ masculin la această insinuare, cînd răspunse cu aerul lui „semeţ”.

— Amy e prea bine crescută, ca să facă asta. Eu nu sînt omul care să mă supun. Soţia mea şi cu mine ne respectăm prea mult pe noi înşine şi unul pe altul, ca să ne tiranizăm sau să ne certăm.

Jo găsi că acest aer de demnitate îi stă foarte bine, dar vedea cu părere de rău că băiatul devine prea repede om în toată firea.

— De asta sînt sigură! Amy şi cu tine nu vă certaţi niciodată, cum ne certam noi. Ea e soarele şi eu sînt vîntul din fabulă şi, dacă-ţi aduci aminte, soarele ştia mai bine cum să ia pe om.

— Amy ştie tot aşa de bine să-ţi tragă un perdaf şi să te farmece cu zîmbetul ei, rîse Laurie. Ce ceartă am mîncat la Nisa. A fost mai rău decît toate dojanele tale. Ştiu că m-a scuturat bine.

Am să-ţi povestesc într-o zi. Ea n-are să-ţi spună fiindcă, după ce mi-a declarat că mă dispreţuieşte şi că-i e ruşine de mine, a început să suspine după acest domn care nu face doi bani şi s-a măritat cu el.

— Ce lipsă de demnitate! Ei, dacă se poartă rău cu tine, vii la mine, să te apăr.

— Am eu aerul unui om care are nevoie să fie ocrot't? întrebă Laurie sculîndu-se în picioare şi luîndu-şi un aer impunător. Dar deodată se lumină la faţă, căci auzise vocea lui Amy, care striga:

— Unde-i draga mea Jo? Unde-i?

Toată familia intră în casă cu zgomot şi se sărutară şi se îmbrăţişară toţi, cu o bucurie de nedescris. În sfîrşit, cei trei călători izbutiră să se libereze din braţele lor şi se aşezară jos, ca să fie priviţi cu dragoste de toţi ceilalţi. Domnul Laurence părea mai sănătos ca oricînd. Călătoria în străinătate îi făcuse lui mult bine. Nu mai era posomorît şi încruntat ca altădată, şi politeţea lui de moda veche era acum de o eleganţă fermecătoare. Era o plăcere să-l vezi zîmbind „copiilor mei”, cum îi numea el pe tinerii căsătoriţi. Amy îl înconjura cu o dragoste de noră, care-l fermeca, iar

Laurie se învîrtea în jurul lor şi parcă nu se mai sătura, privindu-i.

În momentul cînd o văzu pe Amy, Meg îşi dădu seama că rochia ei n-are deloc un aer „parisian”, că tînără doamnă Moffat va fi lăsată în umbră de tînăra doamnă Laurence şi că „Domnia ei” e o femeie elegantă şi plină de graţie. Şi, uitîndu-se la tînără pereche. Jo îşi zise:

„Ce potriviţi sînt! Am Scut bine, că l-am refuzat pe Laurie. Uite, el şi-a găsit acum o femeie frumoasă şi talentată, care se va simţi mai bine decît Jo cea neîndemînatecă în casa lui luxoasă şi va fi pentru el o mîndrie, nu un chin”.

Doamna March şi soţul ei zîmbeau fericiţi şi se uitară unul la altul, căci cei mai tineri făcuseră bine că se căsătoriseră, de vreme ce se iubeau şi se înţelegeau.

Amy era radioasă, ceea ce dovedea că e cu cugetul împăcat. Vocea ei avea o dulceaţă necunoscută pînă atunci şi felul ei rece şi înţepat, era acum plin de demnitate, aşa cum se cade unei femei măritate. Dispărură toate afectările ei şi felul prietenos de a se purta cu oamenii se datora mai mult simpatie decît frumuseţii sau graţiei ei, pentru că acesta este semnul după care se cunoaşte „adevărata doamnă” şi spre aceasta tinsese ea întotdeauna.

— Iubirea a schimbat mult pe fetiţa noastră, zise mama ei cu vocea dulce.

— A avut toată viaţa un exemplu bun în faţa ei, draga mea îi răspunse în şoaptă domnul March, uitîndu-se cu dragoste la faţa obosită şi la capul cărunt de lîngă el.

Daisy nu-şi mai lua ochii de la „tanti cea frumoasă” şi se agăţa ca un căţeluş de fustele acestei minunate castelane. Demi se uită la început cu neîncredere la noile sale rude. În cele din urmă însă se hotărî să primească darul adus anume pentru el, de la Berna: o familie întreagă de ursuleţi de lemn. Laurie se uită zîmbind la el şi zise:

— Tinere, cînd am avut cinstea să te cunosc, mi-ai dat un pumn în obraz. Acum îţi cer satisfacţie, ca unui bărbat care se respectă!

Şi, zicînd aceasta, tînărul unchi luă în braţe pe nepoţel şi începu să-l dea uţa, lucru care-i zdruncina demnitatea sa de filozof, dar îl încînta la culme.

— Zău dacă nu-i din mătase din cap pînă-n picioare şi-i frumoasă ca o icoană, bat-o s-o bată. Parcă ieri era de o şchioapă şi acum îi doamna Laurence! se minună bătrînă Hannah, care nu se putea ţine să nu se uite mereu prin uşa cu geam, punînd masa, cum îi trecea prin cap.

Doamne, cît au mai vorbit! La început îşi aşteptară rîndul cu răbdare, dar apoi se porniră toţi deodată, vrînd să spună într-o jumătate de oră ce se întîmplase în trei ani. Fu o fericire că ceaiul era gata, ca să se mai odihnească şi să capete puteri, altfel ar fi răguşit şi ar fi leşinat de foame, dacă mai continuau multă vreme aşa, cum începuseră. Ce procesiune de oameni fericiţi se îndrepta spre mica sufragerie în ziua aceea! Doamna March se rezema tot aşa de mîndră de braţul „fiului ei”, iar bătrînul o luă pe Jo, aruncînd o privire spre colţul lui Beth, unde nu mai stătea nimeni, de cînd se dusese ea de lîngă ei. Îi şopti:

— Tu trebuie să fii fata mea de acum încolo.

Jo răspunse tot aşa de încet, cu buzele iremurînde:

— Voi încerca să-i ţin locul.

Gemenii se zbenguiră la spatele lor, zicîndu-şi că acum e acum. Toată lumea era aşa de ocupată cu noii veniţi, că nu se mai uita nimeni la ce făceau ei şi fiţi siguri că nu lăsară să le scape prilejul. Băură ceai din belşug şi se indopară cu turtă dulce „*ad libitum*”. Puseră mîna Secare pe cîte un pesmete fierbinte şi, ca o culme, şterpeliră cîte o tartă şi o băgară în buzunar, unde se făcu firimituri şi se lipi de căptuşeală. Cu conştiinţa încărcată şi temîndu-se să nu-i prindă „Doda”, micii vinovaţi se agăţară de „tata mare”, care n-avea ochelari pe nas. Amy care stătea de vorbă cînd cu unul, cînd cu altul, se înoarse în salonaş, la braţul tatălui Laurence şi ceilalţi porniră înapoi, aşa cum veniseră. Jo rămase acu.n fără tovarăş. La început nu băgă de seamă, căci rămase în urmă să-i răspundă Hannei, care întreba curioasă:

— Duduia Amy o să umble numai în cupea şi o să mănînce la masă numai în farfurii de argint, ca alea frumoase de dincolo?

— Nu m-aş mira să se plimbe într-o trăsură trasă de şase cai albi şi să mănînce cu furculiţe şi cuţite de aur şi să poarte diamante şi dantele în fiecare zi. Teddy zice că nimic nu-i prea frumos pentru ea, răspunse Jo mîndră de sora ei.

— Asta aşa-i. Pentru mîine dimineaţă vrei tocătură sau găluşti de peşte?, întrebă Hannah, care amesteca poezia cu proza, ca o femeie înţeleaptă ce era.

— Indiferent! Fă ce crezi, şi Jo închise uşa de la bucătărie, simţind că în momentul ăsta n-o interesa mîncarea.

Rămase un moment în prag, urmărindu-i cu privirea cum dispar toţi sus, pe scări şi, cînd picioarele mititele cu ciorapi cadrilaţi ai lui Demi urcaseră şi ultima treaptă, se simţi deodată aşa de singură, încît, cu privirea împăienjenită, căută ceva în jurul ei, de care să se sprijine, căci pînă şi Teddy o părăsise. Dacă ar fi ştiut ce dar frumos de ziua ei se apropia cu fiecare clipă nu şi-ar fi spus:

„Lasă că am să plîng diseară, cînd mă culc. Acum nu trebuie să fiu tristă”.

Apoi îşi trecu mîna peste ochi, căci, ca pe vremea cînd era mică şi avea apucături băieţeşti, nu ştia niciodată unde-i e batista şi abia încercase să schiţeze un zîmbet, cînd se auzi bătînd la uşa din faţă.

Jo, primitoare, o deschise în grabă, dar tresări şi se dădu înapoi, de parcă venise încă o stafie, să o sperie, căci în prag stătea un domn voinic, cu barbă, care-i zîmbea din întuneric, ca un soare luminos.

— Domnul Bhaer! O ce bine-mi pare că te văd, strigă Jo, apucindu-l de mînă, ca şi cum i-ar fi fost teamă să nu-l înghită noaptea, pînă nu-l băgă înăuntru.

— Şi mie îmi pare bine că văd pe „domnişoara Marsch”, dar mi se pare că aveţi musafiri?

Şi profesorul nu îndrăzni să intre auzind zgomot, de voci şi tropăituri sus, ca şi cum ar fi dansat cineva.

— Nu, nu! Doar familia. Sora mea abia s-a întors acasă, cu soţul ei, şi sîntem cu toţii foarte fericiţi. Poftim înăuntru, te rog, doar eşti tot prieten de-al casei.

Deşi era un om foarte sociabil domnul Bhaer ar fi fost gata să dea bir cu fugiţii şi ar fi venit altă dată, dar cum era să mai plece, cînd Jo închisese uşa după el şi-i luase pălăria din mînă. Poate mai curînd îl făcu să rămînă bucuria pe care o citi pe faţa ei şi pe care ea nu căuta s-o ascundă, căci domnul Bhaer nu se aşteptase nici pe departe la această primire.

— Dacă nu sînt ‚Monsieur de trop", rămîn bucuros. Ai fost bolnavă, prietena mea?

Îi puse întrebarea aceasta fără ocol, căci, cînd Jo îi atîrnă haina în cui, lumina îi căzu din plin pe faţă şi el înţelese că s-a întîmplat ceva între timp.

— N-am fost bolnavă, doar tristă şi obosită. Am avut multe supărări, de cînd ne-am despărţit.

— A, da, ştiu! Am fost alături de dumneata cu sufletul, în durerea care te-a încercat.

Şi-i strînse iar mîna cu atîta simpatie în glas, încît Jo simţi că nimic n-ar fi putut s-o mîngîie mai bine, decît privirea ochilor lui buni şi strîngerea prietenoasă a mîinii lui mari.

— Tată, mamă, vă prezint pe prietenul meu domnul Bhaer, zise ea cu atîta mîndrie în voce, că, dacă ar fi deschis larg uşa şi ar fi sunat din trompetă, nu i-ar fi impresionat mai mult.

Dacă străinul ar fi avut vreo îndoială de felul cum va fi primit, temerile i se risipiră, îndată ce intră pe uşă. Toată lumea se arătă foarte prietenoasă cu el, la început, să-i facă plăcere lui Jo, dar curînd el deveni simpatic tuturora. Şi nici nu se putea să fie altfel, căci el cunoştea farmecul ce deschidea toate inimile şi oameni aceştia simpli se însufleţiră îndată la vederea lui, arătîndu-se mai buni cu el, tocmi pentru că era sărac, căci sărăcia îmbogăţeşte pe cel ce trăieşte deasupra ei. Domnul Bhaer se uită în jurul lui, ca un călător care a bătut la uşă străină, şi, cînd i se deschide

şi intră înăuntru, se simte bine printre oamenii de acolo, ca şi cum i-ar fi cunoscut de cînd lumea. Copii veniră la el, ca albinele la borcanul cu miere şi, aşezîndu-se fiecare pe cîte un genunchi, îl fermecară de tot scotocindu-i prin buzunare, trăgîndu-l de barbă şi vrînd să vadă cum merge ceasornicul, cu o îndrăzneală lesne de înţeles. Doamnele se uitară una la alta, dînd din cap mulţumite. Domnul March, dîndu-şi seama că a găsit un suflet care-l înţelege, îi deschise toate comorile sale de om citit, iar John asculta tăcut conversaţia, şi domnul Laurence nu se îndură să se ducă să se culce.

Dacă Jo n-ar fi fost ocupată cu lucrul, ar fi distrat-o grozav purtarea lui Laurie, căci o licărire de bănuială, să nu-i zicem de gelozie, îl făcură pe tînăr să fie rezervat la început cu profesorul şi să-l observe cu neîncredere. Dar starea aceasta sufletească nu-l ţinu mult, căci, fără voia lui, se simţi atras, şi el în cercul celor ce discutau, fiindcă domnul Bhaer vorbea din inimă în această atmosferă veselă şi plăcută. Cu Laurie stătu puţin de vorbă, dar se uită bine la el şi uneori o umbră îi trecea pe faţă, căci, văzîndu-l, îşi aducea aminte cu părere de rău de tinereţea lui, care se dusese. Apoi, privirea lui se întorcea spre Jo, care ar fi răspuns întrebării sale tăcute, dacă ar fi prins-o, dar Jo nu voia s-o trădeze ochii şi-i ţinea cu îndîrjire plecţi în jos, pe ciorapul la care împletea, ca o mătuşă model de rea.

Dar, din cînd în cînd, îi arunca cîte o privire pe furiş, ca o răscoală, cum te răcoreşte o sorbitură de apă proaspătă, după o plimbare prin praf, căci domnul Bhaer arăta mult mai bine ca altădată. Mai întîi nu mai avea privirea cea distrată de acum cîţiva ani, ci părea dimpotrivă plină de însufleţire. S-ar fi putut zice chiar că e tănîr şi frumos, se gîndea Jo, uitînd să-l compare pe Laurie, cum făcea de regulă cu străinii, în dezavantajul lor. Apoi vorbea ca un inspirat, deşi obiceiurile de înmormîntare, spre care alunecase conversaţia, nu puteau fi considerate ca un subiect prea pasionat. Lui Jo îi străluciră ochii, cînd îl văzu pe Teddy luînd parte cu aprindere la discuţie şi, uitîndu-se la tatăl ei, care părea cu totul absorbit în vorbă, se gîndi:

„Ce mult i-ar plăcea tatii, să aibă un om, ca profesorul, cu care să stea de vorbă în fiecare zi”.

Şi, în sfîrşit domnul Bhaer era îmbrăcat într-un costum de haine negre nou nouţ, care-i dădea un aer de adevărat domn. Părul lui des era tăiat scurt şi periat lins, dar nu-i stătea mult aşa, căci, cînd se aprindea mai tare, i se zbîrlea, cum făcea pe vremuri. Şi lui Jo îi plăcea să-l vadă stînd drept în sus. Găsea că-i descoperă mai bine fruntea lui frumoasă şi-i da înfăţişare de zeu grec. Biata Jo! Cum îl mai ridica în slăvi pe acest om simplu, împletind acolo de zor, dar, văzînd tot, pînă şi butonii de aur de la manşetele lui imaculate.

„Dragul de el! Nu s-ar fi îmbrăcat mai cu grijă, dar s-ar fi dus în peţit”, îşi zise Jo, dar ultimele vorbe fără să-i vină în gînd ideea că poate asta i-o fi fost intenţia şi se înroşi aşa de tare, că trebuie să dea ghemul pe jos şi să se aplece după el, ca să-şi ascundă faţa.

Totuşi, maniera aceasta nu-i reuşise aşa de bine, pe cît dorise, căci, deşi tocmai se pregătea să dea foc la un rug, profesorul dădu drumul torţii din mînă — la figurat vorbind — şi se repezi şi el după ghemul albastru. Binenţeles, se ciocniră cap în cap, văzură stele verzi, se ridicară rîzînd şi roşii la faţă, dar fără ghem, şi se aşezară iar pe scaun, la locul lor, zicîndu-şi că mai bine nu s-ar fi sculat.

Nimeni nu-şi dădu seama cum a trecut seara, căci Hanah dispăruse devreme cu copiii, care-şi luaseră rămas bun de la toată lumea, rumeni în obraji ca nişte bujori, şi domnul Laurence se dusese acasă ca să se odihnească. Ceilalţi rămaseră de vorbă lîngă foc, uitînd şi de timp şi de tot, pînă cînd Meg, căreia îi intrase în cap că Daisy a căzut din pat şi că Demi şi-a dat foc la cămăşuţa de noapte, se sculă să plece.

— Mai întîi trebuie să cîntăm ca pe vremuri, fiindcă acum sîntem iar cu toţii împreună, zise Jo, care simţea nevoia să-şi dea frîu liber sentimentelor ei şi se găsea că i-ar.face bine să cînte tare, în cor.

Nu erau chiar toţi acolo, dar nimeni nu fu de părere că vorbele ei erau nesocotite, căci Beth părea să trăiască încă printre ei, nevăzută, dar mai scumpă lor decît oricînd, de vreme ce moartea nu putuse să rupă aceste legături, pe care iubirea le ţinea atît de strîns unite. Scăunelul stătea tot la locul lui de totdeauna. Coşul rînduit cu lucrul rămas neterminat, cînd acul i se păruse prea greu, era pe raft, ca de obicei. Pianul ei drag, ale cărui clape rare ori le mai atingea cineva acum, nu fusese mişcat din loc, iar Beth însăşi îi privea de sus, zîmbitoare şi senină ca totdeauna, şi părea să le spună:

„Fiţi fericiţi! Eu sînt tot cu voi”.

— Cîntă ceva Amy! Arată-le ce progrese ai făcut, zise Laurie, mîndru — aşa cum era şi natural — de eleva sa, care promitea aşa de mult.

Dar Amy şopti, cu ochii plini de lacrimi, învîrtind scaunul vechi de la pian.

— Nu astă-seară, dragă, altădată.

Dar le arătă ceva mai mult decît dibăcie şi cunoştinţe muzicale, căci le cînta cîntecele lui Beth, cu o dulceaţă în voce pe care n-ar fi putut s-o înveţe de la nici un profesor, care mişca pe ascultători pînă în adîncul inimii. Se făcu linişte în cameră cînd vocea limpede tăcu. După ultimul vers al imnului preferat al lui Beth aproape că o năpădită lacrimile, cînd spuse:

Nu-i durere pe pămînt pe care cerul să n-o vindece.

Şi Amy se sprijini de soţul ei, care stătea în spatele ei, simţind că bucuria întoarcerii acasă nu poate fi deplină, fără sărutarea lui Beth.

— Şi acum o să încheiem cu cîntecul lui Mignon, pe care-l ştie şi domnul Bhaer, zise Jo, înainte ca tăcerea să fie prea apăsătoare.

Domnul Bhaer, încîntat, îşi limpezi vocea şi veni lîngă Jo, zicînd:

— Cînţi dumneata cu mine. Ne potrivim foarte bine împreună.

Asta era o închipuire de a lui, fiindcă Jo habar n-avea de

muzică, dar ar fi primit s-o fi rugat să cînte şi o operă întreagă şi merse înainte cu curaj uitînd în fericirea ei şi de ton şi de măsură. Dar asta n-avea importanţă, căci domnul Bhaer cînta bine şi cu inimă ca orice german, şi în curînd Jo îngînă numai încet cu el, că să asculte vocea plină şi caldă, ce părea să cînte doar pentru propria ei plăcere.

Cunoşti tu ţara unde înfloresc lămîii

era altădată versul preferat al profesorului fiindcă ‚4as Land" însemna Germania pentru el dar acum părea să apese cu multă căldură pe vorbele:

Acolo, o, acolo, aş dori eu cu tine iubita mea să merg.

şi una dintre ascultătoare, fu atît de emoţionată de această invitaţie plină de dragoste, că abia se putu abţine să nu-i spună că nu ştie ur.de e ţara asta fermecată şi că s-ar duce bucuroasă cu el, acolo.

Cîntecul plăcu foarte mult şi cîntăreţui se retrase timid într-un colţ, copleşit de laude, dar cîteva clipe după aceca îşi uită de tot bunele maniere şi holbă ochii la Amy, care-şi punea pălăria în cap, căci ea fusese prezentată doar ca „sora mea" şi nimeni nu-i mai pronunţase noul ei nume de familie. Iar cînd Laurie îi spuse, la despărţire, în felul său cel mai prietenos:

— Soţia mea şi cu mine sîntem încîntaţi că te-am cunoscut, te rog adu-ţi aminte că şi casa de peste drum te primeşte cu braţele deschise, profesorul se însenină deodată şi-i mulţumi cu atîta vioiciune, că Laurie îşi zise că n-a mai văzut un om mai fermecător mai plin de viaţă decît acest neamţ.

— Şi eu am să plec, dar dacă îmi daţi voie, scumpă doamnă, am să mai vin pe la dumneavoastră. O mică afacere mă mai ţine în oraşul acesta încă vreo trei zile.

Se adresă doamnei March, dar se uita la Jo şi vocea mamei, ca şi ochii fiicei consimţiră cu aceeaşi bucurie, căci doamna March nu era chiar aşa de indiferentă la interesele copiilor ei, cum credea doamna Moffat.

— Cred că e un om înţelept, îşi dădu liniştit părerea domnului March, întorcînd ceasul.

— Ştiam că are să vă placă, fu tot ce zise Jo şi plecă fără zgomot în cămăruţa ei.

Lungită în pat, Jo se întrebă ce afacere l-ar fi adus pe domnul Bhaer în oraş şi în cele din urmă îşi zise că i s-a dat desigur vreun loc de cinste undeva, dar că el e prea modest, ca să le spună. Dacă i-ar fi văzut faţa, stînd singur în cămăruţa lui şi uitîndu-se la portretul unei fete tinere cu mult păr şi cu o căutătură încruntată, poate că ar fi înţeles motivul venirii lui, mai ales cînd după ce stinse lumina sărută în întuneric portretul.

CAP. XXI
DOMNUL ŞI DOAMNA

— Vă rog, doamnă mamă, îmi puteţi împrumuta nevasta pentru o jumătate de oră? A venit bagajul şi am răscolit toată lenjeria de la Paris, ca să găsească nişte lucrări de care avem nevoie, zise Laurie, intrînd a doua zi pe uşă, ca s-o găsească pe Amy stînd în braţele mamei ei, ca pe vremea cînd era fetiţă mică.

— Sigur că da! Du-te dragă. Uitasem că mai ai o altă casă, afară de asta.

Şi doamna March strînse mîna albă, care purta inelul de logodnă, ca şi cum ar fi cerut iertare că a îndrăznit s-o fure pentru un moment.

— N-aş fi venit, dacă m-aş fi putut descurca şi singur, dar eu nu pot trăi fără nevestica mea, cum nu poate trăi...

— Morişca de vînt, fără vînt, completă Jo, cînd el. se oprise să caute o comparaţie, căci Jo se făcuse iar obraznică, de cînd se întorsese Teddy.

— Exact! Amy mă ţine aproape tot timpul la West, cu cîte o oscilaţie din cînd în cînd spre Sud. De răsărit nu mai ştiu nimic, de rind m-am însurat, şi la nord n-am stat niciodată. Vedeţi că sînt mereu spilcuit şi bine dispus. Dumneavoastră, ce părere aveţi, doamnă?

— Da, pînă acum a fost mereu vreme bună. Nu ştiu cît are să mai ţie, dar de furtună nu mă tem, fiindcă am să învăţ să-mi cîrmesc corabia. Hai acasă, dragă, să-ţi găsesc limba de pantofi. Bărbaţii sînt aşa de nepricepuţi mamă, zise Amy cu aerul unei persoane care are o îndelungă experienţă, ceea ce-l înveseli grozav pe soţul ei.

— Ce aveţi de gînd să faceţi, după ce vă aranjaţi casa, întrebă Jo, încheind-o pe Amy la pelerină, cum o încheia pe vremuri la şorţ.

— O, avem planuri măreţe, nu degeaba sîntem tineri şi plini de entuziasm, dar deocamdată nu vrem să vi le spunem cu de-amănuntul, pentru că nu ştim cum are să iasă pînă la urmă. În orice caz sîntem hotărîţi să nu stăm degeaba. Eu intru în afaceri cu o rîvnă care-l va incinta pe bunicul şi-i va dovedi că sînt totuşi bun la ceva. M-am săturat să-mi tot pierd mereu vremea. Vreau acum să muncesc ca un bărbat.

— Amy ce are de gînd să facă? întrebă doamna March, mulţumită de energia şi aerul hotărît cu care vorbea Laurie.

— După ce vom termina cu vizitele de politeţe, vă vom uimi cu primirile elegante din palatul nostru, cu oamenii de vază care vor veni la noi în casă şi cu influenţa binefăcătoare pe care o vom avea asupra lumii în general. Cam asta ar fi în linii mari intenţiile noastre. Ce zici, „M-me Recamier?”, întrebă Laurie, uitîndu-se cu un zîmbet ironic la Amy.

— Vom mai vedea. Hai obraznicule, şi nu mai face familia să rîdă, cu poreclele astea pe care mi le dai, răspunse Amy care se hotărîse să fie mai întîi o soţie bună' şi apoi o „Doamnă din lumea mare”, cu un „salon deschis” oricînd celor din buna societate.

— Ce fericiţi par copiii ăştia, zise domnul March, căruia îi venea greu să se adîncească iar în Aristotel, după ce plecase tînăra pereche.

— Da, şi cred că va dura fericirea lor, adăugă doamna March, cu aerul liniştit al unui pilot care şi-a adus corabia fără primejdie în port.

— De asta sînt sigură. Fericită fată e Amy!

Şi Jo oftă, apoi se lumină toată la faţă, cînd zări pe profesorul Bhaer, care tocmai împingea nerăbdător poarta.

Seara tîrziu, cînd se liniştise cu limba de pantofi, Laurie zise deodată către soţia lui, care se învîrtea de colo pînă colo, aşezîndu-şi comorile ei artistice.

— Doamnă Laurence.

— Domnul meu?

— Omul ăla vrea să se însoare cu Jo a noastră.

— Să se însoare. Nu ţi-ar place, dragă?

— De, scumpo! E un om de treabă, dar păcat că nu-i puţin mai tînăr şi ceva mai bogat.

— Ascultă, Laurie, nu fii pretenţios şi interesat. Dacă se iubesc, nu mai interesează nici vîrstă, nici averea. Femeile n-ar trebui să se mărite niciodată, pentru bani...

Amy se opri scurt, cînd îşi dădu seama de ceea ce spusese şi se uită la soţul ei, care răspunse zîmbind pe sub mustaţă.

— Sigur că nu, deşi auzi pe cîte o fată drăguţă spunind că vrea să se mărite pentru acest unic scop. Dacă nu mă înşeală memoria, chiar o domnişoară pe care o cunoaştem noi bine, a zis că e de datoria ei să facă o partidă bună. Poate de asta a luat pe un pierde vară ca mine.

— Te rog nu spune asta, băiatul meu drag. Uitasem că eşti bogat, cînd am primit să-ţi fiu soţie. M-aş fi măritat cu tine şi dacă n-ai fi avut nici un ban şi cîteodată aş vrea să fii

sărac, ca să-ţi arăt cît de mult de iubesc. Şi Amy, care era aşa de demnă în public, îşi sărută soţul cu multă dragoste. Cum şi acum îţi închipui că sînt tot fata de altădată, care se uita numai la bani? Aş fi nenorocită, dacă nu m-ai crede că trag din tot sufletul la aceeaşi barcă cu tine, chiar dacă ar fi să-ţi cîştigi existenţa, vîslind toată viaţa.

— Trebuie să fiu un prost şi un rău, ca să cred asta, cînd ştiu că ai refuzat pe un om mai bogat decît mine şi nu mă laşi Să-ţi dăruiesc tot ce aş vrea eu, cînd aş avea tot dreptul s-o fac. O mulţime de fete se mărită pentru bani, fiindcă li se spune că numai aşa pot avea un loc în buna societate, dar tu ai avut exemple mai bune la tine acasă şi, deşi odată am tremurat pentru soarta ta, nu m-ai dezamăgit, căci fiica s-a dovedit demnă de mama ei. Îi spuneam asia ieri mamei şi s-a uitat la mine cu o privire de recunoştinţă, de parcă i-aş fi dat un cec de un milion pentru opere”de binefacere. Dar nu asculţi ce-ţi spun eu doamnă Laurence, şi Laurie se opri căci deşi se uita la ei, Amy părea să fie cu gîndul aiurea.

— Ba da, dar ştii, îmi place grozav gropiţa ta din bărbie. Nu vreau să fii încrezut, dar trebuie să-ţi mărturisesc că sînt mai mîndră de frumuseţea soţului meu decît de toată averea lui. Nu rîde! Nici nu-ţi închipui cît mă consolează nasul tău.

Şi Amy trecu uşor cu mîna pe el, cu o satisfacţie de artist.

Lui Laurie i se făcuseră multe complimente în viaţa lui, dar nici unul nu-l incinta mai mult decît acesta — cum o şi arătă limpede de altfel — cu toate că rîse de gustul nevestei lui, care zise încet.

— Pot să te întreb ceva, dragă?

— Sigur că da?

— Ţi-ar părea rău, dacă Jo s-ar mărita cu domnul Bhaer?

— A, asta te nelinişteşte pe tine? Credeam că gropiţa are ceva ce nu-ţi place. De vreme ce nu sînt un om ursuz, ci

un om lin de viaţă, te asigur că am să joc fără grijă şi din toată inima la nunta lui Jo. Nu mă crezi „mon amie?”.

Amy îl prvi şi fu mulţumită. Umbra de gelozie, care i se strecurase în Suflet, se risipi pentru totdeauna şi pe figura ei nu mai citeai acum decît iubire şi încredere.

— Aş vrea să facem ceva pentru profesorul acela, care e un om de inimă. N-am putea să-i născocim o rudă bogată, care să ne facă plăcerea să moară acolo în Germania şi să-i lase o avere frumuşică? zise Laurie, plimbîndu-se cu nevestica lui, braţ la braţ, în sus şi în jos, prin salonul cel lung, cum făceau de multe ori în amintirea grădinii castelului din Vevey.

— Jo ar pricepe imediat şi ar strica tot. E foarte mîndră de ei, aşa cum e. Chiar ieri îmi spunea: „Găsesc că sărăcia e ceva foarte frumos”.

— Ei, n-o să mai zică aşa, cînd o avea pe cap un bărbat care se ocupă cu literatura şi vreo zece mici profesori şi profesoare. Să nu ne amestecăm acum, dar să pîndim prilejul şi să le jucăm o festă, cum ştim noi. Parte din educaţia mea i-o datorez lui Jo, şi ea e de principiu că oamenii trebuie să-şi plătească cinstit datoriile, aşa incit am să mă folosesc cu şiretenie de această împrejurare şi am s-o ajut.

— Ce plăcut e să fii în stare să ajuţi pe alţii, nu-i aşa Laurie? Asta a fost unul din visurile mele, şi mulţumită ţie s-a îndeplinit

— Da, o să facem mult bine noi. Există un gen de sărăcie, pe care îmi place să-l ajut. Cerşetorii de meserie ştiu ei să se strecoare prin viaţă, dar oamenii săraci, de familie bună, o duc rău, pentru că le e ruşine să ceară, şi cei care au nu îndrăznesc să le dea. Totuşi sînt zeci de feluri de a-i ajuta, dacă ştii să te porţi delicat, ca să nu-i jigneşti. Ce să spun, eu prefer să ajut pe un domn de neam bun, care stă prost, decît pe un cerşetor, care se milogeşte să-i dai ceva. Nu ştiu, poate că e un rău ce cred eu. În orice caz e mult mai greu să faci asta.

— Pentru că trebuie să fii şi tu un om de suflet, ca să ştii să-l ajuţi, fără să-l faci să sufere primind, adăugă Amy.

— Mulţumesc, nu ştiu dacă merit acest compliment... Spuneam că, în timp ce eu stăteam degeaba, pierzînd vremea prin străinătate, am văzut o mulţime de tineri talentaţi, care făceau sacrificii peste sacrificii şi indurau tot felul de mizerii, numai ca să-şi vadă visul cu ochii. Unii dintre ei erau băieţi foarte buni şi munceau, pînă le ieşea sufletul, fără bani şi Sră prieteni, dar ambiţioşi, plini e curaj şi de răbdare, îndt mi-era ruşine de mine şi aş fi vrut să le dau o mînă de ajutor. E o bucurie să le fii de folos unor astfel de oameni, fiindcă, dacă au talent, e o cinste să-i poţi ajuta şi să nu-i laşi să se piardă, din cauza lipsurilor materiale. Dacă n-au, e o plăcere să-i mingii şi să le ridici morlul, ca să nu devie nişte rataţi, atund dnd îşi dau seama că n-au talent.

— Da, ai dreptate! Şi mai e o categorie de oameni, care nu cer şi suferă în tăcere. Ştiu şi eu ceva, pentru că am făcut parte din ea, înainte de a fi prinţesa care m-ai făcut tu, cum a rdicat feciorul de împărat pe cenuşăreasa din poveste, din sărăcia în care trăise. Fetele ambiţioase o duc greu de tot, Laurie, şi de multe ori văd cum trec pe lîngă ele şi tinereţe şi sănătate şi împrejurări prielnice, pentru că nu se găseşte nimeni să le dea o mînă de ajutor, atund cînd ar avea nevoie. Oamenii au fost foarte buni cu mine şi, de dte ori văd o fată zbătîndu-se în greutăţi, cum ne zbatem noi, aş vrea să-i întind mîna, s-o ajut, cum am fost ajutată şi eu.

— Ce bună eşti tu, Amy! Sigur, că o să le ajutăm, strigă Laurie. Şi în acest moment, plin de entuziasm filantropic se hotărîră să fondeze şi să înzestreze, o societate pentru „Protecţia fetelor cu talente artistice”. Oamenii bogaţi n-au dreptul să stea şi să se distreze, ori să strîngă bani, pe care-i vor cheltui alţii. Decît să-ţi laşi averea unei instituţii, mai bine întrebuinţează-i cu socoteală cît trăieşti. Noi ne vom distra, dar vom avea şi bucuria de a dărui altora din prinosul nostru. Vrei şi tu să fii o mică Dorcas şi să mergi din casă în

casă, lăsînd pretutindeni bucurie şi făcînd viaţa uşoară oamenilor, ca apoi să-ţi umpli coşul cu fapte bune?

— Din tot sufletul, dacă şi tu vrei să fii un St. Martin, care să călărească prin lume, în căutare de aventuri şi să-şi împartă haina cu un om sărac

— S-a făcut! Trebuie să ne ţinem de cuvînt.

Soţul şi soţia îşi dădură mîna în semn de înţelegere şi apoi păşiră mai departe, fericiţi, prin salon, simţind că acest cămin al lor e mai plăcut, fiindcă doreau să încălzească şi alte cămine, încredinţaţi că picioarele lor vor călca mai uşor pe cărarea smălţuită cu flori ce li se deschidea în faţă, dacă netezesc drumul anevoios al altor fiinţe, şi înţelegînd că inimile lor sînt mai strîns unite printr-o iubire care-i face să-şi aducă aminte de cei mai puţin fericiţi decît ei.

CAP. XXII
DAISY ŞI DEMI

Şi acum, cînd ne apropiem de sfîrşitul istoriei familiei March, să spunem cîteva cuvinte şi despre doi din cei mai importanţi şi mai iubiţi membri ai ei. Daisy şi Demi crescuseră şi se făcuseră deştepţi şi frumoşi, căci în secolul acesta al vitezei, copiii de trei-patru ani îşi cer drepturile lor şi le capătă, ceea ce nu se întîmplă întotdeauna cu cei mari. Micii Brooke erau într-o mare primejdie să ajungă nişte răsfăţaţi fără pereche. Se înţelege, copii minune ca ei n-au mai existat — e de ajuns să spunem că la opt luni umblau, la un an vorbeau curat şi la doi ani erau puşi la asă cu ceilalţi şi cu manierele lor alese fermecau pe toţi musafirii. La trei ani, Daisy ceru un ac şi din patru împunsături făcu (.'•pungă, apoi se apucă de gospodărie, pe care o instală în bufet. Nu-i lipsea desigur o minusculă sobă de bucătărie şi, cînd a văzut-o gătind Hannah, au podidit-o lacrimile, iar Demi învăţă alfabetul cu bunicul său, care inventă o nouă metodă de a-i face să înţeleagă literele, formîndu-le cu

mîinile şi cu picioarele. Băiatul arătă din fragedă vîrstă aplicare spe mecanică, fapt care incintă pe tatăl lui şi sperie pe mamă, căci încerca să imite orice maşină vede şi făcuse o harababură în camera copiilor cu maşina lor de cusut, o construcţie misterioasă, în care intrau scaune, sfoară, ace de gămălie şi bobinaşe, pe care să se învîrtească roatele „mereu, mereu", apoi un coş atîrnat de spateaza unui scaun în care încerca în zadar s-o urce pe sora lui cea încrezătoare, care se lăsa s-o bată, pînă săreau ceilalţi s-o scape şi tînărul inventator se revolta:

— Bine mămico, de asta e „macalaua" şi vleau s-o lidicsus.

Deşi nu se asemănau deloc la fire, gemenii.se înţelegeau foarte

bine şi rareori se certau mai des de trei ori pe zi. Desigur, Demi o tiraniza pe Daisy, dar o apăra cavalereşte, de orice alt agresor, iar Daisy îl asculta orbeşte, ca o roabă. Era o fetiţă grăsuţă, rumenă în obraji şi mereu zîmbitoare, care-şi făcea loc în inima tuturor, unul dintre acei copii fermecători, care par făcuţi să fie doar sărutaţi, alintaţi şi veneraţi ca nişte mici zeiţe, scoşi într-un salon la zile mari, ca să fie lăudaţi de toţi. Era aşa de dulce, că ai fi zis că e un înger căzut din cer, dacă n-ar fi^ avut micile ei cusururi, care arătau că e totuşi un pui de om. În lumea ei era numai vreme bună şi în fiecare dimineaţă dădea fuga la fereastră, în cămăşuţa ei de noapte, să vadă ce-i afară şi, de ploua ori strălucea soarele, ea zicea la fel: „Zi frumoasă! zi frumoasă ". Oricine era un prieten pentru ea şi era gata să sărute un străin, fără umbră de încredere, încît şi burlacii cei mai convinşi începeau să dea înapoi, iar cei care iubeau copiii îi găseau şi mai drăguţi.

— Daisy iubeşte toată lumea, zise ea odată, deschizînd larg braţele, cu lingura într-o mînă şi cu ceaşca în cealaltă, parcă ar fi fost gata să îmbrăţişeze şi să hrănească întreaga omenire.

Pe măsură ce creştea, mama ei începu să simtă că şi „Căsuţa porumbeilor" va fi binecuvântată cu prezenţa unei

fiinţe senine şi zîmbitoare, ca aceea care luminase casa ei părintească şi se rugă să fie cruţată de pierderea care îi făcuse să-şi dea seama că avuseseră fără să ştie un înger lîngă ei. Bunicul ei îi zicea de multe ori „Beth”, iar bunica ei veghea asupra ei cu neobosită grijă, încercînd parcă să-şi dea seama de vreo greşeală din trecut, pe care numai ochiul ei o putea prinde.

Ca orice american care se respectă, Demi era un băieţel foarte curios. Dorea să ştie tot şi de multe ori rămînea foarte nedumerit, cînd nu i se răspundea cum voia el, la veşnicul lui „De ce?”

Avea el o oarecare înclinaţie spre filosofîe, ceea ce încînta grozav pe bunicul lui, care stătea de vorbă cu el, ca un Socrate cu învăţăceii lui, şi de multe ori elevul precoce încurca pe profesor, spre marea veselie a mătuşilor.

— Ce face să mealgă picioalele mele, tata male? întrebă tînărul filosof, uitîndu-se cu un aer meditativ la aceste membre ale trupului său, în timp ce se odihnea, după ce se zbenguise ca de obicei prin casă, înainte de a se duce la culcare.

— Mintea ta mică, Demi, răspunse înţeleptul, mîngîind cu dragoste capul blond.

— Ce-i aia minte?

— E ceva care pune corpul tău în mişcare, cum pune în mişcare roţile arcul de la ceasul meu, ştii? Ţi l-am arătat odată.

— Deschide-mi-l! Vleau să văd cum se învîlteşte.

— Asta nu pot s-o fac, cum nici tu nu poţi să deschizi ceasul. Numai Dumnezeu te învîrteşte şi tu mergi, pînă te opreşte El

— Da? Şi Demi făcu ochi mari de mirare la acest lucru ciudat. Şi pe mine mă învîlteşte ca pe ceas?

— Da, dar nu pot să-ţi arăt cum, fiindcă asta se tace, cînd noi nu vedem.

Demi se pipăi la spate, crezînd că o fi şi al lui la fel cu al ceasului. Apoi zise foarte serios:

— Io zic că Dod mă învîlteşte, cînd dorm.

Urmă o lungă explicaţie, la care el asculta cu atîta băgare de seamă că bunica lui îngrijorată încerca să-i pună capăt:

— Crezi că e bine, dragă, să spui asemenea lucruri unui copil. Uite i s-au înroşit ochii şi, de învaţă rău, pune întrebări la care nu poţi să răspunzi.

— Dacă e destul de mare să pună întrebări, înseamnă că e destul de mare să primească şi răspunsurile cuvenite. Eu nu-i bag idei noi în cap, ci îl ajut doar să le lămurească pe cele pe care le are deja. Copiii ăştia sînt mai înţelepţi decît noi şi sînt sigur că băiatul a înţeles tot ce i-am explicat. Ia spune, Demi, unde îţi ţii tu mintea?

Dacă băiatul ar fi răspuns ca Alcibiade: „Pe toţi zeii, Socrate, nu ştiu”, bunicul lui n-ar fi fost mirat, dar Demi, după ce stătu un moment într-un picior, ca o barză meditativă, răspunse convins: „În bultică”, şi bunicii amîndoi, începură să rîdă şi renunţară la metafizică pentru ziua aceea.

Mama lui ar fi avut motive să fie îngrijorată de el, dacă Demi nu ar fi dat dovezi convingătoare că e un băieţel ca toţi ceilalţi, nu numai un filosof în devenire. După o astfel de discuţie, Hannah dădea din cap, zicînd că-i semn rău: „Copilul ăsta nu-i făcut să trăiască mult dar se liniştea repede, că odată făcea Demi o ispravă dintr-acelea, cu care ştrengarii ăştia neascultători şi murdari, dar atît de dulci, sperie şi încîntă pe părinţii lor.

Meg pornise în căsnicie cu anumite principii morale şi încerca să se ţie de ele, dar ce mamă poate să reziste şireteniilor iscusite şi îndrăznelii calme ale acestor omuleţi, care sînt nişte şireţi fără pereche?

— „Nu mai mînca stafide, Demi! Te îmbolnăveşti”, zicea mama băiatului, care se oferea să-i ajute regdlat la bucătărie, de cîte ori se face budincă.

— Îmi place să fiu bolnav.

— Dar mie nu-mi place. Ia mai bine dă fuga sus şi ajută pe Daisy să facă pateuri.

El pleca supărat, dar nedreptatea ce i se făcea îi rodea sufletul şi, cînd se ivi prilejul, o prinse pe mama lui cu vorba.

— Acum pentru că aţi fost cuminţi, am să vă fac orice poftă, zise Meg, ducînd sus de mînă pe ajutorul ei de bucătar, după ce băgase budinca în cuptor.

— Zău, mămico? întrebă Demi, căruia îi venise o idee năstruşnică.

— Zău, orice vrei, răspunse mama, care aştepta s-o pună să cînte de şase ori la rînd „Cei trei pisoi" sau să ceară să-i ducă la „Luaţi un corn de un ban", fără să-i pese că o dor picioarele şi e vînt afară.

— Atunci să mîncăm toate stafidele.

Mătuşa Dodo era tovarăşa de nebunii şi „confidenta" celor doi copii şi acest trio întorcea casa pe dos. Mătuşa Amy nu era pînă acum decît un nume pentru ei, mătuşa Beth era doar o amintire vagă şi plăcută, dar mătuşa Dodo era o realitate vie şi ei făceau ce voiau cu ea, ceea ce o încînta pe Jo. Dar cînd veni domnul Bhaer, Jo începu să-i lase în părăsire, şi amîndoi copiii fură miraţi şi întristaţi de această schimbare. Daisy fu supărată, că nu mai are pe cine săruta, căci ca mătuşa Dodo nimeni nu se lăsa sărutată. Demi, isteţ cum era, băgă de seamă că lui Dodo îi place să se joace cu „ursarul" mai mult decît cu el, dar, deşi jignit, îşi ascunse supărarea, fiindcă nu-l lăsa inima să insulte pe un rival, care avea o mînă de pastile de ciocolată în buzunarul de la vestă şi un ceas l»e care putea să-l scoată din cutie şi să-l scuture, cît vrea.

Unii oameni ar putea crede că domnul Bhaer nu zicea nimic că se purtau astfel copiii cu el, ca să nu le trezească bănuială, dar Demi nu considera lucrurile în această lumină şi continua să se arate foarte prietenos cu „ursarul", iar Daisy nu se lăsă mult rugată şi-şi revărsa cu drag iubirea ei asupra lui, simţindu-se fericită pe genunchii lui şi găsind că darurile lui sînt nepreţuite.

Pe domni îi apucă cîteodată o dragoste subită pentru copiii din familia domnişoarei pe care o onorează cu

simpatia lor, dar această atitudine prefăcută nu le stă bine şi nu înşeală pe nimeni. Afecţiunea domnului Bhaer era însă sinceră şi dădu roade, căci mijloacele cinstite hu dau greş în iubire, nici în viaţa de toate zilele. Se simţea la largul lui cu copiii pe genunchi şi-i plăcea să aibă un obraz de copil lipit de obrazul lui brăzdat de vreme. Afacerea lui — care o fi fost aceea? — Îl făcea să rămînă în oraş din ce în ce mai mult şi nu trecea seară, să nu vină să vadă... să zicem pe domnul March, fiindcă pe el îl căuta totdeauna. Acest tată minunat trăia cu iluzia că el atrage pe domnul Bhaer în casa lor şi era încîntat. Stătea ore întregi de vorbă cu acest suflet, care-l înţelegea, pînă cînd îl lămuri deodată o observaţie întîmplătoare a nepotului său, care avea mai mult spirit de observaţie decît el.

Într-o seară, domnul Bhaer intrind în casă, se opri în pragul biroului, mirat de ce vedea în faţă. Domnul March era culcat pe spate pe podea, cu picioarele lui respectabile ridicate în sus, iar lîngă el. tot culcat, stătea Demi, care încerca să-i imite mişcarea cu picioarele lui scurte, încălţate cu ciorapi stacojii. Amîndoi erau aşa de preocupaţi, încît nici nu băgară de seamă că au spectatori, pînă cînd domnul Bhaer începu să rîdă cu poftă, aşa cum rîdea el, şi Jo strigă scandalizată:

— Tată, tată, a venit profesorul.

Picioarele negre se lăsară în jos şi capul cărunt se ridică, şi domnul March zise, fără să-şi piardă cumpătul:

— Bună ziua domnule Bhaer. Iartă-mă numai un moment, te rog. Tocmai terminam lecţia. Hai, Demi, ia fă-mi litera şi spune-mi cum îi zice.

— Ştiu!

Şi după cîteva încercări neizbutite, picioarele roşii se desfăcură ca un compas şi elevul inteligent strigă triumfător: E „V”, tata male, e „V!”

— Mare ştrengar îmi eşti, rîse Jo, în timp ce tatăl ei se ridică în picioare, scuturîndu-se de praf, iar nepotul încerca să stea în cap, singurul lui mod de a-şi exprima bucuria că s-a terminat învăţătura.

— De ce pozne te-ai mai ţinut azi, „Bubchen?”, întrebă domnul Bhaer ridicînd pe acrobat.

— Am fost la Mary.

— Şi ce ai lăcut acolo?

— Am sărutat-o, răspunse Demi fără înconjur.

— Prut! începi devreme, flăcăule! Şi Mary ce a zis de asta?, întrebă domnul Bhaer, continuînd să-l descoase pe micul păcătos, care stătea în genunchi şi-i scotocea prin buzunare.

— O, i-a plăcut şi m-a sărutat şi ea, şi mie mi-a plăcut. Băieţilor nu trebuie să le placă fetiţele? adăugă Demi cu gura plină şi cu un aer foarte satisfăcut.

— Tare mai eşti isteţ, puiule! Cine ţi-a băgat asta în cap? zise Jo, distrîndu-se cu mărturisirile -lui nevinovate, tot atît cît şi profesorul.

— Nu-i în cap, e în gură, răspunse Demi, şi îşi scoase limba să le arate pastila de ciocolată din gură, crezînd că vorbeşte de bomboane, nu de idei.

— Ar trebui să duci şi prietenei tale, cîteva lucruri dulci pentru cei dragi, mititelule, şi domnul Bhaer întoarse cutia lui Jo cu o privire care o făcu să se întrebe, dacă nu era ciocolata hrana de fiecare zi a zeilor.

Demi văzu şi el zîmbetul, înţelese că e ceva la mijloc şi întrebă fără înconjur.

— Dar băieţilor mari nu le plac fetele mari, domnule profesor?

Ca tînărul Washington, domnul Bhaer, „nu putea să mintă” aşa că îi dădu un răspuns vag:

— Da! Cîteodată cred că le plac.

Tonul cu care spuse acestea îl făcu pe domnul March să pună peria de haine şi să arunce o privire lui Jo, care întoarse capul apoi se lăsă în fotoliu cu, un suspin, de parcă „puiul cel isteţ”, i-ar fi băgat lui în cap o idee care era şi dulce şi amară.

Pentru ce Dodo, cînd îl prinse la bufet o jumătate de oră după aceea, aproape îl înnăbuşî, strîngîndu-l în braţe, în loc să-l ia de urechi. De ce îi mai dădu apoi o felie mare de

pîine cu marmeladă, rămase o enigmă pentru Demi, care-şi bătu cîtva timp capul cu ea şi în cele din urmă se văzu silit s-o lase nedezlegată.

CAP. XXIII
SUB UMBRELĂ

În vreme ce Laurie şi Amy păşeau zîmbitori pe covoarele lor de catifea, aşezîndu-şi casa şi făcînd planuri mari pentru viitorul lor strălucit, domnul Bhaer şi Jo făceau altfel de plimbări, pe drumuri noroioase şi pe margini de timpuri pline de apă.

„Eu ies întotdeauna spre seară, să fac puţină mişcare şi nu văd de ce aş renunţa la această plăcere, doar pentru că mă întîlnesc de multe ori cu profesorul”, îşi zise Jo după cîteva întîlniri întîmplătoare, căci, deşi erau două drumuri care duceau la casa lui Meg pe oricare îl lua, ştia sigur că are să dea peste el, fie la dus, fie la întors. El mergea întotdeauna repede şi, cînd ajungea lîngă ea, abia atunci se prefăcea c-o vede. Apoi, dacă se ducea la Meg el avea întotdeauna ceva pentru copii în buzunar. Dacă ea venea spre casă, el spunea că fusese să se uite la rîu şi tocmai pornise spre ei, doar dacă nu-i plictisesc vizitele lui prea dese.

În aceste împrejurări, ce putea face Jo decît să-i răspundă politicos la salut şi să-l poftească în casă. Dacă se săturase de vizitele lui, în orice caz îşi ascundea bine „neplăcerea” de a-l vedea şi avea grijă să fie întotdeauna cafea la masa de seară, pentru că lui Friedrich — vreau să spun domnului Bhaer — nu-i plăcea ceaiul.

După o săptămînă, toată lumea înţelese ce se petrece cu ei. Cu toate astea, toţi se prefăcură că nu văd cît se schimbase Jo. N-o întrebau niciodată de ce cîntă, cînd lucrează, de ce îşi face părul de trei ori pe zi şi de ce se întoarce aşa de înviorată, după plimbările de seară, şi

nimeni nu părea să aibă nici cea mai mică bănuială că, în vreme ce discuta filosofie cu tatăl, profesorul Bhaer dădea lecţii de dragoste fiicei.

Jo nu era o fată potolită şi măsurată, ca să-şi ascundă sentimentele. Dar încerca totuşi să şi le înăbuşe, pentru că îi era frică să nu rîdă ceilalţi de ea, că s-a lăsat prinsă, după atîtea declaraţii înfocate de independenţă. Se temea mai ales de Laurie, dar, mulţumită soţiei sale, Laurie fu de o amabilitate fără margini. Nu-l numea niciodată pe domnul Bhaer „un bătrîn de treabă" în public, nu făcea niciodată aluzie, nici pe departe, la schimbările din înfăţişarea lui Jo şi nu dădea nici cel mai mic semn de mirare, cînd vedea aproape în fiecare seară pălăria profesorului pe masa familiei March. Dar rîdea pe înfundate, cînd era singur şi abia aştepta clipa cînd îi va dărui lui Jo o tavă de argint, pe care va săpa un urs, şi un băţ rupt, ca semne ale înfrîngerii ei de netăgăduit.

Timp de două săptămîni, profesorul veni şi se duse seară de seară, ca un îndrăgostit ce era. Apoi, trei zile la rînd, nu mai dădu nici un semn de viaţă. Toată lumea fu foarte nedumerită şi Jo căzu pe gînduri la început, apoi deveni nervoasă.

— Sigur că s-a săturat şi a plecat acasă pe neaşteptate, aşa cum a venit. Bineînţeles că asta n-are nici o importanţă pentru mine, dar un om bine crescut ar fi venit să-şi ia rămas bun mai întîi, îşi zise ea, aruncind priviri disperate spre poartă, în timp ce se îmbrăca să pornească la plimbarea ei obişnuită, într-o zi înnorată.

— N-ar fi rău să-ţi iei umbreluţa, dragă. Parcă stă să plouă, zise mama ei, care băgase de seamă că-şi pusese pălăria cea nouă, dar nu zise nimic.

— Da, mămico! Vrei să-ţi iau ceva din oraş? Eu trebuie să dau o fugă pînă în centru, să-mi cumpăr nişte hîrtie, răspunse Jo, legîndu-şi panglicele sub bărbie în faţa oglinzii, ca să n-o privească în ochi pe mama ei.

— Da, îmi trebuie nişte percal ţesut pe oblic, o testea de ace de cusut nr. 9 şi doi metri de panglică mov, îngustă. Ţi-ai pus pantofii groşi şi ţi-ai luat ceva sub pelerină?

— Aşa cred! răspunse Jo, cu gîndul aiurea.

— Dacă cumva te întîlneşti cu domnul Bhaer, pofteşte-l să ia ceaiul cu noi. Mi-ar face mare plăcere să-l văd, adăugă doamna March.

Jo auzi aceste vorbe dar nu răspunse nimic. Sărută doar pe mama ei şi ieşi repede pe uşă, gîndindu-se recunoscătoare, cu tot dorul din inima ei:

— Ce bună e cu mine! Ce se fac fetele care n-au o mamă să le ajute, cînd sînt într-un necaz mare?

Magazinele de stofe nu erau în cartierul cu birouri, bănci şi antrepozite de mărfuri „en gros", pe unde se întîlnesc numai domni, dar Jo se trezi în această parte a oraşului, înainte de a face o singură tîrguială. Începu să se plimbe de colo pînă colo, ca şi cum ar fi aşteptat pe cineva, examinînd cu un interes foarte puţin feminin, nişte instrumente mecanice într-o vitrină şi nişte mostre de lînă într-alta. Se împiedică de nişte butoaie, fu aproape strivită de nişte baloturi, care veneau de sus cu macaraua şi oameni grăbiţi o îmbrînciră, fără să se jeneze, avînd aerul să se întrebe: „Cum dracu a ajuns fata asta aici?" O picătură de ploaie pe obraz o făcu să uite deodată de desamăgirea ei şi-i aduse aminte că are pălărie nouă în cap şi, fiind îndrăgostită, dar şi femeie, se gîndi că e mai bine să rămînă fără iubire, decît fără pălărie. Abia acum îşi aminti că, în graba cu care plecase, uitase să-şi ia umbrela; dar la ce bun să se mai tînguie. Acum nu-i mai rămînea decît să împrumute una, sau să meargă mai departe prin ploaie, pînă s-o uda leoarcă. Se uită la cerul plumburiu, apoi la panglicele roşii, de acum pătate. Măsură strada plină de noroi ce i se deschidea în faţă, mai aruncă o privire plină de părere de rău la un antrepozit înnegrit de fum, pe care scria: „*Hoffmann, Schwartz et Co*" şi se certă singură cu asprime:

„Aşa-mi trebuie! Ce nevoie aveam să-mi pun hainele cele mai bune şi să mă bag prin bălţi, în căutarea profesorului? Jo, mi-e ruşine de tine! Nu, n-ai să împrumuţi nici o umbrelă şi n-ai să mai umbli după el, ci ai să mergi aşa cum eşti şi ai să-ţi faci cumpărăturile pe ploaie şi, dacă te îmbolnăveşti şi-ţi strici pălăria, n-ai decît ce meriţi. Hai, porneşte!”

Zicînd acestea în gînd, dădu buzna în stradă cu atîta furie, că era Cît p-aci să intre sub un camion, apoi se aruncă în braţele unui domn bătrîn care zise: Pardon, domnişoară, cu un aer foarte ofensat. Intimidată de atîtea boroboaţe, Jo încetini puţin goana, îşi întinse batista peste panglici şi, fără să se mai uite înapoi porni mai departe, simţind că i s-au udat bine ciorapii. Dar, la un moment dat, băgă de seamă că o umbrelă albastră rămăsese nemişcată deasupra pălăriei ei, lăsată acum în voia sorţii şi, ridicînd capul pe cine să vadă? Pe profesorul Bhaer!

— Mi se pare că o cunosc pe domnişoara care se vîră cu atîta curaj sub botul cailor şi umblă aşa de repede prin noroiul ăsta. Cu ce treabă pe aici, prietena mea?

— Fac cumpărături.

Domnul Bhaer zîmbi, căci, cît vedeai cu ochiul, nu zăreai decît o fabrică de conserve şi, mult mai departe, un magazin pentru pielării „*en gros*”. Totuşi, el se oferi politicos:

— N-ai umbrelă. Îmi dai voie să te însoţesc şi să-ţi duc pachetele?

— Mulţumesc, cu plăcere!

Jo se făcuse roşie la faţă, ca panglicele ei, şi se întreba ce-o fi crezînd profesorul despre ea; dar în fond, puţin îi păsa, şi peste o clipă se trezi mergînd la braţ cu profesorul ei. I se părea că ieşise iar soarele şi că străluceşte ca niciodată, că viaţa e iar frumoasă şi că e fericită, umblînd prin băltoace.

— Credeam că ai plecat, zise Jo, ca să spună ceva, fiindcă vedea că se uită la ea — pălăria ei nu era destul de

mare ca să-i ascundă faţa şi-i era teamă ca el să nu interpreteze greşit bucuria, care i se citea pe faţă.

— Cum era să plec, fără să-mi iau rămas bun de la cei care au fost aşa de buni cu mine? întrebă el pe un ton de reproş, încît ea înţelese că l-a jignit şi răspunse cu însufleţire:

— Nu, nu! Ştiam că sînteţi foarte ocupat cu treburile dumneavoastră, dar v-am simţit toţi foarte mult lipsa, mai ales tata şi mama.

— Şi dumitale nu ţi-am lipsit?

— Eu mă bucur întotdeauna, cînd vă văd, domnule profesor.

În grija ei de a nu se trăda, Jo vorbise cu răceală şi ultimele vorbe îngheţară de tot pe profesor. Zîmbetul îi pieri de pe buze şi el zise cu gravitate:

— Îţi mulţumesc, am să mai vin odată înainte de a pleca.

— Cum, plecaţi?

— Nu mai am treburi pe aici. Le-am terminat.

— Cu bine, sper?, zise fo, simţind amărăciunea ce se strecurase în vorbele lui.

— Da, să zicem că e bine, pentru că am un drum deschis în faţă, ca să-mi cîştig pîinea, să pot ajuta pe cei doi „Jungling” ai mei.

— Povesteşte-mi, te rog. Vreau să ştiu tot ce se întîmplă băieţilor, zise Jo, nerăbdătoare să afle.

— Eşti foarte amabilă că te interesezi de ei. Uite, prietenii mei mi-au găsit un post la un liceu, unde pot să dau lecţii ca acasă la mine şi o să cîştig destul, ca să netezesc drumul pentru Franz şi Emil. Pentru asta ar trebui să fiu mulţumit, nu?

— Da, sigur! Ce minunat ar fi să puteţi face ce vă place şi noi să vă putem vedea mai des şi pe băieţi de asemenea, strigă Jo, agăţindu-se de băieţi, ca o scuză pentru bucuria care-i strălucea în ochi.

— A, dar mă tem că n-o să ne întîlnim prea des. Şcoala e tocmai în cartierul de vest al oraşului.

— Aşa departe!

Şi Jo dădu drumul fustelor din mînă, să se tirască prin noroi, ca şi cum nu mai avea nici o importanţă ce se întîmplă cu ea sau hainele ei.

Domnul Bhaer ştia mai multe limbi dar firea femeilor nu învăţase încă s-o înţeleagă. Se lăuda că o cunoştea destul de bine pe Jo, dar îl lăsară foarte nedumerit schimbările din privirea, vocea şi felul ei de a fi, care se perindară cu mare repeziciune în ziua aceea. Cînd dădură cu ochii de el, păruse foarte mirată, deşi bătea la ochi că pentru el venise acolo. Cînd el îi oferise braţul, ea i-l luase cu o privire care-l umpluse de fericire; dar cînd o întrebase dacă-i simte lipsa, îi răspunsese cu atîta răceală, că-l apucase disperarea. Auzind de norocul care dăduse peste el, aproape că nu bătuse din palme de bucurie. Să fi fost numai pentru băieţi? Apoi, aflînd unde va locui, zisese: „Aşa departe!”, pe un ton aşa de deznădăjduit, că profesorului i se umple sufletul de speranţă. Dar în clipa următoare, ca şi cum asta ar fi fost singurul lucru care o interesa pe lume:

— Aici e magazinul meu. Vreţi să intraţi şi Dvs.? N-are să dureze mult.

Jo ar fi vrut să impresioneze pe tovarăşul ei cu priceperea şi repeziciunea cu care ştia ea să tîrguiască. Dar azi era aşa de emoţionată, că toate merseră alandala. Răsturnă sertarul cu ace, uită că percalul trebuie să fie ţesut pe oblic, nu dădu banii ce trebuia şi se făcu de ruşine, cerînd panglică mauve la raionul unde se vinde americă. Domnul Bhaer stătea de o parte şi o vedea cum se înroşeşte şi se fistîceşte, şi pe măsură ce o privea, nedumerirea sa se risipea, fiindcă începuse să-şi dea seama că femeile sînt pe dos, ca şi visele.

Cînd ieşiră, el puse pachetul sub braţ, cu un aer mai vesel şi intră prin băltoace, fără să se uite pe unde calcă.

— Nu eşti de părere să cumpăr ceva şi pentru copii, să facem diseară un ospăţ în regulă, de vreme ce asta e ultima mea vizită în casa dumneavoastră aşa de primitoare?

întrebă el, oprindu-se în faţa unei vitrine pline cu flori şi fructe.

— Ce-aţi vrea să cumpăraţi? zise Jo, făcîndu-se că n-a auzii sfîrşitul frazei lui şi avînd aerul că-i plac foarte mult mirosurile felurite din prăvălia aceea, cînd intrară

— Le plac portocale şi smochinele? întrebă domnul Bhaer cu un aer patern.

— Cînd au, mănîncă.

— Dar dumneata ce-i zice de nişte nuci?

— Le ronţăi ca o veveriţă.

— Să luăm şi nişte strugutri Hamburg, ca să-i mîncăm în amintirea patriei mele.

Jo se încruntă la această risipă şi se întrebă de ce nu cumpără mai bine o cutie cu curmale, o ladă cu struguri şi un sac cu alune, să nu se mai încurce cu atîtea lucruri. Dar domnul Bhaer îi interzise să plătească ea ceva, ci scoase portofelul lui şi sfîrşi tîrguielile, cumpărînd mai multe kilograme de struguri, un ghiveci cu margarete şi un borcănel cu miere, potrivit cu micul Demi, căruia îi era hărăzit. Apoi, deformîndu-şi buzunarele cu pachetele colţuroase pe care şi le vîrî pretutindeni şi dînd florile lui Jo, să le ţină, deschise, umbrela şi porniră mai departe.

— Domnişoară March, am să-ţi fac o mare rugăminte, începu profesorul, după ce merseră cale bună prin ploaie.

— Mă rog, domnule profesor! şi inima ei începu să bată aşa de tare, că-i fu teamă să n-o audă şi el.

— Îmi iau îndrăzneala să-ţi spun, deşi plouă, pentru că mai am numai puţin timp de stat aici.

— Ce este, domnule Bhaer?

Şi... aproape sfărîmă ghiveciul cu flori, aşa de tare îl strînse în braţe.

— Aş vrea să cumpăr o rochiţă pentru Tina şi eu sînt foarte nepriceput. Eşti bună să mă ajuţi puţin?

— Da, cu plăcere!

Şi Jo se simţi deodată iar stăpînă pe ea.

— Poate şi un şal pentru mama Tinei. E aşa de săracă şi de bolnavă. Da, da, un şal gros, care să-i ţină de cald ar fi un dar folositor gentru mămica.

— Da! Sigur, domnule Bhaer!

„Eu merg aşa de repede cu imaginaţia şi lui parcă puţin îi pasă de mine”, îşi zise Jo în gînd.

Apoi se scutură de toate aceste gînduri şi se ţinu de promisiune, cu o energie care-ţi făcea plăcere.

Domnul Bhaer lăsă totul în seama ei şi ea alese o rochiţă de mai mare dragul pentru Tina şi ceru să vadă nişte şaluri. Vlnzătorul, fiind un om însurat, îşi permise să-şi dea şi el părerea, discutînd cu cei doi, care cumpărau daruri pentru rude, crezu el.

— Poate că doamna preferă pe acesta. E un articol de bună calitate şi de o culoare minunată, foarte dulce, zise el, desfăcînd un şal mare, gri, şi aruncîndu-l pe umerii lui Jo.

— Vă place, domnule Bhaer? întrebă ea, întorcîndu-i spatele, Icricită că-şi poate ascunde un moment faţa.

— Foarte mult! îl luăm, răspunse domnul 3haer, zîmbind ca [>entru el, în timp ce plătea şi Jo continua să scotocească prin prăvălie, vrind să vadă ce-ar mai fi de cumpărat.

— Acum mergem acasă? întreabă el, ca şi cum vorbele i-ar fi sunat plăcut la ureche.

— Da, e tîrziu şi sînt aşa de obosită.

Vocea lui Jo era mai tristă decît ar fi vrut ea să lase să se vadă, căci soarele părea să fi intrat în nori, pe neaşteptate. Viaţa era iar obositoare şi abia acum simţi că-i sînt îngheţate picioarele, că o doare capul şi că inima îi e mai jngheţată decît picioarele şi mai îndurerată decît capul. Domnul Bhaer pleca. Ţinea la ea doar ca la o prietenă. Degeaba îşi făcuse ea iluzii. Să se termine totul cît mai repede şi să nu mai audă vorbindu-se de asta. În disperarea ei, făcu semn cu atîta grabă unui autobuz care trecea, că margaretele căzură din ghiveci şi avură mult de suferit.

— Ăsta nu e autobuzul care ne trebuie nouă, zise profesorul, făcînd semn maşinii încărcate să plece şi aplecîndu-se, să culeagă bietele floricele.

— Iartă-mă, n-am văzut bine numărul. Dar n-are mei o importanţă. Sînt învăţată să umblu prin noroaie, răspunse Jo, clipind tare din ochi, fiindcă mai bine ar fi murit, decît s-o vadă el că-şi şterge ochii.

Domnul Bhaer observă lacrimile de pe obrajii ei, cu toate că ea întoarse capul, şi fu foarte mişcat. Se aplecă asupra ei şi zise cu multă dragoste în glas:

— Scumpa mea, de ce plîngi?

Dacă Jo ar mai fi trecut prin astfel de încercări, ar fi răspuns că nu plînge, că are guturai sau o altă minciună, cum ştiu să inventeze femeile. În loc de asta, Jo dovedi că n-are amor propriu, izbucnind, cu un suspin ce nu mai putea fi înăbuşit:

— Pentru că pleci dumneata!

— *Ach, mein Gott!* Asta-mi face atîta bine, strigă uomnul Bhaer, încercînd să bată din palme, deşi ţinea şi umbrela şi pachete. Jo, eu nu-ţi pot da nimic decît iubirea mea. Venisem să văd dacă ţii la mine mai mult decît la un prieten. Ce zici, Jo, poţi să faci puţin în inima dumitale şi pentru bătrînul Fritz, zise el pe nerăsuflate.

— O, sigur! răspunse Jo, şi el fu cît se poate de mulţumit. Ea îi luă un braţ cu amîndouă mîinile şi se uită la el cu o privire care arăta limpede că ar 6 fericită să poată merge prin viaţă alături de el, chiar de n-ar avea un alt adăpost decît umbrela lui veche.

Se găsea într-o situaţie foarte grea domnul Bhaer, cînd îi ceru mîna, căci, chiar dacă ar fi vrut, n-ar fi putut să-i cadă în genunchi, fiindcă era noroi pe jos, nici n-ar fi putut să-i dea lui Jo mîna decît la figurat pentru că erau pline amîndouă. Cu atît mai puţin ar fi putut să facă demonstraţii de dragoste în plină stradă, deşi abia se putu ţine să nu-şi arate sentimentele; aşa încît singurul lui fel de a-şi exprima bucuria era s-o privească cu un zîmbet, care-i înseninâ toată faţa, iar lumina felinarelor făcea să-i scînteieze

picăturile de ploaie din barbă. Dacă n-ar fi iubit-o foarte mult pe Jo, nu cred că s-ar fi îndrăgostit de ea în momentul acela, fiindcă ea era departe de a fi frumoasă, cu poala fustei plină de noroi, cu pantofii murdari, cu pălăria ca vai de ea. Dar domnul Bhaer îşi zicea că e cea mai frumoasă femeie de pe lume, iar ea găsea că el aduce mai mult ca oricînd a Jupiter, deşi i se pleoştise pălăria de şiroaie care-i curgeau pe umeri (căci ţinea umbrela numai deasupra lui Jo) şi toate degetele de la mănuşi erau rupte.

În acel moment, Jo şi profesorul ei nu mai călcau pe pămînt. Uitaseră de tot să mai ia autobuzul şi porniseră înainte, fără grabă, fără să mai ţie seamă nici de întuneric, nici de ceaţă. Puţin le păsa ce cred ceilalţi despre ei, căci trăiau aceea clipă fericită pe care o întîjneşte rareori omul în viaţă, acel moment plin de farmec, care întinereşte pe cel bătrîn, înfrumuseţează pe cel lipsit de frumuseţe, îmbogăţeşte pe cel sărac şi face pe om să presimtă ce va fi fericirea cerească.

Profesorul, parcă ar fi cucerit un regat, găsea că bucurie mai mare nu putea exista pe pămînt, atît era de fericit, iar Jo păşea lîngă el cu atîta siguranţă, de parcă acolo i-ar fi fost locul de cînd lumea. Bineînţeles, ea vorbi cea dinţii — cu oarecare sens — căci toate acele izbucniri de iubire ce au urmat după năvalnicul ei: „O, sigur!” n-aveau şir şi nu puteau fi reproduse pe hîrtie.

— Friedrich, de ce n-ai spus...

— Ach, cerule! Îmi zice pe numele cu care nu m-a mai strigat nimeni de cînd a murit Tina!, strigă profesorul, oprindu-se într-o băltoacă s-o privească cu încîntare.

— Aşa îţi zic eu în gînd... Am uitat, iartă-mă, dar nu-ţi mai zic aşa, dacă nu-ţi place.

— Dacă nu-mi place! Dar un nume mai dulce nici nu poate exista. Zi-mi şi „tu”, şi am spus că limba ta e aproape tot aşa de frumoasa ca a mea

— Nu crezi că „tu” e puţin cam sentimental? întreabă Jo, în sinea ei găsind că e un cuvînt minunat.

— Sentimental? Da Slabă Domnului! Noi! germanii, creden încă în puterea sentimentului şi asta ne întinereşte pe noi. Felul vostru de a vorbi e aşa de rece. Spune-mi tu, scumpa mea. Aceasta înseamnă aşa de mult pentru mine, se rugă profesorul, parcă ar fi fost un student, nu un profesor în toată firea.

— Bine, de ce nu mi-ai spus asta mai de mult? întreabă Jo timidă.

— Ca să-ţi explic asta, ar trebuie să-ţi dezvălui toată inima mea şi o fac cu bucurie, doar tu trebuie să ai grijă de ea de acum încolo. Uite de ce, draga mea Jo! Ach, ce nume nostim. Aş fi vrut să-ţi spun ceva în ziua cînd ne-am despărţit, la New York, dar credeam că eşti logodită cu prietenul tău cel frumos, aşa că am tăcut. Ai fi primit să-mi fii soţie, dacă te-aş fi întrebat atunci?

— Nu ştiu! Cred că nu, pentru că pe atunci n-aveam inimă.

— Prut! Asta nu cred. Erai adormită, pînă cînd a trecut fiul de împărat prin pădure, te-a văzut şi te-a deşteptat. A, să ştii de la mine, „JDie ertse Liebe ist die beste”, dar crede că eu n-o merit.

— Da, prima iubire e cea mai sinceră, aşa încît fii pe pace. N-am mai fost îndrăgostită pînă acum. Teddy era doar un băieţel şi i-a-trecut repede slăbiciunea care a avut-o pentru mine, zise Jo, dorind să-i risipească toate îndoielile.

— Bun, atunci am să dorm liniştit şi am să caut să-ţi cîştig toată iubirea. Am aşteptat aşa de mult, încît am devenit un egoist, cum ai să-ţi dai singură seama, professorin.

— O, ce mult îmi place! strigă Jo, încîntată de noul ei nume. Dar spune-mi ce te-a adus în calea mea, tocmai cînd îmi era mai dor de tine?

— Asta, şi domnul Bhaer scoase din buzunar o hîrtiută ruptă pe la colţuri.

Jo o desfăcu. Era una din contribuţiile ei la un jurnal, care cinta versuri.

— Dar cum să te aducă hîrtiuţa asta? întrebă ea, neînţelegînd ce vrea să spună.

— Am dat peste ea într-o zi, din întîmplare. Am ştiut că e făcută de tine după numele dinăuntru şi după iniţialele de la sfîrşit şi am găsit în ea un vers care mă chema. Citeşte şi găseşte-l, am să bag eu de seamă să nu calci prin bălţi.

Jo ascultă şi trecu repede cu privirea peste versurile pe care le botezase:

ÎN ODĂIŢA DIN POD

Patru dulăpiare stau în şir, în pod,
Cheile din broască au toate un nod
De panglică roşie, semn de veselie,
Ce au pus în ele, Dumnezeu mai ştie!
Praful de un deget aici s-a aşternut;
Cele patru fete de mult au crescut
Se mai văd şi astăzi nume-n lemn săpate
De mîna lui Laurie, cu grijă lucrate,
Cînd stropii de ploaie cîntau într-o vară,
Iar fetele în pod veneau de afară

Mă uit cu drag la dulăpior,
E al lui Meg. Ca printr-un nor
Văd tot avutu-i de copil,
Ici-colo cîte-un dar umil,
Apoi o rochie de mireasă, veche.
O buclă, un papuc fără pereche.
De jucărie, nici o urmă..
Le-a luat şi dus la-ai ei copii
Şi lor le trebuie jucării
Parcă şi acuma ploaia în jgheaburi pică,
În semn de dezmierdare pentru Meg cea mică.

Dulapul lui Jo — nici nu e de mirare —
Lustru, balamale, de mult nu mai are.
Cărţi fără coperte, păpuşi fără cap,

Una-n rochie roşie, alta un harap,
Păsări animale cu resort stricat,
Mărturie toate-a unui trecut uitat.

Stau închise acolo vise ne-mplinte,
Versuri sau romane, începute, plăsnuite,
Scrisori galbene, scrise prima oară,
De mult, odată-n zi de primăvară
Însemnări mărunte pe vreun colţ de carte,
Doruri de iubire ce-i duceau departe
Ploaia de afară şi acum şopteşte;
„Aşteaptă, iubirea şi la tine se-opreşte”.

Pioase lacrimi au spălat
Tot praful ce s-a adunat
Pe dulăpiorul micei Beth,
Şi moartea parcă a sfinţit
Memoria-acestui copil iubit,
Şi toţi ai casei acolo-au pus
Avutul micuţei ce s-a dus:
Un clopoţel de-argint ce-avea
Un sunet trist, cînd îl mişca,
Şi boneţica ce-a purtat
Pînă ce, înger, a zburat
În cer şi lin de pe pămînt,
Fără să rostească un cuvînt;
Iar ploaia repede de vară
Îngînă în cea din urmă oară
Cîntecul trist al micei Beth.

Pe uşiţa minusculă Laurie a mai desenat,
Pentru Amy, un cavaler... demodat.
Dar pe scutu-i aurit,
Scris e numele iubit.
Înăuntru poţi găsi
Funde, care-n bucle aurii
S-au înnodat. Şi pantofi de bal,

De prea multe valsuri, ajunşi într-un hal!...
Flori uscate, adunate an cu an,
Evantaie şi dantele în noian,
Fleacuri care povestesc
Iluzii deşarte, vreun vis copilăresc.
Ploaia cade în geamuri ca o perdea vie,
Zvonul unui clopot ca de cununie.

— E proastă poezia, dar aşa simţeam în ziua cînd am scris-o. Eram aşa de sigură, că am pus capul pe un sac cu petece şi am plîns. Nici nu visam că o să se ducă şi o să spună oamenilor ce se petrece în sufletul meu, şi Jo rupse în bucăţi hîrtiuţa cu versurile pe care profesorul le purtase la el cu atîta dragoste şi grijă.

— Să se ducă în lume! Şi-a făcut datoria deocamdată. O să mai am eu multe altele, cînd o să citesc tot caietul cu scoarţe roşii în care-şi ţine ea tainele, zîmbi domnul Bhaer, urmărind cu ochii cum zboară bucăţelele de hîrtie, purtate de vînt. „Da”, adăugă el serios, am citit asta şi mi-am zis: Are o durere mare pe suflet şi se simte singură. O dragoste sinceră o va mîngîia. Inima mea e plină de iubire pentru ea. De ce să nu mă duc să-i spun: „Dacă asta nu e prea puţin pentru ceea ce vreau eu să-i cer în schimb, ia-o în numele Domnului”.

— Şi atunci ai venit şi-ai descoperit că nu e prea puţin, ci tocmai ceea ce doream eu din tot sufletul, şopti Jo.

— La început n-am îndrăznit să cred că poate-fi adevărat, cu toate că primirea ta fusese aşa de călduroasă. Dar în curînd am început să sper şi mi-am spus: „O voi avea, chiar de-ar fi să-mi dau viaţa pentru asta” şi aş fi gata să mi-o dau şi acuma, strigă domnul Bhaer, dînd din cap hotărît, ca şi cum zidurile de ceaţă ce-i strîngeau ca un cerc ar fi fost nişte bariere pe care ar fi trebuit să le treacă sau să le sfărime cu curaj.

Jo fu prinsă şi ea de avîntul lui şi se hotărî să fie demnă de cavalerul ei, deşi el nu venise legănîndu-se pe un cal focos şi îmbrăcat în zale „cu totul şi cu totul de aur”.

— Ce te-a făcut să nu mai vii pe la noi atîta vreme? întreabă ea după cîteva clipe, găsind că e aşa de plăcut să-l facă să-şi dezvăluie tainele ascunse ale sufletului lui.

— Ştii, nu mă înduram să te iau din casa părintească, unde păreai fericită, pînă n-aveam siguranţa că-ţi pot întemeia eu un cămin, şi asta după mulţi ani de muncă. Cum puteam să-ţi cer să renunţi la atîtea pentru un biet bătrîn, care n-are drept avere decît învăţătura lui?

— Mă bucur că eşti sărac. N-aş fi putut suferi un soţ bogat, zise Jo hotărîtă, adăugînd pe un ton mai blînd: Nu-ţi fie teamă de sărăcie. Am trăit atîta vreme cu ea că nu mă mai sperie şi sînt fericită că pot munci pentru cei ce-mi sînt dragi; şi nu mai spune că eşti bătrîn. Te-aş fi iubit, şi dacă ai fi avut şaptezeci de ani!

Profesorul fu aşa de mişcat la auzul acestor vorbe, că şi-ar fi scos batista, dacă ar fi putut; dar cum nu putea, îi şterse Jo lacrimile şi-i zise rîzînd, luîndu-i din mînă vreo două pachete:

— Sînt o fată foarte încăpăţînată, dar nimeni nu poate zice că nu-mi fac şi datoria de femeie: adică să şterg lacrimile oamenilor şi să duc poveri. Trebuie să-mi fac şi eu partea care mi se cuvine Friedrich, şi să-ţi ajut să ne înjghebăm un cămin. Bagă-ţi bine asta în cap, astfel nu mă prind, zise ea neînduplecată, cînd el încercă să-i ia pachetele.

— Asta vom vedea. Ai răbdare să aştepţi atîta vreme, Jo? Trebuie să plec, să-mi îndeplinesc singur partea mea de muncă. Am să ajut mai întîi pe băieţi, fiindcă nici pentru tine nu mi-aş călca cuvântul dat Minnei. Poţi să-mi ierţi asta şi să mă aştepţi?

— Da! Sînt sigură că am să te pot aştepta, pentru că ne iubim şi asta e de ajuns. Am şi eu datoria şi munca mea. N-aş putea să mă simt bine, dacă le-aş lăsa în părăsire, chiar şi pentru tine, aşa că nu-i nevoie Să ne grăbim. Tu-ţi faci datoria ta în cartierul de vest şi eu mi-o fac aici, şi amîndoi vom fi fericiţi, în aşteptarea unor zile mai bune, iar viitorul îl vom lăsa în voia Domnului.

— A, tu îmi dai atîta speranţă şi curaj şi eu n-am să-ţi dau nimic, decît o inimă plină de iubire şi mîinile astea goale, strigă profesorul, copleşit de emoţie.

Jo n-avea să înveţe niciodată să se poarte cumsecade, căci, cînd el zise asta, în vreme ce se aşezau pe trepte, ea îi apucă amindouă mîinile şi-i şopti cu dragoste: „Acum nu mai sînt goale!” şi, aplecîndu-se, sărută pe Frederich al ei sub umbrelă. Era o faptă grozavă, dar Jo ar fi făcut asta, chiar dacă toate vrăbiile de pe gard ar fi fost fiinţe omeneşti, fiindcă acum n-o mai interesa nimic decît propria ei fericire. Acesta fu momentul culminant din viaţa amîndorura. Venind din noapte, furtună şi singurătate, spre lumina, căldura şi pacea căminului, fură întîmpinaţi în prag de vocea mamei, care le ură bun sosit. Jo pofti înăuntru pe iubitul ei şi închise uşa.

CAP. XXIV
VREMEA CULESULUI

Timp de un an, Jo şi profesorul ei munciră, aşteptînd, şi se iubiră plini de speranţă. Se întîlneau din cînd în cînd şi-şi scriau scrisori aşa de voluminoase, că numai asta explica de ce se ridicase atîta preţul hîrtiei, zicea Laurie.

Al doilea an îl începură cu mai puţină voie bună, căci nu se arăta nici un semn de îndreptare la orizont, iar mătuşa March muri pe neaşteptate. Dar cînd li se mai potoli puţin durerea, căci o iubeau pe bătrînă, deşi avea o gură aşa de rea, descoperiră că aveau motive să se bucure, fiindcă mătuşa lăsase Plumfield lui Jo, ceea ce îmbunătăţea foarte mult situaţia.

— E o moşie, frumos aşezată între dealuri şi are să-ţi aducă o sumă frumuşică, fiindcă îmi închipuiam că ai de gînd să-o vinzi, nu-i aşa? zise Laurie. pe cînd discutau toţi chestiunea, cîteva săptămîni mai tîrziu.

— Ba deloc! veni răspunsul hotărît al lui Jo, care tocmai mîngîia căţelul gras, pe care-l luase la ea, din respect pentru fosta lui stăpînă.

— Doar n-ai de gînd să locuieşti acolo?

— Ba da!

— Dar, fată dragă, e o casă nesfîrşită şi şi-ar trebui o mulţime de bani s-o ţii în ordine. Numai pentru livadă şi grădină trebuie doi sau trei oameni şi cred că îngrijirea unei moşii nu intră în ocupaţiile lui Bhaer.

— Are să încerce şi asta, dacă-l rog eu.

— Şi ai de gînd să trăieşti din venitul moşiei? Dar bine, e foarte frumos ca idee, dar trebuie să munceşti, pînă-ţi iese sufletul.

— Recolta pe care o vom avea ne va mulţumi pe deplin, şi Jo rîse.

— -Ce fel de recoltă o să fie, doamnă?

— De copii. Vreau să deschid o şcoală de băieţi, o şcoală în care să se simtă fericiţi, ca la ei acasă. Eu voi avea grijă de ei, iar Fritz le va da lecţii.

— Ce plan „à la Jo”! Numai ţie putea să-ţi vină în minte aşa ceva!

Şi Laurie se întoarse spre familie, care părea tot aşa de mirată ca şi el.

— Îmi place, zise doamna March, hotărîtă.

— Şi mie, zise soţul ei, care era încîntat că va avea prilejul să-şi pună la încercare metodele sale socratice de educaţie a tineretului modern.

— Îşi ia mare grijă pe cap, zise Meg, mîngîinu părul singurului ei fiu, care-i lua tot timpul liber.

— Jo e în stare să-l aducă la îndeplinire şi va fi fericită cu această ocupaţie. E o idee minunată. Ia spune-ne, ce mai ai de gînd să faci, întreabă domnul Laurence, care ar fi dorit grozav să poată ajuta pe logodnici, dar ştia că nu vor primi.

—Mă gîndeam eu că dumneavoastră n-o să mă părăsiţi, domnule, şi nici Amy, i-o citesc în ochi, şi prudentă cum e ea, se gîndeşte bine, înainte de a vorbi. Acuma, dragii mei, continuă Jo foarte serioasă, înţelegi că asta nu e

o ideie care mi-a venit peste noapte, ci e un plan la care visez eu de multă vreme. Înainte de a-l cunoaşte pe Fritz, mă gîndeam că, după ce voi face avere şi nimeni nu va mai avea nevoie de mine, acasă, să închiriez, o casă mare, să strîng de pe drumuri cîţiva băieţi săraci şi orfani, să am grijă de ei şi să le înveselesc puţin viaţa, pînă nu e prea tîrziu. Văd atîţia băieţi care se dau pierzării pentru că nu-i ajută nimeni, atunci cînd au nevoie. Mi-ar fi drag să fac ceva pentru ei. Am impresia că simt ce le lipseşte şi că le înţeleg necazurile şi aş vrea aşa de mult să fiu ca o mamă pentru ei!

Doamna March întinse mîna lui Jo, care o luă zîmbind, cu lacrimi în ochi, şi vorbi mai departe, cu entuziasmul ei de altădată, pe care nu i-l mai văzuseră de multă vreme:

—I-am spus odată planul meu lui Fritz şi el a, zis că tocmai 1 asta ar fi vrut şi el şi s-a învoit să punem în practică, atunci cînd vom fi bogaţi. Dragul de el, asta a făcut toată viaţa. A ajutat pe copiii săraci, vreau să spun, nu că a făcut avere. Asta n-are să se întîmple niciodată, pentru că banii nu stau multă vreme în buzunarul lui. Dar, acum, mulţumită mătuşii mele, care m-a iubit mai mult decît meritam, pot să zic că sînt bogată — cel puţin aşa mă simt eu — şi putem trăi perfect la Plumfield, dacă ne merge bine şcoala. Moşia e tocmai potrivită pentru şcoală. Casa e încăpătoare, pot să intre zeci de băieţi în ea, mobila solidă, fără ornamente şi au afară loc destul de joacă. Ar putea să ne ajute şi la lucratul grădinii şi al livezii. Nu sînteţi de părere că e o muncă sănătoasă? Apoi Fritz poate să-şi înveţe o mulţime de lucruri pe care numai el le ştie şi tata are să-i dea o mînă de ajutor. Eu îi voi îngriji, le voi da de mîncare, îi voi alinta şi-i voi certa, urmărind sfatul mamii. Am vrut întotdeauna să am o mulţime de băieţi şi niciodată n-am avut destui. Acuma pot să-mi umplu casa, cît vreau. Gîndiţi-vă ce fericire! Să am o moştenire ca Plumfield şi zeci de băieţi, care să mă înveselească!

Zicînd acestea, Jo făcu un gest larg cu mîna şi scoase un suspin de satisfacţie, la care toată familia izbucni într-un

hohor de rîs, iar domnul Laurence nici nu se mai putea opri şi era cît p-aci să se înece.

—Nu văd deloc de ce rîdeţi, zise ea serioasă, cînd se mai potoliră puţin. Nimic nu e mai firesc pentru profesor, decît să deschidă o şcoală şi pentru mine, să-mi văd singură de moşie.

— Uitaţi-vă la ea, cum îşi dă aere, zise Laurie, care privea toate ca o glumă foarte reuşită. Dar îmi dai voie să te întreb cu ce ai de gînd să întreţii această şcoală? Dacă toţi elevii vor fi nişte golani, mă tem că recolta nu vă va mulţumi pe deplin, din punct de vedere financiar vorbesc, doamnă Bhaer.

— Ei, Teddy, acuma nu mă mai descuraja şi tu. Sigur că o să avem şi copii bogaţi, poate chiar să începem cu ei, şi pe urmă, după ce ne-am urnit din loc, putem să luăm şi vreun golan sau doi, aşa, ca să mai schimbăm puţin. Şi copiii de oameni bogaţi, ca şi cei săraci, au nevoie de îngrijire şi de înţelegere. Am văzut cum se nenorocise o mulţime de copii, pentru că au fost lăsaţi pe mîna servitorilor; sau copii întîrziaţi, împinşi cu de-a sila de la spate, ca să fie în frunte, cînd nu sînt în stare, ceea ce e o adevărată cruzime. Unii sînt răi, pentru că au fost neglijaţi sau n-au ştiut părinţii cum să-i ia, iar alţii n-au mamă. Doar ştiu şi eu ceva despre lucrurile astea, pentru că am avut de crescut un băiat, care acum face cinste familiei lui.

— Pot să depun mărturie, că ai încercat să-l faci să devină un astfel de” băiat, zise Laurie, uitîndu-se la ea plin de recunoştinţă.

— Şi rezultatul a întrecut aşteptările. Ai devenit un om de afaceri priceput, corect, generos cu cei săraci, strîngînd mai de grabă binecuvântări, decît bani. Sînt mîndră de tine, Teddy fiindcă văd că faci progrese pe zi ce trece. Şi, cînd îmi voi întemeia şcoala, te voi arăta cu degetul şi voi spune: „Băieţi, iată modelul nostru. Călcaţi-i pe urmă!”

Bietul Laurie nu ştia unde să se mai uite, fiindcă, deşi era acum un bărbat în lege, ceva din timiditatea lui de altădată îl făcea să se înroşească uneori, ca acum de

exemplu, cînd toţi ochii erau aţintiţi asupra lui, cu un zîmbet de aprobare.

— Nu zău, Jo, asta e prea de tot, începu el, ca un licean lăudat în faţa clasei întregi. Nu pot să-ţi arăt mulţumirea mea pentru ce ai făcut pentru mine, decît încercînd să nu te dezamăgesc. În ultimul timp m-ai cam părăsit, Jo dar mi-au venit alţii într-ajutor şi, dacă am izbutit să merg înainte cu bine, trebuie să mulţumeşti la aceşti doi, şi Laurie puse cu blîndeţe o mînă pe capul alb al bunicului şi alta pe părul auriu al lui Amy, căci cei trei erau nedespărţiţi.

— Cred că familia e cel mai frumos lucru din lume, izbucni Jo, care era plină de entuziasm în seara aceea. Sper să fie şi a mea lot aşa de fericită, ca cele trei pe care le iubesc. Dacă ar fi şi John şi Fritz aici, casa asta ar fi raiul pe pămînt a ţinut să adauge ea.

Şi ducîndu-se în camera ei în seara aceea, după ce făcuse atîtea planuri frumoase de viitor, inima îi era aşa de plină de fericire, că nu putu adormi, pînă nu îngenunche lîngă patul gol de lîngă al ei şi se gîndi cu dor la Beth.

Anul trecut cu o repezeciune uimitoare şi, într-o bună zi, Jo se trezi măritată şi instalată la Plumfield. Răsăriră ca din iarbă vreo douăzeci de băieţi, care o duceau foarte bine. Erau copii bogaţi şi copii săraci, căci domnul Laurence mereu le găsea vreunul în mizerie şi se ruga de Bhaer-i să-l ia la ei, zicînd că plăteşte el o parte din întreţinere. Şi astfel, prin şiretenie, bătrînul izbuti s-o facă pe Jo să primească oarecare sume de bani el aducîndu-i tocmai genul de băieţi care-i plăceau ei.

Sigur că a fost foarte greu la început şi Jo făcu o mulţime de greşeli, dar profesorul, om înţelept, o duse de mînă şi-i arătă drumul cel bun, şi astfel pînă şi băieţii cei mai îndărătnici se cuminţiră în cele din urmă. Cît îi mai plăcea lui Jo băieţii ei şi ce s-ar mai fi tînguit mătuşa March, dacă ar fi văzut pe toţi acei Tom, Dick şi Harry sărind gardul moşiei ei aşa de îngrijite. La urma urmei, ieşise dreptatea la lumină. Pe vremuri, bătrînă fusese spaima băieţilor cale de o poştă împrejur. Acum, toţi ştrengarii se căţărau în pomi

după prune, sfărîmau pietrişul fin cu bocancii lor băieţeşti, necertaţi de nimeni şi jucau criket pe terenul unde „taurul cu coarne răsucite” poftea pe tinerii mai îndrăzneţi să vină la el, să-i zvîrle în aer. Plumfield devenise raiul băieţilor şi Laurie o boteză „Bhaer-garten” (grădina urşilor), ca un semn de cinste pentru stăpîn şi foarte potrivit cu locuitorii.

Nu era deloc o şcoală elegantă şi scumpă, şi profesorul nu făcu avere, dar era într-adevăr ceea ce visase Jo: „o şcoală în care să se simtă fericiţi ca la ei acasă, băieţii ce au nevoie de învăţătură, de îngrijire şi de înţelegere”. În curînd se umplură toate încăperile şi fiecare colţişor de pămînt îşi avu stăpînul său. În şopron şi în hambar îşi Seu loc o adevărată menajerie, căci orice copil avea cîte un animal acolo, şi de trei ori pe zi Jo zîmbea lui Fritzi al ei din capul unei mese lungi, cu două şiruri de chipuri fericite, care se întorceau spre „Mama Bhaer”, cu un zîmbet de iubire, încredere şi recunoştinţă. Acum avea băieţi destui şi nu se mai sătura de ei, deşi erau deoparte de a fi nişte îngeri, iar profesorul şi doamna profesor aveau multă bătaie de cap cu ei. Dar credinţa lui Jo că există un fond de bunătate şi în ştrengarul cel mai rău şi mai obraznic, o,făcea să fie răbdătoare şi, pînă la urmă, reuşea să-i îmblînzească. Îi era foarte dragă lui Jo prietenia lor, şoaptele lor de pocăinţă, confidenţele lor mişcătoare sau caraghioase, speranţele şi planurile lor, căci toate acestea strîngeau şi mai mult legăturile dintre ei. Erau băieţi înceţi la minte şi băieţi timizi; băieţi potoliţi şi băieţi zgomotoşi; băieţi care sîsîiau şi băieţi care se bîlbîiau, vreo doi şchiopi şi o ceată de băieţi nebunatici, de care nu voia să aibă nimeni grijă, dar care fură primiţi cu braţele deschise la „Bhaer-garten”, deşi unii ziseră că aceşti copii vor aduce prăbuşirea şcolii.

Da! Jo era o femeie fericită, cu toate că muncea din greu. Avea multe griji pe cap şi trăia într-o gălăgie asurzitoare. Se simţea foarte bine între băieţii ei şi preţuia mai mult entuziasmul lor, decît toate laudele criticilor din lume, căci acum nu mai spunea poveşti decît grupului ei de admiratori. Cu timpul veniră pe lume doi băieţi cu adevărat

ai ei, care să pună vîrf fericirii lor. Unuia i se zise Rob după bunicul lui, şi altuia Teddy, un băieţaş zglobiu şi zîmbitor, care moştenise firea senină a tatălui şi vioiciunea mamei. Cum puteau să crească între atîţia băieţi de tot felul, era un minister pentru bunica şi mătuşile lor, dar ei se făceau mari şi frumoşi, îngrijiţi cu dragoste de aceste doici cu mîini aspre.

Erau multe vacanţe la şcoala de la Plumfield. Una dintre cele mai frumoase era ziua culesului merelor, fiindcă atunci se strîngea tot neamul şi o sărbătoreau cum se cuvine după tradiţia locului.

Ne găsim acum la un cules de mere, după cinci ani de la căsătoria lui Jo. E o zi senină de octombrie, cu un aer care te înviorează şi face să zvîcnească sîngele în vine. Livada cea bătrînă s-a îmbrăcat în haine de sărbătoare. Viţa se caţără pe ziduri, lăcustele sar sprintene prin iarba uscată, şi greierii ţîrîie, de parcă ar fi la o petrecere. Veveriţele sînt ocupate să-şi strîngă proviziile de iarnă, păsările îşi iau rămas bun, ciripind pe aninii de la marginea potecuţii şi copacii abia aşteaptă să fie scuturaţi, ca să reverse o ploaie de mere rumene şi aurii. Sînt toţi aici, şi toţi rîd, cîntă. Copiii se caţără prin pomi sau aleargă voioşi prin iarbă, cad şi se ridică. Toţi sînt de părere că o zi frumoasă ca asta n-au mai văzut şi oameni veseli ca ei nici că mai există, şi toţi trăiesc din plin bucuriile acestui ceas trecător, uitînd cu totul de griji şi de necazuri.

Domnul March se plimbă domol prin grădină, discutînd cu domnul Laurence pe Tusser, pe Cowley şi pe Columeli, muşcînd din cînd în cînd cîte un măr gustos.

Profesorul porneşte la culesul fructelor, ca un cavaler teuton, înarmat cu o prăjină în loc de lance şi urmat de ceata de băieţi cu beţe lungi şi scări, deşi unii sînt foarte pricepuţi în a sări jos din copac. Laurie vede de cei mici, îşi plimbă fetiţa într-un coş, urcă pe Daisy în pom după cuiburi de pasări şi-l păzeşte pe Rob, să nu-şi spargă capul. Doamna March şi Meg stau lîngă grămezile de mere şi le aleg, pe măsură ce sînt aduse, iar Amy schiţează diferitele

grupuri şi se uită cu grijă de mamă la un băieţel palid, care are o cîrjă şi o soarbe din ochi.

Jo se simte la largul ei în forfota asta. Şi-a prins poalele fustei în brîu, îşi tot îndreaptă pălăria care nu vrea să-i stea pe cap şi cu băieţelul ei cel mic în braţe, se învîrteşte de colo pînă colo, cu treabă. Teddy parcă e fermecat, pentru că nu i-se întîmplă niciodată nimic, deşi băieţii îl urcă mereu în pom, aleargă cu el în circă, iar tatăl lui naiv ca un copil, îi dă să mănînce mere acre, închipuindu-şi, aşa cum e credinţa la Nemţi, că un copil poate digera orice, începînd cu varză acră şi sfîrşind cu nasturi, cuie şi chiar pantofiorii lui. Dar Jo nu e îngrijită de soarta lui. Ştie că peste puţin timp va veni la ea iar rumen, zîmbitor şi murdar, şi-l va primi cu braţele deschise, căci Jo îşi iubeşte mult copiii.

La ora patru se odihnesc şi culegătorii. Ei se întrec care mai de care să arate cîte coşuri au cules şi cîte vînătăi au căpătat. Apoi, Jo şi Meg cu cîţiva dintre băieţii mai mari pun masa pe iarbă şi toţi se pregătesc de clipa cea mai plăcută a zilei. Se poate spune cu drept cuvînt că la Plumfield plouă cu lapte şi miere, căci băieţii au voie să mănînce pe unde vor şi ce vor. Toţi se bucură de o libertate fără margini şi profită de ea din plin. Fiecare copil face ce-i trece prin cap: unii încearcă să bea laptele, stînd cu picioarele în sus, alţii mănîncă pateuri, pe care le găsesc din belşug pe masa de pe iarbă, sărind capra sau stînd cocoţaţi pe crăci, parcă ar fi un neam nou de păsări. Fetiţele iau masa de o parte, iar Ted se înfruptă cît pofteşte din bunătăţi.

După-masă, cînd s-au săturat, profesorul ridică paharul în memoria mătuşi March, cum făcea întotdeauna la ziua aceasta, zicînd din toată inima: „Dumnezeu s-o ierte!” El nu uită niciodată cît de mult îi datorează, iar băieţii închină şi ei în linişte, căci fuseseră învăţaţi să-i păstreze o amintire duioasă.

— Şi acum să bem în sănătatea bunicii, care împlineşte azi şaizeci de ani. Să ne trăiască mulţi ani!

Toţi izbucnesc în urale pline de veselie, că abia îi mai poate potoli cineva. Se bea, pe rînd, în sănătatea domnului

Laurence şi apoi a tuturor celor prezenţi, sfîrşind — În glumă — cu o urare pentru un iepure de casă, care se rătăcise pe acolo căutîndu-şi stăpînul.

Ca unul ce era cel mai mare dintre nepoţi. Demi vine cu darurile pentru sărbătoritâ, aşa de numeroase, că a trebuit să le aducă într-o roabă. Unele din ele sînt caraghioase, dar.ceea ce pentru alţii ar fi fost fără preţ, pentru bunica are un farmec în plus, căci toate sînt făcute de copii. Fiecare împunsătură cu care degeţelele răbdătoare ale lui Daisy au tivit batistele, e mai de preţ decît o broderie. Cutia de pantofi a lui Demi e o minune de îndemînare, deşi capacul nu se închise tocmai bine. Scăunelul făcut de Rob se cam mişcă, dar ea zice că aşa e mai plăcut. Şi nici una din paginile cărţii scumpe, dăruită de fetiţa lui Amy nu e mai frumoasei decît aceea pe care stau scrise cu litere strîmbe, aceste cuvinte: „Bunicii mele dragi, de la mica ei Beth”.

Dar în timpul acesta, băieţii au dispărut ca prin farmec şi cînd doamna March vrea să le mulţumească, mişcată, şi Teddy îi şterge lacrimile cu şorţuleţul lui, profesorul începe deodată să cînte. Şi atunci copii nevăzuţi, unul cîte unul, reiau melodia, care din copac în copac răsună ca un ecou plăcut. Este cîntecul pe care Jo îl compusese. Laurie îl pusese pe muzică şi profesorul învăţase pe băieţi cum să-l cînte. Asta era ceva cu totul nou şi avu un succes nemaipomenit, căci doamna March nu-şi mai reveni din surpriză şi ţinea morţiş să dea mîna cu toate păsărelele astea fără pene, începînd cu Fritz şi Emil, acum băieţi înalţi şi voinici, şi sfîrşind cu ceata de ştrengari, care avea vocea cea mai plăcută dintre toţi.

După aceea, băieţii se împrăştie, să se mai joace puţin şi doamna March rămîne în tovărăşia fiicelor ei, sub copacul sărbătoririi.

— Acum nu mai am dreptul să spun că sînt nenorocită, fiindcă mi-am văzut visul cu ochii, zise doamna Bhaer, scoţînd mînuţa lui Teddy, din oala cu lapte, unde o băgase.

— Şi cu toate astea viaţa ta nu seamănă deloc cu cea pe care o visai pe vremuri, şi aduci' aminte planurile pe care ni-le făceam noi? întreabă Amy, urmărind cu ochi zîmbitori pe John şi pe Laurie, jucînd crochet cu băieţii.

— Dragii de ei! Mă bucur cînd îi văd că uită de afaceri şi se distrează puţin, zise Jo pe un ton matern. Da, îmi aduc aminte, dar acum mi se pare egoist şi rău ceea ce doream pe atunci. Nu mi-am pierdut speranţa, că voi scrie o carte frumoasă într-o bună zi, dar pot să aştept, nu-i grabă. Ştiu că-mi va fi de mult folos tot ce văd acum în jurul meu.

Şi Jo privi pe rind pe băieţii care se jucau sprinteni în depărtare, pe tatăl ei care se plimba încoace şi în Colo, la soare, sprijinit de braţul profesorului amîndoi adînciţi, într-una din acele conversaţii care le plac aşa de mult şi apoi pe mama ei ce sta mîndră între fiicele ei, cu copiii lor în poală sau jucîndu-se la picioarele lor, ca şi cum numai lîngă femeia aceasta care nu ynbătrineşte în ochii lor, găsesc ajutor şi mîngîiere.

— Visul meu s-a realizat mai mult decît al vostru. Voiam lucruri măreţe, e drept, dar în fundul sufletului meu ştiam că voi fi mulţumită, dacă voi avea o căsuţă a mea, un soţ ca John şi copii frumoşi şi buni ca aceştia. Mulţumesc lui Dumnezeu, am căpătat ce am voit şi sînt femeia cea mai fericită de pe lume.

Şi Meg mîngîie uşor capul băieţelului ei înalt, privindu-l cu dragoste.

— Viaţa mea e diferită de cea pe care o plănuisem eu, dar n-aş schimba-o pentru nimic în lume, zise Amy, deşi nici eu nu vreau să renunţ la toate speranţele mele artistice şi nu mă mulţumesc să ajut numai pe alţii să-şi realizeze visurile lor de frumos. Am început să modelez un copil şi Laurie zice că e opera mea cea mai reuşită. Şi eu sînt de aceiaşi părere şi am de gînd s-o fac în marmură, aşa încît, orice s-ar întîmplă, să-mi rămîie, chipul îngeraşului meu.

Zicînd acestea, o lacrimă grea cade pe părul auriu al copilului adormit în braţele ei, căci fetiţa ei iubită este cam plăpîndă şi teama de a o pierde umbreşte fericirea lui Amy.

Faptul acesta îndurerează deopotrivă pe mamă şi pe tată, căci iubirea şi grija pentru aceeaşi fiinţă îi uneşte şi mai mult. Amy se făcuse mai duioasă, mai dulce, mai înţelegătoare, iar Laurie devenise mai serios, mai bărbat, amîndoi înţelegînd că frumuseţea, tinereţea norocul şi chiar iubirea nu pot îndepărta grijile şi suferinţele nici de la oamenii cei mai dăruiţi de Dumezeu; căci

În orice viaţă e şi vreme rea, Cu zile triste, ploaie, ger şi nea

— S-a mai îndreptat, draga mea. Nu mai fii aşa necăjită, ci încrede-te în Dumnezeu şi fii fericită, zise doamna March, căci Daisy, drăgăstoasă, se lasă jos de pe genunchii ei şi-şi lipeşte obrazul rumen de obrăjorul palid al verişoarei ei.

— N-ar trebui să deznădăjduiesc atîta vreme cît te am pe dumneata, să mă mai îmbărbătezi, şi pe Laurie, care-şi ia asupra lui mai toate greutăţile, zise Amy cu căldură. Nu mă lasă niciodată să văd cît e de îngrijorat, ci e aşa de bun şi îndatoritor cu mine, aşa de devotat lui Beth, că nu vă pot spune cît 0 iubesc şi nu ştiu ce m-aş face, lără sprijinul lui. Aşa încît cu toată durerea mea, pot să spun şi eu ca Meg: „Mulţumesc lui Dumnezeu, sînt o femeie fericită”.

— Eu nu mai am nevoie s-o spun fiindcă toată lumea vede că sînt mai fericită decît merit, adăugă Jo, uitîndu-se cînd la soţul ei iubitor, cînd la copiii ei grăsuţi care se tăvălesc prin iarbă la picioarele ei. Fritz încărunţeşte şi se îngraşă, iar eu sînt slabă ca o scîndură şi am trecut de treizeci de ani şi bogaţi nu vom fi niciodată. S-ar putea întîmplă ca Plumfield să ardă într-o noapte, fiindcă Tommy Bangs acela nu m-ascultă deloc şi fumează mereu ţigări de foi sub plapumă, cu toate că şi-a mai dat foc de cîteva ori pînă acuma. Dar, cu roate astea, n-am ce să mă plîng şi n-am fost în viaţa mea aşa de „ghiduşe” ca acuma. Iertaţi-mi vorba, dar trăind atîta printre băieţi, le am învăţat expresiile.

— Da, Jo, cred că ai avut o recoltă bună, spuse doamna March, gonind un greiere mare, care speriase pe Teddy.

— Dar nu e nici pe departe aşa de bună, ca a dumitale mamă. Uită-te în jurul dumiţale. Nu vom putea niciodată să-ţi mulţumim pentru grija şi răbdarea cu care ai semănat şi ai cules rodul muncii dumitale, strigă Jo, cu avîntul ei de totdeauna.

— Sper că vei avea din ce în ce mai mult grîu şi mai puţină neghină, zise Amy cu glas dulce.

— E mare snopul, dar ştiu că-l vei cuprinde cu drag, mămico, zice Meg, cu vocea ei domoală.

Mişcată pînă la lacrimi, doamna March deschide larg braţele, ca şi cum ar vrea să strîngă pe toţi copiii şi nepoţii la pieptul ei şi, cu o privire de recunoştinţă şi de iubire părintească, zice:

— O fetiţele mele dragi, nu vă pot dori altceva decît ca toată viaţa voastră să fiţi tot aşa de fericire, ca în clipa de faţă...

SFÎRŞIT

PARTEA ÎNTÎI
Cap.I Jucîndu-se de-a pelerinii..... 5
Cap.II Un crăciun vesel..... 13
Cap.III.....Tînărul Laurence 23
Cap.IV.....Greutăţi 32
Cap.VÎntre vecini..... 41
Cap.VI.....Beth ajunge la palatul fermecat..... 51
Cap.VII.....Amy pleacă în valea umilinţei..... 57
Cap.VIII.....Jo se întîlneşte cu Apollyon..... 63
Cap.IX.....Meg se duce la tîrgul vanităţilor..... 72
Cap.XC.P.& P.T.T..... 86
Cap.XI.....Experienţa 95
Cap.XII.....Tabăra Laurence 104
Cap.XIII.....Visuri 122
Cap.XIV.....Secrete 129
Cap.XV.....O telegramă 137
Cap.XVI.....Scrisori 145
Cap.XVII.....Fetiţa conştiincioasă 153
Cap.XVIII.....Zile grele 159
Cap.XIX.....Testamentul lui Amy 167
Cap.XX.....Confidenţe 174

Cap.XXILaurie se ţine de răutăţi şi Jo drege lucrurile 180
Cap.XXII.....Vremuri mai bune ....:•.....191
Cap.XXIII.....Mătuşa March aranjează lucrurile..... 197
PARTEA A DOUA
Cap.I Au trecut trei ani..... 209
Cap.IIPrima nuntă..... 219
Cap.III.....Încercări artistice 224
Cap.IV.....Învăţăminte literare 233
Cap.V.....Încercări în gospodărie..... . 240
Cap.VI.....Vizite..... 252
Cap.VII.....Urmările 263
Cap.VIII
Corespondentul nostru din străinătate. 272
Cap.IX.....Griji de cei dragi 282

Cap.X.....Jurnalul lui Jo 292
Cap.XI.....Un prieten..... 303
Cap.XII.....Necazuri de dragoste 316
Cap.XIII.....Taina lui Beth 325
Cap.XIV.....Impresii noi 329
Cap.XV.....O căsnicie aşa cum a trebui să fie..... 338
Cap.XVI.....Laurence cel leneş 349
Cap.XVII.....Valea umbrei 361
Cap.XVIII.....Încercînd să uite 366
Cap.XIX.....Singură-singurică 375
Cap.XX.....Surprize 382
Cap.XXI.....Domnul şi doamna 396
Cap.XXII.....Daisy şi Demi 401
Cap.XXIII.....Sub umbrelă... 407
Cap.XXIV.....Vremea culesului 419

Tiparul executat la ROMCART S.A. sub comanda 1/483